

Škola Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,

zvláště pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti

pořádá

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

—◆—
Ročník XXXII.
—◆—

—◆—
Rok 1898.
—◆—

V Brně.

Tiskem a nákladem Papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Ze zpěvů Loretanských. Uzdravení nemocných	36	Po průvodu o Božím Těle	180
Velepíseň nejsv. Srdce (J. St. Pavlík)		Dítka nad hrobem matky	181
Zpěv II.	7	Těžko říci	187
38, 76, 111, 146, 180, 197, 241, 263, 295		Mateřská láska Boha Otce	190
K diamantové mši svaté svatého Otce Lva XIII. (Fr. Kořínek)	50	Já jsem cesta, pravda a život	193
Z „Drobných veršů“ (Fr. Kořínek)	65	Vzpomeň	212
97, 129, 137, 220		Naděje v Boha	220
K jmeninám (Marie Semilská)	87	Politování hodní	247
Vítr (J. Pavelka)	141	Radost nad dítětem	257
Zásluhy Kristovy	161	Vidění sv. Perpetuy (J. Pavelka) 273,	289
Maria pomocnice	168	Síla lásky	282
Nejvyšší přání	179	Rozluka se světem	321
		Na hod Boží vánoční	353
		Kříž	356
		Hymnus o Bohu	382

Četba dějepisná a poučná.

Ze života pro život (P. B. Hendl) 5, 43,	72	Večeřadlo Páně (Boh. Hendl)	102
Bl. P. Petr Kanisius (F. Janovský) 9,	45	Poučení o stavu řeholním	117
Ze života a spisů bl. Markéty Marie Alacoue (Fr. Fryč)	15, 80,	139, 218, 248	
Kněžské 60leté jubileum sv. Otce Lva XIII. (s obrazem)	17	Stvoření světa (Fr. Janovský)	207
Apoštolát modlitby a jeho nové zřízení 55, 83, 121	20	Valná hromada Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda v Třebíči	225
Rozvoj církve katol. v Jerusalemě a ve Svaté zemi v posledních 30 letech 57, 88, 122, 154	23	Stvoření člověka (Fr. Janovský)	242
Na památku jubilea 60letého kněžství papeže Lva XIII.	33	O vodě sv. Ignáce (J. Tagliaferro)	271
Cesty milosti Boží (J. Weiss)	73	307, 332	
115, 142, 176, 214, 239		Svatá Anna, vzorná matka a mocná světice (Al. Dostál)	275
Mučeníci v Pugu (V. Sladomel)	76	Ctihodný Jan Nepom. Neumann	281
111, 146, 181		Jakých mužů nyní třeba (B. Hendl)	296
Hledej a nalezneš	86	Ráj (Fr. Janovský)	311
		Vratte pohřbům křesť. ráz (B. Hendl)	327
		Strom kletby a strom spásy (F. Janovský)	337
		Svatý apoštol Ondřej	343
		Zachovejme víru katol. v národě svém	369

Četba k pobožnosti povzbuzující.

Co je cíl náš (B. Hendl)	2	Svěcení svíček na Hromnice (J. Pavlík)	51
Na slavnost Zjevení Páně (F. Klinkáč, děkan)	7	Trpící Srdce Páně (B. Hendl)	66
Na slavnost Očišťování Panny Marie (F. Klinkáč)	37	98, 130, 162, 194, 233, 258, 291, 322, 357	
Můžeme-li na zemi pravé blaženosti dojíti (B. Hendl)	39	Na neděli 4. v postě (F. Klinkáč)	85
		Na Veliký pátek (F. Klinkáč)	105
		Svěcení ohně (J. St. Pavlík)	106

	Strana		Strana
Na pondělí velikonoční (F. Klinkáč)	108	Na dušičky (F. Klinkáč)	325
Provolání mezinárodního komitě k oslavě Ježíše Krista	119	Dobré skutky, odpustky a dušičky .	330
Proč ctíme bl. Pannu Marii? (B. Hendl)	134	Každodenní zpytování svědomí . .	331
Na neděli 5. po Velikonoci (F. Klinkáč)	137	Účet na sklonku roku (B. Hendl)	354
Na neděli 6. po Velikonoci (F. Klinkáč)	138	Na slavnost Neposkvrněného početí blah. Panny Marie (F. Klinkáč)	360
Po sv. přijímání nejsv. Svátosti oltární (T. Slavěnický)	151, 170	Před Vánocemi	362
Slavnost Božího Těla (B. Hendl)	166	Čestná stráž božského Srdce Páně .	373
Na neděli 3. po sv. Duchu (F. Klinkáč)	169		
Povinnosti upřímného katolíka k nej- světější Svátosti (P. X. B.) . . .	198	Hlavní úmysly Apoštolátu.	
Kněžské požehnání (B. Hendl) . . .	203	Povolání ke stavu kněžskému . . .	31
Na neděli 9. po sv. Duchu (F. Klinkáč)	213	Námořnictvo	63
Nanebevzetí Panny Marie (B. Hendl)	236	Úcta svatého kříže	95
Na slavnost Narození blahosl. Panny Marie (F. Klinkáč)	261	Duch lásky	127
Slavnost sv. Andělů strážn. (B. Hendl)	264	Pobožnost k nejsv. Panně Marii .	159
K slavnosti Jména Panny Marie (F. Janovský)	267	Úcta nejsv. Svátosti oltární . . .	191
Svěcení chrámu a jeho základního kamene (J. St. Pavlík)	298	Katolíci v Equatoru	223
Na neděli 22. po sv. Duchu (F. Klinkáč)	306	Pobožnost k Duchu svatému . . .	255
		Dělnická otázka	286
		Napravení veřejných pohoršení .	318
		Láska k chudobným	350
		Spása křesťanské mládeže	382

O křesťanských záležitostech.

Zájmy Krista Pána v různých zemích 61, 94, 125, 157, 189, 221, 253, 284, 316	30	Provolání všem, kteří jsou dobré vůle	56
		Zprávy z misíí katolických .	348, 378

Různé zprávy.

Různé zprávy	27	Děkuvzdání božskému Srdci Páně .	29
		59, 92, 124, 155, 187, 221, 252, 284, 316, 349, 377.	

Škola Božského Srdce Páně.

Ježíš daruje nám docela své Srdce, aby nám bylo celé obydlím, a žádá naproti tomu naše srdce, aby sám v nás bydletí mohl. *Tauler.*

Z „Drobných veršů“.

I.

Je Srdce Ježíšovo vášný kraj,
v něm Vesna věčně věčně uplétá,
v něm zvoní zpěv a vůně dýše háj
a vánek s pozdravem v něm přelétá.

Je Srdce Ježíšovo vášný kraj,
v něm lýra lásky nepřestala pět...
v něm srdce chorá uzdravení maj'...

— — — — —
kdo vkročí v něj... ten nechce jíti zpět.

II.

Za vesničkou v stínu olší
kaple Boží byla,
tam se mnohá duše zbožná
u ní zastavila.

Poklekla a k Boží Máti
tam se pomodlila,
na oltářík mnohý dárek
s láskou uložila.

Tulák v srdci zatvrdlý
s večerem tam stanul,
uzel dárky; zrak mu touhou
ihned po nich vzplanul.

„Nač má darů zapotřebí
Panna?“ a již loupí.
„Kdo to slyšel? To jen dáti
může dnes jen hloupý.“

Spadl soumrak. V temném houští
zmizel lupič v tichu,
rovnou měřil ku vesnici
hovět svému břichu.

Pansky vedl sobě, pyšně
v svém tuláckém hávu,
hýření a pítí, kouře
plnou měl již hlavu.

Nechtěl věřit šenkýř hostu,
žádal zaplacení:
„Pak vám zase piva podám
třebas k omrzení.“

Rozhněval se tulák. Hrdě
ruka v kapsu letí.
Ach, jak zbledl... místo peněz
vyňav hrst jen — smetí.

FR. POTOCKÝ.

Trpící Srdce Páně.

V předešlém rozjímání opustili jsme Pána našeho v zahradě Getsemanské trpícího. Viděli jsme tu přehroznou bolest nejsv. Srdce jeho, které tušilo všecka ta muka, která mu nastávají, které již předem trpělo pohany a pronásledování, jichž bude církvi jeho zalkoušeti po všechny časy až do skonání světa. A ohromná bolest Srdce Ježíšova propukla na venek, sdělila se i tělu, které se krví potilo. V hrozných těchto duševních mukách hledal Spasitel útěchy v modlitbě a úplném se odevzdání do vůle nebeského Otce. Tím jest nám zářným příkladem, kterak i my v útrapách duševních činiti máme.

Dnes jeví se zrakům našim utrpení Srdce Páně ve způsobu jiném. Spasitel náš byl zradou Jidášovou vydán nejúhlavnějším nepřátelům svým, fariseům a knízaťm kněžským, kteří již dávno po životě jeho bažili. Jako zločinec, spoutaný a stráží střežený, veden jest do města před vysokou radu, aby byl souzen, On, jenž neměl na sobě ani stínu nepravosti.

A kde jsou jeho apoštolové? Což neměli tolik odvahy, aby bránili Mistra svého? Kde jest Petr, jenž ještě před chvílí, při poslední večeři, se vychloubal, »a kdybych měl s Tebou na smrt jíti, nezapru Tebe«. Není nikoho, bohužel, kdo by Pána bránil, všichni rozutekli se, a tak naplnilo se slovo prorokovo: »Bíti budou pastýře a rozprchnou se ovce.«

A tak stojí Kristus Pán sám a sám před soudcem Kaifášem, Pán obžalovaný, před sluhou soudcem, Bůh, jež soudí člověk! Zde naplnilo se slovo Isaiáše řkoucího: »Aj, vidouce to, křičeti budou vně, andělé pokoje hořce plakati budou«. (Is. 33, 7.) Ano, andělé pokoje hořce pláčí nad divadlem takovým, Ježíš ale zdržuje tok slzí svých. Andělé by rádi přispěchali mu ku pomoci, ale Pán jejich si toho nepřeje a proto pláčí služebníci nebesí. A co vše musí Spasitel slyšeti. Jeden po druhém předstupují najatí svědkové a vypovídají proti němu věci hrozné; ale ďábelská zloba jeví se sama sebou, neboť svědectví jejich se nesrovnávala, proto ani Pán neotevřel úst svých na obranu svou. Jak asi musilo býti trpícím Spasiteli kolem Srdce, když tak hrozné obžaloby slyšel? Nerozdíralo každé slovo lživé jeho Srdce citlivé jako by kleštěmi? A přece mlčí, aby zadost činil za naše hříchy, kterých se jazykem dopouštíme. Jaká to oběť, jaká to láska!

Mlčení obžalovaného ale nebylo soudci po chuti. Chtěl moci Ježíše k mluvení donutiti, chtěl na něm slovo vynutiti, které by dalo podnět k odsouzení, proto táže se ho slavně: »Zapřisáhám Tě živým Bohem, pověz nám: Jsi-li syn Boží čili nic?«. Na tuto otázku odpovídá Pán z úcty k nebeskému Otci svému, z lásky ku pravdě, ku potvrzení víry naší; ačkoli věděl, že odpověď jeho urychlí mu odsouzení, přece dává pravdě průchod, hájí božství své řka: »Ty jsi

řekl, já jsem!« Na to čekal lstivý kníže kněžský, Kaifáš, sotva vyšlo slovo z úst Spasitelových, roztrhl roucho své a vztekle zvolal: »Potřebujeme ještě svědků? Slyšeli jste sami, rouhal se Bohu. Co se vám zdá?« A rada jako jedněmi ústy vynesla soud: »Hoden jest smrti.« Pro pravdu — smrt! Jakou bolestí as sevřelo se útlé Srdce Páně při výroku tomto? Nedbal sebe, ale dbal pravdy, práva a spravedlnosti, kteréžto zde pod rouškou soudního jednání tak hanebně nohama šlapány byly. Každého pravdy milovného člověka bolí, vidí-li, že lež vítězí, jak by nemělo Srdce Páně na nejvýše se kormoutiti nad nespravedlivým nálezem? Nyní ale nastaly Kristu Pánu trapné chvíle, které potrvaly až do okamžiku, kdy ducha vypustil. Od tohoto času až do smrti byl vydán nejhoršímu trápení a toto vzalo až se smrti jeho konec. Sotva že k smrti byl odsouzen, »pili mu v tvář, posmívali se mu a bili jej pěstmi. Pili mu v tvář. Nebe i země a celá příroda se zhrozila! Jaká to pohana, v jakou to tvář pili?« tak volá Enthyimius vykládaje toto místo sv. evangelia. Podli, bezbožní lidé plijí ošklivou slinu nečistých úst svých v tvář Toho, jenž jest odleskem vznešenosti Otce svého, v tvář, na niž patřiti jest radostí andělův. Ó jak smutným způsobem naplnilo se zde slovo proroka: »Nemá podoby ani krásy; a viděli jsme ho a nebylo vzezření a nežádali jsme ho, a jako skrytý byl obličej jeho a potupený, pročez jsme ho sobě ani nevážili.« (Is. 53, 2.) A ty rány! Rány na tvář, rány v ústa, rány v celý přesvatý obličej. Jak sv. Laurenc Just. vypravuje, »kopali katané i patami Krista Pána v obličej a kdo nejvíce ran mu zasadil, za hrdinu platil.« I bradu i vlasy trhali mu, aby i tím naplněno bylo slovo prorokovo: »Zpět jsem nešel; tělo své dal jsem bičím a líce své rvoucím: tváře své ne-

odvrátil jsem od lajících a plijících na mne.« (Is. 50, 6.) A ta hrozná slova! To bohoupusté rouhání, jež Kristus Pán na vlastní uši slyšeti musil! A trpěl Pán mlčí. Uzavírá veškerou bolest svou v Srdce své, ani slovíčkem nepřerušuje trpělivost svou. Můžeme pochopiti bolest Srdce jeho? Nemůžeme, neboť bychom musili míti oheň, oheň lásky, jenž plál v Srdci Páně, oheň lásky k zaslepeným židům, oheň lásky k prchajícím učeníkům, oheň lásky k nevěrnému Petrovi, zrádci Jidášovi, k nám a všem nevdědným hříšníkům! Ano, čím větší byla bolest, tím více stoupala i láska v Srdci Páně. Srdce toto zapomíná na útrapy, které mu katané působili, nedbá výsměchu, pohan, nedbá ran a políčků, které se naň sypaly, ale jiná dvojnásobná bolest jako obousečný meč proniká Srdce a duši Páně. Petr, jež byl tolikráte vyznamenal, jež láskou zasypával, Petr, jež knížetem apoštolův učiniti zamýšlel, tento Petr, jenž zapře, že jej nezná, a to nejednou, třikráte a pod přísahou. Nestalo se, co při poslední večeri pravil: »Život svůj za Tě položím«, ale stalo se, co Pán mu řekl: »Třikráte mne zapřeš.« Ó přenešťastný Petře, co jsi to učinil! Přes varování Páně vydal jsi se v nebezpečí, přišel jsi mezi žoldnéře, zde jednou již jsi zapřel Pána a neutekl jsi; zapřeš po druhé před pouhou děvečkou a zapřisáháš se, a ještě jsi neutekl. A tak jsi to dovedl až k nejhoršímu, zapřel jsi Krista po třetí a začal's se proklínati a přísahati. Ó jak jsi, nešťastný Petře, nám smutným příkladem, kterak příležitosti k hříchům vyhýbat se máme, jí nevyhledávati, v ní nesetrvávati. »Blahoslavený muž, který nechodil v radě bezbožných a nestál na cestě hříšníkův a neseděl na stoličích morového nakažení«, dobře praví Žalmista Páně (1, 1) o příležitosti k hřešení. Jak asi zranil tento hřích Srdce Páně. Bolestným byl pro něho políček,

ježíž mu zasadil služebník Anášův, ale ještě bolestnější byla trojnásobná rána. Již mu Petr trojím zapřením způsobil. Co nás může bolestněji zraniti, nežli když vidíme se od nejlepšího přítele opuštění, zrazení, když vidíme, že ten, v nějž jsme důvěřovali, ježíž jsme milovali, nás před lidmi zapírá, že se k nepřátelům přidává a to krátce po tom, kdy sliboval lásku a věrnost? A taková byla bolest Srdce Páně! Ale Pán neopustil Petra jako tento opustil Pána! Pohlédl naň okem lásky a milosrdenství. a v tomto pohledu četl Petr mírnou, ale bolestnou výtku, a výtku tato pronikla jako meč srdce jeho, že vyšel a plakal hořce. Ó jak jsi šťastným, Petře, v lítosti své! Jak jsi šťastným, žes dovedl čísti v očích Páně a rozuměl řeči Srdce jeho. »Ó blahoslavené slzy tvé, které omyly duši tvou od hříchu hrozného a měly moc křtu sv. Hojný byl pláč tam, kde láska nechyběla, a pramen lásky smýl s duše slova házně, tak krásně dí o lítosti Petrově sv. papež Lev Veliký.

Bohužel, není ještě bolestí Srdce Páně konec. Satan pokoušel se o stádec Ježíšovo, polapil dva z učeníků, jednoho musil vydati, Petra, ale druhého p-držel, až jej do propasti uvrhl, Jidáše. Tento zrádce vida, že Ježíš k smrti odsouzen jest, pocítil lítost nad černým činem svým, běžel k radě a volal: »Zhřešil jsem, zradiv krev spravedlivého.« Ale lítost jeho přišla pozdě, a proto mu nesloužila ku spáse. I uvrhl v zlosti třicet stříbrných do chrámu, šel a oběsil se. Toť konec člověka, ježíž Bůh povýšil, jemuž tolik milosti dal, jenž ale zaslepiti se dal láskou k mamonu pozemskému, jenž s milostí Boží nepůsobil, jenž konečně v zaslepenosti své hřešil, že neobrátil se na pravého soudce Mistra svého a že sobě proti milosrdenství Božímu zoufal. Zde platí slovo Žalmistovo: »Spravedlnost tvá jako hory Boží, soudcové tvoji jako

propast mnohá« (35, 7). Ó jak krvácelo Srdce Páně nad těžkým koncem apoštola. Vždyť jej Ježíš miloval, vždyť jej ještě v okamžiku zrady samé »přítelem« nazýval, aby jej jen varoval. Ó kdyby byl plakal jako Petr, zajisté by Srdce Páně mu bylo odpustilo! Ale zatvrdilo se Srdce jeho a nenávidělo lásky Srdce Páně, která jej mohla spasiti. Tím ale zranil nejsv. Srdce ranou přehlubokou.

Avšak ptejme se sami sebe, nebyli jsme i my mezi těmi, kdož Srdce Ježíšovo tolikráte ranili? Bohužel ano. Ó vy rány, ó vy pohany, ó vy bohopustá slova rouhavá, ó vy útržky a urážky všeho druhu, my známe vás dobře, jste přece naším dilem! Ó Ježíši, se židy jsme Tě hanili, s učeniky jsme Tě opustili, s Petrem jsme Tě zapřeli, s Jidášem jsme Tě zradili, a posud jsme snad ani nad hříchy našimi neplakali, ač tolikráte se nás dotekl pohled Tvůj! A to vše věděl jsi, to vše předvídal jsi v oné hrozné noci, to vše tisícerymi ranami poselo přesvaté Srdce Tvé! Ó můj Bože, kéž bychom byli méně hřešili, kéž by Ježíš méně musil trpěti! Když jsme ale Srdce Páně tolik zranili, pohlédme, kterak se od něho učiti máme! Vždyť dle slov sv. Petra: »Kristus trpěl za nás pozůstaviv nám příklad, abyste následovali slěpějí jeho« (1. Petr 2, 21). A tu je trpělivé Srdce Páně nám příkladem, kterak i my trpělivě a mlčelivě snášeti máme protivenství všeho druhu.

Pokud na zemi žijeme, budeme vždy vydáni protivenstvím, pronásledováním všeho druhu, zejména hledíme-li zbožně a spravedlivě živu býti. Služebník není nad Pána, jestliže pronásledovali nepřatelé Boží Spasitele, budou i pronásledovati ty, kteří Spasitele milují a jej pronásledují. Tak to předpověděl nám Kristus Pán sám.

Jestliže mezi 12 apoštoly našel se jeden, jenž Pána zradil, co se divíme,

že jsou lidé, kteří nás zrazují, nenávidí a pronásledují? A tu hleďme na Srdce Páně, tu učme se od něho.

Ovšem za těžko nám připadá trpělivě snášeti odpor jiných. Tento tě uráží, jiný se ti vysmívá, druhý nevinně tě obviňuje. Ale pohleď ke Kristu, neučí tě vše to trpělivě snášeti, netrpěl On protivenství taková u větší ještě míře?

Ovšem bouří se v hrudi srdce nad urážkami, které nám zjevní nepřátelé působí; berou nám čest, pokálejí dobré jméno, okrádají nás o majetek, ba hrozí i zdraví a životu. Avšak už se od Ježíše. Kdo vytrpěl více nežli on? Kdo hroznější a zapřisáhlejší měl nepřátele, komu bylo tak všechno vzato jako jemu? A co činil? Hrozil, klnul, splácel zlé zlym? Nikoli, tiše trpěl v Srdci svém a trpělivostí svou přemohl zlobu nepřátel.

Jest ovšem bolestí tou nejhroznější, když vidíme se od těch opuštění a zrazení býti, které jsme milovali, jimž jsme důvěřovali. Bolest ta rozedírá srdce a nemůžeme se upokojiti. Než vzhůru srdce, k Srdci Páně! Kdo miloval více nežli on, kdo hanebněji byl oklamán a zrazen nežli On? A přece při nejkřutější bolesti jest trpělivý, mlčelivý. On učí tě lásky

tvorím nestálým nevěnovati, nýbrž tomu, jenž nezměnitelný jest Bohu, on učí tě nespolehat se na tvory, které jsou jako tráva, nýbrž na tvůrce stálosti neoblomné. »Neboť všeliké tělo jest tráva a všeliká sláva jeho jako květ polní« (Is. 40, 6).

Ovšem za těžko jest nám všechny útrapy, o kterých jsme se zmínili, mlčky a trpělivě snášeti dle příkladu Ježíšova, neboť křehké nádoby jsme, proto utíkejme se do Srdce Páně v těchto svizelích, tam vylejme srdce své, tam zjevme mu bol náš a starost naši, neboť Kristus jest přítel náš nejvěrnější a nejstálější. U něho vyprosme sobě sílu a milost, abychom dle příkladu jeho vše nemilé tak snášeli jako on. A Kristus Pán nám zajisté pomoci také neodepře, bez níž nemůžeme nic záslužného činiti, vždyť jest jeho přáním, abychom od něho se učili, neboť sám napomíná nás: »Učte se ode mne, neboť jsem mírný a pokorný srdcem.« Kristus nám dá v čase pronásledování onen pokoj, kterého nám utrpením svým vyzískal.

Protož utíkejme se vždy k trpícímu Srdci Páně, které pro nás a za nás trpělo, tam a jen tam nalezneme útěchy, radosti, pokoje a posily. BOH. HENDL.

Večeřadlo Páně.

(K Zelenému čtvrtku.)

Rok co rok upomíná nás slavnost Zeleného čtvrtku na přesvaté a přemilostné tajemství naší víry, na ustanovení nejsv. Svátosti oltářní a předražené oběti mše sv. samým Synem Božím, Ježíšem Kristem. A tu zajisté, rozjímáme-li o událostech, které se sběhly v předvečer utrpení a smrti Páně, zalétá duch náš tam v dalný Jerusalema na ono posvátné místo, kde Spasitel s apoštoly svými slavil poslední večeři, do večeřadla Páně. A věru, večeřadlo Páně jest jedním z nejposvátnějších a křesťanu nejdražších míst v zemi svaté; zde zajisté připravili apoštolé na rozkaz Kristův beránka velikonočního, zde snížil se Kristus Pán až na sluhu svých apoštolův a myl jim v největší pokoře nohy, zde proměnil poprvé chléb v tělo a víno v krev svou a přinesl první nekrvavou oběť Nového Zákona. Zde podal sám apoštolům i nehodnému Jidášovi první sv. přijímání, zde založil kněžství církve své podle řádu Melchisedechova. Zde jest to místo, kde vševědoucí Mistr předpověděl Jidášovi, že ho zradí, Petrovi, že ho zapře; zde měl Kristus ony překrásné v pravdě božské řeči k apoštolům, které nám sv. Jan v evangeliu svém zaznamenal. Zde ve večeřadle zjevil se Pán po vzkříšení svém několikráte svým apoštolům, zde dal jim božskou právo-

moc hříchy odpouštětí anebo zadržovati a tím ustanovil svátost pokání. Zde sestoupil o letnicích Duch sv. na apoštoly a uzpůsobil je k plnění tak těžkého úkolu, jež jim uložil Pán řka: »Jdouce do veškerého světa, učte všechny národy, učte je zachovávatí vše, cokoli jsem přikázal vám.« Odtud vyšel Petr a držel první křesťanské kázání shromážděnému lidu, odtud rozešli se apoštolové do světa hlásat slovo Boží. V pravdě, jak přepamätné, jak přesvaté jest toto místo, večeřadlo Páně. Což divu tedy, že již za časů sv. apoštolů křesťané jerusalemské místo toto u zvláštní uctivosti chovali, že se tam scházeli, bohoslužbu konali, tak že večeřadlo Páně nutno pokládati za první křesťanský chrám na celém světě. Dle podání patřil dům, v němž se večeřadlo nalézá a jenž stojí na pahrbku Sionu, zbožnému bohatci jerusalemskému, Josefu z Arimatie, jenž spolu s Nikodemem Pána Ježíše byl přeučtivě v hrobě vlastním pochoval. Již za časů Kristových měl dům tento dvoje poschodí, večeřadlo pak se nalézalo v poschodí druhém.

Když byl Jerusalema římským vojskem roku 70. zpustošen, utrpěl dům tento malé pohromy a byl již před vládou císaře Hadriana v chrám proměněn.

Když pak na počátku čtvrtého století sv. Helena, matka císaře Konstantina

do Jerusalema přibyla, aby svatá místa vyhledala a zdobila, tu vystavěla i na místě domu tohoto chrám rovněž s dvěma poschodími. Do této svatyně přenesen byl i sloup, u něhož Kristus byl bičován, jakož vypravuje poutník z Burdigal, jenž sloup tento roku 333. tam viděl. Když se pak svedli Turci země svaté zmocnili nastala smutná doba všem svatým místům i kněžstvu, které při nich žilo. Kněží byli ponejvíce pobiti anebo vyhnáni a svatyně křesťanské většinou zpusťovány a pobořeny; tak se stalo zejména za potrhleho sultána Chosroesa II. a úplně zběsilého Hakema.

V roce 1099. dobyli evropští křižáci, vedeni zbožným vévodou Bohumírem z Bouillonu, Jerusalema a založivše tam křesťanské království, seč síly stačily, hleděli zpusťované svatyně obnovovati a nové stavěti. I chrám večeřadla Páně, jenž v ssutinách ležel, vystavěli znova dle původního útvaru, rovněž o dvou patrech. Aby se zde pravidelná bohoslužba konati mohla, zřízen byl při svatyni této klášter řeholních kanovníků sv. Augustina, kteří zde potrváli až do roku 1187., kdy se Turci poznovu Jerusalema zmocnili a křižáky vyhnali. Od té doby byla svatyně tato po většině opuštěna, až r. 1219. sv. František Serafinský s bratřími řádu svého do Jerusalema přišel a u večeřadla se usadil. Od té doby s velkými obětmi a sebezapíráním střežili Františkáné neotoliko tuto svatyni, nýbrž i ostatní posvátná místa v Jerusalemě a zemi svaté. Neunavné činnosti a obětavosti řádu tohoto máme děkovati, že se nám svatá místa přes všecku zlobu Turků přece zachovala a že katolíci mohou k nim putovati. Co řád tento pro svatá místa vykonal, nedá se popsat; tisícové členů řádu tohoto vykrváceli tam, jsouce pobiti, když právo křesťanů na svatá místa hájili. Proto zasluhují tito věrní strážcové Božího hrobu a všech ostatních svatých

míst v Palestině naši nejúsilnější podpory a dobrý skutek vykoná každý katolík, jenž nějakým dárkem jim k udržení těchto nám drahých míst přispěje. Proto se koná na neděli květnou ve chrámech veřejná sbírka na ten bohubilý účel, kež každý dle možnosti přispěje.

Avšak ani Františkáni neudrželi se u večeřadla Páně. Ačkoli mnoho obětí pro svatyni tuto přinesli, ačkoli jim právo na ni slavně jak od papežů tak od sultánů častěji přiřknuto bylo, ač za ně král neapolský a sicilský Robert z Anjou roku 1333. tehdejšímu sultánovi 17 millionů zechinů (benátský dukát) zaplatil, aby na věčné časy jim svatyně v Jerusalemě a po svaté zemi patřily, ačkoli několik set let v majetku této svatyně byli; přece zvítězila zloba a lest nevěřících Turků, kteří proti právu svatyni tuto Františkánům vzali a ji po naše dny drží. Stalo se to roku 1551., kdy Turci za záminkou, že ve svatyni se hrob krále Davida nalézá, jež i Turci cti, Františkány odtud vyhnali a sami se v držení uvázali. Od té doby byla svatyně večeřadla Páně křesťanům nepřístupná a jest až podnes, toliko s velkými obtížemi a za velký peníz obdrželi někteří křesťané dovolení na několik minut večeřadlo Páně navštívit. A Turci střeží svatyni tuto bedlivě a nechťejí za žádnou cenu ji křesťanům vydati. Po krmské válce chtěl císař Napoleon III. na sultána žádati vydání svatyně, ale nepochodil. Roku 1886. nabízel jeden boháč francouzský Turkům 2 mil. franků (1 mil. zl.), ale také marně. Bylo mu řečeno, že kdyby pokryl celou podlahu zlatem, že by se svatyně tato postoupiti nemohla, neboť by prý se turecký lid vzbouřil.

Je to zajisté pro křesťany a nás katolíky ponižující, že se na místě, kde Kristus Pán mši ustanovil, tato sloužití nesmí. Jen dva kněží v době novější došli té radosti. Známý obráčenec ze ži-

dovstva Alfons Maria Ratisbone směl tam mši svatou sloužiti. Přístup zjedнала mu kněžna francouzská de la Four Auvergne, která zaplatila za toto povolení 4000 zl. Po půl hodině byla místnost zase zavřena. V letech 70. slavil tam obět novozákonní slavný zakladatel kongregace Beuronské, opat benediktinský, Maurus Wolter, za něhož jistá německá šlechtična vstup zaplatila. Povoleno bylo jen 20 minut. Když před 3 lety v Jerusalemě eucharistický sjezd se slavil, tu byl od sv. Otce tam vyslán jako předseda kardinál Langenieux a sta biskupů se tam shromáždilo. Ale ani kardinálovi nedovolili Turci ve svatyni mši sv. sloužiti, musil se spokojiti se stanem na blízku zbudovaném.

Před několika týdnů roznesla se novinami zpráva, že sultán turecký hodlá císaři německému Vilémovi II. při jeho návštěvě v Jerusalemě odevzdati darem večeřadlo Páně a že císař toto duchovenstvu katolickému postoupí. Kéž by se tak stalo, kéž by přesvaté místo toto vysvobozeno bylo z rukou nevěřících a odevzdáno účeli, k němuž je Kristus Pán sám zasvětili ráčil!

Nyní ale podívejme se, kterak večeřadlo v nynějším stavu vypadá. Popíšeme je dle popisu těch, kteří je viděli. Všeobecný stav bývalé naší svatyně je bídný, neboť jest již tolik let v rukou nevěřících.

Vejdeme-li do domu, musíme projiti chlévem a přes schody dostaneme se do druhého poschodí, kde je veliká místnost, vlastní to večeřadlo Páně. Sál tento jest přepažen a v jednom dle nalézá se náhrobek krále Davida. Večeřadlo

jest 14 metrů dlouhé a 9 metrů široké. Místnost sama jest beze vsi ozdoby, holá, jen gotická klenba připomíná, že stavěna byla evropskými křižáky. Na straně jižní jest postavena modlitebna mohamedánů. — Pod večeřadlem tímto v dolním poschodí jest veliký sál, místo, kde Spasitel apoštolům nohy myl. Místo toto jest nyní obýváno ženami tureckými, proto není nikomu přístupné. Vedle pak nalézá se dle domněni mohamedánů hrob Davidův. Chce-li křesťan místo toto shlédnouti, musí obuv sezoouti. Náhrobek Davidův, u něhož se Turci modlí, pokryt je bohatými čalouny.

Tak znesvěcena jest nyní bývalá svatyně večeřadla Páně nevěřícími Turky, že část její i ženám za byt slouží. Věc tato kormoutí srdce naše, avšak těšiti se můžeme, že Spasitel ustanoviv tam obět novozákonní neomezil ji jen na ono místo, nýbrž ji po celém světě obětovati poručil, aby se vyplnila slova prorokova: »Od slunce východu až po západ obětovati se mně bude obět čistá.« Každý náš katolický chrám jest místem stejně svatým, ano nyní světějším, neboť se tu Kristus netoliko ve mši svaté obětuje, nýbrž i ustavičně v nejsv. Svátosti oltářní přítomen jest.

K těmto tedy našim posvátným večeřadlům Páně, chrámům katolickým obrátme zbožné zraky své zejména dnes, kdy slavíme ustanovení přesvaté oběti, k nim puťujme, abychom Spasiteli v nejsv. Svátosti zde skrytému se klaněli, tu padnouce na kolena svá před svatostánkem a volejme: »Pochválena a pozdravena buď nejsvětější Svátost oltářní od toho času až na věky!«

BOH. HENDL.

Na Veliký pátek.

»Takovéhoť zajisté potřebí nám bylo mítí velebného, svatého, nevinného, neposkvrněného, odděleného od hříšníkův a kterýž jest vznešenějším učiněn nad nebesa.« (K Žid. 7, 26.)

Dnes koná církev svatá památku onoho dne, kdy Pán Ježíš dokonal veliké dílo vykopení pokolení lidského, a kterýžto den proto také Veliký pátek sluje.

A když Pán Ježíš to veliké dílo dokonal, když na kříži umřel na usmíření naše, tu, vypravují sv. evangelisté a celý nešťastný Jerusaleém byl toho svědkem, mimo jiné divy a zázraky stalo se, že opona chrámu Jerusalemského roztrhla se na dvě půly od vrchu až dolů, a země se třásla a skály pukaly.

Sv. Kateřina z Emericu, již se od Boha té zvláštní milostí dostalo, že v duchu viděla všechno přehorklé utrpení Páně a všechny okolnosti a podrobnosti téhož utrpení, o tom pukání skal na hoře Kalvarii při smrti Syna Božího, vypravuje, že viděla, kterak poblíž kříže Pána Ježíše a lotra na levici skalnatá země se rozevřela v rozsedinu a rozsedinu ta, čili propast že byla tak hluboká, že ji nikdo změřiti nemohl, že ale židé přec kamením ji zasypati chtěli, ale nemohli.

Než mnohem větší a nedoměrnější nežli propast, která se při smrti Pána Ježíše ve skále na hoře Kalvarii rozevřela, jest ona propast, která se rozevřela v ráji, když Adam a my v Adamovi jsme zhřešili.

Propast ta neoddelila jak na hoře Kalvarii skálu od skály, ale člověka od Boha, člověka hříšného od Boha nejvyššího svatého, a co při tom nejsmutnějšího, jest to, že propast tu nemohl ani Adam, ani nikdo z potomků jeho vyplniti nebo překlenouti, ba že ani andělé toho učiniti nemohli.

Na objasnění pravdy té pomyslemež

na př.: někdo by ztratil oko, zdaž mu je bude kdo nebo on sám sobě moci nahraditi? Nebo: někdo by ztratil ruku pravou, zdaž bude moci na místě její zavěsiti levou? A co ztratil Adam, když v ráji zhřešil a my v něm? Ne oko, ne ruku, ale ztratil rajskou nevinnost, ztratil rajskou blaženost, ztratil nesmrtelnost těla ztratil milost Boží, ztratil nebe; ó jak by byl rád slzami lítosti vyplnil tu žalostnou propast, která se tím, že zhřešil, mezi ním a mezi Bohem nejvyšším rozevřela! Než nemohl tak učiniti.

Pomyslemež sobě na objasnění pravdy té na př.: někdo by svou vlastní vinou, nebo sveden svědčím nebo svědkyní ztratil svou nevinnost. Kdyby po celý život svůj, řekněme padesát, sto, třeba tisíc let, kdyby možná bylo, želel ztráty nevinnosti své, zdaž ztracenou nevinnost vypláče sobě? »By jsi se umyla sanýtrem a sebe více přidala si byliny borithu, zkalena jsi v nepravosti své přede mnou, praví Pán Bůh!« tak čteme o duši hříšné u Jeremiáše proroka. (Jer. 2, 22.)

K objasnění pravdy té pomysleme sobě ještě na př.: někdo by chtěl převážiti objemnou naši zeměkouli zrnem pisku, zdaž by se mu to podařilo? A co jest zrna pisku proti celé zemi, to jest člověk, ano ještě méně proti Bohu.

Anebo: kdyby všickni dobří andělé na váhu velebnosti božské hříchem člověka nekonečně uražené volili položití všechny svaté své slzy, kteréž kdy nad hříšnými syny lidskými vyronili, ó, slzy ty by ovšem mnoho vážily, ale nekonečně uraženou velebnost božskou by přece nevyvážili, či jinak: ani ty nejsvětější slzy andělů dobrých a milovníků duší lidských nemohly by za hříchy lidské zadost učiniti Bohu nekonečně uraženému, nemohly by nikdy vyplniti nebo překlenouti tu bezměrnou propast mezi člověčenstvem hříšným a mezi Bohem nanejvyšším svatým a spravedlivým!

Než co nemohl Adam, co nemohli

potomkové jeho učiniti, co ani andělé učiniti nemohou. to mohl Bůh učiniti, a dnešní den veliký nám to připomíná, dřevo sv. kříže nám to vypravuje, jak to Bůh učinil: vydal jednorozeného Syna svého a neušetřil ho pro hříchy naše! A „takového zajisté“, jak dí apostol v listě svém k židům, „potřebí nám bylo mítí velekněze, svatého, nevinného, odděleného od hříšníkův, a který jest vznešenějším učiněn nad nebesa.“ (7, 26.)

Ó, kde jste duše, která byste chtěly zapomenouti na tu lásku a ochotnost, s kterou Pán Ježíš za nás podniknul dílo veliké, nedoměrné ceny, když za nás

na kříži se obětoval, Otce nebeského usmířil a vyrovnal tu nedoměrnou propasť, která nás od Boha oddělovala!

Ó jak tedy nemá církev sv. volati dnes všechny děti své, všechny věřící vykoupence. aby klekli ku sv. kříži a uctivě, vděčně a kajicně libali nejsvětější rány Pána Ježíše?!

Či měla by ta nejsvětější cena, kterou Pán Ježíš položil za nás na váhu spravedlnosti Otce nebeského, zmařena býti na duších našich? Ó nedej to ukřižovaný Pane Ježíši, ale ukryj nás v hlubokých ranách svých, zde i tam na věčnosti.

F. K.

Svěcení ohně.

Napsal J. St. PAVLÍK.

Už dokud jsem byl dítětem, měla bílá sobota se svými krásnými obřady pro mne zvláštní kouzlo; ten den zdál se mi nejkrásnější v celém roce. A je pro mne dosud. To první Gloria, to první alleluja, první zvuk zvonů, nešpory ku konci mše působí na člověka dojmem velice mocným, a snad ani při vzkříšení nejsem v také slavnostní náladě jako při ranních obřadech. Mnozí se budou ovšem ve svých pocitech ode mne různiti, avšak krásu a půvab ranních obřadů dozná každý.

Předešlý rok vyličil jsem čtenářům „Školy“ velebný chvalozpěv „Exultet“ a spojené s ním svěcení velikonoční svíce tak zvaného paškalu. Letos chci na svěcení nového ohně upozorniti a modlitby, jež kněz při tom svěcení říká, na česko přeložiti, aby čtenáři tím hlouběji do ducha církevního roku a obřadů různých vnikli a církev sv. si zamilovali, jež tak krásně dovede k Bohu a k srdci našemu mluvit.

Na bílou sobotu ráno jsou všechna světla v kostele vyhaslá (vyjma toho, jež hoří před postranním oltářem, kdež je velebná Svátost uschována). Z nového ohně mají se světla zažehnouti. Ani uhlí do kaditelnice se nechystá jak obyčejně. I to uhlí má býti nové. Naše vykoupení bylo druhým stvořením, neboli jinými slovy prvního stvoření obnovením. Krví Kristovou byl celý svět obnoven, nová doba zasvitla lidstvu, zlatý věk, jež básníci předpovídali. Nová církev zbudována na troskách staré synagogy. Proto i v kostele na bílou sobotu, kdy se slaví vzkříšení, má býti všechno nové, co se k bohoslužbě potřebuje, nový oheň, nové kadidlo, nová svíce velikonoční, nová světla, nové věčné světlo.

Venku před kostelem nebo v nějakém podlouhém vykreše se z kamene nový oheň. Tento oheň znázorňuje Ježíše Krista, jenž svým evangeliem celý svět tonoucí ve tmách bludu a hříchu, osvětil. V nejsvětějším Srdci Ježíšově plápolá i oheň lásky tak veliké, že lidskou pod-

statu jeho až k smrti strávil. Ne ze sirky, nýbrž z kamene má nový oheň vzniknouti, poněvadž z kamenného, skalního lrobu Ježíš oslavený z mrtvých vstal, a sám je tím kamenem úhelným, jež stavitele Starého Zákona zavrhl, na němž však zbudována jest církev svatá.

Kněz oblečen pluvialem fialovým (fialová barva užívá se obvykle k různým svěcením) a doprovázen assistenty a přísluhujícími, kteří věci potřebné mají s sebou, ubírá se k ohni a světu jej, odřikávaje za sebou tři orace neboli modlitby. Z předu řekne: »Dominus vobiscum — Pán s vámi!« Odpověď: »I s duchem Tvým.«

»Modleme se! Bože, jenž jsi skrze Syna svého, základní totiž kámen, oheň jasnosti své věčím poskytl: z kamene vykresaný, mající prospívat k našemu užitku, nový tento oheň posvět a uděl nám, abychom skrze tyto svátky velikonoční nebeskými žádostmi tak byli rozčleneni, abychom čistou myslí svátků ustavičné jasnosti mohli se dočkat. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.«

Již v žalmu 117. nazývá se Messias kamenem základním. »Kámen, kterýž zavrhl stavitelé, ten učiněn jest v hlavu úhelní. Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima.« Ano, jest divnou věcí, jest zázrakem tajemství vykoupení lidského; divným, že lidé mohli Syna Božího zavrhnouti a jej ukřižovati, ještě divnější nevystihlá láska Boží, jež přiměla druhou božskou osobu, největší muky a největší hanu za nás podstoupiti. Však ten, jenž zdál se býti potřen, vstal z hrobu oslavený v ohni velebnosti své, s tělem oslaveným a nesmrtelným, netrpným, jasným a krásným, s tělem rychlým a vše pronikajícím, jakž je byl ukázal na hoře Tabor. Jako slunce z pozaskalnatých hor na úsvitě vzchází v růžové záplavě a v lesku zlatých paprsků, tak vzkrísený Ježíš, jenž je sluncem spravedlnosti, sluncem vše osvécujícím a oživujícím, povstal z pod kamene, jímž tělo jeho bylo pokryto, v zlatém lesku nesmrtelnosti a s růžovou záplavou dracenných ran, jež byl nechal na svém oslaveném těle. Té jeho slávy i my budeme jednou účastni; i my budeme skvíti se v ohni nebeské slávy, půjdeme-li zde na světě ohněm kříže. Tam na nebi budou

se věčné Velikonoce slaviti, o jejichž se dočkáni v modlitbě hořejší s knězem prosíme, věčné vzkrísení, věčná spása neboli přechod, věčná radost. Oheň je odznakem radosti. V některých krajinách na Hod Boží velikonoční zapalují se na návrších velké ohně; i u příležitosti nějaké slavnosti, nějakého jubilea rozžijají se venku ohně. Proto i nový oheň před chrámem je výrazem naší radosti velikonoční, zároveň i odznakem radosti nebeské, již však staneme se účastnými, zachováme-li čistou mysl a budeme-li ve svých srdcích nebeské žádosti rozněcovati.

Druhá modlitba: »Modleme se! Pane Bože, Otče všemohoucí, světlo nehasnoucí, jenž jsi stvořitelem všech světél: požehnej toto světlo, jež od Tebe posvěceno a požehnáno jest, jenž jsi celý svět osvitil, abychom tím světlem byli zaniceni a osviceni ohněm jasnosti Tvé: a jako jsi osvitil Mojžíše vycházejícího z Egypta, tak abys osvitil srdce a smysly naše, abychom k životu a světlu věčnému přijíti zasloužili. Skrze Krista Pána našeho. Amen.«

Ten, jenž řekl, »buď světlo«, a stalo se světlo, jenž čtvrtého dne stvořil slunce, měsíc a myriady hvězd, stvořitel všech světél, osvécovav Izraele vycházejícího z Egypta, předchází ho v sloupu ohnivém, zanécovav i dary jemu obětované, tak při svěcení chrámu Salomounova, kdy oheň se snesl s hůry a zapálil oběť, tak i při oběti Eliášové. Nechť i nás osvití Duchem svatým jako apoštoly, abychom poznali cestu spasení a z ní nezloučili, nechť osvití smysly naše, aby nehledaly zalíbení ve skutecích, jež se světla štítí, nechť roznliti i srdce naše, abychom jej nade vše milovali a jemu své práce, námahy, boje a kříže obětovali. Nechť nás přivede do oněch krajů, kdež sám přebývá, jsa světlem nehasnoucím, a kdež svatým jeho světlo ustavičné a věčnost časů svítí.

Modlitba třetí: »Hospodine, svatý Otče všemohoucí, rač přispěti nám tento oheň ve jménu Tvém a ve jménu jednorozeného Syna Tvého Boha a Pána našeho Ježíše Krista a Ducha svatého žehnajícím: a pomoz nám proti ohnivým střelám nepřítelů a osviť milostí nebeskou. Jenž žiješ a kraluješ s týmž Jednorozeným

svým a s Duchem svatým Bůh po všechny věky věků. Amen.

Patříme-li na oheň před námi plápolající, musíme i myslet na oheň, jenž v pekle hoří, oheň sice věčný, ale trestající a šírající. Toho ohně uchovej nás Pán Bůh! Obyvatelé ohnivých pekelných propastí jsou naši odvěci nepřátelé; ustavičně vysílají na nás své ohnivé šípy a ohrožují nás. Šípy ty ohnivé jsou různá pokušení a ďábelská vnuknutí; proti těm nechť je Pán Bůh naší ochranou a nechť nás osvětlí svojí milostí, abychom viděli, z které strany nepřítel se blíží, a z které strany šíp na nás letí, abychom jej včasné mohli odrazit.

Jest zvykem v našich krajinách, nositi ke svěcení ohně dříví, z něhož se potom křížky dělají a na pole zasazují. Je to dobrý zvyk; vyjadřuje se tím prosba o požehnání Boží a ochranu ode vsí škody. Třeba děti napomenouti, aby se slušně při ohni chovali jako v kostele.

Nyní se světi pět kadidlových zrn, jež se mají zasaditi do velikonoční svíce, a jež nám oslavených pět ran Krista Pána znázorňují. Kněz se modlí při tom:

»Ať se vyleje, prosíme, všemohoucí Bože, na toto kadidlo hojné Tvé požehnání, a toto noční světlo, neviditelné

obnoviteli, zažehni, aby nejenom obět, jež dnešní noci vzdána jest, tajemným světla Tvého přimísením zářila, nýbrž, i na kterékoliv místo z posvátné této věci přeneseno, aby ničemnost ďábelské lsti byla vypuzena a přítomnost mocné Tvé velebnosti se zračila. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Kouř z posvěceného kadidla má zahnat všechny úklady ďábelské, jako kdysi zapálená z ryby játra na radu anděla Rafaela ďábelství od Sary zapudila, jak čteme v knize Tobíášově.

Nyní nabere jeden z přísluhujících z nového ohně čerstvého uhlí do kaditelnice, kněz pak našepce na uhlí kadidla, pak pokropí kadidlová zrna i oheň svěcenou vodou, říká antifonu: »Asperges — Pokrop mne, Pane. yzopem, a očistěn budu, obmyj mne, a nad sněh zbílen budu.« Na to zrna i oheň okouří kadidlem. Jáhén, obléčen v bílou dalmatiku, vezme triángl do ruky, a průvod hne se do kostela. Na cestě jsou tři štace nebo zastavení, a při každém se rozsvítí jedna ze svíci triánglu, upomínající nás na tři božské osoby. Po každém rozžehnutí zpívá jáhén, vždy zvýšeným hlasem: »Lumen Christi (Světlo Krista)«, nač ostatní klekajíce odpovídají: »Deo Gratias (Bohu díky)«.

Na pondělí velikonoční.

»Které jsou to řeči, o nichž rozmlouváte vespolek jdouce, a jste smutní?« (Luk. 24, 17.)

Za onoho času, a sice právě toho dne, kdy Pán Ježíš vstal z mrtvých, jak nám dnešní sv. evangelium vypravuje, šli dva z učeníků Ježíšových z Jerusalema, do městečka Emaus, asi 3 hodiny cesty čili 60 honů vzdaléného, jdouce, rozmlouvali o všech těch věcech, které se tam byly přihodily.

I praví sv. evangelium dále, že když rozmlouvali a se vespolek dotazovali, i Pán Ježíš nepoznaný v podobě po-

cestného přidružil se k společnosti jejich a šel s nimi.

A proto přístupmež i my do společnosti jejich a poslechněmež, o kterých to věcech rozmlouvali, ježto se v Jerusaleme udály, a proč byli smutni, a jak je Pán Ježíš potěšil. Dokud Pán Ježíš ještě před smrtí svou vyučoval učeníky své a i zástupy, čteme, že jednoho dne mimo jiná také tato slova pravil k učeníkům svým: »dobrý člověk z dobrého pokladu srdce svého vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé; nebo z hojnosti srdce mluví ústa.« (Luk. 6, 46.) A opět jindy pravil:

•Kde jest poklad váš, tu bude i srdce vaše. (Luk. 12, 34)

A kde že byl poklad učeníků do Emaus jdoucích? Tam do hrobu se žalostí položili ho Josef z Arimathie a Nikodém, a již to byl den třetí, co se

z Jerusalema, když tam na kříži skonal Pán Ježíš, kterého, celou duší svou milovali a kterýž lásky takové byl nejhodnější? Ó, kdyby se nebyli na vlastní oči o tom přesvědčili, nikdy by nebyli uvěřili, že by se mohlo státi, co se sku-

tak stalo. Ó, kterak že neměla mysl a srdce jejich tam u hrobu, kdež poklad jejich spočíval, i tu ještě dliti, když se z Jerusalema domů ubírali? A kterak neměli o pokladu tom mluviti, kterak neměli připomínati sobě tu jeho dobrotivost a lásku také ještě na cestě své

tečně stalo v Jerusalemě, nikdy by nebyli uvěřili, že by tam nejvyšší kněží, zákonníci a starší lidu k nejpotupnější a nejbolestnější smrti mohli odsouditi toho, kterýž chodě po své vlasti všude dobře činil a pomáhal.

A přece se tak stalo. Na kříži do-

konal Mistr náš dobrý, a my jsme tomu nemohli zabrániti! My v něho skládali všecku svou naději, a nyní jsme jako stádo bez pastýře, jedni tam, jiní jinam rozptýleni! Miloval nás jako otec, a my lnuli k němu jako děti, a nyní jsme opuštěni, nyní jsme jako sirotci a nevíme, co si počítí a kam se obrátiti! Ó, proč že neuposlechl nás, když jsme mu radili, aby tentokráte nevolil jíti ku svátkům velikonočním? Vždyť praveno nám, že i sama žalostná máť jeho přimlouvala mu, aby nechodil tentokráte do toho nešťastného Jerusalema, kdež hledali bezživoti jeho, ale aby zůstal v domě Lazarově a tu se ctiteli svými slavil beránka velikonočního! Ó, proč aspoň neuposlechl proseb nejmilejší matky své. Proč neušetřil aspoň jí takového zármutku a spolu s ní také i nás? A když již šel, proč se vydal v ruce nepřátel svých? Proč že neušel, když k slovu jeho: „Já jsem, jehož hledáte“, omračení velebností jeho na zem padli žoldnéři tam v zahradě Gethsemanské? Anebo proč, když již vydal se nespravedlivým soudcům v moc jejich, neukázal jim moc svou a nezmizel s očí jejich, jak to učinil, když jej chtěli v chrámě kamenovati?

Když nasycení zástupové chtěli jej učiniti králem, tu nechtěl zasloužené pocty jejich přijati, a nyní, ó jak nemáme neviděti tu trnovou korunu, kterouž na potupu a rozmnožení bolesti dali na

hlavu jeho. A do ruky za královské žezlo dali mu potupnou třtinu a na ramena šarlatový plášť nečistou krví potřísněný!

Když Kore, Datan a Abiron rouhali se Mojžíšovi, tu rozstoupila se země pod nohama jejich a pohltila rouhače, a když se rouhali milému Pánu a Mistru našemu, o němž sám Otec nebeský vysvědčil: „Tentof jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.“ (Mat. 3, 17.) tu nic podobného nestalo se! Tak a podobně mohli rozmlouvati učeníci do Emaus jdoucí a byli, jak dí sv. evangelium, smutni, neboť nevěděli, co my víme, že musel trpěti Nevinný, aby ušetřen byl vinný, a že o tomto utrpení jeho již dávno mluvili proroci jakožto o pokladu, za nějž Pán Ježíš přijde vykoupit a spasit duši lidských. I nechtěl Pán Ježíš nechati milé učeníky své v takovémto zármutku a v takovýchto pochybnostech, a proto jda s nimi otevřel jim smysl písem svatých, a aby dovršil radost jejich, zasedl s nimi za stůl a dal se jim při lámání chleba poznati. A tak to činí Pán a Mistr náš až podnes všem svým věrným, kteří jemu láskou dokonalou jsou oddáni. On sám skrze Ducha sv. otvírá jim smysl písem svatých, aby z nich potěšení měli a poznali, že musel Kristus trpěti, měl-li vejíti do slávy své věčné, avšak aby také poznali, že ti, kteříž, jak dí svatý Pavel, s Kristem trpí, také s Kristem oslaveni budou tam na věčnosti. F. K.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 7.

Ordinavit in me charitatem.
(Cant. 2, 4.)

Co bez lásky je život náš? Poušť holá,
v níž není vůně, není bylin, květu.
Jen láska právě kouzlo dává světu,
a tomu kouzlu nikdo neodolá.

Však není každá perla lásky pravou —
neb dělají se klenoty i ze skla —
jak není zlatem ještě plocha lesklá,
ni krásných barev houba k jídlu zdravou.

Znám perlu pravou, o níž Písmo praví,
že kupec najde ji, se všeho zbaví
a vrátí se, by perlu cennou koupil.

Tou perlou láska Srdce Ježíšova.
Ó blah, kdo nalezenou s péčí chová,
by svět mu zrádně snad jí neuloupil.

Píseň 8.

Fulcite me floribus, stipate me malis,
quia amore langueo. (Cant. 2, 5.)

Má duše láskou k Pánu omdlévá,
má duše v hloubi poraněna stíně —
sem jablka a květy! Jejich vůně
ať novou sílu ve mně rozlévá.

Jak Tobě, Jesu, v Srdce kopí vkláti,
až bok Tvůj bledou krví zčervená,
tak Tys v mé Srdce šíp své lásky slal
tak ohnivý, že rána ta mne pálí.

Tys Assiskému světcí svoje rány
sám vštípl's v bok a obě nohy, ruce,
že podobným se stal Ti v Tvoji muce.

I já chci trpět, Kriste milovaný;
jen sil mne vůní zábav Tvých a plesů,
ať Srdce Tvého nesmírný žár snesu.

Mučení v Pugu.

Kapitola třetí.

Vůdce výpravy přijal kněze
s přívětivostí kupce. Byl
oděn ve špinavý plášť, jehož
kapuci měl staženu přes
hlavu. Maje nohy skříženy
seděl na koberci rozpro-
střeném na zemi. V ruce držel dýmku
s dlouhým troubelem a ob čas vypouštěl
z úst modravý dým tabákový.

»Salam aleikum!«¹⁾ pozdravil Arab
vstupujícího kněze.

»Aleikum salam!« odvětil P. Bonifác.

»Co přivádí Molu?«²⁾ křesťanů ke
kupci Abu Hassanovi? tážal se obchodník
otroky.

»Ve své karavaně máš dva sirotky
bez otce a matky«, odvětil missionář,
»a já mám chuť je odkoupiti.«

Radost zasvítla z očí Arabových,
ale jen na okamžik, neboť ihned zase
vzal na se vážný kupecký ráz. »Znám

ty děti,« pravil. »Jsou ještě mladé, ale
velmi silné. Budou z nich silní otroci
domácí.« Po té obrátiv se ku negerskému
svému sluhovi, poručil, by obě děti
k němu přivedl.

»Já sám přivedl jsem je«, vpadl mu
P. Bonifác do řeči, »čekají před stanem.«

To řka, uvedl dítky dovnitř stanu.
Sirotci ti byli tak slabí, že se sotva dr-
želi na nohou. Jmenovitě malé děvčátko,
které krvácelo ze hluboké rány na ra-
meni, bylo tak sesláblo, že je musil bratr
podpírat, by nekleslo.

»Kolik žádáš za tyto dvě děti?«
tázal se missionář.

Abu Hassan pohrával si dlouhým
vousem. »Jsou dlouhou chůzí nyní jaksi
unaveny,« pravil, »ale až si poněkud
odpočinou, obrátí v Zanzibaru na se po-
zornost, a dobře je tam zpeněží. Pře-
ješ-li si jich však, tu ti je ponechám
po třiceti rupiích.«³⁾

P. Bonifác obrátil se ke kupci zady

¹⁾ »Pokoj s tebou.« Je to obyčejný pozdrav
Arabů.

²⁾ Mola = pán; tak jmenují Arabové du-
chovního.

³⁾ Jedna rupie rovná se téměř dvěma ně-
meckým markům, má tedy cenu asi 105 rak.
krejcarů.

a stavěl se, jakoby chtěl odejít. Toho však Arab si nepřal. »Inšallah!« pravil, »abych nemusil se s nimi až do Zanzibaru vléci, ponechám ti je o něco levněji. Kolik mi nabízíš?« Po té počal obě vyhublé a zubožené dívky vychvalovati, připisuje jim všechny možné dobré vlastnosti.

»Ušetři si slov, Abu Hassane!« pravil kněz. »Já nikterak nechci odkoupiti děti ty, bych učinil z nich domácí otroky, nýbrž abych je pustil na svobodu. Jsou ostatně tak sesláblý a na smrt unaveny, že jich nedovede až ku pobřeží, a byť se ti to poštěstilo, pak jistě zemrou na lodi za plavby. Je to tedy ve tvém vlastním prospěchu, ponecháš-li mi je. Dokládám se ti upřímně, že jsem chud. Chceš-li se však spokojiti s desíti rupiemi za každé dítě, chci se jich z lásky k Bohu ujati a je zakoupiti. Jinak si je nech!«

Abu Hassan dokládal se Allahem i prorokem (= Muhamedem), že tak lacině děti neprodá, jelikož by měl z toho nemalou ztrátu. Missionář však stál na svém, až konečně děti koupil po desíti rupiích.

Když po té P. Bonifác děti koupené za ruče pojal, aby si je odvedl, počaly se tyto po všem těle strachem třásti a vypukly v srdcervoucí pláč. Mezi divokými černošskými kmeny ve vnitřní Africe totiž panuje mínění, že běloši, vyjma Arabů, žijí ve masem černošským. Proto se obě dívky třásly strachem, že se i s nimi tak stane. Myslíly si totiž, že je bílý kněz za tím účelem koupil a že jim brzy udeří poslední hodinka. Malé děvčátko proto padlo k nohám kněze, a ukazujíc na své rány, na rameni, pravilo pláčky: »Bana (t. j. pane mistře!). počívej se, kterak jsem hubena, a můj bratr také není tučnější. Kup si raději tučného černocho, ježž bys mohl ihned jisti, na nás musíš bys dlouho čekati, než ztučneme!« —

P. Bonifác porozuměl tomuto strachu ubohých sirotků, proto laskavě hladil jejich hlavinky kudrnatými vlasy ozdobené, hledě je upokojiti, čímž aspoň toho dosáhl, že se jeho noví chráněnci dali bez odporu jím vésti ze stanu Abu Hassanova do budovy klášterní.

Bratři, kteří s P. Bonifácem do ležení přišli, měli ještě něco málo zbytků

potravy. Podělili hladové, davše jim chleba a uzeného masa, kteréžto věci hladovým výborně chutnaly. Hltavě ubožátka polýkala vydatnou tuto potravu.

Když byly děti nasyceny, dali se missionáři s nimi na cestu ku klášteru, kam dorazili pozdě v noci. Děti byly odevzdány péči milosrdných sester, jež Bohu za tento přírůstek radostně poděkovaly.

Jen jedna myšlenka kalila všem jasnou mysl: byla to chudoba, jež nedopouštěla jim vykoupiti více ba všechny ty nešťastníky . . .

Tak tedy čítala opatrovna dětská v Pugu už tři chovance. Když však černoši v sousedství žijící zpozorovali, s jakou láskou a něžností missionáři ujímají se cizích nešťastných dětí, pojali myšlenku, zbaviti se osobních obtíží tím, že děti své svěří opatrování missionářů. P. Bonifác všechny, kteří mu přivedeni byli, přijal s láskou a radostí svatou, rozmnožil počet chovanců svých čas od času koupil, tak že během jedenácti měsícův od založení missionářské stanice v Pugu čítala opatrovna našich samaritánských missionářů 150 chovanců, neřítajíc v to i několik černošských povyroslých dětí pokřtěných, které se ve klášteře vyučovaly katechismu.

Je to zásadou katolických missionářů, by pohané nejenom modlitbou a konáním náboženských úkonů, nýbrž i prací posvěcování a ve pluk Božích vyznavačův uvádění býti mohli. »Modli se a pracuj!« bylo heslem i P. Bonifáci. Za vůdcovství a vedení i bratři i sester missionářských, musili i chlapi i děvčata přijatá do opatrovny pracovati v kuchyni, dílnách, na poli i zahradě. Ovoce práce té se dostavilo brzy; ve krátké době bylo dvacet jiter půdy proměněno v ornici, oseto obilím, zeleninou, a posázeno banány a palmami i tabákem.

Dle lidského mínění bylo trvání této missijní stanice na dlouhou dobu zabezpečeno. Všecky okolnosti k tomu poukazovaly, že se tu missionářům práce jejich povede, — než tu najednou z čista jasna objevil se mrak, z něhož zahučel strašlivý rachot hromu, jenž ukázal, že lidské mínění jest krátkozrakým a že se může mýliti.

Kapitola čtvrtá.

Když německá východoafrická společnost r. 1888. sultánem zanzibárským splnomocněna byla vybíratí clo ve přístavech v Bagamogo a v Dar-es Salaamu ve jménu sultánově, a když Němci tam ušedli vedle praporu sultánova i německý říšský prapor vztýčili na celních budovách v Bagamogo a v Dar-es Salaamu, sotva kdo mohl napřed domyslíti se, co asi z toho pojde.

Okolnost, že sultán zanzibárský odstoupil část svých práv Němcům, vzbudila nesmírnou zášť domorodých náčelníků a zvláště arabských kupců a obchodníků otroky. Báli se totiž — ovšem ne bez příčiny, — že celníci němečtí přísně budou vybíratí clo, a že nenechají žádné výpravy, do vnitrozemí afrického se ubírající, bez dohledu. Zájmy kupců a obchodníků živým černým zbožím byly by tím poškozeny a výnosný obchod buď silně obmezen anebo docela zrušen. To tedy dobře věděli všickni, kteří musili clo platiti.

Snad že úředníci němečtí nový svůj úřad zastávali příliš svědomitě nebo snad i krutě, zapominajíce, že třeba jest činiti rozdíl mezi smíšeným obyvatelstvem tamním, sestávajícím ze hrubých, surových černochů, nevzdělaných suabelských mohamedánův a fanatických Arabův — a mezi Němci, kteří už od mladosti své vychováni byli na mírumilovné a správné státní občany — možná; tolik však jest jisto, že všichni Němci v Dar-es Salaamu a Bagamogo novým zařízením cla mocně roztřpeni byli. Tyto celní úřady byly 16. dne měsíce srpna 1888 německými úředníky přejaty. Několik dní později došlo však už v obou zmíněných pobřežních městech k povážlivým bouřným výjevům, jelikož tuzemské obyvatelstvo, jsouc podněcováno náčelníky a pohlaváry svými jakož i Arabi, odporovalo všem nařízením a úřednímu jednání Němců, ba strhlo dokonce i německý prapor s budov celních. Jednání takové ovšem nemohlo zůstati bez příkladného potrestání. Nejprve sám sultán Said Khalifa vyslal oddíl vojska pod generálem Matheusem, na pobřeží Suahelův, ale podnik ten potkal se s opácným výsledkem, jelikož tlupy sultánovy nadřezovaly domorodým povstalcům, tak že

generálovi nic jiného nezbylo, než vrátiti se zpět na ostrov Zanzibar. Povstalcí, stavše se tímto úspěchem tím více smělymi, vypudili úředníky německé, jimž bylo svěřeno vybírání cla, a několik jich zavraždili.

Zpráva o tom rozlétna se bleskem po celém pobřeží a roznitila fanaticismus mohamedánův a Arabů měrou co možná nejvyšší. Rychlostí rostoucího ohně zmáhala se vzpoura ode města ku městu, od osady k osadě, zanechávajíc všude po sobě smutné stopy loupeží, vraždy a spustošení. Ovšem stály německé válečné lodě na moři při pobřeží Suahelův, nemohly však nic pořádati proti přemoci arabských tuzemců, ačkoliv ozbrojení lodníci na různých místech přistavů se nalézali. Tento nezdar ovšem nevzbudil u domorodců vážnosti před Němci ve Východní Africe, naopak: Arabové stávali se vždy víc a více drzými, až posléze zanitili pochodeň vzpoury i v samém vnitrozemí. —

Nemůžeme opomenouti na tomto místě podat líčení Mistr. de Clermonta, apoštolského vikáře v Severním Zanzibáru. Dle zpráv tohoto věrohodného muže byla vzpoura v Bagamogo nabyla takových rozměrů, že změna věci musila domorodcům násilím býti vnucena. Pochopíme to snadno, pomníme-li, že pouze obchod slonovinou v celém sultanátu zanzibárském ročně pátí lze na 4 miliony marků čili na 2 mil. 400 tisíc zl. r. m.¹⁾ Z této slonoviny vyzdvihovali si náčelníci domorodců 15% daní, tolikéž připadalo sultanovi jako clo, a 12 procent ceny připadalo společnosti arabských velkoobchodníků, kdykoli nějaký náklad slonoviny byl vezen přes Kinganiské výšiny, vzdálené od Bagamogo asi tři hodiny. Tyto značné daně a cla měly tedy připadnouti Němcům; mimo to byl polo veřejný obchod s otroky, ježž Arabové provozovali, svrchované ohrožen. Proto se tedy domorodci i arabští kupci vzpírali zavedení německých celních úřadů v Bagamogo, tak že se říšskému guvernéru, svobodnému pánu z Gravenreuthu²⁾ vidělo nutným býti zavolati na pomoc admirála Deinharda, jenž byl velitelem

¹⁾ Dle udání Ehlersova.

²⁾ Tento muž padl v potyčce jakožto guvernéř kamerunský.

německého válečného loďstva. Admirál přistál s mužstvem dvou lodí v Bagamogo, a této moci podařilo se, dosaditi německé celní úředníky na jejich místa.

Na tomto místě byl sice zaveden pořádek, za to však zase na jiných místech vzpoura vypukla. V Tanze (Tange) byli zabiti dva němečtí námořníci; v Tangani byli zajati tři němečtí osadníci a několik dní byli vězněni bez pokrmů; v Kiloa a Lindi zapudili domorodí obyvatelé novou zprávu. Toto napjetí všeobecně přinutilo německého konsula, že žádal, by na všechna místa přímorská, kde byli povstalci, bylo stříleno. Na Tangu opravdu také stříleno bylo.

Následující příhoda obnovila výbuch nepřátelství v Bagamogo. Guvernér totiž pozval admirála Deinharda na lov hrochů na řece Kingani. Tohoto lovu chtěli se také účastniti někteří námořští důstojníci. Slný oddíl vojska byl komandován, aby lov byl vydatnějším. Obyvatelé v Bagamogo, kteří byli velmi pobouřeni tím, že tři válečné lodi zakotvily u města, mylně se domnívali, že běží o útok na město ze strany řeky. Vybuchše ve hrozný vztek, obklíčili buřtí německé východoafrické společnosti v městě, v níž se několik úředníků zavarasilo a statečně hájilo. Guvernér vrátil se co nejrychleji s admirálem a mužstvem zpět; admirál poručil třem oddílům námořníků přistáti k zemi, kteří zaháněli domorodce na útěk. Německé vojsko hodilo do města několik granátových koulí a udržovalo čilou palbu. Veliký počet chatrčí bylo zapáleno a mnoho obyvatelů zabito a raněno.

Až k počátku listopadu 1888 byli Němci ze všech míst, kde chtěli založiti celní úřady, vypuzeni; pouze v Bagamogo a v Dar-es-Salaamu udrželi se, jsouce chráněni válečnými loďmi tam zakotvenými. Tato obě města, dříve tak kvetoucí a zalidněná, byla zničena a odlidněna, jelikož se z nich Indové a Arabové se vším majetkem svým utkali na ostrov Zanzibar. Všichni domorodci na celém pobřeží Suahelském chopili se zbraní pod vůdcovstvím pověstného Araba Buširiho.

Tento Buširi byl Wali čili představeným obce Pangani, a už od počátku rozhodně nepřál Němcům. Když vzpoura vypukla, byl příčinou povstání v Pangani,

kde se zmocnil všech zbraní a zásob náležejících sultánu a Němcům v Pangani. Ba i několik menších děl padlo mu do rukou. Baširi, jenž měl pychu a zpupnost jako nějaký malý sultán, chtěl osvoboditi rodnou svoji zemi od Němcův a zahrnati je k moři. Sílu a moc Buširiho — dle udání missionáře P. Le Roya — působila okolnost, že jaksi celá Afrika za ním stála a jeho úmysl za svůj považovala, poněvadž se všeobecně věřilo, že Evropa jest Africe nepřátelskou, hrozící jí dobytím. Tím se stalo, že mohamedáni na pobřeží žijící a pohanští černosi vnitrozemští se spojili na obhájení svých domnělých zájmů. Ze všech stran dostalo se Buširimu posily. Pomocné tlupy přicházely k němu nejen od černochů z Nyangury a Udžidži, nýbrž i od Arabů z Maskatu a z Perského zálivu. Tím umožněno bylo Buširimu, že na všech stranách dočínal se úspěchů proti Němcům, ba že mohl pomýšleti na to, by oblehl také kamennou budovu německé východoafrické společnosti v Bagamogo. Úmysl jeho stal se skutkem od 4. do 7. dne prosince r. 1888., kdy stal se pánem celého města. Roty jeho vyloupily vše, co se jim hodilo, jmenovitě veliké zásoby slovin, jež byly od karavan z Wangamuresi do Bagamogo přineseny a složeny. Teprve 7. dne prosince podařilo se v kamenném domě zataraseni Němcům ve spojení s oddílem přistávších námořníků vypuditi z města tohoto náčelníka vzburoučců.

Vůči nenávisti, již choval Buširi proti Němcům a proti všem Evropanům, čelila všechna jeho nepřátelská smýšlení z počátku jenom proti Němcům jakožto takovým, nikoli však proti křesťanům vůbec. Kdežto evropští kupci a osadníci, kteří dle vlastních slov Buširiových (prý) neznají žádného Boha a nikdy se nemodlí, nesměli učiniti ani krok do vnitrozemí, by nebyli zajati, oloupeni nebo zavražděni, missionáři byli z počátku jisti životem a kříž na hrdle jejich zavěšený byl jakýmsi ochranným listem proti fanatismu hord Buširiových. Než s prospěchem zbraní vzburoučců změnilo se i toto. Mohamedánští černosi a Arabové pod vůdcovstvím Buširiho počali odvolávi se i na rozdílná náboženství,

což mělo být jakousi záminkou k boji proti křesťanům. Tim vzešlo nebezpečství i missionářům usadivším se ve vnitrozemí. Nebezpečství to nedalo na

sebe dlouho čekat a zaklepalo děsným významem i na mladistvou církev na Pugu. —

(Příště dále.)

Cesty milosti Boží.

Několik obrázků ze života sluhy Božího Fr. Maria Libermanna.

Podává JOSEF WEISS.

3. Pobyt v semináři u Svatého Sulpicia.

Křesťanem teprve od včerejška, František Maria Pavel Libermann (tak nazýval se nyní) hájil viru svou jako bojovník již osvědčený. Těžké zkoušky po robil jej vlastní otec. Když utišil se jeho hněv, který vzbouřen byl křtem synovým, klidně rozvažoval a nevzdával se naděje, že »ztraceného« syna opět k sobě přivede. Představme si nyní syna tak něžného srdce, když četl dopisy stáříckého otce svého ne hněvivě, nýbrž láskyplně pišícího. Byla to věru přetěžká zkouška. Již zdálo se, že přirozená náklonnost zvíťazí, však vůle, milosti Boží podpořovaná obstála statečně — hoře se podobajíc, u jejíhož úpatí třístěti se pěnívé vlny rozbourěného moře. Slyšeti bylo tehdy Františka, kterak vzdychaje, však přec pevným hlasem pronášel: »A přece věřím — jsem křesťanem a jím zůstanu.« A zvíťazil. Rabin umkl; brzy po tom zemřel, neznáme, zda před smrtí po příkladu synů svých Spasiteli se poddal.

Zatím hlas vnitřný pobádal Františka, zcela oddati se Pánu, a obléci šat sluhů jeho, který jej tak dříve děsil. Nebylo pochybnosti o jeho povolání. Však zavřzen od otce svého, byl chud, bez chleba a přístřeší. Než Bůh, jenž stará se o ptactvo nebeské, neopouští těch, kteří jemu úplně se věnují. Prozřetelnost božská vzbudila útrpnost u lidí, kteří ochotně mladíka se ujali, a po roce

stráveném v koleji sv. Stanislava byl přijat do semináře sv. Sulpicia. Poslyšme, co sám o přijetí do ústavu toho vypravuje.

»Bylo to v říjnu 1827., když pan Drach mě tam uvedl. Duchovní cvičení, jimiž školní rok počíná, bylo již skončeno. Pan Drach vyslovil obavy ve příčině mého zdraví — že by snad ranní vtávání mně mohlo škoditi. Na to odvětil suše P. Garnier, že semínat tedy pro mě není. Mimo to podotkl můj přímluvě, že vzděláván jsa posud v hebrejštině velmi málo znám latinu. »Vědy bohoslovné přednášejí se latinsky a ne hebrejsky« — velmi živě se ozval představený. Tyto dvě odpovědi mne zarazily, však neodstrašily. Poznal jsem později velmi často, že pod drsným tímto povrchem předobré srdce se skrývalo.

Pobyt můj ve sv. Sulpici byl pro duši mou dobou požehnání Božího a radosti. Za opatrovníka (jenž zván byl strážným andělem), byl mi přidělen P. Jiří, jenž později biskupem se stal. Laskavost, kterou ke mně ukazoval, mě až pokořovala, a já vždy více lnul k náboženství, jež tak něžně, laskyplně duše vytváří. A potom příkázání mlčení, pečlivě šetřeně, a mysl Bohu oddaná, zračitá ve tvářích všech, posvátný dům tento obývajících, blahem zvláštním plnily duši mou; cítil jsem se v novém jakéms živlu; dýchal jsem zdravý vzduch.

Tak uplynula první léta seminářského jeho života. Srdce jeho zaplaveno bylo takorůzka nebeskou útechou. Boha milovati, v nejmenší věci jemu se líbiti a jeho vůli plniti, bylo jedinou jeho myšlenkou,

nejmilejším jeho zaměstnáním. Pokorný a skromný jsa posledním se mněl mezi novými bratry svými. Byl malomluvný, a co mluvil, zbožně dojmalo ducha i srdce spolužáků. »Slyšel jste mluvit mladého toho žida o Bohu?« Tázal se jeden druhého za svých volných chvil. — Tklivé bylo, viděti jej se modliti před nejsvětější Svatostí oltární. Podobal se Serafu a chováním svým vzdělával svých spolužáků.

S touto zbožností pojila se něžná mysl a láska k bližnímu. »Po delší dobu«, vypravuje jeden jeho spolužák, »měli jsme spolu na starosti, podíletí jednou týdně chudinu oděvem. On byl almužníkem, já pak jako jáhen dohlížel. A tu často bylo mi se diviti jeho lásce a něžnému soucitu k ubožákům a nešťastným. Tane mi na mysli zvláště tato událost: Zpozoroval jsem při prvním podělování, že se dav lidí, dychtivý svého podaru, zbytečně tlačí. Zpozorovav to, upozornil jsem Libermanna: »Nebylo by dobře říci těm, kteří se tlačí ku předu, že nedostanou ničeho?« — »Ach! chcete snad ubožákům ještě pokání uložit?« odvětil mi s podivem a zároveň něžným soucitem. Každý, po pořádku, poučoval pak tyto ubožáky. A tu radost bylo slyšeti Libermanna, z jehož slov hřála zrovna láska, jež duši jeho oživovala. Prostá byla sic jeho řeč, jako vše, co konal, však příjemná a hluboce dojímavá.

Týž svědek připomíná jinou ještě událost z pospolitého života, kteráž ukazuje nám hlubokou opravdovost mladíka nedávno pokřtěného.

»Vzpomínám si, že bydle vedle jeho komory často o půlnoci byl jsem probouzen kajícím bičováním, jimž tělo své již tehdy nemocně trýznil. Ostatně již z jeho chování a z jeho osobnosti bylo patrné, žeť to člověk sebestmrtvení, ač na tváři jeho stále zřítí bylo úsměv sladké radosti.«

Kterak blahodárně působil na své spolužáky u Sv. Sulpicia, vypravuje jiný jeho přítel: »Nedá se vypsati,« tak píše, »všechno blaho a dobro, jehož se nám od P. Libermanna dostalo. Jeho dobrota a laskavost získávala mu srdce všech. Jeho živost, jež zářila z celé jeho osobnosti, pojila se s klidem, umírněností a vážností — a bystrému pozorovateli

neušlo, co sebezapírání to stálo živého mladíka, než jmenované ctnosti si osvojil. Celý jeho zjev bylo mlčelivé kázání, jež vybízelo posluchače či pozorovatele nad sebou se zarditi a ctnost si oblíbiti. Jediny pohled na Libermanna stačil zahnat pokušení, utišiti duši sebe více zmitanou, a klidu patřičného jí získati. Sám jsem toho nejednou zakusil, jen z daleka uňh pohlížeje, a moji spolu-bratři často totéž o sobě vypravovali.«

4. Nemoc.

Zatím blížil se pro našeho šťastného seminaristu okamžik důležitý — svěcení na podjáhna, po kterém nelze již couvnouti, — když tu náhle zachvácen byl nemocí nad jiné trapnou a bolestnou. Jednoho dne, když se zpovídal, jat byl třesením na celém těle; tvář počne se křečovitě stahovati, oči jeho zhasínají, rty pokryty pěnou, ruce křečí se svíjejí, a on bez smyslu padá k zemi. Stal se obětí padoucnice. Církev ovšem zbraňuje touto nemocí stíženým přístup ku stavu kněžskému. Než byla naděje snad v brzké či pozdní uzdravení? Věda lékařská dí o této nemoci, že překvapí-li po věku 25 let, potrvá až do smrti. A Libermann byl již 26 let star. Byli tedy nuceni představení semináře, dáti mu na srozuměnou, aby po 4 letech v semináři strávených, jinde sobě hledal útulku. Ctihodný sluha Boží přijal zprávu tu s oddaností do osudu podivuhodnou: »Račte mi laskavě, pane řediteli,« pravil, »udati den, kdy dům tento opustiti mám.« — »A kam se míníte odebrati?« ptal se představený. — »Nevím sám; jisto však, že o světě nechci již ničeho slyšeti; Pán, jak pevně doufám, postará se o moji budoucnost.« Tato poslední slova pronesená s klidem a pokojem duše zvyklé úplně ve vůli Boží se oddávati, až k slzám pohnula zbožného ředitele. Zpravil o tom spolubratry své, kteří jednomyslně usnesli se ponechati mladíka v domě, zdarma jej stravovati, až by Hospodinu jinak s ním naložiti se zalíbilo.

Konal v semináři pokorně práce sluhy a ze všech sil snažil se státí ústavu užitečným. Jeho život byl v pravdě životem světce, a něžná mysl jeho i laskavost byly mnohým ku poučování a vzdělání. Lidé padoucníci stížení bývají

obyčejně nestáli a často nesnesitelní; po záchvatu nemoci bývají smutni, zahanbeni a velmi vznětlivi. Po záchvatech přichází těžkomyslnost a náklonnost k sebevraždě. Obyčejně končí nemoc ta šílenstvím. Jak nemoc ta působila na cti. sluhu Libermanna, vypravují očití svědkové.

Jednoho dne, kráčel vzhůru po schodech, když pojednou jako bleskem nemocí opět byl zasažen. Byl by se po schodech sřítit dolů; však zpozorovav nebezpečí, hlasitě vykřikl. Hned vyběhli alumní z blízkých cel a zanesli jej do nemocnice, kdež hroznými křečmi zachvácen byl. Posláno pro lékaře. Tento znaje následky této nemoci a věda, že po ní následuje tupá těžkomyslnost, hodlal mu říci několik slov potěšných, však ku svému podivu zpozoroval, kterak nemocný úplného nabývá klidu, a kterak z obličej nemocí schváceného opět září klidné odevzdání, jakoby anděl z umírajícího se usmíval. Sotva opustil nemocnici, ptal se lékař: »Kdo jest tento pan Libermann?« — Opatrovník nepochopil hned smysl těchto slov. »Vím přece«, děl na to lékař, »že takové zá-

chvaty rozruší a roztrpčí mysl každého až do základů, a on zůstává při tom klidným a málem šťastným. Jest to buď anděl neb světec.«

Jindy zase šel po mostě pařížském s mladíkem seminaristou, zmitaným pochybnostmi mnohými ve příčině svého povolání. Libermann snažil se jej potěšiti a vzbuditi v něm důvěru a oddanost do vůle Boží. Z jeho slov vyzařovala něha a srdečnost, jež vycházejí jen z duše útěchy nebeské a radosti požívající. Mladík však zdál se býti nedojet a nepřesvědčen. Na konec rozmrzele odvětil: »Jen ten, kdo sám je šťasten a spokojen, může tak raditi; z vaší řeči a z vaší tváře lze vidět, že můj zármutek a moje těžkosti vás nedojímají; jinak byste se tak neusmíval.«

»Ach! můj drahý,« — odvětil společník, »nepřal bych vám kráčetí křížovou cestou, kterou já jsem kráčel. Nedej Bůh, aby vám život byl takovou obtíží jako mně. Ani jednou nekráčím po mostě bez pokušení s něho do vody skočiti a trapného života konec učiniti; než pohled na mého Ježíše mne vzpřímuje a dodává mi trpělivosti.«

Poučení o stavu řeholním a slibech jeho.

Hlava první.

O stavu řeholním vůbec.

§ 1. O podstatě stavu řeholního.

1. Co je křesťanský život?

Křesťanský život je stálý, určitý způsob života, tak aby člověk zde na zemi zachoval milost Boží a po smrti aby dosáhl blaženosti věčné.

2. Koliký je život křesťanský?

Jest dvoji: prvý omezuje se na zachovávaní přikázání, kdežto druhý zavazuje i k zachovávaní rad evangelických.

3. Kdo stanovil rozdíl mezi přikázáními a radami?

Sám Spasitel náš, Ježíš Kristus, po něm svatí apoštolové a církev svatá.

4. Co jest přikázání?

Přikázání jest božský nebo církevní zákon, ježž oslňhati člověk jest zavázán. (Tak přikázáním jest na př. Boha milovati, nelhati, v den sváteční přítomen býti mši svaté atd.)

5. Co je rada?

Radou rozumíme vyzvání či povzbuzení sv. evangelia ku cvičení v dokonalosti, ale bez závaznosti k tomu. Takové rady jsou: jmění své chudým rozdati, věnovati se ošetřování nemocných a j.

6. Co rozumíme obyčejně radami evangelickými?

Radami evangelickými rozumíme obyčejně ty rady, jež od božského Spasitele ve svatém evangelii dobré vůli věřících jsou doporučeny, a jež lze zahrnouti v zachovávaní chudoby, čistoty a poslušnosti.

7. Jak nazýváme stav těch, kteří se omezují na zachovávaní přikázání?

Stav ten označujeme jménem obyčejného, křesťanského života, a ty, kteří tak živi jsou, zoveme prostě — věřícími.

8. Jak zoveme stav těch, jež následují rad evangelických?

Stav takový zoveme stavem řeholním čili stavem dokonalosti.

9. Zdá-liž je možno v obojím stavu spasenu býti?

Je to možno; to záleží na povolání jednotlivých lidí. Je však arci jisto, že život řeholní poskytuje mnohem více a účinnějších prostředků, aby na spáse věčné mohlo se pracovati.

10. Náleží zachovávání tří rad evangelických nutně k řeholnímu stavu?

Náleží, a sice nutně, a nejen to, ale ještě více; nestačí jen to.

11. Co se k tomu ještě žádá?

Náleží k tomu troji: 1. nejprve učiniti slib, že rady budeme zachovávat; 2. pak: tento slib musí složen býti před někým, kdo má plnou moc, jej přijati; 3. a konečně: musí se tento slib konati podle jistého pravidla¹⁾ od církve schváleného.

12. Co je, dle toho, stav řeholní?

Řeholní stav je způsob života, od církve schválený, v němž se zavazujeme třemi sliby: chudoby, čistoty a poslušnosti, jež dle jistých pravidel byly složeny, snažiti se o dokonalost.

13. Proč musí takovýto způsob života býti od církve schválen?

Poněvadž toliko církev může posouditi, jestli tu nějaký způsob života skutečně podle evangelické dokonalosti. Církev dále náleží zakládati náboženská společenstva a v nich stanoviti, čeho třeba jest k jich trvání, správě a vývoji.

14. Co znamenají slova: o dokonalost se snažiti?

Tato slova znamenají, že řeholní osoba není dokonalá, nýbrž že musí se snažiti o to, aby dosáhla dokonalosti svého stavu, tak že „nechtí pokračovati v dokonalosti“ pro ni znamená tolik, jako milosti povolání v jeho podstatě nečiníti zlost.

15. Která je to ta dokonalost, o níž řeholní osoba má se snažiti?

Dokonalost lásky, totiž lásky k Bohu a bližnímu.

16. Jak se snaží osoba řeholní o tuto dokonalost?

Bedlivým šetřením slibů chudoby, čistoty a poslušnosti. Závažnost, jakou

ukládají sliby, působí vytrvalost v životě řeholním a utvrzuje duši ve stavu dokonalosti.

17. Proč se říká: „jež dle jistých pravidel byly složeny“?

Protože sliby řeholní musí složeny býti dle zvláštních a každému sdružení vlastních pravidel. Sliby tvoří podstatu, bytlost stavu řeholního a jsou tudíž zavedeny ve všech náboženských společnostech; mají však různý, větší či menší objem, a ten, kdo je složí, musí se zavázati k zachovávání podle všech pravidel, jež na se byl přijal.

18. Kdo stav řeholní ustanovil?

Náš Pán Ježíš Kristus sám, an ve sv. evangeliu položil základy k životu řeholnímu, a při zakládání církve své chtěl, aby obsahovala i stav obyčejného, křesťanského života, i stav dokonalosti.

19. K čemu Kristus ustanovil stav řeholní?

Aby zvláštním způsobem v církvi své zvětšil konání tří ctností, jeho nejsvětějšímu Srdci nejmilejších, a pak aby lidem ulehčil cestu k svatosti.

20. Co praví svatý Basil¹⁾ o stavu řeholním?

„Život řeholní,“ praví, „v němž jakousi šťastnou a podivuhodnou výměnou za pozemské obdržíme nebeské, za pomíjející věčné, za zemi mrtvých zemi živých a za nicotné statky ty nejdrahocennější. Je to život, v němžto získáme za krátké utrpení věčné blahoslavenství; život, jenž více podoben jest životu andělů nežli lidi a jenž už zde propůjčuje co největší podíl na věčné blaženosti.“

21. Čemu učí svatý Tomáš o životě řeholním?

Učí, že, ačkoliv je to lehčí, samo o sobě je přece lépe chopiti se života řeholního, nežli ve světě podrobiti se po mnoho let těm nejtěžším skutkům kajícím.

22. Které jest podle svatého Bernarda ovoce života řeholního?

Osoba řeholní 1. tráví čistěji život svůj; 2. klesne řídkěji; 3. rychleji se pozdvihne; 4. obcování její jest moudřejší; 5. častěji bývá omilostněn; 6. odpočívá klidněji; 7. umírá s větší důvěrou; 8. rychleji se očistí; 9. bohatěji bývá odměněn. (P. d.)

¹⁾ Regula = pravidlo; od toho slovo řehole, řeholní.

¹⁾ Zakladatel řádu, nyní v církvi východní rozšířeného.

Provolání mezinárodního komitě k oslavě Ježíše Krista, Spasitele našeho, a jeho náměstka na konci tohoto a na začátku budoucího století.

Se schválením a apoštolským požehnáním slavně panujícího papeže Lva XIII. pozývá mezinárodní komitě katolíky celého světa, aby se spojili v jedno srdce, v duši jednu k tomu cíli, by velikým a všeobecným vyznáním víry, lásky a pokání příkladem byli všem budoucím pokolením. Komitě činí návrh, jakým způsobem by se taková oslava státi mohla, ponechávajíc ovšem na vůli změny dle povahy jednotlivých národů, poměrů diecésí a jiných okolností.

1. Prostředky přípravné. Oslava jako viditelné znamení nově oživené víry křesťanské vyžaduje jakousi přípravu rozumu a srdce. Ježíše Krista znáti nutí nás jej také milovati, jemu sloužiti a všechno naše jednání dle jeho božského zákona uspořádati. Známost urážek, potup, a rouhání, které se Panu staly v tomto umírajícím století, vyžaduje povinnost naši napraviti urážky ty usmířením. Nejvhodnějšími prostředky přípravnými budou: Slovo Boží, společná modlitba, poutě.

a) Slovo Boží. Nechat knězi horlivě hlásají slovo Boží věřícím. Ať se všude kde jen možno, konají missie a duchovní cvičení s velikým účastenstvím po tato následující tři léta. Ať se každé příležitosti používá kázáním, konferenčními řečmi, přednáškami ať veřejnými nebo pro bratrstva, kongregace atd. konanými, aby známost Ježíše Krista a jeho dobrodiní víc a více se šířila. Velikou službu v této věci může prokázati katolický tisk, nábožné poučné knihy, dobré katolické časopisy a noviny.

b) Společná modlitba. Ve všech diecésích, ovšem dle ustanovení nej důstojnějších biskupských Ordinariátů, ať se konají církevní slavnosti a modlitby v následujících třech letech, abychom vyprosili národům setrvání ve víře, církvi sv. pokoj a blaho, blaho a štěstí římskému papeži, všem národům a rodinám. Na tento zbožný úmysl nechat se konají též sv. přijímání, nechat jest nejsv. Svátost oltářní vystavena k veřejnému, pobožnému uctívání. Na tento úmysl mají též všichni katolíci ve svých schůzích, shromážděních a jednotách se modliti.

c) Poutě. Jest přání, aby se zjevila pobožnost a víra lidu křesťanského, aby se konaly časté poutě na památná místa v jednotlivých diecésích a zemích, jako u nás Velehrad, Hostýn, Tuřany, Vranov, Křtiny, Sloup, Žarošice, Sv. Kopeček, Sv. Hora u Příbrami, Praha, St. Boleslava atd. Mimo to, zve komitě všechny katolíky ku třem velikým společným poutím, jichž mohou se účastnit osobně nebo duševně a sice: 1. v roku 1898. poutě do Lúrd, aby se celá oslava zaslétla neposkvrněné Panně a vyprosila u ní milost, aby všechny síly svorně, společně a úsilovně pracovaly k tomu, by tato oslava Ježíše Krista, Spasitele našeho, co nejkrásněji se vydařila. Má býti od poutníků obětováno ze slibu zlaté srdce na poutník,

milostném místě Lúrdach, aby stálou bylo památkou vroucné úcty a pobožnosti naší k nejblah. Panně Marii. Zároveň jest zlaté srdce znakem, že křesťanství národové bratři jsou a jedna rodina, dítky jedné církve a jednoho společného otce, římského papeže, ať jsou původem, povahou a zájmy sebe různější. 2. V roce 1899. poutě do sv. země na svatá místa v Palestině aby v srdcích všech ještě více rozlítla se láska k Ježíši Kristu, aby navštívili poutníci místa sv. od Betléma až na horu Kalvarii. V kapli narození Páně v Betlémě bude založena výroční mše. a) aby víra sv. v národech byla zachována a oživena a povzbuzena v rodinách a potomcích těch, kteří tu pout podniknou nebo na založení výroční mše podíl míti budou. 1. Aby se spojili s církví sv. v jednotě víry všichni od církve odštěpení národové. 2. V roce 1900 budou konány poutě do sv. domku v Loretě na vyprošení od Panny Marie všem katolíkům, aby setrvaly ve svém předsevzetí, vždy věrně božskému Synu jejímu sloužiti, a aby se konečně vyplnila naděje, by božský zákon byl zase uznán a zachováván u většiny národů. Vzácná lampa na věčné světlo bude darem velké pouti, jako znak ustavičné prosby ku Královně nebes, aby upevněna a všude rozšířena byla věrnost a poslušnost k sv. Oci a aby vždy více ctěn a veleben byl Spasitel Ježíš Kristus v náměstku svém na zemi.

II. Poutě do Říma v letech 1900 a 1901. Vzhůru do Říma! Od sv. domku v Loretě, kde Slovo tělem učiněno jest, chceme spěchati do Říma, kde nepremozitelná a nerozborná budova církve Ježíše Krista svůj úhelný kámen má. Kdo by nemohl osobně těchto poutí se účastnit, ať učini tak v duchu, touhou, pokáním, almužnou a modlitbou. Tam v Římě v basilice lateránské, zasvěcené nejvyššímu Vykupiteli našemu a u sv. Petra, na hrobě knížete apoštolův zanotí všichni hymnus díků za Ježíše Krista, Spasitele a zasvěť jeho nejsv. Srdci sebe a nové 20. století. Vzhůru, všichni do Říma, abychom lásku a poslušnost ku svaté církvi a k nejvyššímu knězi, papeži, vyznali a halíř svato-petrský k trůnu jeho darem položili. Rada poutí v Římě skončí poutí do chrámu sv. Kříže.

III. Slavnosti. Komitě pro oslavu Ježíše Krista navrhuje: 1. Na památku slavného vyznání víry na konci 19. století ať jsou všude při duchovních cvičeních, misích, při církevních kajicných nebo smířujících pobožnostech postaveny památné kříže s nápisem: »Anno 1900 Jesus Christus Deus Homo Vivit, Regnat, Imperat«, a sice má takový kříž v každém stoličním chrámu a v každém farním kostele postaven, a v noci mezi starým a novým stoletím slavnostně odhalen býti. 2. Ve všech stoličních chrámech ať jest nejsvětější Svátost vystavena ku 40hodinné pobožnosti od večera 30. prosince 1900 do rána 1. ledna 1901 a pak slavnost budiž skončena hymnem »Veni Creator Spiritus« a slavným požehnáním. 3. Ať tu noc, která spojovati bude obě století co nejvíce katolíků bří na modlitbách jakožto poslední skutek smířující za uplynulé století a jako první vyzvání Boha pro nastávající století. 4. Na všech kopcích a horách ať tu noc planou ohněm radostné, osvědčující vděčnost a klanění lidstva za božského Spasitele, jenž přišel, aby světlem svého svatého učení duše osvitil a nadějí na věčnou radost v nebi naplnil.

IV. Holdovací slavnost v Římě. Veliké, slavnostní osvědčení lásky a víry, které tvořiti bude po celém světě katolickém přechod z 19. do 20. století, bude míti středisko své v Římě. Řím bude vzorem a příkladem celému světu v této oslavě.

1. Slavnosti. V Římě budou se konati veliké, usmířující slavnosti, na nichž mohou míti podíl všichni věřící každého dílu světa buďto skutečně nebo duševně. Prvního dne roku 1901 spojí se všichni věřící celého světa v duchu s první mší svatou, kterou sloužiti bude římský papež v tom novém roce. Předrahou svatou krev Beránka Božího ve zlatém kalichu pozdvihne. kterýžto kalich duchovenstvo a světská lidé jako znamení sjednocení svého v církvi katolické nejvyššímu pastýři a neomylnému učiteli darují. 2. U nohou náměstka Ježíše Krista, Spasitele. Kvetoucí oživení halíře svato-petrského, důkaz to věrné lásky, tím vzácnější v nynější době sobectví a shánění se po bohatství, jest ku cti druhé polovice 19. století a proto sluší, aby i 20. století v tomto ohledu nezdůstalo pozadu, a ale též obětavostí svou se vyznamenalo. Těmi v onom roce vypravenými

vlaky poutnickými a dary, které k nohous sv. Otce složeny budou, obnoví se překrásné divadlo jubilejní slavnosti za papeže Bonifáce VIII. Holdovací slavnost bude v den Zjevení Páně r. 1901. vzpomínkou a povoláním všech národů k Ježíši Kristu důstojným způsobem ukončena. Všichni katolíci celého světa, znovu slavně víru vyznají, kterážto víra byla příčinou, že sv. tři Králové následovali hvězdu a kterážto víra nyní více než tehdy podivuhodnou jednotu tvoří v duchovním těle církve Ježíše Krista. Mezinárodní komitě položí za celý katolický svět shromážděné dary k trůnu sv. Otce, papeže, jakožto důkaz dětinné lásky a věrnosti ke Stoliči svatého Petra a jako přání rozšíření neocenitelná dobrodiní vykoupení na všechny národy země.

A proto vzhůru k dílu! Toť přání mezinárodního komitě. Jednotlivci, rodiny, města, národy, celé země nechať zvláště vroucnými city ctí Ježíše Krista, Spasitele světa. At všechny katolické spolky a jednoty předstihují se v úctě a klanění se Ježíši Kristu, každý dle svého způsobu a určení. Všichni tedy ať přiloží ruce k dílu velikému ve šlechetném zápolení k oslavě Ježíše Krista, Spasitele světa, a jeho náměstka papeže římského.

V Římě, v měsíci únoru 1898.

Mezinárodní komitě.

Apoštolát modlitby a jeho nové zřízení.

(Ostatek.)

Soustava a zřízení Apoštolátu modlitby.

Podle stanov Apoštolátu zahrnuje třetí stupeň jeho všechny, kteří konají pobožnost sv. přijímání usmiřujícího podle předepsaných pravidel bratrstva usmiřujícího sv. přijímání, a tito stávají se pak též členy tohoto bratrstva a mohou jeho odpustky získati. Dávno již členové našeho spolku konají též jinou pobožnost, tak zvanou »svatou hodinku«. Stanovy přijímají a schvalují tuto pobožnost. Minulého roku tázal se někdo, co to je »svatá hodinka«? Pisateli nebylo možno odpověděti, poněvadž tato pobožnost není u nás známa, nýbrž více v Italii, zvláště v Římě, a ve Francii. Nyní však máme po ruce pravý výklad stanov Apoštolátu modlitby od samého generálního ředitele a můžeme tedy dáti správnou odpověď na otázku: Co je svatá hodinka?

Svatá hodinka záleží v hodinovém rozjímání nebo v modlitbě ústní hodinu trvající, mající za předmět smrtelnou úzkost Pána Ježíše v zahradě Getsemanské na hoře Olivetské. Konává se tato pobožnost v noci ze čtvrtku na pátek. U nás v lidu slovanském koná se tato pobožnost ve zbožných rodinách v noci ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek. Také se zvonívá na mnohých místech ve čtvrtek po večerním klekání ke cti a chvále smrtelné úzkosti Pána Ježíše na hoře Olivetské.

Pobožnost tuto založil, abychom tak rekli, Pán Ježíš sám, když až na smrt zarmoucen modlil se před svým umučením v zahradě Getsemanské, a ustanovil hlavně sám, v čem má pobožnost tato pozůstávat: Modlitba hodinu trvající, spojená se Srdcem Páně v úzkosti smrtelné se nacházejícím. Čteme v životě blah. Markéty Alacoque, že jednoho dne r. 1673., když klaněla se nejsv. Svátosti oltářní, zjevil se jí najednou Spasitel. Jeho rány božské stkvěly se jako slunce a jeho Srdce přesvaté bylo jako výheň plápolajícího ohně. Nařikal si Pán na

nevědek lidstva, odporoučel usmířující svatě přijímání a pak přidal: »Všechny noci ze čtvrtku na pátek budou mít podíl na smrtelné úzkosti, kterou jsem cítil na hoře Olivetské. Abys se spojila s pokornou mou modlitbou, kterou jsem vysílal Otci svému nebeskému, vstaneš v noci mezi jedenáctou hodinou a půlnocí; na zemi ležíc hodinu se mnou tváříš k zemi, budeš prositi za odvrácení hněvu Božího a za vyprošení milosrdenství hříšníkům, abys umírnila hořkost, jakou jsem pocítil, když mne apoštolé opustili a nechťeli ani jedné hodiny bdíti se mnou.«

Tedy napraviti nevědeckost lidu; účast mít na smrtelné úzkosti nejsv. Srdce Pána Ježíše; vyprositi milost hříšníkům; odvracet hněv Boží; toť účel a cíl pobožnosti »svaté hodinky«. Pobožnost tato rozšířena mezi věřícími a za bratrstvo povýšena r. 1829. od P. Roberta Debrossea T. J.

Stanovy tohoto bratrstva byly však potvrzeny teprve r. 1836. od biskupa z Autunu a novým brevem papeže Řehoře XVI., který dovolil konati pobožnost tuto také brzy ráno v pátek. Konečně nynější papež Lev XIII. povýšil tento spolek za arcibratrstvo a udělil mu zvláštní výsady brevem ze dne 7. dubna 1886. Aby se pobožnost tato tím snadněji rozšířila, obdrželi ředitelé Apoštolátu modlitby nové milosti duchovní pro tuto pobožnost »svaté hodinky«. Moci papežského reskriptu ze dne 13. května 1875 mají všichni členové Apoštolátu modlitby bez zvláštního zápisu právo na plnomocné odpustky, udělené členům arcibratrstva »svaté hodinky«, založenému v Paray-le-Monialu. Aby pobožnost tato stala se ještě přístupnější členům Apoštolátu modlitby, ráčil papež Lev XIII. opět novou a vzácnou uděliti výsadu.

»Aby nebylo bráněno«, dí sv. Otec, »členům Apoštolátu modlitby dosáhnouti zvláštní a tak důležité milosti duchovní, souhlasíme moci Naší apoštolské autority, aby pobožnost »svaté hodinky« konati se mohla některý den v témdni a v hodinu, ve kterou budou místní ředitelé chtít svolati členy do chrámu nebo do kaple.« (Breve ze dne 30. března 1886.)

Ale, dodávají statuta odstavce V., nemůže z jiných pobožností přidáno býti k Apoštolátu. Tato poznámka je též velmi důležitá.

Ostatní pak odstavce statut čili stanov Apoštolátu jednají o řízení téhož spolku nábožného, což žádného výkladu již nepotřebuje.

Rozvoj církve katolické v Jerusálémě a ve svaté zemi

v posledních 30 letech.

4. Sestry sv. Františka.

Sirotčí ústav pro dívky, patřící OO. Františkánům, dosud řízený laiky, byl r. 1886. odevzdán sestrám svatého Františka, které povolali strážci Božího hrobu. Vystavěn pro sestry a pro dívky sirotky klášter na blízku kláštera salvatorského. Ústav řídí 8 sester.

5. Milosrdné sestry svatého Karla Borromejského.

Zmínili jsme se již, že povolány tyto sestry Borromejky do katolického německého hospice na rybníku Mamillském, kde též vydrží německou

školu a r. 1895. také hospodářské řízení rakousko-uherského domu poutního v Jerusálémě převzaly. Na přání patriarchy otevřely v Jerusálémě blízko stanice železniční útulnu pro nemocné a starce, kterou řídí 4 sestry. Tyto Borromejky jsou mezi četnými kongregacemi ve svatém městě jediné Němkyně. Sester jiných, zvláště francouzských, jest daleko více.

6. Paní z Nazaretu.

Tyto paní nezaložily mimo čtyř domů žádných jiných kolonií; za to však tyto čtyry domy rozšířily; zejména svůj klášter v Nazaretě, kdež přechovávají

45 sirotků. Tento dům byl založen jedním bohatým kupcem z Lyonu, Františkem Guinetem, jenž putoval do Sv. země. V roce 1885. byl dostavěn a bohatě nadán. Jest v něm 30 postelí pro nemocné bez rozdílu náboženství, krásná kaple, dobrá lékárna a zároveň hospic pro francouzské poutníky.

Dosud jmenované kongregace náleží k třídě ženských klášterů, které hlavně pro život veřejně působí, ve škole a u postelí nemocných. Jerusálém, ono svaté místo, kde Kristus Pán celé noci na modlitbách strávil, kde přesvatá Matka Boží, Maria Panna poblíže chrámu své dětství na modlitbách a rozjímání strávila, neměla postrádati též takových klášterů a duchovních kongregací, které jen rozjímavému, pobožnému životu se věnují. Čím více v naší materialismem prosáklé době víra v srdcích tolika věřících hasne a horlivost v modlitbě přestává, tím více jsou takové výhradně pobožné řady potřebným kvasem, ukazující svou ustavičnou pobožností zkaženému lidu cestu k polepšení a k životu věčně blaženému.

Země, krví Boha-člověka a tolika sv. mučovníků nasycená, potřebovala zadostučinění, smíření, kteréž se jen panickými dušemi náležitým způsobem státi mohlo. Mimo to je tu tolik nevěřících, židů, mohamedánů, rozkolníků, kacířů, jichž oči zastřeny jsou, tak že Krista a pravdy jeho nepoznávají anebo církvi se odcizili, ji pronásledují, působení jejímu překážejí, a přece tyto duše nesmrtelné nemají zahynouti, nýbrž podle vůle Páně do ovčince pravého pod jedním pastýřem vejítí mají. To může se státi jen ustavičnou modlitbou dle božského napomenutí: „Modlete se bez přestání!“ Toto století nemělo by skončiti, aniž by tyto čisté nábožné řady do Svaté země zavedeny nebyly.

7. Karmelitánky.

Viděli jsme již, jak velikolepé ústavy, kláštery a kostely francouzskými kongregacemi, francouzským národem a jednotlivci zbudovány byly. Jména, jako hraběte z Piellat, hraběnky z Nicolaye, kteří veškeré své jmění věnovali na koupi

některých posvátných míst, na stavbu kostelů, klášterův a nemocnic, nejsou jediná. Princezna de la Tour d'Auvergne, přisedší r. 1856. do Jerusálema, zakoupila s mnohými překážkami na Olivetské hoře tři hektary půdy, na níž lze podání Kristus Pán učil apoštolů Modlitbě Páně čili Otčenáši. Na tomto místě vystavěla druhdy před věky císařovna Helena kostel, který později byl zbořen. Za křižáckých válek také tu stával chrám, který opět zbořen jest. Jmenovaná kněžna dala v roce 1873. postaviti na koupené půdě křížovou chodbu a kostel a darovala to Karmelitkám. Čtyřstranná křížová chodba jest 30 metrů dlouhá a 20 metrů široká a podle vzoru italského Campo stavená. Vnitřní zdi této čtyřhranné chodby jsou ozdobeny 32 obrazy, které představují Otčenáš ve 32 řečích. Na východní straně křížové chodby jest kostel s kupolí a klášter sester Karmelitek. Sestry tyto modlí se bez přestání Otčenáš. Také stává pobožný spolek ustavičné modlitby, jehož členem může státi se každý, kdo se zaváže, že denně v určitou chvíli bude se modlívati Otčenáš a spojí svou modlitbu s modlitbami se Karmelitkami na hoře Olivetské. Náhrobek na jižní straně chodby chová v sobě rakev s pozůstatky zakladatelky. Mimo to získala nábožná kněžna sousedící kus země, na níž apoštolé snešení apoštolské či Věřím v Boha sestavili a kde druhdy stával kostel sv. Marka. Při kopání nalezena mosaiková půda starého chrámu s cisternou, která proměněna byla v kaplu. Kněžna darovala tento stánek bílým otcům od chrámu sv. Anny.

Sestry Karmelitky mají ještě kláštery v Betlémě a Kaifě. Tento poslední klášter byl r. 1891. od jedné Karmelitky Marie du Sacré Coeur z Avignonu na úpatí hory Karmel postaven, na kteréžto hoře nalézá se veliký klášter a kostel Karmelitů a odkudž rád tento vlastně pochází. Jmenovaný hrabě de Piellat jak při k upi místa, tak při stavbě prokázal řadu veliké služby. Zatím co na hoře posvátné synové proroka Eliáše v kůře se modlí, spojují s nimi deery sv. Terezie na úpatí hory své nábožné modlitby a skutky kajenosti k pozhnání a blahu hříšného lidstva.

Děkuvzdání božskému Srdci Páně.

Od Českých Budějovic. V důležité záležitosti prosila jsem sedmibolestnou Rodičku Boží, pěstouna Páně sv. Josefa a sv. Antonína Pad. o pomoc a vyslyšení a slíbila jsem, že, pomohou-li mi, uveřejním poděkování v některém časopise. Poněvadž prosba má vskutku vyslyšena byla měrou vrchovatou, plním tento slib a děkuji Rodičce Boží, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za onu pomoc.

F. R., terciářka.

Od sv. Hostýna. Vzdávám srdečné díky božskému Srdci Pána Ježíše a neposkvřněnému Srdci Panny Marie. ustavičné pomoci, sv. Antonínu a sv. Barboře za vyslyšení v jisté potřebě. Bohu díky, byl jsem vyslyšen, a proto konám svou povinnost.

A. K.

Z Pačlavic. Před rokem již jsem byl povinen v tomto listě božskému Srdci Páně veřejně poděkovat, že volba do říšské rady v naší páté kurii tak šťastně dopadla, k Jehož větší cti a chvále jsem slíbenou mši sv. obětoval.

T. S., fardář.

Z Hrádkova. Jistá osoba plní slib a vzdává nejvřelejší díky božskému Srdci Páně a neposkvřněnému Srdci Panny Marie za obdržené milosti.

Čtenářka „Školy“.

Z Kutné Hory. Vroucí díky božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v důležité věci.

Ch. IV. r.

Z Orlové. Děkuji převroucně a co nejsrdečněji božskému Srdci Páně a neposkvřněnému Srdci Panny Marie za vyslyšení pobožnosti, kterou jsem konal ke cti božského Srdce Páně a Panny Marie. Bratra mého překvapila náhlá a nebezpečná nemoc, proto jsem se obrátil s prosbou k božskému Srdci Páně a k Panně Marii a slíbil jsem, budu-li vyslyšen, že to uveřejním ve „Šk. B. S. P.“. Nemoc se neopakovala. Plním tedy slib svůj a vzdávám díky božskému Srdci Páně a Panně Marii.

Fr. T.

Z Hradce Králové. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Ježíšovu a neposkvřněnému Srdci Mariinu za milost obdrženou. Poznáno, chváleno, vzýváno a milováno budiž vždy a všude božské Srdce Ježíšovo a neposkvřněné Srdce Panny Marie od tohoto času až na věky!

B. M.

Děkuvzdání. Vzdávám srdečné díky božskému Jesulátku a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby o uzdravení dvou osob.

Otilie S.

Ze Šlapanic. Vroucí díky vzdávám nejsv. Srdci Ježíšovu, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby.

E. P.

Od Zdounek. Vzdávám nejvroucnější díky Panně Marii Filipsdorfské za uzdravení svého na ruce a nohy ochrnutého syna po vykonané devítidenní pobožnosti.

N. M.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buchta.

Řím a Itálie. Aby liberální a zednářské listy co možná nejvíce srdci od sv. Otce odvrátily, jaly se s rafinovanou vypočítavostí šířiti hesla, že se stává zrádcem vlasti, kdo je přítelem papeže, kdo zachovává věrnost papeži, že je věrolomným vlasti atd. Svatý Otec Lev XIII. přijal dne 17. ledna výkvět římské šlechty a po přečtení holdovací addressy odpověděl delší řečí, v níž taková hesla nazval »arcilhářským pokřikem« a slavně prohlásil, že »milovati papeže neznamená býti nepřitelem italského lidu a vlasti«, což dokazují dějiny minulosti i přítomnost zcela zřetelně a jasně. Slovo sv. Otce zarazilo nevázaný zednářský tisk, tak že i pověstná židovsko-zednářská »Tribuna« odvážila se jen k praslabe odvěti, kdežto jindy jí pravidelně ústa výmluvností až přetékají. — Dne 2. března slavil papež své narozeniny (1810) a den 4. března byl 20. výroční památkou jeho korunovace. Plných 20 let již tomu, co vstoupil 70letý kmet do kaple Sixtinské, aby jako nově zvolený Náměstek Kristův pode jménem »Lev XIII.« přijal na bělostné své skráně trojnásobnou korunu zvanou »tiara«. Celý katolický svět plesal, že dopřáno obrovskému veleduchu, jakým jest nynější sv. Otec, řídit v dobách tak pohnutých lodičku Petrovu po plných 20 let a vysílat vroucí prosby k trůnu Nejvyššího za zachování života tak drahocenného, jakým jest pro církev život Lva XIII. Za příležitosti těchto slavností přijal papež slavným způsobem v trůnním sále kardinály, biskupy, preláty a jiné osobnosti, jménem kterých potom kardinál-dekan jemu blahopřál. Ve své duchaplné odpovědi vzpoměl sv. Otec události, které se za příležitosti jeho kněžského a biskupského jubilea, zejména pak 13. února v basilice Vatikánu udály, kde výkřiky přítomných došly ohlasu u milionův italských srdcí. Je trapné, že se zneužívá oddanost, která Římu, duchovní metropoli, sprostředkovateli božského zjevení a dárci spásy, vstříc je přinášena. Aby však papežství za tyto útrapy útěcha byla poskytnuta, rozněcuje Bůh lásku k papežství v Itálii a v celém světě! Všichni, jimž leží obecné blaho na srdci,

musejí podporovati znovuzřízení víry a lásky k papežství. Zdravotní stav papežův byl znamenitý, hlas jeho silný a zvučný. — Je zajímavé, učinili si při této příležitosti přehled celé činnosti, kterou vyvinul sv. Otec za 20 let svého papežování a srovnati politický stav církve při jeho nastoupení se stavem nynějším. V Německu zuřil tehdy zjevný boj »kulturní«; v Rusku pracováno soustavně na vyhubení katolíků; v Rakousku kvetl liberalismus; v Belgii bylo následkem sporův o školu napjetí nejvyšší; ve Francii zuřil boj a násilnictví proti církvi, vypovídání řádův a okrádání jich bylo na denním pořádku; v Irsku hrozilo povstání Irův proti útiskům protestantské vlády britské; ve Španělsku byl spor o nunciaturu; ve Švýcarsku zabírali radikálové kostely katolíci pro starokatolíky. V jihoamerických republikách byla takofa ustavičná revoluce proti církvi, neboť zednáři pečovali o stálý nepokoj! V Brasílii povolovala vláda zednářům veřejné stvání proti církvi a náboženství. V Římě samém živena byla naděje, že vliv papežův nadobro jest pochován. Jaký obrat nastal během 20 let vlády Lva XIII. při prostředcích hmotných, o jichž postačitelnosti pochybovati vnuco alo se každému! V době nejnovější dodati sluší k tomu všemu ještě výsledky, jakých se dodělala snaha sv. Otce ve příčině sjednocení církvi východních. Ve přítomnosti položen základ k budoucímu smíru, který jistě se dostaví, byť i déle třeba na sebe dal čekati. Toto poslední asi hlavně měl na mysli sv. Otec, když odpovídaje kardinálskému sboru, pronesl závažná a opravdu prorocká slova: »Nechť se má věc jakkolivěk, Prozřetelnost nenechává jako člověk dílo své jen z polovice dokonáno; ona započala toto dílo, ona později nebo dříve je rozšíří a dokoná ke své cti, k záchraně rodiny národů. Dozrálý plod milosrdenství nebudeme my viděti očima svýma, neboť na sklon života svého jsme dospěli, ale těší nás, že jsme jej zahlédli a z dálky pozdravili v touze a v naději.« Nejvhodnějším

zakončením přítomné vzpomínky a zprávy pokládáme býti slova sv. Ludvíka: „Synu můj, nikdy nezapomínej na římského papeže a přispěj mu v každé nouzi!“ Což vstúpiti rač Všemohoucí do hlav a srdcí katolíků celého světa!!

Rakousko. Časopis „Reichspost“ oznámil, že se v povolanych kruzích pomýšlí na to, aby se zřetelem na pohnutou nynější dobu a na nutnost organizace rakouských katolíků pořádán byl všeobecný katolický sjezd. Za místo sjezdu vyhlédnut prý Štýrský Hradec, ač stanoveno není dosud ničeho. — Josef Jiří Strossmayer, biskup Ďakovský, nejlepší syn národa charvatského, jehož heslem jest „za víru a vlast“, slavil dne 16. února t. r. 60letou památku svého posvěcení na kněze. Ze všech stran obdržel vřelá a srdečná blahopřání, z nichž nejvýznamnější jest projev sv. Otce Lva XIII., jenž oslavenci kromě blahopřání poslal také zvláštní breve, kterým uděluje biskupu největší vyznamenání, totiž nošení pallia po čas života (sacri pallii usum ad vitam). Žáhřebský „Obzor“ pak přinesl zprávu, že světicím biskupem v Ďakovaru jmenován byl kanovník Voršák. Staričský Strossmayer potřebuje zastánce, kterého mu papežská kurie ochotně poskytla v osobě miláčka jeho Voršáka, duchem jemu zcela spřízněného. Tento skutek nutno z plna srdce uvítati již proto, že v Uhrách pranic nevaří vládě, aby třebas více roků nechala stolec biskupský neobsazený, když nemůže naň dostati osobu maďaronům milou. Jmenováním právě zmíněným postaráno je šťastně o Ďakovar pro případ jeho osiřelosti. — Dne 4. února t. r. zemřel v Olomouci nejd. probošt kapitoly metropolitního chrámu sv. Václava, Emanuel hr. Pötting-Persing, nar. r. 1820., na kněžství vysvěcený r. 1843. Šlechtný tento muž byl českým vlastencem jádra nejryzejšího a skvěle i s láskou obětovnou podporoval všechny snahy národa českého, což nejlépe je zřejmo ze založení českého dívčího ústavu „Pöttingeum“ v Olo-

mouci, jenž v duchu nábožensko-vlastneckém velmi zdárně na Moravě působí. Čest budiž památce šlechtného muže šlechtice! — Autonomie církve katolické v Uhrách stala se nedávno předmětem prudké řeči poslance Jurisse na sněm. Vláda zabalila hořkou josefinskou pilulku do sladkého zlepšení kongruy. Juriss však volal: „My nechceme kongruu, za kterou bychom měli ztratit svobodu a neodvislost. Nám je dražší neodvislost a svoboda, než kus chleba. Ve příčině autonomie víme, kolik udeřilo! Katolíci nemají míti práva, aby autonomie obsazovala beneficia, a nemají míti práva, aby nakládali dle svých zásad se školami — takové autonomie my nepotřebujeme. takovou samosprávu ať si vlada jen pěkně podrží! Církev žila, žije a bude žiti i bez „autonomie“. Na pohrůžku, kterou vlada uherská zastrašuje, že se zmocní majetku církve, odpověděl poslanec lidové strany: „Byly již časy, že papežové v katakombách spravovali církve a ona zkvétala. Když nám všecko poberou, co máme, potom ještě budeme míti biskupy, které třeba chytat, kteří budou třebas nosit dřevěný kříž na prsou, ale zlatý v srdcích! Budeme míti ještě biskupy, kteří, když budou moci, oblekou se do purpuru, a když bude třeba, půjdou do žaláře. Teď již nás tím nestraše, že nám vše poberete — kněz, který vykonal svou povinnost, nemusí se báti, věřící mu donesou, čeho potřebuje.“ Na to uváděl vzpomínky z kulturního boje v Německu, kterými chtěl poučiti liberální vládu o marné její snaze, katolickou církev ztročiti. „Kdyby se statky církevní prodávaly, kdo je koupí? Katolíci? Vždyť většina magnátů s lidem přišla na mizinu. Kdó je koupí? Židé! Kněží musejí býti; kdyby nebylo kněží, tedy se lidé za 50 let vyhubí sekerami. Když musejí kněží býti, musejí i žiti — musí se jim dáti plat!“ Výkřiky a vývody rozhodně zdravé a pravdivé, jen že v Uhrách velmi těžko bývá přesvědčiti a pohnouti vládu židovsko-kalvínskou ku spravedlnosti vůči katolíkům a jejich církvi.

Duch lásky.

(Hlavní úmysl.)

Všichni víme, že láska jest nejsladší, lásky nejhodnější, že jest září všech ctností; všichni chceme vstúpiti v duši svou tento kořen dobrých skutkův a všeho krásného a vznešeného. Toť také vroucí přání Srdce Spasitele našeho, tohoto nevyváženého pramene lásky Boží. toho božského Srdce, které jest nejvznešenějším vzorem dokonalé lásky. »Bůh jest láska«, praví sv. Jan. »kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.« Můžeme slova tato miláčka Páně velmi vhodně obrátit na nejsv. Srdce Páně a říci: »Srdce Pána Ježíše jest láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Srdci Ježíšovu, a to milování nejhodnější Srdce vloží se tajňplným způsobem v srdce naše.«

Duch lásky jest duch sv. Jana, miláčka Páně, prvního milovníka Srdce Ježíšova; toť základ naší úcty a pobožnosti k božskému Srdci Páně. Duch lásky není snad jen skutek z lásky vykonaný. nýbrž je schopnost a hotovost vždycky lásku jako ctnost projevit. Je to láska nám do srdce vlitá, jak dí svatý apoštol: »Rozlita jest láska v srdcích našich skrze Ducha sv., který dán jest nám.«

Než láska a láska jest rozdíl veliký. Jiná jest láska světská, jiná jest láska lidská, jednoho k druhému, jiná jest láska k jiným oproti k sobě, která jest sobectvím, sebeckténím. Jiná jest láska světa, jiná láska Krista, Boha našeho. Ovšem i mezi pohany byla láska, ale pouze lidská, nebo z jakýchsi ohledů kalých nebo nekalých. I nynější svět, třebas sobectvím skrz naskrz prosáklý, může prokázati se láskou k bližnímu. Či není dosti ústavů dobročinných? Či není jiných a jiných pomoc poskytujících spolků, jednot? Ale schází jim jedno, a to hlavní, pravá láska Kristova. Ó jaký to rozdíl mezi ústavem světským, kde se slouží bližnímu za mzdu, a mezi ústavem křesťanským, duchovním, kde se prokazuje čistá, pravá láska, jak jí učil Kristus Pán!

Byloť. jest a zůstane vždy základem křesťanského života přikázání lásky: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši duše své, ze vši mysli své a ze vši síly své.« A druhé přikázání lásky plyne z prvního: »Milovati budeš (pro Boha) bližního svého jako sebe samého.« Těmito slovy Pána Ježíše patrně dokázáno, že křesťanská láska jest nejprvnější povinností naší, že jest nejvznešenější ze všech ctností. Láska křesťanská zaujímá opravdu celého člověka v každém ohledu, zaujímá naši vůli, naše srdce, naši mysl, naše síly. Láska dodává ostatním ctnostem pravé ceny a uzavírá je všechny v sobě, jako slunce, které své světlo v nesčíslných paprscích rozlévá po celém světě a všechny ty paprsky soustřeďuje v sobě. Láska k Bohu jest korunou ctností všech! Tuto lásku chovejme v srdci svém, pak nebude v něm místa pro hřích. Ukažme také tuto lásku svou k Bohu pravou a upřímnou zbožností. V pokušení ke zlému obraťme se zbožné k Bohu, jemu věrnou. věčnost slibujeme a z lásky k němu pokušení zlé odpuzujeme. Vzbuzujeme dokonalou lítost nad spáchanými hříchy svými i našich spolubližních. Radujme se upřímně z nesmírné dobroty, svatosti a velebnosti Boží. Obětujeme všechny své práce a zaměstnání ke cti a chvále Boží, jak nás k tomu vede Apoštolát modlitby.

Láska k Bohu jeví se také tím, že pro Boha bližního svého milujeme, jak dí sv. Jan: »Nemilujeme slovem, ale skutkem. Svět rád jen slovy lásku svou na oko stavi, ale my máme skutky dobrými ji projevit. Po tom jsme poznali lásku Boží, že on život svůj za nás položil: i my máme za bratry životy klásti,«

(1. Jan 3.) Prokazujeme tedy dle možnosti i sil svých bližnímu svému všechno dobré! Z lásky k Bohu krmme lačné, žíznivé napájíme, nahé odíváme, zarmoucené potěšme. neumělé poučujeme, hříšníky hledme přivést na dobrou cestu, každému dobré příklady dáváme. aby viděli dobré skutky naše a velebili Otce, jenž jest v nebesích. »Láska k Bohu a k bližnímu«, di svatý Tomáš Aquinský, »po hází z jedné a téže lásky, protože láska to jest, která působí, že Boha i bližního milujeme, protože tomu Bůh chce.« Láska k Bohu a k bližnímu jsou dvě ratolesti z jednoho kmene vyrostlé, jsou dva potoky z jednoho pramene tekoucí. Obě tak úzce jsou spojeny, že kde jedna jest, tam i druhá jest. a kde jedna není, tam i druhá schází dle výroku sv. Jana, řkoucího: »Řekl-li by kdo, že miluje Boha a nenáviděl by bratra svého, lhař jest. Neboť kdo nemiluje bratra svého, kteréhož vidí. Boha, kteréhož nevidí, kterak může milovati?« (1. Jan 4.) Čím kdo větší lásku k Bohu má, tím více také bližnímu svému prospívá. Kdo vykonal větší a hrdinstější skutky pro bližního než svatí a světice Boží, jejich srdce planul nejčistější láskou k Bohu? Tedy ne u nepřátel Božích hledejme své přátele, nýbrž u lidí Boha z celého srdce svého milujících.

Ó kéž by nyní svět více Pána Boha miloval! Kéž by ten led srdce lidská zahalující roztavil se zářem lásky nejsv. Srdce Pána Ježíše! Kéž by přestala všeliká neláska, zášť, závist, hněv a zlost a všeliké sobectví! Kéž by nastoupila na místo nich a zaujala srdce všech čistá láska k Bohu a k bližnímu! Prosíme tedy tento celý měsíc, aby nejsvětější Srdce Ježíšovo žárem své neskonale lásky roztavilo ledovou kůru okolo srdce našeho, aby i v nás vzplanul oheň lásky Boží.

Čím více srdce odporují Tvé lásce božské, tím více Tě budeme milovati, ó neskonalá krásó, nekonečně milování hodné Srdce Pána Ježíše!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 ž. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ducha lásky, aby proniknul všechen život náš, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patroně ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Ve všem jednání projev ducha lásky Kristovy.

Úmysl v květnu: Pobožnost k nejsvětější Panně Marii.

Škola Božského Srdce Páně.

Maria jest pramenem všech milostí, všech ctností; neboť mocnou svou přímluvou vyžádá nám u svého Syna všechny nebeské dary, jichž nám potřebí. *Sv. Alfons Lig.*

Z „Drobných veršů“.

Stojí soška u mýtiny
Panny Markéty,
kolem mechu u bystřiny
slziček květy.

Často se tam zastavuje
noha poutníka,
modlitbou se posilňuje
a zas utíká.

Kdo tam stane, zachvěje se,
vidá lidskou tvář,
jež tam zkaumeněla v lese,
jak dí povídkář.

„Co? já smekat tady budu?“
nevěrec kdys řek',
a Markétu Pannu v hrudu
holí s dubu smek'.

Rozburácel les své hromy,
blesky zašlehly,
a rouhače statné stromy
v bouři zalchly.

Po bouři když vysvítlo
nebe zlačené,
najednou tu tělo bylo,
ale z kamene.

Nevěrece to bylo tělo,
dodnes klečí tu,
jak by odprositi chtělo
svatou Markétu.

FR. POTOCKÝ.

Trpící Srdce Páně.

Smutné to bylo ráno, které zasvitlo po oné hrozné noci, v níž zuřivci Pána našeho v zahradě Getsemanské byli jali a jak po cestě tak v nádvoří velkého kněze nemilosrdně byli sužovali. Kdyby byla příroda nemusila poslechnouti Tvůrce a probuditi se k novému dni, zajisté by se byla raději v noc zahalila, aby neviděla ten hrozný zločin, který lidé na Synu Božím spáchali, slunce by zajisté nebylo vyšlo, aby patřiti nemusilo na nejsmutnější divadlo, na smrt Páně. Kristus ale chtěl ve dne trpěti a zemřiti, aby všem, lidem i přírodě, zjevná byla obět jeho vykupitelská. A tak nastalo ráno žalostného dne, Velkého pátku. Sotva však se rozednilo, svolal Kaifáš celou židovskou radu, neboť v noci dostavili se k soudu jen někteří její členové. Zase předvolali Pána k výslechu, ač již osud jeho zpečetěn byl a on k smrti odsouzen; opět vytykali mu, že se činí Synem Božím, a Bohu rouhá. A záminka tato dostačila, aby celou radou ortel smrti vyřčen byl. Kristus musí umříti. Jelikož ale tehdy židé již neměli práva někoho odpraviti beze svolení mistodržitele římského, Piláta Pontského, proto hned z rána vypravila se rada a dala Ježíše spoutaného k Pilátovi vésti a tam žalovala naň samé lživé věci. Vědouce ale dobře, že Pilát na obžalobu jejich Ježíše sotva k smrti odsoudí, že však jest povahy nestálé a bázlivé, křičeli a vyhrožovali Pilátovi, neodsoudí-li Ježíše, že jej u císaře obžalují, pak že ztratí místo své.

A to pomohlo. Pilát uznal sice, že Ježíš „viny na sobě nemá“, přece ale jej židům odevzdal, aby s ním naložili dle libosti. Jak slabá, jak podlá to povaha člověka, jenž souditi měl dle přísné spravedlnosti. Ohled na vlastní osobu, strach před skřekem zuřivců zvíklal v něm všechen cit pro spravedlnost. Témitéž ústy dosvědčuje nevinu Ježíšovu a hned na to jej odsuzuje! Ovšem se svědomí v Pilátovi hnulo i posílá Ježíše k Herodesovi, chtěje se zodpovědnosti zbaviti, aby tento jej, jakožto Galilejce soudil. Tim zdrženi byli nepřátelé Páně u vykonání rozsudku, a proto si mysliti můžeme, jak asi s Ježíšem na cestě k Herodesovi zacházeli. Žluč svou vylévali si zajisté na oběti nevinné. — A co Herodes? Již dávno přál si Ježíše, o němž tolik záračného byl slyšel, viděti a slyšeti; avšak touha tato nevyplývala z dychtivosti poznati svaté učení Páně, nýbrž byla následkem jeho zvědavosti. Celou řadu otázek položil Herodes Ježíšovi, tento však neotevřel úst svých. Tim rozloben pohaněl Herodes Pána i s celým dvorem svým a dav jej obléci v bílé roucho na posměch, poslal jej Pilátovi zpět. Ó jak bolela nejsv. Srdce Páně pohana tato! Čím jest Srdce něžnější a šlechetnější, tím více cítí, bolí je pohana a potupa, více nežli utrpení tělesné. Spasitel sám volá v bolesti této Boha za svědka, řka ústy Davida krále: „Ty, ó Pane, znáš pohanění mé i zahanbení mé i stud můj.“ (Žalm 68, 20.) Svati evangelisté popisují pohanění, jehož se dostalo Ježíšovi u Herodesa jen krátce, ale co všechno neleží v těch několika

slovesch: »Ipohrdl jim Herodes i s vojskem svým a oblekna jej v roucho bílé, posmíval se mu.« Koho by nezabolel pohled na ubohého blázna, jenž pronásledován jsa sborem děti sem tam pobíhá? Kdo by neměl útrpnost s ubožákem, jenž rozum pozbyl a jiným nemilosrdným lidem na posměch jest? A ble! té pohany zakusilo nejsvětější Srdce Páne. Moudrost věčná, Syn Boží postaven jest zpustlým Herodesem na pranýř potupy a pohany, celému vojsku i velikému davu lidu učiněn jest Pán třem nestoudných vtipův a urážek. Žalovali na Ježíše, že se praví býti králem, i oděl jej Herodes pláštěm bílým, jaký králové nosí, a tak jako blázna lidu vystavil na odiv a posměch. A kdo byl tento Herodes, jenž se odvážil Synem Božím pohrdnouti? Byl to zpustlík, člověk mravně seslý, jenž neváhal ženu bratrovu za manželku pojmuti, jenž se nebál Jana Křtitele zavraždit na přání nestoudné tanečnice. Nyní ovšem sedí na trůně a oděn jest rouchem královským, nyní ovšem tropí si z Krista Pána posměch, avšak bídíku, dočkej času! Jednou zamění se úlohy, uziš pravého krále svého, krále kralův, a sice téhož, jež jsi byl pohaněl, a pak naplní se slova knihy přísloví: »I já k zahynutí vašemu smáti se budu a vysmívati se budu, když přijde na vás to, čeho jste se báli.« (Přisl. 1, 26.) Tehdy ovšem byl Kristus vydán potupě, neboť chtěl všechny možné bolesti vytrpěti, tehdy ovšem byl čas, kdy vládl satan.

K Herodesovi a dvoru jeho přidružil se i dav lidu a posmíval se Pánu. Titěž, kteří před několika dny volali: »Hosanna Synu Davidovu, požehnaný, jenž se běže ve jménu Páně.« Titěž lidé křičí nyní: »To je ten vyhlášený prorok, to je ten slavný řečník, to je ten znamenitý učenec? Ať ukáže nyní, co umí, ať se hájí, ať zázrakem vyprostí se z moci nepřátel.«

A Kristus Pán slyšel tato rouhavá slova, on viděl do srdcí lidu a četl v nich horší ještě věci, nežli jazyk mluvil, jak hrozná to byla bolest pro nejsv. Srdce jeho? Proto stěžuje si slovy žalmisty Páně: »V pohanění nemoudrému dal jsi mně« (Žalm 38, 9.) a »stud pokryl tvář mou.«

Ptejme se ale také srdce našeho vlastního, zdali cítí se Srdcem Páně? Ó tu vyznati musíme k hanbě své, že málo, pramálo citíme s nejsv. Srdcem, ačkoli právě my dosti příčin máme všechny jeho horkosti co nejvíce cítiti. Neboť ne pro sebe, ale pro nás ztrpěl Pán nás všechny tyto pohany; skrze hříchy naše, jimiž pohrdáme Bohem a mocí jeho a zákony jeho a dobrotou jeho, vzal na sebe Kristus tento těžký kříž pohany a potupy. Předně jest to zbabělost naše a strach před lidmi, pro něž Kristus Pán trpěl. Zbabělým strachem tímto, při němž nám více jde o pochvalu světa nežli o pochvalu Boží, při němž více se bojíme výsměchu lidského nežli trestu Božího. Zbabělým strachem tímto urážíme Boha velmi často. Či nejsou mnozi, kteří raději bohoslužbu zanedbávají a modlitbu, aby svět jim nevynadal »modlářův a modlíků?« Či nejsou mnozi, kteří ku sv. zpovědi proto nejdou, že by lidé řekli: »Ten musí mít hříchů, že jde k zpovědi?« Či nejsou lidé, kteří ctivosti cestě se vyhýbají, aby nedošli posměchu jako »svatouškové?« Či nezaprodá a nezapírá tak mnohý člověk raději viru svou, jen aby nebyl vysmán, jen aby patřil mezi »osvícené?« A kolik lidí jest, které sice srdce jejich nutká k pobožnosti a ku skutkům víry, kteří ale potlačují tento pud řkouce: »Co by tomu lidé řekli?« Ó vy blahovci, jak úzkostlivě se staráte o to, co by lidé řekli, nevzpomínajíce na to, co Bůh řekne? Tak mnohý rád by šel při svaté missii ke svaté zpovědi, ale bojí se, aby

se mu lidé v hospodě nevysmáli, proto raději nejde, zůstává ve hříchích svých a vzdoruje milosti Boží. Posměchu hospodskému se vyhýbá, za to však uslyší z úst Soudce věčného slova: »Odejdi ode mne!« »Kdo mne zapřel před lidmi, toho zapřu před Otcem nebeským.« Ano, ano, bázeň před úsudkem světa a posměchem lidí jest hroznou mocí, která tak mnohé od Boha odvádí. A jaci to bývají obyčejně lidé, kteří se jiným zbožným rádi posmívají? Jsou to lidé viru ztrativší, lidé pochybné pověsti, lidé zlí a bezbožní, a k vůli takovým má křesťan opustiti Boha svého? Není to zbabělost, před takovými nepřáteli skládati zbraň? A přece se tak zhusta děje, přece nejsou všichni křesťané prodchnuti sebevědomím křesťanským, které v tom vrcholí: kdo Bohu slouží, nemá se co báti lidí, neboť Bohu sloužiti jest kralovati. A všechny hříchy, které proti Bohu páší lidé zbabělí a bojácní, úsudku světa více dbalí, viděl Kristus Pán napřed, trpěl za ně hroznou pohanu u Herodesa a Piláta, proto hrozná bolest rozedírala nejsvětější Srdce jeho.

Na tom však není ještě dosti. Kristus Pán trpí, a to za dob našich obzvláště, pohanu a potupu jak sám na sobě, tak i na církvi své svaté. Vezměte jen do ruky tak mnohé knihy, tak mnohé noviny, pohleďte na tak mnohé obrazy a zhrozíte se, jaké pohany se nyní Spasiteli světa dostává. Naší době není již nic svatého, vše, co s křesťanstvím a náboženstvím naším souvisí, jest učiněno terčem posměchu a pohany. Učení naše, bohoslužba naše, svátky naše, kněžstvo naše smýkáno bývá v kalu a blátě; není dne, aby nevěrci slinou svou nečistou nešpinili čisté roucho církve naší, a dav, tento slepý dav lidstva, který dále nemyslí, nerozvažuje, tleská k tomu pochvala. Za dob našich úžasně se množí zločiny rušení náboženství. To je smutné

znamení, že láska a úcta k tomu nejsvětějšímu potuchla, u mnohých zcela vymřela.

A osoba Spasitelova sama nebývá předmětem pohany a posměchu? Celé spousty knih se vydávají, v nichž se božská osoba Spasitele našeho uráží, snižuje, v posměch vydává. a knihy tyto čtou, knihy tyto kupují za své peníze — katolíci. Zdaž to není potupa nejhorší? Ano, doba naše jest dobou, v níž panuje Herodes, jenž tak nejlépe viru ze srdcí lidu trhá, neboť jak si může lid víry vážiti, které se vysmívá? A to vše věděl Spasitel napřed, to vše trpěl tehdy. Jak hrozná to útrapa pro nejsvětější jeho Srdce! Proto běduje u proroka Isaiáše: »Syny jsem si vychoval a je povýšil; oni však pohrdli mnou.«

Za to však musí nám, kteří Ježíše posud milujeme, Spasitel náš býti tím milejším, tím dražším. Čím více jej svět nenávidí, tím více jej milujeme; čím více se jemu svět posmívá, tím více jej ctíme; čím více se svět od něho odvrací, tím více k němu lneme. On jest Otcem naším, Bohem naším; pohana, již pro něho trpíme, jest čestnou a před obličejem jeho zásluhou. Nechť nás raději celý svět nenávidí, nechť nás tupí a haní, vše to nepohne nás, abychom k nepřátelům Ježíšovým se přidali, k těm, kteří sice nyní jásají, ale jejichž jasot se u soudu promění v hrozný nárek.

Tisíckrát raději sneseme všecku pohanu a výsměch, nežli bychom na úkor své křesťanské povinnosti a na škodu duše naší si vykoupili pochvalu tohoto světa.

A to jest také důtklivé ono naučení, které nám trpící Spasitel v paláci Herodesově dává. Svatý jeho příklad učí nás, abychom mlčky pohrdali výsměchem, kterým zlý svět bohabojné lidi zahrnuje. Vždyť svatý apoštol Pavel, jenž totéž na sobě zkusil, praví: »Všichni, kteří

zbožně s Kristem Ježíšem chtějí žiti, pronásledování trpěti budou.« (II. k Tim. 3, 12.) Snášejme vše muzně a trpělivě a bojujme s Kristem Pánem a podle příkladu nejsv. Srdce jeho, pozvedajice zrak svůj k odměně věčné, kterou dá Pán všem, kdož zde pro něho protivnosti trpí. «Hledáš snad pokoje v životě tomto», tak praví sv. Tomáš Kempenský, «jak najdeš pokoje v životě onom? Připrav se ne na veliký pokoj, ale na velikou trpělivost. Pravý pokoj nehledej na zemi, nýbrž na nebi; nikoliv u lidí nebo jiných stvoření, nýbrž v Bohu samém.»

Zbožný křesťan zajisté denně okouší přítěž tohoto světa, denně slyší jeho úsudek. Svědomitost jeho u vykonávání povinností jmenují bláhovstvím, ctnost jeho zovou pokrytectvím a zbožnost jeho jest jim svatouštvím.

Ani mládež naše, která se posud Boha nespustila, nebývá ušetřena. Jak často musí pořádný křesťanský mládec viděti, kterak jiní, jejichž život jest pravým opakem života jeho, nad ním pohrdlivě rty ohrnují. A počestná panna křesťanská, která dbá své panenské čistoty a vyhýbá se lákavým, ale také nebezpečným zábavám světským, nebývá terčem posměšných poznámek? To zajisté bolí každého, avšak blahoslaveni jsou, kdož pro Pána protivnosti snáší, neboť jejich jest království nebeské. Nejste osamoceni, neboť ještě horším způsobem vrhá se svět zkažený na hříšníka, jenž dříve jemu sloužil, nicotu však jeho poznáv, kajicně se k Bohu navrácuje a pokáním milosti Boží si zasloužiti chce.

Pro takového nemá svět dosti nadávek, dosti pomluv a potupy! To je ten dik za služby dříve prokazané, toto přátelství tolikrát slavně ujišťované; zde nejlépe lze poznati proľhanost a špatnost nepřátel Ježíšových. A právě proto, že svět nás jen tehdy chválí a miluje, pokud mu sloužíme, proto nesmí nás ani pohana jeho ani výsměch másti a od cesty dobré odvrátiti. Vždyť v pravdě uskoditi nám nemůže. Cenu, již máme před Pánem, nám nesníží, lásku Boží nám nevezme, milost Boží v nás nezničí a naději na život věčný v nás udušiti nemůže; proto nesmíme se světa báti. Straší, hrozí, ale šípy jeho jsou jako papírové šípy dětí. Proto praví opět sv. Tomáš Kemp.: «Synu, odevzdej se zcela Bohu, a pak nebudeš se báti úsudku světa, jestliže svědomí tvé tě čistým a nevinným býti dokazuje. Mnoho lidí mluví mnoho, a proto jim jen málo věřiti máme; není také ani možno všem se zachováti.» A prorok Isaiáš praví: «Kdo jsi ty, že se bojíš před smrtelníky?» «Dnes jsou a zítra nevidíme jich. Boj se Boha a netřes se strachem před lidmi. Či zmůže někdo něco proti tobě slovy a urážkami? Sám sobě škodí více nežli tobě a nebude moci utéci soudu Božímu, ať je to kdokoli», praví sv. Tomáš Kemp.

Vstupme tedy do slépějí Ježíšových, krácejme po cestě, po níž on se bral. Světa a jeho hany se nebojme sloužice Bohu; Kristus naším příkladem a naším pomocníkem. Bez Boha a práce není odměny, proto trpme s Kristem trpělivě a s láskou křesťanskou, a vítězství nás nemine.

BOH. HENDL.

Proč ctíme blahoslavenou Pannu Marii?

(K májové pobožnosti.)

pět nadešel nám měsíc máj, stkvíci se krásou probuzené přírody, oteplený jasným slunkem, měsíc to v roce nejkrásnější. A co se v přírodě děje, totéž děje se v srdcích tolika ctitelů Marianských v církvi katolické. Opět zastkví se oltáře Marianské v záři světél, vůně květin ovivati bude zase milostiplnou tvář Panny přesvaté a z nesčíslných srdcí i úst vznášeti se budou modlitby a chvalozpěvy ke trůnu nebes Královny; vždyť jest máj měsícem Marianským. V prostých chrámech vesnických i v nádherných dómech velikých měst shromáždí se opět pod večer nesčetní ctitelé Rodičky Boží, aby zbožné naslouchali chválám Marie Panny z úst bohonadšených řečníků plynoucím, aby před obrazem Matky Páně otevřeli srdce své a obětovali je s celou láskou, již schopni jsou, Té, která pro nás vždycky Srdce otevřené má, aby ji požalovali boj, který je tíží, aby poprosili ji za pomoc a ochranu. Věru krásná jest pobožnost májová, plná vznešené krásy a tajemného kouzla, plná milosti a požehnání. Avšak chceme-li Marii Pannu po zásluze ctíti, musíme si vědomi býti, proč ji ctíti a milovati máme, musíme znáti základ vši úcty a pobožnosti Marianské. Vědomi toto roznití v nás lásku ještě větší, vzbudí úctu ještě upřímnější a bude nám k největšímu prospěchu.

Marii Pannu ctíme proto, že ji

1. poctil sám Bůh. Slyšme jen slova, jimiž ji andělem svým pozdraviti dal: „Milosti plná, Pán s Tebou, Tys požehnaná mezi ženami.“ Ku které ženě promluvil Bůh slovy podobnými? Kolik počestných panen žilo s Marií, a přece žádnou nevyznamenal Bůh, aby archanděla svého k ní poslal! A koho poctil sám Bůh způsobem tak význačným, toho bychom my ctíti neměli, a to na výsost ctíti? Anděl, kníže říše nebeské, sklání se před prostou pannou, uznáváje ji za svou velitelku. Hle, kterak povýšil Bůh Marii Pannu i nad kůry andělské, a my bychom ji ctíti neměli?

Marii Pannu ctíme, poněvadž jest

2. Matkou Syna Božího, Spasitele našeho. Proto poctil ji Bůh slovy výše uvedenými, že si ji zvolil za přecistou Matku Syna svého. Již od pádu prvních lidí ustanovena byla Marie Panna za Matku Vykupitelovu, proto ušetřena byla poskvrny hříchu prvotného, proto vešla v tento svět jako nejkrásnější a

nejčistší stvoření Boha Stvořitele. Marie Panna jest Matkou Boží. Lze si u člověka větší důstojnosti mysliti? Syn Boží, moudrost věčná, sestupuje na tuto zemi, volil přijiti skrze Marii. Kdo tak úzce sptizněn jest s nejsv. Trojicí Boží jako Marie Panna, Matka Páně? Ona porodila Syna Božího, ona se oň starala v mládí,

ji byl poslušen, ji ctil jako Matku svou milou Kristus Ježíš. On rozkázal, aby Matku jeho „blahoslavenou nazývali všichni národové“, proto skrze církev svou zavedl úctu její veřejnou, a dokud církev státi bude, dotud úcta Matky Boží potrvá. Ctíce Marii, ctíme Syna Božího, neboť všechna jí prokazovaná úcta vztahuje se i na Spasitele našeho.

Marii Pannu ctíme, že jest

3. Matkou naší. Umírající Spasitel odkázal nás Matce své v Janovi, řka: »Synu, ejhle, Matka tvá«, a Matce své odevzdal nás za děti, řka: »Ženo, ejhle, Syn tvůj!« To byla závěť umírajícího Spasitele; tak se o nás ještě před smrtí postaral, dav nám svou milou Matičku za Matku. A Marie Panna slyšíc tuto poslední vůli Synáčka svého, vzala na se úkol Matky naší, a úkol tento plnila a plní se svědomitostí největší. Skrze Marii Matku rozdává nám Bůh milosti své, ji učinil prostřednicí a orodovnicí. Ona sesílá nám milost Boží a uvádí svaté do říše Páně. Sčítej, můžeš-li, kolik hříšníků Bůh skrze Marii obrátil, kolik obrácených zdokonalil a posvětil; sčítej, kolik lidí dostalo skrze ni milost čistoty a zdrženlivosti, kolik jich dosáhlo vítězství nad pokušeními, kolik jich došlo koruny věčné slávy? Viz Augustina, Jana Damašského, Germana, Anselma, Bernarda, Norberta, Jana Nepomuckého, Václava, Dominika, Xaveria a jiných četnou řadu, kteří proslavili se úctou Marianskou a zároveň svatostí života! Sčítej, můžeš-li, všecky nemocné, jež Bůh skrze Marii uzdravil, všecky v nebezpečí tonoucí, které zachránil; sčítej ty slzy, které Marie osušila, vzdechy, které vyslyšela, přání, která vyplnila! Sčítej, kolik říší udržela a sesílila, ke kolikero vítězstvím vojskům křesťanským dopomohla, kolikera kacířství potřela. Tak velikou moc dal Bůh Marii, tak chce, aby Matka jeho a Matka naše ctěna byla!

Bůh jest nám Otcem, Marie Matkou. Jsi snad nemocen? Bůh může dáti zdraví, Marie jest tvou orodovnicí, na její prosbu dá Bůh. Jsi snad hříšný? Bůh jest milosrdným a milostivým, Marie jest útočiště hříšníků, skrze niž odpuštění dojíti můžeš. Spěcháš k nebi? Bůh jest Králem nebe, Marie nebes Královnou, ona otevře tobě bránu nebeskou. Chceš dojíti milosti a slávy od Boha? Ó volej k Matce, cti Matku, skrze ni vyslyší Bůh volání tvé!

Cti a miluj Matku svou, neboť se líbí Oci, kdo miluje Syna, líbí se Synu, kdo miluje Matku, líbí se Ženichu, kdo miluje Nevěstu. Cti proto Marii a zalibíš se Synu a Duchu svatému.

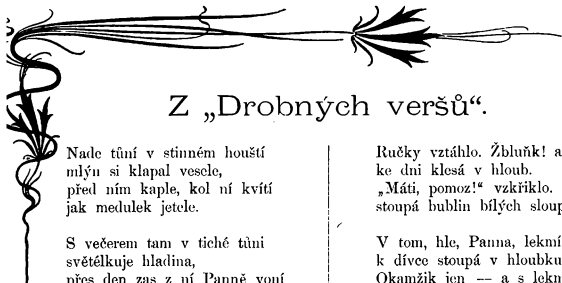
Blahoslavený lid, jenž ctí Matku Páně, neboť dojde požehnání od Pána z rosy nebeské a tučnosti zemské, dojde milosti v životě tomto a slávy v budoucím. Služebník a ctitel Mariin nezahyne!

Ó Panno třikrát blahoslavená! Přijmi nás za sluhy, jakož přijala jsi nás pod křížem za děti. Ukaž se Matkou nám, my ditkami Tvojimi chceme býti! Ó Panno mocná, draka jsi přemohla, rozvaž pouta hříčův a potři nepřitele spásy naší! Ó Matko, vypros nám milosti, jichž víš že potřebujeme, pevnou viru vnukni nám, naději nezdolnou utvrzuj v nás a lásku horoucí roznět v nás! Tys pomocnice křesťanů, v každém soužení stůj při nás, v každém kříži pomáhej nám, všechno nebezpečí odvrát od nás v životě i ve smrti.

Ó Maria, Tobě služtež národové, před Tebou kořtež se všecka stvoření, Tys Paní naše, Tys Matka naše! Dejž, ať úctu Tvou všude rozmnožujeme a proti nepřítelům Tvým vítězně hájíme, abychom zasloužili Tě tváří v tvář spatřiti na nebesích!

BOH. HENDL.

Z „Drobných veršů“.

Nade tůní v stinném houští
mlýn si klapal vesle,
před ním kaple, kol ní kvítí
jak medulek jetele.

S večerem tam v tiché tůni
světélkuje hladina,
přes den zas z ní Panně voní
vstříc lekmínů družina.

Blankyt rděl se — od kapličky
děvčátko se vracelo ...
v tom zří květy — srdci jeho
lekmínu se zachtělo.

Ručky vztáhlo. Žbluňk! a děvče
ke dni klesá v hloub.
„Máti, pomoz!“ vzkřiklo. Z tůně
stoupá bublin bílých sloup.

V tom, hle, Panna, lekmín v ruce
k dívce stoupá v hloubku blíž ...
Okamžik jen — a s lekmínem
na břehu, hle, děvče již.

Pomohla mu Boží Máti.
Na památku vždy v ten den
vlas Rodičky na oltáři
lekmínem jest ozdoben.

FR. POTOCKÝ.

Na neděli 5. po Velikonoci.

„Proste a vezměte, aby radost vaše
byla dokonalou.“ (Jan 16, 24.)

le dnešního sv. evangelia domlouvá Pán Ježíš učeníkům svým, že po celý čas, co s ním obcovali, za nic Otce nebeského ve jménu jeho neprosili, a povzbuzuje a vybízí je, aby tak činili, an dí: „Budete-li zač prositi Otce mého ve jménu mém, dám vám. Až posavad jste za nic neprosili ve jménu mém: proste a vezměte, aby radost vaše byla dokonalá.“ (Jan 16, 23—24.)

A tak činí i církev svatá. Ona nám sice nedomlouvá, že bychom až posavad ve jménu Ježíš za nic Otce nebeského neprosili, ale ona sama prosí a vybízí věřících v dnech ku zvláštní prosebné pobožnosti ustanovených, aby i oni s ní prosili, by Otec nebeský od nás všecko milostivě odvrátiti ráčil, co by nám v plnění jeho svaté vůle překáželo. Ať ty dny křížové čili prosebné, kteréž církev svatá ustanovila, jsou jako živý

výklad oné prosby Otčenáše, kterouž sám Pán Ježíš apoštoly své a jimi i nás naučil se modliti k Otci nebeskému, aby nás přede vším jiným zla duše, jimž jediné hřích jest, uchovati, jakož i jeho následky od nás milostivě odvrátiti ráčil. A proto nedobře činí, kdož mohouce v křížových dnech prosebného průvodu se účastniti, přec se ho nesúčastňují, anebo docela a zjevně jím pohrdají. A proč tak činí mnozí a nejen od církve svaté ustanovených prosebných průvodů se nesúčastňují, ale i jimi pohrdají? Jedni tak činí, poněvadž dali vyhasnouti v srdcích svých světlou nebeskému, jimž jest víra katolického křesťana; a ta duše, to srdce, v nichž není víry v Otce nebeského a v toho, kteréhož poslal, Ježíše Krista, kterak že by se měly modliti k Bohu, v něhož nevěří, nedoufají a proto také ani milovati ho nemohou? Než pominěmež ty, kteří tak nešťastni jsou, že víry v Boha nemají, a vizmež, proč nejedni z těch, jižto k věřícím se hlásí a přiznávají, prosebných průvodů církve

svaté se vzdalují a jich se účastníci za zbytečnou věc pokládají? Nejedni praví: vždyť Bůh ví, čeho potřebujeme, a netřeba, abychom jemu to teprve na modlitbách nebo o prosebných průvodech připomínali. Ovšem, Bůh ví všechno a zná všechny naše potřeby. Ale že otec ví, čeho dítěto potřebuje, z toho nikterak nemůže následovati, že by dítěto jej o potřebný dar prositi nemělo. Či co bychom soudili o dítěti, kteréž by ani nechtělo uznati, že otcí a matce má děkovati život svůj a jak oni o ně dnem a nocí se starají?

Jiní zas praví: nemám kdy, abych se modlil. Než kdo může právem tak mluvit? Lidé mají kdy k práci, mají kdy k jídlu a pití, mají kdy k radovánkám a zábavám a na modlitbu by neměli mítí pokdy? Církev svatá ovšem nikoho naprost, nezavazuje, aby se účastnil prosebné pobožnosti v dnech křížových; jsou mnozí, kterým postavení a zaměstnání jejich nedovoluje pobožnosti té se účastniti, ale jak mnozí říkají: nemám kdy ale mají kdy, a jen tak se

vymlouvají aby zastřeli vlažnost svou nebo pychu? Jiní opět praví: nedošel jsem toho, oč jsem Boha vzýval, A proč jsi nedosáhl, zač jsi Boha prosil? Zajíte proto, že jsi jej neprosil, jak prositi máme: ve jménu Ježíše, pokorně a ze srdce zkroutěného, v duchu a pravdě, s vírou a důvěrou, s odevzdáním se do vůle Boží a setrvalé. A což nevíš že i sám Pán Ježíš nedošel, oč prosil, když se modlil v zahradě Getsemanské? Kalich hořký, o jehož odvrácení prosil, neodešel, ale došel anděl, kterýž potěšil a posilnil Pána Ježíše ve smrtelném zármutku jeho. A jak učinil Pán Ježíš, činmež i my. Uznávajice všemohoucnost a dobrotivost, lásku a milosrdnost Otce nebeského, přednášejme jemu důvěrně všechny potřeby své těla i duše, a co je nám k spasení, zajisté nám dá, neboť sám Pán Ježíš jest prostředníkem našim u Otce nebeského, a k naší útěše a k našemu povzbuzení pravil a nás ujišťuje: »Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Proste a vezměte, aby radost vaše byla dokonala.« F. K.

Na neděli 6. po Velikonoci.

»I vy svědectví vydávati budete.« (Jan 15, 27.)

památne řeči, kterouž mluvil Pán Ježíš apostoľům svým při poslední večeři velikonoční, tedy krátce před svým přehořkým utrpením a smrtí svou, předpověděl jim mnohostranné působení Ducha svatého a také všechno to, co na ně čeká, a dnešní sv. evangelium jest částí řeči té. Praví tu Pán Ježíš: »Když přijde Utěšitel, kteréhož já pošlu vám od Otce, Ducha pravdy, kterýž od Otce pochází, tenť bude o mne svědectví vydávati.« (Jan 15, 26.) A proč tak praví Pán Ježíš? Proto. aby zarmoucené učeníky své potěšil a dodal jim myslí, aby neklesali pro nedostatečnost svou k dílu, ku kterémuž je byl sobě vyvolil a ustanovil. Mělit po na nebe

vstoupení jeho jíti do celého světa a hlásati učení jeho všechněm národům, a tu nemohlo srdce jejich nezachvěti se před tak velikým a po jejich myslí skoro nemožným úkolem. I bylo jim zrovna tak, jakoby otec řekl a přikázal slabému dítěti: »Dítě, jdi tam a tam, k těm a těm, ano ke všem národům, a poboť všechny chrámy a modly jejich, a řekni jim: bohové vaši nejsou žádní bohové; nadarmo k nim voláte, neboť neslyší vás; nadarmo k nim se modlíte, neboť nemohou vám k pomoci přispěti; nadarmo jim přinášíte oběti, neboť neusmíří vás, všichni v nepravosti bludů svých zemřete a zahynete a nebudete spaseni, leč byste uvěřili v Boha Otce živého a Toho, kteréhož poslal, Syna svého Ježíše Krista. Jdi, dítě milé, a učin, jak a co tobě prikazuji.« Ó zdaž by i to nej-

poslušnější ditko nemusilo otci říci: „Ale, otče, co pak já pořídím při nedosta-
tečnosti své, kdo pak mne poslechne,
kdo pak dá na řeč neumělého, slabého
dítěte?“ Tak asi se dělo v srdci svatých
apostolů, kteří měli jíti a svědectví vy-
dávati, že není jiného jména pod nebem
daného lidem, v němž by spaseni byli,
leč jméno Pána Ježíše Krista, Syna Boha
živého: a proto, aby zapudil všeliké obavy
učeniků svých, pravil jim Pán Ježíš:
„Když přijde Utěšitel, kteréhož já pošlu
vám od Otce, Ducha pravdy, kterýž od
Otce pochází, ten bude o mně svědectví
vydávati,“ jakoby řekl: ten rozum váš
osvití, srdce vaše posilní; ten vám bude po-
máhati, abyste mohli dostáti úkolu svému.
Ten učíni, že neustanete o mně mluvit,
i když vás ze škol vyženou; ten učíni,
že se nebudete strachovati o mně mlu-
viti, ani když vám svět smrti hroziti bude.

A co Pán Ježíš předpověděl apo-
stolům svým, všecko se naplnilo. Ani
bičování, ani smrti mučnické nelekali se
svatí apostolové, když ten Utěšitel, Duch
pravdy, naplnil je dary svými; kamkoli
přišli, všude neohroženě vydávali před
lidem i králi svědectví, „že není jiného
jména daného pod nebem lidem, v němž
bychom mohli spasení býti,“ leč jméno

ukřižovaného Pána a Spasitele našeho.
A toto svědectví vydávali svatí apostolové
nejen živým slovem, ale i mučnickou
smrtí svou. Na svědectví to uvěřily tisíce
a tisíce duší v Ježíše Krista a zrekly se
s radostí model a bludů svých. Svatý
Jan v 1. epistole své dí: „Tři jsou, kteří
svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo
a Duch svatý; a tři jsou, kteří svědectví
vydávají na zemi: Duch, voda a krev.“
(Jan 5, 7—8.) A jaký to Duch? Tentýž
Duch svatý, kterýž posiloval svaté apo-
stoly, tentýž Duch svatý, kterýž vodou
křtu svatého i nás uzpůsobil, abychom
svědectví vydávali o Kristu. A jaká to
krev? Předně ta nejsvětější, kterouž vy-
cedil vtělený Syn Boží na usmíření a
obmytí duší našich; pak ta krev vzácná
a drahá, kterouž na svědectví o Kristu
Pánu vycedili svatí apostolové a za jejich
příkladem tisíce a tisíce svatých muče-
níkův a mučenic Páně od počátku za-
ložení království Kristova až podnes.

O těch bychom všichni, kteří na
jméno Ježíš pokřtěni jsme, vážili si svě-
dectví toho a sami také křesťanským
životem vydávali svědectví o Kristu Pánu,
aby i ti, kdož nevěřící jsou, uvěřili, že
Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a věřice,
život měli ve jménu jeho. F. K.

Poučení o stavu řeholním a slibech jeho.

§ 2. Rozmanité druhy života řeholního.

23. Jak dlouho trvá stav řeholní v církvi?

Stav řeholní trval v církvi od jejího
počátku. Od dob sv. apostolů nescházelo
nic, co podstatně náleží ke stavu řehol-
nímu, totiž osoby, jež se Bohu třemi
sliby řádovými zasvětily, a jichžto obět
od církve a jejích sluhů byla přijata.

24. Které jsou dva nejhlav-
nější útvary, v nichžto se život
řeholní v prvních stoletích kře-
stianství projevoval?

Projevoval se nejprve hlavně ve
dvou podobách, a sice jako život céno-
bitů, mnichů klášterních, t. j. těch, kteří
živi byli pohromadě, ve společnosti, a

život anáchoretů, poustevníků, t. j.
těch, kteří ojedinele a o samotě živi byli.

25. Jak dělí se náboženská
nařízení od různých jejich účelů?

Náboženské čili klášterní zřízení dělí
se obyčejně na tři třídy: 1. Třída těch,
kteří věnují se hlavně životu rozjí-
mavému; 2. třída těch, kteří volí si
život činný a 3. třída těch, kteří
vedou život smíšený.

26. Jaký je hlavní účel řádů
rozjímavých?

Hlavním účelem jejich jest, že vě-
nují se modlitbě a zvláště církevním
hodinkám, rozjímání pravd náboženských
a zbožných skutků kajících, nejsouce při
tom přímo činní pro blaho bližních.

Takovými řeholníky jsou Basiliani, Benediktini, Cisterciaci, Karmelitáni a Karmelitky, Cistercianky, Redemptoristky a řád sv. Birgitty.

27. Jak jsou i rozjímavé řády prospěšny bližním?

Rozjímavé řády pracují modlitbou a bítí, jakož i příkladem nejkrásnějších ctností velice účinně na spáse duší. Kromě toho prospívají lidské společnosti ještě mnohonásobným jiným způsobem v míře značné, jakož dějiny s dostatek dokazují.

27. Jaký jest hlavní účel řádů činných?

Tento účel záleží v tom, že členové jejich věnují se dílům křesťanské lásky k bližnímu, k oslavě Boží a svému vlastnímu posvěcení. Takovým řádem jsou: řády a kongregace, které se věnují péči o nemocné a o chudé, vyučování, výchovu a vykupování zajatých (jako kdysi rytířské řády duchovní); řád svatého Káмила de Sellis, sv. Jana Božího. V novějších kongregacích však spojen je život činný spolu s rozjímavým, jak tomu na př. jest u Salesianek, Milosrdných sester sv. Vincence z Pauly a sv. Karla Borromejského.

29. Jsou-li pak činné řády svaté a chvályhodné?

Božský Spasitel nás uznává, že co činíme nejmenšímu z jeho bratří, jakoby se jemu samému stalo. Při posledním soudu řekne těm, kteříž mu v chudých, nemocných a uvězněných sloužili: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, od počátku světa vám připraveným. Zajisté, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto nejmenších bratří mých, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 34. 40.)

30. Čeho mají dbáti ti, kteří se věnují skutkům lásky k bližnímu?

Ti musejí si ze života rozjímavého osvojit jistou míru duchovních cvičení a snažit se spojit drahocenné přednosti rozjímavého života v patričné sjednocenosti se zásluhami života činného. Tímto způsobem konají se skutky lásky k bližnímu s větší velkomyšlností, vytrvalostí a sebe posvěcováním, a lásce Boží se napomáhá účinnější měrou.

31. V čem záleží život smíšený?

Život tento záleží v tom, že spojujeme rozjímání s činem, prací. Život tento, jenž zjednává bližnímu přímo

dobra duchovní a vyplývá z plnosti duchovního rozjímání. Jest velice dokonale a vznešený. Božský náš Spasitel sám vedl život rozjímavě činný, rovněž tak sv. apoštolové a přemnozí svatí, kteří na spáse duší pracovali.

32. Které řády věnují se životu rozjímavě-činnému?

Jsou to nejprve řeholní kanovníci sv. Augustina; dále čtyři řády žebravé: Karmelitáni, Dominikáni, Františkáni a mniši sv. Augustina; dále Serviti, Minorité, Jesuité, Lazaristé čili kněží missijní, Redemptoristé, Dominikanky, Dcery křesťanské lásky čili Vincentinky, Sestry křesťanské lásky (založené od Pauliny z Mallinckrodtů), Sestry naší milé Paní, Františkanky atd.

33. Jak dělí se nábožná zřízení ještě dále?

Dělí se dále na vlastní řády a nábožné kongregace. První jsou ti, jichžto členové konají slavné sliby, druhí pak ti, kteří mají sliby jen jednoduché.

34. V čem je základ rozdílnosti nábožných zařízení?

Tato zařízení mají všeobecně život Pána našeho Ježíše Krista obnovovati, různé úřady církevní opatrovati a o různé potřeby duší se starati.

35. Má každé toto zařízení zvláštní svůj účel?

Každé má zvláštní a podrobně stanovený účel, jemuž pak odpovídají cvičby řeholního a klášterního života. Tak jsou na př. pravidla Školských bratří a sester, Jesuitů, Lazaristů, Salesianů a j. v nejlepší souladu s požadavky výchovy mládeže.

36. Nemá zvláštní účel některého zařízení podřízen býti hlavnímu účelu?

Zvláštní účel má býti toliko prostředkem, aby hlavního účelu řeholního života, dokonalost lásky, bylo dosaženo. Proto má se řeholník snažiti, aby tomuto hlavnímu a podstatnému účelu vše podřídil, chce-li zachovati záslužnost svých skutkův a vnitřní mír.

37. Jaké důsledky lze vyvoditi pro každé zřízení ze zvláštního účelu jeho?

Každé z nich musí míti také zvláštního, jemu vlastního ducha, jenž jest v úplném souhlasu s účelem jeho. —

»Všechny řady«, praví sv. František Sal., mají nejprve společného ducha, a k tomu ještě každý svého zvláštního. První záleží v tom, že všichni snaží se o dokonalost lásky; druhý však je prostředkem, aby došli k této dokonalosti, ku sjednocení

naší duše s Bohem a s bližním, z lásky k Bohu.« Každý řeholník musí být duchem povolání svého proniknut a snažit se s velikou pečlivostí jej zachovati; jen tak může účinně pracovati k oslavení Boha a na spasení duší.

V í t r.

Chtěl bych se větrem rozletět v svět širý,
jenž kol mné hlavy bez zástavky uhání,
že hučí les jak struny obří lyry,
jak hlavy stromů rve a uklání.

Chtěl bych mít jeho křídla na ramenou
a rozepjat je mocným rozmachem,
dát horám polibek v skrání zasněženou
a hladit, sušit uslzenou zem.

Vše smetl bych, co morem, zkázou dýchá,
v čem ůhává skrytý chorob, smrti hrot,
děšť přines' bych, kde práhne pole lícha,
by vzešel sedlákova pole pot.

Kde pyšné bezpráví brad křivdy týčí
a šlape do prachu šíj' ubohou,
jež marně »Zastaňte se!« k lidem křičí,
ten v trosky pad' by mojí pod nohou.

Lži výpary kde obzor kalí dusné,
jež vystupují z bahen podvodu,
a rostou nepravostí květy lhušné:
jas pravdy přivanul bych národu.

Kde slza bolu oko smáčí, kalí:
tam zavanul bych sladkou útěchu;
kde neštěstí se balvan v srdce valí:
bych přines' zlaté kvítko úspěchu.

Kde bolně sirota lká opuštěná:
tam probudil bych srdce útrpné;
kde mlce se sklání hlava poraněná,
dech můj ji uzdravenou pozvedne.

Chtěl bych tak letět přes roviny, hory,
přes polí tvář i moří hladinu,
smést závist, pýchu, lež i všechny spory —
vše lidi spojit v jednu rodinu.

Msty uraganem, tichým vánkem míru
se nésti mezi zemí, nebey,
vlít v duše spráhlé silnou víru,
jež v pravdy zrak se dívat neděsí.

Můj synu, zkoumej, pátrej, bádej v sobě
a zanech marné touhy větrné,
slož u pokoji její křídla obě,
než bouře divoká se přilhne!

Máť srdce tvoje křídla a v nich sílu,
jež schopna mocnějšího rozmachu,
jen povstaň časně, směle k svému dílu
a nenechej jí hníti ve prachu.

Když září hvězdou víry oko tvoje,
když v srdci dýchá skromná naděje
a láska praporem jest tvého boje —
tvá duše ve bratry se přelee.

Ten vír letí, ale srdce nemá,
a cesty své si světem nevolí,
a jeho ústa — ta jsou němá, němá,
když hučí lesů, strání vrcholy.

Duch ňader tvých cestu svoji vidí
a perut' vůle, perut' rozumu
let jeho ku jistému cíli řídí,
by nezboudil světa ve tlumu.

Věj pravdou jenom každé tvoje slovo,
a z lásky vykvétej tvůj každý čin,
své srdce tiskni srdce na bratrovo —
a vznesete se nebes do končin!

Ne marné touhy, ale práce živá
lež smete se světa a neřestí,
kde srdce v bolu lkalo, radost vlévá,
z tmy bídy vede k světlu, ku štěstí.

JAKUB PAVELKA.

Cesty milosti Boží.

Několik obrázků ze života sluhy Božího Fr. Maria Libermanna.

Podává JOSEF WEISS.

5. Libermann ujímá se mouřenínů.

Uplynulo již deset let, co mladý konvertita přijat byl do semináře sv. Sulpice, deset dlouhých a bolestných let, však i úrodných, neboť v době té Prozřetelnost Boží připravovala Libermanna na úkol, jež vykonati mu bylo v lůně církve svaté. Pokorný klerik, ač neznal budoucího osudu svého, přec mlhavě měl o něm tušení. Jednoho dne zabrán v důvěrný, přátelský hovor s druhem svým pravil: „Doufám, že Pán přece k něčemu mě použije, a potom udělám vše, co bude chtít, i věci nejtěžší.“

Okamžik či doba věcí těžkých na-dešla brzy. Představený kláštera Eudistů potřeboval dobrého novicmistra a za tím účelem obrátil se na ředitelství semináře sv. Sulpice, kteréž mu odporučilo Libermanna. Navržený byl přijat; prostý klerik s nižším svěcením, od vyššího úplně vyloučený, ocíl se pojednou v čele noviců, z velké části kněží.

Než nebylo to posledním jeho povoláním. To zjeveno mu bylo o dva roky později. V semináři seznámil se totiž s mladíkem, jenž brzy stal se jeho věrným přítelem a žákem horlivým. Byl to Bedřich Le Vasseur, rodilý z ostrova afrického Reunion, kdež otec jeho důležitý úřad zastával. Poslán od otce do Paříže, aby studoval práva vzdělával se nejdříve na školách polytechnických, až konečně pocítil v sobě povolání duchovní a vstoupil do semináře. A vstup jeho byl zároveň zárodkem díla božské Prozřetelnosti, jehož klerik padoucnici stížený měl být kamenem základem. Klerik onen, přítel Libermannův, byl totiž svědkem očitým ubohého stavu otrokův afrických.

V osadách francouzských panoval tenkrátě hanebný obchod s lidmi pleti černé. Jen vmysleme se v duchu na mrzké ty trhy lidských bytostí. „Tu byli nakupeni“ vypravuje jeden missionář „jako zboží ve skladišti — ženy, muži a děti, většinou vychrtlí a vyzábli jako kostry. Surový výraz zřítí jim v obličeji, lehký jen pás kolem boku zakrývá jich nahotu — a pohled jejich jest tak blbý, že zdá se jim vše lhostejno, co kolem nich se děje.“

Nelze vypsati takový trh otrocký — tak soudí všichni Evropané, kteří jej viděli. Zavedl jsem na trhy takové námořníky otrlé, kteří však tak byli dojatí pohledem na výjevy tam se odehrávající, že mi říkali se slzami v očích: „Otče můj, je mi až zle, je mi bolno u srdce, nikdy jsem neviděl něco tak bolestného.“

„A zajisté, nelze ubrániti se bolestnému dojmu, když vidíte, kterak kupec, za rameno vleka ubohého černocha, ukazuje jej po trhu a dává jako zvíře ohledávati. Kupčtíivý uchopí jej, otvírá mu ústa, prohlíží jazyk i zuby, prozkoumává oči, nohy, prsa a potom nabízí cenu.“

A jaký osud čeká nešťastného otroka? Jakmile stal se majetkem bůlochů, roven domácímu zvířeti, zdá se, že již nenáleží k pokolení lidskému, ba jest nižším zvířetem, a není tu nikoho, kdo by jej chránil. Zákon jest stále pohotov, krutě jej trestati, však nikdy jej chrániti, ba jeho svědectví u soudu ani neplatí. Bičem bývá k práci doháněn a obyčejně umírá přílišnou prací přetižen neb následkem surového týrání. Když ze zoufalství pokusí se o útek, smečka psů bývá za ním vyslána jako za divou zvěř. Ano, často se pořádaly pravé hony a stvanice na utíkající černocha, jako

v Evropě na černou zvěř se pořádají — a ubozí trýznění otroci na konec usmrcování pro zábavu panstva. Kdyby věděli tenkrát v Evropě, co slz a krve prolito pro žok kávy neb homoli cukru, která stojí před nimi, s nechutí by se od ní odvrátili.*

Tak vypravuje očitý svědek, který vypisuje nám osud černých otroků ve příčině tělesného s nimi nakládání. A co máme říci o stavu mravném a náboženském jich duší nesmrtelných? Vždyť bytosti ty, za dobytek považované, jsou nám rovný, jsou obdařeny duší nesmrtelnou krví Syna Božího vykoupnou a určeny k poznání pravdy a k požívání blaženosti věčné.

Písmo sv. o nich vypravuje, že jsou potomci Cháma, nezdarého syna Noemova, jehož otec pro nestoudné jeho počínání kletbou stihl a zároveň vyřkl, že budou potomci jeho služebníky sluhů bratrů jeho. A vskutku, jak vypravuje jistý cestovatel africký, černý syn Afriky jest si vědom své podřízenosti a nízkého stavu svého. A vědomí toto spočívá na tradici či podání, jež dosud uchoválo se v území mozambickém. Vypravuje se totiž, že dříve z počátku Afrikáni byli rovněž tak bílí a rozumní jako Evropané. Však jednoho dne Maluka (Bůh dobrý) přemožen vinem upadl na cestě veřejné obnažen. Afrikáni kolem jdoucí posmívali se jeho nahotě, kdežto Evropané nad ním se ustrnuli, natrhali květin a uctivě jimi jej pokryli. A za to ztrestal Bůh Afrikány. —

Afrika jest zemí fetišismu, to jest nejnižší modloslužby. Miliony lidí klani se v prachu před tvorem bídným, hadem živým, jenž ve chrámech je přechováván a kněžími i kněžkami opatrován. Afrika jest zemí lidských obětí, jest zemí ustavičných válek, jež kmen s kmenem stále vede; jest zemí, ve které podnikají se štvance na lidi, jako u nás na divokou zvěř, kde krvelačnost tak velká, že krev pije a živí se masem lidským.

Afrika jest zemí divokých, strašných šelem, jedovatého hmyzu, nesmírných pouští, jichž pohyblivý písek unášen větry jako vlny mořské pohrblává celé karavany, ba celé osady. Afrika z větší části v pásmu horkém položena, jest zemí dusných paren a smrtících zimnic.

A zůstane stále zavrženo toto pokolení Chámovo? Na vždy prokřeslo zůstane sto milionů lidských bytostí se svými potomky, jež obývá veliké území africké? Nikoliv, toť by se přičilo Božímu milosrdenství. Jak Bůh smiloval se nad celým pokolením lidským, tak smiluje se nad vámi. Pán pošle k vám posly smilování svého, a vzbudí vám otce, přátele, apoštoly. Užijte je přicházeti k sobě, bídným otrokům; oni libati budou rány vaše a přikryjí vaši nahotu; oni vás přijmou za dítky své a poslechnou nářky vaše. A srdce vaše otevrou se srdcím jejich a oni objímají budou vás v lásce bratrské. Oni za vámi přijdou a shledají vás v zemích vašich nehoštinných, které vás zplodily. A jich horlivost neochabne. Jejich láska neuhasne. Oni nebudou se děsiti palčivého a smrtícího slunce, vašich krajů sluncem vypálených, ani divoké zvěře vaše lesy obývajících. Oni dovedou křehkosti vaše snášeti, a když pochybíte, pomohou vám, a na konec i vlastní život pro život vás hotoví budou ze srdce obětovati.

Takoví budou misijnáři černochů. My již známe seminaristu afrického, jehož Prozřetelnost božská určila k tomu, aby dílu misijnářskému podnět dal. On vlastněma očima viděl smutný a hanebný stav oněch také lidských bytostí, a vzpomínka na ně stále k srdci jeho důtklivěji mluvila, až konečně podnět dala k podniknutí zneškodnění, buď prozřetelností vyvolanému, jehož kamenem základním měl se státí ctihodný sluha Boží, Libermann.

Pokorný klerik tento již asi dvě léta řídil noviciát Eudistů, když pojednou došel ho list tohoto znění: „Živ buď Ježíš i Maria!“

»Předrahý bratře, Duch Páně budíž s vámi. Pan Pinault (představený semináře) mě vybědl, bych vám dopsal ve příčině díla, jež pokládá za dílo Boží. Často zajisté slyšel jste mne vypravovat o bídném stavu náboženského života na Bourbonu a ostrovech okolních a děsné opuštěnosti, ve které žijí zvláště divoši ubozí krajin těch. Stav jejich nelze vypsati. A dokud tam nebude kněží plných Ducha sv., hotových k lidem těmto se snížiti a s nimi za jedno se pokládati, nikdo neuje se ubohých duší jejich. Však užkele jejich bude těžký. Neboť ujači

se tohoto údu na tajemném těle Páně znamenají vrhnouti se do bezedného moře pohrdání, potupy, nesnázi a odporu, jež peklo rozpoutá a Pán v dobrotě své připustí. Vidíte z toho, jakých mužů třeba k dílu tomuto; mužů plných Ducha Páně, jímž nadšen byl Petr Claver. Tam přijítí musí duše, jež dovedou nésti kříže nejrozmanitější, vnitřní i zevnitřní, jež snižiti se dovedou i pod úroveň bídných černochů, a s nimi snášeti jejich chudobu, bídu, pohrdání a potupu, by s úpěchem hlásati jim mohli Ježíše ukřižovaného. Poznáte, jak spasitelné bylo by to dílo, avšak, by v něm jen den kdo setrval, je třeba, by prahnul opravdově po svatosti a křesťanské dokonalosti. Však kde naléztí a připravití lidí druhu toho? Zdá se mi, že Pán sám několik duší zde v semináři k dílu tomu připravuje. Několik mladíků pojalo touž myšlenku a touhu jako já.* List pak končí slovy: »Uvažujte před Bohem, co by dobrého v tom celém bylo. Raději však tisíckrát umřítí než chtítí neb mysliti něco proti vůli Boží.*

Na to odpověděl Libermann:

»Bratře nejmilejší: Jednej mužně a posilniž se srdce tvé. Doufám, že Pán dá zdaru ku podniku, který ku větší slávě své vám vnukl. Pokračujte v něm s důvěrou a láskou k Ježíši. Radím vám tedy, chopte se velkému díla toho a vážně o něm pracujte. Nepočítejte však příliš na sebe, a na pili svou, nesnažte se nikoho přesvědčit, nenutte nikoho, ponechte jednati Pána domu, na něm jest hledati dělníků, jež chce vyslati na vinici svou. Vaši přední starosti musí nyní býti, ponižiti se před ním, a považovati se za velikou překážku v provedení milosrdných záměrů Božích vzhledem k duším oněm ubohým a jemu tak milým. Naplňte však srdce své důvěrou a láskou k němu a pracujte horlivě. Netratte myslí pro nesnáze, jež potkáte na dráze své.*

Po dopisech těchto následovaly ještě jiné; veliký podnik odporoučen modlitbám zvláště arcibratrstvu P. Marie Vítězné. Konečně se svolením představených uvolil se P. Libermann postaviti se v čele budoucích missonářů. Opustil Rennes, vydal se na cestu do Říma, aby vyžádal si rozkazů od svatého Otce a požehnání si vyprosil na hrobě knížete Apoštolského.

6. Pobyt Libermannův v Římě.

Jsme v Římě se zbožným našim poutníkem, jenž hlubokou choval v srdci svém úctu k náměstku Páně a k věčenému, památnému městu. Snadno si tedy představíme, co pocítil v duši své, když 6. ledna 1840. na den Zjevení Páně vkročil na zemi onu požehnanou. Nebyl sám, byl provázen přítelem svým panem de la Bonniérem, kterýž bděl nad ním jako opatrovník. Oba poutníci nejprve procházeli s modlitbou naitech nejvzácnější svatyně římské, aby pro podnik svůj vyprosili sobě rosu požehnání Božího. Pan Drach, jsa tenkrát právě v Římě a dobře znám u papeže Řehoře XVI. představil je Jeho Svatosti. Slyšení bylo krátké, poněvadž dostavil se právě k J. Svatosti kardinál s nutnou záležitostí; Svatý Otec povzbudil srdečnými slovy velkodušné apoštoly, a dříve než jim požehnal, položil pravici na jednoho z nich, zřejmě dojat. Když vyšli, Řehoř XVI. zůstal o samotě s panem Drachem, tázal se ho, kdo by byl ten, jehož hlavy se dotkl. — Byl to Libermann, jehož obrácení a ctnostný život krátce sv. Oci vyličil. Tehdy pronesl papež prorocká o něm slova: »Ten bude světcem.*

Zdalo se, že vše půjde hladce a vše nasvědčovalo tomu, že Sv. Stolicе nebude otálet se schválením návrhu, zříditi novou společnost missonářů pro černochy. Dříve však bylo se podrobiti zakladateli řádu zkouškám a strastem, jež dlouho na sebe čekati nedaly.

Nedůvěruje sobě a svým návrhům obracel se P. Libermann o radu k mužům buď svatosti, buď vynikající moudrosti a učenosti v Římě proslulým. Ti však nad plány jeho krčili rameny; ano někteří nedovedli se smíchů zdržeti, kdykoli mluvil o založení řádu — a přímo do očí neostýchali se mu říci, že je buď snilek neb člověk domýšlivý. Druh jeho nesnesl dlouho tohoto odmítavého chování, a beze všeho brzy opustil přítele a odebral se do Číny, aby tam oddal se práci missonářské. Osamotněv a úplně chud nalezl si nyní Libermann přibýtek přiměřený své chudobě a životu sebezapíranému. Byla to sýpka položbořená, obývaná holuby. Něco slámy a kámen byly mu lůžkem. Malý stolek v chatrném již stavu, židle a obraz sv. Františka

z Assisi, přibitý na trámě byly celý jeho nábytek. Jidla požíval jednou za den a často ubíral se ku bráně některého kláštera, kde s chudými žebráky vyprošoval si kapku polévky. Dny své dělil na polovice, jednu půli věnoval modlitbě a návštěvě chrámů římských, druhou spisování řehole pro svoji společnost; neboť vnitřní hlas jej ujišťoval neustále, že práce jeho marna nebude přes odpor tolika lidí. A hlas ten ho neklamal. Neboť když o řeholi své obšírnou podal zprávu kardinálu představenému Propagandy, obdržel přípis velmi povzbuzující a příslibení, že bude připuštěn ku svěcení kněžstva.

Již po dvě léta náš sluha Páně nebyl stížen nemocí svou; však pokora jeho mu zbraňovala ucházeti se o ordinaci. Jako vždy hledal v modlitbě a hlubokém pokolení rady i v této příčině. Zahalen pláštěm sešlým, záplatovaným podnikl pout do Loreta. Jeho tvář strádáním sešlá, jeho výraz obličejce zřejmě židovský vyvolaly mu mnoho potupy a posměchu; a kdykoli vešel do některé vesnice, zástupy rozpustilých kluků za ním pobíhaly, posmívajíc se jeho pláští roztrhanému. Konečně však dopřáno mu pokleknouti ve svatyni posvěcené přítomností Ježíše a Marie a Josefa. Tam klečel dlouhé hodiny ve vroucí modlitbu pobřížen, až světlem nebeským osvěcen zvěděl, že nemoc jeho úplně pominula a že za rok dostane se mu útěchy svěcení kněžstva.

Když se vracel do Říma, přihodila se tato událost: Jednoho večera, odbočiv

od cesty přímé, navštívit chtěl hrobku svěťce v krajině té velmi uctívané a přišel do osady, kde před ním všude dvěře zavřeli. I kráčel dále a tu vidí malou chaloupku; vkročil do ní a s velikou ochotou jest na noclech přijat, ačkoliv obyvatelé byli velmi chudí a nuzní. Chlapec jejich trápen byl právě těžkou nemocí a sténal, že by se člověk i tvrdého srdce nad ním ustrnul. Jat litoštl nad bolestí jejich pravil poutník: »Zajisté již, dobří lidé, nevíte si rady, nuže obraťme se k Bohu a jeho svatým. Přicházím právě ode hrobu svěťce, a nesu rostlinu, jež na blízku roste. Vezměte ji, namočte ve vodě a dejte z toho pít nemocnému dítěti.« — A otec, pevně důvěruje prostředku tomu, sklenicí vody té podával nemocnému. — »Nechte mě,« podotkl poutník, »dostačí jediná kapka.« A namočil prst do vody, a potfel jim rty nemocného chlapce; a hle, pojednou bolest zmizela; chlapec klidně spal celou noc a když příštího dne opouštěl poutník chaloupku, byl již hošík zdrav.

P. Libermann opouštěl Řím dne 7. ledna 1841, rok právě po svém příchodu, a odebral se do Strassburku, kdež biskup Raess, pod jehož diecési náležel, se nabídl jej vysvětit. Aby se k tomu lépe připravil, vstoupil bývalý novicmistr opět do semináře a stal se prostým seminaristou. As 6 měsíců pobyl v semináři, kdež jako u sv. Sulpice, šířil vůni svých spanilých ctností, a svatým zjevem svým přivábil k sobě mnoho žáků, mezi jinými i svého pozdějšího nástupce.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVÍLK. (Č. d.)

Píseň 9.

Leva ejus sub capite meo, et dextera
illius amplexabitur me. (Cant. 2, 6.)

Již planou hvězdy na nebeské báni
a větrík šumí v dubů korunách;
má píseň hraje zlatých na strunách:
Jak přerokošné Krista milování!

Mně láskou k němu hlava omdlávala,
on levicí svou podpřel ji jemně,
a blaho nevýslovné vzplálo ve mně,
když jeho pravice mne obejmala.

Touž ruku jednou svatě Hedvice
vstříc vztáhl s kříže na oltárním stole,
neb zalíbila se mu světice.

Kéž Františka bych srdce slyšel tlouci,
Když s Kristem u objetí trpěl spolu,
jenž byl mu vtiskl svoje rány žhoucí.

Píseň 10.

Adjuro vos, filiae Jerusalem, ne suscitetis
dilectam, quoadusque ipsa velit. (Cant. 2, 7.)

Ó dříměj sladce, mého Otce dcero,
mně zasnoubená, dříměj blažená;
tě objímají moje ramena
a chrání zatím strážných duchů stero.

Já zapřísahám vás, vy družky její,
ať nebudíte ji, až sama vstane;
neb duše její láskou pro mne plane,
a na mém Srdci, ach, jak dobře je jí!

Ó blah, kdo často ujde světa hluku
a ke mně v chrámovou síň zavítá,
a naslouchá zle Srdce mého tluku!

Tu po práci si blaze odpočine,
tu jako růže v sadě rozvítá
mu Srdce moje k občerstvení kyne.

Mučení v Pugu.

Kapitola pátá.

 a dob těchlo nepokojův a
zhoubných potyček panoval
mir a pokoj nezkalený na
missionářské stanici »svatého
Benedikta v Pugu.« Požehnání
plynouce z této stanice milo-
srdenství a lásky do blízkého okolí, ba
i do území Asaramo, bylo tak zřejmo,
že i sami pohanští obyvatelé s úctou
lnuli k missionářům. Jmenovitě důstojný
P. Bonifác získal si náklonnosti černochů
tou měrou, že jej nazývali vůbec »dobrým
panem«.

Nastal nový rok 1889. a s ním do-
stavil se opět zhoubný host — zimnice —,

již ochuravěli P. Bonifác a bratři: Ro-
muald, Ildefons a Rupert. Dne 5. ledna,
dostali missionáři návštěvu. Zavítali k nim
totiž tři němečtí pánové: Baron Bülow¹⁾,
pan Klenze z Bagamogo a osadník Povs
z okolí. Baron Bülow. vojenský důstojník,
ujal se první slova, tázaje se P. Bonifáce,
zda-liž ví, že mu přišli dáti výstrahu, že
nejen jejich podnik, nýbrž i jejich životu
hrozí nebezpečí.

»Vy mne děsíte!« odpověděl P.
Bonifác.

»Však se také poslední dobou sběhly
děsné věci. Německý válečný koráb za-

¹⁾ Tento pán padl v potyčce r. 1892. na
Kilima-Nžaro.

kotvil před Dar-es Salaamem, o Novém roce do města střelil, způsobiv Arabům mnoho škod. Buširi se svým lidem ustavičně ještě drží město Bagamogo v šachu. Povstalci právě teď hrozí, že vniknou do vnitrozemí a že spustoší osady bělochův ohněm a vraždou, nebude-li válečné obklíčení zrušeno. Opravdu už také některé oddíly Arabův odebraly se za tím účelem do vnitrozemí, označující vsudy, kudy táhnou, zhoubnou svoji činnost požáry německých budov a osad a prolitou krví německých osadníků.

»My však jsme pokojní missonáři«, namítl P. Bonifác, »a nemáme zcela žádné účasti na válce s Araby. Také až posud byly katolické missie ušetřeny útoků povstalců.«

»Nyní však«, ujistil baron Bülow, »nastal veliký obrat; Arabové nečiní žádného rozdílu. Opakuji ještě jednou, že jste všichni ve svrchovaném nebezpečí. Pugu totiž leží do ti blízko na pobřeží, a každé chvíle může se objeviti na úpatí jeho nepřítel. Nechcete-li se dáti povraždit, tedy pojdte všichni s námi odtud, opusťte toto nebezpečné místo a utčete do Zanzibaru.«

»Zdaliž bychom měli míti méně zmužilosti než naše sestry měly při počátku nepokojů?« s úsměvem namítl řeholník. »Hned jak pŕtky a neřátek začaly, odeslal jsem sestry řeholní do Zanzibaru, by byly vzdáleny všeho nebezpečnosti. Ty však mne prosily tak úpěnlivě, bych je zpět do Pugu povolal, že jsem nemohla tolika prosbám jejich odolati, učinil jim po vůli. Chtěly pro lásku ku Kristu s námi naše osudy sdíleti. Zdaliž bychom měli dáti se zahanbiti zmužilostí těch řeholnic, které jistě ani nyní nepomýšlí na to, by odtud utekly? A mimo to«, pokračoval P. Bonifác s jakýmsi nadšením, jež mu líce barvilo nachem, »rozhleďte se vůkol pánové, a pozorujte v zahradě a ve dvoře onen zástup 150 dětí černošských, jimž nahrazujeme otce i matku, učitele a vychovatele, a které jsme proto do ústavu svého přijali, bychom je vybavili z duchovní smrti, a do lůna božského Syna, Jezu Krista, přivedli! Považujete to za věc možnou, bychom je opustili a sami se zachovali? Nikdy, pánové! To bylo by s přímým odporem missonářské po-

vinnosti. Řekl zajisté Pán: »Dobrý pastýř dává život za ovce své; nájemník pak, který není pastýř a kteréhož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, utíká, a vlk lapá a rozhání ovce.«

Ještě jednou pokusil se důstojník přemluvit kněze k útěku. »Chcete se tedy dáti raději postřeliti, než naši dobře míněné rady uposlechnouti?« tázal se naposledy baron Bülow.

»Děkuji vám za upřímnost vaši z té duše.« odvětil P. Bonifác. »Abych však na tuto vaši poslední otázku odpověděl, chci vám říci slova, která k nám nás řeholní představený před odjezdem našim do Afriky, promluvil. Vylíčil nám totiž všechny útrapy a nebezpečí, jež na nás v Africe čekají, a dodal na konec: 'To-liko Bohu povědomo, není-li i některým z vás usouzeno zemřítí rukou katovou a smrtí mučnickou...'. Račte věriti mi, pánové, že při těchto slovech mocněji nám srdce bušila a ústa jen jednu myšlenku vyjádřila, totiž: Ó by nás Bůh ráčil uznati hodnými tak veliké milosti!«

Mohutný byv dojat díval se baron Bülow s nadšením a obdivem na kněze onemocnělého zimnicí. Utrpení tělesné nemohlo zlomiti velikost duše; v srdci nemocného tohoto kněze hořela jasně a mocně láska k Bohu, k missonářskému povolání, láska k nešťastným dětem černošským, jež z lásky ku Spasiteli na prsou svých choval, aby z nich postupem doby učinil křesťany a dědice říše nebeské.

»Důstojný pane, já vás obdivuji!«

Pan Bülow po těchto slovech vřele stiskl ruku missonářovu a poroučel se.

Den po té byl P. Bonifác tak slabý, že se sotva mohl pozvědnouti s prostého koberce, jenž mu sloužil za lůžko. Žlučová zimnice, již černoši řkají »kunguru«, zmocnila se ho měrou povážlivou. Za tou příčinou povolal k sobě bratra Ildefonse, jenž vedle katechety zastával také úřad domácího lékárníka.

»Bratře Ildefonsi«, pravil nemocný ku vstupujícímu, »cítím, že mi je dnes mnohem hůře než včera. Dejte mi vydatnou dávku chininu!«

»Rád«, odvětil bratr, »ale musím také vaši důstojnosti ihned oznámiti tu nepřijemnou zprávu, že naše zásoba chininu téměř úplně jest vyčerpána. Kdyby se stav zdravotní u nás měl zhor-

šiti. lehce státi by se mohlo, že bychom proti zimnici zcela žádného léku chininového neměli.*

•Pomoz Bůh!« vece P. Bonifác. •Jak zhoubně tato vražedná nemoc rádí mezi Evropany, zkusili jsme minulý srpen, když naše ubohá sestra Lioba¹⁾ na ni zemřela a v africkém písku místo na rodném hřbitově uložena býti musila. Necht' odpočívá v pokoji! — Už sama myšlenka, co by se státi mohlo, kdyby nemoc ta ještě několik z nás poraziti měla, mne velmi bolestně se dotýká, — a chininu by nebylo po ruce...•

•Musím také podotknouti«, pokračoval fráter dále, »že by bylo s užitekem, kdybychom měli v domě také něco přilipavých náplastí a obvazků. Jakési tušení se mne zmáhá, jako bychom v těchto nepokojných časech těch věcí mohli potřebovati.«

•Máte pravdu, bratře Ildefonsi! Nedostává se nám vůbec mnohých věcí, jichž nám v domácnosti potřeba jest a bez nichž bychom se neobešli, kdyby snad vzbourenci nějakou dobu zamezovali nám přístup do měst pobřežních. Nezbuďte, tuším, asi nic jiného, než abych, až mne zimnice opustí, odešel do Zanzibaru nakoupit tam potřebných lékův a pokrmů. Než, zač koupiti?« s úsměvem tázal se missionář, »zač koupiti, když celá naše hotovost obnáší na penězích nyní pouze dvě rupie?«

•Nějakou peněžitou podporu lze očekávati vaší důstojnosti od Otcův od svatého Ducha v Zanzibaru. Mnohem větší starost mi však působí myšlenka, která se, dostojný pane, v této své nemoci dostane do Bagamogo nebo do Dar-es Salaamu. To jest jisto, že všechny naše zásoby co nejdříve musí býti vyčerpány, nenastane-li možnost je rozmnožiti. Jen aby naši chovanci neměli žádného nedostatku. Ani kanniky²⁾ už nemáme, bychom ji jako mzdu černočům, kteří na poli pracují, dáti mohli. Kdyby už aspoň bratr Petr měl svůj čtyřkolový vůz dohotoven, první, jaký kdy v krajině Usaramo kdo viděl, abychom mohli zapřahnouti krávu a dovésti vaši důstojnost

až do přístavu. Ale bohužel! bratr Petr neokoval dosud ani kol ani náprav, a pak nemáme také žádného řemení a postroje.«

•S vaším duchaplným nápadem jsme tedy u konce,« žertoval P. Bonifác. •a mně tudíž nezbyvá nic jiného, než abych jako vždy jindy pěšky do přístavu cestu konal; tak mi to aspoň jako nehodnému nástupci sv. apoštolů nejlip přísluší.«

Následek této rozmluvy byl ten, že P. Bonifác druhého dne opravdu podnikl cestu do Zanzibaru. Když černošské děti a dělníci najatí na pole jej spatřili, obklopili •starého, dobrého pána«, jenž se s nimi loučil a ruku jim podával.

•Oua heri! Oua heri! Na shledanou!« volali ditky tak dlouho, dokud postavu milovaného kněze viděly. —

S velikou starostí dívali se bratři a sestry řeholní za odcházejícím milovaným představeným. Příčin k obavám měli dosti. Zimnici sklíčený kněz mohl zajisté velmi snadno na dosti dlouhé (5 hodin) cestě do Bagamogo se roznemoci a na cestě ležeti zůstat. Proto odebrali se do kaple, modlice se před Nejsv. Svátostí oltární za nebeskou posilu pro milého představeného. V úradě Boží nebylo však P. Bonifácovi souzeno, by jen tak snadno dostal se na Zanzibarský ostrov. Cestou do Bagamogo dověděl se od osadníků, které náhodou potkal, že sotva se mu podaří od hord Buširiových, které město obléhají, bez pohromy propuštěn býti a ve přístavu tamním na loď vstoupiti; jež by jej do Zanzibaru převezla. P. Bonifác obrátil se tedy k Dar-es Salaamu, zžali by snad tam snáze na loď se nedostal. Nesmírná únava tak dlouhým pochodem působila na kněze tak záhubně, že musil v Dar-es Salaamu ulehnutí úplným vysilením. Žlučová zimnice hrozila mu smrti. K útrapám tělesným přidružily se i duchovní; na cestě všude dovidal se tolik určitých věcí o povstání, že s bolestí musil přisvědčiti, že oni tři pánové, kteří jej navštívili a k útěku vybízeli, měli pravdu. Odbojníci Arabové opustili přímoří a ve velkých tlupách zajížděli do vnitrozemí... Snad i Pugu bylo ohroženo! Tato myšlenka jakož i vzdálenost od milých bratří a sester řeholních tak dojímaly na smrt umdleného a zimnici sklíčeného řeholníka,

¹⁾ Lioba Elwanger zemřela 15. srpna r. 1888. na zimnici a pochována vedle kaple.

²⁾ Kannika slove plátno, jež černoši rádi přijímají místo mzdy.

že rozhodně žádal, by byl do Pugu dovezen. V tom duševním bolu psal z Dar-es Salaamu svým představeným: »Chtěl jsem do Zanzibaru; ale v Dar-es Salaamu jsem se dověděl, že Busiri jest na pochodu, a že veliké povstání opět vybuchlo. Proto vracím se do Pugu zpět, bych tam byl přítomen, nechť se děje cokoliv. Děj se vůle Boží!«

Missionáři v Dar-es Salaamu nemohli však vroucnému přání P. Bonifáce býti po vůli. Úplná tělesná únava, spojená jsouc s duševním mocným vzrušením a napjetím, takou silou zachvátila nemocného, že byl blízek smrti. Upadl totiž ve dlouho trvající bezvědomí, v kterémžto stavu byl na loď naložen a do Zanzibaru odvezen, aby v tamější nemocnici Otcův od sv. Ducha dostalo se mu náležité potřebné péče a lékařského ošetření.

Kapitola šestá.

Když první zprávy o úspěších Busiriových a o nepřátelském smýšlení Arabů proti všem Evropanům došly do Pugu, nařídil P. Bonifác devítidenní pobožnost před nejsv. Svátostí oltární, aby tu od božského Srdce Ježíšova a jeho svaté Matky vyprosili ochrany Boží nejen sobě a svým chovancům, nýbrž i všemu okolí. Pobožnost ta počala 30. prosince r. 1888. a ukončena byla dne 7. ledna r. 1889., jenž připadl na pondělí, kdežto P. Superior odešel do Dar-es Salaamu už den před tím, v neděli.

Během těchto devíti dnů nic nezrušilo posvátného tichého života klášterního v Pugu. Život Bohu zasvěcených oněch řeholníkův a jejich chovanců lze označiti stránkou dvojí činnosti: modlitbou a prací. Když však po odchodu P. Bonifáce, jenž byl ředitelem a vůdcem této missonářské stanice, docházely do kláštera v Pugu nové a vždy děsnější zprávy o ukrutnostech vzbouřenců, zmocnila se bratří i sester jakási tajemná hrůza, již chtěli zaplašiti modlením se sv. růžence, litaní a ambrosiánským chvalozpěvem: »Tě Boha chválíme.«

Osmý a devátý den měsíce ledna uplynul také v klidu: bratří Fridolin, Benedikt a Josef poráželi drva v lese, ostatní pracovali na poli nebo v dílnách řemeslnických, sestry pak byly v kuchyni, zásobárnách a v zahradě.

Přiblížil se den desátý.

»Dnes cítím se jaksi zemdleným a neobyčejně sesláblým,« pravil bratr Benedikt ku svým soudruhům Fridolinovi a Josefovi, s nimiž toho dne dělal dřív v lese, jímž byl pahorek Pugu obklopen. To řka, odložil sekeru a utřel si mizernou rukou pot s čela únavou rozžpalého.

»Slunce zrovna pálí«, podotkl bratr Josef, »popřejmež si na chvíli odpočinku. Snad se o vás už také pokouší zimnice.«

»Toho se neobávám,« odvětl bratr Benedikt, »ale měl jsem sen, jenž mne probudil; po té jsem už nemohl usnouti.«

»Děsné sny jsou však známkou počátku zimnice,« tvrdil bratr Fridolin.

Bratr Benedikt zavrtěl však hlavou záporně. »Můj sen,« pravil, »byl takový, že mi nenahnal strachu ani hrůzy, ačkoli se mi zjevil nebožtík bratr Vendelín,¹⁾ jenž v minulém dubnu zemřel a jehož jsme za kapli pochovali.«

»Nechť odpočívá v pokoji!« zbožně podotkli oba ostatní.

»Zdálo se mi,« vyprávěl bratr Benedikt dále, »že se mi zjevil nebožtík bratr Vendelín v jasné, zářné podobě. Chtěl jsem jej oslovit a radostně pozdravit, ale hlas mi selhal. Nebožtík položil ukazováček levé ruky na ústa, jakoby mi přikazoval mlčet; pravici měl zakrytou škapulířem. Obličej jeho ozářen byl nadpozemskou září a na ústech jeho pohrával úsměv blažené radosti. Tu jsem spatřil, kterak se pravá ruka jeho zespod škapulíře pohnula, a v ní spočinuly tři zlaté kruhy na způsob korun... Ve třech dnech,« pravila postava, zvědla zlaté čelenky vzhůru, jakoby mi je ku zřetelnějšímu prohlédnutí ukazovala, a pozdravivši mne kynutím — zmizela. Já jsem se probudil a už jsem nemohl usnouti.«

Oba bratři neodvážili se přerušiti bratra Benedikta. Když se odmlčel, tu se zamyslili a každý uvažoval o tom, co byl právě slyšel. Tu najednou zablaholil vzduchem temný třesk, a za ním druhý, třetí — Byly to dle všeho rány z děl, dokazující, že pátky počaly znova, a že Němci opět střílejí na některé přímořské město, v němž se Arabové chtěli

¹⁾ Bratr Vendelín zemřel dne 27. dubna r. 1889. na úpal sluneční a byl v Pugu pochován.

opevnit'. A věru, bylo to tenkrát město Dar-es Salaam, do něhož Němci ze tří tam zakotvených válečných lodí stříleli.

Rány z děl nepobouřily pouze bratř pohroužených v dumání o významu právě vypravovaného snu bratra Benedikta, nýbrž pobouřily také černochy zaměstnané v lese. Tito v největší hrůze nechali práce, a křičíce, jakoby arabští obchodníci otroky na ně se hnali, přiběhli ku bratrům řeholním. Jejich pud nutil je hledati u nich ochrany.

„Válka se blíží! Válka se blíží!“ Toto vykřikující skupili se kolem řeholníků, třesouce se po všem těle. Nebylo lze je upokojiti.

„Bratře Benedikte“, pravil bratr Josef, „dojděte pro černocha Rakgaumea; snad se mu podaří uchlácholiti své krajany v jejich blahové bázni. Že se něco strhlo na pobřeží, jest ovšem jisto, ale tím není ještě řečeno, že by byl přítel na blízku, nebo že by snad Arabové hlavně na nás měli namířeno.“

Černoch Rakgaume ihned se dostavil. Byl to vyrostlý černoch z kmene Vasaramo, jenž přišel do Pugu ještě se dvěma svými krajany, Amamiem a Jansenem, prosit o křest. Rakgaume, Amamie a Jansen nebyli propuštěni, nýbrž svoobodnými černochy; zdržovali se nějaký čas v Dar-es Salaamu a v Bagamogo, kde se jim dostalo vyučenu býti v náboženství katolickém. Když pak i v Pugu náležitě se přiučili pravdám svatého náboženství, a když se P. Bonifác přesvědčil, že je k touze po křtu svatém nepřivedla žádná nízká touha po zemském prospěchu, pokřtil je, tak že se stali syny církve Boží. Novokřtění ti zůstali po té v Pugu, jelikož projevíli přání, vstoupiti do řádu. Tato prosba naplnila P. Bonifáce upřímnou radostí, tak že je rád přijal. Katolická církev totiž ráda přijímá a vzdělává tuzemce, by se z nich stali mezi rodáky jejich apoštolé misijnářské práce. Věc ta se velmi dobře osvědčila povždy. —

Novokřtěnec Rakgaume tedy přišel na zavolání do lesa, kde ještě ustavičně černosi poplašení jsouce střelbou, kupili se kolem řeholníků. Jeho domlouvám se podařilo ukojiti srach sourodáků.

„Slyšíte střelbu“, pravil k nim, a dle rachotu je to v Dar-es Salaamu.

Válka tedy zuří tam a Arabové jsou tam také, jestliže tedy Arabové v Dar-es Salaamu s bělochy bojují, nemohou býti zároveň v Pugu. To je přece jisto. Vy jste blahovi! Jděte po své práci!“

Tato slova účinkovala. Dělníci odebrali se po své práci a po celý den chovali se klidně, ač hrmění děl neustále od přímoří až do Pugu zaznívalo. Nicméně však nad misijnářskou stanicí v Pugu spočíval jakýsi temný tlak, věstící blízké neštěstí. Bratři a sestry byli vážni a záduštní; o sebe se nebáli, jsouce poručeni do vůle Boží; ale byli plni úzkosti a bázně o svého milovaného pastýře, o němž žádné zprávy od jeho odchodu neobdrželi. Zdalíž došel do Bagamogo? Zdalíž se dostal šťastně na Zanzibar? Byl snad polapen, když se vracel zpět do Pugu? Stihlo jej snad nějaké neštěstí? Či snad bez pomoci a nemocen leží někde na zemi? Padl snad Arabům do rukou?

Co řeholní bratry a sestry těmito obavami plnilo, byla okolnost, že už čtyři dny nedal o sobě ani vědět. Děsné obavy stávaly se vždy vážnějšími a naděje, že by se milovaný představený jejich zdrav vrátil, mizela tím více, čím dále o něm ničeho se nedověděli.

Nad to zhoršil se také zdravotní stav v klášteře misijnářském na Pugu. V posledních dnech ochorela sestra Marta a bratr Benedikt zimmici, a bratr Ildefons musil s bolestí doznati, že veskeren chinin, jenž jim zbyl, sotva vystačí na jeden den. —

Mezitím ležel P. Bonifác v nemocnici zanzibarské mezi životem a smrtí. Z Dar-es Salaamu přenesli jej na loď v úplném jeho bezvědomí, a dlouho trvalo, než v nemocnici zanzibarské lékařům podařilo se, zdánlivě už mrtvého kněze přivést k sobě. Když nabyt vědomí, žádal býti zaopatřen svátostmi umírajících. Vyzpovídal se, nábožně přijal tělo Páně a poslední sváté pomazání. Takto připraven jsa na odchod před obličej svého Pána a Soudce, upadl ve hluboký spánek. Lékaři pečovali o to, by spánek jeho nebyl ničím rušen. Vše zdálo se spěchat k rozhodnému rozluštění buď smrti nebo života. Událo se druhé. Spánkem posílněn jsa okřál P. Bonifác, a silná jeho tělesná soustava zvítězila nad silnou zimmici.

Dne 13. ledna P. Bonifác poprvé rozhlédl se po svém okolí. Jasný jeho zrak jevil, že zimnice zmizela.

Než právě ona jasnost myslí, jakou jevil, připomenula mu opuštěné misi-onářské stanice v Pugu. Silná touha zmocnila se ho, tak že ustavičně volal: »Dovezte mne do Pugu! Já chci do Pugu! Musím zpět ku svým svěřencům!« To

byla jediná slova a myšlenka, již se pozdravený obíral. Než byť i mu bylo lze sesláblým tělem do Pugu se dostat — bylo už pozdě, neboť právě dne 13. ledna, kdy P. Bonifác přestál rozhodnou krisi, vyplnilo se z dopuštění nevystižných soudů Božích to, co znamenal tajemný onen sen bratra Benedikta . . .

(Přístě dále.)

Po svatém přijímání nejsvětější Svátosti oltární.

Okamžení po hodném svatém přijímání jsou nejdůležitější pro čas i věčnost. Žádný čas není vzácnější a milostnější nad dobu tuto; pročež máme a hledme té prvé chvíle co nejsvědomitěji a co nejlépe použití, abychom hojně užitek měli ze sv. přijímání, a nejen my prospěch ale i bratři. Jestliť to chvíle, kdež jsou ti vše poklady nebeské otevřené. Pán tvůj přebývá pod střechou tvou. Viň se k němu, nechat podle nestihlé lásky své vylévá požehnání.

Zanech nyní všech starostí a buď celý Ježíšův, jako jesti Ježíš celý tvůj. Byla by to veliká neváznost k božskému Spasiteli, když bys v onen okamžik, kde uprostřed srdce tvého dlí, dříve jinými věcmi než s ním se obíral. Až, v tomto okamžiku obletují tě andělé, klaní se, žasnou udivením a hoří láskou: a ty bys mohl býti hostejným? Vnitř i zevnitř jest samá svatost a nábožnost, poklid a radost, sdílnost statkův a darů, sladkost a blaženost. Uzavři všechny otvory a trav ten čas zcela s Ježíšem: nemůže býti jistě lepšího, příjemnějšího času. Měj (srdečně pravím), měj tedy podíl v tom, zkoušej toho všeho, pokud ho máš. Šťasten jsi, umíš-li této chvíle použití; neboť na tom závisí hlavně užitek sv. přijímání a pokrok duše. Máš Ježíše Krista, všemohoucího dárce všech milostí v srdci svém, možná tedy od něho všechny milosti vyprositi.

Doby této máme dobře použití a ani sebe nepatrnější části nedati marně

uplynouti. Moudrý Sirach (14, 19) praví: »Nezbavuj se dne dobrého, a díl daru dobrého nepomíjejž tebe. Záleží tedy mnoho na tom (jak posud řečeno), abychom přítomnost přemilého hosta, který k nám přijíti ráčil, využítkovali. Neboť není příhodnější doby o záležitostech duše naší s Kristem pojednávat, jako tyto první okamžiky po hodném sv. přijímání, když Kristus v nás přebývá; tu jest okamžik, kde nám popráno jest, prostě a sladce s Pánem rozmlouvat, aniž třeba se obávat, že mu budeme na obtíž; toť jest doba, kdy duše nejen snadno, nýbrž okamžitě k dokonalosti dospěti a nesmírné poklady milosti si zjednati může, poněvadž svátostná milost tak dlouho se rozmnožuje dle stupně naší lásky, dokavad způsoby neztráveny v nás zůstávají. Jakož si každé sebe nepatrnější částky této svátosti vážíme, poněvadž v ní celý Kristus jest obsažen, tak si máme každé sebe menší části času, ve kterém Ježíš Kristus v nás přebývá, vážit, poněvadž tu v každé i nejmenší části časové, velkých milostí můžeme získati, jestliže duši svou schopnou pro ně učiníme.

Člověk jdoucí od stolu Páně, jest živá monstrance; chováť Tělo Páně v sobě a andělé jdou s ním, jelikož jsou služební duchové téhož Pána. Ó drahá okamžení! Tehdy i anděl strážce tvůj klaní se jemu.

Jakmile jsi svého Spasitele přijal, oživ víru svou ve skutečnou přítomnost Kristovu, patř na neviditelné přítomného, jako bys jej tělesnýma očima viděl a připamatuj si milosti, které jsi od něho

přijal. Vzbud naději, že právě pro to přenesmírné snížení až do srdce tvého, hotov jest tobě dáti všech milostí, jichž v povolání tvém k spáse třeba. Hluboko se zaber do neskončené a nestihlé lásky, kterouž Pán Ježíš příchodem do srdce tvého tobě prokázal, osobně při tobě bydlí a s tebou se takřka zasnubuje. Obdivuje se té nestihlé lásce rcí jako serašinové volají: »Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupů!« (Is. 6, 3.) Aneb slova, kterými jej zástupové vítaly: »Hosanna synu Davidovu« atd. Kde král dlí, tam i obyčejné jeho družstvo, tu můžeš si pomyslíti, že jej tisícové nebešťanů obklopují; v jejich přítomnosti vrhni se na kolena před ním, a pln obdivu, že tak velebný Bůh do tvého přibytku tak bídného zavítal, vzbud napřed pokoru, uctivost a sebezahanbení a rcí se svatým Petrem: »Pane, odstup ode mne, neboť jsem člověk hříšný!« (Luk. 5, 8.) Aneb se sv. Alžbětou: »Odkud mi to štěstí, že můj Bůh a Pán přišel ke mně?« (Luk 1, 43.) »Ó věčný Bože, což jest člověk, že jsi ho pamětliv? aneb syn člověka, že jej navštěvuješ? Zmenšil jsi jej málo andělů.« (Žalm 8, 5.) Oděl jsi jej nepatrným tělem a nyní sestupuješ sám v průvodu svatých andělů s nebe, abys v něm přibýtek si učinil.

Pak se jemu v nejhlubší pokore klaň, jako oni sv. tři králové v jesličkách a oslavuj jej, veleb jej, svého nejvznešenějšího Pána, ty jako nejbídnější tvor. Vzbuzuje takto city nejhlubšího klanění se, obětuj malé dary jako sv. tři králové, totiž: přinášeje schopnosti duše své a smysly těla svého k službě Boží, jakožto obět zápalnou. Tato obět zajisté jest Bohu nejvyšší příjemná.

Nezapomeň především nikdy Bohu a Spasiteli svému z upřímného srdce největší díky vzdáti za tu nezaslouženou milost, že tě laskavě a slitovně navštívil ráčil. Vyslov mu stery, ano tisícový dík za to tak veliké prokázané dobrodini. »Chval duše má Pána, a nezapomínej všeliká dobrodini Boží.« — Mluv zde více srdcem nežli ústy. (Lepší jest svoji nicotu a mocnost Boží v pokore rozjímati, nežli bez srdce, t. j. snadno roztržité v modlitební knize čísti.) Zbožné

díky jsou novou prosbou, dí obecné přísloví, proto děkuj upřímně slovy nehledanými. Uvitej ho a zjev mu svou nejsrdečnější radost nad jeho návštěvou. Pán nehleď na slova, nýbrž na úmysl. Čím prostěji, tím lépe, vždyť hledá u tebe srdce prosté, srdce dětinné.

Sv. Alfons Liguori píše takto: »Po sv. přijímání nemá se nikdy poděkování vynehati. Není žádné modlitby Bohu milejší a našim duším prospěšnější, jako ona, která se k díkůčinění po sv. přijímání koná.« O P. Baltazaru Alvarezovi praví sv. Alfons, že zvláště mnoho věnoval času k díkůčinění po sv. přijímání. A tak i my dlouho činiti máme, dlouho s Kristem se zabývající, pamětlivi jsouce slov Kristových: »Mne nemáte vždycky mezi sebou.«

A poněvadž za tak vznešený dar neumíme a nejsme s to vzdáti slušné, důstojné díky za tuto neskončenou milost, pozveme všechny tvory na nebi i na zemi, vše co žije, vše co stvořeno jest, malé i velké, pozvi všechno, aby za tebe, aby s tebou jedním hlasem, jedním srdcem, jedněmi ústy lásky hodného a lásky plného miláčka srdce tvého chválili, velebili a oslavovali, poněvadž ti takovou milost prokázal. Rcí: »At tě chválí se mnou, ó Pane, tvoji andělé, tvoji archandělé a knížectví, at tě se mnou oslavují na věky! At tě se mnou velebí moci a síly, panstva a trůnové, cherubini a serafini! Vy patriarchové a proroci, chvalte se mnou Pána; chvalte a oslavujte jej na věky! Vy mučeníci, učitelé, biskupové, vyznavači, kněží, a jáhnové, vy panny a vdovy, chvalte se mnou Pána; veleďte a oslavujte jej až na věky!« Sv. Anděli strážce, svatí moji patronové, vizte: Ježíš jest v srdci mém! vizte z mé radosti vytrysklé díky, i vy radost máte se mnou, a protož mi pomozte děkovati za onen zázrak lásky, který na mně vykonal. »Zvelebujte se mnou Hospodina, a vyvyšujmež jméno jeho společně.« (Žalm 33.) »Jelikož to, ó Pane, vše nedostačuje, obětují ti na doplnění našich nedostatečných díků všechna díkůčinění, chvály a velebení, jež andělští kůrové od počátku světa, a svatí a spravedliví kdy konali a konati budou na věky!«

Můžeš též všechny své síly, smysly, myšlenky a pocity vyzvati, aby Boha

chválili, jak činil David: »Dobrořeč, duše má, Pánu, a všechny věci, kteréž ve mně jsou, svatému jménu jeho.« (Žalm 102, 1). Všichni smyslové ať se spojí, aby Tobě, ó Pane, se klaněli a Tebe oslavovali a každý aby ti zvláště díky vzdával za dobrodiní, která obdržel. Ať tě chválí moje oči, že na Tebe v nejsv. Svátosti patřily; moje rty, že se Tebe dotkly; jazyk a podnebí, že Tě chutnaly, prsa, že ti mohla býti přibýtkem; moje kosti mohou zvolati: »Pane, kdo jsi Ty?« (Žalm 33, 10). Moje paměť ať Tvou chválu ohlašuje, můj rozum ať Tě povznáší, a má vůle ať Tě velebí, moje srdce ať po Tobě touží; moje celá bytost patřením na Tebe ať se ve slasti rozplývá a slávé Tvého radostného přísti dobrořečí!

Připomenes-li si dále Kristovy úrady a účely, pro které k Tobě zavítal, raduj se a vesel, že máš u sebe svého Spasitele, svého lékaře a své nejvyšší dobro, a rameny pokory a lásky obejmý svaté nohy tohoto milovaného hosta, líbej je s Magdalenou tisíckrát a volej: »Nalezl jsem toho, kterého miluje duše má, chopil jsem se ho, aniž se ho spustím.« (Pisně Šal. 3, 4.) Nic již mne od něho neodloučí: »Ani život, ani smrt, ani nastávající, ani přitomné věci, ani jaké jiné stvoření nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši Pánu našem.« (Řím 8, 38). Chci jej u sebe podržeti, až mne do nebeského Jerusalema uvede, kdež jej bezpečně požívati budu.

A tak jako dítě utíká do klína matky své, pln důvěry, nalezneš, čeho si přeješ a pln naděje, že zde spásy dojdeš.

A nezahoří-li pak srdce tvé znovu láskou, když se ti udílí tak veliké milosrdenství, tak nezasloužená milost, tak přívětivá láska? Zde pozdrž se, křesťane, ponechávaje vzbuzovati city lásky, dokud není uspokojena nábožnost tvá anebo tě nevede duch milosti k nečemu jinému. Neboť pokud božská láska v srdci tvém účinkuje a svou moc jeví, jest na čase, abys vzbuzoval z čisté lásky k Ježíši lhost nad tím, co jsi ze slabosti lidské,

a neb jakékoliv příčiny jiné učinil nemilého Srdci Ježíšovu, a pevně si umiň více tak nečiníti. Při takovém spoluúčinkování tvém uchvátí, spálí a zničí oheň božské lásky hřích jako plevu.

Tuto jest bedlivě pozorovati, a příhodně zaměstnávat se svatými vnučnutými a touhami, které nic jiného nejsou leč úkony lásky a vroucí žádosti po nejvyšším dobru, jak to prorok vyjadřuje: »Milovati budu Tebe, Hospodine, sílo má!« (Žalm 17, 1). »Jako jelen dychtí po studnici vod, tak dychtí duše má po Tobě, ó Bože!« (Žalm 41, 2.)

A nyní vyžaduje toho vděčnost, aby jsi ty svého Spasitele něčím od-daroval, jemu opětně obětoval. Po-něvadž on ráčil tebe k sobě pozvati, tu jest třeba, aby jsi ty jej k sobě pozval. »Aj, stojí u dveří tluka: jestliže uslyší kdo hlas můj a otevře mi dveře, vejdu k němu: budu s ním večereti, a on se mnou.« (Zjev. 3, 20). Otevři tedy Kristu dveře a pusť jej k sobě, daruj mu své srdce, toť právě jest, čeho od tebe žádá. Ať ti své srdce daruje, proč váháš, jemu své darovati, a to s tím pevným úmyslem, ničeho tam nepřipustiti, co by se jemu a jeho lásce přičilo; ano, ani jediné myšlenky netrpěti, která by tě od něho oddělila. I své tělo vydej mu za oběť živou, svatou, Bohu libou (Řím 12, 1.), nesa umrtvení Ježíšovo a známky jeho utrpení na svém těle, zvláště však umiň sobě, že chceš umrtviti a neustále bo-jovati s onou náruživostí, která ti ve službě Boží vadí a překáží.

Slovem: Obětuj se Ježíši se vším co jsi a máš zcela; rei mu, aby s tebou nakládal jak se jemu líbí, že mu nyní na vždy chceš přináležeti. Sv. přijímání jmenuje se latinsky — Communio — t. j. sdílnost: Sjednocuj se tedy s Kristem, obětuj se mu, aby tě nic více na věky od něho nemohlo odtrhnouti.

Abys se tak státi mohlo a jelikož tuto milosti plný čas — pros a žádej s modlitbou to, ono, velmi mnoho zajisté potřeb našich i jiných.

(Příště dále.)

Rozvoj církve katolické v Jerusalemě a ve svaté zemi v posledních 30 letech.

8. Sestry Klarisky.

První klášter tohoto od sv. Kláry, žákyň sv. Františka z Assisi, založeného řádu s přísnou klausurou, byl vystavěn r. 1888. v Nazaretě od sestry Alžběty de Calvaire, ana dříve vystavěla klášter v Paray le Monial. Téhož času byl vystavěn také klášter nedaleko Jerusalema v levo od silnice, vedoucí ze sv. města do Betléma, a mimo to kostel; v klášteře tom jest 17 sester. Život vedou přísný jako Karmelitky, život sebezapírání, pokání a modlitby. Zvláště uctívají nejsv. Svátost oltářní.

9. Sestry naši Paní od usmíření.

Tato společnost jest u nás dosud málo známa. Založena byla 8. prosince r. 1854., téhož dne, kdy prohlášen byl článek víry o neposkvrněném početí blah. Panny Marie, a sice od Emilie z Hooghvorstu, roz. hraběnky Oultremont, v Lutichu, kdež tamější biskup již dříve zavedl bratrstvo věčného se klanění. Roku 1843. připravil božský Spasitel tuto nábožnou damu sám k budoucímu povolání, zjeviv se jí v Římě a ukázav jí Srdce své. V ruce měl Pán dvě koruny, jednu z růží, druhou z trní. Nábožná paní ihned sáhla po trnové koruně. Na památku tohoto zjevení dostávají údové této kongregace v den skládání slibů trnovou korunu, kterou si uschovejí a s sebou do hrobu berou. Na slavnost Neposkvrněného početí Panny Marie r. 1854., když totiž paní tato trvala tři hodiny v klanění se nejsv. Svátosti oltářní, zjevila se jí Bohorodička a projevila tajemství Srdce svého.

„Viděla. jsem,“ tak píše paní ta zbožná, „Matku Boží korunovanou od nejsv. Trojice zároveň jako Královnu,

Pannu a Matku a prosila jsem ji, aby mi zjeviti ráčila, co si přeje ode mne pro svého božského Syna a pro sebe. I odpověděla, že přeje si a vděčnou se prokáže za to, když přání její vyplním. Její božský Syn prý při svém nanebevstoupení neopustil země. Jinak jest však u ní; její mateřské Srdce prý trpí, že nemůže více svého Syna klaněním, úctou a něžnou láskou odměniti a jiné k tomu pohnouti. Potupy, svatokrádeže, rouhání a urážky, které se co den Spasiteli na zemi stávají, zarmucují prý ji tím více, jelikož nemůže jej potěšiti a rány jemu způsobené mateřskou péčí zahojiti. Tu s mateřskou láskou oznámila nejsvětější Panna Maria, že by ráda měla zástupce na zemi z takových nábožných duší, které by pro jejího božského Syna zvláštní něžnost a úctu chovaly a že by byla šťastnou, kdyby viděla Pána obkličeno nevěstami, které by pro Ježíše takovou něžnou láskou naplněny byly, jaká naplňuje mateřské srdce. Já jsem slíbila všecko nejblah. Panně; mé srdce, má bytost celá byla proniknuta city lásky, vděčnosti a bolesti. Cítila jsem se uvnitř zničenou, zahanbenou a přece zároveň potěšenou.“

Takovým způsobem povstala kongregace klášterních paní kajcnosti. Její pravidla jsou dle řeholy svatého Ignáce z Loyoly sepsána a byla od papeže Lva XIII. dne 18. dubna r. 1883. konečně potvrzena. V čele je generalní představená, sídlící v Římě; jednotlivé domy podrobeny jsou pravomoci biskupské. Kongregace tato sestává ze sester skutečných a sester laiček. Po dvouletém noviciátě skládají sliby, které v pěti letech dvakrát obnovují. Po tomto čase skládají ještě jednou sliby slavné, při čemž dostávají trnovou korunu a prsten

sestavající ze tří kovů, zlata, stříbra a železa a má nápis: »Ancilla Jesu et Mariae« t. j. služebnice Ježíše a Marie. Kongregace rychle se rozšířila. Nyní má 6 domů ve Francii, 3 v Belgii, 2 v Itálii, 1 v Elsasku, 5 ve Španělsku, 1 v Anglii, 2 v Irsku, 2 v Africe. Účel této kongregace jest hlavně eucharistický, totiž pokračování úřadu Marie Panny vůči nejsvětější Svátosti oltářní, totiž tuto převelebnou Svátost cítiti, ji sloužiti, ji se klaněti, lásku k ní vzbuzovati a ustavičným klaněním zadostičiniti, za všeliké urážky této nejsv. Svátosti učiněné.

Sestry této kongregace nosí bílý oděv s blankytně modrým závojem a škapulířem. V Jerusalemě usadila se tato kongregace r. 1888., pronajavši dům v nové čtvrti města před branou k Damašku hledící, v němž 14 sester blahodárně působí. Za dnů těchto pracuje se na stavbě prostranného kláštera i kostela před novou branou, naproti nemocnici sv. Ludvíka a hospici Augustiniánův. Po ukončení stavby bude nejsv. Svátost ve dne v noci vystavena k uctění. Pro malý počet sester bývá nyní nejsvětější Svátost každodenně vystavena k uctění od rána do večera k požehnání, ve kteréž době sestry vždy po dvou každé půlhodiny se v adoraci vystřídají. První čtvrtek a třetí neděle každého měsíce bývá obětována mše sv. ku napravení urážek Pánu Ježíši v nejsv. Svátosti učiněných a na úmysl živých i zemřelých členů této společnosti; večer bývá ukončena pobožnost slavným požehnáním a kázáním buď ve francouzské nebo v arabské řeči a na konec veřejné

odprošení. Poslední dny v masopustě bývá konána devítidenní pobožnost, za níž se slouží mše sv. ve čtyřech rozličných obřadech a v patero rozličných řečích konají se kázání; této pobožnosti účastní se všechny duchovní společnosti v Jerusalemě nyní bydlící.

V kapli sester těchto jest bratrstvo klanění se nejsv. Svátosti oltářní kanonicky zřízeno. Každý člen se zaváže, každého týdne celou nebo půl hodiny, která se mu ustanoví, nejsvětější Svátosti se klaněti. Papež Lev XIII. udělil tomuto bratrstvu klanění se nejsv. Svátosti oltářní tytéž odpustky jako na 40hodinnou pobožnost pro všechny dny v roku.

Mimo to zaměstnávají se sestry apostolátem lásky k bližnímu. Zarizují duchovní cvičení pro osoby ve městě žijící, pro osoby každého stavu, pro polepšené i pro ty, kteří chtějí polepsiti se. Rovněž pořádají schůze dívek, při nichž se nábožné čtení, návštěva nejsvětější Svátosti a ruční práce konají. Ruční práce záleží ve zhotovování parmentů a prádla pro chudobné kostely.

Všechny karavany poutnické, které do Jerusalema přijdou, neopomenou v kapli těchto sester pobožnost svou vykonati. Máť tedy ta kongregace vedle jiných duchovních společností právo býti v Jerusalemě na místě, kdež Pán Ježíš tuto Svátost ustanovil, tolik potupy a pohany ztrpěl, kdež nyní většina obyvatel Krista nezná, jemu nepřináleží a kdež se bohužel na všelikých urážkách sv. tajemství nenedostává. Toť vývin katolické církve v Jerusalemě a ve svatě zemi vůbec za posledních 30 let.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Hor, Kounic. Srdečné díky vzdávám Panně Marii Lúrdské za vyslyšení prosby po vykonané devítidenní pobožnosti ve dvou jistých záležitostech.

Fr. T.

Z Opavy. Vzdávám srdečné díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Marie Panny a sv. Ignáci z Loyoly za vyslyšení prosby mé.

K. V.

Z farnosti Troubecké. Vzdávám veřejné díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Sv.-Hostýnské a sv. Josefu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti.

Otendřka Školy.

Proba k všem čtenářům listu tohoto. Dva prosí všech o modlitbu, a sice jeden, aby přemohl silná pokušení a druhý, aby z hříšné cesty obrátil se na pokání.

Různé zprávy a drobnosti.

Rusové v Palestině. »Univers« přinesl pozoruhodnou zprávu o vzrůstu rozkolnictva ruského ve Sv. Zemi. Píše: »Není pochybnosti, že Rusko působí k tomu, aby odstranilo vliv Francie v Palestině a Syrii vlivem svým. Ve všech směrech vynakládá vliv svůj zejména ve směru náboženském. Po několik let bylo lze pozorovati jeho činnost ku př. v nádherných budovách, které postavilo v Jerusalemě. V poslední době rozvinulo Rusko činnost svou hlavně při stavbě škol, které mají konkurovati se školami francouzskými. Východňanu nejvíce zamlouvá se velkolepost budovy; proto mohutné ruské stavby jsou mu jakýmsi dokladem pravdy ruské. Arabská mládež navštěvuje školy ruské, kdež se jí líčí Rusko nejkrásnějšími barvami. Vyučování není zdarma, nýbrž žáci platí měsíčně pět franků.« Nejhorším jest, praví dále »Univers«, »že ruská propaganda se vplízuje též do rodin katolických, kteréž jsou lákány do rozkolu. Centrum propagandy ruské jest v Nazaretě, odkudž udržuje přímé spojení s Petrohradem a má svá odvětví v Beirutu, Damašku a Homsu. Tato fakta ospravedlňují nové výzvy sv. Otce Lva XIII. ve prospěch východních křesťanů. Chudobné nepatrné domky sester a bratří misijních nečiní takový dojem na orientála, jako stavby za ruské rubly. Ovšem by Rusko lépe učinilo, kdyby stavělo školy na Rusi samé pro své syny velmi zanedbané a kdyby dělalo křesťanskou propagandu na Kavkaze, kdež má mnoho tisíc skutečných pohanů.

„Kat. Listy.“

Blahosl. Margarita-Maria Alacoque, bude, jak doufáme, brzy za svatou prohlášena. Msgr. Martinelli apoštolský, vyslanec v Americe poslal kongregaci obrádků petici arcibiskupů a biskupů ze Spojených Států, aby blahoslovená Margarita-Maria Alacoque, apoštolka úcty nejsv. Srdce Páně, za svatou prohlášena byla.

Nová pronásledování křesťanů v Macedonii. Byly tam v Macedonii skoro pravidelné bitky mezi Turky a křesťany. A »Vaterland« potvrzuje, že trvají pronásledování křesťanů dále ve formě hnusné. Uprchlíci z města Štipu vyprávěli ve Srědci, že hrozí nová bouře se strany tureckého vojska, tureckých úřadů a obyva'el. Ve Štipu zatčeno 38 mužů, což přimělo mnoho mužů, že přehli do hor. Jistý Nikolov byl tak ztýrán, že se z toho zbláznil. Děti i dospělí jsou nuceni k hanebným tancům. Pop Hia byl od vojáků ztýrán a před lidmi se šatů svlečen. Macedoňané v Bulharsku pilně agituji ve prospěch svých bratří v Macedonii. Neskončí-li toto pronásledování brzy, pak bude bouře veliká.

„Kat. Listy.“

Největší přání. Nedávno četl jsem v novinách tento krásný příběh, jež chci se čtenáři »Školy« sdělit. V městě Bonnu byl povolán profesor lékařství k nemocnému, aby jej operoval. Měl nemocný raka v jazyku. Byl přítomen také valný počet kandidátů lékařství. Lékař professor pravil nemocnému, že může sice býti vyhojen, ale že bohužel ztratí tím navždy svou řeč. »Máte-li ještě nějaké přání, tedy je nyní vyslovte«, pravil lékař; »pomyslete, že to poslední slova budou, která nyní v životě svém ještě promluvíti můžete.« Všecko bylo plno očekávání, co asi nemocný řekne. Tento sklonil na chvíli hlavu a pozdvihnuv ji najednou pronesl tato překrásná slova: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Pomyslete si překvapení všech tu přítomných! Lékaři roslí se slzy po tváři. Jak krásná, jak vznešená jest sv. víra křesťanská-katolická! To pocítí hluboce též soudce Konst. Freder. Roku 1895. opustil právníckou dráhu svou, aby se stal knězem. Přemlouvali jej přátelé, ale nic platno. Prodal vše, co měl, aby se stal učeníkem a sluhou Pána Kr. sta.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buehta.

Řím a Itálie. Letošní rok jest pro nejvyšší hlavu církve, sv. Otce, rokem jubilejním. Vzácná výročí slaví letos slovutný a po všem světě s úctou jmenovaný Lev XIII. — pohledme však na život jeho v nejužším jeho okruhu, v Římě a v Itálii, jak utvářejí se poměry na blízkou velebného kmeta papeže? Bohužel, že zaznamenati nutno jen úkazy neblahé, věci, proti kterým by se měl bouřiti a pozvednouti cit vzdělanců jen poněkud o spravedlnost a veřejnou služnost se zajímajících! Den 16. února t. r. trpce se dotekl šlechtetného srdce starického náměstka Kristova. Výjevy a události toho dne byly sice liberálním tiskem všemožně utajovány a označovány v jisté míře jako oprávněné, nyní však, kdy pronikly i do širšího světa zprávy o tom podrobnější a zaručené, nutno učiniti si náležitý úsudek i u nás veřejné a pokázati na strastiplné poměry, které těžce doléhají na šji o blaho veškerého světa neunavně činného papeže. Vzpomenutého dne táhl veliký zástup universitních studentů hlavními třídami Říma tupě a hanobě papeže neustále a volaje: »Pryč s papežem!« »Na šibenici s...!« Hanebně toto jednání dostoupilo vrchole na Campo dei Fiori při pomniku odpadlíka Giordana Bruna. Všechny nadávky na papeže byly tu opakovány, látereno na »hltaavý a divoký jasot duchovenstva« a zlořečeno »oněm vyvrhelům (katol. studentům), kteří sklonili svou hlavu před nástupcem Borgií.« Dále prohlášeno »za zbabělost a nesevdomitost« holdovati papeži, jenž prodává odpustky, bere užitek z nevědomosti, vykořisťuje ji a podává nejhorší příklad »lidské nízkości«. A po skončení té »slavnostní demonstrace«, jak nazval oto řádění jeden liberální list římský,

byli kněží tudy kráčeje tупeni, policisté vypískáni a okna chrámu nejsv. Srdce Páně kamením vytlučena. Policie přihlížela k tomu všemu od začátku až do konce nečinně! — A nyní pohledme na t. zv. garanční zákon ze dne 13. května 1871. Pod záhlavím: »Praerogativy papeže a svaté Stolice« najdeme tam následující články: 1. Osoba papežova je svatá a nedotknutelná. 2. Útok na osobu papežovu a vyzvání k takovému útoku pokutováno budiž těmiže tresty, které ustanoveny jsou na útoky proti osobě králové a na vyzvání k útokům takovým. (Rovněž přísné trestány býti mají urážky a pohany spáchané přímo proti osobě papežově řečmi, skutky...) 3. Italská vláda vzdává papeži v území královské pocty suveréna, zaručuje mu všecku přednost, kterou, pokud pocty se týče, přiznali mu panovníci katoličtí. — Co bylo tedy přísnou povinností italské vlády a úřadů za okolností, jejichž hanebnost a zločinnost jsme byli výše vypsali? Nestalo se však pranic a tím jasně každému jest dokázáno, že zákon garanční (zárukový) není ve skutečnosti ničím! Vláda italská považuje prostě papeže za svého poddaného, o jehož bezpečnost a čest se však, jak vidno, nestará ani v nejmenším. Ale katolíci celého světa poznávají z toho poznovu, že papež také jistě dnešního dne, po 28 letech, jak to byl vyslovil Pius IX., stojí a žiti musí pod vládou nepřátelskou! (Sub hostili dominatione constitui sumus.) — Arcibiskupem v Neapoli byl papežem jmenován kardinál Prisko, rodilý Neapolitán a kněz všeobecně oblíbený. Krokem tímto upustil sv. Otec od dávného zvyku, dle něhož arcibiskupem Neapolským dosud býval jmenován pouze šlechtic starobylého rodu vláského. Tím přiblížil se papež

snahám nejen lidu, ale i královského dvora, a vláda italská pospíšila si opravdu až s kvapnou ochotou udělit novému arcibiskupovi své potvrzení. (Nelze tu upustiti od maličké poznámky: sv. Otec jak jen možno pracuje na utvrzení shody a vzájemného sblížení, za to všechno nedostane se mu však ani tolik ochrany před nevázanou surovostí, kolik šetří vláda i proti nejprostšímu Itáliánu...)

Francie. Tak zvaná „mrtvá ruka“ ve Francii platí ze 72.970 ústavů, společností, družstev atd. ne méně než 6,873.718 franků daní. Mezi takto zdaněnými nalézá se 187 seminářů, 2113 nemocnic a podobných ústavů, 12.833 církevních dílen, 1826 církevních řeholních společností, 132 (protestantských a židovských) konsistorií a 555 dobročinných ústavů. Za dnešních dob vidí každý, že bída a nouze vzrůstá vůči- hledě a že dobročinnost vykázáno jest tak rozsáhlé pole, že ho nemůže ani zmoci. Francouzští státníci však nevidí a nevyšli, neboť ukládají příslušným ústavům zvláštní daň, t. j. „daň mrtvé ruky“, která má odškodniti stát za uslou mu daň z dědictví. Řádovým společnostem ukládána mimo to ještě daň přírůstková, která vybírána jest při úmrtí pod tou záminkou, že by ti, kdož umrlé členy přechkají, následkem jejich úmrtí se obohatili. Záminka předně hloupá, ale zároveň nad pomyslení směšná!

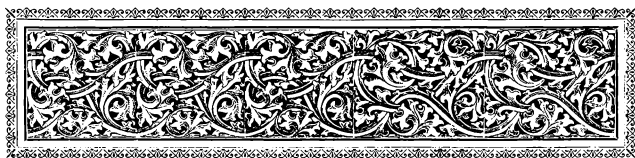
Německo. Dr. Julius Böchel, protestantský lékař v strassburské nemocnici, píše o sestrách sv. Vincence, které v nemocnici tamější jsou, takto: „Poznal jsem nemocnici za 30 let důkladně a mohu lépe než kdo jiný dosvědčiti neúmornou horlivost, která oživuje ošetřovatelky naší nemocnice a mohu oceniti sebeobětavost a vzdělání těch, které byly ve veřejných listech napadeny — minim tu sestry, kterým není žádná práce těžkou, žádné bdění obtížným, jichž jedinou radostí jest, konati svou povinnost k vůli Pánu Bohu. To jsou ženy, na nichž ně-

kterí našli chyby! Necht' ti, kteří táhají jména takých žen do kalu, vystoupí veřejně se svým jménem!“ Dosud se veřejně nepřihlásil nikdo!

Grónsko. Ze spisů, jež se ve Vatikáně zachovaly a jejichž opisy právě byly zaslány na světovou výstavu do Chicaga, jest nad veškeru pochybnost zřejmo, že křesťanství zapustilo na Grónsku kořeny o několik století dříve, než Kolumbus objevil Ameriku. Již před rokem 1000. znali Norvéžané cestu na tento ostrov, a kolem roku 1030. hlásilo se již všechno obyvatelstvo jeho ku křesťanství.

Asie. Východní Indie, jak známo, patří Anglii, přes to vše není tam však protestantství tak rozšířeno jako katolictví. O zprotestantštění Indie starají se 32 protestantská anglická družstva, která mají ročně 12 milionů franků důchodů jen k této agitaci, mimo statistice biblí, jež všude rozšiřují; celkem získaly pro vyznání protestantské 292.000 duší. Toť výsledek vzhledem k velikým agitacím a mocným prostředkům, jimiž Angličané v Indii vládnou, vlastně pranepatrný. Náboženství katolické, vládou nikterak nepodporované, mnohdy pronásledované, se četnými překážkami se potkávající, jest ve východní Indii na rozhodném postupu u porovnání s protestantstvím. R. 1800. bylo v Indii 457.000 katolíků; minulého roku 1897. však již 1,865.247 obyvatelů Indie náleží ku katolické církvi. Jest tam 35 diecézí. 3430 kostelů a kaplí, 1858 katolických škol, 22 seminářů se 697 alumnů, 745 evropských misionářů, 655 kněží domorodců, 891 řeholních bratří a 1806 sester. Péči svatého Otce Lva XIII. zřízeny tu semináře, aby domorodí jinoši mohli se vzdělati na katolické duchovní. To jest zajisté velice potěšitelný úkaz, že se ani ne za jedno století počet katolíků v Indii ztěvnásobil. A co se týká katolických škol, jsou na tom v Indii lépe, nežli my na Moravě a v Čechách...

Pobožnost k nejsvětější Panně Marii.

(Hlavní úmysl.)

Většina bludařů postavila se proti účtě Mariánské, jak ji máme my, katoličtí křesťané. Ve své horlivosti farizejské domnívali se bludaři, že uctíváním Marie Panny trpí újmu účta náležící Ježíši Kristu. Ale domněnka nebo tvrzení jejich jest velikým omylem. Maria jest jen skrze a pro Ježíše. Její neposkvrněné početí, její neporušené panenství, její svatost povyšují ji nad anděly a nade všechny ctnostné a svaté lidi, její nanebevzetí, její korunování slávou v nebi, to všecko jsou veliké milosti a veliká významení, jaká jí Bůh všemohoucí propůjčil, a to pro slávu Syna svého Ježíše Krista. Tak nabyla Maria Panna své důstojnosti a vznešenosti skrze zásluhu Syna Božího. Proto vším právem zasluhuje naši pocty nejsvětější Panna, více než ostatní svatí a světice Boží. Či proč bychom necitili nebo neměli ctít tu, kterou poctil sám Bůh Otec, Bůh Syn a Duch svatý na zemi i na nebi? Dobře čini všichni národové uctívající vroucně nejblahošl. Pannu, neboť touto úctou rozhlašuje se také láska k Ježíši Kristu v srdcích lidských. Kdo chce milovati Syna, ať miluje Matku jeho. Nejlepším prostředkem dosáhnouti nebo zachovati pravou pobožnost k nejsv. Srdci Páně jest, prositi Marii Pannu o přispění v té věci.

Za tou příčinou u veliké uctivosti měli nejsv. Pannu svatí apoštolové a první věřící. Ctíli ji, dokud ještě po zemi chodila. Tím více ji pak ctíli, když od Syna svého na nebe vzata a za Královnu všech svatých ustanovena byla. Tak svatý Cyrill, biskup Alexandrinský, k ní volával: »Dobrotivá, milostí plná, slavná Královno nebes! Kéž by Tě mohl člověk tak, jak zasluhuješ, chváliti! Budiž ode mne pozdravena, Maria, Matko mého Boha, cti nejhodnější ochranitelkyně všeho křesťanstva, světlo, kteréž nikdy nehasne, slvkouci koruno všech blažených kůřů, jasně svítící hvězdo pravdy a pravé lásky!« Sv. Jan Zlatoústý, chtěje všechny úctou k Rodičce Boží naplniti, volá: »V pravdě velikým zázrakem byla blahoslavená vždy Panna Maria; neboť což bylo většího a vznešenějšího ve kterémkoliv době vynalezeno? Maria sama převýšila vznešeností svou celé nebe i zemi; neboť což jest nad ni světějšího? Ne proroci, ne apoštolové, ne mučeníci, ne patriarchové, ne Serafini, ne Cherubové, ne cokoliv jiného mezi stvořenými věcmi jak viditelnými, tak neviditelnými; nic nemůže většího nebo vznešenějšího vynalezeno býti. Ona jest děvka Páně a spolu Matka Páně; ona jest Panna a spolu Rodička. Zdráva buď tedy, Matko, Nebe, Děvko, Panno, Trůne, církve naší ozdobo, slávo a pevnosti!« A sv. Epiphanius, biskup, praví ve své řeči o chvále a účtě svaté Panny Marie: »Což mám říci? Což mám vyznávat? Zdalíž jsem dostatečný oslavovati pramen slávy? Kromě jediného Boha stala se povýšená nade všecko; jest od přirození krásnější nad samy Cheruby a Serafy a nade všecko vojsko andělské, k jejíž vychvalování nepostačí žádný jazyk ani nebeský ani pozemský, ba ani andělský; neboť sami andělé jí čest a chválu propěvovali. Andělé se radovali, ačkoliv Boha požívali; nad něž však stala se nejsv. Panna vznešenější, neboť ona počala na zemi Boha přebývajícího v nebi, aby tím způsobem vojsko andělské na zemi přitáhla a Bůh s lidmi obcoval; proto jest prostřednice mezi nebem a zemi, neboť

ona skutečně sjednocení způsobila! Ó blahoslavená Panno! Ty čistá holubice a nebeská nevěsto Maria! Ty nebe, chráme a trůne Božství, která nosíš Krista, ono na nebi i na zemi zářící slunce! Tys oblak jasný, jenž jsi nejsvětější blesk Krista s nebe k osvětlení přivedla! Tys oblak nebeský, která jsi v Tobě ukryté hřmění Ducha sv. na svět přivedla a deštěm Ducha sv. celou zemi jsi svažila, aby vydávala ovoce viry. Zdráva buď milosti plná, bráno nebeská, o níž prorok těmito prorokoval slovy: Ejhle, brána zavřená a žádný nevejde skrze ni, aniž vyjde mimo jediný Pán Bůh sám, a brána ta bude uzavřena vůdci, neboť on sám bude vůdcem nazván a v něho samého doufati budou všichni národové!« — Tak a podobně hlásají svatí Otcové slávu a úctu Rodičky Boží po všechna století.

Ke cti nejsv. Panny stavěny chrámy, oltáře, malovány obrazy, tesány sochy, skládány písně a hudební skladby velkolepé, což vše svědčí o její hluboce zakoreněné účt v srdcích našich. A čím více tato účta bude se jeviti pobožností a dobrými skutky, tím více poroste také v srdcích našich láska k Ježíši Kristu, původci našeho spasení. Ó modleme se tento měsíc, Královně máje zasvěcený, aby účta její se šířila po všech zemích i mezi pohany, neboť s ní zároveň šířena bude víra a láska ke Kristu, Pánu našemu. Prosme nejsv. Srdce Pána Ježíše skrze prostřednictví nejsvětější Panny a Matky Marie!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vždy větší rozšíření účty a pobožnosti k Marii, nejsv. Panně, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

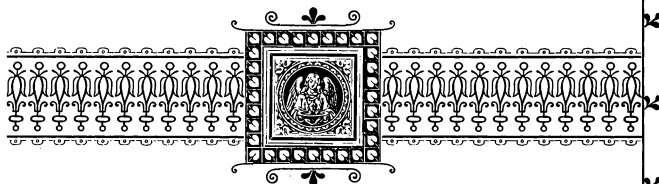
Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Prositi Srdce Ježíšovo skrze příměluvu Marie Panny.

Úmysl v červnu: Pobožnost k nejsvětější Svátosti oltářní.

Škola Božského Srdce Páně.

Pane! Ve Tvém Srdci, kteréž Svým chrámem nazývati ráčíš, nalézám tak sladkou náplň dober, že nelze mi sobě více přátí ani jinde ještě něco hledati. *Sv. Gertruda.*

Já jsem cesta, pravda a život.

Kde ona zlatá cesta,
vedoucí k štěstí nás,
na níž by ztichl zcela
vší touhy tklivý hlas?

Jedou žitím lidé možní,
vším vládnou bohatstvím,
přec vzlykot trapný slyším
se drátí z prsou jim.

Zřím lidi různých tváří
a zdravím kypící,
přec oko plaše hledá
to štěstí blažící.

Za žertu, zpěvu, hudby
tu jiní křepčí kol,
však konec plesu jejich —
jen omrzení, bol.

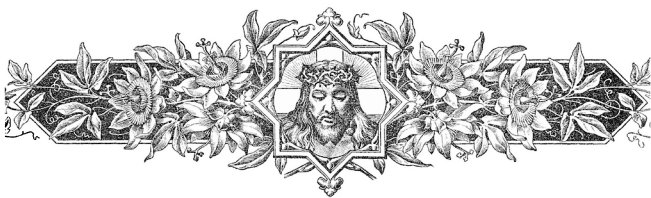
Ó božské Srdce Páně,
Ti věčná budiž čest,
Tys cesta, pravda, život,
jen v Tobě blaho jest.

Kdo Tebe jednou poznal,
v Tě okem vníkl jen,
víc nepohrdne Tebou,
jeť splněn štěstí sen.

Víc nezná slzí hořkých,
ní vzdechů zoufalých,
Tys pokoje mu zdrojem
a slasti nemalých.

Jen to mu přání zbyvá:
Na sebe zapomenít,
jen Tobě zcela žíti
a v Tobě šťastně mřít.

Trpící Srdce Páně.

Jaký to hluk doráží k uchu našemu z nádvoří radního domu Pilátova? Slysíme výbuch divé radosti, ale také nářek největší bolesti, slysíme hrubý výsměch, ale také vzdechy soustrasti. Ano, ano, rota zběsilá jása nad utrpením, jež připravila Pánu hr. zným bičováním, a jako krocan při pohledu na červenou barvu se zlobí, tak stoupala i zběsilost katanů Ježíšových při pohledu na jeho krev vždy výš a výše. Vedle nich zříme i několik duší útrpných, jimž se pohledem na zbědovaného Pána vzdech útrpnosti ze srdce vydírá, ale co zmůže hrstka takových proti celému davu zlobochů, co vydá jejich vzdychání při hroznému řevu zběsilečů? Ó můj Ježíši, upadl's mezi lotry, již zedrali tělo Tvé přesvaté, již pije země drahou krev Tvou, již u nohou jejich ležíš polomrtvý — a přece nemají na tom ještě dosti. S novým trápením připravuji Tobě novou bolest, bolest hroznou, protože ji cititi budeš na těle i na duši své.

Ó pojdte a vizte, kterak Pán Ježíš, nevinná to obět, za naše hříchy trpí pohanu největší, kterak korunován jest trnovou korunou, odíván pláštěm červeným na potupu a posazen na kámen jakoby na trůn. Pojďte a vizte, kam Spasitele našeho přivedla pýcha a zupnost lidská! Hrubí žoldnéři, dostavše Ježíše jako vlci hladoví do moci své, nepokojili

se bičováním, jež jim Pilátem nařizeno bylo, nýbrž vymysleli novou ještě útrapu. Slyseli zajisté, kterak židé na Ježíše žalovali, že »se praví býti králem židovským«, a to jim bylo záminkou, aby Ježíše v prach ponížili. Zase svlékají Pána ze šatu jeho a rozdirají znova krvavé rány po těle, neboť s usedlou krví přilepil se i oděv na rozedrané tělo; proto svlékajice Spasitele, trhali i sedřenou kůži s těla jeho, což zajisté přehroznou bolest mu působilo. A tu vypravuje nám evangelista svatý Matouš (27, 28): »A svlékše ho, přiděli ho pláštěm šarlatovým.« Byla pak barva šarlatová u Římanů barva královská. Hle, na posměch všemu lidu odívají Ježíše rouchem královským, tropíce si z něho šašky a volajíce: »Ejhle, falešný král!« Z téže příčiny vtiskli mu v dlaň pravé ruky třtinu místo žezla královského. Nová, hrozná potupa! Ale to vše nebylo ještě dosti. Králi patří především koruna. I připravili mu korunu, ale pro Bůh, jakou! Spletli věnec z trnů dlouhých a špičatých a tento vsadili na přesvatou jeho hlavu, jedinou to část těla, která dosud nejvíce ušetřena zůstala. Aby pak koruna tato nespadla, brali třtinu a bili na ni, až se trny do svaté hlavy hluboko zarážely. Ó můžeme-li si jen poněkud představit, co Kristus trpěl! Trny ostré a přece pevné, tak že se nezlomily, vnikaly kolem hlavy do kůže, po stranách

do uší, z předu do očí. Kolik trnů, tolik hrozných ran v hlavě, tolika proudy řiny se krev Spasitelova přes svatý jeho obličej! Pichněte se jenom jehlou do hlavy a pocítíte palčivou bolest. A hle, Spasiteli probodnuta jest svatá hlava na nesčíslných místech! Ó jaká to hrozná bolest byla!

Sv. Linhard z Portu Mauricio píše o tom: »Jediný trn v noze souží lva tak velice, že jako zběsilý řevem svým pouští a lesy naplňuje; jakou bolest způsobily ale tak četné trny, trny, které ne nohy, nýbrž hlavu zranily? Kdo by nevěděl, kterak sebe menší bolest v hlavě, této citlivé části těla, člověka trápí! Proto můžeme směle tvrditi, že trnová koruna tolikerou bolest Pánu působila, kolik v ní trnů se počítalo.«

A Ježíš Kristus nemůže již ani zraněnou hlavu unést, oko jeho nemůže, jsouc krví zalito, pohlížeti k nebi a tam útěchu hledati, a přece není hroznému trápení ještě konec. Sv. Matouš praví dále (27, 29): »A klekajíce před ním, posmívali se mu řkouce: »Zdráv buď král židovský!« a plivajíce na něho, brali třtinu a bili hlavu jeho.« Toť jest již vrchol vši hrubé zloby! Nečistou slinou poskvřňují přesvatou tvář Páně, dávajíce tak na jevo své opovržení, neboť plivati na někoho jest výrazem nejhlubšího opovržení. A to činí jeden žoldnář po druhém, klekajíce, posmívají se Pánu, před nímž na tváři své v pokoře největší ležeti měli, plvajíce na tvář toho, jemuž nebyli hodni nohy libati, bítí hlavu toho, jenž na spásu jejich myslil, ústy slovo spásy k nim mluvil, jehož duše se za ně vroucně modlila. Ó že se mohlo slunce na takové pohanění Boha v těle lidském divati! Než i to patřilo k dílu vykupitelskému, i tato útrapa byla v kalichu, jež Kristus až na dno vypiti musil.

Každý člověk zajisté by byl musil při těchto hrozných bolestech zemřiti,

Kristus Pán však udržoval lidskou přirozenost svou božskou mocí, neboť jej čekala muka ještě daleko horší, která takéž vytrpěti chtěl.

Od těchto tělesných bolestí obraťme však nyní zrak svůj na nejsv. Srdce Páně a rozjímajme, kterak hrozné ono pohanění bolestné se ho dotknouti musilo. Tu zajisté slyšíme Spasitele hořekovati slovy žalmistovými (žalm 21, 15): »Učiněno jest srdce mé jako vosk rozpouštějící se uprostřed těla mého.« Ano, hr. zná pohana, tento nejčernější nevděk lidí, dojala Srdce Páně co nejtrapněji. Sám stěžuje si u vidění blah. Markétě Alacoque: »To jest právě, co mne více bolí nežli vše, co jsem ve dnech útrap zakusil a vytrpěl, nevděk lidí, a to tím více, čím raději bych vše, co jsem pro ně učinil, za nic pokládal, a bylo by možné, ještě více s radostí pro ně učinil, kdyby jen lásku mou láskou svou odplácti chtěli.«

Trnová koruna obepínala hlavu jeho drahou a ranila ji do krve, ale bolestnější ještě koruna trnová svírala svaté jeho Srdce. A kdo vložil na Srdce jeho korunu tuto? Naše hříšné srdce jest ten katan, jenž Srdce Páně takto mučí. Projděme jen dějiny lidské všech století, neuvidíme tu potvrzenou pravdu, že srdce lidské Srdce Ježíšovo mučilo? Trnová koruna, potupné roucho, třtina, to jsou němi sice, ale přece výmluvní svědkové, že svět Srdce Páně mučil duchem pýchy, duchem vzdoru a duchem rozmaristosti. A což za dob našich? Poodkryjme jen trochu ten život světa za našich dnů, nestrojí i nyní lidé Spasiteli trnovou korunu, neoblácejí jej v potupné roucho, nebijí jej třtinou v hlavu? Pohlédneme jen na neukojenou žízeň po nádheře, po oslňujícím lesku zevnějším. Kolik peněz vydává se zbytečně na okrasu šatstva, která sotva několik měsíců je »v módě? Za krátký čas odhazuje se a kupuje nová.

Toutěž měrou vzrůstá pýcha, jeden se vynáší nad druhého, kdo lepší kabát má, stydí se za jiného, jenž horším oděn jest, láska vespolečná mizí, sobectví a sebeláska bují a při tom bledne víc a více i láska k Bohu. Na marnosti se vyhazují tisíce, na dobročinné skutky, na čest a slávu Boží se musí žebrať po krejčářích. Tak mnohá rodina zaplatila pýchu a marnivost draze, zaplatila spokojeností a blahobytem a sklesla na žebráckou hůl. Hříšné tělo lidské odívá se rouchy drahými, obvěšeno bývá perlami a drahokamy, že má co nésti, a Kristus Pán sedí na kameni zedraný a zbičováný a rozedraný starý plášť sariatový jest jeho královskou okrasou. Jaká to protiva! Hříšné lidstvo v nádheře, Kristus Pán v největší pohaně! Nemusí nad tím Srdce jeho krvácti? Ó střežte se pýchy a marnivosti, aby jednou pohaněný Ježíš nebyl vašim hrozným, ale spravedlivým soudcem!

Druhý pak mučitel Srdce Páně jest pyšný vzdor lidstva za naší doby. Vzдор proti vši moci jak božské tak lidské, vzдор, který otrásá základy cirkve, státu a rodiny. Poohlédneme se jen kolem, všude vzдор a neposlušnost pode jménem volnosti a svobody. Poslušnost k Bohu mizí, poslušnost k zákonu Božímu slabne, tím také mizí poslušnost a úcta k církvi a sluhům jejím. Kde je trůn, jenž by se nechvěl, kde vládce, jehož žezlo by se netřásl? Ta stará pevnost říši zmizela, základy jejích se bortí, neboť duch lidský rozpoután jest hrozným vzdorem proti všemu posavadnímu řádu. Můj Bože, to mají býti učenci Toho, jenž pravil: »Poslušni buďte správců svých a buďte jim poddáni.« (K Židům 13, 17.) Ano, křesťané jsou to, kteří zvedli prapor vzpoury proti Bohu, církvi, vládcům i vlastním rodičům a na prapor napsali: »Kdo jest pánem našim?« Kdo? Nikdo! Ó nyní zajisté rozumíme, proč koruna

trnová, třtina a rány tak zranily netoliko hlavu, ale i Srdce Páně. Ó vraťte se, zbloudilci, v poslušnost Boží, Pánem vašim jest a zůstane přece jen Bůh!

A třetí mučitel Srdce Páně jest duch nečistě smyslnosti, jenž si ani na světlo netroufá a jen v polosvětle a tmě své reje provádí. Přes to však rozežlívá lidskou společnost čím dál tím více. Co jindy hanbou bylo, nyní již hanbou není; Sodoma a Gomorra jakoby povstávaly z propadistě, poslední dnové zkaženého Říma jakoby se opakovaly! Smutno, ba smutno jest, že svatě čistoty zmizel z nesčíslných srdcí dříve, nežli ještě dospěly plnoletí. Kde však panuje taková rozmarilost smyslná, lze tam mluvit o křesťanském sebezapírání, o kajenosti? Ale jak pak se srovnává náš život s výrokem a příkazem Páně, jehož apoštol nás napomíná: »Nemilujte světa, aniž co ve světě jest.« (I. Jan 2, 15.) Bůh a ďábel nemohou v témž srdci bydlet, buď ten či onen! Jak hrozným však bude soud pro všechny, kdož Krista Pána svou rozmarilostí korunovali a bili, kteří svět a jeho hříšné radosti hledali! Svatý Jan praví: »Miluje-li kdo svět, není láska Otce v něm; neboť vše, co ve světě jest, jest žádost těla, žádost očí a pýcha života.« — A kde není lásky Boží, není také spásy.

Ejhle, toť jsou ti tři katané, kteří až dosud mučí Srdce Páně, jako mučila koruna trnová, třtina a potupný plášť tělo jeho. A bolest tuto způsobujeme Spasiteli v nejsv. Srdci až dosud! Ó kdy poznáme sebe? Kdy vzplane v nás ta pravá láska k lásce Spasitelově, abychom odstoupili od katanů jeho a přistoupili k těm, kdož nad utrpením jeho bédovali? Ó vezměme si Srdce Páně za vzor! Odhodme od sebe pýchu, odvrzme vzдор, vypuďme ze srdce smyslnost a odějme se po příkladu Krista trnovou korunou, pláštěm chatrným a vezměme třtinu do

ruky své! A kterak to? Naše trnová koruna jest trpělivé a Bohu oddané snášení příkoří a urážek zejména pro Boha, svatou viru, věci dobré, jichž se nám od lidí dostává. Není to sice tak lehké, ale pýchu a citlivost svou musíme z lásky k Pánu přemoci, Srdce Páně jest nám vzorem, jest nám potěchou. Ať svět se posmívá, ať tupí a haní, jen když je srdce naše čisté, u Boha jest pravá chvála a sláva. Pohana světská obrátí se ve slávu nebeskou!

A jak máme se přiodítí pláštěm purpurovým? Byl to plášť chudobný, proto nemilujeme nádhery, nýbrž svatou mírnost ve všem, strízliví jsouce jak v oděvu, tak v požitcích. Nestyďme se za chudobu, tato jest nepřítelkou nádhery a Bůh sám ji vyvolil. Nezávidíme bohatcům poklady jejich, ó jakou jsou jim překážkou spasení! Chudoba, ač mnohdy

nemilá, má v sobě poklad, jenž chrání vás před mnohým nebezpečím, s chudým a potupeným Ježíšem snásejte chudobu a spojení s ním budete v království jeho na nebesích. — A třtina a rány, kterak těch se uchopiti máme? Nehýčkejme tělo v radovánkách hříšných, ale snásejme s trpělivostí nemoce a bolesti, jimiž na těle navštívil nás Pán. Ježíš trpí za nás, nemáme i my něco z lásky k němu trpělivě snést? Píchá to sice, pálí a hroznou bolestí proniká údy, ale pohled na zbičovaného a korunovaného Ježíše utiší bolest, uhasí palčivost a posilní trpělivost. Bez Ježíše jest nemoc nesnesitelnou, s Ježíšem však i největší bolesti snesou se snadněji. V bolestech jsme mu podobní.

Proto budiž korunované a pohaněné Srdce Páně naším zářným příkladem!

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 13.

En ipse stat post parietem, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos. (Cant. 2, 9.)

Ille, na oltáři, na monstranci zlaté
se vinou perly ladný u věnce;
tam za sklem schovaný můj milence,
tam dnem i nocí bývá Srdce svaté.

On tají se nám chleba pod způsobou,
jen v bílém závoji jej zrak náš vidí —
on po ztracené ovečce tam slídí,
již rád by v náručí vzal každou dobou.

Pojď, bludná ovce, vrať se ke kříži;
Pán na tebe již čeká za mříží,
zde na oltáři, ve svém svatostánku.

Ó probuď se již z hlubokého spánku —
hle, slunce vzhází tí již nad hlavu;
to Srdce Páně zve tě v pozdravu.

Píseň 14.

Surge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea et veni. (Cant. 2, 10.)

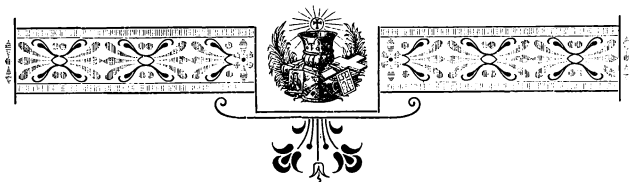
Pojď ke mně, dušinko, pojď, holubice,
pojď, v srdci mém pěkná zahrada:
ji chrání dobře z trnův ohrada,
a květů převzácených v ní na tisíce.

Zde Adamův ráj najdeš ztracený,
ji obětní mé krve pramen vlaš,í,
ji světlem, teplem láska moje blaží,
a v prostřed kříž ji zdobí zclacený.

Ten ráj, jež hříchem Eva ztratila tí,
má novým leskem zase tobě pláti,
neb doba zlatá pravěku se vrátí.

Ó blah, kdo hříchu odumřev, se schýlí
v to Srdce mé a milovat mne pílí:
on k nebeskému jistě dojde cíli.

Povinnosti

upřímného katolíka k nejsv. Svátosti oltářní.

Veřejný list

ke všem vrstvám naší společnosti, nejvíce však k českým vzdělancům.

Nejsvětější Svátost oltářní jest středem náboženského života mezi katolíky, jest největším zázrakem lásky, kterou snížil se Bůh k ubohému člověku. »Kristus Pán, chystaje se nazpět se světa tohoto odejiti k Otci, ustanovil tuto Svátost, ve které bohatství své lásky k lidem takorka rozlil,« vykládá významně posvátný církevní sněm tridentský.

»Svátost oltářní jest nejsv. Svátost, jest pravé tělo a pravá krev Pána našeho Ježíše Krista pod způsoby chleba a vína. Pod způsoby chleba jest živé tělo Ježíše Krista, následovně i krev jeho i duše přítomna... onť jest pod každou způsobou a pod každou, i nejmenší částkou té způsobu, celý, jakožto Bůh a člověk přítomen,« těmito slovy zase katechismus, z něhož vstěpují se katolíkům do srdce i hlavy pravdy náboženské, promlouvá o přepodivném tajemství svátosti těla a krve Vykupitele světa.

Vzhledem k cíli, za kterým jsou psány řádky tyto, uvedli jsme výslovně pouze ona slova katechismu, která do-

týkají se jen svátostné způsobu chleba v tomto tajemství. Uschovávat se jen pod způsobou chleba v katol. chrámech nejsv. Svátost — jednak k veřejnému uctění se strany věřících, jednak zase jako posila a poslední pokrm pro duše, které branou smrti chystají se vkročit do zásvětných končin věčnosti.

Ve velebné Svátosti, která ukryta jest ve svatostánku na katol. oltářích, přítomen jest Ježíš Kristus opravdu, skutečně a podstatně — živý a celý, pravý Bůh a spolu člověk, s tělem, krví i duší, se svým božstvím a se svým člověčenstvím. Opravdu, není národa tak velikého a znamenitého, aby měl Boha přibližujícího se k němu, tak jako Bůh náš přítomen jest mezi námi! Ano, s námi a mezi námi přebývá ustavičně živý Bůh — Vykupitel světa — Ježíš Kristus v přepodivném tajemství našeho oltáře, v nejsv. Svátosti oltářní.

Církev svatá také podle toho vždy a všude prokazovala této Svátosti úctu příslušnou. Katechismus — abychom zase užili pramene každému přístupného —

vyjadřuje chování, jakým každý povinen jest nejsv. Svátosti, prostými, ale důtklivými slovy, dle nichž

„Kristu Ježíši v nejsv. Svátosti oltářní máme se klaněti!“

Tak zní příkaz povinnosti, kterou přísně zavázán jest každý, kdož činíti chce nárok na jméno a hodnost katolika pravého, upřímného a věrného!

Klaněti se Kristu Pánu ve velebné Svátosti — jen říci nyní kde — kdy — a jakým způsobem?

Kde a kdy se potkává katolický křesťan s božským zakladatelem svého náboženství v nejsv. Svátosti? Předně jsou to všechny katolické chrámy a pak zvláštní příležitosti anebo chvíle, kdy se nejsv. Svátost nese mimo kostel slavnostně neb způsobem více soukromým: průvody s velebnou Svátostí o Božím Těle nebo za jiných příležitostí významných a pak za opatrování nemocných, kterým nese kněz do příbytku jejich božského Vykupitele na posilu k těžké jejich cestě poslední. Za těchto vyjmenovaných okolností, v podobných asi příležitostech může věřící katolík dostati se do bezprostředné blízkosti ke svému Bohu a Spasiteli, nepatrná vzdálenost dvou nebo i jednoho kroku může jej dělit od zřídla všeho života i pozeňování, tělesným zrakem přímo může patřiti na živého Boha, který v bělostné

hostii pod způsobou chleba, smyslům utajen, jest přítomen a přebývá. Živý Bůh a ubohý červ prachu, člověk stojí naproti sobě — jak se tu, synu zmaru a bídy, k Ježíši Kristu zachováš, jak se zachováš k vtělené druhé božské Osobě, která tě hroznou smrtí kříže z poroby hříchu vykoupila a s rozhněvaným Božstvím opět smířila a spojila?!

Mnohými způsoby dala by se vyložití, mnohými také a pádnými důvody dala by se podepřít povinnost závažná, o níž právě přijde nám tu promluvit — vzhledem k poměrům, zvyklostem a požadavkům časů přítomných osvětlíme však celou věc pouze s jednoho stanoviska, které, ač na první pohled zdáti by se mohlo povrchním, nicméně názorům doby nynější nejvíce jest na snadě jak ve příčině porozumění, tak také vzhledem k praktickému oceňování a provedení.

Máme na mysli stanovisko společenské slušnosti, o které směle možno tvrditi, že vyváží nyní a znamená všecko! Hluboká účenost, ušlechtilost srdce a kolik ještě možno uvéstí půvabů a předností bytosti lidské, všecko to jakoby se v nynějším světě musilo podrobiti stejnokroji zvyků, které nabyly zvučného jména společenské slušnosti; a nejen to, úhledným jejím pláštikem dá se nyní příkrýti i nejdopornější duchový nedostatek a vada,

tak že člověk, šetřící pečlivě jejich pravidel, uplatní svou vážnost, vliv a oblibu ve všech možných směrech života. A podobně i naopak, ničím není nynějšímu světu i nejvýbornější kvalifikace lidské osoby, prohřeší-li se tato v rozhodné chvíli jen dosti máličko proti panujícím zvykům v obcování.

Nazvali jsme stanovisko toto povrchním vůbec, než vzhledem k cíli, k němuž směřují řádky přítomné, i prostinký rozhled necvičeného rozumu uznal by snad vhodným pojmenování jistě mnohem příkrější... Než nám jedná se o porozumění v kruzích obklopených ovzduším doby přítomné, a nejen to, i důsledky z takového porozumění rádi bychom aspoň z části viděli se uskutečňovati mezi naší společností nynější! A mezi společností veškerou — urozenými i nízkými, učenými i lidmi prostými, mezi inteligencí i třídami tělesně pracujícími... všude a vesměs a vždycky, za každých okolností a poměrů!!

Jak se hanbí člověk, jaké rozpaky tisnivé zmocňují se člověka, dopustil-li se ve společnosti, třebaš mimochodem pouze, nějaké nejapnosti ve svém chování! A přece tu stojí mezi lidmi, rovný vůči rovným, a nejapnost i největší nesahá přece svým kořenem do oblasti požadavků mravnosti... a člověk by se třebaš studem rád pod zemi propadl po podobném společenském poklesku. Tedy vůči lidem cítí se každý jednotlivec přísně vázaným společenskou slušností, cítí se nezvratně upoutaným zvyky, které povstávají mnohdy náhodou, čas od času i podle rozmarů se mění a v sobě přecházejí ceny valné nemají, činí tak a činí musí proto, že jest na společnost poukázán svazky a potřebami mnohými a přirozenými.

Než co znamenají všechny tyto svazky společnosti lidské proti onomu poměru naprosté a služebné závislosti, který

panuje mezi člověkem a onou bytostí nejvyšší, od níž všechno, což jest, pochází a stále jest zachováváno, čím jsou všechny společenské naše styky proti svazku, který víže nás ubohé pozemšťany k Bohu? A jakou slušnost, jakou úctu, jaké chování má člověk k tomuto nesmírnému, všemocnému, nejdokonalejšímu Bohu?

V pravidlech slušného chování ovšem bývá také paragraf, určující chování člověka v kostele, upravující tedy jaksi chování lidské i ve příčině uctivosti náboženské, než jak chovají se tu lidé proti Bohu, jak chovají se jmenovitě oni zjemnělí a uhlazení vzdělanci, kteří každý křivý krok svých spolubližných posuzují s přísností a příkrmostí až úžasnou?... Těžko tu zadržeti slova případného úsudku, který vyznívati může tónem také jen co nejvíce příkrým...

Kdyby se ten který jednotlivec, ať on kdokoliv, jen tisícím dílem odvážil ve společnosti chovati se takovým způsobem, jakým chová se pravidelně vůči Bohu, byl by v každé společnosti zhora nemožným, byl by jednoduše v očích společnosti a jejím úsudkem společensky zabit!!

A co prospěje člověku libiti se lidem, když jest obtížným a protivným Bohu?

Boha svého, živého a pravého, Krista Ježíše vidí katolík tělesným zrakem v nejsv. Svátosti, pozíraje na sv. hostii, patří ve tvář Bohu živému, svému Spasiteli, svému Pánu, svému budoucímu Soudeci... a co činí, jak se chová ve většině případů?

Kristu Ježíši v nejsv. Svátosti má se katolický křesťan klaněti!!

Pozorujme, jak dopadá ve skutečnosti namnoze nyní toto klanění!

Katolik vstupuje do domu Božího — ač tu vlastně nelze mluvit příliš obecně, protože mnozí, jmenovitě vzdělanci (a také nevzdělanci) ani nezavadí třebas i po dlouhá léta o chrám Páně — vstupuje do svatyně, kde na oltáři ve svatostánku sídlí Ježíš Kristus ve velebné Svátosti; světlo věčné lampy jako ohnivý jazyk hlásá mu přívětivě Spasitelovu přítomnost — ale hluchými jsou jeho uši, bezcitným jeho srdce;... vejde-li do rozpustilé společnosti veřejného hostince, musí se shromážděným aspoň ukloniti, v kostele však živému Ježíši Kristu ani toho častokráte neučiní!... Jakou výčitkou jest to planoucí věčné světlo pro duši takového neuctivého katolíka, nejinak než hroživými slovy proroka bije v jeho necitelné, tomu, co jest Nejsvětější, odcizené srdce, jakoby volal ten, potupený jednáním takovým, Spasitel vyčítavě s oltáře a svatostánku: »Jestliže jsem Otcem tvým, kde jest úcta ke mně, a jestliže jsem Pánem tvým, kde jest bázeň přede mnou?«... Ale srdce lhotejného, vlažného a pro city náboženské otupělého nedotkne se pranic... snad až jednou hrozný hlas andělské trouby volající k soudu a rozkaz Ježíše Krista, soudce, který tenkrát v majestátu božské veleby rozkáže: »Vydej počet!«... Nynější poměry světa zůstanou pro Pána Ježíše v nejsv. Svátosti až do onoho dne hrůzy napořád bolestnou horou Kalvarskou...

Katolik jest snad přítomen mši sv., — nejsv. oběť dospěje až k tajemnému proměňování, — kněz pozdvihuje Tělo a Krev Ježíše Krista — — co tu činívali často katolíci? Andělé neviditelní koří se v prachu Kristu Pánu, a osvětlený katolík v přesvatém tom okamžiku často ani hlavy neskloní! Nepoklekne, a jestliže kleká, činí to snad hůře, než před věky nelitostní katané, když »klekajíce, posmívali se« Spasiteli utýranému... Ó jak trpkým mučením jest pro Krista

Pána ve velebné Svátosti chování tak mnohých, mnohých katolíků! — —

Kněz nese velebnou Svátost k nemocnému, — veřejně ubírá se Spasitel po cestách města nebo osady, aby potěšil a posilil duši chystající se k odchodu z tohoto slzavého údolí, — jak pozdravují mnozí katolíčtí křesťané na setkání svého Pána Ježíše?! Potká-li katolik takový svého známého, uctivě i přívětivě vždycky pozdraví, a tu setkává se se svým bratrem, Pánem, Vykupitelem a Soudcem, setkává se s živým Bohem... a jak se k němu přecasto zachová?...

A pohlédme na konec na slavný průvod o Božím Těle! Kristus Ježíš v nejsv. Svátosti slavně ubírá se středem lidu, který svou přesvatou Krví vykoupil — slavnostní tento průvod s velebnou Svátostí jest nejstkvělejším osvědčením katolického ducha a viry, — církev Páně rozvíjí veškeru možnou slávu a nádheru, — slavnost vítězná, jásavý triumf má býti připraven Pánu Ježíši, — než, jak k tomu přispívají mnozí katolíci? ... S jakým chováním, s jak úžasnou lehkovážností bývá se tu potkati Spasiteli světa?! Skvostný průvod náboženství Kristova stává se přecasto nádhernou výstavou vystrojených a vyšňořených lidských těl, chvíle zaníceného klanění, okamžiky, kdy se má a může člověk účastniti citů andělských, místa, která na ten okamžik se stávají částí nebes, tato místa bývají nezřídka jevištěm pohledů, žádostí a vůbec úkazů, za které Pán Ježíš při svém umučení snáseti musil útrapy nejhorší... Průvod o slavnosti Božího Těla má býti pro Pána Ježíše triumfem a slavností vítěznou, a zatím duše předrahou jeho Krví vykoupené činí mu z něho strasti a potupy plnou cestu na Golgothu, na krvavé, odporné místo popravy...

Ó jsou ty poměry v nynějším světě pro Krista Ježíše v přepodivném tajemství

jeho oltáře, jsou mu napořád bolestnou horou Kalvarskou!...

»Lide můj, lide můj, co jsem ti učinil, anebo v čem zarmoutil jsem tebe? Já jsem tě vyvedl z otroctví ďábla a poroby hříchů, krmím tě napořád Tělem svým, a ty mne přibíjíš necitně na dřevo kříže! Co jsem měl učinit ještě a neučinil jsem? Odpověz mi, lide můj, odpověz!« ...

— — — — —
Jsme tedy povinni, t. j. ve svém svědomí jako katoličtí křesťané přísně zavázáni Kristu Ježíši v nejsv. Svátosti oltářní se klaněti! Vstěpuje se povinnost tato již útlým dětem do srdcí, jsou nabádáni k ní stále všichni věřící, církev sv. svými obřady, zvláště pak těmi, které přímo dotýkají se velebné Svátosti, dává každodenně živý příklad a praktický návod, jak se nutno v této věci katoliku chovati, odkud tedy ta úžasná neuctivost, to lehkovážné skoro až rouhání, s kterým možno potkati se v nynější společnosti za každým téměř již krokem?

»A poněvadž se rozmnoží nepravost, ustydlas lásku mnohých« (Mat. 24, 12.), — tato slova svatého evangelia snad nejlépe vystihují pramen zmíněného právě a pohoršlivého zlořádu, a věru že se zdá, jakoby ten dobrotivý Spasitel sám si takto byl určitě předpověděl svůj osud ve Svátosti své nejsvětější lásky.

Předné jest to pokleslost víry! Ano, víra, a zvláště živá víra v přítomnost Páně v nejsv. Svátosti, ta vymizela namnoze ze řad naší společnosti, za vírou pak smutně upadal dobrý mrav! A hlavně hříchy tělesnosti, hnusné a i zdravému, přirozenému rozumu odporne hříchy nečistoty, které nyní přímo bují ve všech vrstvách společnosti, a to zase hlavně v rafinovaně často zvrhlé spo-

lečnosti tak zvané (!) intelligence, tyto hříchy jsou to, které jsou kořenem neucty k velebné Svátosti! »Neházejte svatého psům, nepohazujte perel před nečistý dobytek, sice obrátí se ještě na vás a ublíží vám,« řekl Spasitel, a opravdu! zvířecký hřích nečistoty, ten hlavně se obrací a sápe na nejsv. Svátost neuctivostí a rouhavou lehkovážností jakoby chtěl zničit toho Spasitele — výjev ostatně docela přirozený a pochopitelný: nic není tak protivným a nic k takové zuřivosti bésné nepopouzí zvířeckou zhýralost, jako pohled na svěží, půvabnou nevinnost... a zde pramen vši nevinny, svatost sama jest přítomna na oltáři, jak bodati tedy musí ďábelské snahy nynější zhýralosti, jak bodati je musí pohled na Krista Ježíše přítomného pod čistou, bělostnou způsobou hostie?

Poněvadž se tedy rozmnožila nepravost, ustydlas lásku mnohých — ustydlas nebo i zcela vymizela láska a zavládla drzá neuctivost nebo i přímá rouhání...

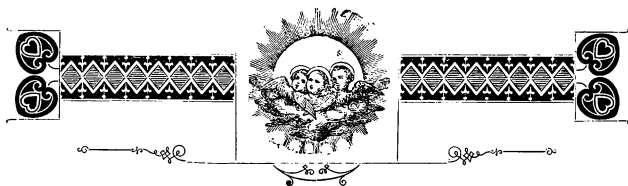
A přece jest zárukou ta nejsvětější Svátost, zárukou mocnou božské lásky a božského milosrdenství pro potřebné lidstvo! Ó jistě že jen proto tolik běd, tolik rozervanosti a zločinů nalézá se nyní ve světě, poněvadž se tolik neuctivosti úžasných páchá proti nejsv. Svátosti oltářní! Bůh nebývá posmíván a zvláště v zázračném tajemství jeho lásky nutno přísně výhost dáti všemu, co by jakkoliv se protivilo účtě k Pánu a vládci všeho, což ve veškerenstvu jest a se hýbe a žije a dýše!

„Kristu Ježíši v nejsv. Svátosti oltářní přísluší se klaněti!“

A proto: Chválena buď ode všech a na všech místech bez ustání nejsv. Svátost oltářní!

P. X. B.

Kněžské požehnání.

(K svěcení kněžstva.)

Na nedlouho rozjedou se po vlastech našich mladiství novokněží, aby, přijavše svátost svěcení kněžstva z rukou arcipastýře, slavnou »primici« započali posvátný úřad kněžský mezi svěřenými jim ovečkami. »Primice« čili »kněžské prvotiny« jest zajisté slavností krásnou, významnou jak pro novosvěcence, tak pro osadu, v níž se slaví. Novosvěcenec přistupuje tu ponejprv za průvodu starších kněží a nespočetného lidu věřícího k ozdobenému oltáři Páně, aby ponejprv užil moci Kristem Pánem samým mu propůjčené a obětoval ve mši sv. nejsv. tělo a předrahou krev Pána našeho Ježíše Krista Bohu Otci v obět nejsvětější a Bohu nejmilejší. Oběti touto započíná kněžský svůj život, aby jednak Bohu nejdobrotivějšímu vřelé díky vzdal za všechna až posud prokázaná dobrodíní, zejména za povolání ke stavu duchovnímu, jednak aby oběti touto si vyprosil na Bohu potřebných milostí k vážnému a záslužnému zastávání úřadu kněžského a plnění hmotných a těžkých povinností s ním spojených. Pro novokněze jest primice úhelným kamenem, zakončujef dráhu přípravou a započíná dráhu práce na počest Boží a spásu duší.

I pro osadu, v níž se primice slaví, jest den tento svátkem obzvláště

slaveným. Vždyť v některé osadě až posud primice žádná se neodbývala, vždyť obyčejně bývá »primiciant« rodákem osadním anebo alespoň tam velmi dobře známým. Bývá s osadníky spřízněn anebo svazkem přátelským spojen a proto každá katolická osada přičiňuje se co nejvíce, aby primici oslavila a tak na jevo dala radost svou, že z lůna jejího posel sluha Boží a že si váží stavu kněžského jakožto stavu posvátného, Bohem samým ustanoveného.

Proto radost je pohleděti na zbožný zástup věřících, kteří nedbajíce nepohody ani vzdálenosti, s radostí a touhou přišli, aby doprovodili novokněze z domku oteckého do domu Božího ku slavné primici.

České rčení praví, že »má člověk na primici roztrhati pár střeviců«, t. j. že má i sebe delší cestu vykonati, aby primice se účastnil, a domů si odnesl požehnání novosvěcence.

Ano, požehnání primiciantovo vábí náš zbožný lid z daleka na primici, z čehož lze souditi, jak lid si až posud váží požehnání kněžského a má v tom ohledu úplnou pravdu, neboť jest požehnání kněze veleužitečnou svátostninou.

Plnou moc žehnati dostává novosvěcenec při svěcení na kněžství a sice v tom slavném okamžiku, kdy biskup dlaně jeho sv. křížmem maže v podobě

sv. kříže a tak náplň požehnání v ruce jeho vkládá řka: »Aby cokoliv (ruce tyto) žehnati budou, bylo požehnáno, a světi budou, bylo posvěceno. Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista.« Amen.

Kněz je udělena tímto moc velika, a proto je také jeho povinností moci této na čest Boží a spasení věřících užívati. Jest to jedna z hřiven Kristem Pánem mu propůjčených, kterou nesmí zakopati do země jako onen služebník v podobenství, nýbrž jí co nejvíce užívati, aby užitek co největší přinášela. Na druhé straně ale musí si lid katolický vědom býti, jakých milostí a darů mu skýtá Bůh skrze požehnání kněžské a musí tedy nejvíce a nejčtetněji si ho vyprošovati.

Požehnání, jež kněz at slavně at soukromě uděluje, jest svátostnina, neboť udílí je kněz jménem církve sv. a dostává se jim všem, kdož účinku jeho se neprotivují, obzvláštních milostí jak pro duši, tak pro tělo.

Kněz uděluje vždy požehnání své jménem nejsv. Trojice. Ó jaké pocity zmocňují se věřícího srdce při každém zbožném vyknutí jmen nejsv. Trojice Boží! Sv. František Xaverský plál takovou láskou, že denně mnohokrát s toužebností volával: »O Sanctissima Trinitas!«, »Ó nejsvětější Trojice!« — Vždyť Bůh jest to, Bůh trojjediný, jenž požehnání uděluje a sice skrze pomazané ruce kněze, sluhý svého. Požehnání toto působí, že věřící s větší pozorností a pobožností modlitby své vykonávají mohou, jsouce mysle sebrané a pozorné, a tak co nejužší spojení jsou s modlícím a obětujícím se za ně Spasitelem. Proto se tak často uděluje požehnání při modlitbě kněžských hodinek. Požehnání se nám dále proto udílí, aby se svolávalo Boží požehnání na naši práci a celé naše konání. Všimněme si jen při slavné mši sv. toho, že kněz podjáhovi po

přečtení epistolý uděluje požehnání. Epistola obsahuje ponejvíce poučení a napomenutí k životu bohulibému; jak podjáhén, jenž poučení toto lidu předčítá, tak věřící lid má se podle toho zachovávat i proto jim k tomu konci uděluje kněz požehnání na pomoc Boží.

Jest tedy velmi užitečné a bylo by si přát, aby lid náš před prací, zejména důležitou a obtížnou se posiloval požehnáním svého duchovního pastýře. Užitek by se brzy ukázal!

Další účinek požehnání kněžského jest oslabení moci a působení satanášé. Církev sv. má obzvláštní požehnání proti účinkům zlého ducha, v němž se modlí; aby Bůh moc zlého zlomiti ráčil.

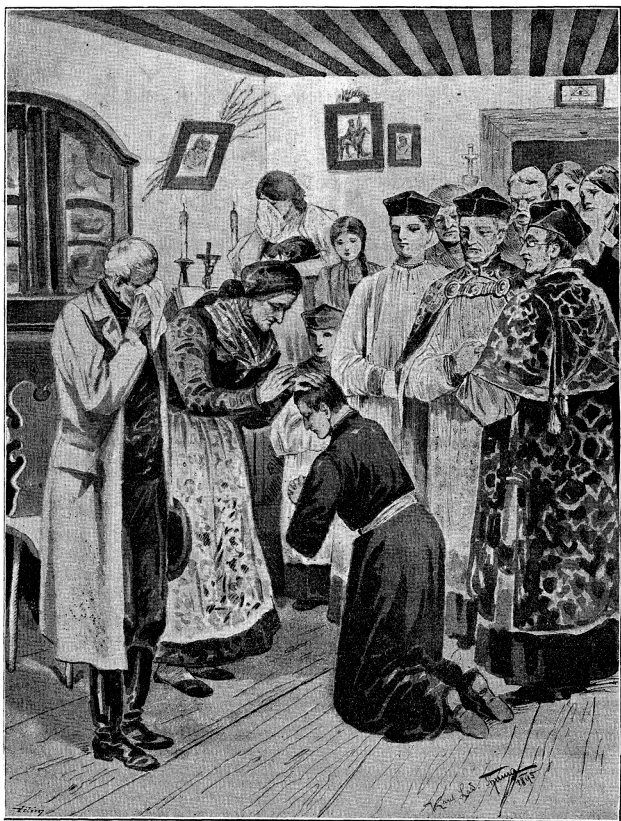
Na svátek svatého kříže modlí se kněžstvo v hodinkách: »Ejhle, kříž Páně, utecte, mocnosti zlé,« atd. A na jiném místě: »Skrze znamení kříže od nepřátel vysvobodí nás Bůh náš.«

Obzvláště účinným prostředkem jest sv. požehnání v pokušeních. Církevní spisovatel Laktancius píše o tom: »Jak hrozně znamení toto ďáblům jest, vi ten, jenž na své oči viděl, kterak ďáblové, jestliže se jménem Kristovým zařikají, z těl posedlých prchají. Neboť jako Kristus Pán, chodě po této zemi, slovem svým všechny ďábly vymítal a tak mysl ubohých posedlých rozrušenou a mnohdy i zběsilou, opět upokojil, tak vymítají i jeho nástupcové jménem mistrovým a znamením kříže tytéž zlé duchy z lidí jimi posedlých. Ano, našel-li se kdo při obětech pohanských, jenž tajně se požehnal sv. křížem, nemohli pohané v oběti pokračovati, duch věstecký nedával odpovědi a jejich bohové a šotkové prchli. Tak hrozným jest jim znamení kříže.«

Proto jest velmi užitečné se svatým křížem žehnati a co nejčastěji kněžského požehnání účastnu býti, tím se člověk ozbrojuje proti pokušením zlého ducha a neklesá tak snadno v hřích.

Ovoce požehnání kněžského záleží také přechasto v odvrácení časného zla. Již nescíslní věřící, žehnající se svatým

ještě větší, neboť kněz jest prostředníkem mezi Bohem a lidmi a proto má prositi a se modliti i za časné potřeby věřících

krížem doznali často obzvláštní a netušené pomoci v nouzi a potřebách pozdějších. Požehnání kněze působí měrou

a jim v tom požehnáním svým pomáhati. Dobře platí o knězi slova žalmistova, kde praví Bůh: »Volati ke mně bude,

a já vyslyším jej!« O sv. Romanovi čteme, že požehnáním svým vyčistil krajinu, v níž bydlil, od jedovatých hadů. Sv. Jan Evangelista, sv. biskup Sabinus, sv. Benedikt způsobili požehnáním, že se koflik s vinem, v němž bylo jedu namícháno, rozbil a oni uchráněni byli smrti otrávením.

Jiným účinkem kněžského požehnání bývá i moc uzdravovací a léčivá. Svati apoštolové Petr a Jan uzdravili chromého u brány chrámové slovy: »Ve jménu Ježíše vstaň a chod!« Svatý Suitbertus uzdravoval požehnáním dnou skličené. O svatém opatu řádu premonstrátského Bedřichovi († 1175) čteme, že modlitbou a požehnáním vzkřísil děcko bez křtu svatého zemřelé k životu, kteréžto po křtu sv. zase zemřelo.

Svatý Martin uzdravil požehnáním svým chlapce jedovatým hadem uštknutého. Sv. biskup Blažej uzdravil žehnáním chlapce v nebezpečí smrti vězícího, jemuž pevně se zaryla kost ve chrťaně. Proto se uděluje sv.-blažejské požehnání. Ku sv. biskupu Eugenovi přiveden byl slepec, jež požehnav, uzdravil. V životopise Anny Kateřiny Emmerichové čteme, že často trpěla hrozné bolesti na usmiřenou za hříšníky. A v těchto bolestech jí velikým ulehčením a posilou bývalo požehnání duchovního pastýře. Ano, i když nemoc její dostoupila vrcholu a obávati se bylo smrti, polehčilo ji požehnání kněze, tak že sama zvolala: »Ejhle, co zmůže ruka kněze a modlitba! Život můj jest darem požehnání kněžského.«

I na počátku tohoto století vzbudil zbožný kněz, kníže Alexander Hohenlohe všeobecnou pozornost četnými zázračnými uzdraveními, jež působil jedině svým kněžským požehnáním. Proto nelze se diviti, že zbožní a věřící nemocní

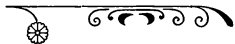
tak rádi přijímají požehnání kněze a cítí se posilněnými. Jestliže již slovo z úst kněžských konejšivě působí na nemocné, čím více požehnání, které plyne od Boha rukama kněžskými a prospívá trpícím. Bůh sám dal nemocným tento léčivý prostředek, kež ho také pilně a s důvěrou užívají!

Konečně se musíme ještě zmíniti o účinku požehnání kněžského na prospěch duší v očišti. Tak jak pokropení vodou svčenu duším v očišti mnoho pomáhá, tak ještě více jim užitečné jest požehnání. Proto také chodívá každý duchovní pastýř rád na hřbitov osady mezi své ovečky zemřelé a tu modle se za ně, žehná je znamením sv. kříže, a tím zajisté veliké útechy skýtá těm, kdož v očišti ještě strádati musí. Proto žehná kněz při pohřbu několikrátě hrob i mrtvolu. Zesnulá Anna Kateřina Emmerichová praví o tom: »Moc požehnání kněžského vniká až do očišce a občerstvuje jako ranní rosa dušičky, jimž v plné důvěře a s pevnou vírou se uděluje. Kdo by to tak vše zřejmě viděl jako já, ten by zajisté se co nejvíce přičiňoval takovou pomoc ubohým duším zjednávati.«

Shrneme-li vše, co řečeno, dohromady, uznáme, že požehnání kněžské má velikou moc a že přináší veliký užitek věřícím za živa i po smrti, pro duši i tělo.

Važme si proto prostředku tak účinného a vzácného, Bohem samým nám daného; přijímejme s důvěrou a myslí zbožnou požehnání kněžské po mši sv. a po kázání a kdykoli potřebu pomoci Boží cítíme, vyprošujme si požehnání duchovního otce jakožto záruku pomoci nebeské. I zde platí slova Kristova: »Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete.«

BOH. HENDL.

Stvoření světa.

»Na počátku stvořil Bůh nebe
a zemi.« (I. Mojš. 1, 1.)

Jako byla kdysi takřka ob-
léhána od nesčetných po-
sluchačů kazatelna sv. Jana
Zlatoústého v Antiochii a
v Cařihradě, jakož i na
jiných místech, kde kázal, tak se dalo
i slavnému biskupu trevirskému, Matiaši
Eberhardovi v druhé polovici našeho
století; právem nazýván Janem Zlato-
ústým 19. věku.

V drahém pokladě kázání jeho září
příkrasně také výklady o důležitých udá-
lostech starozákonních; oblažij i nás
příkrasná ta zář.

* * *

»Všeliké Písmo, od Boha vdechnuté,
užitečné jest k učení, k trestání, k na-
pravování, k cvičení ve spravedlnosti,
aby dokonalý byl člověk Boží, ku vše-
likému skutku dobrému způsobilý.« (II.
Tim. 3, 16. 17.) Pamětliva těchto slov
sv. apoštola národů podává nám církev
Písmo svaté, čte je v kostele, ve škole;
preje si, aby čítáno bylo i v rodinách,
ovšem s výkladem církevním; jestit
Písmo svaté širým, úrodným polem;
vzděláno-li patričně, hojný vydá užitek;
celé Písmo svaté, tedy i Starý Zákon,
kdež zaznamenáno tolik velebných činů
Božích, tolik výtečných příkladů ctnosti,
tolik výstražných skutků zloby a hříchu,
odkudž bleskoť tolik krásy!

Nemysleme, že obírajíce se Starým
Zákonem, vzdálení jsme od Krista Pána;

onť sám nabádal svých posluchačův, aby
četli a zkoumali svaté knihy staro-
zákonní, onť že vydávájí svědectví o
Kristu. »Zpytujte Pisma, neboť vy se
domníváte život věčný v nich míti; a
tať jsou, ježto svědectví vydávají o mně.«
(Jan 5, 39.)

Kristus Pán kráčí i Starým Zákonem,
ovšem jakoby s t. áří zastřenou; zabeřme
se do Starého, zabeřme se do Nového
Zákona, všude spatřujeme téhož Boha,
téhož Spasitele, touž cestu do nebe.
Sv. Augustin praví: »Na utvrzení víry,
na útěchu naděje, na roznicení lásky
čteme knihy starozákonní, čteme knihy
apoštolů; souhlasí překrásnou harmonií;
a touto harmonií jako nebeskou hudbou
probouzejí nás z ospalosti pozemského
života, povzbuzují nás palmou nebeského
povolání.

* * *

Začátek Pisma svatého líčí začátek
světa. »Na počátku stvořil Bůh nebe a
zemi. Země pak byla pusta a prázdna,
a tma byla nad propastí, a Duch Boží
vznášel se nad vodami. I řekl Bůh! Buď
světlo! A učiněno jest světlo. I viděl
Bůh světlo, že bylo dobré, a oddělil
světlo od temnoty. A nazval světlo dnem
a tmu nocí; i stal se večer a jitro, den
první. Řekl také Bůh: Buď obloha upro-
střed vod, a odděl vody od vod. I učinil
Bůh oblohu a oddělil vody, kteréž byly
pod oblohou, od těch, kteréž byly nad
oblohou. A stalo se tak. I nazval Bůh
oblohu nebem, a stal se večer a jitro,

den druhý. Řekl pak Bůh: Shromážděte se vody, kteréž pod nebem jsou, v místo jedno, a ukaž se sucho. I stalo se tak. A nazval Bůh sucho zemí, a shromáždění vod nazval mořem. A viděl Bůh, že bylo dobré. I řekl: Zplod' země bylinu zelenou a činící símě, a dřevo plodné nesoucí ovoce podle pokolení svého, jehož by símě v něm samém bylo na zemi. I stalo se tak. A vydala země bylinu zelenou a činící símě podle pokolení svého, a dřevo nesoucí ovoce a mající jedno každé símě podle tvárnosti své. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I stal se večer a jitro, den třetí. Řekl pak Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, a ať dělí den a noc a jsou na znamení časů, dnův i let, aby svítila na obloze nebeské a osvětlovala zemi. I stalo se tak. A učinil Bůh dvě světla veliká: světlo větší, aby panovalo nade dnem, a světlo menší, aby panovalo nad nocí, i hvězdy. A postavil je na obloze nebeské, aby svítila nad zemí a panovala nade dnem a nocí, a dělila světlo a tmu. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I stal se večer a jitro, den čtvrtý. Řekl také Bůh: Vydejte vody plaz duše živé, a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou. I stvořil Bůh velryby veliké, a všelikou duši živou a hýbající se, kterouž vydaly vody v tvárnostech jejich, a všeliké létavé podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I požehnal jim řka: Rosttež a množte se a naplňte vody mořské, a ptactvo ať se rozmnožuje na zemi. I stal se večer a jitro, den pátý. Řekl také Bůh: Vydej země duši živou podle pokolení jejího, hověda a zeměplazy i zvířata zemská podle tvárností jejich. I stalo se tak. A učinil Bůh zvířata zemská podle tvárností jejich, i hověda, i všeliký zeměplaz podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I řekl: Učinme člověka k obrazu a podoběnství svému, a ať panuje nad

rybami mořskými a nad¹ ptactvem nebeským i nad zvířaty, i nade vši zemí, i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi.* (I. Mojž. 1, 1—26.)

Jaká to velebnost spočívá na tomto začátku Písma svatého! Do jaké výše, závratné výše jsme tuto uvedeni! Událo se nám, jako poutniku, jenž hledaje zřídla mocné řeky, mocného veletoku, stoupá vždy výš a výše, až konečně stane u požehnaného pramene; i my, hledající původu všeho tvorstva, stoupáme výš a výše, až staneme u všemohoucího Boha, u všemohoucího Stvořitele.

* * *

Mnoho, přemnoho událostí zaznamenáno ve Starém i Novém Zákoně; ale nade všechny vynikají dvě; na nich jako na dvou ohromných sloupech spočívá všecek svět; jsou to stvoření a vykoupení; stvoření, učinění všeho tvorstva z ničeho; vykoupení, vysvobození člověčenstva ze hříchu. Cokoliv jiného Bůh dále činil, činí a ještě učiní, cokoliv nám dále Písmo sv. vypravuje, souvisí se stvořením nebo s vykoupením.

Vykoupení věnováno ovšem daleko více stran Písma svatého; o vykoupení mluvili a psali už také proroci starozákonní, vykoupení vylíčili nám čtyři evangelisté, hlasatelé vykoupení ustanoveno dvanácte apoštolů.

Stvoření vylíčil Mojžíš samojediný, o stvoření napsána jediná zpráva, jediné řekli bychom evangelium, jak jsme je svrchu uvedli.

Proč, odkud tato nesrovnalost? — Možno říci, jakoby vykoupení bylo těžším, obtížnějším dílem než stvoření; možno říci, že vykoupení jest nám důležitějším než naše stvoření, ba důležitějším než stvoření všeho světa. Dobře pje církev sv. na Bílou sobotu, světic svící velikonoční: „Nic by nám nepro-

spělo narození, kdyby nebylo prospělo vykoupení.«

Nad to dalo se vykoupení před svědky, před očima lidstva; viděli lidé už starozákonní přípravu na Messiáše, viděli Messiáše samého; znali jeho rodiště, znali jeho pozemskou pouť, viděli jeho smrtelné lůžko na hoře Kalvarii, viděli, kterak se tam obětuje pravým Beránkem Božím, jenž snímá hříchy světa. Ba i po smrti spatřen jest Kristus Pán, spatřen slavně vzkříšený, viděno jeho svaté tělo, hmatány jeho oslavené rány. Ovšem bolné nadešlo rozloučení na hoře Olivetské, odkudž čtyřicátý den po zmrtvýchvstání podivuhodně vstoupil na nebesa; avšak hned desátý den náhradou dostalo se přátelům Ježíšovým Ducha svatého.

Zcela jinak je se stvořením světa. Tvůrčí úkon Boží tvory teprv vyvodil z ničeho; tohoť nikdo nebyl svědkem; zejména pak člověk teprv tenkrát stvořen, když všecko ostatní tvorstvo bylo už na světě. Dobře pravil Hospodin zbožnému trpiteli Jobovi: »Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi?« (Job 38, 4.)

Ano, založení světa nikdo neviděl; avšak Bůh u své dobrotě a lásce poučil zajisté už naše prarodiče Adama a Evu o tomto všemohoucím a nejmoudřejším tvůrčím úkoně, a poučení ono zaznamenal potom světec Mojžiš ve své první knize.

Nemyslemeť, že Bůh stvořiv člověka, korunu tvorstva pozemského, pustil ho snad jako bludnou ovci na širou zemi. Nikoliv. Choval jej, jako dobrý otec chová své milé dítě; držel jej v náručí své lásky. Bůh sám byl vychovatelem člověkovým, Bůh sám byl jeho učitelem; a člověk krásně prospíval v této božské škole; vímeť, jak veledůmyslně pojmenoval Adam jednotlivá zvířata, zcela dle jejich přirozenosti a vlastností. V jedné takovéto hodině božského vyučování

oznámil Hospodin praotci našemu, kterak svět stvořen.

Toto božské poučení o začátku světa bedlivě si uložil Adam do mysli své i do srdce svého, zachoval si je krásnou pomněnkou ze zahrady rajské, z níž byl po té pro hřích svůj vyloučen; vypravoval je svým dítkám, a tyto opět svým potomkům. A tak přecházelo evangelium o stvoření světa ústním podáním s pokolení na pokolení, právě jako později evangelium o vykoupení člověčenstva taktéž ústním podáním, kázáním apoštolským, kázáním nástupců svatých apoštolů šířeno a oznamováno.

Když však potomstva Adamova přibývalo, když se lidstvo své kolébky vždy víc a více vzdalovalo, když se Bohu víc a více zpronevěrovalo, místo Spasitele tvorům se klanělo, pohanstvím, modlárstvím se hanobilo: vadla a vadla i ona rajská pomněnka o stvoření světa, zatemňována a různými, přepodivnými přídávky, pohanskými bájemi znetvořováno ono ústní podání o stvoření světa; přes to však přese všechno zachovalo se u všech národů pohanských alespoň jádro onoho rajského evangelia, všichni věděli a vyznávali, že svět od Boha učiněn.

Pohanů zatím nechal Bůh; měli doznati a pocítiti, do jaké bídý zavede je hřích, kde se octnou, zpronevěřivše se lásce Boží; měli se dlouhými stoletími přesvědčiti, že si sami nikterak nepomohou ze svého mravního neštěstí; měli se konečně roztoužiti po Mesiaši. Ano, pohanů nechal Bůh; ale za to byl si v osobě Abrahamově (asi 2000 let před Kristem Pánem) a v potomcích jeho vyvolil své milé patriarchy, praotce vyvoleného národa izraelského, aby se alespoň v nich a v národě tomto zachovala pravá víra a naděje v příštího Messiáše; k pravé té víře patřila i vědomost o stvoření světa; tať ústním po-

dáním u těchto vyvolenců stále udržována, až konečně od Mojžíše asi roku 1500 před Kristem na začátek Písma svatého položena. Proroci, kteří po Mojžíšovi byli působili v národě vyvoleném, ve jménu Božím poctivě vydali svědectví o všem, co Mojžíš byl z osvětlení Ducha sv. napsal. Když pak v plnosti času zavítal k nám na zemi s výšin nebeských sám jednorozený Syn Boží, aby nás naučil, co máme věřit a konat, aby nám dal příklad svatého života, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil, potvrdil i on pravdivost slov Mojžíšových; jesti v té příčině památný zvláště tento výrok Pána Ježíše: »Což jste nečtli (U Mojžíše), že ten, jenž učinil člověka s počátku, muže a ženu učinil je?« (Mat. 19, 4.)

I svatí apoštolové, tolika zázraky, tak bohonadšenou činností a na konec smrtí mučnickou osvědčení učitelé pravdy Boží, ctili celé Písmo svaté Starého Zákona knihou Boží, knihou Duchem sv. vnuknutou; a jestliže celé, tož i jeho začátek, záznam o stvoření světa.

Považme konečně, že tomu nasvědčuje po všechny věky křesťanské i nauka církve svaté, této neomylné učitelkyně pravdy.

Však i veleučení mužové, kteří se zabývají zkoumáním přírody, veleučení přírodopysycové, doznávají a dosvědčují, že vesmír jest veledílem všemohoucnosti a moudrosti Boží.

Slavný Koperník, ztráviv život ve službě Boží a zkoumání těles nebeských, kázal si na hrob napsati tato slova: »Za milost, již se dostalo Pavlu, nežádám, ó Bože, aniž prosím za odpuštění, jehož jsi udělil Petru; ale za to Tebe prosím a vroucně žádám, abys mně ráčil býti milostiv, jako lotru na dřevě kříži.«

Slovutný Kepler zakončil své jedno hvězdářské dílo těmito slovy: »Nyní nezbyvá mi, leč očí a rukou pozdvihnouti

k nebesům a pokorně i zbožně kořiti se Otci všeho světa. Ó Stvořiteli Pane náš, který světlem přírody vzbuzuješ v nás touhu po světle milosti, abys nás tímto přivedl ku světu slávy, díky Tobě vzdávám, že jsi mně svým tvorstvem popřál tak veliké radosti, kdy jsem udiven a plesaje pohlížel na ně, jak vyšlo z Tvých rukou. Hle, tuto jsem ukončil dílo svého povolání. Objevil jsem lidstvu slávu Tvých skutků. Mysl má byla plna dobré snahy; je-li však přece něco v mém díle, co by bylo Tebe nedůstojno, nauč mne, bych to poopravil. Popřej mi milosti, aby toto dílo bylo Tobě ku cti a slávě a k spáse duší, a nikdy v ničem na škodu.«

Na slova vzatý hvězdář Maedler pravý ve své Astronomii: »Nebesa vypravují slávu Boží — tak pěl již Žalmista Páně. Že jest astronomie původu nebeského, nechť se nám ukáže hodnou tohoto původu. Přivádějž nás k poznání Boha, zkoumajíc pravdy, jež nás obznamenují s jeho velikými díly, a vyvíjejíc zákony, jež se nazývají přírodními, a to právem, ne že by si je byla dala příroda, nýbrž že jí je sám Bůh předsal. I jest zákon přírodní a zákon božský jedním a týmž zákonem.«

Tot jest pravá přírodověda. Znají-li však někteří tak zvaní učenci pohyb země kolem slunce, ale Boha, kolem něhož vše se otáčí neznají — znají-li cesty těles nebeských, ale cesty do nebe neznají, jsou přes všechny své vědomosti zahanbeni prostými lidmi, kteří neznali a neznají oběhů těch nebeských těles, avšak znali a znají cestu k Bohu a věrně po ní kráčeli i kráčeji.

* * *

Bůh Stvořitel! Jaká to velebnost! Neskončený, věčný Bůh, bytost sama sebou, sama v sobě, nevýslovně blažená, od věčnosti vidí ve své moudrosti celý svět a pojednou chce, aby svět ten byl

netoliko v jeho poznání, nýbrž aby také skutečně bytoval. Bůh chce, Bůh řekl, a ihned z ničeho stvoření andělů, pouzí duchové, stvořena nebesa, obydlí jejich, jednou i obydlí lidí až dokonají pout pozemskou. Bůh chce, Bůh řekl, a utváří se mimo jiná tělesa všehomíra i naše země, povstává světlo, hromadí se vody, ukazuje se souš, rostou rostliny, svítí hvězdy, poletuje ptactvo, vodami plovou ryby, země oživena živočichstvem, a konečně vychází z rukou Božích koruna tvorstva pozemského — člověk.

Bůh chce, Bůh řekl, a stalo se! Jaká to síla vůle! V jaké velebnosti stojí před námi tvůrčí úkon Boží! Sebe důmyslnější, sebe umělejší vynálezy lidské — železnice, paroloď, telegraf, telefon atd. — stojí v hluboké poniženosti před tvůrčí vůlí všemohoucího Boha. Neboť což jiného jsou sebe podivuhodnější díla důmyslu lidského, než dovedné spojení objevených sil přírodních? Člověk může jen spojovati neb rozlučovati věci a síly už jsou uci, nového nic nevyvodí; kdyby z ničeho třebas jenom jedinký prášek způsobil, měl by moc, jaké nemá sebe slavnější panovník světa. Tvůrčí moc přísluší jenom a jenom Bohu, tvůrčí moc jest jenom a jenom Boží moc; jako nemůže slabý rozum lidský vystihnouti podstaty Boží, tak nevystihne a slovy nepoví tvůrčí moci Boží.

Jest to moc neskončená, jest to jediná pravá moc. Sv. Pavel poučuje a napomínaje sv. Timotea, pravi: »Přikazuji tobě před Bohem, kterýž všechno obživuje . . . a sám mocný Král nad králi a Pán nad pány.« (I. Tim. 6, 13, 15.)

Jaké to výtečné slovo! Všecka moc propůjčena tvorstvu tedy i králům, od Boha, jenž sám mocný jest; bez Boha není moci, bez Boha všecka moc všeho světa parou by se rozplynula a zmizela; Bůh obestírá vesmír pláštěm své všemohoucnosti; pod pláštěm tím mají bez-

pečný útulek jak velezářné, ohromné hvězdy na obloze nebeské, tak skromná sedmikráska na trávníku pozemském.

* * *

Blaze nám, třikrát blaze, že všemohoucí Bůh vládne všemu tvorstvu, vládne nám. Doléhej si na nás sebe větší klopota, sebe větší protivenství, svízele a soužení, víme, že za mrakem tohoto trudu bytje vševládny Hospodin, bez jehož vůle ani vlas nespadne s hlavy naší; jako když sebe hroznější a tmavější mračna honí se po obloze, víme, že za mimi skryto slunce, jež se opět ukáže a svou jasností a teplem nás potěší!

Odmysleme si však Boha, a vesmír proměnění se nám v slepé kolotání slepé, bezcitné hmoty, člověku zuboženému nezbude, leč zoufalost.

Dočítáme se v dějinách lidstva tak smutných událostí, přivozených zlobou lidskou, řekli bychom zlobou ďábelskou, že v jiných, klidnějších dobách sebe delší, sebe větší utrpení jednotlivců není proti nim takřka ničím. Otevřme si na př. v Písmě svatém druhou knihu Makabejskou, čtème si tam ukrutenství, jímž soužil Israelity surový král syrský Antiochus; vizme ubohou matku, kteráž musí patřiti na mučnickou smrt svých šesti drahých synů, že nechtěli přestoupiti zákona Božího; ještě zbývá sedmý syn, nejmladší; nachýlivší se k němu řekl: »Synu můj, smiluj se nadě mnou, kteráž jsem tě v životě po devět měsíců nosila a po tři léta ti mléko dávala a tě krmila a k tomuto věku přivedla; prosím tě, abys pohleděl na nebe i na zemi, a na všechny věci, kteréž v nich jsou, a poznal, že z ničeho učinil Bůh je i lidské pokolení; tak se stane, že se nebudeš báti tohoto kata (Antiocha); ale hoden bratří svých, učiněn jsa jich účasten, podstup smrt, abych tě v onom smi-

lování zase s bratřími tvými přijala.« (II. Mak. 7. 27—29.) Poslechl; umučen jest pro zákon Boží i on; nejposlzeze pak po synech usmrcena i matka; síla všemohoucího Stvořitele přemohla v nich a jimi sílu zloprověšného Antiocha. Tak smýšleli v pozdějších dobách všichni křesťanští mučienici; těšili se s bratřími Makabejskými: »Však Král světa nás pro zákony jeho umrlé k životu věčnému vzkřísí!« (II. Mak. 7, 9.)

Bůh jest posledním a svrchovaným cílem našich snah, naší práce, našeho života. Ježto poznává duše naše, že všecko, což jest, od Boha jest, nenalézá ukojení v odvislém tvorstvu, nýbrž směřuje k neodvislému Stvořiteli a Pánu všeho tvorstva; v Bohu má všecko; na věky platí slovo Hospodinovo: »Já jsem odplata tvá velmi velká!« (I. Mojž. 15, 1.)

Končíme slovy našeho slovutného pěvce Jablonského:

Jestíť jedna velká hlava
v oboru nebeských těl,
my vidíme její divy,
jí však nikdo neviděl.

Jestíť jedno jasné oko
v oboru nebeských těl,
my to víme, že nás vidí,
je však nikdo neviděl.

Jestíť jedno bystré ucho
v oboru nebeských těl,
my tušíme, že nás slyší,
je však nikdo neviděl.

Jsoutě jedna moudrá ústa
v oboru nebeských těl,
my slyšíme, že k nám mluví,
jich však nikdo neviděl.

Jestíť jedno mocné rámě
v oboru nebeských těl,
my cítíme, že nás vodí,
je však nikdo neviděl.

Jestíť jedno velké srdce
v oboru nebeských těl,
my slyšíme jeho tlukot,
je však nikdo neviděl.

Jestíť jedna svatá noha
v oboru nebeských těl,
my vidíme její stopy,
jí však nikdo neviděl.

Jestíť jeden veškerenstvem
svobodně vanoucí duch,
my cítíme jeho vládou
a nazýváme jej — Bůh!

FR. JANOVSKÝ.

Vzpomeň...

Vzpomeň, ó Maria, Matičko milá,
nikdy že's nikoho neopustila,
kdo k Tobě s důvěrou pevnou se utek',
srdíčka svého Ti žaloval smutek.

Tož i já, Maria, k Tobě teď kráčím,
slzami vzpomínky hříchů svých smáčím,
před Tvým zde obrázením kajně padám,
pomoc a útěchu od Tebe žádám.

Nepokoj srdce ztiš, hříchů to zbytek,
nebeské lásky v něm vypěstí kvítek.
setří mých slzí a potěš mé nitro,
nového žití pak zasvitne jítro.

Na neděli 9. po sv. Duchu.

«Ó kdybys bylo i ty poznalo, co tobě jest k pokoji.» (Luk. 19, 12.)

Povězte dceři Sionské: Aj, král tvůj běře se k tobě tichý sedě na oslici. « Tak prorokoval prorok Isaiáš o přislíbeném Messiáši a proroctví to se vyplnilo, když Pán Ježíš poslední k slavnosti velikonoční do Jerusáléma se ubíral. Tehdáž přivedli učenci jeho oslici i oslátka, vložili na ně rouchá svá a posadili jej na ně. Velmi pak mnohý zástup prostírali roucha svá na cestu, a jiní sekali ratolesti se stromů a metali je na cestu volajíce: »Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně! Hosanna na výsostech!« (Mat 21, 5—9.)

Tak oslavovali zástupové Pána Ježíše, on ale vida město Jerusálém plakal nad nim. Plakal, protože předvídal zavržení vyvoleného lidu israelského a onu hroznou zkázu, která na Jerusálém pro jeho zatvrzelost přijíti měla. A proto žalostně pravil: »Ó kdybys bylo i ty poznalo, co tobě jest k pokoji: ale nyní jest to skryté před očima tvýma. Neboť přijdou na tebe znovu, a obklíčí tě nepřátelé tvoji náspou, a oblehnou tě, a souží tě ze všech stran, a na zem tě porazí, i syny tvé, kteříž v tobě jsou, a neostaví v tobě kamene na kameni.« (Luk. 19, 43—44.) A pak, praví dnešní sv. evangelium, vešel Pán Ježíš do chrámu, a potrestav ty, kteří dům Boží zneuctivali kupčením a prodáváním, učil na každý den v chrámě.

A jak tehdáž učil Pán Ježíš v chrámě, tak učí až podnes všechny národy církvi svou, kterouž založil, a jako tehdáž od-

pirali nejedni svatému učení jeho ku záhubě duší svých, tak až podnes. Ano, až podnes nejedni pohrdají učením Pána našeho Ježíše Krista a to ponejvíce z dvou příčin: z nevědomosti a zlosti. — Vypravuje se o jistém francouzském hvězdáři, že na pokyn vlády zemské vydal se do krajín severní Evropy, aby tam nebeská tělesa a zjevy jejich pozoroval. Když přibyl do Laponska, našel tamní obyvatele, ani bydlí v podzemních děrách či kopcích kouřem začazených. Obyvatelé vidouce cizince shromáždili se plni zvědavosti kolem něho, prohlíželi sobě brzy jeho hvězdářské nástroje, brzy zas jeho mapy, a dali si o všem vykládati, nač a proč a k čemu ty věci všecky má. Že pak ale umění hvězdářskému pranic nerozuměli, smáli se pohrdlivě vykládači a pravili: »V pravdě, ty, tvůj král a tvůj národ pominuti jste rozumem, ježto takovými hloupostmi se zabýváte.« Hvězdář tím uražen pravil: »Nedivím se vám slyše vás takto tlachati. Nebo jak můžete, když jako sysli v podzemních děrách bydlíte a ničeho nevidíte leč mlhu, snh a světlo severní, o vznešeném umění hvězdářském moudře a rozumně souditi nebo umění toho si vážiti?« Na řeč tu trpkou, ale pravdivou strhl se mezi Laponci a Samojedy, tak totiž tamější obytelé slují, divoký křik a hvězdář jen stěžl ušel pěstím naň namířeným.

A tak se to má i s tím nejvznešenějším uměním, se svatým učením Pána Ježíše Krista. Oni nejedni se mu posmívají, jím pohrdají, že ho vůbec neznají. A proto také plakal Pán Ježíš nad Jerusálémem a pravil toužebně.

»Ó kdybys bylo i ty poznalo, co tobě jest k pokoji!« Než nebývá toliko čirá nevědomost příčinou, proč nejedni svatým učením Pána Ježíše pohrdají. anot je zrovna nenávidí. Toho příčinou bývá často zloba lidská. Pravil to sám Pán Ježíš v rozmluvě své s Nikodemem řka: »Neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho. Tento pak je soud: že světlo přišlo na svět, a milovali lidé více tmu, nežli světlo, nebo skutkové jejich byli zlí.« (Jan 3, 17—19.) Onot to učení Pána Ježíše s nebe jest a k nebi vede; ono svaté jest a vede k svátosti; onot velí hříchu se varovati a ctnostně mysliti, mluvit i jednati a proto, kdož dobré vůle jsou, rádi je přijímají, zlí pak jemu odpírají, anot je i nenávidí, zkrátka: kdož zlé vůle jsou, nechťejí jiti k světlu učení nebeského, aby nebyli trestáni zli skutkové jejich. Onot se tu opakuje, co

se přihodilo prvním rodičům našim. Dokud Adam a Eva v rájské nevinnosti žili, byl jim Bůh milý; milá jim byla jeho svatá vůle; milé jeho s nimi otcovské obcování. Jakmile ale se naklonili k hříchu, hříchu se poddali, stranili se Boha a utkali před svatou tváří velebnosti jeho. A tak jest posud, tak bylo i za dnů Krista Pána v Jerusalemě. Jerusalemě se uchýlil k zlému a proto nepřijal učení Messiáše svého, anot i nenáviděl jej a k smrti odsoudil. Přišlyť za to ovšem zlí dnové na nešťastný Jerusalemě; nešťěstí to budíž nám poučením a výstrahou, abychom od svatého učení Ježíše Krista ničím a nikým nedali se odvrátiti, nýbrž se ho věrně vždycky a všude přidržovali a je ve skutek uváděli. Di sám Pán Ježíš: »Kdo činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho, proto že v Bohu učinění jsou.« (Jan 3, 21.)

F. K.

Cesty milosti Boží.

Několik obrázků ze života sluhy Božího Fr. Maria Libermanna.

Podává JOSEF WEISS.

10. O povaze a ctnostech sluhy Božího.

Vraťme se zpět k P. Libermannovi. Neuplynulo ještě deset let, co zřeli jsme jej u papeže prositi o radu a požehnání, a již duchovní jeho rodina zaujímá v církvi sv. místo čestné. Ve Francii má již několik domů řeholních a členové její káží evangelium mezi černochoy Afriky západní, na březích moře indického a v Antillách. Než sluha Páně neskončil dosud poslání svého. Čekala naň jiná ještě práce neméně obtížná prací předšlých, ba snad obtížnější, ježto tíže jest ve květ přivésti rostlinu mladou, než ozivit strom po léta červy hlodaný. Míníme totiž splynutí kongregace nejsvětějšího

Srdce P. Marie se společností svatého Ducha,¹⁾ založenou v Paříži l. P. 1703. od Desplacesa, jejíž další trvání považlivě bylo otřeseno. Prozřetelnost Boží upravila však tak okolnosti, že přičiněním sluhy Božího obě společnosti splynuly l. P. 1848. k velkému uspokojení svaté Stolicе a všech přátel církve a náboženství. Cíhoduň pak P. Libermann jednohlasně zvolen představeným obou

¹⁾ P. Poulard Desplaces, rodilý z Rennes, byl alumnem Collegia Cherbourgského, a založil společnost a seminář sv. Ducha, jehož účelem bylo pomáhati mladíkům schopným však chudobným při studii ch bohoslovny a takto opatrovati církvi horlivě kuže zvlášť pro missie jak ve Francii tak v zemích zámořských. — Nyní nechává Congregace Nejsv. Srdce P. Marie a sv. Ducha od 4. třídy počínaje na své útraty studovati mladíky z rodin chudých, kteří oddati se chtějí životu missionářskému.

spojených kongregací a přenesl sídlo své do Paříže. Brzy potom jeho přičiněním zřízena biskupství zamořská na ostrovech Reunion, Martinique a Quadaloupe. Toto dílo jeho bylo pravým dobrodíním pro krajiny ty vzdálené a zároveň korunou apoštolské a misijnářské činnosti P. Libermanna — ; neboť ještě maličko a duše jeho požehnaná, zbavená pout pozemských spočiné v lóně Hospodinově.

Dříve však než nás opustí, vyberme z života jeho několik květů a složme v kytici vůně libezné, neboť dle svědka očitého: »P. Libermann byl světec přelibelný.« Svatost jeho prostá byla oně zevnější vážnosti, jež z daleka odstrašuje. Jako sv. František Saleský dobře věděl, že víc nachytá se much na lžičku medu, nežli na sud octa, a nade vše stále na mysli měl památná slova Spasitelova: »Óde mě se uče, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« — »Vždyť mně připadalo,« di biskup jeden, »že cosi neobyčejného a zvláštního má tvář cti-hodného sluhy Bož ho; cosi jakoby vyzařovalo z tváře této ve dnech, kdy trpěl nejvíce.«

Byl to účín lásky, již plálo jeho srdce; jak praví sv. Augustýn »on mluvil láskou a miloval řeci,« tak že i jeho nářky i jeho výčitky láskou byly provanuty. Když dílo jeho bylo v počátcích, a třeba bylo mnoho snášeti a se uskromňovati, novic jeden projevil přání zavěsti na nejbližší stanici železniční na malém vozíku jednoho z bývalých svých představených ze semináře, který jej přišel navštívit. Kdosi podotkl, že snad novic nedovede říditi koně. P. Libermann zavolal novice a tázal se ho, zná li jezdit. »Ano, pane; již kolikrát doma jsem jezdil.« Odjeli; však dvě minuty na to chlubitvý koč vř převrhl. Náraz byl velmi silný — vůz nadobro zkažen. Vrátiv se domů, vypravoval P. superiorovi neštěstí přihodilé: »Jak velká škoda tím způsobena?« laskavě tázal se tento. — »Škoda se může páciť na dvě stě franků.« — »Nuž dobře!« připojil P. Libermann s úsměvem, »pro vás to má cenu větší než čtyři sta franků.« A odpověď tato plná laskavosti neminula se s výsledkem — novic více chlubitvostí nehřešil.

»Za těžké jeho nemoci,« vypravuje svědek, když bděl jsem v noci u něho,

přemožen spánkem usnul jsem. Cti-hodný otec pocítil žízeň, než nechtěl mě ze spánku vyrušiti. Když jsem se probudil, prosil jsem za odpuštění. »Nemluvte o tom, již jsem to obětoval Pánu.« A nezmínil se již o tom. »Jednoho dne,« vypravoval starý jeden bratr laik, »zаметal jsem schody, a v tom přicházel na horu P. superior, já však nevidá ho, vmetl jsem mu do obličejů smeták. Pozorovav to, snažně prosil jsem za odpuštění. »Netrapte se proto,« odpověděl, »to se může snadno státi.«

Dobrota a laskavost jeho zdály se často přílišnými učeníkům jeho. Kdysi domlouval jemu jeden z nich, že se sblíží s osobami, od nichž nelze se ničeho nadíti. »A což Pán nepřijímal k sobě a neobcoval se všemi, kdožkoli k němu přicházeli?« Odpověď tato byla jediným jeho ospravedlněním.

Jindy opět jiný, jemuž zdálo se, že příliš shovívavý jest k chybám bližního, prohodil: »Ale, otče, vždyť láska není slepota.« — »Mýlíte se,« odpověděl sluha Boží, »spravedlnost není slepá, ale láska může často slepou býti.«

A tato laskavost vždy stejná a dobrota stále se usmívající byly příčinou, že často slyšeti bylo slova: »Jen když vidím P. Libermanna, již jsem spokojen, chtěl bych naň pořád patřiti.« — A jiný se vyjádřil: »Chci-li si představití Pána našeho, když žil na zemi, tane mi na mysli P. superior.«

Abys však dospěl k takovému stupni dokonalosti, a tak živě napodobiti dovedl božský vzor, nelze vyčísti, co sebezapírání a bojů se sebou samým bylo mu podstoupiti. Jsa povahy živé a citlivé často se sebou samým musil bojovati, však zápas tento byl tak skrytý, že pozorovatel sebe pozornější nemohl toho postihnouti. Pokora jeho nebyla menší jeho dobroty, ano, tato původ svůj měla v ní. On považoval se za nejmenšího ze svých bratří. »Mám tušení« říkával, »že jednoho dne vyženou mě z kongregace, jako neužitečného služebníka, a tehdy splní se mé přání nejmilejší.« A tento duch pokory otvíral srdce jeho laskuplné právě těm ubohým a nejvíce opuštěným. V Neuvilleu shromažďoval v neděli kolem sebe malé Savojardy z okolí, vykládal jim katechismus, hostil je a

obveseloval sem tam žerty něžnou láskou dýšicemi.

V Paříži stal se seminář svatého Ducha po revoluci roku 1848. útočištěm chudiny a dělníků bez práce z celé čtvrti. »Přichází jich sem,« píše tou dobou 4—5 set. Shromáždíme je do kaple, kdež klidně a pozorně jsou službám Božím přítomni. As padesát z nich připravují se k prvnímu svatému přijímání, mnozí již starci s hlavou šedivou. Socialisté zuří proti nám, noviny jejich pší o schůzích našich způsobem neurvalým. Jednoho dne, když právě učení P. Libermanna vyučovaly dělníky ve svatém náboženství, ozvaly se pobuřující výkřiky v pozadí kostela, na podnět strany revoluční, jež hleděla schůze ony zameziti. Někteří ze spiklenců tajně vnikli do svatyně, jiní čekali venku pohotově jim přispěti.

Z toho ovšem povstal zmatek a zděšení; v tom však přikvapil zbožný superior a vyzval syny své, aby jen dále pokračovali v duchovním cvičení, vždyť Bůh nedopustí, aby věrným sluhům jeho bylo ublíženo.

A vskutku po marné námaze vyvrátiti zavřené dvře kostelní — tlupa buřičů se rozešla.

Než nejen duchovní almužnou hostil křesťanské dělníky laskavý superior. Ač sám ústav tehdy v úzkých byl, kázal rozdávati třikrát v týdnu maso i chléb nuzným dělníkům. Aby pak takto bližnímu svému přispěti mohl, zbavoval se sám věcí nejpotřebnějších.

Dlouhé cesty, jež konati mu bylo po Paříži, konal pěšky a když učenici jeho domlouvali mu, aby přece vzhledem ku zdraví svému dal se zavěsti, zdvořile odmítal říkaje, že takto lépe pomoci může svým ubožákům.

Takový byl ctihodný zakladatel. A ducha jeho zdědila i jeho rodina. První článek stanov řádu jím založeného zní: »Kongregace má za účel kázati evangelium lidem chudým a nevěřícím a vyhledávati zvláště a ochotně práce nejnížší a nejtěžší, pro které nejméně pracovníků lze najíti.« — účel to zajisté důstojný kněze a sluhý Ježíše Krista, jenž sám poslán byl od Otce svého nebeského, aby hlásal blahou zvěst dušem ubohým a opuštěným.

11. Nemoc a smrt P. Libermanna.

Jeden z prvních žáků P. Libermanna vypravuje: »Slyšel jsem (bylo to kolem r. 189*), kterak P. superior sám se vyjádřil že dlouhého věku se nedožije, jen, co by skončiti mohl dilo své. Tázal jsem se ho později, zdali to pravda. Odpověděl: »Dostačí mi deset let, nežádám více a jsem skorem jist, že Hospodin mi jich popřeje.« — »Bylo vám snad od Boha něco o tom zjeveno?« »Praví mi to jakýsi vnitřní hlas či tušení.«

A nyní jsme právě na konci deseti oněch let. Vrátil se z provincie do Paříže po svátcích vánočních 1852. pravil dozorci nemocnice, když vcházel do cely své: »Musím ulehnouti a nevím, kdy vstanu — není mi dobře.« A skutečně ulehl, aby duši svou po pěti nedělích Bohu odevzdal. Bolesti jeho byly hrozné a často vynutily mu bezděčný výkřik: »Oh! můj Bože, jaká to muka!« Přec však sladký úsměv pohrával ustavičně na jeho rtech. Byl vzorem odevzdanosti do vůle Boží a tklivé trpělivosti, vše bez odmluvy konaje co lékaři a opatrovníci jemu nařizovali.

Na počátku ledna (1852) nemoc povážlivý brala obrat; bratr nemocného Dr. Libermann, jakmile o tom zvěděl, ihned přikvapil ze Strassburku. — O posledních dnech svatého muže toho zachoval nám zprávy superior kláštera od P. Libermanna založeného, jenž takto vylučuje poslední jeho okamžiky svým spolubratřím: »Ach!« píše, »kdybyste viděli, jak dobrý otec náš jest klidný a oddán do vůle Boží. Ptal jsem se ho, co mám jeho jménem oznámiti vám, bratři drazí. Řekněte jim, odpověděl, aby se jen modlili k dobrému Pánu Bohu; aby vši svou naději v něho složili; aby podrobili se svaté vůli jeho ve všem, že na ně nezapomenu, že na ně nezapomenu nikdy.«

»Po chvíli,« píše dále, »tázal jsem se ho u přítomnosti P. Lannuriena, jak mu je. — »Trpím velice,« odpověděl. — »Zajisté obětujete bolesti své Bohu za syny své — není-liž pravda?« — »Ano, dobrému Bohu za vás . . . za všechny . . . za všechny vás.« — »A také za Guineu?« dodal jsem. — »Ach, také za Guineu, za Guineu . . . a zvláště Dakar . . . Monsignor Kobès . . . nešťastná Guinea! ne-

šťastná (Guinea! ... ' opakoval čtyři- až pětkrát. Pak jsem řekl po chvíli: 'A také za nás, otče, abychom byli dobrými řeholníky?' — 'Ano ... ano ... dobrými řeholníky ... dobrými řeholníky.' — 'Táhal jsem se, co by nám doporučil, bychom se stali dobrými řeholníky? Na slova ta chvíli se zamyslel, a potom s velkým násilím pravil: 'Jen horlivými buďte, horlivými, vždy horliví ... a nade vše láska ... láska ... láska nade všechno ... láska v Kristu Ježíši ... láska pro Ježíše — ... Ježíše ... láska jménem Ježíše Krista ... horlivost ... láska ... spojení v Ježíši Kristu.'"

»V devět hodin večer 31. ledna, když seminaristé ulehli, shromáždili se všichni údové kongregace v jeho pokoji. P. Le Vasseur mu oznamuje: 'Všichni synové kolem něho stojí a přejí si vyslechnouti poslední jeho napomenutí. Nemocný pomalu se probal, otevírá oči, ohlíží se kolem, a mluví ovšem s velikou námahou: 'Vidím vás naposled, ... naposled ... jsem šťasten, že vás vidím.' Po malé pomlčce pokračuje hlasem sotva slyšitelným: 'Obětujte se pro Ježíše ... pro Ježíše samého ... s Ježíšem ... s Ježíšem samým ... Obětujte se s Marií ... s Marií ... Bůh je všechno, člověk není nic. Duch obětí ... horlivost pro slávu Boží ... spása duši.' — Opakoval ještě několikrát poslední slova, přidávaje k nim něco o lásce. Upadáje do mdlob pravil: 'Již nemohu.' Vyzývá jej, aby vyslovil jména svatá Ježíš, Maria, Josef, a hned je opakoval — a s námahou opakoval je několikrát, až dále nemohl. Na to, sebrav síly své poželhal nás několikrát.' —

První den v únoru dostavily se známky blížícího se zápasu smrtelného. Oči jeho shasínaly, jen s velkou obtíží vyslovoval jména svatá a vzdech kalvarský: »Bože můj! Bože můj!«

Večer shromáždili se seminaristé a přátelé umírajícího ve chrámu Páně Panny Marie Vítězné. Byla právě neděle a schůze arcibatrstva, k němuž farář Desgenettes promluvil takto: »Draží přátelé, radost dnešní naší krásné slavnosti jest pro mě s bolestí smíšena. Drahý můj přítel, světec, po tři dny již se smrti zápasí: jest to důstojný pan P. Libermann. Dobrý Bůh nechává jej trpět za hříchy

světa. Život jeho celý byl samým utrpením. Z daleka přivedl jej Pán, aby stal se obětí smíření; vyprostl jej ze židovstva způsobem podivným, aby učinil jej zakladatelem a prvním představeným společnosti sv. Ducha a nejčistšího Srdce Panny Marii, již tak miloval po celý život svůj! On zvolil si toto jméno, poněvadž byl rovněž údem arcibatrstva a ujal se chtěl duši nejvíce opuštěných. A již tři dny kolísá mezi životem a smrtí.«

»Lékaři sami nemohou pochopiti, kterak takovým mukám dovede vzdorovati. Ačkoliv zdá se, že pozbyl již smyslů, duch jeho přece oživen city viry živé zbožnosti, duch jeho stále spojen s Bohem tak jako duše světců. Dobrý Bůh snad prodlužuje smrtelný jeho zápas, aby vyslyšel modlitby naše. Neosmělíme se prositi za jeho uzdravení, vždyť nechceme jej odměny věčné vzdalovati, jež jej již očekává. Vyzýváme však proň Boží milosrdenství, poněvadž i největší světci ubozí přec tvorové jsou před Bohem, smilování Božího pro chyby své jsouce potřebni. Modleme se za něho, za šťastnou hodinu jeho smrti a on modliti se bude za nás v nebesích. Bratři draží, opakují, ztrácím v něm přítele a vzor dokonaly.«

Nastalo jitro a po třech dnech zápasu života i smrti odhalilo se tajemství dlouhého toho umírání, jež obdivem plnilo všechny. Po třech dnech kalvarských následovala radostná slavnost Očišťování P. Marie či Obětování Páně.

Očitý svědek vypravuje dále: »Po třetí hodině odpolední milovaný otec náš nevěděl takorůka o sobě, a zdálo se, že nevidí a neslyší ničeho. Pojednou se probudí, otevře oči, dívá se kolem, a zdá se, že poznává nač se dívá. Ukážeme mu kříž, pohlíží naň pohledem, v němž bolest i radost smíšena. Předřikávají mu slova svatá: Ježíš, Maria a Josef — Pane, v ruce 'Tvě poručím ducha svého a podobné. Zdá se, že rozumí. Při každém slově oživuje se jeho zrak, hned vzhledá na kříž, hned k nebi vzhlíží s vroucností. Vřask když jsem mu ukázal obraz Panny Marie s Ježíškem v náručí, pojednou oči jeho zazařily, obličej utrpením a blížící se smrtí strhaný nabyl výrazu něžného a láskyplného a zdál se jako čímsi ozářený. A zdálo se, jakoby naslouchal ně-

čemu a slyšel rajskou hudbu, jež jej uchvacovala a vábila. Pokoušel se hlavu pozvednouti a několikrát pohnul rukou, jakoby chtěl obraz uchopit a na prsa přitisknout. Ach! Jak byl krásný v tom okamžiku! zdálo se, jakoby se doň život vracel, život nový . . . *

»Dech už dochází, shasíná. Za pět až šest minut vše bude skončeno. Dobrý otec náš bude v nebesích; Panna blaho-

slavená povede jej tam, jako dnešního dne zanesla syna svého do chrámu. V kapli počínají Magnificat . . . Již ho nebude až skončí.*

Zemřel smrtí líbeznou před očima Páně 2. února 1852, když právě učenci jeho konajíce nešpory zpívali hlasem až do jizby umírajícího slyšitelným: Et exaltavis humiles — a povýšil pokorné.*

(Ostatek přičtě.)

Poučení o stavu řeholním a slibech jeho.

§ 3. Povolání ke stavu řeholnímu.

38. Co se rozumí všeobecně povoláním?

Povolání jest volání Boha, jímžto každému člověku naznačuje stav života, k němuž ho Prozřetelnost Boží určila.

39. Je to důležité, povolání býti poslušnou?

Jest, poněvadž poslechnutí jeho zajišťuje nám v tomto životě pokoj i štěstí, a poněvadž od toho závislé js u zvláštní milosti, ku spáse duše žádoucí. »Mám za to, praví sv. Řehoř Nazianzenský, »že volba stavu života jest velice závažna, ježto rozhoduje pro zbytek života našeho o našem dobrém či špatném směru.*

40. Co musíme dělati, abychom povolání svého poznali?

Musíme se nejprve vroucně modliti, kromě toho pak dlužno míti čistý úmysl, své schopnosti a náklonnosti zkoumati a zbožných, osvěcených mužův o radu se ptáti.

41. Co pak rozumíme povoláním k řeholnímu čili klášternímu životu?

Jest to volání Boha k zachování evangelických rad.

42. Byli od Krista pozváni všichni věřící k zachovávání rad evangelických?

Ježíš Kristus dal mladenci, který se ho ptal, co mu schází, aby byl dokonalým, tuto odpověď: »Chceš-li býti dokonalým, jdi, prodej vše, co máš, a rozdej chudým... a pak přijď a následuj

mne.« (Mat. 19, 21.) Sv. Tomáš učí, že toto pozvání vztahuje se ku všem věřícím. — Také tato slova evangelia lze považovati za všeobecné pozvání ku konání rad evangelických: »Kdokoliv opustí dům svůj, či bratry, či sestry, či otce, či matku, či ženu, či dítky, nebo pole pro jméno mé, obdrží stonásob a bude míti život věčný.« (Mat. 19, 29.)

43. V jakém smyslu nutno pojímati toto všeobecné vybidnutí?

Toto pozvání není všeobecné v tom smyslu, že by skutečně všichni lidé bez výjimky nadpřirozeným osvěcením a hnutím tažení byli ke stavu řeholnímu, nýbrž v tom smyslu, že vztahuje se k těm, kteří jsou ochotni následovati ho, a že Bůh všem, kdož ho následovati chtějí, uděluje milost k tomu potřebnou.

44. Proč zvaní jsou od božského Spasitele všichni věřící k zachovávání rad evangelických?

Poněvadž Kristus všechny lidi miloval, tak že za ně dal krev i život svůj, proto neodpovídá nic lásce jeho tak, jako toto pozvání, aby nastoupili nej-
jistější a nejlépejší cesty, aby dosáhli blaženosti věčné.

45. Může se tedy dle toho, co řečeno, doporučovati každému zachovávání rad evangelických?

Může; jestliť to dle učení sv. Tomáše nejen dovolené dílo, ale dokonce i velice záslužné. Jako na důkaz uvádí slova andělova k Danieli: »Ti, kteří vyučují mnohé spravedlnosti, budou se stkvíti

jako hvězdy na obloze vždy a věčně.*
(Dan. 12, 3.)

46. Je-li pak také — pro mnohé lidi — zvláštní nějaké povolání ke stavu řeholnímu?

Jest, a sice záleží v milostech zvláště se jevících, kteréž živým osvětlením a důvěrným povzbuzováním pohnou k zachovávaní rad evangelických, t. j. ku vstoupení do řehole.

47. Která pak jsou taková znamení povolání ke stavu řeholnímu?

Za povolání od Boha přicházející dlužno považovati ono, jež vzbuzeno bylo bázní před jeho soudem, anebo nadějí na odměny věčné, jež zaslíbil těm, kteří pro Spasitele všecko opustili; dále ono, jež vyvoláno bývá přáním, tomuto božskému Mistru lépe moci sloužiti odřeknutím se světa a věnováním se životu chudoby a poslušnosti; anebo také každou jinou nadpřirozenou pohnutku, jež nás nutká do stavu řeholního vstoupiti. Dále možno považovati za znamení zvláštního povolání toto: zvláštní přirozené náklonnosti a schopnosti; jisté události Prozetelnosti přivoděné, jež vůli k životu klášternímu vybízejí aneb aspoň duši citlivou činí k vnuknutím a osvětlením milosti.

48. Jest to moudré, před vstoupením do řehole jiných na radu se ptáti?

Jest, neboť opatrnost a moudrost ukládají nám povinnost, abychom se ne-nechávali vésti toliko vlastním úsudkem, jedná-li se o důležité rozhodnutí.

49. U koho máme radu hledati?

Jedná-li se o povolání ke stavu řeholnímu, nemáme hledati rady u lidí světských, poněvadž ti více méně podléhají klamným zásadám světa. Podle sv. Tomáše máme se poraditi s takovými lidmi, o nichžto víme, že úmyslům Božím s ohledem na nás nestaví se na odpor, nýbrž naopak nám jsou nápo-

mocni odstraniti překážky, jež od splnění jich zdržují anebo je odkládají.

50. Máme-li se připraviti na pokušení, chceme-li se věnovati životu řeholnímu?

Zajisté; neboť svět i ďábel spojí se s tělem i krví, aby zabránili, aby duše volání Božího nenásledovala. Říkávají duši: Budeš také mítí odhodlanost a dostatek zdraví, abys vytrvala? Nemohla bys ve světě více dobrého učiniti, kdybys se tu věnovala skutkům lásky křesťanské?

51. Smíme s ohledem na osobu, jež nám ke stavu řeholnímu radila, o pravosti povolání svého pochybovati?

Umini-li si někdo, že do stavu řeholního vstoupí s tím úmyslem, aby jeho povinnosti plnil a sebe posvěcoval, pak nesmí pochybovati o tom, že povolání toto pochází od Boha, ať je to osoba, jižto Bůh užil k tomu, aby nám tuto myšlenku vnukl, kterákoli. — »Dejme tomu,« praví sv. Tomáš, »že by to byl i ďábel, jenž by někoho pobízel vstoupiti do řehole, ani pak není to nebezpečenství následovati tohoto pobídnutí, poněvadž je to skutek dobrý, a podobá se tomu, jež andělé ustavičně vykonávají. Často se stává, že Bůh užívá zlovůle ďáblovy k dobru svých vyvolených.«

52. Máme milosti povolání ke stavu řeholnímu rychle, hned následovati?

Zajisté; neboť, jak dí svatý Alfons, máme ihned uposlechnouti, volá-li Bůh ke stavu dokonalejšímu, nechceme-li věčnou spásu svou uvéstí v nebezpečenství. Vnuknutí, jež nám Bůh uděluje, jsou pomíjející a nedlouho trávající, a proto sv. Tomáš praví, že máme povolání Božího k životu dokonalejšímu bez váhání následovati.

53. Je záhodna nějaká zkouška, jedná-li se o vstoupení do řehole?

Zkoušky nějaké je potřeby, a sice jak se strany aspiranta, tak se strany těch, jimž se představuje.

(Přístě dále.)

Z „Drobných veršů“.

Našemu hřbitovu.

Kam nezálehá města šum,
v stromoví dřímá sladce
hřbitůvek malý, plný dum,
jak zámek ve pohádkce.

Tam Vesna ničím nešetří,
kde místo, květy všude,
z nichž vůně plné povětrí,
že na jiné i zbude.

A v písních často každý kout,
až hřbitov tak se vzruší,
že musí pěvce okřiknout,
že mrtvé v spánku ruší.

Jen občas ztluchne ptáků tón,
pak chorál v kraj se vlní,
v něm „requiescat“ pláče zvon,
kříž nový řadu plní.

Pak slzí proud, zas bolný kvil,
zas modlitby, pak vzdechy...
však několik jen přechne chvíl
a slzy hostí střechy.

A prázdno zas, pod pažitem
jen mrtví sami zbyli...
A přece v opuštění svém
by s nikým neměnili...

II.
Velebný večer. Zástup hvězd
na nebi luna vodí
a sleduje ty dráhy cest,
po nichž jen svatí chodí.

I dole tiché na zemi
tam vzletla světél záře,
vzplanuly hroby růžemi
a slzy sedly v tváře.

Vžlyt mrtví velký slaví den,
v přepychu hřbitov celý,
u hrobů zástup mužů, žen,
kříž každý ověncelý.

Dnes písní ucho neslyší,
jen ticho křoví hostí,
za to však hvězdných do výší
modlitby letí hostí.

A letí vzhůru do nebes
a sladce je vše kolem,
jak by se s oblak mír byl snes'
a zasnoubil se s dolem...

Zas znižel zástup — rosy rtík
již šeptá z povzdálce,
jen měsíc, oblak poustevník,
mrtvých naslouchá řeči...

F. POTOCKÝ.

Naděje v Boha.

Kdo nepřestává šťastným být,
ač nešťastí jej sáhlo?
Kdo neztrácí své duše klid,
ač sta se bouří zdvihlo?

Kdo bohatstvím se chlubívá,
ač v bídný cár se hálí?
Kdo nářku na tlech nemívá,
ač nemoc zrak mu kalí?

Jen ten, čí srdce naději
se v Boha pevnou vznítí,
a čím v něj doufá pevněji,
tím šťastnějším se cítí.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Veselí. Čtenářka „Školy B. S. P.“ vzdává srdečné díky nejsv. Panně Marii svato-hostýnské a sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosb v důležitých záležitostech.

Z farnosti Kostelecké u Kyjova. Plníc svůj slib, vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a svatému Janu Nep. za vyslyšení prosby mé.

Odběratelka „Školy.“

Z Chocně. Plníc slib svůj, vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci P. Marie, svatému Antonínu a blah. Gerardu za vyslyšení více prosb.

Z Prahy. Vzdávám nejsrdečnější dik božskému Srdci Pána Ježíše, nejblahoslavenější Rodičce Boží, sv. Antonínu divotvorci nynější doby za vyslyšení prosby v jisté záležitosti po vykonané 9denní pobožnosti a po přijmutí svatých svátostí.

R. P.

Z Prahy. Jistá osoba vzdává nejsrdečnější díky nejsv. Srdci Páně za mnohá vyslyšení, zvláště za polepšení muže.

Z Domažlic. Nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Marie Panny za uzdravení z těžké nemoci.

Ze Švábenic. Svatému Josefu za pomoc v obtížné a důležité záležitosti díky vzdává

A. J.

Z farnosti Bystré. Č. J. vzdává srdečné díky nejsladším Srdcím Pána Ježíše, blah. Panny Marie, svatému Josefu, sv. Janu Křtiteli a svatému Antonínu Pad. za uzdravení z velmi nebezpečné nemoci.

Z Telče. Čest i chvála nejsvětějším Srdcím i sv. Antonínu za dosaženou pomoc.

Z Rožnová. Vroucné díky Pánu Bohu a Panence Marii, svatému Josefu a všem milým svatým za mnohé milosti, jichž jsem v potřebách svých dosáhla.

B.

Z okolí Přerova. Vzdávám dle učinného slibu veřejně díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, Matičce Boží a sv. Josefu za milost vykonané generální sv. zpovědi a za mnohou mi prokázanou pomoc.

K. K.

Z farnosti Tvaroženské. Nejsrdečnější díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie, svatému Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v jisté záležitosti.

P. H.

Z Prahy. P. František Port, rodák z Prahy, nyní v Brasílii, byl ve zvláštní nouzi od božského Srdce Páně, ku kterémuž se důvěrně utíkal, nápadně vyslyšen. Za prostředníky obral si Pannu Marii a sv. Antonína. Prosi za uveřejnění té milosti, jak byl přislíbil.

P. X. Z.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buchta.

Rím a Itálie. V Itálii nastávají katolickým zlé časy. Vláda, zaleknuvší se krvavých bouří, jejichž jevištěm byl zvláště Milán, rozpouští nejen republikánské a socialně-demokratické spolky, nýbrž i lombardské diecéšní a farní spolky, takové tedy, ve kterých jediné spočívá spása a ochrana pro zbědované společenské poměry italské, jejichž rozvrat nabývá rozlohy vždy větší a větší. Když

se na různých místech zmocnil lidu blud a vzbouření, ozvalo se před vraty vládních budov: mohou snad za to katolické časopisy ve Florencii a v Miláně, mohou snad za to tamější katolické spolky? Nebo chce snad vláda vztek od ní ošizeného a nyní také ztýraného lidu obrátiti na církve a její instituce a vyléčiti takto rány, které témuž lidu zadala vítězná a pořád ještě bojující revoluce?

V Miláně byl potlačen časopis »Osservatore Cattolico« a jeho redaktor zatčen; v Arrezu potlačen byl »Il Risveglio«, ve Florencii zastavena »Unità cattolica«; římské časopisy »La Vera Roma« a »Voce della Verità« jsou ustavičně zabavovány. Processí a pouti jsou beze všech důvodů zakazovány, ba v Římě očekává se každého dne, že budou rozpuštěny také všechny tamní diecéšní a farní spolky. Kdežto vláda hledí takto obrátiti vášeň revolučního odpůrce na církev, přehlíží úmyslně spolky, ve kterých hlavně se sbíhají nitky republikánského spiknutí. Žádné zednářské lóže nezkriveno ani vlasu, ačkoliv dobře jest známo, že jejich členové hnali rozeštvaný lid v Miláně na barikády, kdežto naopak ani jediný člen milánských diecéšních a farních skupin nesúčastnil se povstání. A právě tyto mají nyní za vše pykati! Zdravému rozumu se to sice přičí, ale vysoký rozmysl italské vlády uznává to býti správným a dobrým. Možno ovšem doufati, že také ona v brzku se přesvědčí o pravdivosti pořekadla: »Všeho do času, ale Pán Bůh na věky.«

Rakousko. Kniže-biskup tridentský dal přibíti na dveřích všech kostelů interdikt, podle něhož zakazuje se pro celou jeho diecési list »Bozener Zeitung«, který neustával útočiti na církev a duchovenstvo. Zaznamenávajíc tento projev obrany katolického biskupa, vidíme v něm zároveň vítanou příležitost i našim katolíkům připomenouti závaznou povinnost, která váže přísně ve svědomí a přikazuje vynakládati veškeru váhu osobního vlivu na potlačení špatného, náboženství a církvi nepřátelského tisku. Katolík nemá ani čísti, ani odebírat ani trpěti v místnostech jeho vlivu podléhajících

novin špatných, sice se prohřešuje na své víře! A ve vlastech našich jest dvojnásob potřeba tohoto druhu rozhodnosti u katolíků, protože v užších poměrech špatný tisk natropil již a působí ještě stále zlořády úžasně.

Srbsko. Jak se z Bosny oznamuje, dostal Františkán Ivo Vujičić, kterého římská stolice již loňského roku ustanovila správcem katolické církve v Srbsku, znova z Říma rozkaz, aby se ihned odebral do Srbska a ujal se církevní správy, o čemž papežův tajemník uvědomil patřičně srbskou vládu. Koncem června t. r. rozhodně asi již ubytován jest v Bělehradě.

Bulharsko. Kniže bulharský Ferdinand hledí si všemožně získati přízeň katolíků, jejichžto city svým odpadnutím k pravoslaví byl dříve tak urazil. Působil za touto příčinou k tomu, aby katolický arcibiskup Meneni strídavě sídlil v Plovdivě a Srdeci. Koncem května položen základní kámen k budově arcibiskupské v hlavním městě bulharském.

Anglie. Jeden z velikánů přítomné doby, William Edward Gladstone, rozžehnal se s životem. Jakkoliv byl anglikán a dle politických poměrů Anglie — liberál, zasluhuje přece vřelé vzpomínky i v katolických listech jako šlechetný muž, politik a křesťan. Zajímavým jest Gladstone pro své zvláštní styky s proslulým kardinálem Manningem, s nímž přátelil již před jeho obrácením ku katolictví a s nímž ve přátelských stycích zůstal až do posledních let. Gladstone narodil se v Liverpoolu dne 29. prosince r. 1809. Anglie v něm ztrácí svou ozdobu, svět muže velikána. Znalcí kladou jej v duševní přibuzenstvo se slavným nynějším papežem Lvem XIII.

Katolíci v Equatoru.

(Hlavní úmysl.)

Před lety seslo se ve větším městě jižní Ameriky více pánů, skoro všichni nevěrci. Za jednání přidal se k nim ještě jeden mladý pán. Kdosi ze společnosti otázel se ho: »Odkud jste, pane?« — »Jsem z Ecuatoru,« odpověděl tázaný pán. Ten, jenž se ho tázal, se usklíbl a pravil pohrdavě: »Z Ecuatoru! Není země na mapě, která by se tak jmenovala; země, která dříve tak se nazývala, má nyní jméno Republika nejsvětějšího Srdce Páně.« Ano, od roku 1874. nazývá se tak svobodný stát jihoamerický, dříve Ecuator zvaný. V srpnu roku 1873. sešli se biskupové téže země ve hlavním městě Quito a za náhradu urážek všelikých, božskému Srdci Páně učiněných, usnesli se malou tu republiku a její lid postavit pod zvláštní ochranu nejsv. Srdce Ježíšova, aby se každoročně konala slavnost Srdce Páně a při všech farních chrámech bratrstvo nejsv. Srdce Ježíšova bylo zavedeno, celý měsíc červen aby nejsv. Srdci Páně zvláště zasvěcen byl a v posní dobu r. 1874. aby se to zasvěcení celé země slavným způsobem vykonalo.

Na čem se biskupové usnesli, to přijala tehdejší vláda za presidenta Garcia Moreno za své a dala prohlásiti: Církevní sněm v Quito zvláštním usnesením zasvětil republiku Ecuator nejsv. Srdci Ježíšovu a postavil ji pod jeho ochranu. Senát a komora poslancův uznává, že zákonodárné moci přísluší ve jménu národa účastniti se při takovém aktu, jenž s jejich katolickým přesvědčením úplně souhlasí a jenž zároveň jest nejlepším prostředkem víru hájiti a pokrok a štěstí státu podporovati.

Tak usneseno 8. října 1873. V březnu na slavnost Zvěstování Panny Marie bylo slavně zasvěcení se republiky nejsv. Srdci Páně za účastenství celého národa. Svátek nejsv. Srdce Páně povýšen za svátek veřejný, národní. V každém stoličním chrámě měl býti po-taven oltář nejsv. Srdci Páně, na útraty státu na každém tom oltáři mramorová pamětní deska s dekretem národního shromáždění a usnesení ze dne 8. října 1873. Roku 1892. násled vala příkladu jejich druhá republika Kolumbia, a sice na paměť 400letého objevení Ameriky.

»Ecuadore, jak krásná jsi země!« napsal jednou P. Kolberg T. J. A v pravdě jest krásnou zemí i co do krásy přírodní i co do úrodnosti půdy, a vždy činila čest svému zasvěcení nejsv. Srdci Páně.

Pevná víra starých Španělův a nově na víru obrácených Indianův obživla opět za presidenta republiky Garcia Moreno a dospěla v mohutný strom, jenž rozprostřel zelené ratolesti své po celé zemi a přinesl dobré ovoce.

Než přes to nicméně nebylo možno přeměnit úplně ohnivou povahu lidu. Na slavný den 25. března 1874 následoval hrozný den 6. srpna 1875, úkladné zavraždění presidenta Garcia Moreno, a tím zvítězili opět nepřátelé Garcia, nepřátelé církve, nepřátelé Boží. Po sedmi letech zase se katolická republika Ecuator vzpamatovala a obnovila svou oddanost k nejsv. Srdci Páně. Zdálo se, že bude pokoj. Tu asi před čtyřmi lety došla zpráva o novém, a to vítězném útoku nepřátel a hrůzovláda jejich trvá dosud. Nezaniklo v zapomenutí dosud, co bylo v listech lze čísti o přepadnutí a zpusťování města Riobamba a o zavraždění představeného jesuitské kolleje. Ó kéž by to byly poslední hrozné zprávy!

Začínajíť se sice mírnit nynější hrůzovládcové, aby se udrželi při vesle, neboť naráží na veliký odpor lidu, lidu, který byl presidentem Garcia Moreno dobře vzdělán a veden.

Biskupové a kněží jsou na útěku, pronásledováni, vypovězeni; většina řeholníků zahnána a mnohé katolické ústavy zničeny. Za to povolávají nepřátelé církve protestantské missionáře, methodisty a členy tak zvaného spolku pluku spásy a zákony hledí bezbožnosti otevřítí brány dokořán. Katolické noviny jsou zakázány a za to radikální, hanebné a štváčské listy mají úplnou svobodu. V květnu 1896 založena v hlavním městě Quito zednářská lóže. Prosme tedy nejsv. Srdce Páně, ochranu této republiky, aby zkrátilo dny zlého navštívení, a vzpomínejme s důvěrou slov, která pronesl umírající Garcia Moreno, řka: «Dios non muere — Bůh neumírá!» Z vyznavačů posledních dnů hrozných v Ecuadoru zasluhují zmíněnu býti dva mužové. Jeden jest kněz P. Matorelli, znamenitý svou vroucí a ohnivou láskou ke svatě víře, po celé zemi jako spisovatel znám, ale od nepřátel nenáviděn pro své neohrožené jednání a hájení sv. náboženství jako spolučlen kongresu. Z laiků jest to redaktor novin Vivar. Nespokojil se toliko zbrání péra, ale šel jako voják do boje. Byl jat a ze země vypovězen. Než vrátil se opět ku svým a byl jat podruhé. Tu již zlost a nenávist nepřátel dosáhla vrcholu svého. Uřezali mu prsty jeden po druhém, jimiž tolik dobrého a krásného napsal, pak jej ztrýznili nejhanebnějším způsobem a konečně jej celou salvou kulí zastřelili. Stalo se tak v noci 2. srpna 1896 na veřejném náměstí hlavního města, a ani mu nedovolili před smrtí přijmouti svatě svátosti.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za katolíky v Equatoru a rozkvět církve tamější, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učni, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Modliti se za katolíky v Equatoru.

Úmysl v srpnu: Pobožnost k Duchu svatému.

Škola Božského Srdce Páně.

Tři věci na zemi vydávají svědectví o veliké lásce Ježíšově k nám, a sice duch, jehož v bolestech Otce svému odevzdal, voda, která vytryskla z boku jeho, a krev, tekoucí ze Srdce jeho. *Bl. Albert Vel.*

Valná hromada

Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda v diecési brněnské v Třebíči.

ěsto Třebíč stalo se letos místem pro katolickou Moravu významným, místem nadšených projevů katolického uvědomění valnou schůzí apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda, jenž čím dál více získává sobě a podmaňuje srdce věrných katolíků, jemuž nemalá zásluha náleží na oživení katolického ducha v národě našem. Valné hromadě apoštolátu zvláštního vyznamenání dostalo se přítomností Jeho Mil. ndp. biskupa Františka Saleského, jenž v pastýřské horlivosti svoji zavítal do Třebíče mezi lid svůj. Město ozdobeno bylo prapory v barvách papežských a národních. Na nádraží uvítal ndp. pana biskupa P. T. pp. děkan trebičský Karel Papoušek, okresní hejtman Josef Soch, starosta města p. J. F. Kubeš s celou obecní radou a členy městského výboru, deputace měšťanské besedy, řemeslnické besedy, katolicko-politické jednoty trebičské, spolku katolických dělníků, spolku katolických tovaryšů, spolku katolických jinochův a mužů, dobrovolných hasičů městských, tělocvičné a hasičské jednoty, hasičského sboru tovární Subakovy a bratrstva koželužského. Před nádražím až ku faře stály špalírem spolky s prapory, žáci gymnasia s pp. professoři, školáci s pp. učiteli a zástupy lidu. O 4. hod. odebral se ndp. biskup do farního chrámu OO. kapucínů na Jejkově, kdež očekáván byl duchovenstvem a za zpěvu »Ecce sacerdos magnus« cyrilské jednoty na Jejkově řízené p. učitelem Stránským uveden byl do chrámu, kdež po předepsaných obřadech církevních udělil věřícím biskupské požehnání. Po té ihned vystoupil ndp. biskup **Dr. František Sal. Bauer** na kazatelnu a slovy úchvatnými, nadšenými vykládal onen výjev při jezeře genezaretském, kde zástupy Krista Pána opustily, když slibil jim dáti za pokrm a nápoj tělo a krev svou a jen apoštolové zůstali a na otázku Páně: »Zdaliž i vy odejdete?« odpověděl sv. Petr: »Pane, ke komu půjdeme, Ty slova života máš.«

V úvodu řeči svojí připomíná ndp. kazatel slavnosti knížat apoštolských sv. Petra a Pavla a zároveň památky všech apoštolů. V životě sv. apoštolů nastala nejednou doba rozhodná, kdy vyznati měli svoji viru a lásku k Pánu Ježíši a setrvalost v dobrém. Tak stalo se i tehdy, když Kristus Pán nedaleko jezera genezaretského způsobem zázračným nasýtil 5000 mužů a ještě ženy a děti jejich. Když potom z východního břehu jezera na západní se odebral, šli za nim zástupové mnozí. Kristus Pán je pokáral, že jenom pro zázračně nasycení, jenom z touhy po chlebě vezdejší jdu za ním, že jen o to se starají, jak ukojit potřeby života časného. Zároveň však předpověděl jim chléb, který dává život věčný, chlebem tímto označil sebe samého a nápojem krev svou. A tvrdil s určitostí, že nebude mlti v sobě života, kdo nebude jísti jeho těla a pítí jeho krve, že jen ten, kdo jí jeho tělo a pije krev jeho, bude mít vzkříšení slavné v den poslední k životu věčnému.

Kristus Pán mohl přece důvěřovati, že ty tisíce lidu, které právě svědky byli zázračného nasycení pěti chleby a dvěma rybičkami, byt i zcela chápati nemohli, kterak možno požívatí těla a krve Mistrovy, alespoň se otáží, kterak je to možno, že řeknou, rádi bychom, abys odstranil pochybnosti naše. Ale lid zapomněl veliké dobrodiní teprve před chvílí prokázaného a začal promlouvat, že tvrda, drsna jest řeč tato a houfně jal se opouštětí Pána. A odešli nejen zástupové, ale i učenci a zůstali jenom apoštolové. A tu obrátil se Kristus Pán na apoštoly s otázkou: »Zdaliž i vy chcete mne opustiti?« Byla to otázka vážná, významná, týkající se celé věčnosti, blaha všeho pokolení lidstva. Kdyby i sv. apoštolové byli tehdy opustili Pána, veškeró dílo vykopení, veškerá příslibení Starého Zákona, prorocství patriarchů a proroků, naděje spravedlivých mezi židy i pohaný, po lidsku řečeno, byly by zmařeny. Tolik záleželo na této otázce Páně. A jak odpověděli sv. apoštolové? Jménem všech odpověděl kníže apoštolské sv. Petr a z odpovědi jeho vyznamíváme, že neodpověděl ukvapeně, nýbrž po dobré úvaze. Neodpověděl přímo, nýbrž opět otázkou: »Pane, ke komu půjdeme?« Jakoby říci chtěl: Rozhlížel jsem se po celém světě, šel jsem k mudrcům řeckým a římským, k východním pohanům i k národu svému, ke komu tam máme jíti, kdybychom Tebe měli opustiti? Nenašli bychom nikoho, kdo byl by moudřejší, učenější, mocnější. Ke komu půjdeme? Máme jíti k sektám a stranám v národě našem? Máme jíti k fariseům, jež ty sám nazval jsi pokrytci, kteří podobní jsou obilným hrobům. zevně krásní, slušní, ale uvnitř plni hniloby, k těm, kteří na oko jsou zbožní, postí se a modlí, desátky dávají, aby od lidí byli chváleni, skrytě však dopouštějí se neřestí a nepravostí? Máme jíti snad k Saducaeům, kteří nevěří v nesmrtnost duše, ve spravedlnost Boží, jež odměňuje dobré a trestá zlé. Či máme jíti k Herodianům, kteří činí jen vůli krále Herodesa, ať je dobrá či zlá, ať se srovnává s vůlí Boží čili ne, anebo máme se oddati pohanům a učiniti máme si modly z kamene, dřeva či hlíny a před nimi skláněti kolena? »Ke komu půjdeme?« tak odpověděl sv. Petr. V této otázce sv. Petra jest veliké vyznání viry a lásky k Pánu Ježíši. A Kristus Pán právem mohl se otázati sv. apoštolů, s kterým nebyli poprvé a tolikrát svědky byli jeho zázraků. Zdaž i vy odejdete, které jsem vyvolil z tisíců, milionů lidstva za své přátele, miláčky, učeníky, svědky života soukromého i veřejného, za důvěrníky svoje, kteří mají činiti jednou, co já činím, dílo mé nésti mají do celého světa, zdaž i vy odejdete? A sv. Petr pravil: »Ke komu půjdeme?« a přidal: »Ty, Pane, slova života máš.« Mluví sice i jiní, jsou učitelé mnozí, kteří mají dosti slov a řečí planých, jalových, prázdných, snad i pohoršlivých a svůdných, pravdu zapírají, k věčnosti povzbuzují. Ty však máš slova života věčného i prostředky k životu věčnému. Těmito slovy sv. Petr jménem všech sv. apoštolů vyznává, že chce setrvali při Kristu Pánu, setrvali v dobrém, že nepůjde za jiným učením, za řečmi jalovými. Ty slova života věčného máš, při Tobě chceme setrvali až do skonání.

I nám v životě nejednou nastávají chvíle rozhodné, kdy vyznati máme svou viru a lásku v Ježíše Krista a v ní se utvrditi. Tak jest zvláště v době naší,

jest všechna rozrušena a rozhárána, všickni hledají nové Spasitele, a odvracejí se od toho, jenž slova života má. Snad ani tehdy, když sv. apoštolů se tázal, neměla otázka Páně toliké důležitosti, jako kdyby nyní tázal se nás, kteří jsme svědky působení církve Ježíše Krista. My od narození obcujeme s Kristem Pánem, od té doby kdy matka naše sv. křížem znamenala nás na čele, kdy na křtu sv. byli jsme zaštipeni na strom Krista Pana a uzpůsobeni pro život věčný, od té doby, kdy matka prvním modlitbám nás učila a slovo Boží začali jsme vnímatí doma, ve škole, v kostele obcujeme stále s Kristem Pánem a ve sv. svátostech, zvláště v nejsvětější Svátosti s ním se sjednocujeme způsobem, který apoštolům tehdy byl teprv přislíben, jehož však ještě nebyli zakusili. Církev sv. po 2000 skoro let následovala působení Ježíše Krista až po naše časy a proměnila všechny poměry a obrátila náruživost v ctnost, snahy sobecké v lásku a touhu po životě věčném. U nás má otázka Páně ještě větší smysl! A kdyby objevil se mezi námi Kristus Pán a tázal se, zdaž i vy mne opustíte, co bychom odpověděli? Snad odpověděli bychom jako sv. Petr, kě komu půjdeme, nevíme nikoho dokonalejšího, lepšího, moudřejšího, milosrdnějšího. Ke komu půjdeme? Ty jediný máš slova života věčného. Tak asi my všickni bychom odpověděli. Ale přece na mnoze děje se dnes ve světě, že lhostejnost tato je svůd na. Kě komu půjdeme? Máme jiti k němu a tolikům at protestantům at reformovaným? Nejsou z národa našeho ani Lutr ani Kalvín, ale to by nerozhodovalo snad, ale nemají také slov života, která Kristus Pán hlásal, nemají těchže svátostí a jednoty. za niž modlil se Pán Ježíš ve své modlitbě velekněžské. Ze svátostí uznávají jen jakési přijímání a křest a mnozí už ani křestu neuznávají. Ze 12 článků víry vyznávají jen první, ale v působení Ducha sv. a církev všeobecnou, katolickou nevěří. Ani jednoty není mezi nim. V Americe napočítali 56 hlavních a 238 vedlejších sekt, v Anglii 158 různých sekt, na Rusi na 200 sekt hlavních. Už současník Lutrův Melancthon nařikal na jednotu, že ani Labe nestačilo by pojeti slzy, které vyplakali lidé nad nejednotou způsobenou vystoupením Lutrovým. Ale snad Hus přinese nám právě náboženství národní. Slyšeti často tak mluvíti za našich dnů. Byl-li Hus tak důvtipný, že vynalezl nové náboženství, nepravím lepší. Nikoli, jeho moudrost nevyrostla na české půdě, byla odjinud přinesena z ciziny od Wiklefa. A když přívrženci Wiklefovi odvolali před arcibiskupem londýnským bludy své, Hus neměl tolik skromnosti a ve své domýšlivosti před koncilem konstantským trval na bludech svých. A přece velebí se jako spasitel národní. Pismo sv. praví, že po ovoci poznává se strom a kdo nedbá na novinářské tlachy, ale otvírá prameny dějin a studuje a zachová si při tom zdravý rozum, užij ty trosky chrámů a klášterů, spáleniště, zbořená díla umělecká a knihy spálené. Tehdy chystala se právě jednota s národem polským a kdyby Husa nebylo, snad oba národy byly by tehdy splynuly v jedno a řeč česká, poněvadž vzdělanější, byla by se šířila na východ i na západ. A ten, který to všechno zkalil a znemožnil, ten nazývá se nyní největším velikánem národa českého. A kdybychom i prominuli jeho chyby, kdyby jen ti noví husité následovali ho v těch hodných jeho stránkách. Zdaž oni chodí ku sv. zpovědi, jak kázal choditi Hus, zdaž chodí ku sv. přijímání? Hus kázal přijímati pod obojí. Kniže Jiří Lobkovic dobře řekl, že nynější husité nepřijímají pod žádnou. A ještě vzpomenouti bychom měli českých bratrů, o nichž Palacký praví, že k nim by se přidal, kdyby voliti měl určité vyznání, ale hned sám dodává, že už jich není. Zakladatel jejich popíral přítomnost Páně v nejsv. Svátosti a jeden z největších jejich mužův upadl na konci života do osidel blouznivého muže a blouznivé ženy. Ke komu tedy půjdeme? Dejme Pánu Ježíši tutěž odpověď jako sv. Petr, »Ty, Pane, slova života máš, u Tebe zůstaneme až do konce, ve víře k Tobě chceme se utvrditi.« Proto svolána jest i valná hromada apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje do Trebiče. Mohli bychom říci, půjdeme za sv. Václavem, Ludmilou, Cyrilem a Metodějem cestou bezpečnou ku Kristu Pánu. Sv. Václav sám připravoval chléb a víno, k oběti nejdražší, přistupoval ku stolu Páně a šťasten byl, že může knězi přisluhovati při oběti mše sv. sv. Ludmila měla zpovědníkem svého kněze Ivana, jenž sloužil ji

mši sv., sv. Cyrill a Metoděj ctili Rodičku Boží, jí první chrám na Moravě zasvětili, ctili obrazy svatých, od té doby, co na Moravu přišli, už nikdy nešli na východ do Cařihradu, ale vždycky do Říma a tam potřeby, ochrany a posily se jim i pro národ náš dostávalo od náměstka Kristova, římského papeže. V jejich duchu pracuje apoštolát; abychom lépe ho poznali a hojně k němu přistupovali, proto svolána valná jeho hromada do Třebíče, abychom i my stali se apoštoly v širším slova smyslu, abychom sami se utvrdili a Kristu Pánu odpověděli: »Ke komuž půjdeme? Ty, Pane, slova života máš.«

Po kázání ndp. biskupa vystoupil na kazatelnu jednatel apoštolátu diecése brněnské ndp. prof. **Dr. J. Kupka**, aby promluvil o apoštolátě svatého Cyrilla a Methoděje. Vzpomíná let 1863, 1869 a 1885, kdež na posv. Velehrad v počtu přehojném putovali slovanští katolíci na paměť tisíciletého příchodu ss. Cyrilla a Methoděje, tisíciletého úmrtí ss. Cyrilla a Methoděje. Sv. Cyrill a Metoděj přinesli nám nejdražší poklad sv. víry. Přinesli základ naší vzdělanosti, písmo, slovanské knihy, povznegli nás jako rovnocenně mezi ostatní národy vzdělané. Jim díkem jsme povinni a prositi máme, aby símé jejich hojného užítku přinášelo. Proto konaly se ve zmíněných letech slavnosti na Velehradě. Ale s city radosti pojili se i city bolesti, že převeliká část slovanských národů jest zbavena pravého dědictví sv. Cyrilla a Methoděje, a proto, aby vira katolická mezi Slovaný byla zachována a rozkolní Slované opět uvedeni byli v lůno církve pravé, z něhož politickými poměry byli vypuzeni, založen byl roku 1885. apoštolát ss. Cyrilla a Methoděje. Jest spolkem modlitby a vlastního přičinění nepatrnou almužnou členů. Kazatel četnými příklady dokládá potřebu modlitby i vlastního přičinění a nadšeně povzbuzuje, aby každý člen apoštolátu byl horlivým apoštolem v rodině i životě veřejném, aby bojoval proti špatnému tisku tiskem dobrým, aby sňčastnil se spolkového života katolického, aby pomáhal k dosažení katolické školy a v životě veřejném k volbě katolických zástupců lidu. Jednotlivec je slab, ale spojení lidí vykonají dílo veliké. Apoštolát horlivě plní úkol svůj. V diecési brněnské letos vydal přes 1000 zl. na sv. missie, na české služby ve Vidni a jiné dobré účely a druhý 1000 zl. věnoval na missie mezi rozkolnými Slovaný. Valnou hromadu začíná apoštolát vzýváním Ducha sv. a klaněním nejsv. Svátosti a zve všechny členy ku sv. zpovědi a sv. přijímání, jako podstatné částce činnosti svojí.

Po kázání byla pobožnost k nejsv. Svátosti se sv. požeňháním a následovala svatá zpověď.

Co Třebíč Třebíči stojí, neviděla snad tak velkolepé manifestace vůbec a katolické zvlášt jako 29. července t. r. při valné schůzi Apoštolátu svatého Cyrilla a Methoděje. Tento velkolepý projev katolického života na západní Moravě nezůstane bez účinku, nezůstane bez blahotvorných následků na dovršení a ucelení katolické a národní organisace na západní Moravě. Život dle víry, posvěcení a utvrzení v křesťanské pravdě jednotlivců jest základem života křesťanského v celém národě. Apoštolát má účelem duchovně, nábožensky nás obnoviti a utvrditi a pak dobrými křesťany budeme i v životě veřejném. K tomu na západní Moravě mocně přispěje tato velkolepá slavnost.

Časně z rána až do 8. hod. byla opět sv. zpověď u ctih. OO. kapucínů na Jejkově. Přes 1200 věřících přistoupilo ku stolu Páně. Od rána hrnuly se zástupy věřících lidu vedeny duchovenstvem a když blížila se hodina 8., kdy průvod vjíti měl, obléhaly davy lidu skromný klášter kapucínský. V čele průvodu kráčely spolky katolických mužů a jinochů a tovaryšů, dělníků s prapory z Třebíče. z Jaroměřic, z Jihlavy, za nimi několik processí z okolí s korouhvemi, kapela hudební, jež hrála cestou píseň velehradskou, družičky z Opatova v malebném kroji národním nesly sochu Matky Boží, následovalo 63 kněží s ndp. biskupem drem. Františkem Sal. Bauerem a za duchovenstvem zástupy lidu. Účastenství dobře lze oceniti na 9000 lidí. Chrám sv. Prokopa na Předklášteří, jenž 8000 lidí pojme, naplněn byl do posledního místa a ještě nestačil pojeti všech. O sestavení průvodu, jakož i o celou slavnost veliké zásluhy si získal horlivý kaplan trebičský

dp. Arnošt Tvarůžek se členy spolku katolických tovaryšů a katolických dělníků, kteří byli pořadateli.

Když průvod dospěl do chrámu sv. Prokopa v Třebíči Zámku, J. M. ndp. biskup uvítán byl dle církevních předpisů dp. farářem Mat. Nevoralem. Rozsáhlý chrám sv. Prokopa naplněn byl do posledního místa. Přítomen byl též majitel panství vysokorodý p. hr. Jos. Waldstein z Wartenburku, starosta města Třebíče a Podklášteří, se členy obecní rady. Na kazatelnu vystoupil opět ndp. biskup **Dr. František Sal. Bauer.** V dojímavé, překrásné řeči srovnával naše úsilí o postavení chrámu katolického uvědomění s dobou, kdy Esdrás, Zorobabel a Nehemiáš usilovali o opětné vystavění chrámu jerusalémského. V úvodu vzpomíná památky sv. Pavla, již církev tento den konala a jeho výroků, »cožkoli napsáno jest, k našemu poučení napsáno jest.« Slovo toto pověděl sv. Pavel o všech knihách Starého zákona a tedy i o dvou knihách Esdrášových, v nichž vypravují se veleskutky tří mužů národa israelského Esdráše, Zorobabela a Nehemiáše. Esdrás v zajetí babylonském vyžádal si od Cyra povolení k návratu do vlasti a obnově chrámu jerusalémského. Radost národa israelského byla veliká, neboť chrám byl středem veskerého jejich života rodinného, národního, státního.

Tuto událost srovnává ndp. kazatel se slavností apoštolátu. Když viděl z celého okolí přicházet zástupy lidu s kněžími a korouhvkami s obrazy svatých a s ětic Božích. tu zdálo se, jakoby viděl zástupy národa vyvoleného, jak vedeni od kněží a levitů vracejí se do země zaslíbené, plesají a chválí Hospodina. Vy nepřicházíte ovšem ze zajetí do vlasti, ale přicházíte s podobnou ochotou, hotovi opustit všecko, co člověka popouzí proti Bohu a držeti se všeho, čím obnoven byl chrám Boží v rodinách i životě veřejném. Půl roku trvalo, než židé odklidili rum a našli základ oltáře. Vystavěli oltář nový a přinesli oběti zápalné. V druhém roce stavěli chrám, ale stavba častěji byla přerušena. Přišli Samarští a chtěli s nimi stavěti. Ale Esdrás se Zorobabelem nedovolili, poněvadž Samarští byli zbytky pohanů. Proto začali jim Samarští ve stavbě překážeti a tak stavěti musili v jedné ruce majíce zednickou lžici, v druhé meč. A když stavba pokračovala, tu zase sousední knížata, když uslyšela, že buduje se středisko národního života a že obnoví se i zbořený Jerusálém, činila nástrahy a popouzela na stavitele krále Daria, že židé obnoví samostatnost svoji a nebudou králi platit daní. Podobné překážky dějí se i nám. I my chceme postavit chrám Bohu Hospodinu, vlastně jsme již chrámem Božím, chrámem Ducha sv., jež obnoviti chceme.

Ve chrámu života soukromého i veřejného chceme mít oltář a na něm oběti přinášeti jediné pravému Bohu. I nám však stavějí se v cestu Samarští a sousední. Samarští bojovali proti židům meči a lučišti, takových zbraní se dosud neužívá proti nám, ale užívá se zbraní jiných, neméně nebezpečných. Jest to špatný tisk, nekřesťanské noviny, špatné knihy, špatné spolky, kdež vystupuje se proti Bohu, proti církvi a usiluje se zbořiti chrám Boží v srdcích našich. Svatý Otec Lev XIII. káže stejnými zbraněmi na ochranu se postaviti. Se slabší zbraní podlehne, stejnou zvíťázíme. Proto musíme proti špatnému tisku postaviti dobrý, nepřipustiti špatný tisk do domů svých a neplatiti ještě jed otravný vlastními penězi. Ven se špatnými novinami, špatnými knihami, ven s listy jedovatými. Z listu mluvil had v ráji, aby Evu svedl, z listů špatných mluví ďábel za našich dnů. Proti špatným spolkům zakládati musíme dobré, hojně v nich se súčastnit, dat se v nich poučit, povzbudit, utvrdit v dobrém. Časy naše nejsou jak druhy bývalo. Tehdy mohli jsme z tichého klidu se radovati a nebylo potřeba tolik se brániti. Naše doba však jest dobou rozhodného boje a zápasu i pro budoucí pokolení, budou-li křesťanská či nekřesťanská. Se životem soukromým souvisí statní. Nezachovají-li Rakouska katolíci, nikdo ho nezachrání.

Když israelští postavili oltář, stavěli chrám, jenž po 20 letech byl dostavěn. Nehemiáš obavy měl, že chrám opět bude zbořen, nebude-li město Jerusálém vystavěno a chrám opevněn. I vyžádal si k tomu dovolení a s hloučkem věrných v noci objížděl zdi jerusalémské a shledal, že jsou poboreny a brány vypáleny.

I svolal starší a kněze a mluvil důtklivě k nim na konec pravě: »Muži bratři, zbudojme zdi jerusalémské.« Všichni uznali nezbytnost. A tak i já volám: »Muži bratři, zvláště vy muži, hlavy katolických rodin, představení obcí, společností, muži bratři, zbudojme zdi jerusalémské, ženy a děti budou nám pomáhati.« Na nás jest budovati pevně, stále a zvytrvale, nedejme se! A jak začneme? Má-li budova býti dokonala, třeba pevného základu. A základem našeho budování budiž sv. víra. To základ, na němž Bůh sám zbudoval církev svou, na němž už 2000 let trvá jako na skále pevně. Víra budiž nám nade všecko. Všecko ztratiti můžeme, jen víru, Bože, nedej nám ztratiti! Na základě víry třeba budovati, má-li zdívo býti pevné, spolehlivé, Bohu milé. Proto povznašeti třeba zraků k nebesům. Nikoli bez příčiny modlí se při mši sv. kněz »sursum corda«, vzhůru srdce. Nesklouňme se jen ku tvorstvu, ku starostem života vezdejšího, vztyčme hlavy své, ne pyšně, ale v pokorné důvěře v Boha. Na pevnou budovu stavby své postavme pevnou střechu a tou jest láska k Bohu a bližnímu. Čeho nejvíc postrádáme v dobách našich jest právě živá, nadšená láska k Bohu a bližnímu. Kdyby tato láska zavládla opět mezi křesťany s věd mím, že všichni jsme ditkami jednoho Otce, že jeden jest Vykupitel i Posvětilé nás všech, že poddaní jsme nejsv. Trojice, uznali bychom přes všechny rozdíly životních poměrů, pohlaví, stáří, státní a národní příslušnosti že jsme bratřími, že tedy nesluší se nenáviděti se a práva zadržovati. Takovou hradbu postavme kol chrámu Ducha sv. v srdcích našich. Chraňme ji vírou, nadějí a láskou k Bohu a bližnímu, pak bezpeční býti můžeme, že stavba se nikdy nerozboří, až na konec světa a tehdy že vejdemo v jinou stavbu vznešenější, již za zásluhy připravil nám Syn Boží, kam On vešel, tam za ním vejiti máme po časném do blaženého života věčného. Na tyto úmysly za živé i mrtvé obětovati chce ndp. kazatel mši sv. na posvátném místě, kde se uctívá sv. Prokop. Svatý Prokop drží pekelného draka, tak i my na uzdě ho držíme, neboť obchází jako lev hledaje, koho by pohltil. Městem kráčeli jsme kol sousosí svatého Cyrilla a Metoděje a na něm jeden z apoštolů našich zdvihá ruku, jakoby žehnal, ale také hrozil a napomínal: »dokud mne budete se držeti, dotud budete na pravé cestě.« Držíme se tedy sv. patronů svých, jež Bůh učinil nám světlem a příkladem, řídíme se příkladem jejich. Nedejte zahynouti sv. patronové naši nám ni budoucím.

Řeč ndp. velepastýře působila dojmem uchvacujícím, hlubokým. Jeho Milost sloužil potom biskupskou mši svatou. Assistovali vdpp. arcikněz jihlavský Jan Brabenec z Brtnice, děkan Fr. Tesařík ze Židlochovic, děkan Aug. Formann z Náměště, far. Ant. Trávníček z Vladislavi, far. Jan Babor z Kněžic. Na chóru zpívala mistrně jednota Cyrillská. Po biskupské mši sv. následovaly mohutné, nadšené řeči vdp. Dra Rob. Neuschla o modlitbě, dp. Dra Isidora Zahradníka o modlitbě a práci. Řeč vdp. Dra Roberta Neuschla vyzněla v mohutný protest proti zamýšlenému postavení pomníku Husova a odstranění sochy Matky Boží na staroměstském náměstí pražském.

Vdp. **Dr. Robert Neuschl** přirovnává v úvodě řeči svoji společnosti nynější k neposlušnému Jonášovi. Jako on i ona přehá před Hospodinem, nechce Bohu sloužiti, nechce jemu vzdáti povinnou čest. Proto posílá Hospodin bouři za bouří, neštěstí za neštěstím. Loď nynější společnosti zmltána jest a blízka zkázy, a za ní už pluje loď mořských loupežníků, ne aby pomohla, nýbrž aby na troskách jejich loupila. V této bouři kormidelník lodičky Kristovy volá: »Vstaňte a modlete se, aby smíloval se Bůh.«

Sv. Otec Lev XIII. sám zbožně, vroucně se modlí. Kdo praví, že modlitba není třeba, hřeší proti vlastnímu rozumu. Rozum přirozeně poznává Tvůrce už z přírody a proto kdo dobře rozumu svého užívá, musí Boha poznati. Vzťah tvora k Bohu jest náboženství a první povinností každého náboženství jest modlitba k Tvůrci. Nebyl nalezen dosud národ ani na nejnižším stupni bez náboženství a modlitby. Kdo nechce se modliti, špatně užívá rozumu, je blázen a nemá ani takové mravní ceny jako pohaní, činí se nehodným rozumu a snižuje pod zvíře.

Již zákon přirozený káže se modlití. My křesťané, mimo zdravý rozum, máme též příkazy Boží, abychom se modlili. Kristus Pán naučil nás, že Bůh je Otcem našim, proto poznejme důstojnost svoji a vážme si ji. Kristus Pán sám se vroucně modlil celou noc než apoštoly zvolil, v modlitbě velekněžské, na hoře olivetské, na kříži. On sám naučil nás se modlití nejvznešenější modlitbu „Otče náš“, v ní prostota se pojí se vznešeností, pokora s důvěrou. Moderní liberalní státy bez Boha sáhly na veličenské právo Syna Božího a chtěly místo modlitby Páně zavést jakousi všeobecnou slátaninu. Ale Kristus Pán jediný posud má učiti nás modlitbě. Bůh modlitby naše sice nepotřebuje, ale potřebujeme ji my. Kdo nechce Boha oslavovati modlitbou, neujde přece povinnosti této a oslavovati musí spravedlnost Boží s ďábly a Jidášem. Bůh slíbil za modlitbu mnohonásobné požehnání. Poněvadž však nynější společnost nechce před Bohem kolena skloniti, Boha sesadila, proto je zle. Málo, špatně nebo nic se nemodlí ti, kteří osudy národů řídí, proto viklají se trůny, nemodlí se sbory zákonodárné, proto parlamenty jsou zlořečeny, nemodlí se moderní věda, proto tapá ve tmách, nemodlí se mnozí professoři, zapomínajíce, že Písmo sv. nazývá Boha Hospodinem umění; nemodlí se tak zvané lepší třídy, nemodlí se mužové, mnohé matky, mnozí rolníci, řemeslníci, dělníci, sociální demokraté modlitbu naprosto zapuzují. Společnost, která se nemodlí jest však stádem zvěře, stala by se menažerií, kdyby ji ovládla nevěrecká sociální demokracie. Společnost musí se tedy k Bohu a modlitbě vrátiti už ve svém zájmu. Co člověk si jen přáti smí, může modlitbou dosáhnouti. Předkové naši dobře se modlili a Bůh jim žehnal. Když přestali se modlití a Matku Boží uctívati, vlast naše stala se velikým hřbitovem a že jsme nezahynuli, že nevyhynul jazyk náš po Bílé Hoře, za to děkovati máme jen modlitbě Mariánské kongregace. Modlití se máme vždy s důvěrou. Člověk zbožný je spokojen a šťasten, nemodlenec rozerván a nešťasten. Kde otec jest, bratři a syn, tam musí býti i matka. Křesťanská rodina má v nebesích Matičku dobrou, nejblahoslavenější Pannu Marii. Protestanti a jistí lidé v národě našem nechťěji čest jí vzdávati. Katolíci, nedovolte, aby Matka Boží vyhnána byla z Prahy, aby místo její zaujal pomník muže, jehož nevěra zneužívá za berana proti církvi, jenž mečem plamenným sám zahnal by své moderní ctitele, neboť on ctil Matku Boží. Krví svojí třebas zabraňte zneuctění Matky Boží, nechť raději Prahy není, nechť raději se země jest srovnána, kdyby z ní měla být vyhnána Matka Boží. Nesvolávejte neštěstí na národ, Bůh nedá se posmívati ve svatých svých! Vedle otčenáše modleme se vyznání víry, modleme se za zvláštní úmysly, za smír národů, za císaře a krále, za dobré vlády světské, za křesťanskou školu, za dobré kněze, modleme se všichni muži, ženy i děti. — Nadšená, přesvědčivá tato řeč doložena byla citáty, výroky a příklady mužů velikých, z dějin, ze zkušenosti a dojem její patrný byl na všech tvářích.

Případně na řeč o modlitbě družila se následující o modlitbě a práci, již pronesl dp **Dr. Isidor Zahradník** z Jihlavy. Vzpomíná úmrtí sv. Cyrilla, jak prosil sv. Methoděje, aby neopouštěl Moravanův a dále táhl brázdu, již dosud spolu šli. Sv. Methoděj viděl před sebou tu velikou brázdu práce mezi Slovany, nepoklesl na mysl, pracoval do úpadu až do smrti. Símě nadšené, obětavé práce sv. bratří vzešlo v bujně osení, jehož zdeptati už nemohla ani zpupnost německá, ani podkovy tatarské. A šťastna byla naše vlast, dokud jejich osení vlnilo se po láněch českých. 1000 roků již přeletělo, mnoho neštěstí zažila domovina, ale povstala zase, ožilo zase vědomí Cyrillo-Methodějské práce. I dnes nepřítel doléhá na dědictví toto, chce vzíti nám Boha, krev i řeč, ví, že lehko bude lid zotročiti, zbaven-li bude Boha, odkazu sv. Cyrilla a Methoděje. Proto pozor dáti třeba na lidi, kteří koukol rozsévají, třeba nadšení, aby zachováno bylo dědictví sv. bratří. A zachováno bude nejen modlitbou, ale s ní sdružití se musí nadšená práce. Modlitbou a prací obnoven bude opět život náš národní a vrátí se opět doby šťastné. Práce jest heslem rozčilené doby naší. A proč tolik tímto heslem se rozčilujeme? Byly doby, kdy práce byla kletbou, otroctvím u pohanů, Kristus Pán

práci posvětil a dnes opět je příčinou rozčilení, poněvadž dnes jsou jiní lidé. Kristus snál s práce kletbu, ale v našich dobách liberalistický kapitalismus usiluje, aby opět vrátilo se staré pohanské otroctví, proto vyhání Boha ze společnosti, ze škol, ze srdcí lidských. Bez Boha stává se však člověk dravou šelmou. Liberalismus zpodil lidi, kteří sice pracují, ale se nemodlí, práce jejich není požehnána, srdce Boha zbavené plno je pomsty, nenávisti a vzteku. Jen modlitbou posvěcena práce spasí svět. Křesťanský dělník proniknut býti musí vědomím, že pracuje z vůle Boží, proto od hroudy zemské k Bohu má se povznášeti, pak odolá pokušení, naučí se trpělivosti, v úctě mítí mozoly poctivé práce svoji. Nebude lépe, dokud křesťanské zásady neproniknou pány i poddané; buď ona propast, která liberalismem byla vykopána mezi prací a kapitálem bude vyplněna mrtvolami a krví a společnost se rozpadne, anebo musí překlenuta býti mostem kříže Kristova a vrátí se klid a mir. My jisti jsouce zaslíbením Páně, víme, že křesťanská, poctivá práce zvítězí. Čím těžší boj, tím lépe, bojem síly se tuží, svornost stává se stálejší. Každý z nás musí býti nosičem myšlenky cyrillo-methodějské, všichni musíme ku kříži, nechceme-li se octnouti v propasti. Neuhneme a neustoupíme nikomu, za každého z nás vyvstati musí nových deset bojovníků. Buďme vytrvalí, ruku v ruce s pomocí Boží zvítězí křesťanská práce. — I tato řeč doložena byla četnými příklady a výroky zvláště socialistických vůdcův o náboženství a práci a nadchla zajisté ku stálosti a věrnosti k zásadám katolickým.

Tím valná hromada apoštolátu po 12. hod. polední byla skončena a lid nadšen a povzbuzen se rozecházel.

O 1. hod. byl společný oběd ve dvoraně Besedního domu. Jeho Milost ndp. biskup Dr. Frant. Sal. Bauer připil na zdar, prospěch a slávu města Třebíče a zdárné působení p. starosty Kubeše a vzdal dík za uvítání a pohostinství apoštolátu poskytnuté a zvláštní dík, že na zakročení pánů starostů z města a Podklášteří zakázán byl divadelní kus, jenž na vzdory apoštolátu hráti se měl. (Byl totiž právě na 4. hod. odpolední na sv. Petra a Pavla, kdy začínala schůze apoštolátu ohlášen kus »Mistr Jan Hus« a v novinách bubnovaly se obce k hojnému účastenství. Na zakročení obou pánů starostův okresní hejmanství kus hráti zakázalo.) Po té připil ndp. biskup přítomnému knězi jubilantovi ndp. konsistornímu radovi a faráři Fr. Čermákovi z Přibyslavic, jenž právě slavil kněžské jubileum. Ndp. biskup vzdal jubilantovi srdečný dík za požehnané 50leté působení jeho a přál mu, aby Bůh zachoval ho ještě dlouhá léta v síle a svěžesti. Pohnut děkoval vdp. jubilant ndp. velepastýři a všem přítomným za poctu. Starosta města Třebíče p. J. F. Kubeš připil ndp. biskupovi, čestnému měšťanu města Třebíče, p. Jakubský vdpp. Dru. R. Neuschlovi, Dru. J. Kupkovi, P. Petru Hlobilovi z Rajhradu, Dru. Isidoru Zahradníkovi, kteří o zdar slavnosti jako řečníci a výborové apoštolátu se přičinili, Dr. Isidor Zahradník vzájemné, poctivé a neunavné práci na obranu církve a národního uvědomění pod paporem cyrillo-methodějským. Dr. Josef Kupka přečetl doslé telegrafické pozdravy ze schůze katolicko-politické jednoty hodonské v Hruškách, benediktinův rajhradských, městyse Rajhradu, »Břetislava« v Rajhradě, Cyrillské jednoty ve Slavkově.

O 3. hod. bylo ve farním děkanském chrámu Páně sv. požehnáni. S požehnaním Božím a nadšením pro dobrou a svatou věc vraceli se účastníci slavnosti do domova svého jako apoštolové apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. Všem, kdož o zdar slavnosti se přičinili, zvláště vdp. děkanu Karlu Papouškovi, vdp. definitoru P. Angelu Krobovi, faráři na Jejkově, dp. Mat. Nevoralovi, faráři v zámku v Třebíči, dp. A. Tvarůžkovi a všemu duchovenstvu trebičskému náleží plný dík a uznání.

„Hlas.“

Trpící Srdce Páně.

Hroznému mučení a trápení Spasitele našeho surovými žoldněři v nádvoří radního domu Pilátova, učinil sám Pilát přítrž; vzal Ježíše a vyvedl jej na pavlač domu svého, aby ho lidu ukázal. Smutný tento výjev popisuje nám sv. Jan v evangelium svém (19. 4.) řka: »I vyšel Pilát opět ven a řekl jim: „Hle, vedu vám jej ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.“ Tedy vyšel Ježíš nesa trnovou korunu a roucho šarlatové. I dí jim Pilát: „Ejhle člověk!“ Ó představme si jen hodně živě v myslí své tento přesmutný obraz! Kristus Pán, po celém těle zedraný a zbičováný, mdlobou a vysílením sotva na nohou stojící, ukazován jest lidu. A v jaké úpravě! Na hlavě trnovou korunu, která celý přesvatý obličej krví zalila, a na těle přehozený potupný plášť barvy červené. Tak vyvádí jej Pilát lidu na ukázkou, a lid v houfném davu stojí venku a snad pláče nad tak — zuboženým Ježíšem? Ó nikoli! Sotva uzřeli Ježíše, jako když do vosího hnízda pichne, sršel z očí jejich vztek a zloba. Pilát běže na pomoc rozum, vykládá jim, že jest nevinen — »nenalézám na něm viny« praví — ale nic naplat. Lid svedený a nepřátely Ježíšovými podněcovaný není přístupen důvodům rozumu a spravedlnosti. Zášť zaslepuje jej a nedá vzniknouti světlu lepšího přesvědčení.

Vida, že důvodem rozumovým je

nepřesvědčí, vzal Pilát útočiště k důvodu soucitu a milosrdenství. A proto praví: »Ejhle, člověk!« Chtěl zajisté těmito slovy říci: Vizte muže tohoto, jest podoběn člověku? Zmučil jsem jej způsobem všemožným, ponechav mu holý život, vizte jeho bídou, ztrápenou, postavu! Co chcete ještě více? Nemáte na tom dosti? Mějte přece slitování s nevinným, jenž již tolik vytrpěl! Úmysl Pilátův byl zajisté slechetný, ale nepotkal se s výsledkem. Blahový, chtěl vznítiti jiskru milosrdenství a soucitu v srdcích, v nichž plála zášť a zloba, v srdcích, kde již dávno usouzeno bylo, že Ježíš smrtíti musí, děj se co děj. A proto slyšíme hned odpověď na zvolání jeho. Jako když tur zařve, znělo ze řad lidu hrozné volání: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« Hrozné to slovo, hrozné nebi i zemi! Pilát volá: »Mějte slitování.« Lid řve: »Ukřižuj, ukřižuj ho.« Slyšel-li kdy svět volání horšího? Pilát se ale ještě nedal odstrašiti. Když již se mu nepodařilo Ježíše osvoboditi, chtěl alespoň vinu smrti jeho se sebe svaliti a na pravé vinníky svěsti. I praví jim v rozhořčení: »Vezměte jej tedy a ukřižujte, já na něm žádné viny nenalézám.« Ale i tu věděli židé co odpověděti: »My zákon máme a podle zákona má umříti, neboť Synem Božím se činil.«

Slova tato pomátla Piláta. V srdci jeho ozval se hlas: »Což je-li opravdu Synem Božím, a ty jej na smrt vydáš,

jak se tobě povede? Proto vzav Ježíše vešel s ním zase dovnitř domu a vyslyšchal jej poznovu: »Odkud jsi ty?« Ale Pán neuznal ho za hodná odpovědi. To urazilo tak velkého pána v ješitnosti jeho, i táže se jako by s posměchem: »Se mnou nemluvíš? Nevis-li, že moc mám Tebe ukřižovati a moc mám Tebe propustiti?« Aby jej poučil, odkud moc jeho pochází, odpověděl Pán: »Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby nebylo tobě dáno s hůry; protož kdo mne tobě vydal, větší hřích má.« Mírná slova tato z úst božského Spasitele dojala srdce Pilátovo tak, že jak praví sv. Jan dále: »Od té chvíle hleděl ho Pilát propustiti.« Avšak nedostávalo se soudci tomuto ráznosti a stálosti. Ohledy na časný zisk, úřední hodnost, strach před císařem, zvrhly rázem zase dobrý jeho úmysl. Židé vidouce vůli Pilátovu na osvobození Ježíše, volali z plných plic: »Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův, neboť kdo se činí králem, protivi se císaři.« To zastrašilo Piláta proto velmi, učinil jen ještě jeden slabý pokus: »Krále vašeho ukřižují?« Avšak jako když syčí a ječí vlny bouří na moři mrskané, tak syčeli a ječeli nepřátelé Ježíšovi zase: »Nemáme krále, než císaře; vezmi toho a ukřižuj ho!« Ó jak hrozná to byla zatvrdlost srdci! My strachem se chvějeme čtouce popis celého tohoto výjevu a onino s lehkým srdcem volali: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« — Vida Pilát, že není zbyti, vydával jim Pána, ale přece se slavně ohražoval: »Jsem nevinný krví tohoto spravedlivého, vy vizte!« A tu zavznělo hrozná ona přání z úst lidu zaslepeného, které se také na jeho věčnou i časnou zkázu do slova vyplnilo: »Krev jeho na nás i na naše syny!« (Mat. 27, 25.) Ve slovech těchto zřejmě zračí se přesvědčení jejich, že Ježíš sice nevinný jest, ale že přece zemřítí musí, aby jim nepřekážel. Je to jakoby říci chtěli, »necht

jest nevinný, my béfeme zodpovědnost za smrt jeho na sebe, trest za něho ať nás i naše děti stihne, jen když zemře.« Ubohý lide, svoláváš na sebe i celé potomstvo hrozný a spravedlivý trest Boha spravedlivého. Co's chtěl, stane se také. Sténati budou potomci tvoji až do konce světa pod kletbou Boží a pykati za hrozný hřích otců svých.

A Kristus Pán jest svědkem celého tohoto trapného řízení soudního. Vidi, slyší, cítí všecku tu zášť a nenávisť vůdců lidu svého, vidí tu zasl. penost a poblouzení lidu svého, jež chtěl slavným učiniti, vidi a cítí ten hrozný nevděk těch, jimž tolik dobrého byl prokazoval. Ó jak bodá nejsv. Srdce jeho slovo, jak páli jej zloba těch, jež tolik miloval. »Ejhle člověk«, volal Pilát ukazuje lidu Krista zbičovaného. Ano ejhle, vizte člověka, jenž po tři léta mezi vámi chodil dobře čině všem, jenž nemocné vaše léčil a uzdravoval slovem svým, jenž mrtvé vaše křísil k novému životu, jenž sytil vás v hladu, těšil vás v trápení a zármutku, jenž povznášel mysl vaši k Bohu a sliboval vám království Boží. Ejhle, tohoto dobrodince svého chcete ukřižovati? Tak měl Pilát volati, tak toužilo Srdce Páně lidu se objeviti. Avšak ač s jedné strany Srdce Páně mile dojímal soucit Pilátův, s druhé strany tím více bolí je necitelnost lidu. Umřítí má, umřítí jako zločinec! Ó jak zranila Srdce Spasitele našeho nová tato pohana! Když tak okem svým krví zalitým, ale přece milostivým shlížel s pavlače na lid dole stojící, zdaž nevolal v srdci svém k němu: »Lide můj, lide můj, co učinil jsem tobě zlého, anebo čím jsem Tebe zarmoutil? Odpověz mi! Že jsem tebe ze země egyptské vyvedl, připravil's kříž Spasiteli svému! Že jsem po 40 let vůdcem tvým byl na poušti a tebe mannou sytil a tě uvedl do krásné země, připravil jsi kříž Spasiteli svému! Co

jsem měl pro tebe učiniti a neučinil jsem? Hrozná to byla muka, která Srdce Páně na pavlači Pilátově vůči rozzuřenému lidu vystálo. Avšak není na tom ještě dosti. My sice nevidíme pod ním na ulici než rozezlený dav židovský, který žádá smrt pro Ježíše, ale Pán náš viděl již tenkrát něco více. Před jeho božským zrakem ležela všechna příští století jako rozevřená kniha, on čte v ní a co čte, rozdírá Srdce jeho bolesti ještě větší, nežli samo volání davu židovského. A co vidí Srdce Páně? Vidí ohromný zástup lidu, jež nikdo sčítati nedovede, ze všech končin světa i ze všech národů, vidí tento zástup, kterak se proti němu kasá, bouří a v šílenosti své tisícerymi řeči křičí: »Ukřižuj, ukřižuj ho.« Jest to zástup zatvrzelých hříšníků všech dob, všech zemí a národů.

S nebe sestoupil Pán, trpěl hlad a žízeň, zimu i vedro, po celý život namáhal se do úpadu, nepřetržitý řetěz strádání a bolestí byl život jeho pozemský, jen aby pokoj, radost a pravé štěstí získal lidu všemu; objímal láskou v Srdci svém celé lidské pokolení až do skonání světa, a jaký klidil za to vděk! Jako tehdy ozývalo se »ukřižuj ho«, tak řve neznabožská a hříšná duše po všechny časy: »Nechceme, aby on kraloval nad námi, neznáme jej, pryč s ním, na kříž s ním!« Ó jak hrozná to bolest pro citlivé Srdce Páně! Než nebědujeme proto, že jiní tak Srdce Páně bodají, nejsme i my mezi nimi? Ó kolikrát by mohl Pán k nám zvolati: »Ó synu můj, bodáš Srdce moje! Hle, dal jsem ti křesťanské rodiče, křesťanské vychování, byl's mým bratrem, dědicem království mého, sv. svátostmi jsem ne-

ščíslněkrátě tobě milost svou vléval, chtěl jsem tě povznést k andělům svým, a ty?«

Ó ustaň, Pane náš, ustaň, neboť jak můžeme výčitky Tvé déle poslouchati? Bijeme se kajnicí v prsa svá a voláme: »Ano, ano, kolikrátě jsme Tě zarmoutili, urazili, zranili, ó přesvaté Srdce, avšak slyš slib náš, od této chvíle nechceme státi na straně nepřátel Tvých a smrt Tvou žádati. Raději chceme sami tisíckrátě zemřít! Věrnou a vytrvalou láskou chceme nejsv. Srdce Tvoje těšiti a nahraditi nelásku tolika srdcí lidských, které Tebe v pravdě nepoznávají. Ano, čím zavděčíme se více Spasiteli našemu? Nepřátelé jeho žádají jeho smrt, smrt jeho církve, smrt jeho víry, my pracujmež pro něho, aby čím dále tím více rozšiřovalo se království jeho, my milujme ho věrně, neboť láska přemáhá zlobu i nenávisť. Svět volá: »Pryč s Kristem, pryč s vírou.« My volejme: »Kristus žije, Kristus vládne, Kristus panuje!« Stůjme věrně, ale také pevně při svatě církvi naší katolické, v níž Kristus žije a skrze niž milosti plně působí. Svět jest bojištěm, čas dobou boje. Nadejde však jednou konec; věrným řekne tentýž Ježíš na soudě: »Požehnaní otce mého, vejděte do království mého, nepřátelům však, kteří za živa volali: »Pryč s Kristem, pryč s vírou, pryč s církví a náboženstvím,« zvolá hlasem hromovým: »Pryč ode mne, odejděte, proklati, do ohně věčného, který připraven jest ďáblu a soudruhům jeho.« Ó mějme proto slitování sami se sebou, nevrhejme nesmrtelnou duši svou v jícen pekla, stůjme nyní po boku Kristově, aby nás jednou postaviti ráčil po pravé straně trůnu svého, až přijde k soudu!

BOH. HENDL.

Nanebevzetí Panny Marie.

(Ke dni 15. srpna.)

Maria Panna vzata jest v nebeskou snubní síň, kde král králů sedí na hvězdnatém trůnu, tak pěje ve zbožném zanicení dnešního dne církev svatá po celé zemi v hodinách kněžských a slavným tímto zpěvem svým dává na jevo víru svou v ono tajemství, jež svátkem dnešním slavíme, že totiž Rodička Boží s tělem i duší vzata jest po smrti své do nebeské říše. Svátek Nanebevzetí Panny Marie jest mezi svátky Marianskými největší a nejradostnější, jestli to slavnost korunování přesvaté Panny Nejsvětější Trojici Boží a slavnost holdu a úcty, které ji jako Královně nebes i země vzdává křesťanstvo veškeré. Tak jako ženci v létě sbírají hojnou úrodu polní a shromažďují klasy plné zrní ve stodoly, tak pospíší i Pán náš, aby ve stodolu nebeskou uložil klas nejkrásnější, plný a vzácný, jenž vyvinul se ze semena zasetého Bohem, zalévaného rosou milosti Boží a rostoucího pod teplem lásky Ducha svatého. A tímto klasem jest Maria Panna a Matka Boží.

Vyplněno jest dnešního dne největší přání přesvaté Panny, aby zbavena jsouc pout tohoto těla a života pozemského, spojila se na věčnosti s nejmilejším Synem Ježíšem. Dosti dlouho musila Matka Páně puto ati nehostinnou pouští tohoto světa, tak že si zasloužila dnes dojiti k hoře Sionské, dosti dlouho vězel její vznešený duch v těle křehkém

a všelikým útrapám podrobeném, tak že již s radostí pozdraviti mohla den, na němž u vítězoslávě vejíti měla v nádherný palác božského Syna svého. Ó jak radovalo se milující Srdce její mateřské, že nadešel okamžik, kdy uvidí Syna svého, kdy v nejbližší blízkosti u něho žíti bude a to po věčnost celou! A s ní raduje se celá církev; svatí v nebi plesají. že královnu svou ve středu svém mají, duše v očištění se radují, že mocnou její přimluvou pomoci se jim dostane a my na zemi plesáme a z celého srdce Pánu děkujeme, že Matku naši tak vyznamenal a nade všechny povýšil, pějice: »Matka Páně vzata jest v nebeské království a povznese na všechny kůry andělů; proto plesejte, neboť nyní jest Maria s Kristem na věky.« Ano, rozjímáme-li podrobněji o všech tajemstvích ze života přesvaté Panny, uvažujeme-li její velikou důstojnost jako Matky Boží, tu musíme přijíti k poznání, že její nanebevzetí nutný tvoří závěrek, že nutným jest požadavkem samého rozumu našeho.

První a v jistém smyslu i nejvyšší tajemství v životě Mariině jest její neposkvrněné početí. Vstupujeme-li my do života, přinášíme si spolu již zárodek smrti, jest to jakýsi jed, jed hříchu prvotního. »Tak jako skrze jednoho člověka hřích přišel na svět a skrze hřích smrt, tak přešla smrt na všechny lidi, poněvadž všichni v něm zhřešili,« učí nás sv. Pavel. Hřích, smrt a s ní sou-

visící setlení těla jest smutným dědictvím po prvních rodičích. Od hříchu sice a od věčné smrti osvobodil nás Pán skrze smrt svou, a osvobozuje skrze křest sv. a svátost pokání, ale slabost a zlá náklonnost, jakož i tlení po smrti zůstávají jako časné tresty a smutné následky provinění. I s Marie Panny snata jest tiha hříchu prvotného a sice vzhledem na zásluhy a obět Syna jejího Ježíše

všle její. Již první lidé mohli sice umřít, ale nemusili, dokud trvali v milosti Boží; neboť dal jim Bůh ovoce stromu života, které je před smrtí chránilo. Proto jest smrt dvojitá, jedna, která zaviněná jest hříchem a také tlení těla za následek má, druhá, která jest toliko následkem lidské přirozenosti a jen přechodem ze stavu přirozeného a slabého ve stav nadpřirozený a oslavený. Jen touto

Krista již před jejím narozením. Jelikož ale sama s milostí Boží po celý život bez hříchu se zachovala, neohrožoval ji ani po smrti trest. Avšak ani tlení těla jejího po blaženém odloučení se od duše nebylo možné, neboť ono jest následkem a trestem za hřích, Maria hříchu neměla, proto také žádného trestu za hřích trpěti nemohla.

Maria Panna sice zemřela, ale smrt její nebyla následkem a trestem hříchu jako u lidí ostatních, nýbrž výsledkem

druhou smrti n.ohla přesvatá a přecista Rodička Boží zemřít, jestli totiž smíme smrti a ne spíše narozením jmenovati vchod do života věčného. Maria Panna přála si opravdově zemřít. Hledělat po celý život následovati Syna svého, proto chtěla i tak jako on, smrti z tohoto světa sejiti. Božská Prozřetelnost volila smrt Marie Panny za svědectví, že Maria Panna stejně byla přirozenosti s námi, totiž lidské a že tedy Syn Boží, jenž se z ní naroditi ráčil, od ní lidskou při-

rozenost vzal, v ní žil, trpěl a zemřel. Smrt Marie Panny máme lépe jmenovati blaženým zesnutím, neboť odložila toliko smrtelnost svou. Sestoupila sice v hrob dle těla, ale nikoli, aby toto zetlelo, nýbrž aby nesmrtelnou slávou přioděno bylo. Jako počata byla v milosti Boží pod trnovou schránkou hříchu, aniž by ostny jeho ji zranily, tak počata jest v hrobě, uprostřed smrti k slávě, aniž by zasažena byla tlením. Ó jaká to podivuhodná shoda mezi tajemstvím Neposkvrněného Početí jejího a tajemstvím jejího nanebevzetí! V jak vznešeném světle jeví se nám zde moudrost Nejvyššího, jenž velké věci jí učinil a jehož jméno svaté jest!

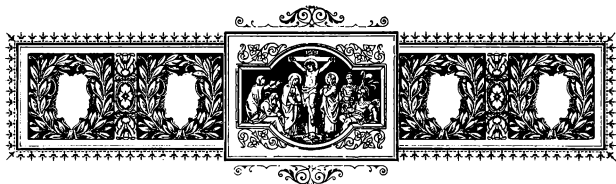
Podobný poměr jeví se nám mezi Božím vtělením a Nanebevzetím Marie Panny. Učený Bosnet praví o tom: »Maria Panna počala Ježíše Krista, přijala jej od Ducha svatého ve svaté tělo své, proto jest zajisté slušné, aby ji Kristus Pán později k sobě přijal; a jestliže se k ní skloniti ráčil, musil ji také k sobě pozvednouti a ji ve slávu svou uvésti. Proto není se čemu diviti, že Maria s velkým leskem zase vzkříšená u vítězoslávě k nebi vystupuje. Dálat Spasiteli život, proto chce ji Spasitel z vděčnosti život v celém rozsahu dát. A že se sluší, aby Bůh vždy štědrěji dary své rozdával nežli člověk, proto dal Matce své život pozemský, život nebeský.« Dle vlastního výroku bude Kristus Pán jednou své vyvolené zváti: »Pojďte požehnání Otce mého; neboť lačnil jsem a vy jste mne nasýtili, žíznul jsem a vy jste mne napojili atd. Amen, pravím vám, cokoli jste učinili nejmenšímu z bratří mých, mně jste učinili.« Jestliže tak mluvíti bude božský soudce k lidem ostatním, s jakou radostí asi vital Matku svou, která mu všechno toto poskytovala, která celý život svůj mu obětovala? »Pojď vyvolená otce mého«.

zvolal zajisté Spasitel, »žádný mně více nesloužil, více nemiloval, proto také nikdo větší odměny neobdrží nad Tebe. Věrně stála jsi mně Matko po boku, v ponížení mém snášela's hanbu se mnou, proto seděti budeš u trůnu mého a požívati nekonečné slávy.« Tak odměňuje božský Syn. Aby Kristus Pán také jako člověk oslaven byl, vstoupil i s lidskou přirozeností svou na nebesa. Z téže příčiny i svaté tělo Marie Panny, které mu člověčenství jeho dalo, chtěl k slávě nebeské pozvednouti a po bok sobě postavit. Tak mohla teprve Maria jako Matka Boží, od nebešťanů ctěna a oslavována býti. Proto jest její nanebevzetí jen pokračováním a závěrkem nanebevstoupení Paně, jejího božského Syna.

Za Matku a Orodovnici dal nám Spasitel Matku svou. Úřad tento má Maria Panna po celý čas až do skonání světa, a úřad tento obdržela jen jako Matka Boží. Matkou Boží jest ona ale jen podle těla, proto i s tělem vzata býti musila do nebe, aby tam vznešenou na ni úlohu Orodovnice křesťanů plnila. Tam u trůnu Synáčka svého jest Maria Panna Matkou milosrdenství, rozdavačkou milosti Božích. Ejhle, jak krásný, jak utěšený význam má pro nás svátek Nanebevzetí Panny Marie!

»Ó Matko Kristova, jemuž veškerá moc dána jest na nebi i na zemi, Ty Královno nebes panuj a vládni nad námi! Panuj neobmezeně v říši Tvé, kterážto jest širší milosrdenství. Otevři nám poklady nebeské, nad nimiž ustanovena jsi Paní a uděl bidným smilování, hříšným odpuštění, nemocným úlevu a uzdravení, truchlícím potěšení, trpícím trpělivost, všem nám stálost ve víře, naději a lásce, umírajícím šťastnou hodinku smrti a zesnulé uveď do říše Syna Tvého. abychom Tebe tvář v tvář spatřili a jako ditky u matky na věky se radovali.«

BOH. HENDL.

Cesty milosti Boží.

Několik obrázků ze života sluhy Božího Fr. Maria Libermanna.

Podává JOSEF WEISS.

12. Pověst o jeho svatosti.

Bůh povýšil pokoru sluhy svého. Slavně a vítězně, jak tušíti lze, vstupovala duše jeho na nebe, zatím co synové jeho na zemi pěli chvalozpěv Královny andělů a svatých. — Povýšení jeho odpovídalo jeho poníženosti. On sám o sobě říkal, že člověkem neužitečným, a že mají jej vyhnati z kongregace. Ubožáci a děti byly jeho radostí, jeho potěšením. Svatá jeho horlivost nutkala jej přispět nejbídnějším a nejopuštěnějším. A proto právě povýšil jej Bůh a lze se nadíti, že jednou splní se předpověď jistého knížete církevního. »že jeho jméno, jako jméno svátce zaskvěje se v září čím dál jasnější.«

Nad smrtí jeho truchlila církev, truchlil i stát francouzský, jemuž v osadách P. Libermann velmi byl nápomocen. »Ztrátu jeho,« tak píše ministr kultu a vyučování, »těžce nese vláda, jež vždy vysoce cenila služby, které důstojný Váš představený v zámořských osadách náboženství prokázal.« — Ministr námořnictví píše: »Za štěstí si pokládám, že dopřáno mi bylo poznati vašeho P. Libermanna. Vždy vzpomínati budu, že poctil mě laskavostí svou svěřec, dokud žil na zemi, a doufám, že na mě nezapomene v životě lepším.«

Však dílo ctihodného sluhy Božího smrti jeho nezahynulo. Ruka mocná, neviditelná řídila je dále a sluha Páně přímlovou svou u Boha vléval sílu a dodával ducha obětovného synům svým. Nové missie brzy po sobě založeny na

Zanzibaru, v Indiích, na ostrovech Martinique a San Domingo, v Cayennu a ve Spojených Státech. Ovšem že těžké zkoušky bylo missionářům stále snášeti. Každého léta nové oběti vyžadoval si úpal horkého pásma; vždy však znova opouštějí rodnou zemi noví dělníci, aby ztrátu nahradili. Ti pak, kteří z poslušnosti v Evropě bydlí, týmž duchem horlivosti a sebezapření jsou nadšeni. Ve Francii, Německu, v Irsku i Portugalsku věnují se pracím různým, jak kde Pánem jim uloženo. V Římě od roku 1853. řídí seminář, za přispění Pia IX. založený; zvláště však nabízejí služeb svých třídám nižším, ubožákům, sirotkům a mladíkům, od útlého mládí již pokaženým, před nimiž společnost lidská hledí se uchránit.

Než ctihodný sluha Boží nechrání modlitbou a přímlovou svoji jen svých synů, on ujímá se každého, kdo naň se obrátí. Tak píše řeholník ctihodného jednoho řádu v listě, jenž po smrti jeho nalezen:

»Vzpomínky na drahého přítele, jehož ctím a vyzývám tajně v duši své, jako jednoho z největších služebníků Boha a P. Marie.

Několik dní po započetí noviciátu ztratil jsem škapulír a opomněl jsem nový si opatřit. V noci na to, zda ve snu či v bdění, takové nečisté myšlenky ve mně povstaly, že dosud v životě jsem jich neměl. Odporoval jsem; však poněvadž jsem se nemodlil, pokušení se rozmáhalo. V tom zjevil se mi P. Libermann oděný sněhobilou rochetou s širokými rukávy, jak se nosí u sv. Sulpicia, zář nebeská plála s jeho obličejem a v rukou držel

škapulír, který jakoby mně ukazoval. Pohled na škapulír, okamžitě pokušení zapudil. V též okamžiku vidím vedle P. Libermanna mnoho jiných seminaristů od Sv. Sulpicia, jež jsem neznal, kteří však rovněž andělskou čistotou zářili. Odeňti byli taktéž rochetami a vítězně v rukou drželi škapulíře. Seřadili se kolem P. Libermanna. Když jsem si je dobře prohlédl, pokročili ku předu — a pojednou všichni zmizeli. První má myšlenka ráno ovšem byla opatřit si škapulír a od té doby již jsem jej neodložil.

Stůjíte zde několik zaručených zpráv o mocnosti přimluvy sluby Božího.

Poprsí ctihodného otce objednali si rodičové P. Le Vasseura, bydlící na Bourboně. Otec stížen byl prudkými bolestmi v žaludku. Když jednoho dne staly se až nesnesitelné, položil poprsí na prsa svá pravě: »Ó vy jenž jste přítelem byl syna mého, vymoďte u Boha, aby mě bolesti těchto zbavil.« Modlitba jeho nebyla oslyšena, bolest pomínila a více od té doby se nedostavily.

Spolubratr kongregace sv. Ducha a P. Marie měl nemocnou 7letou sestru. Volání k ní byli se všech stran lékaři, však marná námaha. Konečně odporučili jí, aby se již do osudu svého odala, žeť pomoci není. V době té, prosila bratra, aby jí poslal svou fotografii. Ten však místo ní poslal podobiznu P. Libermanna, řka, že jí bude užitečnější nežli jeho. Důvěra zakotvila se v srdci divčine. Započali doma devítidenní pobožnost. Na počátku osmého dne táza se jí matka, myslí-li na ctihodného sluhu Božího. Ona odpověděla, že ano a položila si podobiznu jeho na prsa. Chvilí na to vykřikla: »Matko já jsem uzdravena.« A vskutku tomu tak bylo, a od té doby nabyla pevného zdraví.

Jiný případ doložen svědectvím lékaře, zpovědníka, mnohými svědky a nemocnou samou.

Sestra L . . . po dva roky trpěla bolestmi na prsou, a nevycházela již ani z nemocnice, aniž mohla duchovních cvičení řádu se účastniti. V r. 1870. dostavil se k tomu prudký neduch krční, ježž lékař za nevléčitelný prohlásil. Nemocná pro slabost nemohla býti operována, a poněvadž nemohla ničeho pozřít, byla obava, že musí zemřít hladem.

Hlasu pozbyla úplně. V ubohém tom postavení ocitla se 19. dubna. Kdykoli ji lékař spatřil byl zarmoucen a dojal nad nemocnou, ježto nemohl jí nijak pomoci. Když tedy nepomáhalo umění lékařské, vzato útočiště k Bohu a vyzvána P. Maria, aby, jestli to vůle božského Syna jejího, vymohla na Bohu uzdravení nemocné. Sv. Panna ráčila vyslyšet společné prosby, vyprosivši nemocné milosti duchovní — a sice trpělivost a odevzdání do vůle Boží. Zatím nemoc byla čím dál hrozivější. Několik dní po pobožnosti, kdosi navrhl ještě jednu a sice k P. Libermannovi, o jehož prohlášení za blahoslaveného v Paříži počínalo se jednati. Sestry započaly opět pobožnost, a ostatkem jedním po služebniku Božím dotknuto sije nemocné sestry. Nicméně okamžik smrti zdál se přibližovati, i pomýšleno na svatosti umírajících. Nemocná však pevně doufajíc ve své uzdravení, prosila kněze, aby ještě maličko posečkal. Devátý den konal se pohřeb jeptišky jiné, a kněz započal již s obřady, když rychle volán byl k nemocné prý umírající. Započal ji, přesvědčen, jak sám pravil, že již umírá. Nastal druhý den. Mezi druhou a třetí hodinou, když sestry konaly v kapli nešpory, umírající zakřikla; dozorkyně v nemocnici vyběhne za ní celá zděšená, a nalézá ji, ana sedí na lůžku a volá: »Jsem zdráva!« A pojednou povstane z lože a zeze vši pomoci, obléká se, žádajíc jisti a pití. Když jí podáno, napila se a najedla, a sestoupila do kaple k sestrá, jež udiveny pozorovaly, jak stojí pevně a zpívá s nimi Magnificat. O 5. hodině zasedla se sestrami ke stolu a požívala z jídel všech, ač dvacet tři dny před tím ani kapky vody požití nemohla.

»Téhož dne večer, praví lékař, zavolán jsem byl, abych zjistil uspokojivý stav sestry L . . ., o níž den před tím jsem soudil, že již umírá.«

Od té doby zdraví sestřino bylo stále.

Poslyšme, co vypravuje nemocná sestra sama o svém uzdravení: Asi k 10. hodině navštívila mě velebná matka představená a vyzvala mě, bych obětovala Bohu život svůj. Přikývla jsem. K jedné hodině úplně vysílana jako bez sebe, spočívala jsem na loži. Pojednou,

jako ve snu octla jsem se u nohou bývalého svého zpovědníka, trappisty. »Nejste těžce nemocna?« pravil »trpíte zajisté mnoho?« A tu zahleděl se na relikvii ctihodného sluhy Božího, kterou jsem v ruce svírala. »Poklekněte« dodal na to, »už přichází.« A v tom P. Li-bermann přistoupil ke mně celý ozářen, takže záře jeho i mě obklíčila. Nezapomenu nikdy tváře jeho usměvavé a slavnostní. Položil mi na hlavu tři prsty, šinul jimi na prsa, a zdá se, že dotkl se i srdce a celé části nemocné. V oka-

mžiku tom pocítila jsem nevýslovné bolesti, jež vynutily ze mě výkřik: »Ach, jak mně mučíte!« Sestra (dozorkyně nemocnice) přiblížila se k mému loži a tázala se, kdo mně krivdí. Odpověděla jsem: »Velebný otec mně uzdravil.« Od onoho okamžiku necítila jsem žádných bolestí, a započala jsem opět a to hned dle řehole žít.

Omezili jsme se na tyto příběhy. Jsouť zajisté odpovědi, na ona proročká slova sv. Otce: »Bude jednou světcem.«

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 15.

*Jam hiems transiit, imber abiit et recessit:
surge, amica mea, et veni. (Cant. 2, 11.)*

To čas byl nevhládný, čas deště, mrazu,
co zákon staré Smlouvy světu vládl,
tu zápal lásky Boží v srdci chladl,
a Evín hřích jen všude šířil zákaz.

Však přešla zima, na svět Srdce Páně
se usnalo, s ním zavítala vesna:
tu kraj hned celý probudil se ze sna,
a prvním kvítím oděly se stráně.

Aj, sláva, sláva Bohu na výsosti —
tak andělové nad Betlemem pěli —
stáj neúhledný Jezulátko hostí.

Jak šťastná's, Matko Boží, ve svém plodu,
jež pastýřové první spatřit měli,
v němž slunce lásky vzplálo na východu.

Píseň 16.

*Flores apparuerunt in terra nostra.
(Cant. 2, 12.)*

Již přešla zima — jaro slétlo na zem;
vstříc Srdci Páně vyzváněly zvony,
je provázely svatých miliony
a v den se stkvělý změnila noc rázem.

Ó viz to vojsko svatých nebešťanů,
viz šatů, vínků, korun pestrou směs,
jak v hromadu bys všecko kvítí snes'
a všechny hvězdy s nebeského stanu.

Tu fialky zříš, lilie a růže,
tu narcis, jasmín, astry, tulipány —
a kdož to kvítí spočítati může!

Ty zdobné květy křesťanské jsou ctnosti,
v něž oděly se z jara církve lány —
to přivítaná nebeskému hosti.

Stvoření člověka.

»Hospodine, Pane náš, což jest člověk, že jsi naň pamětliv? Aneb syn člověka, že jej navštěvuješ? Učinil's ho málo menším andělů, slávou a ctí korunoval jsi jej a ustanovil jsi jej nad dílem rukou svých.«
(Žalm 8, 5—7.)

řekl Bůh: Učiňme člověka k obrazu a podobnosti svému; a ať panuje nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským, i nad zvířaty i nade vši zemí i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi. A stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je. I požehnal jim Bůh a řekl: Rozmnožte se a naplňte zemi a podmaňte ji, panujte nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským i nade všemi živočichy, kteří se hýbají na zemi. (I. Mojž. 1, 26—28.)

Tot listina lidské urozenosti, lidského šlechtictví. Jako šlechtické rodiny na výsost si váží královské listiny, kterouž kdysi předeek zasloužily povýšen do stavu šlechtického, tak zajisté každý člověk mnohem více má si vážit oněch právě přečtených slov z I. knihy Mojžíšovy; obsahují urozenost nad všelikou urozenost světa, ukazují náš původ z rukou krále všech králů, jsou to nejstarší šlechtickou listinou, a tož vydanou od Boha všemohoucího netoliko jednomo člověku, nýbrž všem.

Ano, Bůh sám vydal onu listinu naší urozenosti, vydal ji všemu lidstvu na věčné časy, kdyžte stvořil už všecko, chystal se stvořit člověka, prvního

člověka, Adama. »Učiňme člověka k obrazu a podobnosti svému.« »A stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je.«

Tot obsah listiny naší urozenosti, tot evandélium o lidské důstojnosti; prohlašuje člověka korunou tvorstva viditelného, poučuje nás o těle i duši naší.

* * *

Země už všecka uchystána. Hory i doly povlečeny půvabnou zelení, vzduch i voda i suchá půda hemží se nesčítnými živočichy, hvězdy mi'e září na obloze nebeské. Všecko jest krásné, všecko dokonale. Jenom člověk ještě schází. Ano, »schází«. Představme si, milí přátelé, představme si živě zemi se všelikými bytostmi, ale bez člověka! Přes všecek její půvab, přes všecku její krásu, přes všecek život na ní i nad ní panující spočívala by na ní jakás prázdnota, pustota; podobala by se skvostnému paláci, ale neobydlenému, prázdnému. Představme si to živě, tuším, že nám bude jaksi úzko, nevolno. Člověk schází. Tím však schází Boží přírodě duch, jenž by ji důmyslně pozoroval, jenž by zkoumal její původ, podstatu, její účel; neboť hvězdy, třeba tak jasně a mile na nás patří, nevidí tvorstva Božího, a ani zvířata nerozvažují o něm; z jejich oka nezírá hloubavý duch, jejich oko spokojí se jenom se zevnějškem, jenom s povrchem věcí. Zkrátka: Příroda bez člověka — tvář bez očí!

Všecko jest uchystáno, jen člověk

ještě schází! Tím však schází bytost, jež jediná uprostřed všeho toho bohatství Boží přírody může vpravdě býti šťastnou. Veselým může ovšem i zvíře býti, avšak nikoliv šťastným, blaženým; neboť jen tam, kde jest myslící duše, může štěstí býti zbudováno, může štěstí býti užíváno.

Všecko jest uchystáno, jenom člověk ještě schází! Tím však schází bytost, jež by jménem všeho tvorstva vzdávala Stvořiteli čest a chválu. Ovšem že všechny bytosti jsou stvořeny ke cti a chvále Boží, a také zajisté chválí a a zvelebují svým způsobem všemohoucího Stvořitele svého; žádný tvor nezůstává v té příčině nedbalým dlužníkem. Ke cti a chvále Stvořitelově zdvihají se do závratných výší nebetyčné hory, a vinou se v dolinách půvabná údolí; ke cti a chvále Stvořitelově pohrávají si na výsluní nepatrné mušky a zdvihají se za bouře mořské v ohromných vlnách ohromné velryby; všichni tvorové pějí chválu Hospodinovu nesmírným, převzručeným koncertem; avšak činí to nevědomky; činí to, aniž na to myslí, aniž toho chtějí či nechťejí; činí to nikoliv rozumnou řečí, nýbrž nesrozumitelnými zvuky; podobají se varhanám v našich chrámech, kteréž nevědouce a nechťejíce, tedy nevědomky znějí ku ku chvále Boží, jakmile se jich dotkne ruka varhaníková; zvuky varhan znějí krásně, harmonicky, melodicky, avšak rozumná slova to nejsou; tať musejí teprv zpěváci přidati. Tak jest i v Boží přírodě; i zde má teprv člověk tomu ohromnému koncertu všeho tvorstva propůjčiti myšlenku, smysl a slovo; nestačí, aby se člověk tomu koncertu jen přidružil, on má býti mistrem toho sboru.

Všecko jest uchystáno, jenom člověk ještě schází! I schází takto viditelnému tvorstvu oko, srdce, světlo, koruna. Jako

by si toho byla Boží příroda povědoma; i čeká mlčky a uctivě, čeká na toho, jenž přijíti má, čeká na krále svého; jakoby pro něho prostřela už koberec své zeleně, jakoby pro něho rozestřela už chladivý stín svých lesů, shromáždila zásoby vod, zdvihla hory jako mocné hradby; a všechna nemá tvář skláněje hlav k zemi jakoby hledala pána, jemuž má sloužiti.

Všecko jest uchystáno, jenom člověk ještě schází! Než ejhle, už blízký jest příchod jeho!

* * *

Písmo sv. chystajíc se líčiti příchod člověka na zemi, vede nás napřed do nebe, kde trojjediný Bůh zasedá k radě a praví: »Učiňme člověka k obrazu a podobenství svému!«

Jaký to rozdíl mezi těmito slovy a oněmi, jimiž ostatní tvorové způsobeni! Tenkrát řečeno: »Buď světlo!« »Buď obloha!« »Shromážděte se vody!« »Zplod' země bylinu!« »Buďte světla na obloze nebeské!« »Vydejte vody, plaz, duše živé!« »Vydej země duši živou!« Nyní však jinak promlouvá Hospodin; nepraví: »Buď člověk«, nýbrž: »Učiňme člověka!« Z předešlých tvůrčích slov vysvitá snadnost, s jakouž Bůh tvořil; z těchto však vysvitá hluboká vážnost; jakoby trojjediný Bůh ohlédaje se po všech dosavadních dílech své všemohoucnosti, sbíral sílu svou a vcházel sám se sebou v radu, aby způsobil ještě bytost, kterouž se zvláštní starostlivostí a láskou chová ve svých myšlenkách.

»Učiňme!« Toť několik osob, jež mluví. Ano, tři božské osoby mluví; Otec mluví Synu, a Duch sv. s Otcem i Synem se spojuje. Taktě zjevují se se nám při stvoření člověka tři božské osoby, právě jako později při jeho vykoupení byly průčastněny a nyní na křtu svatém, přijímají ho za svého

syna. »Učiňme člověka.« Jakoby pravily ty tři božské osoby: »Kdyžtě jsme už tolikrát dilo stvořily a dokonaly, tolikrát dilo, tolikrátého svědka naší všemohoucnosti, stvořme na konec bytost, jež by byla korunou všeho ostatního tvorstva, bytost, jež by byla nad všecky ostatní naším viditelným, živým obrazem!«

Jak velebná to slova, jakou úctou k sobě samým, jakou úctou k všemohoucímu Stvořiteli mají nás naplniti!

Stane-li člověk před znamenitým uměleckým dílem, avšak nejso odborně vzdělán, nerozumí-li jeho umělosti, nemůže-li posouditi jeho ceny, musí mu postačiti vědomí, že dilo to vykonal znamenitý, veledovedný mistr a umělec, a to s péčí a námahou převelikou. Vyřkne-li na př. znalec umění malířského: »Tento obraz pochází od nesmrtelného Rafaela«, bude zajisté vzdělanec s úctou patřiti na obraz onen, ježto Rafael jest králem malířů. Řekne-li nám znalec dále: »Právě na tomto obraze dal si Rafael co nejvíce záležeti, pracoval o něm ve svých nejkrásnějších, nejnadanějších hodinách; kdyžtě byl jeho důmysl vyvodil už tolik znamenitých, překrásných obrazů, chtěl tímto obrazem korunovati všecku dosavadní činnost svou; vymalovav jej, nebyl by ho dal za živý svět«, to když slyšíme o obraze Rafaelově, zajisté přidáme a vyznáme: »Ano, toť dilo na výsost krásné a drahocenné!

Nuže obraťme to na Boha a člověka. Velemistrem, velemělcem jest Bůh, dílem jeho nade všecka díla pozemská jest člověk, živý obraz, živé podobenství Boží.

* * *

»A stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je.« (1. Mojž. 1, 27.) Adam i Eva jsou tedy ten veleobraz, všichni lidé jsou to veledilo; jsouť oni jenom zmnohonásobněním,

rozmnožením rajských prarodičů, jimž byl Bůh požehnal a pravil: »Rosťtež a množte se, a naplňte zemi a podmaňte ji.« (1. Mojž. 1, 28.)

Ano, všichni lidé po všem oboru země, ve všech zemědilech jsou potomstvem Adamovým. Toť hlásá Písmo svaté, toť nauka svaté církve, toť článek naší svaté víry, a marny jsou útoky a námitky nepřátel zjevení Božího.

Co namítají?

Jak prý by se byli jenom Adamovi potomci dostali ohromnými moři na ostrovy a do jiných zemědilů.

Nezapomínejtež vy pochybovači a rýpalové, že země naše při začátku pokolení lidského neměla té tvárnosti, jakou má nyní. Mnohé země, jež jsou nyní mořem odtrženy a odloučeny, byly tenkrát spojeny; i mohli lidé suchou nohou tam se ubírat, kam později a nyní nemožno se dostat, leč po lodi. Lidstvo, potomstvo Adamovo, bylo už rozvětveno a rozšířeno, a teprv potom hroznými převraty dřívější pojidla potrhána. Takovou zmizelo i mnoho ostrovů, jež dříve ve spoustách vod mořských v blízkém sousedstvu vyčnívaly a tak přechod ze zemědilu do zemědilu, třebaš mořem usnadňovaly, jsouce jako pilíře ohromného mostu. Tak bylo — jak praví znalcové — zejména v moři mezi Asií a Amerikou. Když Amerika Kolumbem objevena, když se sešli Evropané s Amerikány, slyšeli od nich, kterak předkové jejich v dávných, pradávných dobách do Ameriky se přistěhovali.

Co namítají?

Jak prý jest možná, aby potomci jedněch prarodičů mluvili tolika řečmi!

Ovšem mnoho, velmi mnoho jest jazykův a nejsou třebaš ještě všechny známy; načítánoť jich se 2000! Avšak nezapomínejme výsledků pilného bádání, jazykozpytného, jež čím dále tím zřejměji

ukazuje bratrskou a sesterskou spřízněnost všech přerozmanitých jazyků, ukazuje, kterak tíhnou za jedním jazykem, původním jazykem našich prarodičův a dítek jejich.

Slyšme výrok alespoň dvou na slova vzatých jazykozpytců. Klaproth praví: »Všeobecná příbuznost jazyků nedá se ničím jiným vysvětliti, než tím, že ve všech jazycích starého i nového světa nalézají se zbytky jediné řeči původní.« Max Müller dí: »Největší rozmanitost v částech řeči dá se dobře spojití v jeden společný původ. Věda srovnávací vede nás, na vrchol, s něhož pohlížíme na první červánky lidského života na zemi a vidíme potvrzena slova Pisma svatého: Měl celý svět jeden jazyk a jednu řeč.«

Co namítají?

Namítají ještě mnoho jiného; avšak což jest mátoha lidského pobloudilého rozumu proti neklamným slovům Zjevení Božího, jemuž upřímný poctivec ochotně za pravdu dává, věda, že slovo Boží jest neklamné; a to jest zajisté slovo Boží, co čteme na začátku Pisma svatého o původě člověkově, o původě všeho lidstva z Adama; nemohl Mojžíš napřed celou zemi proputovati a potom teprv jako nějaký cestovatel, přírodozpytec a jazykozpytec zkušenosti své napsati, zkušenosti, jež svědčí o jednotě, o jednom rodě pokolení lidského, nýbrž co psal, psal osvěcen Duchem sv., Duchem pravdy, věčné pravdy.

Bůh a sv. slovo jeho může zcela pokojně patřiti v tvář sebe důkladnějším výzkumům a objevům!

* * *

Že se časem z jednoho a téhož rodu lidského utvářelo patero čelnějších, různobarevných odrodků čili plemen — kavkazské, mongolické, americké, malajské a ethiopské — tot věc

zcela přirozená, vysvětlitelná různým podnebím, teplem, vzduchem, půdou, květenou, zvířenou, různou potravou, nápojem, šatstvem, zaměstnáním, životem pospolitým neb osamělým, mravností, vzdělaností.

* * *

Vsichni pocházíme od jedněch prarodičů. Tot tedy nezvratný článek viry; pouhá víra však zde nestačí; máme podle ní také žítí. Máme všem lidem lásku věnovati, všech lidí si vážiti jakožto živých obrazů živého, věčného Boha a Stvořitele nejdobrotivějšího. Ó by panovala všude tato láska! Nikdo by nám nebyl cizincem, nikdo příliš nepatrným a nízkým, ale všichni rodni bratři, rodné sestry, všichni milá čeleď Boha trojjediného.

Pobloudilým pohanům unikla tato víra a plynoucí z ní vespolečná láska; proto se vespolek nenáviděli, pronásledovali, zotročovali, krutými válkami ubíjeli; avšak kterak se omluví křesťané, kteří si vespolek vedou jako pohané?

II.

Před 300 lety, zřekl se slavný císař Karel V. císařské koruny i všech ostatních — říkalť se o něm, že v jeho říši slunce ani nezapadá, tak byla veliká — zřekl se všeho, vstoupil v Nizozemsku na loď a plavil se do Španěl, aby se tam v zátíši klášterním přichystal na cestu na věčnost. Když se doplavil břehů španělských, vystoupil na zemi, klesl na kolena, políbil zemi a zvolal: »Ty's naše společná matka! Nah jsem přišel na svět, nah se do tebe navrátím!«

Pravdu děl. Ze země vzato naše tělo, do země se navrátí. »Učinil Hospodin Bůh člověka z hlíny země.« (I. Mojž. 2, 7.) Tot zjevení Boží o původě našeho těla. Země, prach jsme podle těla. Žijeme-li, jsme zdvižený, po-

letující prach; až zemřeme, budeme skleslý, položený prach. Jsme-li šťastni podobáme se prachu jenž se vznáší ve světlém paprsku slunečním a v něm si pohrává; jsme-li nešťastní a sklíčení, podobáme se prachu destěm a větrem stlučenému. Živí jsou prach, mrtví jsou prach. Zkroušen rozjímáním takovýmito volá zbožný trpitel Job: »Bože, rozpomeň se, prosím, že jako bláto učinil jsi mne, a v prach zase obrátíš mne!« (Job. 10, 9.)

Avšak i tento prach tato země těla lidského má úkonem Boha Stvořitele zvláštní důstojnost, jest velebnějším způsobem v tělo člověkovu utvářena nežli těla zvířat. Chtěje Bůh zvířata tvořiti, volá: »Vydejte vody plaz duše živé, a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou.« — »Vydej země duši živou podle pokolení jejího!« Tento rozkaz Boží, toto pokynutí vůle Boží postačilo a vody i země i vzduch hemží se živočištvem.

Vznešenějším nad tělo zvířat mělo býti tělo člověkovu; mělo býti přibytkem duše myslící, rozumné, nesmrtelné, nemělo býti duši břemenem, žalářem, nýbrž ušlechtilým služebníkem, jenž bude dovedně vůli svého pána plniti, nerozlučným přátelským spoludruhem, s nímž se duše jednou shledá i na věčnosti. Podle velemoudrého úřadku Božího mělo tělo lidské jednou býti i důstojným přibytkem jednorozeného Syna Božího, až se vtělí pro naše vykoupení, mělo býti živým chrámem i Ducha svatého.

Tisíce a tisíce těl byla by hotová už příroda Boží předvedla, avšak žádné z nich nemohlo vyhověti, aby bylo tělem člověkovým. Proto znova vidíme všemohoucnost Boží dávati se do díla. »Učinil Hospodin Bůh člověka z hlíny země,« praví Písmo svaté. Jaké to vzácné dílo! Hlava nehledí do země, nýbrž k nebesům, jako smělý hrad

duše pro nebe stvořené; obličej důstojně utvářen, aby se v něm důstojně obrazy nesmrtelná duše; jazyk a všecko ústrojí mluvové jest schopno lidské řeči, již se nevyrovná sebe dkladnější nástroj hudební; ruka tak podivuhodně složená, tak dovedných prací schopná! Daleko, příliš daleko vedlo by nás podrobné pozorování těla našeho. Přeslátný lékař doby pohanské, Galenus, byl pozorováním takovýmito tak unesen, že zvolal: »Ať si jiní uctívají své bohy kadidlem a obětmi zápalnými; já chválím původce díla tak podivuhodného svým úžasem a podivem. Třebas jen popisují tělo lidské, zdá se mi, že pějí, že pějí hymnus, chvalopiseň na počest jeho původce.«

To pravil pohan. Slova jeho nás povzbuzují, ale bohužel také zahanbují! Kež bychom i my svým tělem pěli Hospodinu píseň chvály! Činíme to, užíváme-li ho poctivě, jsou-li ústa zvyklá modlitbě, je-li ruka zvyklá poctivé práci.

* * *

Tělo prvního člověka bylo viditelné; ale pojednou vypravuje Písmo svaté o stvoření bytosti neviditelné, jež tělu přidána, bytosti tak drahé, že později sám jednorozený Syn Boží neobtěžoval si opustiti slávu a blaženost nebeskou, že zmařil sebe sama, přijav způsobu služebníka a poslušen učiněn až k smrti, a to k smrti kříže. Tělu vdechnuta nesmrtelná duše. »Učinil tedy Hospodin Bůh člověka z hlíny země, a vdechl v tvář jeho dechnutí života, i učiněn jest člověk v duši živou.« (1. Mojž. 2, 7.)

I zdívá se člověk ze sna své nicoty, počíná svůj život, své dějiny, nejenom pro zemi, ale pro věkovitou věčnost. Jaká to převelebná chvíle!

Bůh vdechl duši. Z toho vidno, že duše naše jsou bytosti, na jejichž utváření na širším světě nebylo ani lásky ani síly; znova sáhl Bůh do po-

kladu své všemohoucnosti, přímo duši stvořil a s tělem spojil, v tělo vdechl.

Odtud pochodí všechna důstojnost a cena naší duše; odtud víme, že naše duše jest něco zcela jiného než životní síla, jakou spatřujeme i ve zvířatech a jež vadne a odumírá. I zvířata vidí, slyší, znají své dobrodince i nepřátele; to v nich působí přirozená síla životní; avšak žádné zvíře na světě neptá se a nezkoumá, zdaž chování jeho jest dobré či zlé; žádné zvíře na světě nemá svědomí, jež by mu poroučelo, jež by ho odměňovalo nebo trestalo; žádné zvíře na světě nemá svobodné vůle, kterouž by se rozhodovalo pro ten či onen skutek.

Jaká to však bytost v člověku, která se táže po dobru a po zlu, která má svobodnou vůli, cítí odměnu a trest svědomí? Toť duše, nesmrtelná duše, kterouž dobrotivý Bůh vdechl našemu tělu; onať svým rozumem, svou vůlí jest živým obrazem věčného Boha. Jest člověku možná vyšší důstojnost nad tuto? Vážme si jí!

Představuje-li divadelní herec na jevišti osobu královu, jak se přičiní, aby

hrál důstojně, aby hrál královsky! My jsme zástupci nejvyššího Krále, my jsme živými obrazy svrchovaného Pána nebes i země; život náš není jen divadelní hrou, ale vážnou, velmi vážnou skutečností. Přičiníme se, abychom žili důstojně Krále nebeského! Zachovejme duši v milosti Boží. Nebudiž nám nadarmo řečeno výstražné slovo Spasitelovo: »Cot jest platno člověku, byť všecek své získal, a na své duši škodu trpěl? Anebo jakou dá člověk výměnu za duši svou?« (Mat. 16, 26.)

Dle spojení svého s těmi,
s nimiž nit života tkáš,
mnoho, synu, na té zemi
velících ti pánů máš.

Však co člověk, jemuž dána
svoboda a božský duch,
máš jen jediného Pána,
a tím Pánem jest tvůj Bůh.

Tam, kde Tento rozkazuje,
musí všechno umlknout,
a co On ti předpisuje,
vždycky máš uposlechnout.

(Jablonský.)

FR. JANOVSKÝ.

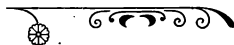
Politování hodní.

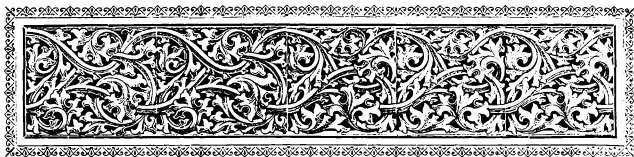
Vždy líto jest mi boháče,
jenž duše drahé nedbá,
když zírám, jak po dnech radosti
ho čeká věčná kletba.

Víc líto jest mi chudáka,
jenž nechce znáti Boha,
že z bídy velké v největší
kdys vkročí jeho noha.

Však líto zvlášť mi člověka,
jenž poznal víry slasti,
jí pohrdal a požitky
marnými duši častí.

Ten nejvíce kdys vycítí,
až přijde v pekla místa,
co přinesl mu marný svět,
co ztratil s vírou v Krista.

Poučení o stavu řeholním a slibech jeho.

54. Co má aspirant uvažovati?

Aspirant nemá zkoumati, poskytuje-li život řeholní více prostředků, dosíci blaženosti věčné, aneb obdrží-li potřebných milostí, aby závazkům nábožného či klášterního života dostáti mohl; neboť o tom nemůže nikdo vůbec pochybovati bez urážky Pána Boha. Ale za to jest nutno, aby si o životě řeholním a o odříkání, jež vyžaduje tento život, učinil správný pojem a mohl si dáti svědectví, že s pomocí Boží jest hotov v onom odříkání se cvičiti. Konečně má uvažovati, o které podmínky a vzájemné závazky se jedná v kongregaci, do níž vstoupiti chce. A o tom má se domluvit s těmi, od nichž přijatu býti si žádá.

55. Co mají činiti ti, kterým svěřena je zkouška postulantiů?

Mají zkoumati: 1. zvláštní známky povolání, které tu snad jsou, t.j. vnuknutí a účinky přijatých milostí, které jsou zárukou božského povolání; 2. ustavičnou náklonnost vůle a povahy žadatelovy, aby z toho poznali, bude-li asi milosti Boží v budoucnosti zadosť činiti; 3. jeho přirozené schopnosti vzhledem k životu, jež chce začíti. — Mimo to jest nutno žadateli doklady a vysvědčení, jež v prospektu dotčené kongregace jsou dány, a opatřiti si důkladné a bezpečné zprávy o žadateli.

56. Jakých chyb mají se vystríhati ti, kteří postulanta zkoušejí?

Nemají býti příliš shovívaví nebo slábí a nepoddávati se přirozenému přání, aby duchovní rodinu svou viděli se rozmnožovati. Vskutku mělo by to špatné následky, když přijímány byly osoby s povoláním pochybeným nebo dokonce bez něho; takové jednání mohlo by řeholní kázeň oslabiti a za následek míti

pohoršení nebo dokonce vzdalování se osob s pravým povoláním.

57. Které bývají příčiny věrolovnosti v povolání?

Příčiny ty jsou mnohé; nejobyčejnější bývají: nedostatek vážného rozhodnutí, zcela se službě Boží věnovati; špatné, klamné představy o duchovním životě, které od počátku již napraveny nebyly; jisté náklonnosti a tajné přichylnosti, které kdo v sobě pěstuje a málo potírá; nedbalost v duchovních cvičeních; ubývání ducha víry a bezdůvodné odkládání následování povolání Božího. Jestliť povolání ke stavu řeholnímu velmi veliká milost; proto musíme s velkodušností a vytrvalostí všechno od sebe vzdalovati, čím by mohlo býti ztraceno.

58. Jaké jsou následky věrolovnosti v povolání?

Nevěrnost v povolání je zlem velmi velikým, jež mívá neblahé následky pro tento i budoucí život. Bohužel stává se často, že leckdo, touto nevěrností oloupen o hojné milosti, s nimiž by byl mohl v dobrém vytrvati a věčnou korunu si zasloužiti, nevytrvá, ba dokonce vysazuje se i nebezpečenství věčného zavržení. »Lidé světské,« poznamenává tu svatý Alfons, »nic se nerozpakují říkati mladým lidem, kteří k životu řeholnímu povoláni jsou, že možno Bohu sloužiti ve všech stavech, i také v ruchu tohoto světa. Ovšem lze Bohu všude sloužiti, nemá-li kdo povolání k životu klášternímu; je-li však kdo k tomuto povolání a zůstává přece ve světě, pak jest velmi těžko zde zbožný život vésti a Bohu sloužiti.«

59. Je tedy závazno povolání ke stavu řeholnímu následovati?

Na to dává sv. Alfons tuto odpověď: 1. Ježto rada sama o sobě je toliko

radou a nikoli příkázáním, tedy jen pozváním a nikoli rozkazem, proto nezavazuje pod hříchem těžkým ke vstupu do života duchovního. 2. Věnuje-li se někdo vědomě stavu, k němuž od Boha povolán není, neděje se to bez hříchu, poněvadž tím uvádí v nebezpečnství věčnou spásu svou. 3. I to by byl těžký hřích, kdyby někdo myslil, že by následkem své křehkosti a z nedostatku prostředků, jež poskytuje život řeholní, ve světě zahynul, a přece by do stavu řeholního, k němuž povoláným se cítí, vstoupiti nechtěl.

60. Co praví ještě sv. Alfons o tomto předmětu?

Praví: »Dle všeobecného náhledu theologů prohřešuje se těžce ten, kdo by někoho, jenž od Boha ke stavu řeholnímu jest povolán, zdržoval tohoto hlasu následovati, anebo mu dával radu,

aby stav tento opustil, i třeba by neužil při tom násilí ani lži, a sice proto, že by ho sváděl k tomu, aby sám sobě nesmírnou škodu způsobil. Já sice nevím, jak lze omluviti ty, kteří sobě sami takovou škodu způsobují. Ale přece nechci v tom,« pokračuje svatý ten učitel církevní, právě tak učený jako svatý, »rozhodný úsudek podávati, ponechávaje to osvíceným mužům. My však prosíme Pána, aby od nás takové nebezpečí odvrátil.« A týž světec praví dále: »Ti, které Bůh ke stavu řeholnímu povolává, jsou zavázáni, tohoto hlasu následovati, poněvadž by jim Bůh ve světě odepřel milosti, jež pro ně určil v řeholi, milosti, bez nichž by se snad — po mém soudu — zachrániti mohli, byt i těžce; neboť, jak praví sv. Cyprian, pomoci Ducha svatého dostává se nám dle vůle a zařízení Božího a nikoliv podle naší vůle vlastní.«

Ze života a spisů blah. Markéty Marie Alacoque.

(Část další.)

P. de la Colombière, velice nábožný kněz z Tovaryšstva Ježíšova stal se superiorem kláštera v Paray-le-Monial v roce 1674.¹⁾

Když poprvé přišel do kláštera Navštívení, tu pravil sestře Margaritě vnitřní hlas: »To jest ten, kterého ti posílám.« To poznala ještě lépe o svaté zpovědi o čtvero suchých dnech postu v roce 1675. Ctihodný kněz dlouho podržel si blahoslavenou sestru ve zpovědnici a mluvil s ní tak, jakoby věděl, co se s ní děje. Nicméně nechtěla milá sestra hned na poprvé se svěřovati se svými tajemstvími. Avšak i to pozoroval ctihodný kněz a boje se, že by jinak rušil pořádek kláštera, ptal se, zdaž by jí bylo milo, s ním o sobě jindy opět ve zpovědnici mluvit. Ve své bázlivosti, strachujíc se každé a veškeré sdílnosti, odpovéděla, že činí jen to, co jí poslušnost poručí. Mimo to, neřekla milá sestra ničeho.

Krátký čas na to, měl důstojný otec de la Colombière přednášku v klášteře a tu poznal hned naši milou sestru (která tehda ještě mladička byla) a že v jejím nitru něco nadobýčejného se děje. Proto ptal se po své řeči velebné matky de Saumaise, kdož by byla ta mladá jeptiška, která seděla na místě od něho naznačeném. Představená jmenovala ji jménem; důstojný otec pak řekl, že to jest duše naplněná hojnou milostí. Na to poručila brzy velebná matka sestře, aby promluvila s důstojným otcem, který měl se dověděti, co se v ní děje. Blahoslavená

¹⁾ To bylo asi ku konci roku 1674; ba spíše na počátku roku 1675; neboť ctihodný de la Colombière odešel z Paray ku konci září 1676; ve čtvrtém svém listku k sestře praví, že byl v klášteře v Paray a Charolles půl druhého roku; podle toho by tedy byl počátek jeho působení od měsíce března r. 1675.

sestra šla, avšak s velikým odporem, neboť měla teprve poprvé se o svých milostech úplně vyjádřiti. Ten hodný sluha Páně řekl jí, že ho to těší, že jí dává příležitost, aby mohla Pánu jakousi obět přinést (sebezapřením). Na to otevřela mu milá sestra celé své srdce, dávši mu nahlédnouti až na dno své duše bez jakékoli námahy, ukazavši vše, co u sebe našla dobrého i zlého; ctihodný otec ji potěšil řka, že nemusí se ničeho obávat, když je vedena Duchem svatým, pokud vše činí z poslušnosti; aby jen poslechla všech jeho vnučení, jemu odevzdala celou svou bytost, aby se tím obětovala dle jeho přání; při tom divil se nekonečné dobrotě Boží, která nedala se zapudití odporem, který jí blahoslavená sestra činila.

Ctihodný kněz poučil milou sestru, jak se má božských darů vážit, jak uctivě a pokorně ty rozmluvy Páně, jimiž jest počtána přijímati; pravil pak dále, že má ustavičně díky vzdávat za dobrodiní tak vzácná. Naše milá sestra svěřila se ctihodnému knězi, jak svrchovaný Pán její duše ji pronásleduje bez ohledu na čas a místo, a že ona nemůže slovně modliti se, nanejvýš s velkou námahou; tu radil jí P. de la Colombière, aby tak již nečinila, ale podle možnosti se rženec často pomodlila.

Ale božská dobrotivost, která nechtěla, aby blahoslavené nějaké potěchy se dostalo bez pokolení, způsobila, aby se jí pokolení se strany ctihodného kněze dostalo v hojném počtu. Milá sestra nerada mluvila o svých illusích a proto je chtěla i ctihodnému knězi zamlčeti; to se jí lehce podařilo, ačkoliv chování její k otcí de la Colombière bylo při tom příkřejší, než se slušelo; blahoslavená se pak divila té laskavosti, s kterou s ní zbožný kněz vzdor jejímu chování jednal.

Jednoho dne četl P. de la Colombière mši svatou v našem klášterním chrámu; když pak blahoslavená se ke stolu Páně blížila, majíc přijati Pána, tu ukázal jí Pán své Srdce jako ohnivou výheň a dvě srdce, která v jeho svaté ohnivé Srdce pohroužena býti měla; při tom řekl: »Má čistá láska má spojití pro vždy tato tři srdce.« Potom poučil ji, že to spojení stane se k oslavě jeho božského Srdce, jehož poklady ona ctihodnému knězi zjeviti má, aby je důkladně poznal a světu oznámil jeho hodnotu a užitečnost; proto chce prý Pán, aby byli spolu jako bratr a sestra, kteří stejně na duševních darech božského Srdce podílu míti mají. Když sestra byla Pánu předhodila svou hříšnost a nepodobnost, když ctihodný kněz, člověk ctnostný a velevážený, ona pak ubohá a opovržení hodná hříšnice jest, tu odpověděl božský Učitel: »Bohatství nezměrná mého Srdce vše doplní a srovná.«¹⁾

Pokora a vděkplnost, s jakou ten dobrý kněz vše vyslechl, co dle slov božského mistra jeho se týkalo, tak dojaly milou sestru, že vždy vyznávala, jak z toho jeho poslouchání byla poučena; poslechněme její vlastní slova:

»Řekla jsem mezi jiným ctihodnému otcí, že milý Pán mi udělil mnoho milosti, které se týkají jistých duší; těmto duším mám ty milosti k vůli božské slávě zjeviti, ať se to již stane ústně nebo písemně podle toho jak mi zjevil; on však nezmínil se o způsobu, jakým bych tak měla učiniti; on prý propůjčí vroucnost své milosti, aby má slova měla účinek na ty, kteří milosti obdržeti mají; bude prý zajisté jen k mému prospěchu, když překonám svůj odpor a napíšu něco o těch milostech a ty listky odevzdám. Pán mi poručil dále všem dojmům, které bych ještě měla, se poddati, ať by mne sebe větší pokolení a přemáhání stálo; abych prostě řekla vše, co by mne nadšením naplňovalo; abych dala ty psané listky své představené a abych činila to, co mi představení poručí. Poslechla jsem; ale to vše mi zjednálo jen pohrdání u lidí.«

¹⁾ Tato milost, jest velice podobná jinému zjevení, o němž se v pamětech Blahoslavené mluví; tu však není žádného vztahu na ctihodného kněze de la Colombière. »Pán mi ukázal na svátek Srdce Panny Marie po svatém přijímání tři srdce, z nichž prostřední se zdálo velice malé a skoro neznatelné. Druhá dvě byla světlá a lesknoucí se a jedno z nich bylo krásnější než druhé, slyšela pak jsem slova: Moje čistá láska spojí vždy tato tři srdce.« Pak se všechna tři spojila v jedno; pohled na to mně vlil takovou lásku v srdce, že ani nemohu se o tom vyjádřiti. Dvě srdce obklopená paprsky byla nejsvětější Srdce Pána Ježíše a blahoslavené Panny Marie; malé srdce znamenalo srdce naší milé sestry, které mělo v ona svatá Srdce pohrouženo býti.

Ctihodný sluha Páně poručil též milé sestře, aby popsala to, co se v ní děje; proti tomu měla však sestra velký odpor; proto však přece psala, chtějíc býti poslušnou. Jen na rozkaz důstojného otce de la Colombière psala blahoslavená o prazvláštní milosti týkající se uctívání nejsvětějšího Srdce; proto byl také otec de la Colombière první, který o téže milosti zvěděl; píše pak o tom ve svém denníku následovně:

•Když byli exercitie ukončeny, doufaje pevně v milosrdenství Boží, předsevzal jsem si podle možnosti vše vyplniti, co by mi od božského Mistra předepsáno bylo, hledě především vyplniti jeho touhu po rozšiřování se úcty jeho božského Srdce, ku kterémuž úkolu já slaboch vyvlen jsem byl.

Blahoslavená sestra mi vyložila, že Bůh se člověku zjevil, aby věřil, že má žiti podle jeho Srdce k vůli velkým od něho obdrženým milostem. Poručil jsem jí, aby to co pravila, též napsala; já sám jsem chtěl totéž poznamenati ve svém denníku (*Retraite spirituelle*), ježto Bůh chce, abych mu byl nápomocen ku vyplnění jeho touhy.

•Ta svatá duše mi pravila: Když jsem byla před nejsvětější Svátostí jednoho dne v jeho oktávu, obdržela jsem od Pána hojnost jeho láskyplných milostí. Cítila jsem mocnou touhu po tom, abych se mu něčím zavděčila, za lásku láskou se odplatila; on však mi pravil: •Nemůžeš se mi lépe zavděčiti, než když učiníš, oč jsem tě již tolikrát požádal. A poukazuje na božské Srdce své řekl: •Hleď na Srdce, které lidstvo tak milovalo, že se beze všeho ohledu obětovalo a téměř zničilo, aby jen svou lásku dosvědčilo; místo uznalosti dostalo se mu poněkud nevděku, opovržení, zneuctění, svatokrádeží, odporu, kteréžto zloby jsou mi prokazovány ve Svátosti lásky. Co mne však ještě více bolí, jest, že i srdce mně zasvěcená tak špatně se mnou zachází. Proto žádám a přejí si, aby první pátek po oktávu Božího Těla, zasvěcen byl zvláštnímu svátku k úctě mého Srdce hlavně svatým přijímáním, obnovou úcty ve veřejném odprášení, aby tím zadost učiněno bylo za urážky, kterých se mi dostává, jsem-li na oltářích vystavován. Slibuji ti, že mé Srdce se rozšíří, aby vyliho hojnost své božské lásky na ty, kteří mu sami úctu vzdávají anebo aspoň se o to postarají, aby mu úcta vzdána byla. •

•Ona mi pravila: •Pane můj, na koho se obrácíš? Na ničemného tvora a bídnou hříšnici, která by svou nehodností zabránila vyplnění Tvého nevroucenějšího přání. Vždyť máš tak vznešené duše, které by Tvou žádost provést mohli. •

Na to Pán: •Aj, zdaž nevíš, že používám těch nejslabších, abych silně zahanbil a že obvykle zjevují svou moc s větším leskem na skrovných a chudých duchem, aby něčeho sobě nepřičítali? •

Sestra řekla: •Dej mi tedy, Pane, prostředky, abych mohla činiti, co mi poroučíš! • Na to odvětil Pán: •Obrat se v té věci na mého služebníka, otce duchovního de la Colombière, jesuitu a vyříd' mu ode mne, aby učinil vše možné k rozšíření té úcty a pobožnosti a tím radost mému Srdci způsobil. Ať se nedá odstrašiti žádnými nesnáze, kterých nebude nedostatek; ale ať ví, že ten jest všemocným, který sobě nic nevěří, ale mne úplně se svěří. •

Ctihodný otec de la Colombière byl muž, který dovedl si svůj vlastní úsudek učiniti a nevěřil hned všelichemus; ale nyní měl nezvratné důkazy o věrohodnosti osoby, která s ním mluvila, než aby se musil obávat sebe menšího klamu. Proto se ihned věnoval službě, kterou mu Pán světil; a aby svou povinnost řádně a úplně vykonal, chtěl počítí u sebe sama; zasvětil se úplně božskému Srdci obětoval mu vše, co by u něho Pána ctiti a jemu se líbiti mohlo.

Toto zasvěcení stalo se v pátek dne 21. června 1675. Byl to den následující po oktávě Božího Těla; tento den může pokládat býti za počátek úcty nejsvětějšího Srdce.

Mnohé milosti, kterých se ctihodnému knězi od nejsvětějšího Srdce dostalo, potvrdily ho v tom, jak důležitá a věrohodná jest úcta jeho. Pán Bůh zatím potěšil naši milou sestru v rozmluvách se ctihodným jesuitou, jak tím, že zbožný ten kněz její touze vyhověti chtěl, tak i tím že upokojil ji při jejích velkých obavách,

že by snad byla od zlého ducha klamána; neboť ty obavy znepokojovaly ji posud neustále. Ačkoliv ctihodný otec de la Colombière jen málo pobyl v našem městě, přece neustal vždy nadšením vstěpovati všem svým duchovním dítkám pro tu krásnou úctu k nejsvětějšímu Srdci, radě jim přijati v pátek po oktávě Božího Těla největejší Svátost k účtě Srdce Ježíšova.

Jedna z nich¹⁾ lázala se P. Foresta, tehdaž rektora, jak se stalo, že byl poslán do Paray kněz tak velezasloužilý. Ten ji odpověděl: „To se stalo jen k vůli jisté vyvolené duši, která má zapotřebí jeho vedení.“ Tato dívka viděla náhodou naši blahoslavenou sestru když tato od jiné dívky do hovorny byla požádána. Poznala pak, že jest to vyvolená sestra, o níž se ctihodný otec Foresta zmínil; hlavně poznala pak její vyvolení z modliteb a poučení, které milá sestra dala otcovi de la Colombière. Chováním ctihodné sestry byla dívka velice poučena a okouzlena. Ctihodný otec de la Colombière ctil pak sestru tak, že radil se u ní v pochybách, které měl.

Bůh ustanovil tohoto téměř svatého muže ku vznešeným věcem, vnuknouv všelicos o něm naší ctnostné sestře, která se o jeho odchodu z Francie vyslovila dříve, než jeho představení na to pomýšleli. On obdržel dva různé rozkazy, jeden po druhém; když pak chtěl druhý uposlechnouti, obdržel jiný, aby odejel do Paříže a odtud se odebral do Anglie.

¹⁾ Byla to slečna de Lyonne Marie Rosalie (zemřevší dne 16. srpna 1725.) Musíme zde ještě citovati z jejího svědectví z roku 1715 následující: Sestra Marie Rosalie de Lyonne dosvědčuje, že ještě v předešlém století od důstojného pana Foresta, rektora kolleje jesuitské v Paray-le-Monial, že v klášteře Navštívení Panny Marie, jedna vyvolená duše žije, totiž ctihodná sestra Alacoque. Ačkoliv svědkyně ani pomýšlení neměla, státi se jeptíškou, přece jí ctihodná sestra pověděla, že jest vůle Boží, aby si to povolání zvolila a že jí téměř poručila, aby vše učinila i proti své nechtuti; aby neodkládala, říká, že dobře zná vůli Boží o mně; vskutku proti všemu zdání, ba i proti radám svých příbuzných stala se Marie Rosalie jeptíškou. Svědkyně vyznává, že má za milost tu jen blahoslavenou sestru Alacoque co děkovati; a že, když svědkyně nějak ve své duši zarmoučena byla, obrátila se s důvěrou ku blahoslavené sestře a vždy byla opět potěšena.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Kutné Hory. Nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně, sladkému Srdci Panny Marie, božskému Jezulátku, sv. Josefu a sv. Antoninu Pad. za pomoc při důležité zkoušce jakož i v několika jiných případech vzdává *noviciát ř. sv. Voršily.*

Z farnosti Hradecké. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny a Matky Boží Marie i sv. Josefu za vyslyšení prosby o uzdravení mé manželky. *J. S.*

Z Vyškova. Vroucí díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci jakož i sv. Josefu za vyslyšení mých proseb. *Ž. R.*

— Fr. N. děkuje nejsv. Srdci Páně a nejl. Panně Marii za uzdravení z těžké nemoci.

— Nejvřelejší díky vzdávají S. D. nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a svatému Josefu za osvobození své sestry od trapného bolení hlavy, od něhož ihned byla uzdravena, jakmile devítidenní poboznost k Panně Marii Lúrdské dokončily. Po prvním uzdravení otálely se slíbeným uveřejněním, a hle, jako na upomenutí byla starou bolestí stížena.

Konv. Dom.

Z Liskovce u Brna. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Pána Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie i svatému Josefu za přemilostné vyslyšení mé prosby. *S. M.*

Od Olomouce. Veřejný a vřelý dík budiž vzdán nejsv. Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a blah. Klementu Dvořákovi

za vyslyšení prosby v jistých důležitých záležitostech církevních, kteréž byly od odpůrců napadeny a církvi měly býti uzmuty. Po vykonání devítidenní pobožnosti věci ty byly od úřadu vyřízeny ve prospěch církve svaté. A protož ještě jednou: Díky nejsrděčnější!

Od Klatov. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Paně, Panně Marii a sv. Janu Nep. za vyslyšení prosby ve mnohých záležitostech, zvláště že jsem vykonala zkoušku s dobrým prospěchem.

Budiž pochváleno a ctěno nejsv. Srdce Ježíšovo a neposkvrněné Srdce Marie Panny!

Odběratelka „Školy“.

Od Kyjova. Vroucí díky vzdávám nejsv. Srdci Paně, Rodičce Boží a svatému Antonínu Pad. za uzdravení z delší nemoci. Slibem jsem se zavázala, že, bude-li modlitba má vyslyšena, uveřejním to v tomto časopise pro čest a chválu božského Srdce Paně, Rodičky Boží Marie a sv. Antonína Paduanského.

R. B.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buchta.

Rakousko. Hlavní město království českého a přední ohnisko všech našich národních a osvětých snah, královská matička Praha, hostiti bude letos ve svém středu všeobecný sjezd katolíků českoslovanských, který se bude odbyvati ve dnech 22., 23., 24. a 25. srpna tohoto roku. Jednati se bude o otázky sociální, o záležitostech školy, vědy a umění, o tisku a literatuře, o katolickém spolčování a vůbec katolické organizaci — otázky tedy veliké a důležité budou předmětem jednání sjezdového. O závažných důsledcích takovéhoto hromadných sjezdů katolických není již nikde sporu a u nás můžeme sjezd podobný vítati věru s radostí dvojnásobnou — máť v rozharaných našich domácích poměrech důvodů svého bytí až přehojně! Pohleďme do poměrů katolické společnosti stí kteréhokoliv národa, nikde tak úžasné vlažnosti, ano až hrůšné neetečnosti, k zájmům náboženství a církve a církve se nám nenaskytne jako právě u nás! Vdyť nějaký vážný rozhovor ve příčině náboženství není u nás ani myslitelný — vstupme kamkoliv, ať do širší nebo uzavřenější společnosti, ani smyslu pro něco podobného, pro náboženského ducha nelze hrubě nikde najíti . . . Česká společnost i v nejvážnějších projevech svého života nedává známky ducha náboženského . . . Že

nikterak úmyslně nepřeháníme, dokazuje výjev, který se odehrál nedávno v Praze při velkolepých slavnostech Palackého. Generál Komarov Rus, při klepání na základní kámen ku pomníku Františka Palackého začal svůj proslov slovy: „Ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého. A celá naše společnost, naši předáci národní, divili se a žasli nad takovýmto projevem . . . Něčím nelslychaným a cizím bylo jim v křesťanské Praze proslovení zbožného Slovana z Ruska! Nejzajímavějším při tom všem jest však okolnost, která přiměla ruského generála ke zmíněnému začátku proslovu! Budiž to zde na trvalou památku, veřejně a k poučení příslušných kruhů důtklivě zaznamenáno. Naši slovanští hosté byli překvapeni, že ve všech našich projevech nebylo takřka zmínky o Bohu, s nímž pravý Slovan vždy a vsude začíná, ať jeho domovina na slunném jihu nebo na chmurnějším severu. Generál Komarov měl jinou řeč připravenou za proslov, ale vida nedostatek všeho zbožného, začal okázale (tedy s jakousi výčitkou a ku zahanbení naší veřejnosti!) svatým křížem!! Další poznámky ku objasnění a srozumění našim poměrům nebude již asi potřeba — kéž chystaný sjezd katolíků, jako mohutný projev kato-

lického ducha, vnese do života našeho aspoň částku oné vroucnosti a přesvědčení náboženského, jehož i slovanští bratři naši hojně u nás postrádají!

Francie. Po několikeré krizi a za trapných poměrů podařilo se před nedávnem Brissonovi sestaviti nové ministersstvo francouzské. Katolíci, zdá se, že nebudou za něho míti časů blahých! Podle všeho chystá nový tento kabinet zcela opravdový kulturní boj. Ministerská rada zabývala se již aspoň vypracováním celé řady protiklerikalních předloh, týkajících se obmezení majetku mrtvé ruky, a kromě toho jest prý úmyslem vlády zrušení klášterů ve velikém rozsahu. Také prý má býti odvolána celá řada prefektů, kteří jsou v podezření, že jsou «klerikalního» smýšlení. A nedosti na tom! Poslední dobu objevila se v listech francouzských zpráva, že nová vláda chce ponechati své velevyšlanectví při Vatikáně jen pod tou podmínkou, bude-li zamítnut jmenovaný již turecký vyslanec při Vatikáně a bude-li tak ponecháno diplomatické zastupování katolických zájmů na Východě i nadále Francouzům. Jest opravdu těžko uvěřiti, že by vláda francouzská byla proesla takovou vyhrůžku doopravdy! Neboť to sluší bedlivě uvážiti, že došlo na zřízení přímého diplomatického styku mezi Vatikánem a sultánem, který vládne mnohým milionům křesťanů, na podnět samého svatého Otce, i jest proto naděje, že kabinet Brissonův sotva odhodlá se opakovati pokus, který se kdysi nezdařil ani Napoleonovi I., že totiž nebude žádati, aby papež před ním ustoupil. Kdyby se však vláda francouzská dala přece na tuto dráhu, předsvědčí se jistě velmi brzy, že

nástupce sv. Petra znamená podnes ještě moc světovou a že užitek přímého diplomatického spojení mezi Vatikánem a Francií jest naprosto vzájemný! Ostatně při nejistotě a vratkém postavení všech poměrů vládních ve Francii nelze na dlouhou dobu činiti úsudků platně trvalých!

Německo. V Německu konány průběhem druhé polovice června t. r. říšské volby, které dopadly pro stranu katolickou nad pomyslení příznivě. Katolický střed bude míti dle zpráv «Germanie» ve sněmu celkem 103 poslance a zůstane tedy stranou rozhodující i na dále. Po něm tvořiti budou nejsilnější stranu sociální demokraté, po těchto pak konservativci. Slova nejen čestného uznání, ale i obdivu nad výsledkem voleb poslanců katolických čísti možno nyní i v listech, u kterých podané projevy přímo až zarážejí. Tak na př. vídeňská «Zeit» praví o středu, že zvítězil skoro všude vlastní silou a velebí jeho bezvadné jednání v sociálních a svobodářských otázkách. Nejhlavnější věcí ovšem zůstane, že jest katolický střed v Německu zase stranou «vládnoucí», bez něho totiž není žádná většina možná. — Katolíci říše německé svolávají opět katolický sjezd (již po pětáctýřicáté), tentokráte do Krefeldu ve Vestfalsku na dny od 21. do 25. srpna, právě tedy na dobu, kdy shromáždí se v Praze katolíci českoslovanští. Svolavatelů je celkem 35; jsou mezi nimi zastoupeny všechny stavy. Zvláště podepsáno jest hojně právníkův a lékařů: též obchodníci, živnostníci a statkáři jsou četně zastoupeni. Kněží je podepsáno na sjezdovém provolání celkem 7.

Pobožnost k Duchu svatému.

(Hlavní úmysl.)

slavnosti Božího Těla co to slávy, co to chvalozpěvů, co vroucích modliteb vznáší se k trůnu dobrého Pastýře Ježíše Krista! Všecka ta krása, nádhera ve chrámě i venku, kudy průvod s Božím Tělem se ubírá, platí Ježíši Kristu v nejsvětější Svátosti oltářní skutečně, v pravdě a podstatně přítomnému. Majestátnost Boha samého naplňuje chrám i venek. Ježíš Kristus, ač skryt pod nepatrnými způsoby svaté hostie, přece je střediskem všeho života křesťanského: nevidíme leč Ježíše, neslyšíme leč Ježíše, nemyslíme leč na Ježíše! A co působí ve věřících tuto lásku a úctu k Ježíši Kristu ve Svátosti oltářní? Čím to jest, že cítí takřka přítomnost Jeho? Jest to mocné působení milosti Ducha svatého.

Každý křesťan jsa ve stavu milosti Boží, ví také dobře, že jest chrámem Ducha sv. v nás přebývajícím. Jako kněz nese ve svých rukou Tělo Pána Ježíše, tak křesťan spojen láskou s Bohem svým, nosí v duši své Ducha svatého. Tělo Páně jest jen v rukou sluhů Božích, Duch svatý pak proniká úplně duši každého křesťana ve stavu milosti Boží. Tuto pravdu vznešenou na myslí majíce, zveme všechny členy ku vroucí pobožnosti k Duchu svatému po tento celý měsíc.

Duch svatý jest třetí božská osoba, jest pravý Bůh, jest Posvětitel náš. Již na křtu svatém nás milostí svou posvětil a dítkami Božími učinil, dále ve víře osvěcuje a posilňuje nás, srdce naše milostí svou proniká a kajcností naplňuje, lásku Boží v nás rozlévá a podněcuje nás, abychom jednali podle vůle Boží, abychom svatý život vedli. Jak sladká jest přítomnost Pána Ježíše v nejsv. Svátosti, tak sladká jest přítomnost Ducha sv. ve spravedlivé duši; přítomnost tato pak trvá tak dlouho, pokud se hříchu smrtelného nedopustíme. To na mysl nám uvádí sv. Pavel volaje k nám: »Nevíte-liž, že chrám Boží jste a Duch svatý přebývá ve vás?« (1. Kor. 3, 17.) K těmto slovům apoštola Páně dodává svatý Augustin: Duch svatý v duši čisté přebývá jako majitel v domě svém; ano i více ještě, on zde přebývá jako ženich, jenž s duší spravedlivou spojuje se způsobem nejužším a nejlahodnějším. Ó jaké to štěstí, jaké vyznamenání pro nás, že pohostiti můžeme hosta tak vzácného; obětujeme mu, zasvěťme mu srdce své!

Z té příčiny i sv. Otec Lev XIII. r. 1895. v okružním listě vyzývá věřící celé církve svaté ke vroucí pobožnosti k Duchu svatému. Myslí lidu jsou zaslepeny, kdo je osvítí? Srdce lidská jsou zatvrzelá, kdo je obměkčí? Vůle lidu svedena na bezcestí, kdo ji na pravou cestu uvede? Hřích a nepravost víc a více se rozmáhá, kdo jim přítrž učiní? Duch sv. jest Osvětitel, Utěšitel a Pomocník naším! Sdružme se za příkladem panenské Matky Páně a sv. apoštolů, jednomyslně a co nejsnažněji volejme: »Vypusť Ducha svého, a stvoření budou; a obnovíš tvář země!«

»Neboť zajisté statků největších a nad jiné spasitelných lze očekávatí od Toho, jenž jest duchem pravdy, tajemství Boží v Písmě sv. vypověděl a církev ustavičnou přítomností svou utvrzuje, a z něhož, an živým pramenem svatosti jest, duše znova zrozné a za dítky Boží přijaté podivuhodným způsobem vzrůstá a dokonalosti pro věčnost nabývají. Z mnohonásobné totiž milosti jeho ustavičný mají přítok Božího světla a vroucnosti, zdraví a síly, úlevy a pokoje, jakož i nadšení pro všecko dobré a plodnosti ve skutečích bohumilých.« Toť slova svatého Otce Lva XIII.

Ó prosme tedy pokornou a důvěrnou modlitbou za potřebnou milost, aby Duch svatý přebýval v nás! Dle ujistění Pána Ježíše nezůstane modlitba za milost Boží bez účinku; neboť pravil: »Otec náš nebeský dá Duchu dobrého těm, kteří ho prosí.« (Luk. 11, 13.) Však tu milost Boží nejen pro sebe, ale i pro všechny své bližní vyprošovati máme, jak nás k tomu napomíná svatý Jakub, an píše: »Modlete se za sebe vespolek, abyste spasení byli.« (5, 16.)

Kdož chce, aby Duch svatý přebýval v duši jeho, zapuď hřích od sebe a neodporuj milosti Boží, aby nestalo se vám jako vinařům, kteří služebníky pána svého zjímali a konečně i syna jeho zabili. »Když přijde pán vinice, co učini vinařům těm? Zlé zlo zatratí a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteříž by mu dávali užitek časy svými.« (Mat. 21, 40.) Anebo má platiti nám vyhrůžka Páně, jakou hrozil zaslepenému městu Jerusalemu? Majíce pak milost Ducha svatého v srdci svém, hledme s ní spolupůsobiti. Dobře praví sv. Augustin: »Ani milost sama, ani člověk sám, ale milost s ním působí.« A sv. Jan Zlatoustý praví: »Jako země žádných požitků nepřináší bez deště a dešť žádných požitků nepřináší bez země, tak ani milost neúčinkuje bez vůle, aniž vůle bez milosti.« Jako Samuel ochotně volejme k hlasu milosti Ducha svatého: »Mluv, Hospodine, neboť slyší služebník tvůj!«

Zvláště za dnů našich třeba světu silně odporovati, třeba bojovati udatně proti duchu zlému a odíratí jemu silně ve víře, abychom Duchem Božím vedeni dospěli slávy věčné. Ó prosme tento měsíc a vzdýcky se srdcem pokorným, aby Duch svatý s milostí svou přebýval v nás, a nezapomínejme, že »ten poklad milosti Boží v nádobách hliněných nosíme, konejme tedy spasení své s bázní a třesením.« Prosme se sv. Augustinem: »Věc dobrou vdechni ve mne, ó Duše svatý, abych o ní přemýšlel; pobádej mne, abych ji činil; povzbuzuj mne, abych Tě miloval; posiluj mne, abych se Tě držel; chraň mne, abych Tě neztratil!«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjimaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelíké úmysly a myšlenky, všelíké city a žádosti, všelíké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zbožnost k Duchu sv., aby nepřestával bydleti v duších našich, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

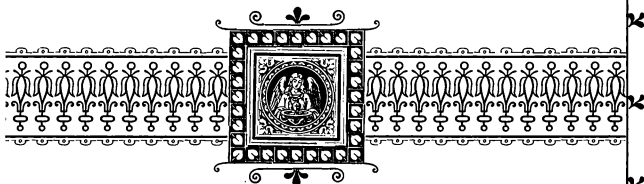
Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Často pomýšleti na přítomnost Ducha sv. v duších našich.

Úmysl v září: Dělnická třída lidu.

Škola Božského Srdce Páně.

Se Srdcem Ježíšovým spojené srdce lidské nedá si brániti, aby zkoušky, které Bůh posílá, nemilovalo a dobrovolně na se nevzalo. *Sv. František Sal.*

Radost nad dítětem.

Jak radostno jest zřítí dítěto,
když v loktech matky spočívá,
jí k nádrům důvěrně se tulí
a milostně se usmívá.

Jak radostno jest zřítí dítěto,
když útlé spíná ručinky
a Boha prosí každým ránem
za blaho otce, matinky.

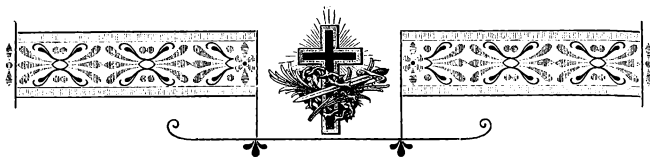
Jak radostno jest zřítí dítěto,
když v zpovědnici vstupuje,
ku hříchům s žalem přiznává se
a polepšení slibuje.

Však nejvyšším jest potěšením,
jež nejmocněji dojíímá,
zřít, poprvé jak dítěto v sebe
za pokrín Krista přijímá.

„Teď duše má jest — svatostánek
a tělo moje — Boží chrám,
v němž pramen milostí a slastí,
Pán nebe, země bydlí sám.“

Tak mluví k sobě v svaté bázni,
ve proudu tone zbožnosti
a Bohu celou duše silou
se zapřísahá věrností.

Trpící Srdce Páně.

křičuj, ukřičuj ho! Krev jeho na nás a na naše syny!• Tento hrozný řev poštvaneho lidu v nádvoří paláce Pilátova zní nám ještě od předešlého rozjímání v uších. Ano, hrozný byl to řev, jenž neměl sobě ani před tím, ani po tom rovna, neboť křikem tímto požadoval zaslepený a hříšný lid Syna Božího na smrt. Ale, slyš, pojednou se ztišil ryk a řev, avšak jen na okamžik, neboť hned zase zavzněl vzduchem veliký pokřik, ale pokřik radosti a plesu. Co se stalo, že nepřátelé Ježíšovi pojednou tak jásají? Pilát vydal jim Ježíše na smrt. Toť smutná odpověď, toť žalostná příčina plesu i radosti nepřátel Páně. Ano, Pilát povolil nátlaku židů, cit spravedlnosti zaplašen byl bázní před úklady jejich, a proto vydal jim proti svému lepšímu přesvědčení Ježíše na smrt. Nový to bol, nová to rána pro nejsv. Srdce Páně. Představme si jen živě, co vše se tehdy na přesvaté Srdce Pána našeho hrnulo, co vše jako vlnobití bolestně naň doráželo! Vidí, že se všechno proti němu spiklo, vidí tu nespravedlnost do nebe volající, vidí zbabělost slabého soudce. V Srdci jeho mocně ozývá se cit úplné nevinnosti, spolu však zahanbení nad tak ohavnou smrtí, již zemřítí má. Vidí své nejúhlavnější nepřátele, fariseje a nejvyšší kněze, kterak radostí skoro až šílí, slyší ten hrozný jasot lidu zaslepeného se strany jedné, ale i bolestně

vzdechy svých přátel a ctitelů se strany druhé. Ó zdaž nemusíme říci: Všecko, všechno spiklo se, aby jen nejsv. Srdce co nejvíce zranilo! Ó jak pravdivé jest slovo žalmisty Páně, jež vkládá v ústa mučeného Messiáše: »I učiněno jest srdce mé jako rozpuštěný vosk v útrobach mých.« (Žalm 21, 15.)

A přece bolesti tyto byly jen předehrou, byly jen předtuchou toho, co ještě vytrpěti měl! Neboť sotva že soudce vyřkl ortel, jímž se Ježíš židům vydává, aby s ním naložili, jak dle zákona svého se domnívají, ihned přivlekli těžký kříž, jež již pohotově měli. A hrozné toto břímě vložili na rozedraná bedra Trpitele, aby je nesl ulicemi jerusalemskými až na místo popravné, kde na něm umřítí měl. Nebývalo obvyčejem, aby odsouzenec sám kříž svůj nesl, obvyčejně býval kříž za ním od jiných nesen, ale u Krista Pána učinili výjimku, aby ještě na poslední cestě jej pohanili a bolestí mu přitížili. Ó jak vynalézavá je zloba lidská!

A tak vidíme Syna Božího v těle lidském, kterak sotva se vleče s těžkým křížem na bedrách, vidíme jej obklíčena rotou zbužníků, nemajících ani kouska srdce a soucitu, vidíme jej, an třikráte pod břemenem tímto k zemi klesá. Ó pojdte všichni sem a vizte, kterak Spasitel za vás trpí! Pojdte sem, hříšníci, a vizte, jak těžké břímě jste vložili Pánu svému na bedra, neboť na kříži jeho leží hříchy vaše, hříchy celého lidstva a činí

jej tak hrozně těžkým! Pojďte a vizte, kterak Spasitel horké slzy roní, kterak poslední síly sbírá, aby dále se vlekl, ale přeběda! Vizte, kterak se potácí a konečně i s křížem na zemi padá! A kříž padá na Krista, bije jej v zedrané tělo, a není, kdo by mu polehčil. Ó vizte, kterak hrozný je hřích, jak trpí Pán sám pod tíží jeho, jak ale i nás jednou tížit bude, jestli ho nesvrhneme upřímným pokáním. Hřích tíží nás, strhuje v peklo a nedává duši naší vznést se vzhůru k Bohu, k nebi! Ó jaký to pro nás poučný obraz: Kristus padá pod křížem k zemi! Kéž bychom si obraz tento v mysl hluboko vstúpili a jak Kristu tak duši naší ulehčili pokáním z bohobojným životem!

Rikává se, že útrpnost jiných zmenšuje bol náš. Pohleďme jen na trpícího Pána, zdali této útěchy účasten byl? Koho vidí matné oko jeho kolem sebe? Jsou to především fariseové zákonníci a židovští kněží, sami to jeho úhlavní nepřátelé. U těch přece nemohl hledati soucitu. Ale právě proto bolestí naplněno jest Srdce jeho, neboť i je miloval Pán a za ně, nepřátele své, obětoval sebe na kříži! Oni však zaslepeni jsou hněvem a závistí, zavrhlí lásku jeho; nikoli ze soucitu provázejí Pána, nýbrž chtějíce se pásti na bolestech a útrapách jeho! Ó běda, jsou to duše ony, pro něž všechno toto utrpení a smrt Syna Božího nadarmo jest, nikoli ku spáse, nýbrž k zavržení a věčnému trestu slouží jim hrozně utrpení Pána a Spasitele, na něž se tak s tvrdým srdcem dívají. Nad nimi běduje Spasitel slovy žalmistovými: »Co prospěje krev má?« (Žalm 29, 10.) Jiné vidí Pán, kterak je zvědavost sem přivedla, chtěli viděti divadlo dosud neviděné! Je to jejich Pán a Bůh. Je to jejich Spasitel, za ně trpí, ale oni nevěšmají si toho. I pro ně zmařena jest oběť Syna Božího, neboť necítí lítosti,

necítí v srdci s trpícím Pánem a bez polepšení vracejí se domů. I nad těmi musí Srdce Páně bédovati: »Co prospěje jim krev má?«

Avšak mezi velkým tímto zástupem necitů jest přece malý hlouček citlivých a soucitných lidí, kteří přišli, aby nad utrpením Páně poplakali. Jsou to zbožné ženy jerusalemské, které znaly Pána, »že chodil a dobře činil,« které slyšely slova božské moudrosti a lásky z úst jeho, vidaly zázraky jeho, a proto i v utrpení k němu se znají, nad ním bědují a pláčí. A Pán uznává jejich dobrou vůli a těší je, těší je slovy, z nichž zase jen trpký bol Srdce jeho vyznívá, neboť praví k nim: »Deery jerusalemské, neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad svými dětmi.« Ó Spasiteli náš! Ty nechceš tedy, aby kdo nad Tebou plakal, nýbrž nad sebou? V bolestech svých myslíš ještě více na lidstvo a jeho budoucí trest a proto voláš, aby pokáním odvrátili od sebe přísný a spravedlivý trest Boží. Ony chtěly mít soucit s Tebou, Ty však v lásce své máš více soucit s nimi a s jejich neštěstím, o němž ony posud ani zdání nemají? Ó jak dobré, jak laskavé jest Srdce Tvé! Na sebe zapomínáš a na jiné myslíš, toť v pravdě láska božská!

Jeden hrozný pohled, jedno přemutné shledání ještě čekalo na Spasitele, aby doplněna byla míra bolesti v Srdci jeho. Je to pohled na utrápenou Matku jeho, Marii. Je bolestné s ní se shledání!

Jak nám zbožné podání vypravuje, oznámil svatý Jan Matce Páně výsledek soudu Pilátova. Ihned spěchala Marie Panna, aby Synu svému pobliže byla a jej na po lední této cestě doprovodila. I předběhla průvod a stanula u rovního domu, kudy Kristus jíti měl. Ó utec, utec odtud, Matko, neboť, ejhle, při-

tomnost Tvá rozmnoží bolesti Syna Tvého měrou hroznou, i Tvé Srdce musí probodnouti britký meč bolesti! Než pozdě již, již zočilo ji oko Spasitele, již uzřelo i oko její zbědovanou postavu Syna nejmilejšího. Pohled tento proklál jako ostrý meč srdce obou. Ježíš necítí tíhu kříže svého, oči jeho spočívají s láskou na tváři Matky přemilé; Maria nevidí nic jiného nežli tvář Synáčka svého, tvář dříve tak krásnou, nyní tak zohavenou. A pohled tento byl tak mocný, že na okamžik zastavil bolest v srdcích obou, jen láska, láska opanovala jejich srdce, jejich mysl. Avšak ne nadlouho. Láska tato zmnožila bol a bolest dříve již hrozná přemohla oba tou měrou, že Kristus i Marie nemohli ji snést. S hrozným výkřikem bolestným kácí se Matka Páně a padá do mdlob, a Kristus klesá opět pod křížem na zem. Ó té bolesti, která zdrtila Srdce obou, Syna i Matky! Může kdo rozjímati o výjevu tomto a při tom lhostejným zůstat? Nemusí i srdce naše krváceti nad hrozným tímto utrpením přesvaté Rodičky Boží? Ó Matko, zde jsi se stala Královnou mučeničků! Zde pronikl Srdce Tvé meč přeostrý, o němž již Simeon Ti byl prorokoval; zde poznala jsi, co vystáti musíš, že jsi Matkou Spasitele světa, a trpěti musíš, že jsi svolila býti Matkou Syna Božího! A přece jest utrpení toto teprve začátkem utrpení ještě hroznějšího, které na Tebe, Marie, čeká! Tak jako u Syna Tvého se bolest Srdce jeho každým okamžikem stupňuje, tak od této chvíle stupňovati se bude i bolest Tvá, až dojde vrcholu svého pod křížem. Ty však jsi ona »žena silná«, o níž Písmo svaté praví: »Probudivši se ze mdloby, jdeš za Synem, a jako on viditelně nese kříž na bedrách, neseš Ty kříž jeho neviditelně v srdci a činíš první, čeho si Pán náš a Syn Tvůj na svých vyznavačích přeje.« — »Kdo chce za mnou přijíti, zapře sebe

sám, vezmi kříž svůj a následuj mne,« tak velí nám Spasitel. (Luk. 9, 23.)

Spasitel volá, zdaž neposlechneme hlasu jeho? Ó ano, »vyjděme ven k němu ze stanů, pohanění jeho nesouce.« jak praví sv. apoštol Pavel (k Židům 13, 13), vezměme každý kříž svůj, v jakékoli podobě a způsobě se jeví, a kráčeje ve slepých jeho, následujme ho!

Již dříve učili jsme se od Spasitele snášeti rozličná utrpení dle svatého jeho příkladu. Ale že jest utrpení a útrap tolik a rozličných, že nelze je ani jednotlivě vypočítávati, stavi nám Spasitel svůj příklad na oči, abychom kříž svůj, t. j. všecka utrpení svá tak nesli, jak on nesl kříž náš. »Vezmi kříž svůj na sebe,« ano, to jest pro nás těžké a bolestné, ale přece nutné a záslužné, jestliže se děje dle vůle Boží.

Za našich časů je to jako za časů Ježíšových. Pán náš měl dosti přátel, ale nikdo nechtěl kříž jeho nésti; i ten, jenž mu později kříž nésti pomáhal, Šimon z Cyreny, učinil tak jen z donucení. Mnoho jest i nyní přátel říše a království Božího, mnoho těch, kdož po něm baží, ale málo jest přátel kříže Páně, málo těch, kdož pod křížem následují Ježíše. Až posud také platí slova svatého apoštola Pavla, napsaná tehdy k Filipenským: »Neboť mnozí chodí, o nichž jsem mnohokrát pravil vám, že jsou nepřátelé kříže Kristova, jichžto konec je zahynutí, jichžto Bůh břicho jest a sláva v zahanbení jejich, kteří o zemské věci pečují.« (3, 17.)

Ano, kříži se vyhýbáme, neboť záležko nám přichází vlastní tělo hřísné a rozmařilé křížovati. A přece nesmíme zapomenouti, že kříž jest našim nerozlučitelným průvodcem na tomto světě. »Zaříd vše dle své vůle a svého přání, najdeš přece všude kříž,« praví spisovatel knihy o »Následování Krista Pána«. Kříž jest vždy hotov a čeká na tebe

všude. A Kristus Pán žádá od nás, abychom kříž svůj nesli, neboť jinak nás za své učeníky neuznává. »Kdo nebere kříž svůj na sebe a nenásleduje mne, není mne hoděn.« »Kdo nenese kříž svůj a nenásleduje mne, nemůže učeníkem mým býti.« Tak praví Pán. Ano, čím kdo milejším jest Bohu, tím těžší kříž nésti musí, tím těžší a čtenější jsou jeho zkoušky. »A čím kdo v životě křesťanském více pokročil, tím těžší kříže nalézá,« praví blah. Jan Kempenský.

V kříži tedy spočívá vše, a není cesty k životu a k pravému pokoji duše, leč cesta kříže a denního sebezapírání.

Avšak i zásluha je při tom velká před Bohem, jestliže neseme kříž svůj dle příkladu Páně. Ježíš nesl kříž náš, a jak? S radostí, vytrvale, trpělivě a

oddaně. I kdybychom kříž náš nemohli nésti s radostí, tedy přece »nazme se, abychom jej nesli s vytrvalostí, trpělivostí a oddaností, pak bude cesta kříže pro nás cestou k životu. Trpělivost ulehčuje nám tíhu kříže a kříž pak nese nás, vytrvalost pak pojišťuje nám odměnu, kterou Pán přislíbil všem, kdož až do konce vytrvají. Oddanost do vůle Boží posvěcuje kříž náš a činí jej kříží Páně podobným a proto i záslužným. V kříži Páně hledejme útěchu svou a v zaslíbení jeho svou naději. Onť je to, jenž k nám mluví ústy apoštola Pavla, řka: »Utrpení tohoto času nelze porovnat s budoucím oslavením, které na nás zjeveno bude.«

Proto nesme kříž svůj trpělivě, vytrvale a oddaně, nesme jej s Kristem a pro Krista.

BOH. HENDL.

Na slavnost Narození blahosl. Panny Marie.

»Jakob pak zplodil Josefa, muže Marie, z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.« (*Mat. 1, 16.*)

Bylo to r. 1492. dne 3. srpna, když smělý plavec Křištof Kolumbus na třech nevelkých lodích se 120 muži v přístavu Palos odrazil od pevniny španělské v naději, že se mu poštěstí buď najíti kratší cestu do bohaté Indie nebo novou, dosud neznámou zemi objeviti.

Dva celé měsíce a 7 dní trvala již plavba na širém moři, ale o Indii neb o nějaké nové zemi nebylo ani vidu. Lodníci počali reptati a netrpělivost jejich se zvýšila, když se octli na místě, kde moře více zelenému pažitě čili trávniku nežli vodě se podobalo, a kde lodi tra-

vinami mořskými jen zvolna a stěží mohly se prodírat.

Kdyby byli věděli, kolik set mil již urazili; kdyby byla nebezpečná plavba jen ještě několik dní potrvála; nebyl by Kolumbus dožil se té slávy, kterouž mu dějepis vykazuje, že jej objevitelem nového čtvrtého dílu světa, Ameriky, nazývá, neboť lodníci byli již tak roztrpčeni a jako v zoufalství, že jej s paluby do moře svrhnouti chtěli.

»Jen ještě tři dny vytrvejte,« pravil Kolumbus, »a pak učiňte, co se vám líbí.«

Lodníci uposlechli, a Kolumbus, poněvadž nastávala noc a obávati se bylo, aby lodi nenarazily na nějaké úskalí, kázal lodi zakotviti, a když se tak stalo, a když již se schylovalo k půlnoci: tu hle, spatřil jeden z lodníků v dáli kmitati

malé světlo, a brzy na to pozoroval i jiné neklamné známky svědčící, že na blízku nějaká země býti musí, a proto zvolal radostně: země, země!

Na zavolání to přichvátili soudruhové, a když se i Kolumbus dostavil, tu všichni majíce oči zalité slzami radosti padly k nohám jeho, prosíce za odpuštění vzpoury, k níž nedůvěrou a malomyslností strhnouti se dali.

Příběh tento v nejedné příčině hodi se dobře ku slavnosti dnešní. — K rozličným věcem přirovnává Písmo svaté život lidský. Svati otcové nejčastěji přirovnávají jej k plavbě na moři, a to z jisté pravdy. Či není tělo naše jako nějaká lodička, na níž z časnosti do věčnosti, ze země, plné bouří a starostí, do země lepší, plné klidu a blaženosti, dostatí se máme? A nehrozí i nám, kteří z časnosti do věčnosti se ubíráme, tisícero nebezpečností jako plavcům, jižto můžeme se plaví?

Uvažmež dále. Když lodníci na lodi, na kteréž se Kolumbus nalézal, spatřili v dáli malinké světlo, kteréž jim bylo neklamnou známkou, že nedaleko nějaká země býti musí, kdež by našli, po čem toužili, a došli cíle svého: tu oni zardovali se a výstřel z lodního děla tlumočil radost jejich.

A co my o slavnosti dnešní?

Když Bůh pravil k pekelnému svůdníku prvních rodičů našich: »Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím, onat

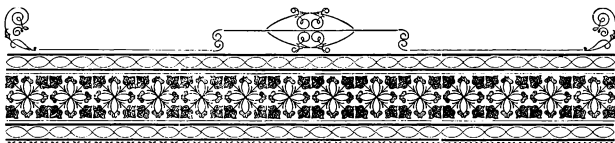
potře hlavu tvou« (1. Mojžíš 3, 15.), tu a již tehdy zakmitlo tonoucím lidstvu světlo blahé naděje, ale světlo to bylo ještě maličké, protože velmi daleké, ale když se po čtyřech tisíci letech narodilo bohobojným manželům Joachimu a Anně dítko Maria, ó tu již světlo vzrostlo a bylo blízké, neboť právě toto dítko vyvolil Bůh, aby byla matkou Spasitele světa. Či není tomu tak? Evangelista Páně Duchem svatým osvěcený dí: »Jakob pak zplodil Josefa, muže Marie, z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.«

Ó jak tedy nemáme i my se radovati z narození blah. Marie Panny?

Kolumbus, když vkročil na ostrov, jež domorodci Guanahani nazývali, vztýčil tam plavecký prapor svůj a nazval ostrov ten San Salvador, jako bychom v naší řeči rekli: »ostrov záchrany«.

A co učinil Ježíš Kristus, jenž se z Marie Panny narodil? Tam na hoře Kalvarii vztýčil prapor spasení našeho a záchrany naší, a proto blahoslavíme Pannu nejsvětější, z nížto se narodil. A proto také církev svatá Marii Pannu nazývá hvězdou jitřní, neboť jako hvězda jitřní předchází slunce, tak Maria Spasitele světa, slunce spravedlnosti. Avšak nejen hvězdou jitřní, ale také hvězdou mořskou ji nazývá, a to proto, že nám svítí etnostmi svými na cestách života našeho, abychom následující ji nenarazili na úskalí věčného zahynutí, ale pomocí a přímlovou její šťastně doplavili se do přístavu života věčného. F. K.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 17.

Tempus putationis advenit.
(Cant. 2, 12.)

Šel z jara vinař do vinného sadu
a výhonky révy bujné sřezal všude
a děl: Teď réva prospívati bude,
teď v hojnější žei vína naděj kladu.

Tak vinař nebeský i v církvi svaté,
když proudem tekla mučenišů krev,
sám ratolesti vinných řezal révy —
a nesly révy hrozny přeboghaté.

Ó božské Srdce, to je láska jen,
když nás, své révy, noží dáváš v plen,
a utrpení sesiláš nám, kříže.

Ty chceš nás připoutati blíže,
Ty chceš, by dobrých skutků našich plody
tím více vzrostly pro nebeské hody.

Píseň 18.

Vox turturis audita est in terra
nostra. (Cant. 2, 12.)

Hle, k Simonovu domu žena kvapí
a hrdlíččiným nářkem nařfká,
neb láska její k Mistru veliká,
jí oči v slzách lítostí se ztápí.

To Magdalena v nevýslovném žalu
mu nohy celuje a slzou skrápí —
ten život minulý jí bolí, trápí,
ježž očistit chce od neřestí kalu.

Žár velké lásky hříchy její strávil,
a blahosklonně Spasitel k ní pravil:
„Já odpouštím ti, dcero rozmilá!

Ty's duši svoji v slzách umyla
a zalíbila's sobě Srdce moje:
svět bude chválit velké skutky tvoje.“

Píseň 19.

Ficus protulit grossos suos, vineas florentes
dederunt odorem suum. (Cant. 2, 13.)

Ó vítěj, slunce, ve svém blahém vlivu!
Již první zralé plody z fíků zvoní,
a vinné sady ve svém květu voní,
již léto k nám se blíží s množstvím divů.

Ó vítěj, Srdce Páně — Srdce Boží!
Jak synagogy tak i církve svaté
Tvém na výsluní zrají plody zlaté
a přeboghaté zrno sype zboží.

Jak slunce žár se o poledni rozmáhá,
tak láska Tvoje ke mně, Jesu milý,
vždy větší oheň vlévá v moje síly.

Ó požehnaný zdroji všeho blaha,
nech duši mou se ve Tvé lásce hřátí,
by pro žei nebes lépe mohla zráti.

Píseň 20.

Columba mea in foraminibus petrae,
ostende mihi faciem tuam. (Cant. 2, 14.)

„Hle, přes oblohu letí dravec sup
a po kořisti slídí kolem dbale,
Skryj, holoubku, ó skryj se před ním v skále,
sic spárům jeho dostaneš se v lup!“

Tak volal na mne Ježíš z daleka —
já poslechl a skryl se v jeho rány.
On řek': „Zde dobře budeš uschovaný,
tvá duše dábla nechť se neleká.“

Hle, jak ten dravec kol té skryše krouží
a duši z ní ven vylákati touží —
však marně — Ježíš sám jí schránou je.

Jak pronásledovaný holub plaše
svůj úkryt nechť vždy duše hledá naše
v tom Srdci, ježž nás vřele miluje.

Slavnost svatých Andělů strážných.

Mezi svátky zbožnému lidu katolickému obzvláště milé patří také svátek sv. Andělů strážných, jenž připadá na první neděli v měsíci září, proto také se měsíci tomuto tu a tam mezi lidem říká měsíc anděl-ký, neboť i na konci měsíce tohoto připadá slavnost sv. archanděla Michala a Všech sv. andělů (29).

Svátek sv. Andělů strážných jest zaveden na počest oněch svatých a blažených duchů, které Bůh, Stvořitel a Pán náš v otcovské dobrotě a péči svému lidu ustanovil za strážce a průvodce v životě tomto, a sice od narození až po smrt.

Že Bůh vskutku nám anděly své za opatrovníky a strážce přidělil, vysvítá z četných míst Pisma sv. jak Starého tak Nového Zákona. Již v druhé knize Mojžišově vypravuje se o Andělu strážném lidu israelského, neboť stojí tam psáno: (2. M. 14, 19.) »a pozdvihl se anděl Boží který předcházal vojska israelská a zasel za ně.« Ještě zřejměji mluví se o Andělu strážném v téže knize kap. 23. verši 20. atd., kde praví Bůh: »Aj, já pošlu anděla svého kterýž by šel před tebou a ostříhal tě na cestě a svedl tě na místo, kteréž jsem připravil tobě.«

Kdo z nás by sobě dále nepřipomínal příběh mladého Tobiáše, jež Anděl strážný provázal na cestě dlouhé a neznámé, jež opatroval, před nebezpečím chránil, šťastně zase domu dovedl a ještě

nad to slepému otci zrak navrátil? (Tob. 3. atd.) V žalmech se kolikráte zmínka činí o Andělech strážných, tak na příklad: »Neboť andělům svým přikázal o tobě, aby ostříhali tě na všech cestách tvých.« (90, 11.) Svatý evangelista Jan praví v evangeliu svém (5, 4.) o andělu, jenž hýbal vodou v rybníce, aby nemocní uzdraveni byli: »Neboť anděl Páně vstupoval jistým časem do rybníka a hýbala se voda.«

O sv. Petru čteme, kterak jej anděl vysvobodil ze žaláře poslední noci před popravou (Sk. Ap. 12, 7. atd.). Kristus Pán sám napomínaje nás, abychom nepohoršovali malé ditky, mluví o andělech jejich, kteří stojí před obličejem Páně. Jest to tedy pravda zjevená, že Bůh nám anděly za opatrovníky a průvodce dáti ráčil. Církev katolická pradu tuto od prvopočátku věřila a učila. Sv. Hilarius praví: »Že nám andělé přidání jsou, jest zasvěcená pravda.«

Sv. Basilius praví: »Jednomu každému věřícímu přidán jest anděl jako učitel, jako pastýř a ředitel života.«

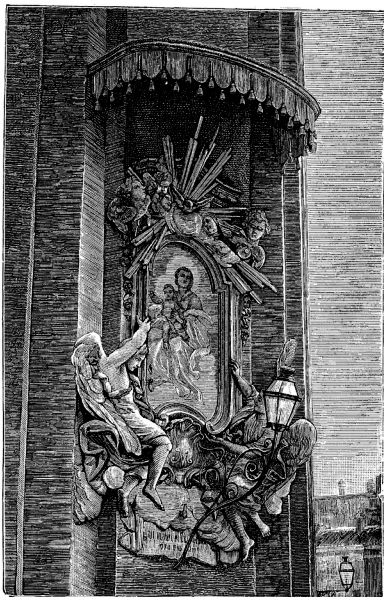
Origines píše: »Andělé slouží nám, aby spásu naši podporovali. U jednoho každého z nás, i toho nejmenšího, stojí anděl dobrý, který jej napomíná a vede.«

Krásně píše sv. Augustin v »O péči sv. andělů o nás«: »Andělé milují nás lidi jakožto spoluobčany, neboť skrze nás, vyplňují se mezery povstálé odpadými duchy; proto podporují nás

s velikou péčí a bdělou poctivostí, ve všech hodinách a na všech místech. V práci jsou nám podporou, opatrují

v Pánu radujeme a mají s námi útrpnost, kdykoliv pro Boha něco trpíme.

Tak dokazují otcové a spisovatelé

Panna Maria, Královna andělů.

nás v klidu a odpočinku, vyzývají nás k boji, korunují nás, po dobytém vítězství radují se s námi, kdykoliv se

prvních století víru církve v Anděly strážné a zároveň i úctu již církev Andělům strážným od počátku prokazovala.

Aby úcta tato v srdcích věřícího lidu nevymizela, nýbrž se rozmáhala, zavedla církev svátek tento.

Jak utěšené a povznášející jest pro nás vědomí, plynoucí z učení církve sv., že Bůh sám nám tak mocného přítele po bok postavil, že nejsme nikdy opuštěni, že vždy, dokud těžký hřích jej nevypudí, anděl Boží u nás trvá, s námi bojuje, nám pomáhá, nás chrání, nás těší a cestu k nebi ukazuje. Bůh jest moudrým a laskavým Otcem naším, on zná naše boje, zná nebezpečí všechna, která spásu naší hrozí a proto postaral se nám i o podporu a pomoc. Troji jest nepřítel, s nímž zde bojovati musíme, ďábel, svět a naše vlastní tělo, proto dal nám Bůh také troji ochranu. Proti pokušením světa, učení a napomenutí sv. církve, proti lákadlům hříšné žádostivosti těla, varující hlas svědomí a proti úkladům ďablovým, padlého to ducha, dal nám pomoc ducha dobrého, svatého Anděla strážného.

Chceme-li ale také ochrany andělské vskutku účastnými býti, musíme si přítomnosti jeho vědomí býti, sv. anděla ctíti, vzývati, na dobré jeho vnuknutí pozor dáti a hříchy jej od sebe neodpuzovati. Anděl Páně svatý jest a nenávidí veškerého hříchu, anděl Páně jest sluhou B ži, jenž Boha nade všechno miluje a ctí, a proto nemůže zůstat u nepřítelé Božího, hříšníka. Bůh sám, napomíná nás v Písmě svatém, abychom pozor dávali na anděla svého, jej neuráželi, neboť by trest nás neminul. Praví v knize Mojžíšově: »Setřiz ho (anděla) a poslouvej hlasu jeho, aniž se domnívej že by směl potupen býti; neboť neodpustí, když prohřešís a jest jméno mé v něm.« (2. M. 23, 21.)

I obrazy andělů znal již starověk křesťanský. Když na východě v 7. století císařové byzantínští zurili proti obrazům a sochám svatých, je bořili a pálili, tu

nejvíce soptili proti obrazům sv. andělů, které se tehdy v průvodech nosivaly. I z tohoto můžeme poznati viru starých křesťanů v ochranu Andělů strážných. Průvody znamenají nám putování tímto světem a životem, a obraz sv. andělů v průvodě nesený připomíná nám víru, že andělé Boží nás provázejí a opatrují na cestě k věčnosti. Proto je až posud zvykem na korouhve kostelní dávatí obrazy sv. andělův.

Sv. andělé bývají vypodobněni jako děti anebo mladiství jinoši, což nám značiti má, že jako blažení duchové se věčnému mládí těší a radostí nebeských věčně požívají. Jsou vždy boží, neboť nepatří na tuto zemi, jejich otčinou jsou nebesa. Bílé jejich roucho a zlatý pás znamenají čistotu a vznešenost jejich duchovní přirozenosti. Často vidíme je na obrazech s hlavou nepokrytou, s očima sklopenýma, rukama sepjatýma a kleče vyobrazení, abychom poznali jejich velikou uctivost a zbožnost, kterou klaníce se Bohu na jevo dávají.

Mnohonásobně jsou příznaky svatých andělů. Tak se vypodobňují s holí v ruce jakožto průvodcové, s lilijí jakožto odznakem panenské čistoty, s palmou co znakem vítězství, s harfou neb cimbály na význam, že neustále Boha chválí a velebí. Kaditelnice v rukou jejich znamená, že modlitby a dobré skutky lidí, jakožto vzácné kadidlo před trůn Boží přinášejí. Plamenný meč znamená horlivost jejich v boji proti ďablu a hříchu. Kříž na jejich čele nám připomíná, že se Kristu ukřižovanému klaní a se radují nad vykoupením lidstva. Mnohdy nesou i nástroje umučení Páně, aby se ukázalo, že jim na spásu lidstva mnoho záleží. Na andělském mostě v Římě stojí po obou stranách obrovské sochy andělů, z nichž každý nějaký nástroj umučení Páně v ruce drží.

V kostelích vidáme jen hlavy andělů

bez těla, aby se naznačilo, že jsou pouzí duchové, mající rozum a vůli, ale bez těla. Mívají i křídla na znamení horlivosti a naprosté poslušnosti ve službě Boží. Sv. anděl Rafael jest patronem řemesel a zaměstnání obzvláště nebezpečných, tak na př. horníků, pokrývačů, jest zároveň patronem cestujících, a nemá nikdo, kdo se na cestu vydává, opomenouti, doporučiti se v ochranu sv. andělův a pomodliti se modlitbu, kterou církev k tomu cíli ustanovila. Přemnozí byli ochranou Anděla strážného na cestách od nebezpečí smrti vysvobozeni. Proto mějme v příbytích svých obraz svatého Anděla strážného, modleme se k němu den co

den ráno i večer, prosme jej za pomoc v práci, za ochranu na cestách, za odvrácení všeho zlého od nás, našich rodin a domácností, prosme jej za vniknutí dobra, za radu v pochybnostech, za varování před hříchem, za posilu v boji proti ďáblu, světu a tělu. Učme dítky uctě a lásce k sv. andělům, aby jsouce si jejich přítomnosti vědomy nehřešily ani zjevně, ani tajně. Děkuje Bohu za jeho dar a otcovskou péči, již jeví skrze sv. anděle a hledme si vždy nebeského průvodce uchovati, abychom tak šťastně došli tímto světem k cíli — k nebi.

BOH. HENDL.

K slavnosti Jména Panny Marie.

Jméno Tvé, Maria, plné slasti,
vrouceně budžž etčno po vsi vlasti;
chválu Tvoji každé ústo zpívej,
každé srdce důvěrně Tě vzývej!

Po všecky věky ctili, ctí, a budou ctili a milovati zdární křesťané blahoslavenou Pannu Marii. Tenť by zajisté nezaslouhoval jména zdárného křesťana, kdo by nemiloval Pána Ježíše; ale jakou by to měl lásku k Pánu Ježíši, kdo by nectil a nemiloval jeho nejsv. Matky? Jmen Ježíš a Maria nelze a nelze rozloučiti; všude je spatřujeme a slyšíme pospolu. Hned když první zmínka učiněna o Spasiteli světa — míním proroctví v ráji po prvním hříchu učiněné — zmíněna i Matka jeho, zmíněna žena, která potře, rozdrtila hlavu ďáblovu. Podobně i v následujících proroctvích — a bylo jich tolik za čtyřtisícletého čekání na Messiáše — pře-

často ohlašována a velebena Matka Páně. Když pak nadešla plnost času, vidíme Pannu Marii jak u kolébky Ježíšovy, u prostých, chudičkových jeslíček betlémských, tak u smrtelného lůžka jeho, u bolestného kříže na hoře Kalvarii. S Pánem Ježíšem prchá do Egypta, s Pánem Ježíšem bydlí v domečku nazaretském, s Pánem Ježíšem jest přítomna na svatbě v Káni Galilejské, jej provází do hrobu, k němu se ubírá do slávy nebeské.

Nuže jaký pak byl by to křesťan, kdyby ctil jen Pána Ježíše a nedbal nerozlučné průvodkyně jeho, nedbal nejsvětější Matky jeho? Pomněme nad to nauky svatých otců, zejména sv. Anselma, sv. Bernarda, že všeliká milost — a bez milosti není spasení — že všeliká milost nám propůjčována rukama, přímlovou prostřednictvím Panny Marie; že jako

skrže Pannu Marii Pán Ježíš k nám s nebe sestoupil, tak my skrže touž Pannu Marii máme k Pánu Ježíši vstoupiti; skrže Pannu Marii snesl se Syn Boží k nám do slzavého údolí, skrže Pannu Marii máme my vznést se za Synem Božím do slávy nebeské.

Nepostačí tudíž k pravému křesťanství jenom úcta a láska k Pánu Ježíši, nýbrž jest nezbytna i úcta a láska k přesvaté Matce jeho. Jména Ježíš a Maria jsou nerozlučně spojena. Proto jako jsme hned na začátku roku oslavili zvláštní slavnosti jméno Ježíš, slavíme i jméno Maria; slavíme je, jako hodné dítky slavi jmeniny své dobré, předobré matičky; slavíme je, blahopřejeme Matce Boží i Matce své, blahopřejeme, děkujeme, avšak i slibujeme, že se s pomocí Boží přičiníme, aby se ona i z nás po všecek čas mohla radovati.

Slavnost jména Panny Marie vauká nám otázku, co učiniti, by i naše jména byla Bohu i lidem milá.

* * *

Po všecek čas byla si Panna Maria dobře, velmi dobře vědoma, proč jest na světě, vždycky věrně sloužila Bohu, oslavovala Boha svým poctivým životem, zvláště když se stala Matkou Páně, mělať potom na svém božském Synu nejlepší vzor a také ho věrně následovala.

Heslem Rodičky Boží bylo její známé slovo: »Ejhle, děvka Páně, staníz se mi podle slova tvého!« Pocházela sice z královského domu Davidova, byla potomkem přeslavného patriarchy Abrahama, jemuž kolikrát Hospodin byl přísahal, že v jednom z pokolení jeho budou požehnání všichni národové země, avšak narodila se u veliké chudobě. Svati rodičové její Jáchym a Anna už dávno, velmi dávno v předcích svých byli vypuzeni z královského sídla Davidova, z královského města Jerusáléma, a žili klopotnou prací v městečku Naza-

retě, nemajíce jiného majetku — jak vypravuje sv. Jan Damascenský — leč malinké stádečko. A tak spatřujeme u Panny Marie všechno shromážděno, co svět nazývá neštěstím, spatřujeme královskou dceru v chudobě, neznámu a opuštěnu. Avšak co u světa jest neštěstím, jest u Boha štěstím. Panna Maria jest plna milosti, plna ctnosti, jest požehnaná mezi ženami, jest vyvolená mezi všemi dcerami jerusalémskými, mezi všemi dcerami lidskými, jest drahou nádobou, z níž se má rozliti požehnání na všechno lidstvo. Ó jak šťastna jest Panna Maria, že si zvolila býti poníženou, poslušnou děvkou Páně! Ó bychom i my poctivě a věrně brali se touto cestou Panny Marie!

Než buď toho Bohu žel, že za našich časů tak mnozí pachtí se jen po štěstí, nedbajíce štěstí před Bohem. Chudina naříká si na chudobu; ale nepřičiňuje se, aby, jsouc hmotně chuda před světem, byla milostí a ctností bohatá před Bohem, zapomíná na první blahoslavenství Kristovo: »Blahoslaveni chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.« (Mat. 5, 3.), jako že Bůh tím větší odměnu chystá těm, kdož chudobu trpělivě snášejí a si ji nahrazují bohatstvím poctivého křesťanského života. Boháčci pokládají sebe a jsou od jiných pokládáni za šťastné, avšak u své zaslepenosti nevidí, jak jsou duševně chudí, nevidí, jakými hříchy a nepravostmi jest stížena mnohá duše jejich. Takovýmito převrácenými názory jsou omámeni rodiče a názory ty vštěpují dítkám; od útlého mládí slychají tyto, jak se bohatství, blahobyť, světská čest a rozkoš velebí největším štěstím, srdce jejich přivykáno těmto modlám světa a odcizováno Bohu, lásce Boží, milosti Boží. Takovýmito názory sveden pachtí se pak i mladý lid jenom po štěstí světském; ozdoba duše musí

ustoupiti ozdobě těla, přátelství Boží musí ustoupiti přátelství hříšných lidí. Ó svatá Panno Maria, ujmi se těchto nešťastníků!

* * *

„Ejhle, děvka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“ Tak pokorně smýšlela Panna Maria, i když už byla Matkou Boží. Co jest všechna velikost a moc světa proti božskému Mateřství Mariinu?

Než vizte, touž měrou, kterou přibýlo Panně Marii důstojnosti před Bohem a u Boha, přibýlo jí též poníženosti a ústrků před světem; hluboké pokoření Pána Ježíše stalo se i jejím údělem, aby byla jednou účastna i nebeského povýšení, aby s ním kralovala na nebi i na zemi. Jaká to bolestná cesta od jeslí betlémských až ke kříži na hoře Kalvarii! Jako nejchudší matka porodila božského Synáčka v bídém chlěvě, chudičké jesle jsou mu kolébkou. K bídě této brzy přidružila se druhá; musilaf Panna Maria s božským Dítěm přechati ukrutnosti Herodesově, přechati do dalekého Egypta, k lidu pohanskému, jenž kdysi tak byl utiskoval vyvolený národ israelský. Po čase vrátila se ovšem svatá Rodina do Nazareta; avšak ani tam neměli na různých ustlání; pilně a v potu tváří bylo jim pracovati, aby si dobyli chleba vezdejšího; ale marně bychom pátrali po nějaké nevrlosti, nespokojenosti, rozmrzelosti u Panny Marie. onaf vždy a vždy zůstávala věrna svému svatému heslu: „Ejhle, děvka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“

Bud' toho bohužel, že by tato chudičká, pracovitá Matka Páně za našich časů nenalezla milosti u tak mnohé dívky nebo paní, kterýmž všeliká domáci ruční práce zdá se příliš nízkou, pro ně nedůstojnou. Ubohé! Nevědí nebo zapominají, že právě chudičkého domečku nazaretského a svatých obyvatelů jeho

vážil si Bůh více než veškery nádhery všeho světa.

* * *

Pán Ježíš dospěl 30. roku, počal veřejně učiti, konal převedbné dilo vykupitelské. Panně Marii přibývalo starosti, bolesti, a korunována ta bolest v posledním tédni pozemské pouti Ježíšovy. Smrtelná úzkost Páně na hoře Olivetské byla i Mariinou úzkostí; každá potupa, každá rána, každé bodnutí trnové koruny do přesvaté hlavy Kristovy byly potupou a zraněním i Panny Marie; bolestné lůžko Páně, kříž Kristův byl v duchovním smyslu i Mariiným křížem. Právem mohla tenkrát Rodička Boží naríkat: „Ó vy všichni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, jest-li bolest, jako bolest má!“ (Pláč Jer. 1, 12.) Podle soudu světa byla Panna Maria tenkrát nejnešťastnější ženou, avšak podle soudu Božího byla pozhnanou mezi ženami, byla zvelebenou nade všechny ženy; aby ji mohla v nebesích zdobiti hvězdá koruna nebeské slávy, musila skloniti hlavu svou pod trnovou korunu nejdrazšího Syna.

* * *

Pán Ježíš vstoupil na nebesa. Panna Maria zůstala ještě na zemi a osvědčovala ustavičně věrnost svému svatému heslu: „Ejhle, děvka Páně, staniž se mi podle slova tvého!“ Ruce její ovšem nemohly už posluhovati nejdrazšímu Synu, oči její ovšem už neviděly přeliblezně tváře Spasitelovy, uši neslyšely už libého hlasu jeho; mělať Matka všeho křesťanstva po jistou dobu ze Syna svého jen tak se těšiti, jak my křesťané z něho se těšíme, totiž v nejsvětější Svátosti oltární. Kdo vyličí lásku Panny Marie k tomuto přehlubokému tajemství svaté viry naší! Kdo spočítá hodiny, jež proklečela před božským Srdcem Páně ve velebné Svátosti! Kdo vyličí její vroucnost při mši svaté, její radost při svatém přijímání!

A tak-li krásni byli před Bohem všichni dnové Mariini, byl zajisté krásným, velekrásným i poslední den, po němž následovalo přeslavné nanebevzetí. Nebe, blaženost věčná, toť má býti i naše poslední stanice; a byla by věru, kdybychom se řídili příkladem Marie Panny; byla by zapsána jména naše v nebesích, byla by mila i poctivým lidem, kdybychom ni žádný den nezapomínali, že jsme od Boha a pro Boha.

»Bernarde, proč jsi přišel?« říkával si často veliký ten světec a vroucí ctitel Marianský, říkával si, když vstoupil do řádu cisterciáckého; říkával si tak a povzbuzoval sebe, aby byl dokonalým, řádným řeholníkem; a byl věru; zářil překrásnou září svatosti ve XII. století na obloze církve svaté.

»Člověče, proč jsi přišel na svět?« tak si má každý den ze dne říkati, den ze dne má pamatovati, že jest od Boha a pro Boha, aby jednou s bolestí a žalem nemusil vyznati na smrtelném loži, že se minul cíle svého života, že byl živ nadarmo.

Panna Maria bude nám přelaskavou pomocnicí.

* * *

Vypravuje se o císaři a králi našem Ferdinandu II. (1619—1637), že obdržel kdysi — jsa ještě pacholkem — od matky kapesní zrcátko. Po čase pozoroval vychovatel, že princ zrcátko ono skrývá na prsou, zde onde je vytahuje, na ně pohlíží a opět skrývá; nezdálo se mu to slušným; i žádal, aby mu princ zrcátko vydal. Dlouho se rozpakoval. Jak se podívil vychovatel, když místo zrcátka spatřil milouňky obrázek Panny

Marie! Ano, na Pannu Marii často patřival zbožný princ, podle života jejího pořádal život svůj; proto byl Bohu milý i lidem, a nesmrtelná jest památka jeho v dějinách naší milé vlasti.

Jako Matka Páně musil zajisté i císař Ferdinand mnoho, velmi mnoho trpěti. Jen pomněme třicetileté války, jež za něho začala zlopověstnou revolucí českých protestantských stavů; pomněme úzkosti jeho i ve Vídni, kdež obležen od nepřátelských protestantů, nucen jest násilně, aby náboženské revoluci povolil, roku 1619. Vizme, kterak korunovaná hlava naše, kterak dědic sv. Václava, Ferdinand, věrný člen Marianské kongregace, klečí ve své komnatě před obrazem Ukřižovaného; slyšme vroucí modlitbu jeho: »Pane Ježíši Kriste, Vykupiteli pokolení lidského! Ty vidíš do srdce mého a dobře víš, že nehledám cti mé, nýbrž jenom slávy Tvé. Je-li Tobě libo v této úzkosti a protivenství mne pokořiti, hanbou pokrýti, na posměch lidu mne vydati: nezdráhám se; staň se vůle Tvá! Zde mne máš, nehodného služebníka svého.«

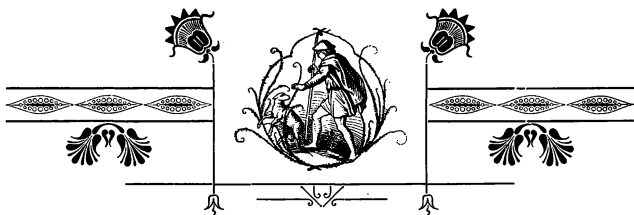
Domodlil se. Pojednou jakoby slyšel slovo Kristovo s kříže: »Ferdinande, non te deseram, Ferdinande, neopustím tebe!« A věru neopustil Bůh, neopustila Panna Maria věrného sluhy svého. V nejrozhodnější chvíli zachráněn císař Ferdinand i ve Vídni i v Čechách.

I nás chce Matka Páně zachrániti. Volejme ji, vzývejme ji, pozdravujme ji slovy písně:

Boží Rodičko, Ty Matko spásy,
viz, jak čeleď Tvá se k Tobě hlásí;
shlédni mile na svou na rodinu,
představ laskavě nás svému Synu!

FR. JANOVSKÝ.

O vodě svatého Ignáce.

Podává JAN TAGLIAFERRO.

I. Úvod.

Nerozřetelnost Boží často účinkuje spasitelně na tělo i duši člověka prostředky zevnějšími, jež smysly svými pozorovati můžeme. Božský Spasitel uzdravuje slepého od narození, plinul na zemi, udělal ze sliny bláto, pomazal tímto blátem jeho oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe“. I odešel a umyl se, a přišel vida. (Jan 9, 6.) Ten, jenž světlo stvořil a člověku zrak udělil, mohl slepého uzdravit pouhým pokynem své vůle. Toho neučinil, nýbrž použil prostředku zevnějšího, jenž sám o sobě nestačí slepému zrak dáti. Bezpochyby chtěl tím naznačiti, že milosti vnitřní v království jeho udělované jen znamením viditelnými se zprostředkují; zároveň nás pyšné lidi chtěl poučiti, že dobrodiní svá uděluje toliko pokorně věřícím. Podobně Námán od malomocenství očistěn prostředky viditelnými, použitými se živou vírou v moudrost, dobrotu a všemohoucnost Boží; žena, která 12 let krvotokem trpěla, byla uzdravena dotknuvši se odolku roucha Spasitele; hluchoněmý opět slyšel a mluvil, když Pán vložil prst do ucha jeho a jazyka slinou se dotkl.

Tak učinil Ten, jenž všechno stvořil, nesčíslné zázraky na těle i duši člověka prostředky viditelnými. Tak činí posud

a uděluje milosti a dobrodiní, když lidé živou vírou a důvěrou dětinnou používají buď ostatků, buď medailie posvěcené aneb obrázku nebo jiné věci v jeho jménu posvěcené. Důkazem toho jsou hojná, podivuhodná obrácení, která se stala v našem osvíceném století zbožným používáním medailie neposkvvrněného početí Marie Panny nebo vody z milostného pramene lúrdského. Tak Pán Bůh již častěji použil vody posvěcené ke cti sv. Ignáce z Lojoly, aby uzdravil tělo i duši věřících, kteří vody užívali.

Obyčej katolický, vodu světití, pochází dle učení sv. Basilia od svatých apoštolů. Dle „Rituale Romanum“ (obřadní knihy římské) prosí kněz vodu světicí o čtyři milosti: 1. aby tato voda měla moc zlé duchy vyháněti z míst vodou touto pokropených; 2. aby je vypudila z našich obydlí; 3. aby přispěla nás uzdravovati od utrpení a nemocí; 4. aby nám vymohla ochranu Boží a milosti Ducha svatého.

Abysáhli podobných milostí, zvláště zdraví, začali brzy po blažené smrti svatého Ignáce (31. července 1556) s jeho vyzváním vodu světití a zbožně užívat. Pán Bůh tento obyčej potvrdil, když udělil a posud uděluje nápadné milosti a vyslyšení modliteb těm, kdož vody sv. Ignáce užívali.

2. Plnomocenství a způsob svěcení vody sv. Ignáce.

Plnomocenství, světití vodu svatého Ignáce, mají Otcové Tovaryšstva Ježíšova. Dle přípisu kongregace obřadů ze dne 11. srpna 1881 udělil sv. Otec Lev XIII. generalovi Tovaryšstva Ježíšova dovození udělovati i jiným kněžím, kteří o to žádají, plnomocenství toto s podmínkou, že nikdo toho plnomocenství užívati nesmí bez svolení svého biskupa. Brevem ze dne 18. července 1891 dovození toto na dalších 10 let prodlouženo.¹⁾

Formule svěcení Piem IX. dne 30. srpna potvrzená zní v překladě:

Způsob svěcení vody sv. Ignáce, vyznavače.

Ů. Pomoc naše ve jménu Páně.
B. Jenž stvořil nebe i zemi.
Ů. Budiž jméno Páně pochváleno.
B. Od toho času až na věky.
Ů. Pane, vyslyš modlitbu mou
B. A volání mé k Tobě přijď.
Ů. Pán s vámi
B. I s duchem tvým.

Modleme se. Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž milost požehnání svého na nemocné vlévaje, tvory své mnohonásobnou dobrotou ochraňuješ, vyslyš milostivě vyzvání jména svého, abys na přímluvu sv. Ignáce, vyznavače svého, služebníky své nemoci zbavené a zdravím obdařené pravici svou pozdvihl, silou svou posilnil, mocí ochránil a církvi své svaté v žádoucím zdraví navrátil. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

(Do vody se ponořuje medalie aneb relikvíar sv. Ignáce a drží se ponořen až do konce modlitby.)

Požehnej, Pane, tuto vodu, aby byla lékem spasitelným pokolení lidskému; a na přímluvu sv. Ignáce, jehož medalie (aneb: ostatky) se do ní ponořuje

(ponořují), propůjč, aby, kdožkoli z ní požívají, zdraví těla a ochranu duše dosáhli. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Z vody se vyjímá medalie aneb relikvíar.)

Modleme se. Bože, jenž jsi k větší cti a slávě svého jména působením svatého Ignáce církev bojující novou posilou ozbrojiti ráčil, popřej, abychom jeho pomocí a následováním na zemi zápasíce, s ním v nebi korunováni býti zasloužili. Skrze Pána našeho atd. Amen.

3. Spasitelné účinky vody sv. Ignáce před zrušením Tovaryšstva Ježíšova.

Léta Páně 1599. zuřil mor v Burgos ve Španělsku. Prostředky přirozené neprosplývaly. Tu vzali své útočiště k vodě sv. Ignáce. Veliké množství ranou morovou postižených zachránilo se požíváním vody sv. Ignáce. Kněží, kteří nemocné zaopatřovali, zvláště farář u sv. Štěpána, vydali o tom svědectví.

Léta Páně 1637. onemocněla dcera Jindřicha Pomsy, znamenitého lékaře v Roermondě, úbytěmi. V krátkém čase tak schudla, že byla jen kost a kůže. Když žádný lék nepomáhal, slíbil otec slavnou mši svatou ke cti sv. Ignáce, a přimíchal do nápojův a léků vody svatého Ignáce. Již prvního dne, kdy nemocná požila vody svěcené, nápadně se změnila: dávče zdálo se nového života nabývat, oko skoro vyhaslé oživilo a smrtelná bledost ustoupila čerstvé, zdravé barvě; po 14 dnech cítila se nemocná úplně zdráva, ano zdravější, než před nemocí. Tehdejší biskup v Roermondě nazval dne 1. února 1638 toto uzdravení „mimořádné, které zvláštní přímluvě svatého Ignáce připsati dlužno.“

V letopisech Tovaryšstva Ježíšova z r. 1712. čteme, že osvědčené účinky vody sv. Ignáce způsobily, že v Čechách užívána byla. S výsledkem nejlepším užíváno vody proti nemocem, ranám nezhojitelným, krtičnatosti, ano i proti poškození polních plodin hmyzem.

¹⁾ Plnomocenství dosíci lze u generala Tovaryšstva Ježíšova (ve Fiesole presso Firenze, Italia) aneb prostřednictvím kteréhokoli domu T. J. Na plnomocenství jest latinský formulář svěcení vytisknut.

Léta Páně 1728. onemocněl smrtelně Amici, T. J. Cítě se blížek svému ci, vzýval v srdci Ježíše a Marii a učil jim duši svou. Najednou zdálo mu, jakoby v hloubi srdce hlas mu vil: „Užij vody sv. Ignáce, kterou v pondělí svatodušní posvětil, a od ti se zachrániš; úplně od nemoci ne-leš osvobozen, neboť jest vůle Boží, v tvé uzdravení nebylo dokonalé.“ Ne-cný uposlechl, a sotva několik kapek isil, nabyt řeči, cítil v údech svých ou silu životní, opustil lože a zašel : pomoci do kaple poděkovati Pánu hu, Panně Marii a sv. Otci Ignácovi.

Spasitelné účinky vody sv. Ignáce v Alostě v Belgii.

O. Bernard z Tovaryšstva Ježíšova, ž r. 1861. v Alostě v pověsti svatosti ašel, rozšiřoval velmi horlivě užívání y sv. Ignáce. Když lidu dával vodu, omínával je, aby se dobře vyzpovi-i a devítidenní pobožnost ke cti nej-žší krve a sv. Ignáce konali. „Já a nemohu ničeho,“ říkával pokaždě,

„Pán Bůh všechno může; třeba se modliti, mnoho modliti s celou rodinou.“ Když u někoho pozoroval nedostatek důvěry v Pána Boha, dodával: „Nejsem lékařem, nemohu vás uzdravit, obraťte se k lékaři.“ Mluvil-li kdo o Pánu Bohu, pak opakoval: „Pán Bůh jest velikým lékařem; chcete-li se na něj obrátiti, pak jen brzy.“ Ctnost jeho důvěrou naplňovala každého; nejen obyvatelé Alostu se k němu obraceli, aby od Pána Boha milosti dosáhli, nýbrž i z dalekých osad a měst lidé k němu přicházeli. Ačkoliv každý Otec v klášteře vodu světit mohl, přece žádali nejraději vodu, kterou O. Bernard světil; v prostotě své nazýval ji lid „vodou O. Bernarda“. Pokud choditi mohl, sám vodu rozdával, ročně asi 2000 osobám, z nichž mnozí doznávali, že tímto prostředkem nabyli zdraví a jiných milostí. Když pro svou neduživost nemocné nemohl navštěvovati, ani pro přihluchlost zpovídati, neustával přece vodu sv. Ignáce rozdávati; každodenně poznamenával počet těch, které podělil.

(Přístě dále.)

Vidění svaté Perpetuy.

ku 202. po Kristu, když jí bylo 22 let, byla vržena i s dítětem, jež kojila, spolu s jinými křesťany žaláře v Kartageně. Umučení byli 7. března r. 203. Zimu přetrpěli v podzemí za hrozných útrap, v nichž je Pán potěšil viděními, která dal své věrné služebnici — Perpetue.)

I.

vrhl Perpetuu do žaláře,
nikdy nepronikne slunce záře...
dane vlhko dech jí v prsou svírá,
dítě v náručí jí mllobou zmírá,
vyschly zcela v řadrech žití zdroje...
z jedné muk se staly muky dvojce:
dítě strádat, které vine k hruď
ěžký řetěz nohy její, jak had, studí,
k chladné jí a drsné poutá skále...
duch se vznášá, Hospodina chvále,

kde anděl jí v blaho věčné kynou,
že diví se, kdož spolu s ní tu lhnou,
z kad tolik síly v slabém tom je těle,
že srdce útrapami zhrdá směle;
s ní oslavují Spasitele — Krista,
jenž všechny volá, korunu všem chystá,
sám předchází drsnou cestou kříže,
kde s ním se pojí duše prostá tíže...

I prosí brat, jenž vězení s ní sdílí:
„Tvá duše, sestro, jako motýl bílý

2. Plnomocenství a způsob svěcení vody sv. Ignáce.

Plnomocenství, světití vodu svatého Ignáce, mají Otcové Tovaryšstva Ježíšova. Dle přípisu kongregace obřadů ze dne 11. srpna 1881 udělil sv. Otec Lev XIII. generalovi Tovaryšstva Ježíšova dovození udělovati i jiným kněžím, kteří o to žádají, plnomocenství toto s podmínkou, že nikdo toho plnomocenství užívati nesmí bez svolení svého biskupa. Brevem ze dne 18. července 1891 dovození toto na dalších 10 let prodlouženo.¹⁾

Formule svěcení Piem IX. dne 30. srpna potvrzená zní v překladě:

Způsob svěcení vody sv. Ignáce, vyznavače.

Ť. Pomoc naše ve jménu Páně.
B. Jenž stvořil nebe i zemi.
Ť. Budiž jméno Páně pochváleno.
B. Od toho času až na věky.
Ť. Pane, vyslyš modlitbu mou
B. A volání mé k Tobě přijď.
Ť. Pán s vámi
B. I s duchem tvým.

Modleme se. Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, jenž milost požehnání svého na nemocné vléváje, tvory své mnohonásobnou dobrotou ochraňuješ, vyslyš milostivě vyzvání jména svého, abys na přímluvu sv. Ignáce, vyznavače svého, služebníky své nemoci zbavené a zdravím obdařené pravici svou pozdvihl, silou svou posilnil, mocí ochránil a církvi své svaté v žádoucím zdraví navrátil. Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna Tvého, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha sv. Bůh požehnaný na věky věkův. Amen.

(Do vody se ponožuje medalice aneb relikviář sv. Ignáce a drží se ponořen až do konce modlitby.)

Požehnej, Pane, tuto vodu, aby byla lékem spasitelným pokolení lidskému; a na přímluvu sv. Ignáce, jehož medalice (aneb: ostatky) se do ní ponožuje

(ponožují), propůjč, aby, kdožkoli z ní požívají, zdraví těla a ochranu duše dosáhli. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

(Z vody se vyjímá medalice aneb relikviář.)

Modleme se. Bože, jenž jsi k větší cti a slávě svého jména působením svatého Ignáce církev bojující novou posilou ozbrojiti ráčil, popřej, abychom jeho pomocí a následováním na zemi zápasíce, s ním v nebi korunováni býti zasloužili. Skrze Pána našeho atd. Amen.

3. Spasitelné účinky vody sv. Ignáce před zrušením Tovaryšstva Ježíšova.

Léta Páně 1599. zuřil mor v Burgos ve Španělsku. Prostředky přirozené neprosplývaly. Tu vzali své útočiště k vodě sv. Ignáce. Veliké množství ranou morovou postížených zachránilo se požíváním vody sv. Ignáce. Kněží, kteří nemocné zaopatřovali, zvláště farář u sv. Štěpána, vydali o tom svědectví.

Léta Páně 1637. onemocněla dcera Jindřicha Pomsy, znamenitého lékaře v Roermondě, úbytěmi. V krátkém čase tak schudla, že byla jen kost a kůže. Když žádný lék nepomáhal, slíbil otec slavnou mši svatou ke cti sv. Ignáce, a přimíchal do nápojův a léků vody svatého Ignáce. Již prvního dne, kdy nemocná požila vody svěcené, nápadně se změnila: děvče zdálo se nového života nabývati, oko skoro vyhaslé oživilo a smrtelná bledost ustoupila čerstvé, zdravé barvě; po 14 dnech citila se nemocná úplně zdráva, ano zdravější, než před nemocí. Tehdejší biskup v Roermondě nazval dne 1. února 1638 toto uzdravení „mimořádné, které zvláštní přímluvě svatého Ignáce připsati dlužno.“

V letopisech Tovaryšstva Ježíšova z r. 1712. čteme, že osvědčené účinky vody sv. Ignáce způsobily, že v Čechách užívána byla. S výsledkem nejlepším užíváno vody proti nemocem, ranám nezhojitelným, křtičnatosti, ano i proti poškození polních plodin hmyzem.

¹⁾ Plnomocenství dosíci lze u generala Tovaryšstva Ježíšova (ve Fiesole presso Firenze, Italia) aneb prostřednictvím kteréhokoliv domu T. J. Na plnomocenství jest latinský formulář svěcení vytisknut.

Léta Páně 1728. onemocněl smrtelně P. Amici, T. J. Cítě se blížek svému konci, vzýval v srdci Ježíše a Marii a poručil jim duši svou. Najednou zdálo se mu, jakoby v hloubi srdce hlas mu pravil: „Užij vody sv. Ignáce, kterou jsi v pondělí svatodušní posvětil, a od smrti se zachrániš; úplně od nemoci nebudeš osvobozen, neboť jest vůle Boží, aby tvé uzdravení nebylo dokonalé.“ Nemocný uposlechl, a sotva několik kapek okusil, nabyl řeči, cítil v údech svých novou sílu životní, opustil lože a zašel bez pomoci do kaple poděkovati Pánu Bohu, Panně Marii a sv. Otci Ignáci.

4. Spasitelné účinky vody sv. Ignáce v Alostě v Belgii.

O. Bernard z Tovaryšstva Ježíšova, jenž r. 1861. v Alostě v pověsti svatosti zemřel, rozšiřoval velmi horlivě užívání vody sv. Ignáce. Když lidu dával vodu, napomínával je, aby se dobře vyzpovídali a devítidenní pobožnost ke cti nejdražší krve a sv. Ignáce konali. „Já sám nemohu ničeho,“ říkával pokaždé,

„Pán Bůh všechno může; třeba se modliti, mnoho modliti s celou rodinou.“ Když u někoho pozoroval nedostatek důvěry v Pána Boha, dodával: „Nejsem lékařem, nemohu vás uzdravit, obraťte se k lékaři.“ Mluvil-li kdo o Pánu Bohu, pak opakoval: „Pán Bůh jest velikým lékařem; chcete-li se na něj obrátiti, pak jen brzy.“ Ctnost jeho důvěrou naplňovala každého; nejen obyvatelé Alostu se k němu obraceli, aby od Pána Boha milosti dosáhli, nýbrž i z dalekých osad a měst lidé k němu přicházeli. Ačkoliv každý Otec v klášteře vodu svěctí mohl, přece žádali nejraději vodu, kterou O. Bernard světil; v prostotě své nazýval ji lid „vodou O. Bernarda“. Pokud choditi mohl, sám vodu rozdával, ročně asi 2000 osobám, z nichž mnozí doznávali, že tímto prostředkem nabyli zdraví a jiných milostí. Když pro svou neduživost nemocné nemohl navštěvovati, ani pro přihluchlost zpovídati, neustával přece vodu sv. Ignáce rozdávati; každodenně poznamenával počet těch, které podělil.

(Příště dále.)

Vidění svaté Perpetuy.

(Roku 202. po Kristu, když jí bylo 22 let, byla uvržena i s dítětem, jež kojila, spolu s jinými křesťany do žaláře v Kartageně. Umučení byli 7. března r. 203. Zimu přetrpěli v podzemí za hrozných útrap, v nichž je Pán potěšil viděními, která dal své věrné služebnici — Perpetue.)

I.

Kat vrhl Perpetuu do žaláře,
kam nikdy nepronikne slunce záře...
Tam dusné vlhko dech jí v prsou svírá,
že dítě v náručí jí milobou zmirá,
neb vyschly zcela v řadrech žití zdroje...
Tak z jednéh muk se staly muky dvoje:
zíří dítě strádat, které vine k hrudi
a těžký řetěz nohy její, jak had, studí,
jenž k chladné jí a drsné poutá skále...
Než duch se vznášá, Hospodina chvále,

kde anděl jí v blaho věčné kynou,
že diví se, kdož spolu s ní tu hynou,
zkaď tolik síly v slabém tom je těle,
že srdce útrapami zhrdá směle;
s ní oslavují Spasitele — Krista,
jenž všechny volá, korunu všem chystá,
sám předcházec drsnou cestou kříže,
kde s ním se pojí duše prostá tíže...

I prosí brat, jenž vězení s ní sdílí:
„Tvá duše, sestro, jako motýl bílý

se vznáší k nebi vroucí lásky křídly,
jsouc očištěna Krve Páně zřídly —
nuž za nás pros, a dobrý Bůh ti zjeví,
zda v muka uvrhnou nás vrahů hněvy,
či otevrou se na svobodu dvěře!“

A Perpetua v žalářovém šere
si klekla ... Duši roztouženou noří
v hloub modlitby, jež podobá se moři,
jež obepíná širošíř kraje —
tak její duch v se jímá nebes taje ...
Chví srdce se a oči zářem planou,
a před ní taje tajů otevřeny tanou,
z nichž v srdce spouští se dech blaha ...

Žebř před ní zvědá se. Až v nebe sahá...
Drak u pat jeho lécky zhoubné strojí,
v dės jímá vše, kdo, srdcem sláb, se bojí
a sžírá, kdo spad s výše přezávrtné,
když přeshlápl se v chůzi neobratné ...
Jen po jednom se mohli po něm brátí,
neb zlatý sice byl, však velmi úzký
a jako ledu hladina byl kluzký,
a s obou stran jej meče břitké vroubí,
k nimž kopí, ostny, trniny se snoubí.

Slin nedbá Satur drakových ni křiku
a prý směle stoupá po žebříku.
Ač nebyl vězněm, přece kráčí prvý,
neb smočil s nimi arenu svou krví,
sám vydav sebe v obět dobrovolnou
a v mukách vyznal víru neúdoľnou.
Již žebře vrcholu se šťastně blíží ...
K svým společníkům dole s láskou shlíží.
„Pojď Perpetuo!“, volá, „čekám tebe,
bys se mnou vešla v krásné Boží nebe!
Jen pozor dej, by drak tě neuchvátil...!“

Žár lásky Perpetue skráně zlatil,
když odpovídá: „Drak ten neuškodí,
kdo ve jménu a moci Páně chodí!“

Drak chví se, svíjí, zmítá sebou v strachu,
a po břiše se plazí v země prachu ...
Dřív nežli mrcha po světicí chňápla,

již na hlavu jí pevnou nohou šlápla
a stoupá po žebříku výš a výše,
kde otvírá se krásná Pravdy říše.

Ach! ... Jaký rozhled po té věčné krásě,
jež náhle před očima prostírá se ...!
Toť zahrada, již nezrodila zenuč,
v ní listí stromů huče, zpívá jemně,
v ní květy oddechují divnou vůní,
jíz všichni okřejí, kdo srdcem stůní,
a ptáci sypou zpěvy jásavé a vroucí,
že otvírá se znovu oko mroucí,
líč růží rozkvétá, jež smrtí bledne.
Zrak konce zahrady té nedohlédne ...
Tam Perpetua stanula a hledí ...

Zří: Prostřed zahrady muž sedí,
jenž pastýřem být zdá se po oděvu,
a dobroty zář svítí z jeho zjevu.
Vlas bílý stříbrem s hlavy přes šíj splývá
a stříbro vousu prsa jeho skrývá
Kol něho zástup v rouších běloskvělých,
jimž lilje kvetou na lících i čelích.

Muž dojil ovce své ...

V tom hlavu zvéll,
i volá Perpetuu, jak ji shlédł,
hlas jeho sladký: „Vítej, dcero milá!“
a kyne jí, by blíže přistoupila.
Kus sýru vzal a vložil v její ruce spjaté.
I vzala jej a jedla v hrůze svaté
a všichni, kdo kol stáli, „Amen!“ děli...

A Perpetua zří jen žalář stmělý,
v rtech, sladkost však, již dotud nepoznala ...
Vše, kdo s ní uvěznění, radost jala,
když vidění jim svoje pověděla,
neb poznali, že záhy jejích těla,
již budou zapálena v obět Pánu
a duše vzata do nebeských stanů ...
i bylo jim, jak slyšeli by Krista:
„Vy blažení jste, když svět smrt vám chystá,
když z místa na místo vás honí,
krev vaše pod bičem se katů roní:
neb ve kříži-li podíl se mnou máte,
v říš moji bránu sobě otvíráte...!“

(Přístě dále).

Svatá Anna,

vzorná matka a mocná světice.

Podává ALOIS DOSTÁL.

Abychom seznali ctnosti a zásluhy babičky Krista Pána, svaté Anny, poohlédneme se dříve po životě této světice. Písmo sv. nepodává nám téměř nic o sv. Anně a také zprávy ústního podání a starších učenců církevních jsou nesporné. Slovo Anna se vykládá po česku tolik jako milost, čímž význam světice té s dostatek označen.

Svatá Anna se narodila asi 55 let před Vykupitelem v Judsku v Betlémě z rodu Davidova, z kterého i Spasitel světa, vnuk sv. Anny, pocházel. Rodiče sv. Anny, Stolanus a Emerenciana, byli lidé zbožní a spravedliví. Když Anna, dcera jejich, dokonala třetí rok stáří svého, zavedli ji rodiče do chrámu jerusalémského, aby ji tam obětovali. Zde byla přidružena k jiným pannám, aby Bohu společně s nimi sloužila, zde vychovávána byla a náležitěho vyučení se jí dostalo.

V 15. roce navrátila se do domu otcovského, kde jako lilie, plná krásných ctností, rostla. Ale záhy zjeví se její matka. Tato na smrtelném loži prorokovala dceři, že Bůh skrze ni chce zvláštní dílo způsobiti.

Za nedlouho na to zasnoubila se sv. Anna s mužem šlechtným a spravedlivým, Jáchimem, který také pocházel z pokolení Judova a rodu Davidova. Z tohoto bohumilého rodu vzešlo mnoho patriarchů, králů, vévodů, kněží, učených a udatných mužů. Jáchim a Anna žili

ve svatém pokoji, v příkladné svornosti a počestnosti. Byli dosti zámožní, neboť měli i v Jerusalemě dům u brány Štěpánské. Vypravuje se o nich, že příjmy a užitky dělivali na tři stejné díly, z nichž jeden odváděli Bohu, t. j. dávali chrámu, druhý chudým a třetí si ponechávali pro sebe. Proto jim Bůh žehnal za tuto obětavost a šlechetnou lidumilnost.

Avšak to je rmoutilo, že neměli dítek, což dle Starého Zákona bylo považováno za neštěstí, že se proto manželům dostávalo potupy a výsměchu. Ale Jáchim a Anna snášeli všechno s odevzdaností do vůle Boží. Jáchim každoročně putoval do chrámu a povždy přinášel největšího a nejlepšího beránka za obět. Jednou se mu proto dostalo potupy a odmítnutí přede vším lidem. I byl velice zkormoucen a nešel ani do domu svého. Vypravil se na poušť ku svým stádům a pastýřům, neboť se styděl mezi známé lidi vejíti. Na poušti modlicímu a posticímu se Jáchimovi zjevil se anděl, který mu oznámil, že manželka jeho porodí dceru před celým světem oslavenou. Jáchim naplněn byv radostí nad zprávou tou, rychle spěchal do Jerusalema, aby tam za milost onu poděkoval.

Zatím se doma Anna velice rmoutila nad pohanou, jakéž se Jáchimovi před lidem dostalo, a že tento tak dlouho se nevrací do svého domova. Ale i ji potěšil anděl v téže hodině v Nazaretě

jako muže jejího na poušti a zvěstoval jí, že porodí dceru, již bude dáno jméno Maria. Spolu ji pak vybídl, aby do Jerusalema šla a tam díky vzdala.

A tak opačnými cestami spěchali oba posud zarmoucení manželé do svatého města, a jaká byla radost jejich, když se v tak zvané Zlaté bráně setkali! Tu již neplakali jako dříve žalostí, tu ronili slzy radosti, a pomodlivše se ve chrámě, chvátali do Nazareta, aby ve svatém pokoji vezdejší život trávili.

V Nazaretě dle předpovědění andělova porodila Anna dne 8. září dcerušku, již bylo dáno jméno Maria. Nyní teprve nadešel Anně čas plný práce a starosti. Plesala nad dceruškou svou s anděly, radujícími se nad zrozením Královny nebes, která měla nepřátelského hada potříti; plesala Anna nad zrozením té, již praotcové v předpekli očekávali, doufajíce, že nyní i oni vysvobození budou; plesala blažená matka s proroky, kteří poznali, že z kořene Jesse vzešel onen prut, z něhož má nejvonnější Nazaretská květina vzejíti a vyrůst. Radovali se s rodičemi známí a přátelé, jimž Jáchim dřívějších pohan nevyčítal, ale laskavě s nimi rozmlouval žádaje, aby s ním cítili radost největší.

Když bylo Marii 80 dní, Jáchim a Anna spěchali s ní do chrámu v Jerusalemě, aby ji obětovali a zasvětili dle zákona Mojžišova. A nezapomněli do smrti na cestu onu a Jáchim, jak bylo dříve jeho obyčejem, přinášel svou obět na oltář Hospodinův.

Marii dostalo se výchovu především od matky Anny a potom byla jako tato ve chrámě obětována, aby s bohumilými dívkami do 14. roku zde sloužila a se učila. Rodiče její prodléváli na blízku ve svém domě v Jerusalemě, aby se často mohli s dceruškou svou potěšiti, aby ji viděli, jak se modlí, a slyšeli, jak zdárně prospívá. Zachariáš pak věnoval

Marii, dceři Jáchimově, zvláštní péči, aby byla dobře a ušlechtilé vychována. To se stalo a rodiče přijímali do domu svého lilii čistou a krásnou.

Pravi se, že Maria již při chrámě prodlévajíc, slíbila Bohu věčné panenství, pak přece na radu rodičů svých zasnoubila se muži bohabojnému, rovněž z rodu Davidova pocházejícímu, Josefovi. Dříve však, než s ním ve svazek manželský vešla, přinesl jí archanděl Gabriel do Nazareta poselství, že jest od Boha vyvolena za rodičku zaslíbeného Spasitele světa. Na blahé zvěsti té, jakož i na veliké důstojnosti patrnou účast brali i rodiče její, Jáchim a Anna. Oni prý pospíchali do Betléma, aby spatřili Vykupitele, a jaká radost byla celé této svaté Rodiny u jesli betlémských!

Jak dlouho žili rodiče Marie Panny, nelze s jistotou určit. Pravi se, že do 22. roku Krista Pána ještě pospolu život trávili, načež prý zemřel Jáchim. O dvě léta později roznemohla se Anna, a dle jedné staré legendy navštívil prý Pán Ježíš před smrtí babičku svou, aby ji potěšil a s ní se rozžehnal. Svatá Anna opustila pozemskou pout v náručí dcery své Panny Marie dne 26. července ve 24. roce po narození Páně, kdy i církev svatá památku její slaví. Odpočívá v údolí Josafatském u řeky Cedronu v zahradě Getsemanské mezi hroby sv. Jáchima a sv. Josefa. U každého hrobu toho jest nyní postaven máj oltářík.

Nastupme v šlépěje
Joachima, svatě Anny;
pak nám v srdci zapěje
andělů sbor požehnaný:

„Pojďte, dcery, synové,
do nebeských věčných stanů;
vizte v krásě duhové
patronku svou, svatou Annu!“

Boží Matky matku, Annu,
velebí sbor nebešťanů;
proto pěj i naše hruď:
„Svatá Anno, zdráva buď!“

Svatou Annu ctíme jako vzornou matku a mocnou světici v nebesích. Ona vychovala Marii Pannu, a tato ctnostná dcera hlásá chválu své matky a vychovatelky. Zásluha matky-vychovatelky jest veliká. Ona podává dětem první cvičení, ona jim jest spolu jako zrcadlem, ve kterém by se dívky vzhlížely, ona upravuje dráhu pro veškerý život dětem svým a má největší vliv na budoucí povahu jejich. Na matce záleží, budou-li děti jednou zbožné nebo bezbožné, porostou-li k spasení či zkáze, čeká-li jich blaho nebo neštěstí na světě.

Matka děti vychovává, vede, jest jim vzorem, o jejich časný i věčný život se stará.

Takovým vzorem matky jest svatá Anna. Z důstojnosti a dokonalosti výborně vychované dcery Marie Panny musíme souditi o vznešených zásadách vychovatelských sv. Anny. Křesťanští malíři zobrazují nám sv. Annu, jak v tiché domácnosti ve společnosti muže svého Jáchima vyučuje dceru svou Marii. Ta sedí u nohou matky své a s ní nahlíží do knihy, kde sv. Anna prstem ukazuje. A která to byla asi kniha, v níž svatá Anna dceru učí nejenom čísti, ale i čtenému rozuměti a dle zásad těch se

spravovati? Byla to kniha knih — Písmo svaté.

Vedla totiž tato matka dceru svou především ke zbožnosti. Doma ji modlitbám učila, tříletou už do chrámu vedla a obětovala službě Boží. Maria Panna vynikala velikou zbožností. Pravi se, že od rána do 9. hodiny na modlitbách

trvala, potom práci se oddávajíc do tří hodin odpoledne, od kteréžto doby do noci opět Bohusloužila. Kde se vyučila zbožnosti té než u své matky, sv. Anny? Podobně i matky křesťanské mají vésti děti své nejdříve k nábožnosti, a to již záhy, aby se toto sítě ujalo vútřích srdcí jejich. Zajiště si přejí, aby jejich synové a dcery vynikali zbožností a bohabojností, proto musí dívky záhy poznati Boha a zákon Páně. Matky, které přivádějí dívky do chrámu, domu Boží-

ho a ke všemu dobrému je vedou, samy dobrým příkladem předcházejí a slovo Páně do srdcí mladých vštěpují, mají záruku, že jejich potomci budou zdární, že nebezpečnosti života překonají, obtíže pevně snesou a ve stopách rodičů svých kráčet budou. Ve zbožnosti spočívá blaženost a pobožným Bůh se nakloňuje.

Svatá Anna chránila dceru Marii

přede vším, co by tuto čistou květinu porušiti mohlo. Učila ji prospěšné práci, aby v té nalézala výživu, potěchu a přiměřené zaměstnání.

I v tom ať rodiče následují tuto světici. Modlitba a práce ochraňuje člověka před špatnými myšlenkami i skutky. Maria žila podál hluku světského, a podobně křesťanská matka má oddalovati děti své ode všeho, co by jim k záhubě býti mohlo. Jediný pohoršlivý příklad, řeč bohopustá, společnost lidí darebných zničí a zbotí, co bylo pečlivým výchovem dlouhou dobu budováno. Ať vštípi rodiče dětem, že život není jenom veselostí, ale mnohdy krutou zkouškou a svět ten údolím slzavým.

A sv. Anna neopustila dceru svou ani v pozdějším životě, stále jsouc ji rádkyní a pomocnicí nejlepší. Matka to byla, která hleděla Marii zasnoubiti s mužem ne bohatým, ale ctnostným, spravedlivým a pracovitým. Ačkoliv pocházela z rodu královského, přece vybrala dceři Marii za chotě pouhého tesaře, který však vynikal a se skvěl vlastnostmi ušlechtilými.

Tak nemají rodiče nikdy dítek svých opouštěti, ale stále jim dobře raditi, ve volbě povolání jejich pomáhati, všechny okolnosti uvážiti, by jenom dobro hujelo v životě dítek jejich. Tak vychovají hodné občany a křesťany, tak budou míti radost a potěchu z dětí zvedených, jež si budou vážiti rodičů svých. Na takových rodinách spočine Boží požehnání.

Jako jest sv. Anna výbornou matkou, tak se osvědčuje křesťanům mocnou světicí. Že sv. Anna za nás u Boha se přimlouvá a lidem milosti četné zjednává, tomu nasvědčuje účta, jaké se světice ta u lidu křesťanského těší. Kolik chrámů, kaplí a obrazů jest zasvěceno matce Panny Marie! Kolik navštěvováno míst poutnických, na nichž především účta sv. Anně se vzdává. A

prošby křesťanů k sv. Anně nezůstávají bez vyslyšení.

V Káni Galilejské vyslyšel Pán Ježíš prosbu své Matky, když se za chudé lidi ty přimlouvala, a vodu ve víno obrátil. Posud vyslychá Marii Pannu, když za lidi v nebesích oroduje. A když se Kristus naklání k prosbám Matky své, jak by neměl rovněž vyslyšeti přimluvy a orodování sv. Anny, své babičky. Platí-li přimluva na zemi, i Bůh dá mnoho na přimluvu svatých a vyvolených, mezi nimiž přední místo zaujímá sv. Anna.

A v jakých potřebách můžeme se utíkati k této světici? Ve všech. Vždycky nás slyší, k nám se naklání a prosby naše Bohu přednáší. Úryvky zde podaných písní naznačují, v jakých potřebách a těžkostech křesťané sv. Annu vzývají.

Těžké hoře neplodnosti
drahná léta v oddanosti
Jáchim snášel s chotí svou,
až dle touhy srdce jeho
Bůh, jemuž nic nemožného,
dceru mu dal spanilou.
Ó jak jsi se radovala,
zbožná Anno, když's chovala
pod srdcem svým drahý plod!

A jiná píseň dí:

Ty jsi co stařena
tu dceru porodila;
jaks byla blažena,
když jsi ji zbožně pěstila,
když učila's ji Boha znát
a vroucně milovat!

Nejvíce se utíkají k sv. Anně rodiče, prosíce za zdar a ochranu pro dítky své.

Zastaň se všech rodičů
u svého Věnoučete,
ať jim také na světě
ples z dítek vykvete;
ukaž jim těch pravých cest,
by vzdali Bohu čest.

Kéž tvůj příklad následují
rodičové, již milují
pravou láskou dítky své;

ať je vedou k nábožnosti,
ne však k pýše, marnivosti
a k rozkoši záhubné.

Sv. Anna je patronkou svorných
manželů, k níž se tito utíkají.

Zastaň se tam u Boha
všech zbožných manželů,
aby žili poctivě
a byli bez žalu,
jsouce věrně v pokoře
si vespol k podpoře.

Za šťastnou hodinku smrti
věřící sv. Annu prosí.

Pros v lásce mateřské
milého svého Vnuka,
až pouto pozemské
se v hrobě jednou rozpuká,
ať Kristus k svojí rodině
nás mile přivine.

V litanii k sv. Anně jest tato světice
nazývána »Matkou chudých«, »Příkladem
všech ctností«, »Ozdobou všech manželů«,
»Okrasou všech manželek«, »Příkladem
všech matek«, »Útočištěm k porodu
pracujících«, »Zrcadlem nábožného vychová-
vání«, »Ochranou umírajících«, »Úto-
čištěm utiskovaných« atd.

Ve starých modlitbách k sv. Anně
prosíme, »abychom všecko, co na nás
Bůh dopouští, její svatou milostí po-
silnění, trpělivě a s odevzdáním do vůle
Boží snášeli...« »pokorně a zkrou-
šeně ze hříchů svých se zpoví-
dali a tak odpuštění dosáhli...«
»nespokojenost a nesvornost od manželů
byla zapuzena...« »ode všeho nebez-
pečenství ochránění byli...« ve
smrtné hodině aby naše poslední slova
byla: Ježíš, Maria, Josef, Jáchim a
Anna...« atd.

Z těchto starých písní a modliteb
vidíme, v jak rozmanitých potřebách
lidé k světici Anně útočiště brali. Ještě
o jedné okolnosti jest se nám zmíniti a
to, že věřící sv. Annu vyzývali v po-
třebách tělesných a to v rozličných ne-
mocích a neduzích. Jsou známy

studánky sv. Anny, poutní místa, kaple
a obrazy, u nichž se dostalo na přímluvu
sv. Anny nemocným úlevy nebo dokonce
zdraví.

Takovým místem jest na příklad
Tanaberk za Novou Kdyní v západní
Šumavě v Čechách, kam ode dávna pu-
tuje lid k »milostné matce svaté Anně«.
Popis známého místa toho¹⁾ vyličuje nám
řadu zázračných uzdravení, jež se v mi-
nulém století zde udála na přímluvu
svaté Anny. Tyto divy a zázraky roz-
třídí je takto: 1. »U sv. Anny nabyli
zraku slepci« a léči 13 případů. 2.
»Krvotokem trpící nalezly pomoci u
sv. Anny«, 5 případů. 3. »Dospělé od
psotníku«, 9 případů. 4. »Sv. Anna
vytrhuje nás z velikých nebezpe-
čenství«, 5 případů. 5. »Na přímluvu
sv. Anny zmizely všeliké otekliny«,
5 případů. 6. »Kulhaví a jiní mrzáci
nalezají u sv. Anny pomoci«, 8 případů.
7. »U sv. Anny nabývají pomoci zim-
nici a horkou nemocí navštívení«
6 případů. 8. »Na přímluvu sv. Anny
byli mnozí i průtrže zbaveni«, 6 pří-
padů. 9. »Přímluva sv. Anny zhojila
ohnipal a otevřené rány«, 5 pří-
padů. 10. »U sv. Anny našli pomoci
lidé padoucí nemocí sklíčení«, 2 pří-
pady. 11. »U sv. Anny našli pomoci
vodnatelní«, 2 případy.

Tyto zázraky byly řádně dokázány
a úředně potvrzeny. Tím však není
výčet ukončen; r. 1717. v Tanaberku
bylo od uzdravených dárcův uloženo
na 300 památných (votivních) ta-
bulek stříbrných a na 2000 malovaných.
Kolika obtíženým a churavým dostalo
se zde ulehčení a uzdravení?

Některé případy zázračného uzdra-
vení podáme do slova. R. 1708. oslepla
Marie Barbora Vočeurova z Řenice, 17letá
dívka, následkem neštovic. Již 15 dní

¹⁾ »Milostná matka svatá Anna s popisem
poutního místa Tanaberku« od P. Hip. Randy.

byla slepá a od lékařů za nevléčitelnou uznána. Její matka však v plné důvěře v Boha všemohoucího zaslíbila svou osleplou, právě v nejlepším květu jsoucí dceru, sv. Anně na Tanaberku. A skutečně dívka tato nabyla brzy opět svého předešlého zraku, což jest její vlastní přísahou i svědectvím lékařů stvrzeno.

Roku 1705. dne 2. dubna přišla na Tanaberk dle učiněného slibu Magdalena Mathiawetzová z Tachova, a byla zde na přimluvu svaté Anny nebezpečného krvotoku už po dva měsíce ji trápícího zcela sprostěna. Za obět dala stříbrnou lampičku na olej.

Roku 1709. dne 17. srpna byl František Vilém, svobodný pán z Pecklhofenu v Bavorích na přimluvu svaté Anny Tanaberské, ku kteréž se byl zaslíbil, své otekliny na těle zcela zbaven, což při zvláštní komisi řádně dokázal.

Roku 1711. dne 28. května odpřísáhla Alžběta Weinbeerová, že po delší čas na celém těle byla schromlá, slíbivši však jistou možnou obět sv. Anně na Tanaberk, opět se úplně pozdravila.

Roku 1706. dne 12. června Jan Draxler u Hájku pod Tanaberkem dosvědčuje přísahou, že jeho čtyřletý chlapec padoucí nemocí byl tak hrozně zachvácen, že ho mnohdy i vícekrát

za den na zem porazila a zle trápila, když pak toto dítě na Tanaberk zaslíbil, za šest dní této strašlivé nemoci pro všechny časy bylo zbaveno.

Roku 1710. dne 26. prosince byl p. Maximilian z Vejovic horkou nemocí tak zachvácen, že lékaři o jeho uzdravení pochybovali. V tomto nebezpečení zaslíbil se ve své důvěře svaté Anně na Tanaberk a žádoucího pozdravení také nabyl, což přísahou i svědky bylo stvrzeno.

Takových případů bychom mohli velice mnoho vypočítati. Když Bůh k vůli sv. Anně na jediném místě tolik milosti prokázal, což na celém světě všem lidem? Jest tedy mocnou světící a naší orodovnicí. A budeme-li se k ní utíkat i v souženích a chorobách svých, i za nás chce orodovati u Boha.

Ty, ó Anno, buď nám matkou,
těš nás útěchou svou sladkou
v tom vezdejšíh putování
i při posledním skonání!

Církev svatá k této světici stanoví tuto významnou modlitbu: »Bože, jenž jsi sv. Anně milosti popřítí ráčil, že zasloužila býti matkou Rodičky jednorozeného Syna Tvého; propůjč nám milostivě, abychom, jenžto slavnost její světime, na přimluvu její pomoci dosáhli. Skrže téhož Krista, Pána našeho. Amen.«

Ctihodný Jan Nepomucký Neumann.

Neuplynulo zcela půl století od příchodu sv. Cyrilla a Metoděje na Moravu a již vitala nebesa jednu ratolest z národa Českého. Bylať to Ludmila, první křesťanská kněžna Česká. Od té doby čítá národ několik světců-krajanů v nebesích jako přimluvčích.

Jest tomu něco přes čtyřicet roků, co se počali Češi usazovati v severní Americe, a již proslaven jest tam jeden Čech tak, že zavítal v říjnu 1886 biskup Budějovický dr. Martin Říha do Prachatic, by tam započal jednání stranu blahorečení tamního jednoho rodáka. Jest to biskup Filadelfský Jan Nepomuk Neumann z Prachatic. Jako nalezl sv. Jan Nepomucký hned po svém prohlášení za svatého bezčestných ctitelů ve Světě Novém, tak i nyní Jan Nep. Americký uctíván bude v Čechách, ve staré své vlasti.

Rodiště tohoto Jana jsou Prachatice, starobylé kdysi slavné průmyslové město v jižních Čechách. Obyvatelé toho města mnoho zakoušeli ve válkách husitských pro své katolické smýšlení a náboženské přesvědčení. Žižka dal jednou po dobytí města všechny muže odpraviti a rovněž ve válce třicetileté utrpěli na statcích a životech. Původně byly Prachatice i s okolím české.

Jan Nep. Neumann, o jehož prohlášení za blahoslaveného zahájeno jednání, pochází z předků zde uselých

z Augsburgu v Bavořích. Rodiče jeho přestěhovali se do Prachatic počátkem nynějšího století, kde se jim dne 28. března 1811 Jan narodil. Školu navštěvoval v rodném městě, kde jej kaplan Fr. Sláma češtině vyučoval. Pak studoval v Budějovicích a v Praze, kde se stavu duchovnímu věnoval. Nebyl ještě vysvěcen, když pojal tu myšlenku vystěhovati se do Států severoamerických, kde byl veliký nedostatek kněží. Ve skutek provedl myšlenku tu roku 1836, kdy ve svátek Božího Těla do Nového Yorku přibyl a v chrámě sv. Patrika na kněžství byl vysvěcen.

Obětavé a záslužné účinkování některých nynějších kněží v severní Americe, uvádí nám na paměť působení Neumannovo po jeho příchodu do Ameriky. Pracovníků bylo málo a žeň veliká. Jan Neumann působil jako missonář mezi Čechy i Němci. Roku 1840. vstoupil do řádu Redemptoristů a složil v tomto řádu první v Americe slib. Pomohl tento řád na Novém Světě zorganizovati a později stal se rektorem čili představeným jeho v Pittsburku roku 1844. Když biskupové na provincialní synodě zvolili jej za biskupa Filadelfského, psal provincial Redemptoristů 19. června 1852. arcibiskupu Vidskému, že jest to veliká pro řád ztráta, ale že se musili podvoliti vůli sv. Otce. Jan Neumann býval zástupcem, rádcem a pravou rukou provincialovou.

Biskupství Filadelfské patří k cír-

kevní provincii Batimorské, jež povstala z nejstaršího biskupství severoamerického, roku 1790. v Baltimore zřízeného, jemuž mezi sedmi církevními provinciemi přednost byla vyhrazena. Jest ze všech v severní Americe největší, čítalo už roku 1854. více než 100 kostelů, 113 kněží, 175.000 katolíků, kterýžto počet se valně zvětšil.

Předchůdcem Neumannovým ve Filadelfii byl František Patrik Kenrick, rozený v Dublině, který byl 29. srpna 1851. přesazen do Baltimore. Neumann byl jmenován biskupem 1. února 1852 a 22. března 1852 byl vysvěcen a ve své biskupství krátce na to uveden.

Neumannovu činnost, nábožnost, pokoru, učenost a bezúhonnost všichni obdivují v Americe bez rozdílu vyznání. Po svém příchodu jako biskup hned počal stavěti kostely a katolické školy, věnoval všelikou péči missiím a zbožným spolkům, že byl právem zván biskupem missionářem.

Roku 1854. účastnil se sjezdu biskupského v Římě a počátkem roku 1856 navštívil své rodné město Prachaticy a staříckého otce. V Prachaticích byl tehdy slavnostně uvitán.

Odebrav se na své místo do Ameriky, byl dne 5. ledna 1860 raněn mrtvicí a uprostřed věrného stádece svého zemřel.

Jeho pomocník a pak nástupce Jakub František Wood nazývá Jana Neumanna vzorem mládeže, příkladem pro kněze a řeholníky a ozdobou biskupského úřadu. Jeho zásluhy o církev položeny jsou za důvod k žádosti, aby prohlášen byl blahoslaveným. Životopis jeho vyšel r. 1883. od Jana Nep. Bergra s podobiznou biskupovou a vyobrazením kostela sv. Petra a Pavla ve Filadelfii. Dějepisci města Prachatic, čítají jej mezi nejhlavnější muže města toho. Za jeho biskupování účinkovali mnozí kněží Česi hlavně z diecése Budějovické v Americe. Ti doprovázeli biskupa na jeho cestách visitačních. Jest Jan Nep. Neumann jmenovcem našeho sv. Jana Nepomuckého, který rovněž z jižních Čech pochází a který se vždy ky v Prachaticích zvláštní úctě těšil a svou kapli měl. Měšťané často putovali do Prahy k sv. Janu, zde sliby se zavazovali, že dají sochu sv. Jana Nep. opravit a podobně. Zato mají tak vzácného rodáka, jemuž bude v Novém Světě vzdávána úcta za ctnosti a zásluhy, jichž si dobyl na světě tomto.

ALOIS DOSTÁL.

Síla lásky.

U pokraje cesty stojí
stará kaplička,
v ní pod křížem zlatem září
tato slovíčka:

„Uvaž, pravá láska jakých
schopna obětí,
nezdráhá se muky smrti
za tě trpěti.“

Až ti těžkým kříž tvůj bude,
hořkou žití číš,
aspoň duchem semo zaleť,
co ti chybí, zvíš.

Různé zprávy a drobnosti.

Věcná loterie pro Velehradské a Svatohostýnské podniky, jednotu Čechů sv. Methoda ve Vidni atd. Aby se předešlo všeliké nedorozumění v příčině losů Velehradských atd., sděluje duchovní správce na Velehradě, že dle výnosu vysokého c. k. finančního ministerstva č. 60.898 dto. 13. prosince 1897 čistý zisk, pokud Velehradských losů se týče, určen jest: »na poutní chrám Páně, jenž potřebuje obnovu obou věží; na opravu svatyně vnější vůbec; na fond vydržující chrám Páně, který až dosud bez majetku jest; na společný dům poutníků, jehož by se užívalo také k odbyvání duchovních cvičení; na založení výchovaciho ústavu pro mládež studující, jakož i na uhrazení potřeb činného duchovenstva Velehradského.« Účel tento jest výslovně podán ve svrchu jmenovaném povolení. Zajisté jeden každý bod samojediný by opravdu příležitosti použili a v soutěži vzájemně o rozšíření jich se přičinili a povolených 700.000 čísel pro účely Velehradské i mimovelehradské určených také rozprodali. Jednáť se výhradně o čest a chválu Boží, uctění blah. Bohorodičky Marie Panny a svatých apoštolů Cyrilla a Methoděje.

Vzhůru k Srdci Páně. Vzhůru, ditky, k božskému Srdci Páně! Jedna ze smutných zkušeností, které duchovní pastýřové, svědomití učitelé a pečliví křesťanství rodičové nabývají, jest, že ditky za dob našich vždy více ztrácejí radost na věcech posvátných, že srdcečko jejich utlé čím dál, tím více se vzdaluje, od zdroje vši svatosti i pravé radosti, od

Boha a Syna jeho Ježíše Krista. Ditky nyní ztrácejí zálibu na úkonech posvátných, na modlitbě, na mši sv., domácích a veřejných pobožnostech; do kostela nechají se nutiti, ano tresty doháněti, v kostele pak chováním svým daleko nedávají na jevo úctu a zbožnost, jaká by přece mladistvému věku jejich náležela. Jest to smutná zkušenost, kdo se dítkami, zejména školními, zabývá, přisvědčí mi zajisté. Srdce dítěte jest jako těsto, z něhož vyrobiti lze cokoliv, jest jako vosk, jemuž lze dáti podobu a útvar dle libosti. Mnoho, velmi mnoho zaviňuje dům rodný, zaviňuje i díče sami, Ó věru zplakal by člověk nad dítkem, nad útlou květinou ze zahrádky Boží, která dychtí po vláze lásky Boží, po návodu ku křesťanskému životu, ale nedostává se jí toho, tak že usychá. Ubohé ditko by rádo slyšelo o Bohu, o lásce jeho k nám, o Ježíškovi a velikém jeho díle vykupitelském, rádo by se modlilo k Otci na nebesích, rádo by volalo k Matičce nebeské, k Marii Panně, rádo by se odporučilo sv. Andělu strážnému. Srdce mně vždy zabolí, kdykoliv takové robátko slyším místo: »Andělíčku můj strážníčku« — »Když to nejde, nechme to« atd., to má býti ta, již si Stvořitel připravil z úst pacholat nevinných? Řekne se ovšem: vždyť je škola, ta má za úkol ditko učiti a vychováti. Lze však katechetovi sebe pilnějším a svědomitějším v tak odměřeném čase tak na srdce dítěte působiti, tak je zcela pro Boha a věc svatou zaujati, aby z toho těžily i pro život budoucí. Matka vystihne nejlépe způsob, jak by tak učiniti mohla, tu poukazuje na obraz nejsv. Srdce a vyhledávaje jeho význam, obzvláště korunu Srdce Páně spínající a krev z rány nejsv. Srdce prýstící, tu zase krátkým modlitbám k nejsv. Srdci Páně je učí. Ó jak bohatou látku nalezne tu zbožná

matka, aby duši dítek svých uslechtila, k věcem nebeským pozvedla a lásku i vděčnost k nejsvětějšímu Srdci Páně v srdcích dítek zakotvila. Bůh je posilní, ony pak ze zkušenosti poznají moc modlitby. Uč je snáseti trpělivě nějaký ten křížek, vždyť i nejsvětější Srdce Páně trpělo, a to za nás; uč je, kterak se zapíratí mají, něco dovoleného

sobě odpirati z lásky k nejsv. Srdci Páně. Vim, že ti, milá matko, milý otče, štěstí a blaho dítek na srdci leží, že jedním z tvých nejvřelejších přání jest. Jak by se asi k dítkám o Srdci Páně mluvití mělo, povím budoucně. Zatím uč je denně se modlití: »Nejsv. Srdce Ježíšovo, dej, ať tě vždy víc a více miluji!«

B. J.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Th. Dol. jsouc u velké tísní, vzala útočiště své k božskému Srdci Páně a zároveň i k sv. Ignáci a sv. Antonínu, a byla nápadně vyslyšena. Přishlila božskému Srdci, že to dá ve »Sk. B. S. P.« uveřejniti, bude-li vyslyšena.

Z Vysokého Mýta. Nejvroucnější díky vzdáváme milostnému, pražskému Jezulátku, Panně Marii, svatému Josefu a sv. andělům strážným, svatému Aloisiovi, jakož i sv. Antonínu za vyslyšení ve dvou důležitých záležitostech. Plnice svůj slib, doporučíme čtenářům a čtenářkám »Školy B. S. P.« zvláště účtu k milostnému, pražskému Jezulátku.

Od Koryčan. M. S. vzdává vroucné díky nejsv. Srdci Páně a neposkvřněnému Srdci Panny Marie za vyslyšení v jisté těžké záležitosti.

Díkůvzdání. Našemu velkému divotvorce sv. Antonínu Paduanskému vzdáváme nejsrdečnější díky za velké přispění, jehož poskytl nám při zkouškách

maturitních. Již delší dobu utíkaly jsme se k němu, prosíce o pomoc při učení. Hned ve IV. ročníku zkusili jsme nejednou moci i pomoci jeho, což bylo čas'o podivuhodným. Zvláště při zkouškách ukázal milý světec náš, jak mocný'n jest u Boha. Maturovaly jsme v Praze, poněvadž soukromý ústav náš nemá dosud práva veřejnosti — zkoušeli nás nám neznámí páni professoři, pročež důvěrně volaly jsme ku svému světci a každá dle možnosti slibila nějaký peněžitý dar jeho chudým. — I nenechal se zahanbiti mocný náš ochránce, neboť nám podivuhodně pomáhal, začož vzdáváme svatému Antonínu Paduanskému ještě jednou: »Vroucí díky!« a slibujeme účtu k němu šířiti mezi dítkami nám jako učitelkám svěřenými. Věrné ochráně velkého divotvorce sv. Antonína Paduanského se poroučejí: bývalé chovanky kláštera ctihodných sester Dominikánek v Řepčíně u Olomouce.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buchta.

Řím a Itálie. Ve »svobodné« Itálii osvědčila poslední dobou vláda opět prazvláštní názory o spravedlnosti a právu; nelze se tomu ovšem diviti, protože ve státě, který jest zbudován na krivdě a loupeži, pojmy spravedlnosti a práva

nemohou ani dojíti provedení. Případ, který nám tu hlavně táne na mysli, týká se čtyř katolických kněží zatčených pro domnělé pobuřování. Kněží tito byli pohnáni před vojenský soud, protože rozdávali podobizny sv. Otce Lva XIII.

Soud si dal všemožnou práci, aby je usvědčil ze skutků za vinu jim kladených, ale marně. Díky se nezdařil a všichni čtyři obžalovaní musili být prohlášeni za nevinné. Ale ministr kultu se tím nepokoril, nýbrž zastavil dvěma z oněch čtyř duchovních — plat! Další věc která rovněž budí pozornost i rozhořčení nemalé, jest odsouzení mnoha osob k dlouholetým žalářům. Příčinou odsouzení byly bouřné nepokoje v severní Itálii, zvláště v Miláně. Způsob, kterak bylo souzeno, vzbudil vsude odpor, neboť bylo znáti, že se nejedná jen o odsouzení osob vinných, ale že se miní hlavně potrestati osoby vládě nemilé. Jednání soudu vládkého se všeobecně odsuzuje, protože zřejmě se vidí a směje také i veřejně může říci, že ostří všech jeho projevů namířeno bylo hlavně a velice dobře na potření katolického hnutí v Itálii. Proto i sv. Otec pozvedl svého hlasu, aby v encyklice, adresované biskupům i lidu, veřejně sobě stěžoval na pronásledování katolických spolků; otevřeně nazývá Lev XIII. pronásledování toto nejen nerozumným, ale zároveň i nespravedlivým a označuje je zcela správně za nový útok na svobodu církve. Encyklika tato jest projevem nad míru důležitým nejen pro poměry italské, ale vůbec. Bude také listem tímto veřejně vrženo světlo na poslední události v severní Itálii, a to světlo, na němž není podezření strannickosti.

V Itálii pronásleduje a tupí se papežství i osoba papežova všemožně — poslyšme však, jak jinde, a to mezi jinověrci, o Lvu XIII. a jeho posvátném úřadě smýšlí! Nejznamenitější kazatel americké protestantské církve píše o papeži ve příčině zakročení jeho o mír mezi Španěli a Američany takto: »Já potvrzuji s nekonečnou vděčností, se šlechetnou uctivostí působení papežovo k zachování míru. Ano, papež ukázal, že jest nadchnut Duchem Božím a připravil si korunu nepomljející slávy. Netoliko ti, kdož věří, že papež jest náměstkem Božím, leč všichni, jižto v Krista věří, jsou povinni jemu náležitou úctou!«

Zdravotní stav sv. Otce, o němž znepokojivé zprávy poslední čas byly psány, možno nazvati dobrým — pokud

ovšem tak lze mluvit i u kmeta 89letého, u něhož zdravotní poměry vůbec bývají velmi proměnlivé. Ale svatý Otec čile pracuje, a nejdůležitější zprávy dává si bez odkladu předkládati i za dnů nejparnějších. Proslulý jeden lékař cizinec, vida Lva XIII., prorokoval mu nejméně ještě deset let života. Mluvílo se také již o shromážděních kardinálů za příčinou porady o volbě budoucího papeže. K tomu budíž podotknuto, že kardinálům, dokud papež žije, je zapovězeno mluvit mezi sebou o budoucím konklave.

Katolíci italsí chystají na měsíc září (4.—8.) národní sjezd Mariánský v Turíně, který má býti důkazem ducha katolického.

Rakousko. V korutanském sněmě již několikrát se pokusili katolíci uzakonit vyučování náboženství na školách reálných, odkud od r. 1870. jest vyloučeno. Fanatickými liberály byl dosud návrh katolíků vždycky přehlasován, třebaž mluvily pro něj důvody nejpádnější, ano liberálové přijali dokonce právě naopak návrh Dr. Luggina, dle něhož má i na dále býti vyloučeno náboženství z vyšší školy reálné. Tento návrh liberální zarputilosti nedošel však nejvyššího schválení.

V Uhrách budí v církevním životě pozornost hnutí směřující k pomadaření katolické církve uherské. Byl ustanoven zemský výbor k zavedení maďarské liturgie — sbíral podpisy a souhlas k této věci, ohlasu však v širších kruzích i přes zveličování svých výsledků našel velmi málo. Ano, píše se veřejně, že Congregatio de propaganda fide zaslala jednomu biskupovi nový výnos, kde jest dosavadní užívání maďarštiny v liturgii označeno jako »zlořád«, jež dlužno přísně zapověděti. Odvetou na tento výnos jest návrh uherské vlády, z něhož zdaleka již cítiti snahu po pomadaření církve uherské. Prvním krokem má k tomu býti sestátnění kněžských seminářů v Uhrách. Všude hledí se s napjetím vztřic dalšímu vývoji celého tohoto nadutého maďarského hnutí.

Německo. Čtenářům těchto zpráv jistě již z jiných časopisů a listů bude známo úmrtí bývalého kancléře říše německé, muže »železa a krve« — Bismarka! Ze se i na těchto místech výslovně

ještě o něm zmiňujeme, příčinou? jest nesmírné, ano přemrštěné až velebení zemřelého, jimž se významenaly bohužel i naše české některé listy! Nezpomináme již ani okoln sti, jak nepěkně a úskočně se zachoval Bismark k naší veleříši rakouské, jen poukazujeme na nesrovnalost působení Bismarkova se zákony a předpisy lidskosti. Tolik jest všude řečí o pokrocích humanity neboli «čisté lidskosti», a ejhle! jakého vlastně uznání došel život, který obsahuje, pravda, veliké dílo hmotné, který však nejhruběji a co nejvíce bezohledně hřešil proti tomu, k čemu toužně spějí kulturní snahy «lechetnější části všeho lidstva! A my u nás, za našich krušných poměrů národnostních, nejméně jsme měli potřebi věnovati přední sloupec českých listů «kultu hrubého násilí a hmotné síly»...!! «Kulturní boj» proti katolické církvi, který vedl zemřelý Bismark až zutivým způsobem v letech 70tých, může za příležitosti jeho úmrtí jen posilniti znova snahy katolíků — muž «železa a krve» musil ustoupiti pokorně

před duchovní mocí církve, které tím jakoby znova bylo dáno příslibení neotřesené stálosti až do ko ce světa!

Belgie. V Belgii budou mítí vojensí kadeti od nynější doby na rozvrhu hodin také «vyučování náboženské», které dosud scházelo. Zajímava jsou slova ministrova, jimiž odůvodňuje toto své nařízení. Práví mezi jiným: «Největší část vojska jsou synové katolických rolníků, kteří byli od malička věrně vychováni dle katolické víry. Úlohou důstojníků jest, pečovati, aby vojsku b. l. též náboženský duch zachován; v té okolnosti, že hrozí nebezpečí nábožen-skému duchu v armádě, jest jedna z příčin neoblíbenosti její u lidu. Aby však důstojnictvo předcházeti mohlo dobrým příkladem mužstvo v náboženské a mravní příčině, jest třeba, aby samo bylo důkladně poučeno o náboženském životě.» Kdy se asi dočkáme v našem Rakou-ku podobného ustanovení? A jest ho pro vojsko naše potřebi snad více ještě, než-li soli!!!

Dělnická otázka.

(Hlavní úmysl.)

Dělnická otázka, také všeobecně otázkou sociální zvaná, stala se v naší době nejčastěji snad jmenovanou a vzpomínanou věcí v životě veřejném. Od veledůležitého projevu sv. Otce Lva XIII. v r. 1891., jenž v listě pastýřském ze dne 17. května, počínajícím slovy «Rerum novarum», zaujal přesné stanovisko k poměrům dělnictva, stala se otázka dělnická tak říkajíc první záležitostí i církve katolické. Ze všech ona nejvřeleji a nejdůsledněji i nejpraktičtěji pozvedla hlasu svého ve prospěch uhnětených a slabých lidí, kteří sociálními návrhy a plány na obnovení společnosti lidské chtějí se domoci lepšího postavení.

Nuž a co je to vlastně ta dělnická či sociální otázka? Říká se «otázka», poněvadž se v té věci neví kudy kam, lépe nechce věděti, kudy kam. Lidé nechtějí znáti a uznati pravé cesty, již by z nesnesitelných poměrů společenských a hospodářských vybrednouti mohli. Teď po zasáhnutí církve otázka přestává býti otázkou — dalať na ni církev jediné možnou a správnou odpověď. Nesrovnalost v životě společenském, nerovnost lidí v ohledu majetkovém, postavení síly, moci a důstojnosti byla vždy, co svět světem stojí. Lidé chudí sotva kdy bývali spokojeni se svou chudobou. V době, kdy křesťanství vkročilo do velikého, mohutného světa říše římské, byla tehdy «sociální otázka» hlavní nesází všemocné říše. Byloť tu několik přebohatých pánů, jimž životem i smrtí sloužilo na miliony otrokův. Otroci se bouřili, několikrát pokusili se shoditi se šije své to těžké jho svých nečetných

tyranův. Ale násilím ničeho nepořídili, ničeho se nedomohli. Přišlo křesťanství se svými božskými naukami o lásce k bližnímu — přišlo k pánům i otrokům, dobylo si srdcí obojích, a hrozivá tehdejší »sociální otázka« začala se sama rozuzlovati, z pánův i otroků stali se bratři a sestry v Kristu. Zůstali bohatí, zůstali chudí, zůstali správci, zůstali i služebníci, ale nerovnost ta najednou nepocitována trpce. Tuto nerovnost na zemi vyrovnávala právě ta láska k bližnímu, tak krásné a tak přísně zachovávaná prvními křesťany, že sami pohané se divili: »Hle, jak se ti lidé milují!« A na tu pozemskou nerovnost vyrovnanou v lásce bratrské pohlíželi ostatně všichni jako na pomíjející vedlejší, vedle níž stála rovnost před Bohem, před církví a po níž následovati měla na onom lepším světě spravedlivá odměna ne dle postavení, ale dle zásluh každého.

Tedy církev sociální otázku římskou, otázku otroků, rozřešila jediným příkazem: »Miluj bližního svého jako sebe samého.« Nic jiného nezavedla, nezměnila státních zákonů, hospodářských ustanovení, obyčejů života veřejnoprávního. Změnila srdce, změnila duši lidskou. Neboť odtud a ne ze zařízení veřejných veškeré činy lidské vyplývají. Nejlepší zákon o rovnosti a spravedlnosti jest marným, psán-li jest pro srdce zlé a sobecké, pro duši zkaženou.

Leč duch horlivosti křesťanské během věkův ustával a znova vždy zase se rozněcoval. A s ním i poměry společenské se vždy buď horšily nebo zlepšily. Přece však po celou tu dobu starověku a středověku až do století 14. i za nejhoršího poklesnutí mravů v křesťanském světě byly poměry jakž takž snesitelné. Ale od té doby počaly se zhoršovati a stále se zhoršovaly. Zavinily to povstale v tehdejší době spory náboženské. Myslílo by se, že právě proto, že lidé se o náboženství, o pravost nauky křesťanské počali přiti, že právě proto měl nastat život andělský mezi lidmi, když tolik jim na náboženských zásadách záleželo. Ale naopak! Tehdejší doba zvlčila právě těmito spory; hlasy volající po nápravě zanikly a nastal boj. A v boji a ve válkách není nikdy spravedlnosti. Tu na vrchu jest násilí nebo náhoda. Války jsou vždy uskutečněním práva silnějšího: vítězství práva pěti nad právem lásky křesťanské. A tento duch válečný, proti němuž církev marně bojovala, a jenž ji samu strhl konečně v boje náboženské, kdy ji vnutil sebeobranu, zavinil zhoršení poměrů společenských. Válkami a zapomináním na cit spravedlnosti a povinné lásky křesťanské mezi chudými a bohatými, mezi pány a nevolníky začaly se vyvinovat poměry nesnesitelné. V poutech a porobě upěl lid rolnický a částečně i městský lid chudší. Začaly bouře proti mocí královské, proti pánům. Bouřili se sedláci, bouřilo se městské obyvatelstvo, bouřili se všichni utlačení a utiskováni. V 16., 17. i 18. století tekla co chvilé krev tu pánů, tu jejich nevolníků, jak kdy kdo dostal se navrch. Ale stále bouře ty nic nepomáhaly, postavení mezi pány a nevolníky se skoro stále zhoršovalo.

Velká revoluce francouzská, jež počala z nespokojenosti proti králi a pánům, brzy se zvrhla v řádění těch, kdož byli dosud odstrkováni, utiskováni. Svou čteností opanovali pole a pánům a všem výše postaveným vedlo se zle. Ohromné toto krveproliti otásló sice křesťanskou Evropou, ale nepolepšilo ji všude a zcela. Porobený lid selský dobyl si svobody a samostatnosti teprv později. Ale mezitím, co se lid selský osvobozoval pomalu, začalo jiné zlo společenské dusiti lidstvo. Skoro všechny ty boje, totiž od 14. století, mezi vrstvami společnosti, bohatými a chudými vedené ve znamení odboje proti církvi, zvláště velká revoluce francouzská, jež vědomě umínila si dosaditi neznabožství a pohanství místo křesťanství.

Nad pohanským světem církev druhdy snadno zvítězila a nerovnosti jeho urovnala, nad křesťanským odbojným světem nemohla, tu bylo postavení její mnohem těžší. Vždyť obě strany vypovídaly jí poslušnost, a obzvláště ta vždy, jež od ní nabádána byla buď ke spravedlnosti nebo trpělivosti.

A tak i když po vynalezení parních strojů začaly se ohromným spěchem zakládat velké tovární závody, když v závodech těchto v nezdravých poměrech, těžké práci a při špatné mzdě počalo vyrůstatí pokolení nových nespokojenců — nová »sociální otázka« začala zase bez církve a proti církvi. Duch násilnosti ve

stoletích minulých rozvířený a podporovaný brzy rozmohlým se neznabožstvím anebo aspoň lhostejností náboženskou, zdá se, že ze společnosti vypudil docela lásku křesťanskou, toto znamení právě křesťanské společnosti; vždyť di Kristus (u sv. Jana hl. 3. v. 35.): »Po tom poznají vas, že jste učeníci moji, když se budete milovati vespolek.« Leč právě ve dvou posledních stoletích svět začal se plniti urputným odmítáním nauky Kristovy. Ani páni ani otroci nechťeli býti učeniky Kristovými, a o znamení příslušnosti ku křesťanství proto nedbali.

»Socialní otázka« čili snaha vyrovnati nerovnosti společenské mezi bohatými a chudými dnes právě tak tedy na povrch se jeví a ukazuje, jako vždy dříve. Chce rovnost zavéstí násilím buď krvavým anebo sní o tom aspoň, že ji zavede násilím nekrvavým, totiž zákonem. A i dnes přichází církev, a to, co musila hlásati světu pohanskému dříve, hlásá i dnes: násilí, zákon nic nezmůže, zůstane-li srdce jako bylo dříve, pohansky sobecké. Napojte srdce svá a duše své naukou lásky Kristovy, a i dnes pak socialní otázka rozřeší se sama sebou.

Socialní horlivelé dnešní vyčítají církvi, že podporuje a chrání nespravedlivé řády a zákony společnosti; církev dobře na to odpovídá: nechráním nespravedlnosti v životě státním a hospodářském, bráním jen násilí a krveprolití, ježto k ničemu nevede a je hrůchem právě tak, jako stávající nespravedlnost. Vratte se ke mně, vratte se k naukám Kristovým, z plna srdce, z plné duše je zachovávejte, a socialně nespravedlivé řády pomínou samy sebou. Církev ostatně nepřestává pozdvihovati hlasu svého a zvláště svatý Otec ve své encyklice důtklivě vyzývá k tomu, aby stát své zákonodárství upravil na základě křesťanské spravedlnosti.

Ale společnost váhá poslechnouti této rady. »Obnovte srdce svá, uveďte Krista do života vašeho,« jest rada církve. Toť jediná cesta, jíž se dojde ke společenské rovnosti. A za tuto obnovu srdcí ať modlí se ti, kdož vědomi jsou si dnešní nebezpečnosti socialních poměrů.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za ducha právě křesťanského v našem dělnictvu, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

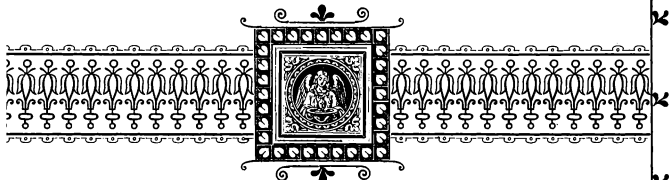
Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Modlití se za spolky dělnictva.

Úmysl v říjnu: Napravení veřejných pohoršení.

Škola Božského Srdce Páně.

Ó Lásko, Ty jsi pramen vody živé, po níž já žízním. Viz srdce mé, přichází k Tobě, neboť trapný oheň v něm plápolá. Ach, otevři Tvé Srdce a vezmi si za ně mé. Nechej jím dále vládnout. *Sv. Mechtilda.*

Vidění svaté Perpetuy.

II.

Dnes žalární se dvěře otevřely:
voj Kristův kati na soud vyváděli...
A krátké rozsouzení: „Dravé zvěři
buď předhozen, kdo dosud v Krista věří!“
A dvěře za nimi zas uzavřeny,
až zítra povedou je do arény...

Tma kolem... Perpetua hlavu sklání
a duši koupá v lázni rozjímání...
v tom na perutích proseb k nebi letí...

Zří jáhna Pomponia přicházeti...
V šat bílý oděn kráčí, liljí stonky
jenž protkán, vrouben stříbrnými zvonky,
jež v chůzi sladkou harmonií znějí,
jíž struny srdce mimoděk se chvějí.
Již přišel, na žalární dvěře tluče
a volá prudkým hlasem: „Pojď již! Ruče!
neb tebe čekáme!“ A ujav dlaní
páz její, vede přetruchlou ji plání
po cestě drsné, nízké, kostrbaté...
Šli kvapně... Srdce její hrůzu jaté
se chvěje a hrud její dechu nemá...
Šla tiše vedle vůdce, jako němá,
až došli zápasisti rozlehlého...
Tu vůdce postaviv ji prostrřed něho,
jí vece: „Nelekej se zápasu ni trudu,
neb s tebou jsem a sílitu tě budu.“

A odešel.

A ona rozhlíží se...
Zří, sedadla jak davem hustým tmí se,
jenž po tekoucí lidské krvi žízní
a kochat chce se zmírajících trýzní.

Co diví se, že dosud nevychází
zvěr dravá, jež v ní ostré drápy vrazí,
muž Egyptan k ní s pomocníky kráčí,
Hněv srší zarputilé oko dračí
a tělo jeho, jak kmen staletého stromu.
Krok jeho duní hrozným zvukem hromu...
Tak přistoupil k ní... Při ní stáli
dva mladíci, by jí v boji pomáhali...

Než pustila se v zápas s Egyptanem,
muž v šatě bílém, nachez podpásaném,
stál v aréně, tak velký, hlavou celou
že převyšoval spoustu rožumélou
těch divákův i sedadla a stěny.
Hůl v ruce nesl zlatou velké ceny
a ratolest, s níž zlatá jablka visí.
Hůl pozvívá a ticho poroučí si.
Hned ustál šum, jenž dosud kolem víril,
jak vzbouřený by živly rázem smířil.
Hlas jeho jak zvuk obrovského zvonu
zní divadlem: „Když zmůže ženu onu,
ať mečem smrtným hlavu její setne,
než ona vítězně-li se s ním střetne,
jí bude dána ratolístka tato...“

Boj začal... Srdce diváků všech vzňato
jest nedočkavě zvědavostí zárem.
A Egyptan, v němž zloba kypí varem,
ji za nohu se uchopiti snaží.
Než ona patu v líc mu tmavou vráží
a do výše se vzněsí rázem
páž sevřela mu a smýkla jím na zem...
Jak dítě cupá v malomocném hněvu,
tak Perpetua nedbajíc nic řevu,
jenž z úst mu řine, po hlavě mu šlape,
až obr silným sledným vzdechem chrápe,
a tělo mrtvé v krvi své se válí...
Lid tleská, jásá, zvítězí chválí.
Ratolest vzala z ruky hlasatele,
jenž políbil ji na bělostném čele,
„Mír s tebou, dcero!“ sladkým hlasem pravě...
Jde Perpetua u vítězoslávě...
Lid jásotem ji hlučným vyprovází,
květ lilijí a růží v cestu hází,
až došla brány...

Náhle ve vězení
zas klečí chladněm, tvrděm na kamení...
Než srdce, viděním tím vzňato, cítí,
že netřeba se se zvířaty bítí,
a slovo Kristovo si připomíná,
že ďábla třeba porazit, jenž spíná
v léc vášní, v pouta hříchu naši duši,
a zmámí srdce tak, že dřív, než tuší,
je strhne k sobě a na věky zhubí.
Meč katův však a lačných dravců zuby
a plamen hranic říši otvírají,
v níž andělé ji s plesem uvítají...

III.

Už jitro poslední se v žaláři dívá
dát krátce „S Bohem!“ si čas vězňům zbývá,
už povedou je kati do arény...
Lid líný, dychtiv krvavé té scény,
již předem pochutnává na ní sobě....

Zpěv ze žaláře tlumený v té době
a modliteb dech stoupá nad ohlohu.
V nich síla jejich, neb se vzdali Bohu...
Tu Perpetua vidění má třetí:

Boj krutý už jim bylo přetrpěti...
Těl prosti jsou a ku východu
je andělové nesou ve průvodu.
Již vidí první nevystihlé světlo...
Dí Satur: „Ejhle! Již nám símě zkvetlo,
to símě, jež jsme zasadili ráno...
Co Pán nám slíbil, nyní nám již dáno.“

I otvírá se brána v Boží krásu,
kde plno zpěvu, plesu jest a jasu...
Slov nemá jazyk, by je plně líčil,
a srdce nepojme klid, jenž v něm vyklíčil.
Tu jiní andělé je přivítali:
„To oni jsou!“ a roucha bělostná jim dali
a vedli k Pánu je, v síň, ježž stěny
jsou z přecistého světla vystavěny.
Tam cherubínů nevystižitelný choral
jim lány srdce pro žeň Boží zoral
a osel radostí a velkým blahem,
jež rychle vzešlo v pravdy slunci vlahém.

Trůn světlý pozvívá se prostřed síně...
Muž sedí na něm... Oči ve hlubině
mu planou věky minulé i přístí;
v jich září zrají osudové lidští...
Jest stár... Sníh vlasů hustých padá
mu proudem s hlavy na šíji i záda,
však líce jeho divně svěží, mladé,
jak dítěte, jež matka k prsu klade...

Dvanáct mu starců stojí po pravici,
a dvanáct z leva klopí zřetelnici.
A mučenici stojí v udivení...
On však se sklonil, dal jim políbení...
I starci na čela je celovali
a: „Jděte, hrejte si!“ je posílali...

Dí Satur sestře: „Nyní máš, cos chtěla...“
A ona: „Díky Bohu!“ tiche děla,
a srdce nořilo se v blaha zdroje...

V tom dveří skřípot, zařinčení zbroje
ji trhlo k nevládné a chladné zemi.
v tmě šklebící se chmurně mezi zděmi,
z nichž vyvést je přišla katů četa...
Již z blízka kyne určená jim meta.

IV.

Což na svatbu se vězni ubírají,
že líc i oči radostí jim pláží?
Kde věnce jsou? proč písně nehlaholí?
Jak zasednou tak za svatební stoly,
když v hadry rozervány jsou jich šaty
a v tuhá pouta ruce nohy spjaty...?
Nač meče ty a kopí? proč tak přísně
ty stráže hledí...? proč místo slavné písně
zní klnutí a strážci sviští bičí?
Proč divoce lid šumí, hučí, křičí:
„Lvy pusťte, tygry, šakaly a býky!“
Nač zápasníci zkouší ostří dýky...?

Či přece na jatky je na smrt vedou,
ty statné muže s tváří od muk bledou,
ty vetché starce i ty panny něžné...?
Krev potřísní jich těla, růže sněžné...?

Když tak, tož povězte mi, proč tak rádi
jdou starci a na co se těší mladí...
Kde veselí své čerpali a sílu...?
Proč neslyšíte pláče, nářku, kvilu? —

Ó, svatí mučéníci, hrdinové,
nás slyšte! Za nás proste vaši rtové,
by Ten, jenž posílil tak srdce vaše,
vše obavy a stesky z něho plaše,
vás vedl k ráji svému cestou kříže,
též rozlomil nás poutající mřížce,
nás vysvobodil ze žaláře hříchů,
zrn pravdy nasek v duše naší líchu
a sílu dal, již vy jste, světci, měli,
dle pravdy bychom žili, za ni mřeli.

JAKUB PAVELKA.

Trpící Srdce Páně.

rozjímáních svých spěcháme ku konci. Utrpení Páně dostupuje vrcholu svého. Tu by ovšem ústa lidská umlknouti měla; neboť slabé slovo lidské zeslabuje spíše dojem, který obět Pána našeho na kříži na mysl naší činí, nežli by jej zvyšovalo. Svatí evangelisté sami popisují zevrubně jednotlivosti utrpení Páně; jeden jeho boj v zahradě Getsemanské, jiný strašnou noc v nádvoří velekněze strávenou, třetí posměch a potupu, již dostalo se Ježíšovi od Herodesa, a zase jiný celé to mučení, jemuž podrobil se Pán v radním domě Pilátově a na cestě k hoře Kalvarii. Avšak majíce popisovati obět Kristovu vlastní na Golgotě, kdy Syn Boží na kříži rozepjat visel a ducha svého za hříchy lidstva vypustil, tu jakoby klesali pod tíží tak ohromného tajemství, péro jim padá takřka z ruky a jen dvěma slovy popisují nejvýznačnější událost celého přehořkého utrpení Páně, totiž slovy: »Ukřižovali jej.« Ani ho jménem nejmenují, neboť nechtějí přesvatým jménem Ježíš zvyšovati událost tuto, samu sebou již hroznou dosti.

My zajisté dobře rozumíme slovům jejich: »Ukřižovali jej.« Dvě slova tato vypravují nám vše; utrpení Pána našeho dostoupilo vrcholu svého a taktéž i bolest srdce našeho. »Ukřižovali jej!«

Bývalo obyčejem odsouzenecům jakýsi opojný nápoj před ukřižováním dávati, aby se takřka opili a hrozných muk tak necítili. I Pánu našemu podán byl na Golgotě takový nápoj, víno s myrrhou smíšené avšak Ježíš odmítl; při plném vědomí chtěl podstoupiti muka nová, všechny smysly měly trpěti a on tak kalich utrpení vypít až na dno.

Nepořidivše takto, strhli zlostně roucho s těla jeho. Co jim na tom záleželo, že zase rozdírali rány na těle jeho, že proudem tekla svatá krev na zemi? Dělali, co řemeslem jejich bylo; cit otupen byl tak, že tím větší zálibu měli, čím více odsouzenec pod rukama jejima trpěl.

Obnaženého Pána povalili na položený kříž a rozepjavše ruce jeho, hotovili se přibiti je hřebíky ke dřevu kříže. Zde volá Spasitel slovy žalmistovými: »I probodli ruce mé a nohy mé.« (Žalm 21, 17.) Probodli — jak hrozně to

slovo! Železné hřeby prohnali jemným rukama a nohama Spasitele světa, kladivem na ně bušíce! Celá hora duní ozvěnou úderů kladiv na hřeby, krev střiká do výšky, žoldnéři natahují stahující se ruce, aby hřebík vražen byl v otvor v kříži připravený. Tělo Páně stahuje se hroznou bolestí, ale nic platno, žoldnéři táhají vši silou ruce i nohy skrčené, až je z kloubů vytáhli a ku kříži přibili. A Kristus mlčí, slzy roní oko jeho, zrak zvedá se k nebi, ale srdce, srdce jeho volá žalostná slova: »Jako voda vytlit jsem a rozptýleny jsou všechny kosti mé.« (Žalm 21, 15.) Ó kdo z nás je s to, aby pochopil bolest tuto? Propíchni si ruku v dlani jen špendlíkem a uvidíš, že se o tebe pokouseti bude mdloba; a Ježíši probodeny jsou ruce i nohy v místech nejcitlivějších silnými hřebíky! Zde vyplnilo se proroctví Zachariášovo, jenž se v duchu táže Spasitele: »Co jsou rány tyto uprostřed rukou Tvých?« I dí Pán: »Těmi raněn jsem v domě těch, kteří milovali mne.« (Zach. 13, 6), totiž v synagoze židovské, ba i nyní raněn bývám na rukou i nohou v církvi své od špatných křesťanů, kteří nepřestávají mne hříchů svými znova křížovati, kteří nevďekem splácejí všechno dobrodiní moje. »Odpláceli mi zlým za dobré, opuštěnosti duši mé.« (Žalm 34, 12.)

Nejkrutější práce konečně skončena, Kristus na rukou a nohou přibit jest na kříž. Nezbyvá, než aby kříž vztýčen byl a Kristus Pán, jenž s nebe přišel, aby zemi spasil, povýšen byl od země a pněl mezi nebem a zemí. S velikým úsilím pozvídají žoldnéři svatý kříž, aby jej vsadili do jámy k tomu připravené. Ó vmyslete se ve stav Ježíšův! Tělo jeho na svislém kříži samo sebou stahuje se dolů, celá tíha spočívá na rukou probodaných, rány rukou se rozdírají, nohy bolestně na hřebíky se stlačují, a kdyby nebylo uprostřed kříže roubíku jakoby

sedla, bylo by celé svaté tělo spadlo, neboť by se byly ruce zajisté následkem tíhy strhaly. Jak palčivá bolest asi pronikala přibité údy!

Avšak jaký to křik doléhá v okamžiku tom sluchu našeho? Je to snad výkřik soustrasti nad zbědovaným, ukřižovaným Pánem našim? Ó bohužel nikoli! Nepřátelé jeho dočkavše se pochoutky, po níž tolik času již bažili, aby totiž Ježíše viděli jako zločince přibitého na kříž, nepřátelé tito zajásali nyní jakoby zpití radostí a po jejich příkladu zařval lid zaslepený, dáváje radost svou na jevo nad Ukřižovaným. Mohla býti bolest Páně větší? Bolest v těle, bolest na těle a k tomu posměch budící hroznou bolest v srdci! Každé pohnutí kříže zabolelo Ježíše, ale ještě více zranilo srdce jeho každé posměšné slovo z úst nepřátel! A při tom nemá Syn Boží, kam by hlavu sklonil! Kamkoli hlavou hne, všude bolest a nic než bolest! Ó toho muže bolesti, jež prorok Isaiáš u vidění zřel a o němž prorokoval: »Nemá podoby ani krásy; a viděli jsme ho a nebylo vzezření a nežádali jsme ho: pohrdaného, muže bolesti a znajícího nemoc, a jako skrytý byl obličej jeho a potupený, pročez jsme ho sobě ani nevážili.« (Is. 3, 3.)

Ó Pane náš, kterak se na Tobě doslova vyplnila slova žalmistova: »Oči moje zemdlely pro bídu« (Žalm 87, 10) a »Vypráhla jako střepina duše má, a jazyk můj přilnul k dásním mým, a v prach smrti přivedl jsi mne.« (Ž. 21, 16.) Ty mlčíš, ó Pane, ale rány Tvé volají hlasem převelikým k nám hříšníkům: »Obklíčily mne bolesti smrti a proudové nepravosti zkormoutily mne.« (Ž. 17, 5.) Kdo z nás mohl by nárek tento slyšeti a nepohnulo by se srdce jeho? Kdo z nás byl by tak zarputilým, že slyše bolestný výkřik Pána svého, ještě dále by hřešiti si troufal a tak znova takřka Ježíše křížoval? Kdo slepým chtěl by

býti a neviděti rány, krev a celé zubožené tělo Spasitele bolesti se chvějíci? Kdo hluchým jest, aby neslyšel řeč ran těchto k nebi volajících?

Ó Pane, dosti již hrůzy, otřesena jest mysl naše, zkormoučeno jest srdce naše, nechceme dále hřešiti! Ó kéž bychom nebyli tolik hřešili, Pán náš nejmilejší nebyl by tolik musil trpěti!

Ó pojďte všichni ku kříži Páně a vizte, co našel Spasitel, když hledal nás! Našel kříž, našel smrt! Hle, nyní leží na smrtelném loži svém! Ó jak tvrdé je to lůžko! Tvrdsí býti již ani nemůže! Tvrdé byly jesle jeho ve chlévě betlémském, ale daleko tvrdší jest poslední jeho lože, kříž! S bolestí začal Syn Boží život na zemi, s bolestí jej končí, a proč? »Pro nás lidi a pro naši spásu,« tak odpovídá nám v »Credu« při mši sv. církev Páně. Ó pozvedni jen zraky své ku Kristu na kříži! Sčítati můžeš všechny kosti v těle, nevidíš než ránu vedle rány, neboť »od hlavy až k patě není místočka zdravého na těle jeho.« A není to bolest jednotná, každý úd přesvatého těla jeho trápen jest bolestí jinou, a jedna jest horší druhé. Svatá hlava otočena jest věncem špičatých ostnů, které hluboko se vryly a palčivou bolest při každém pohnutí působí. Svaté oči jeho zalité jsou krví, s níž slzy bolesti se směsují a po tvářích Páně kanou. Obličej jeho, tato radost přečistě jeho Matky, toto slunce, v němž zhlíželi se jeho miláčkové, zohaven jest, bledý a zsinalý, nemá podoby ani krásy. Svatá ústa trpí hroznou žížeň a není, kdo by krůpěj čerstvé vody podal. Ruce a nohy hřeby probodnuté, ostatní celé tělo jedna rána, z níž krev se řine, a k tomu ten úpal sluneční, jenž pálí tělo obnažené a působí bolest, jakoby zedrané tělo v ohnivé peci se nalézalo. A to jest přece všecko jenom díl bolesti jeho. Neboť uvažme dále, že Pán náš od večera předcházejícího ustavičně mezi nepřáteli

jako lotr trval, že neměl ani chvilky odpočinku, že neslyšel ani slůvka útěchy, že nepožil ani sousta pokrmu ani nápoje, že oka nezamhouřil, jsa po celou noc vydán kratochvilí necitelných vojákův. A k tomu ty potupné průvody, při nichž vlečen byl Ježíš více nežli šel ze zahrady Getsemanské k Annášovi, odtud ku Kaifášovi, odtud k Pilátovi, pak k Herodesovi a zase zpět a konečně městem na horu Golgotu. A nyní již pní na kříži přes tři hodiny, doba to pro takového trpitele předlouhá, a přece nemohly všechny tyto útrapy přemoci jeho trpělivost, jeho mírnost jeho lásku!

Jakoby v plamenech volá Ježíš po občerstvení hlasem velikým: »Žízním!« Vyschly zajisté vnitřnosti jeho ztrátou krve a jazyk sotva hýbati se může, neboť vyschla svatá ústa jeho. Avšak běda, přeběda! I v této bolesti ještě připravena mu pohana a potupa, houbu namočili v octě a podali na žerdi k jeho ústům! Není tedy pro Tebe, Pane nebes a země, ani kapka vody v žízni Tvé? Může se tvor tak zatvrditi nad trpícím Pánem svým? Ó ano, stalo se, tam až dostoupila zloba lidská, tam až dostoupila bolest Páně! Čeho člověk neodpírá ani žiznivému zvířeti, čerstvé vody, toho odepřel trpícím Spasiteli! To věčná jest hanba našeho pokolení! A proto jak bolestně žaluje tu Pán náš: »I dali mi za pokrm můj žluč a v žízni mé napojili mne octem.« Málo sice slov, ale hrozný jest jejich význam! Na věky věků budou slova tato hlásati necitelnost zvrhlého člověčenstva k božskému Trpiteli!

Ó jak ti bylo, Pane náš, u Srdce? Srdce Tvoje, tak něžné a citlivé, jakým tu bylo vydáno hrozným mukám! Již ta hanba, ukřižován býti jako největší zločinec, proklála Srdce Tvoje mečem bolesti; a což ten křik a řev nepřátel Tvých, to jásání, výsměch a pohany, jež svaté uši Tvé slyšeti musily; kolik

slov, tolik ran v Srdce Tvé! Zde visíš, Pane náš, opuštěný ode všech, jen pramalinká hrstka bývalých přátel stojí u Tebe, ale pohled na ně zvěšuje ještě bolest Srdce Tvého, a pohledneš-li na pravo či na levo, koho u sebe zříš? Vyvrhely lidské společnosti, lotry poskvrněné hříchy a zločiny nejhorsšími, a tito jsou Tobě dáni za společníky, a Ty uprostřed jich povýšen jsi, jako bys byl z nich nejhorší! Zázrak je to veliký, Spasiteli náš, že hořem tímto nepuklo Srdce Tvé ještě před smrtí, neboť vše, co Tě v Srdci raniti mohlo, vymyslela zloba lidská a vykonala na Tobě!

Byla právě doba veliké noci a nesčíslní poutníci dostavili se k svátkům do svatého města. A hle, před těmito všemi, kteří o Ježiši slychali jen věci dobré, kteří ho sami častěji vidávali, slychávali, z ruky jeho četná dobrodiní přijímali, před těmito jest nyní tak ponížen a na kříž jako zločinec přibit. A proč? Tabulka na kříži praví nám příčinu smrti jeho: »Ježiš Nazaretský, král židovský«. Tak stojí tam psáno ve třech nejběžnějších řečech: židovsky, řecky a latinsky, aby každý přichozí to čísti mohl. Že prý jsi se králem býti pravil, za to musíš trpěti a umřít! Ano, Ty jsi Králem, ale netoliko židovským, nýbrž Králem

nebes i celé země, a proto čím větší je Tvá důstojnost, tím větší a bolestnější Tvoje ponížení! Ještě před pěti dny při slavném vjezdu Tvém do města jásaly Tobě celé davy vstříc, volajíce Tobě slávu jako Králi, ano někteří Tě i veřejně za Syna Božího vyznávali, všichni aspoň za velikého proroka ctili. A dnes? Dnes vidí Tebe na kříži, že prý jsi bažil po koruně královské a nyní patří na Tebe jako na nejmenšího, ježž Bůh sám ponížil, jako na malomocného, ježž Bůh sám byl zranil! Ó nyní dobře rozumíme, že stud oblil líc Tvé a Srdce Tvoje že volá v bolu: »Stud tváří mé přikrývá mne.« (Žalm 43, 16.) »Já pak červ jsem a ne člověk, pohanění lidí a povrhel obce: všichni vidouce mne, posmívali se mi, mluvili rty a hýbali hlavou.« (Ž 21, 7.) Tak jako rozedrané jest tělo Tvé, tak bolesti ztrhané jest i Srdce Tvé, ó Pane můj! Pod křížem Tvým padám, svaté dřevo objímám. Probodni, ó Ježiši, i srdce moje hříšné lítostí nad hříchy, které Srdce Tvé tak zranily! Dej, ať i my křížujeme tělo i ducha našeho, aby bolest těla a Srdce Tvého za nás nebyla nadarmo. Ukřižovaný Pane, slituj se nad námi, ať v trpícím Srdci Tvém najdeme radost a spásu svou!

BOH. HENDL.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 21.

Sonet vox tua in auribus meis, vox
enim tua dulcis. (Cant. 2, 14.)

Když svatvečer se nad údolím skloní
a první hvězda zaplá s blankytu,
když slavík rozpěje se v úkrytu
a s vízký zvonek „Anděl Páně“ zvoní:

Tu vděčně sobě Krista vtělení
a jeho lásku velkou rozjímám,
tu pozdrav Matce jeho posílám
a odporoučím se jí v modlení.

Jak plesalo Tvé Srdce, Božský Synu,
Když Maria Tě držíc na svém klínu,
Ti roztomilou píseň zpívala!

Tu ústa Tvá se blaze usmála,
Tys objal ji a řekl jsi: Milá Matko,
jen zpívej mi, Tě poslouchati sladko.

Píseň 22.

Facies tua decora.
(Cant. 2, 14.)

Ó milý obraz! Se svícemi v rukou,
šat sněžný, věnec z myrty kolem skrání,
jdou ku prvnímu dítky přijímání,
a srdénka jim svatou bázní tlukou.

Jak pozývá je k sobě láska Páně:
Sem na mé Srdce pojdte, moje dítky!
Ty vaše duše sličné jako kvítky,
já tak rád z pohledu se těším na ně.

Ó něžné, stádo mladých beránků,
jež vítá Ježíš k sobě ze stánku,
a provázejí andělové strážní.

Jen pojdte sem a vizte, lidé vlažní,
ty první sněženky jak libě voní,
jak hlavinky své na hruď Pána kloní.

Píseň 23.

Capite nobis vulpes parvulas, quae demoluntur
vineas, nam vinea nostra floruit. (Cant. 2, 15.)

Vás, děti milé, k sobě na návštěvu
zve nejraději Ježíš, přítel váš;
jej od vás nejvíc těší Otčenáš,
z úst vašich chvála u nevinném zpěvu.

Však nárůživosti a špatné zvyky
když šat vám špiní duše bělostný,
tu vzdychá nad vámi Bůh milostný,
to zármutek je pro něj převeliký.

Jak lišky mladé srdečka sad milý
i s jeho kvítím by vám zpuštošily —
ó usmrťe je, děti, zavčasu!

Pak usměje se na vás Srdce Krista,
pak líbit se mu bude duše čistá,
i vám též bude ona v okrasu.

Píseň 24.

Dilectus meus mihi et ego illi.
(Cant. 2, 16.)

Spí božský Syn. Tu jeho ke kolébce
se skloní Matka Boží a jej zbudí,
a vezmouc v náruč, tiskne ke své hruďi
a růžová mu líčka hladí hebece.

Ty, Synáčku, jsi můj! — Tys Matka moje!
Dvě sličné tváře u souladu lepém,
dvě srdce bijí jedním lásky tepem,
v té lásce líbají se ústa dvojce.

Když zrakem víry utkvím na Svátosti,
mně zdá se, jak bych zřel v ní Dítě svaté,
jak hledí na mne s dětskou upřímností.

Mně zdá se, jak by z monstrance mi zlaté
to Dítě šepotalo: My jsme svoji!
Dej, Jezu, ať nás nikdo nerozdvojí.

Jakých mužů nyní třeba?

Moudře to zařídil Stvořitel náš, spojiv muže a ženu svazkem sv. manželství a odkázav jim starost a péči o rodinu. Ač oba, muž i žena, k jednomu spějí cíli, přece způsob a obor působnosti jejich je rozdílný. Žena, matka, odkázána jest Prozřetelností Boží více na krb rodinný, tu má být pomocnicí muže, jeho nejpřímější přítelkyní a rádkyní, tu má bdít nad pořádkem a čistotou, tu má být první vychovatelkou dětí, jejich vůdkyní a příkladem, slovem, žena, matka jest dle určení svého pravým andělem strážným muže i rodiny.

Jiný obor připadl muži, otcí. Jako silnější a všem nebezpečím více vzdorující musí muž do veřejného života; tu jest mu pracovati, tu jest mu vydělávati, čeho k zachování rodiny třeba, tu jest mu působiti ku blahu nejen rodiny vlastní, nýbrž i rodiny širší, ku blahu obce, země a říše. A proto záleží na vlastnostech mužů mnoho, velmi mnoho, ba řekneme: všecko. Neboť muži jsou to, kteří stojí v čele úřadů, muži vedou správu obcí, správu zemí i říše, muži mají v ruce vzdělávání mládeže ve školách ať národních, ať vyšších, muži volí zástupce své do sněmův a říšské rady a tak prostředně působí na zdělení zákonů všechny vízicích; zkrátka, jací mužové, takové jsou zákony, taková je celá veřejnost. Kdo by tedy neuznal pravdu, že nám za dob našich potřebí mužů

v pravdě věřících, mužů katolických, kteří povolání stavu svého vykonávají dle vůle a zákona Božího, na čest Boží a užitek celé společnosti lidské? Ale bohužel, právě mužů takových, kteří by plni horlivosti a vytrvalosti za nejvyšší statky lidstva neunavně bojovali a pracovali, mužů nadšených pro vše dobré, slechetné a bohumilé, mužů dobrých činů, jest v našich trudných dobách poskrovnu. A proč? Hlavní příčina leží v tom, že muži doby naší v celku u víře zvlažněli, a proto se ve svém myšlení a chtění, ve svém jednání, řečech a celém životě nespolehají na skálopevné zákony božské víry, nýbrž se řídí míněním světa, které jako měsíc se mění.

Mužové doby naší hledají z pravidla sílu tam, kde ji naléztí nelze: ve společnostech mnohdy ceny pochybné, v hospodách, v divadlech, ve spolcích, které nepřátelsky se staví proti zjevenému náboženství a sv. církvi; hledají osvěžení ducha a poučení v novinách nepřáteli vlastní víry vydávaných, v knihách neznabožských a všemu mravnímu řádu nepřátelských. Což divu, že většina mužů takto si počínajících o víru přichází, a ne-li to, že aspoň, a to jistě, u víře ochabuje, zvlažňuje, netečným se stává, a netečnost ve věcech víry škodí více, nežli zřejmé nepřátelství proti ní. Proto vidíme za dob našich tu zbědovanost v ohledu mravním, ta nešťastná manželství, rozhárané poměry rodinné, špatný

výchov mládeže, zákony církvi svaté nepřátelské, neutěšené poměry hospodářské a obchodní, všeobecnou nespokojenost, tak že se věru zdá, jakoby svět s koncem století našeho také dokonati měl.

Kde jest jediné možná náprava? Mužové křesťanští musejí se zase vrátiti k tomu, jež opustili, ke Kristu, Synu Božímu, v jeho svaté víře musejí hledati poučení, svaté zákony a příkazy musejí jim býti zase vodítkem u veškerém jednání, v modlitbě a zvláště u stolu Páně musejí hledati posilu, pomoc a povzbuzení k činům velikým a záslužným, jejichž ovoce by přetrvalo celá století. Tak to činivali zbožní a věřící předkové naši, od nich se učme, a časy se brzy zlepši. Necht se nikdo neklame! Dokud ona část mužův, a je to část větší, která se Kristu, víře a svátostem odcizila, dokud ona část mužů zase nenajde cestu do chrámu Páně a nebude přiklekati ke stolu Páně, dotud budeme museti vždy nařikati na nedostatek spravedlivých, věrných, spolehlivých a činných mužů.

Jistý svatý učitel církve z prvních století vypravuje, že křesťané jeho doby jdouce od sv. přijímání, byli jako lvové plni udatnosti a horlivosti, že spíše volili smrti mučnickou zemřítí, nežli tím nejmenším hříchem proti Bohu se prohřešiti. Ano, zázračné jsou účinky hodného svatého přijímání pro celý život člověka, netoliko pro duši a její spásu, nýbrž i pro veškerou činnost v životě vezdejší. Vždyť pravil Kristus Pán: »Beze mne nic nemůžete činiti,« z čehož následuje, že »s ním činiti nám možno vše«; svatým přijímáním však zůstává Kristus sám v nás, jest s námi co nejúžeji spojen dle vlastních slov: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.« Kdo má na zřeteli jistý cíl, musí se postarati o vhodné prostředky, k tomuto cíli jistě vedoucí. A proto pravíme: »Chcete-li mít muže, na něž se

spolehnouti lze, tu působte k tomu, aby muži zase pro častější a hodné svaté přijímání se nadchli«.

K tomu cíli vede sv. zpověď velikonoční, pouť pro muže pořádané, katolické spolky pro muže a jinochy, dobrá, uslechtilá četba a přednášky v duchu katolickém, sjezdy katolické atd. Pak by naši mužové zase vypjali prsa a stáli zde jako nerozborná zeď proti všem nepřátelům Božím a svaté církve, pak by se v životě veřejném ukázali, čím jsou a chtějí býti, totiž věrnými, srdnatými a horlivými katolíky.

K tomu mohou i ženy a matky naše mnoho přispěti. Necht jen mírným slovem poučí, domlouvají, necht se za muže své a syny zbožně modlí, pak se z tak mnohého muže Šavla stane Pavel a mnohá matka se zraduje nad obráceným synem, jako sv. Monika nad Augustínem.

Pak bychom viděli krásné ono ovoce pravého života křesťanského jak v továrnách a dílnách, tak v hostincích a na drahách, tak v rodinách a obcích; zákonodárství by se neslo duchem křesťanským a přispívalo by opravdu ku blahu lidstva pozemského.

Dejte zase náboženství Kristovu to místo, které mu přísluší ve světě, t. j. první, a uvidíte, jak změní se tvářnost země. Duch svatý opanuje srdce i mysl naši a láska Boží rozlije se po lidstvu. K tomu mají především pracovati muži, a proto mužů věřících, katolíků věrných je tolik třeba.

Vezměte jen dějiny lidstva a čtete v nich, a shledáte, že mnozí mužové velikolepé činy provedli, že v dobrém i nad lidskou moc a sílu vynikli, že nesmrtelná jsou díla jejich ke cti Boží a časné i věčné spásy celých národův. Odkud medle čerpali sílu tuto? Kde hledali pomoc, aby přemoci mohli překážky, které jako hory v cestu se jim kladly? Proč mohli vzdorovati bouřím a zlobám

všelikého druhu? Seděli u zdroje života a napájeli se tam dosyta; Bůh byl jejich silou, modlitba jejich potěchou a těl. Páně pokrmem nesmrtelnosti a nepřemožitelnosti; proto stáli pevně a nekolísali se, byli podobni dubu a ne třtině větrem se klátící. U stolu Páně ve svatém zanicení naplněn byl rozum jejich světlem shůry a dán podnět k velikolepým myšlenkám a plánům; tam u zdroje lásky božské vzplála láska v srdcích jejich. láska k Bohu nade všecko, ale také láska účinná k spolublížním; láska tato pak zplodila skutky, jímž žehná celé potomstvo.

Kdo bedlivě pozoruje svět za dob

našich, uzná, že lidstvo stojí skero na kraji propasti, do níž se sřítí, neobrátí-li se včas od ní. A propast tato, všeobecný, násilný rozvrat společenského řádu, vyžádá si nesčíslných obětí a přinese světu a lidstvu jen bídu, bolest a neštěstí. Tu pomůže jenom Bůh! Proto, mužové naši, k Bohu se navraťte, prapor víry svaté vysoko třimejte, u Krista pomoci a posily hledejte, a tak jako vůdcové lidu vyvoleného s Boží pomocí přemůžete všecko zlo, připravíte novou dobu sobě i dětem vašim a vykonáte úkol, jež Boží Prozřetelnost na bedra vaše vložila. Proto potřebí jest mužů věřících, mužů v pravdě katolických!

BOH. HENDL.

Svěcení chrámu a jeho základního kamene.

Napsal J. ST. PAVLÍK.

Nemám zalíbení ve vás, praví Hospodin zástupů, a daru nepřijmu z ruky vaší. Nebo od východu slunce až na západ veliké jest jméno mé mezi národy, a na každém místě kadí se a obětována bývá jménu mému obět čistá; nebo veliké jest jméno mé mezi národy, praví Hospodin zástupů. Tak prorokoval Malachiáš.

Oběti starozákonní měly tedy přestati, jsouce jenom obrazné, a na jejich místo měla nastoupiti nová, čistá a svatá obět, na níž by měl Hospodin zalíbení, a tato obět má se obětovati ne na jednom místě, jako druhdy v Jerusalemě, nýbrž na každém místě. Křesťanský chrám je tím místem obětním.

Jak svatým je chrám křesťanský. Když již stánek úmluvy, v němž Bůh jen v oblaku přebýval, tak posvátným byl, že do svatyně jenom kněží, do velevsatyně jenom velekněz mohl vejíti: jak svatým teprv je chrám křesťanský, kde skutečně sám Syn Boží je přítomen. A

hle, nyní všeci mají přístup do toho posvátného místa! Bůh se snížil k lidem a chce s ním obcovati ne jako pan se služebníkem, nýbrž jako otec s dítětem, jako bratr se sestrou, jako přítel s přítelem.

Jak drahocenným jest křesťanský chrám! Stánek úmluvy byl s nejlepšího dřeva, z nádherných koberců, ze zlata a ze stříbra. Chrám Salomounův byl tak nádherný, že se považoval za div světa. Avšak chrám křesťanský, i ten nejhudobnější v pohorské vesničce, je mnohem drahocennější, ježto v sobě přechovává nejdražší poklad — Ježíše Krista samého. Křesťanský chrám, v němž Ježíš stánek svůj rozbíjí, přirovnává se k nevěstě a posvěcení chrámu, přirovnává se ke svatbě Ježíšové, s duší lidskou a s církví svatou. Proto čteme v epístole na slavnost Posvěcení chrámu Páně: »Viděl jsem město svaté, Jerusaleml nový, sestupující s nebe od Boha, připravený, jako nevěstu okrášlenou mží svému. I slyšel jsem hlas veliký s trůnu řkoucí: Aj, stánek Boží s lidmi!«

Posvěcení chrámu křesťanského jest obřadem velekrásným a velevýznamným. Onť je jakoby dnem svatebním pro obec křesťanskou v chrámě se shromažďující. největším svátkem jejím. Výroční den posvěcení chrámu náleží k nejpřednějšímu svátkům v roce, a slaví se obyčejně třetí neděli v říjnu (od časů císaře Josefa, jenž »hody« zrušil), ač by se měl vlastně v ten samý den slaviti, kdy byl chrám posvěcen.

Rozeznáváme dvojí svěcení chrámu : slavné a jednoduché. Slavné je to pravé a úplné svěcení, když biskup sám chrám posvětil. V tomto případě slaví se ve mši sv. i v hodinkách církevních výroční den posvěcení, jako svátek první třídy v oktávou. Když však biskup nějakého kněze splnomocní, aby kostel vysvětil, je obřad toho svěcení mnohem jednodušší, a v tomto posledním případě slaví se sice výroční den posvěcení, ale jenom pro lid, nikoliv ve mši svaté a v hodinkách. Většina chrámů má jenom to menší svěcení.

Stavbě chrámu předchází obřad svěcení a položení základního kamene, ježž tuto chci napřed vyložit.

Den dříve postaví se na místě, kde má státi hlavní oltář, dřevěný kříž. Místo celé se vyzdobí a základní kámen přichystá. Tento má býti do čtverce tesán. V den sám odebere se světitel (maje povolení biskupovo), oděný v albu a pluvial bílé barvy na místo, kde stojí kříž, a kropí je svěcenou vodou, zatím co mu jiní kněží a klerikové přisluhují a chór zpívá antifonu: »Znamení spásy polož, Pane Ježíši Kriste, na toto místo, a nedovol sem vejiti andělu bijícímu.«

Jedné noci pobil anděl v Egyptě všechny prvorozence, od prince královského až do prvorozence nejnižší dívky. Do domů však, kdež Israelité přebývali, nevesel; domy ty, poznamenaný byly krví Beránka velikonočního. Na místě, kde má kostel státi a zatím dřevěný kříž stojí, bude se také velikonoční Beránek obětovati, Ježíš Kristus, Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa. Jeho krev sv. bude se rdíti v kalichu zlatém. Tato krev je znamením spásy naší, ba více než znamením, ona jest vlastní naší spásou. Krví tou zbarven byl sv. kříž, na němž Spasitel krvavou obět svou Bohu

Otci přinesl; sv. kříž tedy, znamení naší spásy, oltář Kalvarský ať se nyní stkví na též místě, kde bude státi oltář obětí nekrvavé.

Choralisté zpívají nyní žalm 83. »Quam dilecta tabernacula,« vyjadřují touhu po stánku Hospodinově, po domu Božím, již zajisté všichni naplnění jsou, kdož se svěcení základního kamene účastňují. »Jak milí jsou stanové tvoji, Hospodine mocnosti! Touží a omdlévá duše má po siních Hospodinových. Srdece mé a tělo mé plesají k Bohu živému.« Věrná duše křesťanská má opravdovou touhu po kostelíčku Božím a raduje se, může-li si do něho zajíti. Jenom ti moderní osvícenci, ať je již to světlo jejich červené nebo jiné, mají touhu po hospodě, po zábavách, a nic jim není zdoluhavého a mrzutějšího než půl hodinky museti ztrávit v kostele. — »Nebo vrabec nalezl sobě dům a hrdlička hnízdo sobě, kdež by složila mláďata svá. Já nacházím oltáře Tvé, Hospodine mocnosti: Králi můj a Bože můj!« Zvířata a ptactva jsou stvořena pro tento svět; jim postačí, najdou-li útulek v příbytku od přírody jim určeném; člověk je stvořen pro onen nadpřirozený svět. Má snad se též spokojiti s příbytkem zemským? Nikoliv; jeho to táhnouti musí za příbytkem nebeským, a to již zde na zemi. Dům Hospodinův, je tím příbytkem. »Nevěděli jste, že v tom, což je Otce mého, musím býti?« pravil dvanáctiletý Ježíš. Zdalíž i my nemáme býti v tom, což jest Otce našeho nebeského? Ó ano! »B'ahoslavení«, stojí dále v žalmu, »kteříž přebývají v domu Tvém. Hospodine: na věky věkův chvaliti budou Tebe.« Ba věru blahoslavení a šťastni jsou, kdož rádi v domě Božím přebývají; oni zajisté jednou chvaliti budou Boha na věky věků v domě nadhvězdém, jako jej rádi zpěvem a modlitbou chválili zde na zemi. — »Blahoslavený muž, kterýž má pomoc od Tebe: vstupování k stánku Tvému spořádal, údolím slzí, na místo, kteréž uložil. Neboť požehnání dá ustanovitel zákona, půjdou ze síly k síle, až viděn bude Bůh bohů na Sionu.« Žalmista chválí zde ty horlivé, kteří podle předpisu zákona s radostí chvátají k slavnostem do Jerusalema, ke stánku Božímu, a nedbajíce nic na špatnou a obtížnou

cestu, vedoucí údolím slz: za svou námahu a horlivost budou odměněni: Hospodin je požehná a pomůže jim v jejich záležitostech, vždy více síly a srdce jim přibývati bude tak že neohroženě zachovávají budou příkazy Hospodinovy, až se konečně vyplní na nich zaslíbení Boží a objeví se na Sioně Vykupitel světa, Bůh bohů. A zdaž-li nezasluhují i ti chválu hojnou, kteří nedbajíce počasí a špatných cest, putují každou neděli do chrámu Páně? Nežňstane bez odměny jejich horlivost. Ponesou si domů z kostela požehnáni a pomoc ve svých záležitostech duševních i tělesných, půjdou od síly k síle, bude jim přibývati síly v boji proti pokušením těla a světa a ďábla, až konečně šťastně doputují na Sion nebeský a užíří v slávě Boha mocností a zástupů. — »Hospodine, Bože zástupů, vyslyš modlitbu mou, ušima pozoruj, Bože Jakobův, Ochránce náš, popať, Bože: a vzhlédni na tvář Pomazaného svého.« Křesťan nábožný modlí se též k Otci nebeskému, aby vzhlédl na Pomazaného svého, Ježíše Krista, jenž se na oltáři za nás obětuje, aby přijal milostivé jeho nevinnou obět z rukou kněze. Však i na sebe může věřící křesťan mysliti při těch slovech a Boha vzývati, aby na něho milostivě vzhlédl; vždyť je v Kristu také pomazán, svatým olejem katechumenů, svatým křížem při křtu a biřmování, snad i olejem nemocných, snad i pomazán jako kněz; pomazán olejem viditelným, než i neviditelnou milostí Ducha svatého. — »Nebo lepší jest den jeden v siních Tvých nad tisíce. Zvolil jsem sobě raději opovrženým býti v domě Boha mého než-li přebývati v stáncích hříšníků.« Co je pravda, to je pravda. Lepší jest den jeden, který strávíme v domě Božím, nežli tisíce dnů, které strávíme v domech světských, a snad i hříšných, lepší a záslušnější. Šťastnější jest žebrák v kostele, než boháč v saloně. — Žalm dokončen slovy: »Nebo milosrdenství a pravdu miluje Bůh, milost a slávu dá Hospodin. Neodepře dobrých věcí těm, kteří chodí v nevinnosti: Hospodine, Bože zástupů, blahoslavený člověk, kterýž doufá v Tebe. Sláva Otci i Synu atd.« Milost a slávu dá Hospodin těm, kteří rádi prodlévají v příbytku Božím, v chrámu

Páně, a kteří při tom jsou pravdomluvní a upřímní a bezelstní ke svým bližním, kteří jim prokazují milosrdné skutky a kteří sami v nevinnosti chodí, slovem kteří nejen na svatém místě se zdržují, nýbrž i svač žijí: milost a slávu dá jim Hospodin, milost zde na zemi a slávu tam na nebi.

Ejhle, zdažli se ten žalm nehodí výborně k slavnosti založení kostela?

Po skončeném žalmu modlí se kněz, obrácen k místu, jež byl svěcenou vodou pokropil: »Modleme se! Pane Bože, jenž ačkoliv nebem a zemí obsažen býti nemůžeš, dům svůj ráčíš míti na zemi, aby se v něm jméno Tvé hojně vzývalo: místo toto, prosíme, na přímělu blahoslavené Marie vždy Panny a svatého N. (zde jmenuje světce, jemuž má býti chrám zasvěcen) a všech Svatých a pro jejich zásluhy, přívětivým dobroty Tvé vzhledem navštív a vyliitou milostí svou ode vši poskvrny očist a očistěné zachovej; a kterýž jsi zbožný slib přemilého tvého Davida v díle jeho syna Šalamouna vyplnil, v díle tom přání naše v skutek uvéstí račiž, a ať odsud utekou všichni zlí duchové. Skrze Pána našeho...«

Zbožný král David chtěl na Sionu vystavěti vznešený chrám Hospodinu; než dle přání Božího teprv syn Šalamoun měl chrám nový postaviti. Řekl Hospodin k Davidovi: »Když se vyplní dnové tvoji, a usneš, s otcí svými vzbudím símě tvé po tobě a utvrdím království jeho. Tenť ustaví dům jménu mému.« David se tedy nedočkal nového chrámu, ale všechno potřebné k jeho stavění přichystal: zlato, stříbro, a jiné věci. Naši zbožní předkové též hodlali vystavěti Bohu chrámy stkvostné a nechali k nim položit základní kámen; avšak zřídka se dočkali vyplnění přání svého, stavby chrámové trvaly mnoho a mnoho let. Ovšem byly to chrámy budící obdiv celého světa. Než stavi-li se i jednodušší chrám, přece stavba jeho vyžaduje mnoho času a peněz, a ti, kteří základy kladou, nevědí, dočkají-li se i posvěcení chrámu. Vyzývá tedy kněz Boha, aby celé dílo požehnatí a zbožné přání osadníků vyplniti račil, a aby stánek svůj v chrámě novém rozbiti račil, ač ho nebesa i země obsáhnouti nemohou. Všudypřítomnost Boží jest tajemstvím

velkým. Bůh je všude, a přeče se taji svátostně pod malou způsobou chleba, jako se kdysi spokojil s malými jesličkami, ač celý svět je podnožím nohou jeho. »Locus iste sanctus est, in quo orat sacerdos — místo ono svaté jest, na němž kněz se modlí,« di církev v hodinkách. A protože jest svaté, musí být předem od všeliké poskvrny očištěno a všelikého vlivu ďábelského zbaveno. Aby se to stalo, modlí se kněz v hoře uvedené prosbě.

Nyní se odebere celebrant k základnímu kameni a světi jej, říkáje střídavě s chorem veršiky:

Pomoc naše ve jménu Páně — jenž stvořil nebe i zemi.

Budiž jméno Páně chváleno — od toho času až na věky.

Kámen, ježž zavrhlí stavitelé — ten stal se kamenem úhelným.

Ty jsi Petr — a na té skále vzdělám církev svou.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému — jako bylo na počátku, nyní i vždycky i na věky věkův. Amen.

Modleme se.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi pravý všemohoucí Bůh, odlesk a obraz věčného Otce a život věčný: jenž jsi kamenem úhelným s hory bez ruk odtrženým a nepohnutelným základem: Kámen tento, ježž zde umístiti chceme, ve svém jménu upevni; a ty sám, jenž jsi počátek a konec, skrze něhož Bůh Otec od začátku všechno stvořil, budiž, prosíme, začátkem a vzrůstem a dokončením toho díla, jež se má započati k chvále a slávě Tvého jména. Jenž s Otcem a Duchem svatým žiješ a kraluješ, Bůh po všechny věky věkův. Amen.

Kámen základní chrámu Páně znázorňuje nám onen kámen, ježž stavitelé zavrhlí, jenž však se stal kamenem úhelným, jak to stojí v žalmu 117.: »Kámen, kterýž zavrhlí stavitelé, ten učiněn jest v hlavu úhelní. Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima.« Kdo jest tím kamenem? Nikdo jiný jak Ježíš Kristus, ježž stavitelé, totiž židé, zavrhlí, jenž byl odtržený ne od lidských, jenž totiž z úradku Božího s nebeské hory na zem spuštěn byl, a

jenž se stal potom základem, na němž církev katolická vzdělána. Ježíš sám pravil jednou k židům: »Nikdy-li jste nečetli v Písmech: Kámen, který zavrhlí stavitelé, ten učiněn jest hlavou úhelní: od Pána stalo se to, a jest divné před očima našima. Protož pravím vám, že bude odňato od vás království Boží a bude dáno lidu přinášejícímu užitek jeho.« To řekl Kristus, když byl krátce před tím vypravoval, jak vinaři syna pánova zabili. Židé Krista zavrhlí; za to jej pohané přijali, a stal se jím základem budovy církve. I svatý Petr pravil k židům, když byl uzdravil chomého: »Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Nazaretského, kteréhož jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho stojí tento před vámi zdráv. To jest ten kámen, kterýž zavržen jest od vás savitelů, kterýž učiněn jest v hlavu úhelní.«

Kristus jest základem církve neviditelné. Poněvadž však církev je viditelná shromážděním, potřebuje i viditelný základ, a tím jest sv. Petr, a po něm jeho nástupce, římský papež. Pravil Kristus k Petrovi: »Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou.« I na ten Petrův základ upomíná nás základ chrámu.

Na začátku modlitby projevuje kněz ve jménu věřících viru v božství Ježíše Krista, jenž má v chrámu novém přebývatí. »Synu Boha živého, jenž jsi pravý všemohoucí Bůh.« Právě před položením základu projevuje kněz tuto viru, neboť i sv. Petr bezprostředně před tím, než mu Kristus zjevil, že bude základem církve, viru svou v božství Kristovo ve jménu apoštolů projevili, an byl řekl: »Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.«

Církev se modlí, aby Ježíš sám byl počátkem, vzrůstem a dokončením stavby chrámové, aby totiž milostí svou dílo stavby předcházel, provázel a k výsledku přivedl; jen tak může na dile tom spočívat požehnání Boží, na díle, ježž ke cti a slávě Boží má se započítati.

Nyní kropí kněz kámen svčcenou vodou a vrývá do něho rydlem tři kříže, an dí: »Ve jménu Otce † i Syna † i Ducha † svatého. Amen.« Teď říká modlitbu posvětnou: »Modleme se! Požehnej † Pane, tvorbu tuto kamennou a propůjč skrze vzývání svatého Tvého

jména: aby kterikoliv ku stavbě toho chrámu čistou myslí pomoc poskytl, zdraví těla a lók duše obdrželi. Skrze Krista Pána našeho. Amen.»

Ejhle, jakou odměnu dostanou ti, kteří ku stavbě chrámu pomoc skýtají, buď že penězi a dary naň přispívají, buď že stavivo dovážejí aneb při stavbě pracují, ať duchem, ať tělem, a to s čistou myslí, totiž s dobrým úmyslem! Církev prosí Boha, aby je odměnil hojnou milostí pro duši a zdravím pro tělo. Kdož by nechtěl s radostí přispěti na stavbu chrámovou? Naplňuje nás potěšením, že dóm v Linci, zasvěcený neposkvrněnému Početí, z přispěvkův a z ochoty katolických křesťanů byl postaven, ač stavba ohromné sumy stála. Proto, kdo můžeš, každý rád přispívej na stavbu a na ozdobu kostela; Bůh odmění každý halěr, jenž s čistou myslí byl obětován.

Nyní se odříkávají litanie ke všem svatým, avšak bez modliteb. Zatím se přichystá malta k zadělání kamene. Po skončené litanii říká kněz antifonu: »Z rána vstal Jakub, vyzdvihl kámen na znamení památné: naliv svrchu oleje, slib učinil Hospodinu: V pravdě místo toto svaté jest, a já jsem nevěděl.«

Místo ono, na němž Jakub spal a kde ve snách viděl žebřík nebe se dotýkající, na němž andělé vystupovali a sestupovali, bylo předobrazem chrámu katolického, jenž jest místem daleko světějším, ježto v něm Bůh skutek nepřebývá. Mnozí ovšem staví se, jak by toho nevěděli, a chovají se v kostele, jak by byli někde v hospodě. Avšak nemají výmluvy; vždyť vidí, kde jsou. Jakub vyspal se tenkrát na kameni, podloživ si jej pod hlavu; z rána, jak vstal, posvětil ho a vztýčil na památku, že se mu tam Bůh ve snách zjevil. Kámen ten zobrazuje základní kámen chrámu křesťanského, jenž se slavně světlí; neboť bude označovatí místo přesvařené.

Po antifoně říká kněz celebrant střídavě s jinými knězi a kleriky žalm 126., jenž se ke svěcení tomu výborně hodí.

»Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteříž stavějí jej. Nebude-li Hospodin ostriháti města, nadarmo bdí, kdo ostříhá je.« Bez požehnání Božího byla by celá stavba bez žádoucího výsledku; nadarmo by se lidé

namáhali. To platí o každém díle vůbec. Jen to dílo dobře se daří, jež započato ve jménu Božím.

»Marné jest vám před svítáním vstávat: vstavejte, když odpočínáte, kteří jte chléb bolesti. Když dává Bůh svým milým sen, ať, dědicí Hospodinovo jsou synové, a mzda plod života.« Smys, jest: Nadarmo lidé časné vstávají a dlouho do noci pracují, se lopotí a chléb s bolesti požívají, nekonají-li dílo s Bohem; neboť jim schází požehnání Boží. Za to těm, kteří s modlitbou práci počínají a provázejí, žehná Bůh, nejenom když pracují, nýbrž i když odpočívají a dřímají; Bůh pracuje takřka za ně, že se jim dílo dobře daří a od ruky jde, třeba by ani tak dlouho nepracovali, jako druzí. Ve Starém Zákoně bylo považováno za zvláštní požehnání Boží hojnost dětí; proto praví se v žalmu dále: »Jako střely v ruce mocného, tak jsou synové vyvržených (do zajetí odvedených). Blahoslavený muž, který jimi naplnil žádost svou: nebude zahanben, když mluvíti bude nepřítelům svým v bráně.« Pan Bůh může stavitelům chrámu i tím požehnati, že jim dá mnoho dětí, totiž duchovních dětí, jež v nově postaveném kostele ve svátosti křtu a pokání se zrodí jako dobré děti matky církve, což jest zajisté nejlepší odměnou. Na konci žalmu »Sláva Otci«.

Nyní kněz dotýká se kamene základního a pokládá jej na vykázané místo, ovšem za pomoci zedníkův, a říká: »Ve víře Ježíše Krista umísťujeme tento kámen náčelní na jeho základě, ve jménu Otce † i Syna † i Ducha † svatého: aby vzrůstala zde pravá víra, bázeň Boží a bratrská láska; a by určeno bylo toto místo pro modlitbu a k zvykání a chválení jména téhož Pána našeho Ježíše Krista, jenž s Otcem a Duchem sv. živ jest a kraluje Bůh po všechny věky věkův. Amen.«

Věru, krásná modlitba. Z ní si můžeme v paměť uvéstí ctnosti, jež nás mají naplňovati, kdykoli navštívíme chrám Páně: živá a pravá víra v přítomnost Ježíše Krista na oltáři, bázeň Boží, bázeň před Bohem, abychom ho hříchem neuráželi, tedy čistota mravův a bratrská láska. V kostele se scházíme všichni dohromady jako jedna rodina, jako bratři a sestry v Kristu. V kostele přestává

rozdíl stavů a bohatství; všichni jsou si před Bohem stejní; všichni mají se však i vespolnou láskou milovati. Kostel je též místem ku chválení Boha a ku vyzývání jeho o pomoc v potřebách našich.

Zatím se základní kámen zazdí a pokropí znova svčnou vodou. při čemž kněz mluví »Asperges me — Pokrop mne. Pane, yzopem, a očistěn budu, obmej mne, a nad snih zbělen budu.«

Následuje žalm »Miserere — Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého.« atd. Po skončeném žalmu pokropí kněz všechny ostatní základy. jsou-li ještě venku: jsou-li již zasazeny v zemi, obchází kněz dokola všechny základy a kropí je svčnou vodou, říká antifonu »Ó jak hrozné jest místo toto! V pravdě není zde nic jiného než dům Boží a brána nebeská!« Je to řeč Jakubova, když byl procitl ze sna. Chor pokračuje v odříkávání žalmu »Fundamenta.« (Ž 86.)

»Základové jeho jsou na horách svatých: miluje Hospodin brány Sionské nade všechny stany Jakobovy.« Jerusálém byl svatým městem Hospodinovým, městem Božím. Základy jeho byly na horách svatých: Sion, Moria, Kalvarie, hora Olivetská. Chrám křesťanský jest novozákonním Jerusálémem; i on se staví s oblibou na hoře, na pahorku, ne-li přirozeném, aspoň uměle vzdělaném. vůbec na vyvýšeném místě. Jako obět krvavá na hoře byla Kristem vzdána, tak i na hoře má se nekrvavá jeho obět vzdáti. Kněz začíná i mši sv., říká: »Vejdu k oltáři Božím... Sešli světlo své a pravdu svou; ty mne provodily a přivedly na horu svatou tvou a do stanů tvých.«

»Slavné věci praveny jsou o tobě, město Boží. Pomníš na Rahab a Babylon, kteří znají mne. Hle, cizozemci a Tyrští a lid mouřeninský, ti jsou byli tam.«

Jerusálém pozemský je zase obrazem Jerusáléma nebeského. O tomto posledním jsou slavné a krásné věci předpověděny od prorokův, od zbožného Tobiáše, od sv. Jana Evangelisty. Ve slovech Rahab a Babylon rozuměj pohanské národy, které budou povolány do církve svaté a přebývati budou v nebeském království.

»Zdaliž se k Sionu neřekne: Jeden člověk za druhým narozen jest v něm, a sám Nejvyšší založil jej?«

Jeden člověk za druhým narodí se křtem svatým v Jerusálémě pozemském, v církvi svaté, a stane se občanem Jerusáléma nebeského.

»Hospodin vypravovati to bude v seznamu lidu a knížat těch, kteří byli v něm. Jako samých veselících se jest přebývání v tobě.«

V dějinách církve bude to zaznamenáno na věčnou památku, která Bůh milostí svou národ za národem volá do církve své, do ovčince svého, do království nebeského. A jak utěšené jest přebývání v městě nadhvězdném, opravdu jako samých veselících se. Věrné duši křesťanské jest i přebývání ve chrámu Páně velmi utěšeným a milým. ona se opravdu veselí, kdykoli do Božího kostelíčka přijde.

Opakuje se antifona »Ó jak hrozné.« Ke konci zpívá kněz »Oremus — Modleme se.«

Jáhen: »Flectamus genua — Poklekněme!«

Jáhen: »Levate — Povstaňte.«

»Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi kněžím svým před ostatními tak velikou milost uštědřil, že cokoli ve Tvém jménu hodně a dokonale od nich se koná, jak by od Tebe vykonáno bylo, se věří: prosíme nesmírnou milosrdnost Tvou, abys, cokoliv nyní navštívíme, i Ty navštívil, a cokoliv požehnáme, i Ty požehnal: ať, kam naše nepatrnost vejde, pro zásluhy Tvých svatých, zlí duchové utekou a andělé míru vejdou. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.«

Kněz, náměstek Boží, jenž, cokoliv koná, jménem Božím koná, svolává požehnání Boží na celé místo stavební a je takřka předsvěcuje, zažehnává vliv zlých duchů, jako se vůbec při svěcení každé věci děje, a přivolává anděly míru. To musí býti radost na takovém místě pracovati, na kterém přebývají andělé a odkud utíkají démonové.

Celý obřad zakončuje kněz modlitbou: »Bože, jenž ze spolubydlení všech svatých věčný velebnosti své si utváříš přibýtek: dej stavbě své nebeského zduar; aby, co na Tvůj rozkaz se začíná, Tvoji štědrosti se dokončilo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.«

Kristus Pán rád přebývá ve chrámě zděném, ještě raději ve chrámě živém,

jenž jest srdce naše. I nebeský chrám bude chrámem živým, sestávajícím z nesčetného množství andělův a svatých, v jejichž středu trůnit bude Velebnost božská na věky věků.

Když je kostel tak dalece dostavěn, že se v něm již mohou konati služby Boží, přikročí se k jeho svěcení. Tentokrát chce popsati to jednodušší svěcení, jež může vykonati kněz z plnomocenství biskupova. Správněji by se řeklo »žehnání«, neboť latinský jazyk nazývá posvěcení ko-tela knězem »benedictio«, posvěcení biskupem »consecratio« nebo »dedicatio«.

Celebrant oděn stolou a pluvialem barvy bílé, barvy radosti, doprovázen jinými knězi a kleriky, v čele kříž a dvě svíce, odebere se k hlavní bráně chrámové a svolává krátkou modlitbou milost Boží na svůj liturgický výkon: »Činy naše, prosíme, Pane, milostí svou předcházej a pomocí provázej, aby všechno naše modlení a jednání Tebou vždy se začínalo a Tebou začato se dokonalo. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.« — Nyní se modlí střídavě žalm »Miserere« s antifonou »Asperges — Pokrop mne« předcházející. Prosí tedy Boha za odpuštění hříchův, aby s čistým srdcem svatý obřad vykonati mohl. Prosí, aby Bůh odpustil všechny nedostatky, chyby a hříchy, jež z křehkosti lidské se při konání stavby chrámové staly.

Chrám musí býti dosud prázdný a oltář holý, bez ozdob. Celebrant obchází nyní zvenku celý kostel a kropí yzopem, namočeným ve svěcené vodě, stěny a základy chrámové, říkáje antifonu »Pokrop mne« atd.

Antifona ta se ku konci od choru opakuje.

Když se průvod opět vrátil k bráně chrámové, celebrant, obrácen ke kostelu, modlí se: »Modleme se!«

Assistenti: »Flectamus genua — Levate!«

»Pane Bože, jenž ačkoliv nebem a zemí« atd. Je to táž modlitba, již říká kněz před svěcením základního kamene, jak jsem ji nahore uvedl, a poukazuje na připojené vysvětlění.

Ted' vcházejí všichni po dvou do kostela a kráčejí až k hlavnímu oltáři, zpívajice litanie ku všem svatým. Po

verši »Abys všem věrným zemřelým odpočinutí věčné dáti ráčil — Tě prosíme, uslyš nás« vstane celebrant a hlasem zvýšeným řekne: »Abys tento chrám a oltář ke cti Tvé a pode jménem svatého Tvého N. (patrona chrámu) očistiti a požeťhnati ráčil — Tě prosíme, uslyš nás!« Při slově »požeťhnati« dělá nad kostelem a nad oltářem pravici kříž. Na to se v litanii pokračuje. Když je skončena, modlí se kněz: »Modleme se!«

Assistenti: »Poklekňme — Povstaňte!«

»Předcházej nás, prosíme, Pane, milosrdenství Tvé, a na přímluvu všech svatých Tvých hlasy naše milosrdenst Tvého smilování předejdi. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.«

Ted' říká s chorem střídavě veršiky: Bože, k pomoci mé vzeři! Pane, k spomožení mému pospěš! Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Jakož byla na počátku atd.

Modleme se!

Poklekňme! — Povstaňte!

Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi kněžím svým atd. — Tatáž modlitba, již byl říkal kněz ku konci obřadu položení základního kamene. Modlitbou tou svolává požeňhnání Boží na celé místo chrámové.

Následuje antifona: »Požehnej, Pane, domu tomuto, jménu Tvému vystavěnému.« A ted' se říkají střídavě tři žalmy, vztahující se na chrám Boží.

Žalm 119.

K Hospodinu, když jsem soužen býval, volal jsem: a vyslyšel mne.

Hospodine, vysvoboď duši mou od rtů nepravých a od jazyka lstivého.

Co bude dáno tobě aneb co bude tobě přiloženo za lstivý jazyk?

Střely Mocného ostré s uhly pálicími.

Běda mně, že tak dlouhou pohostinu jsem; bydlil jsem s obyvateli Cedar; dlouhou pohostinu byla duše má.

S těmi, kteříž nenáviděli pokoje, byl jsem pokojný; když jsem mluvil jim, bojovali proti mně bez příčiny.

Sláva Otci atd.

Žalm ten a žalmy následující patří k tak zvaným žalmům gradualným neboli stupňovým, jež zpívali židé putující

ke chrámu jerusalémskému. Skladatel toho žalmu prosí Boha, aby ho vysvobodil od jeho spolubydlících, lidí to zlých, lstivých a loupeživých. Křesťan myslí při tom na špatný a svůdný svět, v němž musí přebývat, a touží po stánku pokoje, po chrámu Páně, kdež je mu tak blaze, jako i skladatel žalmu toužil po chrámu jerusalémském, k němuž putoval.

Žalm 120.

Pozdvihl jsem oči svých k horám, odkud přijde mi pomoc.

Pomoc má od Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi.

Nedávej v pohnutí nohy Tvé (totiž Hospodin), aniž zdřímeje, kterýž ostříhá tě.

Aj, nebude dřímati, ani spáti, kterýž ostříhá Israele.

Hospodin ostříhá tebe, Hospodin ochrana tvá po pravé ruce tvé.

Přes den slunce nebude páliť tebe, ani měsíc přes noc.

Hospodin ostříhá tě ode všeho zlého; ostříhejž duši tvou Hospodin.

Hospodin ostříhej vchod tvůj od tohoto času až i na věky.

Sláva Otci atd.

Skladatel žalmu s touhou vzhledá po hoře svaté, po Sionu, s touhou pohlíží tam, odkud vstříc mu září chrám Boží v celé své kráse. Odtud očekává pomoc a ochranu. Tak i křesťan vzhledá na svatou horu oltární a očekává odtud pomoc. Či? Ježíše Krista, jenž tam dli ve svatostánku, jenž nedřímá ani nespí, nýbrž dnem i nocí bdí a ostříhá osadu křesťanskou, ostříhá i každého jednotlivce ode všeho zlého, ostříhá jej, když do chrámu vchází i když z něho vychází.

Žalm 121.

Veselil jsem se nad tím, když mi bylo řečeno: Do domu Hospodinova půjdeme.

Stály nohy naše v síních tvých, Jerusaleme.

Jerusaleme, kterýž se staví jako město: jehožto účastenství jest vespo-né.

Neboť tam vstupovala pokolení, pokoleni Hospodinova dle příkázání Israelevi daného, aby oslavovali jméno Hospodinovo.

Neboť tam stály stolice k soudu, stolice nad domem Davidovým ustanovené.

Proste za ty věci, kteréž k pokoju

jsou Jerusalemu, a hojnost budiž těm, kteří milují tě.

Budiž pokoj v síle tvé, a hojnost ve věžech tvých.

Pro bratry své a bližní své mluvil jsem pokoj k tobě.

Pro dům Hospodina, Boha našeho, hledal jsem dobrých věcí tobě.

Sláva Otci atd.

Jako žalmista Páně, tak i horlivý křesťan se raduje, když mu je řečeno: Půjdeme do kostela! S radostí chvátá do chrámu Páně, jehož obrazem byl Jerusaleme, s radostí stojí noha jeho v síni chrámové. Tam ve chrámu Páně jsou věřící shromážděni a mají účastenství vespolné na oběti mše svaté, na svátostech, na milostech, na modlitbě, na slovu Božím. Všichni jsou proslí jako jedna rodina, jako bratři, sestry a bližní. Dle příkázání Božího putovali Israelité třikrát za rok ke chrámu jerusalémskému ke slavnostem; podle příkázání církevního putují křesťané každou neděli a svátek do chrámu Páně, aby oslavovali jméno Hospodinovo, aby přistupovali k soudným stolicím zpovědním, aby prosili za pokoj, ochranu a požehnání, aby hledali tam dobrých věcí, aby však i přáli dobrých věcí svým spolubližním, a sice z té příčiny, že jsou v domě Božím bratřími a sestrami, aby prokazovali jim skutky milosrdenství. V takovém smyslu tedy modlí se křesťan žalm 121.

Zatím, co se žalmy ty říkají, obejde celebrant kostel ze vnitřku a kropí stěny vzhůru a dolů, počínaje od strany evandělní. Vráť se k oltáři, řekne: »Oremus!«

Assistenti: »Flectamus genua — Levate.«

•Bože, jenž místa jménu Tvému zasvěcená býti mající posvěcuješ, vylej na tento dům modlitby milost svou: aby ode všech zde jméno Tvé vyzývající milosrdná Tvá pomoc byla počítána. Skrze Pána našeho atd. Amen.«

Tim je svěcení skončeno, a nyní se slouží slavná mše svátá.

Chrám od kněze svěcený může se později znova od biskupa posvětit.

O slavnosti výročního dne posvěcení chrámu máme se upamatovati na všechna dobrodini a všechny milosti, jichž se nám v něm od narození našeho dostalo, a za ně díky vzdávati.

Končím hymnem na slavnost Posvěcení chrámu Páně (překlad od Sušila).

Coelestis urbs.

Ó Salemi, ty vyšší hvězd, - jenž významem vid míru jest, - jenž spináš ke hvězd temenu - se sličně živých kamenů; - jak choti krásou oskvělé - ti obor činí andělé.

Ó šťastnou správou snoubená - a Otce slávou věčnou, - Ó Královno Ty přestkvoucí - a láskou chotě kanoucí, - Ó družce Krále veleby - a hradě stkvělé na nebi!

Vchod perlami se ostírá - a každému se otvírá; - však vchází do té svatyně - jen komu ctnost jest vůdkyně, - kdo láskou k Pánu zahoří - a pro něj strádá příkoří.

Tož dobrým dlátá tepotem - a svižným kladiv tlukotem - byv každý kámen uhlazen, - jest do budovy zasazen, - a sličnou vazbou spojena - se stavba vzhůru vypíná.

Syn Boha Otce jediný - sám sstoupiv

z nebes výšiny, - co kámen s hory ssekнутý - a vespod země vtekнутý - dva úhly k sobě přivtělil, - dům horní s dolním sprátelel.

Leč na tom světěch v hradě - zní chvála v stálém omladě, - zpěv jedinému v Trojici - v té ozývá se božnici; - my pějíc jemu v poklonu, - se přidržujem' k Sionu.

Ó prostři záři bohatou, - svých, Pane, chrámů komnatou! - Rač ocitnout se v tento chrám, - skloň na prosby se naše k nám, - a vlej nám hojně v útrobu - všech milostí svých zásobu.

Kdo tuto v blahý, smutný čas - svůj zdvihá v prosbách k Tobě hlas, - nechť všeho se mu dostane - a plesem vděčným zaplane; - až s tělem svým se rozpoji - a octne v Tvém se pokoji.

Čest, oslava a chvalo zpěv - se Bohu Otci všady jev, - i Syna jazyk slav a hrud', - Duch svatý stejně chválen buď; - zpěv, chvála, sláva, čest a vděk - se Bohu vzdávej všechen věk.

Na neděli 22. po sv. Duchu.

»Či jest tento obraz a nápis?«
(Mat. 22, 20.)

Na penězích, jež raziti dal král David, byly dle talmudu, t. j. dle židovského ústního podání, vyznačeny s jedné strany hůl a mošna, s druhé strany věž.

Za které příležitosti, či kdy král David peníze s jmenovanými odznaky raziti dal, o tom ani talmud ani Písmo svaté nic se nezmiňují. Z toho však, že v Písmě sv. řeč jest o věži, kterou král David v osmém roku panování svého dal vystavěti na hradě Sionu, a kteráž nade všechny věže Jerusalemské pevností, výši a krásou vynikala, smíme a můžeme za to mít, aspoň se domnívat, že jmenovaný peníz raziti dal na stálou památku právě té doby, když stavbu věže šťastně dokončil.

Peníz, kterýž dle dnešního svatého

evangelia pokrytečti fariseové Pánu Ježíši ukázati musili, neměl na sobě vyobrazení takového jako peníze Davidovy, neměl holi ani mošny ani věže, nýbrž obraz pohanského císaře Římského, a to proto, že tehdaž země Judská v podmoci Římanů stála. A to židy hnětlo. Byliť oni vyvoleným národem Božím; z potomků Abrahamových měl vyjiti Spasitel světa; jimť bylo dáno zjevení Boží; k nim jedině poslal Bůh proroky; oni jedině měli známost pravého Boha a svatých zákonů jeho. A té doby, když Pán Ježíš na zemi meškal, nebyli již národem slavným, ale lidem od pohanů podmaněným, kteří svatyni jejich zneuctivali a náboženství jen tak a proto trpěli, aby se nevzbouřili a jho poddanosti se sebe nezvrhli. Mužů statečných, jako byli Makabeovci, nebylo, a jen málo bylo těch, kteří ještě v paměti měli slovo reka Makabeovce, kterýž, když

pohanský král Antioch Epifanes mocí a násilím chtěl židy o všecku národnost a náboženství připravit či lépe oloupit, pravil: »Lépe jest nám umřít v boji, nežli viděti zlé věci národu našeho a svatyně.« (1. Mak. 3, 39.) Za to ale bylo dosti takových, kteří, ač podmanění své těžce nesli, drželi s Herodiany, t. j. s přívrženci Herodesa, jenž jsa cizincem a vetřelcem uměl se židům i pohanskému císaři lichotiti. Vidíme to patrně z dnešního sv. evangelia; tu posilají fariseové učeníky své ve společnosti s Herodiany k Pánu Ježíši, aby se ho tázali, sluší-li dávatí daň císaři čili ne.

Kdyby byli tehdáž měli takové peníze, jaké raziti dal král David, nebyl by Pán Ježíš jistě pravil k nim: »Co mne pokoušíte, pokrytci?« (Mat. 22, 18.) Ale takových peněz té doby židé již mnoho si nevážili a právě proto pozbyli samostatnosti své a podmanění jsou byli pohanům. Mošna a hůl na penízi Davidově měla lidu israelskému připomínati, že nejslavnější z králů jejich byl pa-

stýřem, a věž opět na druhé straně peníze vyražená měla jim připomínati, že nejslavnější král jejich doufal v Hospodina, a Hospodin že jediná jest síla a ochrana lidu svého. Židé té doby počínali se vypínati povoláním svým, zhrdali zákony Božími, spoléhali na svou sílu a proto Bůh vydal je v ruce nepřátel, kteříž je sobě podmanili.

A jako tehdáž bylo, bylo i později, tak jest až podnes. Křesťané, kteříž neváží sobě daru víry Kristovy, národové, kteříž spoléhají toliko ve svou sílu a zákony Božími pohrdají, nejenom náboženství ale i národnost svou potrácejí a Bůh přenáší milosti své k jiným, kteříž by si jich vážili a jich hodni byli. Dějepis nám o tom nejedno nepodvrtné, smutné svědectví podává. A protože dávejme císaři, co jest císařovo, a Bohu, co jest Božího, abychom byli národem šťastným a slavným a nikoli bídnými otroky hříchu, jenž jest z království ďáblova a bídné činí národy.

F. K.

0 vodě svatého Ignáce.

Podává JAN TAGLIAFERRO.

5. Spasitelné účinky vody sv. Ignáce v Antverpách a Brügge, ve Francii a Švýcarsku.

a času cholery v Antverpách (1849) mnozí spěchali do kláštera Jesuitů pro vodu svatého Ignáce. Některou hodinu sotva čtyry osoby stačily, ji rozdílet. Mnozí nemocní děkovali tomuto prostředku své uzdravení. Příčinou k tomu byla následující událost. Koncem července 1849 žádala jistá žena skoro osleplá, od bratra kláštera jesuitského, vody sv. Ignáce. »Mnohé prostředky jsem užívala,« pravila, »avšak úlevy žádné jsem nenalezla.« Bratr dal jí, čeho si přála, a doporučil jí, aby si oči vodou

myla, říkajíc při tom ke cti sv. Ignáce 9krát »Otče náš« a »Zdrávas.« Ráno druhého dne, vrátila se ona žena úplně uzdravena a žádala ještě něco této »zázračné vody«. Svou radost nad zrakem opět nabytým nemohla potlačit. Ještě téhož rána přišlo pět aneb šest osob a žádaly vody sv. Ignáce proti choleře právě vypuknuvší; odpoledne přišlo 30 osob, a po několika dnech tolik, že sotva čtyři stačili, rozdávatí vodu.

V čase cholery v Brügge (1839) řekl jistý muž představenému Jesuitě: »V naší ulici již pět osob zemřelo; bohužel, jest obava, že všichni zahyneme.« Představený dal mu vody sv. Ignáce a doporučil mu, by ji s důvěrou užíval.

Muž onen i jiným dal této vody a brzy nákaza v oné ulici přestala. Od té doby žádáno se všech stran o vodu spasitelnou. Bylo třeba celé putny vody světi, za týden více než padesát. Často na 300 osob u puten stálo, kteří vodu braly, nejen chudí a dělníci, nýbrž i bohatí a šlechtici, ano i nevěřící vody této užívali. Brzy konali Jesuité ve svém kostele (nyní farní kostel sv. Walburgy) veřejnou pobožnost. Lidé na kázání pilně chodili, svaté svátosti hojně přijímali i mnozí se obrátili. Z vděčnosti za zachránění z bída tak veliké darovali někteří obyvatelé krásnou sochu sv. Ignáce, která v domácí kapli Jesuitů postavena byla. Od té doby každoročně ve svátek sv. Ignáce hojně almužny se udílejí ve farnosti sv. Walburgy.

V Aurillac ve Francii stalo se roku 1850. následující uzdravení. Jistá sestra z kláštera dítky Ježíš ležela 18 měsíců na žaludeční nemoc. Žádný prostředek neskýtal úlevy. Posléze pravil jí lékař: „Nepřispěje-li vám prozřetelnost, já již nevím, jaký prostředek vám podati.“ Nemocné se tak pohoršilo, že přijala svátosti umírajících. O. Gautrelet, jenž tehdy měl duchovní cvičení u sester, posvětil vodu sv. Ignáce a doporučil sestře nemocné, aby po devět dní z vody svěcené pila, ke cti sv. Ignáce pobožnost devítidenní konala a slib nějaký učinila pro případ svého uzdravení. V prvních šesti dnech necítila žádné úlevy, ano v sobotu večer se bolesti tak rozmnožily, že skoro odvahy pozbývala. V neděli, dne 6. října, žádala vroucně, aby ji zavedli ke mši sv. „Zdalo se nemoudrým,“ psala představená ve své zprávě, „přání její vyplniti; nemohla jsem však odporovati, když ustavičně tvrdila, že bude uzdravena, jakmile Tělo Páně přijme.“ Na lenošce přinesli ji do kostela Ošetřovatelka nemocných a dvě sestry ji provázely, aby jí přispěly při záchvatu,

jehož se bylo obávati. Až k pozdvihování trpěla hrozná bolest; přes to se však modlila horlivě a důvěrně. „Sv. Ignáci,“ pravila ve vši prostosti, „ty jsi i protestanty uzdravil; nebudeš mítí slitování s ubohou řeholnicí?“ Při pozdvihování cítila náhlou změnu; všechny bolesti zmizely; síly najednou se vrátily; zdá se jí, jakoby byla znovuzrozena. Její důčinnosti trvalo přes hodinu; vykonala ho na kolenou. Bez podpory vyšla z kostela a šla se sestrami k snídani. Pak slyšela ještě jednu mši sv. a v tentýž den ještě zachovávala denní pořádek klášterní, jako jiné sestry. Spolusestry sotva pochopiti mohly, jak veliké milosti se jí dostalo. Srdce všech byla vděčnosti plna a sestry často volaly: „Sláva Bohu a sv. Ignáci!“

Což divného, že ve Frýburku ve Švýcarsku protestanté i katolíci v klášteře jezuitském žádali „zázračné vody“, jak tam vodu sv. Ignáce obyčejně jmenovali; tak velikou důvěru skládali v její působnost.

6. Šťastné výsledky roku 1859.

V Gentě v Belgii vzkvetla pobožnost k sv. Ignáci užíváním vody svatého Ignáce. Od 31. července až do 23. srpna vydal vrátný kláštera jezuitského přes 1200 láhví. Voda sv. Ignáce hojila nejen tělesné neduhy, nýbrž příčinou byla i duchovních uzdravení. Mnozí lidé přijali sv. svátosti a konali devítidenní pobožnost. Vypravováno o nápadných obráceních.

Uvádíme zde některé pozoruhodné události s onou přirozenou jednoduchostí, se kterou vypravovány byly od osob, jimž se dostalo oněch milostí. — Roku 1859. konána devítidenní pobožnost před svátkem sv. Ignáce. Druhého dne této pobožnosti (dne 23. července) stalo se uzdravení, které velikou důvěru v obecnstvu vzbudilo. Večer dne 23. července náhle raněna mrtvicí 84letá

vdova Maria Karolina M.; lékař vzdal se vši naděje. Rychle uděleny jí svátosti umírajících v přesvědčení, že noci nepřežije. Pravá strana byla poražena, ústa skřivena, řeč ztracena, tepna a dech velmi sláby. Již jí dali hromničku do ruky a očekávali poslední výdech. — V neděli před tím doporučoval ředitel spolku dítek Marianských vodu svatého Ignáce jako účinný prostředek proti choleře a jiným neduhům. Vnučka nemocné, horlivé dítko Marianské, rychle přinesla tuto vodu svčcenou. Dali nemocné několik kapek a povzbuzovali ji k důvěře v tento prostředek; dítky pak její slibily devítidenní pobožnost k svatému Ignácovi, aby vyprosily zdraví matky. Denně dávali matce pít této vody. Již druhého dne cítila polepšení. Ke konci devítidenní pobožnosti mohla povstati, doma choditi, plynne mluvit a vládnouti údy dosud poraženými. Zpovědník její sepsal o tom zprávu.

Rovněž v Gentě žilo mladé děvče, která Pannu Marii horlivě uctívala a velmi ráda písně Marianské zpívala. Jednou se zachladila, dostala kašel, jenž jí celý rok sužoval a mnohdy jí ani spáti nedal. Hledala pomoci u lékařů nejlepších. Ti prohlásili, že kašel není nebezpečný, avšak jen zřídka se dá vyléčiti. Když přese vše léky kašel neustával, zašla ještě k jednomu lékaři, jenž řekl, že ji vyléčí, nicméně však že kašel ještě tři měsíce potrvá. Několik dní užívala léky předepsané, tu slyší o vodě sv. Ignáce. Ihned zanechala léků, konala devítidenní pobožnost k sv. Ignácovi a pila denně vodu sv. Ignáce. Ke konci noveny (devítidenní pobožnost) kašel se ztratil.

Jiné děvče trpělo hroznými bolestmi žaludku. Zkoušela všechny možné prostředky, avšak bez úspěchu; již v noci ani spáti nemohla. Matka její slyšela příležitostně o vodě sv. Ignáce. Ihned radila dceři s:é, aby ji použila. Jednou

večer, když hrozně trápena byla, užila vody. Bolesti ustaly, v noci mohla klidně spáti. Neduh se již nevrátil.

Mladý člověk poranil nohu svou tak velice, že se dvakrát operaci podrobiti musil. Posléze byla noha tak hrozná na pohled, že žádný lékař ho již léčiti nechtěl. Nemocný vzal své útočiště k vodě svatého Ignáce a konal novenu. Brzy byl úplně vyléčen, že mohl do Francie cestovati.

O. Terwecoren uvádí ještě mnohá vyléčení nemocí očních, ušních, kostních, vodnatelnosti a jiných, způsobených vodou sv. Ignáce.

„Dne 3. srpna,“ zní jedna zpráva, „octla se moje tetička Koleta de T. na pokraji hrobu, onemocněvši na tyfus. Již přijala sv. svátosti, když dne 2. listopadu se důvěrně obrátila k sv. Ignáci, nečekávajíc od lidí žádné pomoci. Přinesl jsem z kláštera Jesuitů vody sv. Ignáce. Dne 3. listopadu začal jsem devítidenní pobožnost. Čtvrtého dne tyfus se pohoršil, že lékař odcházeje ohlásil, že není naděje na uzdravení. Nemocné podali jsme vody; pátého dne prohlásil lékař, že již není žádného nebezpečí. Ve chvíli, kdy tyto řádky píši, jest moje tetička úplně vyléčena. Každý soudíž o tom, jak libo; dle mého slabého úsudku toto uzdravení připisují plně sv. Ignáci.“

„Já podepsaná v Gentě bydlící, prohlašuji, že jsem v noci 26. září 1859 u věku 70 let zachváčena byla silným chrlením krve. Ihned nařídil lékař, aby mně uděleny byly svaté svátosti. Při brozných mých záchvatech ošetřovala mne osoba z mé rodiny, která mně radila, abych pila vodu sv. Ignáce a v jeho příměluv důvěřovala. Slíbila, že vykoná za mne devítidenní pobožnost, já at k vyprošení zdraví svůj úmysl s jejím spojím. Tím povzbuzena usilovala jsem, jsouc úplně seslabena a udušení blízka, přece něco vody požití. Sotva jsem ji požila, ustalo chrlení krve a nevrátilo se více. Pokračovala jsem v noveně a pila jsem denně vodu sv. Ignáce. K mému potěšení mohla jsem po několika dnech jíti do kostela poděkovati Pánu Bobu a sv. Ignáci.“

Františka Antonia van M.“

Bernard D. V., 57 let starý, trpěl po 13 let na nohy; nemohl ani choditi, ani státi, bolesti ani spáti. Slyšel, že vody sv. Ignáce nejen proti choleře, ale i proti jiným neduhům s prospěchem se užívá. Obstaral si ji a konal devítidenní pobožnost, avšak bez výsledku. Než neztratil důvěry, opakoval novenu šestkrát, posléze došel milosti: noha byla uzdravena. „Nikdy,“ říkával, „nezapomenu toho sv. Ignácovi.“

Paní van D. v Brügge měla následkem otevřené rány koleno zpuchlé. Pět týdnů musila ležeti. Lékař předepsal pijavice, avšak koleno bylo horší. Ošetřovatelka její radila, aby konala devítidenní pobožnost k sv. Ignácovi a potírala po 14 dní úd nemocný vodou sv. Ignáce, i míchala tuto vodu k náplastem na koleno přikládaným. Neduh zmizel a rána se vyhojila. Paní, která po 7 týdnů choditi nemohla, po 14 dnech chodila tak pohodlně jako dříve.

Jistá šička nemohla pro neduh oční svou práci zastávat, vodou sv. Ignáce byla vyléčena.

Jistý mladík na poli vymkl si koleno. Zašel domů, ale potom již nemohl choditi. Devět let musil seděti. Jednou zkoušel kráčet, učinil několik kroků, padl a vymkl si druhou nohu. Politování hodný všelikou odvahu i naději byl by ztratil; než jistá příbuzná radila mu, aby vody sv. Ignáce užíval. Začal s matkou konati devítidenní pobožnost a užíval vody. Koleno, kterým po devět let nemohl hýbati, bylo uzdraveno. S důvěrou začal druhou novenu, i druhé koleno se zlepšilo. „Konečný výsledek druhé noveny nemohl jsem se dověděti; nepochybuji však, že mu sv. Ignác úplně zdraví vyprosil.“

V Sotteghem žila chudá nádennice tak churavá, že jen s násilím pracovati mohla, ano někdy i práce zanechati mu-

čila. Začala devítidenní pobožnost, denně vody sv. Ignáce požívala a brzy byla vyléčena. V téže vesnici mělo tříměsíční dítko oči pokryté tlustou mléčnou skořápkou; nevidělo. Babička jeho konala dvě nebo tři devítidenní pobožnosti a umývala oči dítko vodou sv. Ignáce. Skořápka spadla a zánět zmizel bez dalších lidských prostředků.

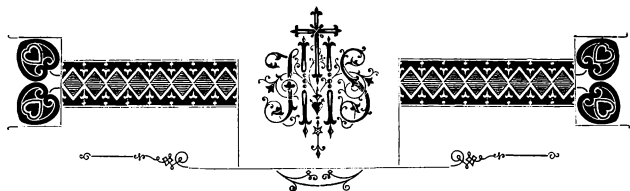
Tamtéž ležela sloužící děvečka nemocna. S důvěrou konala novenu a požívala denně vody sv. Ignáce. Na konci noveny cítila se úplně uzdravena.

I některá obrácení užívání vody sv. Ignáce se připisují. Někteří hříšníci, kteří po více let sv. svátosti nepřijali, šli k sv. zpovědi, když byli požíli této vody; bezpochyby na přímlovu svatého Ignáce, velikého horlitele pro spásu duší. Muž, jenž deset let své povinnosti křesťanské nevykonával, šel k sv. zpovědi, když mu bez jeho vědomí vody svatého Ignáce požívatí dali.

I jiná dobrodíní stala se touto vodou. Dělník, jenž měl ženu i děti, nemohl nikde práce dostati; neměl též prostředků jiných k užití rodiny. Důvěrně se obrátil k sv. Ignáci a požil vody svěcené. Jednou večer někdo klepe na dvěře a osoba neznámá přinesla jim pokrmy a oděv.

Tolik se mluvilo o spasitelných účincích vody sv. Ignáce, že i děti k světcům tomuto důvěru měly. — Jednou tázali se čtyřletého dítko, jak se má, i odpovědilo. „Pila jsem sv. vody i bezpečně odcházím!“ — Tříleté dítko, večer uložené, žádalo: „Matičko, ještě jsem svaté vody nepila.“ Matka mu jí dala a pak pokojně usnulo. — Dvouleté dítko mělo blánku na oku. Matka jeho konala novenu a používala vody; poslední den noveny blánka zmizela. — Podobně byl i malý Petr van A. vyléčen z očního neduhu.

(Ostatek přístě.)

Ráj.

»Štípil Hospodin Bůh ráj v Edenu na východ.« (I. Mojž. 2, 8.)

Stípil Hospodin Bůh ráj v Edenu na východ, a postavil tam člověka, jehož byl učinil. A vyvedl Hospodin Bůh ze země všeliký strom na pohledění libý a ovoce k jídlu chutné; též strom života uprostřed ráje i strom vědění dobrého i zlého. A řeka vycházela z Edenu ku svažení ráje, a odtud dělila se a byla ve čtyři hlavní řeky. Jméno jedné Fison; ta obchází všecku zemi Hevilat, kdež jest zlato; a zlato země té jest výborné, tam jest i bdélium a kámen onychyn. Jméno pak druhé řeky Gehon; ta obchází všecku zemi Chus. A jméno řeky třetí Hiddekel, kteráž teče k východní straně assyrské země. A řeka čtvrtá jest Eufkrat. Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil ho v ráji v zemi Edenu, aby jej dělal a ostříhal ho. I zapověděl Hospodin Bůh člověku řka: Z každého zajisté stromu rajského svobodně jisti budeš; ale ze stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejez; nebo v kterýkoliv den bys z něho jedl, smrti umřeš. (I. Mojž. 2, 8—18.)

Jak líbezně čtou se tato slova Písma svatého, líčíci nám první příbytek prvního člověka, líčíci ráj.

Všemohoucí Bůh, Stvořitel všeho-míra představen tu zahradníkem, pracujícím pro člověka; představen způsobem velmi zevrubným, aby i sebe nevzdělanější člověk pochopil, že s ve-

likou láskou a pečlivostí postaral se Bůh o naše prarodiče, že zajisté velekrásné a velepůsobné bylo místo jejich.

Povždy bylo a dosud jest se zalíbením knížatům, králům a zámožným lidem, shromáždití vůkol sebe květiny, stromy a plody, jež Stvořitel rozprostřel po oboru země; shromáždití je v nádherných zahradách a kochati se pak v zátiší jejich, oddechnouti si tam z viru a starosti hlučného života. V dějinách dočítáme se přepodivných věcí o zakládání takovýchto zahrad; tak na př. v dávném starověku, pracovalo v pověstných zahradách asijské královny Semiramidy 300.000 lidí; byly tak vzácný, že vřaděny do sedmi divů světa. Jež co jsou všecky sebe znamenitejší zahrady lidské proti zahradě Boží, proti ráji, v němž pracoval sám všemohoucí Bůh!

Byloť zajisté místo, kdež bydlel první člověk, požehnáno a zuslechťeno nade všecku zemi; bylo svažováno, že úrodnost jeho vynikala nad všecku ostatní půdu; jeho ovzduší bylo všecko líbeznou, hvězdy stkvěly se nad ním přejasnou září, jeho stromoví bujelo svěžestí a krásou.

Jakousi skrovnou představu půvabu rajského máme, popatříme-li na krásnou Itálii, jež se nazývá »zahradou« Evropy, nebo na krásné kraje španělské; pravíme »skrovnou« představu; neboť rajske krásy už nikde a nikde při-

roda nedostihne; hříchem našich prarodičů poškozena nejen lidská přirozenost, nýbrž celá i příroda vůkol člověka; zejména strom života zmizel naprosto. Dokud však byl ráj rájem, byl takřka zlatou čelenkou, usmívavým, zářným obličejem země. Dobře pravil sv. Basil: »Ráj, jakožto zvláštní štípení Boží, představujeme si v kráse znamenité, v kráse, jakéž není na světě rovné.«

Z toho vidíme a cítíme, jak čestným a důstojným vyšel člověk z rukou Božích, kdyžť mu uchystáno tak vzácné přebývání, kdežť obklopen tak vzácným štěstím. Z toho vidíme a cítíme, jak hrozná byla to neposlušnost, jak hrozný nevděk, kdyžť člověk, třebaž že seděl takřka na klíně štěstí, na klíně lásky Boží, přece zhřesil. Hříchem ráj ztracen. Čím krásnější byl, tím hnusnějším jeví se hřích, skrze nějž jsme oň oloupeni. Ovšem že oloupil nás hřích o statky daleko dražší ráje, o milost Boží posvěcující, o nevinnost duše, o svatost a nebeskou blaženost; avšak jak mnohý člověk zabrán do pozemských věcí tak, že nebeských ani nevzpomene! Takový poznej tedy alespoň ze ztráty ráje, jak hrozný a ošklivý jest hřích, kdyžť Bůh jej trestaje, zničil i nejkrásnější místo země, zničil ráj, jež byl s takovou péčí a láskou člověku vytvořil!

Pozemský ráj tedy ztracen; ale láska Boží chystá duším spravedlivým ráj nebeský; a právě bývalá krása ráje pozemského má podle vůle Boží býti obrazem krásy ráje nebeského; vsáktě sám Bůh mluví o blaženosti nebeské, nazývá ji rájem; jen si vzpomeňme na př., kterak Pán Ježíš praví lotru kajícímu: »Amen, pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.« (Luk. 23, 43.)

* * *

Obšírné vylicení přerozkosné zahrady rajské, jak je čteme v Písmě svatém,

poukazuje zajisté také na duševní slast prvního člověka; zevnější rozkoš měla býti úměrna vnitřné milosti, vnitřnému pokoji, vnitřné radosti v Duchu svatém, vnitřnému osvětlení rozumu, věrnému přátelství duše lidské s Duchem svatým; viditelná zahrada rajská měla býti obrazem neviditelné, Bohem posvěcené zahrady srdce lidského. Však to také zřejmě zmiňuje Písmo sv.: »Bůh stvořil člověka ze země, a dle obrazu svého učinil ho . . . Stvořil z něho pomocníci podobnou jemu; radu a jazyk i oči i uši i srdce dal jim k vymýšlení, a uměním rozumu naplnil je. Stvořil jim umění ducha, smyslem naplnil srdce jejich, a dobré i zlé věci ukázal jim. Položil oko své na srdce jejich, aby jim ukázal velikost skutků svých, aby jméno svatosti chválili, a chlubili se divnými věcmi jeho a velikosti vypravovali skutků jeho. Přidal jim umění a zákon života v dědictví dal jim. Smlouvu věčnou učinil s nimi a spravedlnost i soudy své ukázal jim. A velikost cti jeho vidělo oko jejich, a čest hlasu slyšely uši jejich, a řekl jim: Pilně se varujte všeliké nepravosti.« (Sir. 17.)

A napomíná-li sv. Pavel křesťanů, aby se oblekli v člověka nového, podle Boha stvořeného ve svatosti a spravedlnosti, obrací pozornost jejich na prarodiče v ráji, plné milosti a přátelství Božího.

* * *

Dvojí tedy stránku měl ráj: tělesnou a duchovní; a jen takovýto ráj byl člověka důstojen. Neměloť zajisté zevnější pohodlí tělesné býti větší na vnitřnou krasu duše, ba o duši více běželo než o tělo, a měl člověk zevnějšího ráje jen potud býti účasten, pokud zůstane přítelem Božím; hájil si ráje tělesného, háje ráje duševního. Už tenkrát platilo slovo Kristovo: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti

jeho, a toto všecko bude vám přidáno. (Mat. 6, 33.)

Jakmile však dopřál člověk sluchu duchu zěmu, jakmile zhřešil, jakmile pozbyl ráje duševního, pozbyl ihned i ráje tělesného, vyvržen jest z něho, octl se mezi trním a hloží. Ráj jest ztracen. Podnes ukazuje se hora Ararat, na níž stanula po povodni světa archa Neomova; podnes ukazuje se hora Sinai, na níž učinil Hospodin skrze Mojžíše úmluvu s národem israelským, na níž zejména oznámil desatero přikázání; avšak marně pátráno po místě, na němž byl Bůh vzdělal ráj; jest ztraceno!

Lidé se ovšem pachtí znova ráj si zbudovati; avšak chtějící ráj pozemský bez ráje duševního, bez ráje milosti Boží, pachtí se nadarmo. Ďábel, jehož závisť první ráj ztracen, obluzuje lidi, slibuje jim ráj na zemi, aby je okradl i o nebeský ráj; obluzuje lidi trojí žádostivostí: žádostivostí očí, žádostivostí těla a pýchou života; ale všecek tento trojí ráj jest jenom blud a klam.

Bloudi a klamán jest, kdo se pachtí po penězích a statcích pozemských, aby si jimi založil ráj. V ráji byl klid a pokoj; avšak hromadění peněz a statků přivodí mnoho nepokoje, trudu a starostí; touha srdce chtivého takovýchto věcí podobá se trní, jež bolestně píchá; úcta k Bohu ustupuje modlářskému zbožňování peněz; a což jest poštějšího nad modlářství! Tohot nebylo v prvním ráji. A tak platí o lidech zaslepených žádostivostí očí slovo Žalmistovo: »Zesnuli snem svým a nic nenalezli všichni muži bohatství v rukou svých.« (Ž. 75, 6.) Za života měli trní, na věčnosti nemají ničeho!

Hnusnější nad žádostivost očí jest žádostivost těla; snižuje člověka pod němou tvář; její rozkoš trvá chvílenku, ale hnus z ní pozůstalý a duševní zpusťlost dlouho, velmi dlouho hloďají.

Sám Hospodin praví, že cestu člověka takového oplete trním — (Os. 2, 6.)

Konečně ani pýcha života nezbuduje pozemského ráje. K jakým smělym činům svádí pýcha! Kolik krvavých bojův a bitev způsobila pýcha králův a panovníků! Co sil tělesných a duševních napínáno, aby se učinila zadost pýše! Kolik mozolů na rukách, co potu na čele nuzného pracovního lidu obětováno pýše tvrdých zaměstnavatelů.

Takovouto nespravedlivou cestou marně se buduje ráj. Však i všeliká jiná snaha a tužba po ráji pozemském marna jest a nicotná. Budiž si sebe více výzkumů ve vědách, průmyslu a umění ještě učiněno, buďtež si zemím sebe lepší ústavy dány, buďtež si sebe lepší ložiska zlata a stříbra objevena — pozemský ráj nikdy a nikdy nebude už zbudován; jest ztracen.

II.

Zatím, co se lidé na zemi sháněli po vidinách štěstí a dychtivě si budovali klamně ráje, vyhlédnut v nebi druhý Adam, větší prvního, jenž se chystal nový, pravý ráj, ovšem jiného druhu, založiti na hříšné a nešťastné zemi. Týmž Písmem svatým, jež nám zřetelně vypravuje, že první ráj neodvolatelně a navždy ztracen, zaznívají hlasy svatých proroků, věstících nový ráj, jenž oblaží dítky Boží, prorokujících, že se pustina obrátí v zeleň, že meče budou překovány v srpy, že beránek i tygr klidně budou spolu přebývat. Hlasy prorocké korunuje sv. Pavel tímto výrokem: »Učiněn jest první člověk Adam v duši živou, poslední Adam (Kristus) v ducha obživujícího. První člověk byl ze země, zemský; druhý člověk — Kristus — s nebe, nebeský.« (1. Kor. 15, 45. 47.)

Ano, nový Adam jest božský Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus; však se ve mnohé příčině podobá prvému

Adamovi. Jako tělo prvního Adama přímo od Boha učiněno z nevinné dosud země, tak i tělo Pána Ježíše přímo od Boha zázračným způsobem utvořeno z přečistého těla neposkvrněné a přesvaté Panny Marie. Jako první Adam těšil se panství nad všelikou zemí a obyvateli jejími, tak i Kristus Pán neobmezené měl panství nad přírodou; jen pomněme jeho zázraků! Jako první Adam spáchal hřích v zahradě, tak druhý Adam, Pán Ježíš, začal svou smrtelnou úzkost v zahradě Getsemanské, a pokáním za hřích v zahradě rájské spáchaný pochován jest v zahradě na hoře Kalvarii. Trní a hloží stalo se údělem prvního Adama, bolestná koruna trnova zranila přesvatou hlavu druhého Adama. Šestý den stvořen první Adam, šestý den zemřel druhý Adam. Odpoledne stížen první Adam kletbou Hospodinovou, odpoledne — o třetí hodině — zrušil druhý Adam kletbu onu. Zahradníkem spatřujeme prvního Adama, zahradníkem zjevil se vzkríšený Pán Ježíš Maří Magdaleně.

Známe tudíž druhého, lepšího Adama. Kde jest jeho ráj?

* *

Ráj Páně začíná zde na zemi a dochází náplně na věčnosti. Země jest jenom předstíní ráje nebeského. První péče Kristova netýká se těla, nezahrnuje nás tělesným pohodlím, neslibuje štěstí pozemského, nestele nám na růžích; a kdyby to i učinil, nebyli bychom tím už v pravdě blaženi. Ráj Kristův týká se především duše. Proto pohrdli Pánem Ježíšem smyslní, tělesní židé; proto nedbají Krista Pána smyslní, tělesní lidé našich časů; drze vyčítají: »Křesťanství nečiní národů šťastnými; křesťanstvím nepřestal rozdílnost mezi bohatými a chudými, mezi vznešenými a nízkými; nechceme ho!«

Ráj Kristův týká se především duše. Duši Kristus osvěcuje, duši hříchu zba-

vuje, duši povznáší k důvěrnému přátelství s Bohem, duši vrací pravý život, duši chce oblažiti věčným životem, kteréhož jednou i tělo, čisté, svaté tělo má býti účastno. K tomuto však spojení duše s Bohem účinněji přispívá více strast tělesná než všeliké pohodlí těla zde na zemi, všeliký všeho dostatek; proto blahoslavi Kristus Pán na prvním místě chudé duchem, blahoslavi dále plačící a lkající, blahoslavi ty, kdož protivenství trpí pro spravedlnost.

Pozemským rájem Kristovým jest církev svatá. Daleko namáhavější a těžší nežli stípení prvního ráje bylo založení druhého, založení církve sv. Církev svatou založil Pán Ježíš svou nejsvětější krví, církev svatá jest plodem jeho námah, utrpení a smrti, v církvi svaté vztýčil kříž stromem života, a jeho nejsvětější tělo, jež se den ze dne na našich oltářích obětuje, jest ovocem stromu kříže. V církvi řine pramen božské pravdy, jenž osvězuje žiznivě duše; řine evangeliem, řine celým Písmem sv., řine ústním podáním, řine ustavičným kázáním. V církvi svaté řine nepřeborný pramen milosti sedmerem svátostí. V církvi svaté božský dobrý Pastýř přelaskavě pase ovečky, duše lidské, proměňuje syny a dcery lidské v dítky božské. Třebas že se ani v církvi nenedostává strastí a protivenství, však láskou Páně stávají se závdavkem libého věčného odpočinutí na srdci Božím v království nebeském. Jako kdysi první člověk počínaje rájem měl si všecku zemi podrobiti, tak po všecky věky křesťanské vycházejí z církve svaté bohonadšení věrověstové, důstojní nástupcové svatých apoštolů, vycházejí do všech končin světa podrobit celé zemi sladkému jhu Kristovu.

Zdaž není tudíž církev sv. zdárným zobrazením prvního ráje? »Právnem nazývá se církev rájem«, praví sv. Augustin, »shromáždžuje nás v lůně lásky Boží.«

»Překrásnou zahradu jsem nalezl«, volá sv. Bernard, »duši vchází se do ní.«

V tomto ráji církve svaté jsme se sice nenarodili, tak jako ani Adam se nenarodil v ráji, nýbrž mimo ráj, a teprv potom od Hospodina do ráje postaven; narodili jsme se ve hříchu dědičném, a teprv křtem sv. do církve jsme postaveni, uvedeni. V církvi prožili jsme bezstarostné jitra života, v církvi mile plynuli dnové našeho mládí, v církvi svaté má býti konána pozemská naše pouť, a až nám v hodině smrti vypadne z ruky poutnická hůl, máme vejíti do ráje nebeského, do slávy věčné; má se na nás naplniti připověď Páně: »Tomu, kdo zvítězí, dám jísti ze stromu života, který jest v ráji Boha mého.« (Zjev. 2, 7.) Máme býti přidružení těm, o nichž napsal miláček Páně: »Stojí před trůnem Božím a slouží jemu dnem i nocí ve chrámě jeho, a ten, který sedí na trůně, přebýváti bude nad nimi. Nebudouť lačněti, ani žízni více, a nebude bítí na ně slunce, ani žádné horko; nebo Beránek, který jest uprostřed trůnu, pásti je bude a dovede je k studnicím vod života, a setře Bůh všelikou slzu s očí jejich.« (Zjev. 7, 15.—17.)

Blaze, třikrát blaze nám, že za ztracený ráj pozemský vzházeli nám věčný, ráj nebeský. Avšak pomněme slov Spasitelových: »Království nebeské trpí násilí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je.« (Mat. 11, 12.) Pomněme slov těch a chutě přemáhejme hřích a hříšnou náklonnost, chutě a srdnatě hleďme si ctnosti, třebaš i mučnická smrt nám hrozila. Považme, čeho všeho se odváží vojevůdce se svým vojskem, aby dobyl některé krajiny, některé země! Což jest taková píď země proti otčině nebeské?

* * *

V celé ústavě překrásného chrámu Šalomounova v Jerusalemě nebylo ka-

mene, jenž by nebyl býval dokonale uhlazen; a přece na hoře Morii, kde chrám ten se budoval, nebylo slyšeti klepání seker a kladiv; bylyť kameny ty jinde, na jiném místě otesány a uhlazeny.

Podobně do ráje věčného, do chrámu nebeského nikdo nebývá připuštěn, jenž nebyl takřka otesán, uhlazen, obroušen soužením a svízelí; toto však hlazení, broušení neděje se v nebesích, ale zde na zemi, v slzavém údolí, kde každému jest nésti kříž chtěj nechtěj; neboť jako slunce na všechny lidi vychází, na všechny lidi svítí, tak přichází i kříž a trápení na všechny bez rozdílu, na staré i mladé, na bohaté i chudé, na urozené i nízké, a není času, není místa, není stavu, kde by nebylo protiventství, kde by nestál hořký kalich. Blaze duši, která ochotně přijímá kříž z rukou Spasitelových; blaze duši, která v bolestech a soužení takto si rozjímá:

»Nevinný, nejvyšší svatý Beránek Boží, nejdražší Spasitel ráčil pro mne tolik trpěti, a já bídný hříšník neměl bych ničeho nésti? Nesmrtelný Spasitel na nejsvětějším těle svém tak jest utrápen, že nebylo na něm mistečka zdravého, a já na hříšném, odbojném, smrtelném těle neměl bych bolesti pocítiti?

Nejslavnější král francouzský, svatý Ludvík, zajat na křižácké výpravě do svaté země, zajat a do žaláře uvržen. Mnoho mu bylo strádati. Jednou byl poněkud smuten, že ho železné okovy zle svíraly. Pozoroval to přítomný strážce mohamedán a pravil potupně:

»Proč pak jsi smuten ve svých okovech? Vždyť se klaníš Bohu, jenž pro tebe visel na kříži!« Střelou dotklo se toto slovo srdce králova; pokořil se Bohu a už nikdy si nezasteskl v žaláři.

Jak mnohému křesťanu mohli bychom volati: »Proč jsi tak smuten v nouzi a

chudobě? Vždyť se klaníš Bohu, jenž neměl, kam by hlavy položil! Proč tak přílišné pláčeš a naříkáš nad nevěrností lidskou? Vždyť se klaníš Bohu, jenž byl

zrazen od vlastního apostola Jidáše a od sv. Petra zapřen!

Nuže vždy a vždy „Sursum corda — Vzhůru srdce!“ FR. JAKOVSKÝ.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z České Lipy. Dle učiněného slibu vzdává tímto veřejné díky božskému Srdci Páně, nejbláh. Marii, Matce ustavičné pomoci a sv. Alfonsu za vyslyšení několika prosb

čtenářka „Školy“.

Z Únanova. Trpěla jsem 20 roků těžkou nemocí. Na přimluvu božského Srdce Páně a Panny Marie jsem byla do 8 dnů ve znojenské nemocnici pod opatrováním velectihodných milosrdných sester úplně uzdravena.

A. N.

Od Jilemnice. Byli jsme ve velkých nesnázích postaveni. I utekla jsem se s prosbou k nejsv. Srdci Pána Ježíše, aby nám podle vůle Boží pomozeno bylo. Vykonal jsem devítidenní pobožnost a prosila jsem též Matičku Boží a svatého Antonína Paduanského. Též jsem slíbila, že to uveřejním v některém časopise, budu-li vyslyšena a já z plna srdce vděčně volám: Chváleno, ctěno, velebeno buď nejsv. Srdce Pána Ježíše a neposkvrněné Srdce Panny Marie až na věky. *A. R.*

Ze Slavonína. Milosrdné sestry III. řádu sv. Františka z As. v zemské nemocnici na Nové ulici u Olomouce vřelě díky vzdávají božskému Srdci Pána Ježíše a sv. Josefu za šťastné vyřízení záležitosti.

A. Sch.

Ze Staré Boleslavy. Nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, jeho neposkvrněné Matce Panně Marii, sv. Josefu, mocnému přimluvčímu ve všech potřebách a sv. Antonínu Paduanskému za značné zlepšení mého zdraví, jakož za pomoc v jisté záležitosti, která se mého bratra týkala a mnohé jiné obdržené milosti, po déle trvající modlitbě; a protož neskončená čest a chvála nejvyšší Srdcem Pána Ježíše a Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému.

čtenářka „Školy“.

Ze Švábenic. Podruhé letos veřejně díky vzdávám sv. Josefu za vyslyšení v důležité události. Uveřejněním tímto splňuji svůj slib.

A. J.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Placidus Buchta.

Řím a Itálie. Již častěji jsme měli příležitost poukázat na těchto místech na zvláštní pozornost, které se u zednářsko-liberálních listů těší soukromé jmění papeže Lva XIII. Celé báje roztrušují se o něm po světě. Jest ovšem jisto, že sv. Otec obdržel v době svého dlouhého panování, zvláště pak u příležitosti svých rozličných jubileí, veliký počet darů na bohoslužebných rouchách a penězích.

Z Vatikánu putuje však většina toho, co věnovala katolická láska Otci křesťanstva, ihned zase do rukou missionářů nebo potřebných duchovních osob a ústavů. Je tedy holou lži zpráva, jakoby pro tyto dary mělo býti zřízeno ve Vatikáně nové museum, nalézat se tam z nich nyní pouze nepatrná ještě část. Co pak se týče tohoto jmění, můžeme říci s plnou jistotou, že jest sv. Otec

odkázán jen na Petrův haléř, plynoucí z lásky věřících. Dokázal to pádně na posledním německém katol. sjezdu kolínský světící biskup Dr. Schmitz. Slova jeho však, kterými se vyslovil o Rakousku, jakoby příspěvky svými na haléř Petrův zůstávalo velice pozadu za zeměmi jinými, uvéstí sluší rozhodně na pravou míru. Musejí se zde patřičně uvážiti všechny okolnosti: chudoba některých rakouských krajů, dále náboženská vlažnost panující namnoze ve vrstvách tak nazvaných vyšších, a jiné a jiné ještě věci... než i taktó nesmí býti postiženo Rakousko v záležitosti této hanou; právě naopak, říše naše příspěvky k účelům náboženským zaujímá jedno z nejprřednějších míst, a to mezi všemi státy. Slova nejč. světícího biskupa nemusejí ovšem při tom vyzněti docela na prázdno; poukazující na trudné peněžní poměry apoštolské Stolice, učiní zajisté hluboký dojem na srdce katolická a povzbudí k zvýšené obětavosti. Jestliť svobodný, neodvislý papež, mluvíme-li v lidském smyslu, životní podmínkou pro církev.

Rakousko. Ve chvíli, kdy berou řádky tyto do ruky, prožili již zajisté dokonale čtenářové naši hrozné dojmy, kterými otřásla se v polovici září celá naše veleříše, známa jest jim jistě i s velikou řadou okolností zdrcující zpráva, že Její Veličenstvo **císařovna Rakouská Alžběta byla dne 10. září v Ženevě úkladně zavražděna.** Vrahem jejím jest anarchista Luccheni, rodem Ital. Zločin královraždy, který zděšením a zármutkem naplnil nejen Rakousko, ale vůbec všechny země, vybízí bezděky k úvahám o zbědovanosti, jakou postižena jest nynější společnost. »Ani Boha, ani Pána!« jest heslem anarchistů, jaké tedy vyhlídky otevírají se do budoucnosti, nebude-li zločinným snahám těmto řádně

sáhnuto až na sám jejich kořen!? Zavraždění císařovny rakouské může v tomto směru sloužiti za veledůležitý mezník. »Tragická - mrt císařovny Alžběty«, píše jistý časopis, »bude mítí jistě ten účinek, že všechny konstituční státy, ať jsou monarchiemi nebo demokratickými republikami, budou bedlivěji přihlížeti ke svým povinnostem.« Nejrozhodnějším činitelem bude ovšem v této věci způsob, jakým k blahu lidstva a k zachování mravního i společenského pořádku postupovati se bude v bedlivějším plnění veřejných povinností. A tu podrží asi trvalou platnost toto: »Kdo první zvolal: **Není Boha**, ten způsobil anarchismus.« A kdybychom se dále tázali: Kdo pak volá anebo učí: **Není Boha?** pak by zněla odpověď hlasem tisícerym: »**Nejvyšší školy!**« Jest zajisté v této chvíli velmi málo vysokých škol, na nichž by se zjevně i skrytě neučilo: **Není Boha!** Vrcholem dnešní německé filosofie jest: **Není žádného zla, není rozdílu mezi dobrým a zlým, ctnost jest přeludem, milosrdenství bláznovstvím.** A tu prostý rozum táže se dále: Kdo ale takové učitele na nejvyšší učitelské stolce dosazuje? Kdo si vyhradil to právo? Zde stojíme před branou, která vede do paláců. Celý svět dnes volá: »**Na šibenici s kralovrahy!**« — a my voláme zde: »**Dolů se stolicův učitelských s učiteli neznabožství; s učiteli, kteří ať veřejně, ať nepřímou neb tajně podřívají náboženství, vážnost a vliv katolické církve!**« Učitelské stolce universit staly se stolicemi morové nákazy, která se šíří vždy více a hloub do nejširších davů. Byla to hlava korunovaná, která, vyváznuvši šťastně ze dvou úkladných útoků na život, zvolala: »**Zachovejte lidu náboženství!**« — Dne 7. září t. r. zemřel hrabě Fr. Falkenhayn, jehož jméno

známo jest s dostatek každému, kdo sledoval poněkud proudy politického života v Rakousku. Zesnulý, jehož heslem bylo: „Pro Boha, císaře a vlast“, byl horlivým, ba v prvé řadě horlivým katolíkem. Sledoval každé katolické hnutí s největší pozorností a nebylo snad žádného významnějšího shromáždění katolíků dolnorakouských, aby nebyl buď jeho spolusvolavatelem anebo aspoň účastníkem. Byl stědrým podporovatelem katolických spolkův a katolického tisku. Byl ušlechtilý a milý povahy, která získává si jen přátele, a poněvadž byl mužem spravedlivým vůbec, byl také spravedlivým k národu našemu. Budiž mu čestná pamět! — Ohlášený na těchto místech již sjezd českých katolíků v Praze odbyl se nadšeně a za účastenství, kterého se nikdo ani nenadál. Nyní budeme žiti v jeho důsledcích, které hlavně zjevití se musejí v důkladném zorganizování katolických spolkův a jednot. Zorganizovati laiky všech stavů, muže i ženy, jinochy i dívky, zasévati do nejširších vrstev lidu zrna, z nichž vyklíčí nepoddajné a přesvědčením prosáklé katolické

uvědomění, toť ovoce, které kež zdárně přinese ruch a nadšení pražského našeho sjezdu!

Německo. Pětačtyřicátý katol. sjezd německý v Krefeldu čítal účastníků více, než kterýkoliv jeho předchůdce. Mluví se o 30.000 návštěvníků, kteří se vystřídalí během 4 dnů jeho trvání.

Rusko. Z úst cara ruského zazněl poslední dobou posud neslýchaný výzev, hlas v ozbrojené Evropě naprosto cize se ozývající a volající po všeobecném odzbrojení. Vysilující zbrojení, které vyssává z národů nejvíce životní mizy, možno považovati opravdu za svrchované mezinárodní neštěstí, zda-li se však podaří je odstraniti, dosud lze vážně pochybovati, zvláště když panovníci ve věci této nejsou nikterak svornými. Nejvíce se německý císař Vilém II. odzbrojení žádoucím protiví. Jako význačnou okolnost v celé této záležitosti sluší připomenouti, že ku konferencím míru, které byly následkem vyzvání ruského cara, nebyl pozván papež Lev XIII., ač mu všim právem přední místo tam příslušelo. Příčinou prý byly poměry mezi vládou ruskou a Vatikánem.

Napravení veřejných pohoršení.

(Hlavní úmysl.)

Když se blahoslavená Panna Maria zjevila dvěma pastýřským dětem na hoře la Salette, žádala bez přestání pokání na odvrácení hněvu Božího. Ona, tolik mocná Prostřednice naše, chtěla zadržeti ruku Soudce nejvyššího spravedlivého, jenž rozhněván nad nepravostmi a zločiny lidskými, chtěl trestati přísně, a proto zvolila si dvě děti, aby jménem Ježíma napomenuly lid k pokání, aby odvrácen byl hněv Boží. Tenkrát ovšem byly také nepravosti více než jindy rozšířeny, pohoršení byla též veliká, nestydatosti též velmi četné, ale nebyly tak rozšířeny a téměř na odiv stavěny, jako za dnů

našich. Nyní již se nepravost neskrývá, nýbrž drze vychází ven na veřejnost; dříve se ještě lidé hanbili za hříchy své, nyní se jimi chlubí a vychvalují, jakoby bláhově ti lidé hledali v tom největší slávy nebo zásluhy své!

Kdož vypočte všechny ty hříchy, které spáchány bývají, a všechna pohoršení, jaká si vespolek dávají lidé! Veřejná urážení Pána Boha množí se co den více. Veřejná přestoupení přikázání Božích a církevních, pohrdání svatým náboženstvím a církví, bezbožnosti, prostopášnosti, svatokrádeže objevují se každodenně očím našim. A co horšího jest, pohoršení, jež stane se na místě jednom, bývá novinami se zvláštní zajímavostí rozneseno po všem světě. A není, kdo by tento zhoubný proud zastavil! Bohužel tak daleko to dospělo, že i šlechtěná císařovna naše Alžběta úkladnou rukou zločince zavražděna byla. Co bude dále, bude-li se tak stále pokračovati?

Rouhání, posměch z náboženství, tupení církve Kristovy slyšeti napořád z úst bohaprázdňých lidí, a co více: nepřátelské noviny zuří ještě více v tisíci výtiscích proti Bohu a proti církvi, zbudované na skále. Bylo tak dříve? Ano musíme se tázat, zdali a jak vůbec to možno, že bez trestu něco takového se díti může! Jakoby celé peklo se bylo rozléto na potupu a pohanu jména Božího!

Pohlédneme na svěcení neděle a dne svátečního! Mnozí o službách Božích ani slyšeti nechtějí, jiným opět nenapadne jíti do kostela na kázání a na mši svatou, jiní docela stráví den Páně v hospodě u plné sklenice nebo u karet, v křiku a hlomozu. Jiní zase myslí, že nestačí ku práci šest dnů, jak Bůh ustanovil, a pracují i v den Páně, aby více vyzískali, a tak bývá den Páně místo svěcen, znesvěcován a pohoršením veřejným zhanoben.

Což čtvrté přikázání Boží bývá plněno? Jen pohlédneme do rodin a vizme tu rozervanost lidí pod jednou střechou bydlící! Jaká to neposlušnost, jaká to zpuřnost synův a dcer naproti ustaralým rodičům! Už to vypadá tak, jakoby rodiče měli poslouchati své děti a ne tyto rodičů svých. Nahlédneme do dílen a továren, kde jest, prosím, pravý křesťanský poměr zaměstnavatelův a dělníků jejich? Všude, všude poměr Bohem ustanovený jest porušen zlobou lidské vůle. A co to pohoršení, co zla pochází z toho pro celou společnost lidskou.

Poslechneme jen na chvílenku lidi při práci nebo ve schůzce, a brzy zacpeme si uši a utečeme, abychom neslyšeli toho hrozného klení, nadávání surového a nestydatého mluvení. A čím více kdo nestydatou hubu otevírá, tím více cítí se býti jakýmsi hrdinou. Mnohý v takovém chvástání hledá svou slávu a blýská svou »vzdělaností«. A co horšího jest, že těmi řečmi kažena a pohoršena bývá i nevinná mládež. A těch vražd a sebevražd, loupeží, krádeží, co těch jest! A pak se ještě o tom vykládá, v novinách píše celé sloupce o nejhorších věcech, aby se to jen všichni lidé hezky dověděli, a by pohoršení bylo hezky vymalováno a po celém světě rozšířeno.

Nechceme mluvit i o opilství a chlipnosti, poživavosti a prostopášnosti, o tom se každý přesvědčuje co chvíle, jak jsou rozšířeny nejen ve městech, ale i na venkově a jaké pohoršení působí! V pravdě dospělo to již tak daleko, že člověk ne ctností a dobrým skutkem, ale hanebností a hříchem se obírá, za ctnost se takřka stydí a hříchem se vychloubá.

Jakou tu máme my, členové Apoštolátu modlitby, velikou a těžkou úlohu, napravití tolik a taková pohoršení! My máme čest a chválu Boží vyhledávati

všude; máme pečovatí o spásu našich spolubližních, máme napravití všechny urážky Bohu činěné, aby nebyla vyčerpána trpělivost a shovívavost Boha nejvyššího spravedlivého.

Jak máme vždy a všude Pánu Bohu čest a chválu vzdávati za všechna ta rouhání a ty urážky hrozné! Jak vroucně máme se modliti »Posvět se jméno Tvé«, aby skutečně jméno Boží bylo vždy a všude chváleno a velebeno. Jak máme dbáti svědomitě svěcení dne Páně, aby Pán Bůh jak z jedné strany má samý zármutek, měl z naší strany zase radost nad horlivostí naší ve slyšení slova Božího a nejsvětější oběti mše svaté.

Zvláště dbejme největší úcty a pobožnosti k Ježíši Kristu v nejsvětější Svátosti oltářní, tu Jemu se v pokorě klaňme a odprošujme Ho ustavičně za všechny urážky Jemu činěné. V čem zlí lidé Pána Boha uráží, v tom hleďme zadost učinit v konání dobrého a obětujme mše svaté, svaté přijímání, klanění se nejsvětější Svátosti, kající skutky své, posty, almužny za napravení veřejných pohoršení na světě. Naše síla proti zlému budiž upřímná pobožnost k nejsv. Srdci Pána Ježíše, které tolik urážek snáší a tolika pohaněním naplněno bývá, a přece nepřestává smilovati se nad námi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za napravení nesčetných pohoršení veřejných, kterými urážen býváš, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode. orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Za každé veřejné pohoršení ihned nejsv. Srdci Páně zadost učiniti.

Úmysl v listopadu: Láska k chudobným.

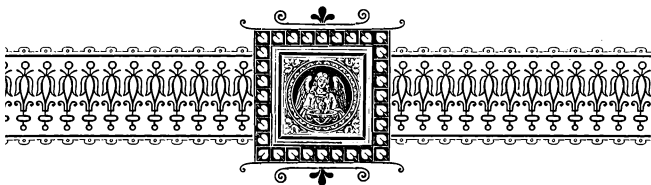

Ročník XXXII.

1898. — Číslo 11.

Škola Božského Srdce Páně.

Vzpomínka na božské Srdce Ježíšovo je pramen útěchy a radosti. Ó jak dobře je bydlet v něm! *Sv. Bernard.*
Budu mluvit k Srdci Ježíšovu a dosáhnou vše, čeho si přeji. *Sv. Bonaventura.*

Rozluka se světem.

Již nelze dlít, již musím jít,
Již konec volá přísně;
Los kostky zve, smrt v patách jde;
Jsou ostatní to tísňe;
Buď s Bohem svět i čáky květ,
Zvuk poslední hrá písně.

Ó slunko, svěť, svět pořád říd,
Mně osud dlíti nedá;
Vždy s úsvitem choď blankytem,
Mně záře tvoje zbledá;
Noc připadá, louč uchřadá,
Loď přístavu již hledá.

Jež přejaro zníš, kytaro,
I planety vy bludné!
Vy hvězdičky, ctné zřeničky,
Nechť vnučkám svit váš rudne!
Smrt rubáš tká, již příkaz zrá
Mně na kometě trudné.

Zdráv mnohokrát, zdráv nastokrát,
Zdráv světe, prohlý květe!
Zdráv lamavče, zdráv klunavče,
Jenž nástrahy všem plete.
Ty oblouzel a obouzel
Mne v lesti a lži kleté.

Vy přestkvoucí a lesknoucí
Již žijte domy taky,
Jež ve zlatě a v šarlatě
Se pnete nad oblaky!
Jest skrovná část, v níž chce mne klást
Smrt provázená draky.

Vy děvice, jichž tkanice
Mne opoutaly pevně,
Vy obrazy a nákazy,
Jenž ssály jste mne zjevně!
Ach! oči mé, zle sočivé,
Stín zhasíná již hněvně.

Již ples a hra, vše zábava
A písně o zlé lásce,
Již tální přeč vše nebezpečí,
Již volá Boží hlásce:
Jsi mrtvola, jdi do kola,
Smrt káže, lidstva zkázce.

Tuď zdrávo buď, Bůh tebe suď,
Ó neblažené tělo,
Jež v radosti a žalosti
Vždy se mnou podíl mělo!
Slast nebo kříž nás čeká týž,
Jaks se mnou život dělo.

FR. SUŠIL.

Trpící Srdce Páně.

Smrt obyčejně usmíruje i největšího protivníka, a proto není nic ukrutnějšího, nic nečitelnějšího nežli se umírajícímu ještě vysmívati a na jeho strašných bolestech se pástí. A právě této krutosti musil Spasitel nás v posledních hodinách života svého zakusiti. »Ti, kdož kolem kráčeli, rouhali se jemu, ukřivující hlav svých a říkajíce: Ha ha, který rušíš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vzděláváš, pomozíš sám sobě; jsi-li syn Boží, sestup s kříže!« (Mat. 27, 39.) Tak jej tupili, tak vytýkali mu jeho nynější malomoc a není, kdo by cítil s ním, kdo by srdce měl pro jeho útrapy a bolesti! A to jsou jen lidé lhostejní, kolemjdoucí, kteří na smrti Páně podílu neměli; jestliže tito Spasitele tak haní, tak se mu posmívají, co si teprve máme pomyslit o zlobě zapřísáhlých nepřátel Ježíšových? A vskutku, byly pohany metané z úst fariseův a zákonníků zmiřujícímu Vykupiteli v tvář daleko horší a trpčí. Vždyť i pro jeho dobročinnost, jeho milosrdenství k trpícím vysmívají se mu řkouce: »Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže. Jestliže je král israelský, ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme jemu; doufáš v Boha, ať ho nyní vysvobodí, chce-li mu, neboť pravil: Syn Boží jsem.« (Mat. 27, 41—44.) Ó těch nešťastníků! Kdežto nevědomky potvrzují jen, co dávno žalmista o Pánu předpovídal: »Všichni vidouce mne posmívali se mi: mluvili rty a hýbali hlavou a říkali: doufáš v Boha, necht' jej vytrhne, necht' ho vysvobodí,

poněvadž chce jemu.« (Žalm 21. 8.), popírají netoliko božství a moc Kristovu; ba tropí si žerty ze zázrakův i důvěru v Boha uvádějí v posměch. Netoliko Krista vyzývají potměšile, aby zázrakem k vůli nim ukázal božství své, nýbrž i Boha Otce samého všetečně vyzývají, žádající zázraku na něm. — Avšak ani na té pohaně nebylo ještě dosti, i vojáci musili si z něho kratochvilu učiniti. Svätý Evandělista vypráví: »posmívali pak se mu i vojáci, přistupující a podávající mu octa a řkouce: jsi-li král židovský pomozíš sobě«. (Luk. 23. 36.) Jak laskavé asi toto volání bylo, uznáme, pozříme-li, jak suroví byli vojáci římsí!

Ba i vyvrhel lidské společnosti, jeden z lotrů na kříži pnicích, rouhal se jemu vyzývaje ho, aby pomohl sobě i jim. Jak asi zranily pohany tyto citlivé Srdce Páně! Ze všech stran sy-palo se naň zlořečení z úst lidí všelijakých! Ó jak si asi vzpomínal Pán náš na proroctví o sobě obsažené v žalozpěvech Jeremiášových: »Nasyčen bude pohaněními.« (Pláč Jerem. 3. 30.) Ó Pane náš, jak dlouho ještě snášeti chceš taká muka srdce svého! Kdy potrestáš již zlotřilé vinníky přísným a zaslouženým trestem? Tak se ptáme my, ale Srdce Páně myslí jinak. Nemyslí na trest, ale na lásku! Neboť slyšíte, Pán otvírá ústa svá, chce mluvit, a slova jeho odhalují nám nový zdroj utrpení, utrpení lásky, která mu vždy jen nevdek a bolest způsobila.

Slyšíme jenom první jeho slovo na kříži! Jaká to láska k židům a hříšníkům

jeví se ve volání prosebném: »Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí!« Ejhle v Srdci Páně je ještě dosti místa pro tyto nevděčníky, když byli toto nejsv. Srdce tak zranili! Pán náš slyšel slova lidu svého, jimiž jej zavrhl tento nevděčný lid v nádvoří Pilátově, slyšel jejich hroznou kletbu, kterou na sebe svolávali: »Krev jeho přijď na nás a na naše syny«, a přece nezaněvřel na ně, přece pamatuje na ně, modlí se za ně, a to hned na počátku. Oni, katané jeho, kteří nemohli se dočkat, až ho uvidí na kříži, jsou první, za něž prosí Syn Boží Otce svého, aby se nad nimi smiloval a hrozné hříchy jejich k vůli oběti jeho jim odpustil. »Otče, odpust jim!« Ba tak milostiplné jest Srdce Páně, že omlouvá ještě hříšníky, aby spíše Boha k odpuštění naklonil, omlouvá je: vždyť nevědí, co činí! Ó jak to ohromný rozdíl mezi Srdcem Páně a srdcem lidí! Židé volají: »Ukřižuj!« a Ježíš volá: »Odpust jim«. Židé volají: »Pryč s ním, umřti musí a Pán za ně prosí »Odpust jim to, Otče, nevědí, co činí«. Lze si něco milostnějšího, něco vznešenějšího, něco více božského mysliti? Nejeví se právě v prvním tomto slově Páně Velebnost božská, která nesmírně vše lidské převyšuje, láska, s níž se nic na světě porovnatí nedá?

Ano, Spasiteli náš, my rozumíme slovům Tvým, rozumíme řeči Srdce Tvého a spojujeme prosby své s Tvou: »Otče na nebesích, odpust jim! Měj slitování s nešťastným národem židovským, pohled a navštiv vinici svo « (Žalm. 79. 15.), smiluj se nad nešťastným tímto lidem, na němž hrozná kletba lpí, který na celém světě rozptýlen jest; hrozná byla vina jeho, ale i hrozný jest trest za to. »Setři, ó Pane, setři lidu toho, zdali na věky ho zavrhneš?« (Žalm. 76. 8.) Upomeň se, Pane, že nám spása z tohoto lidu vyšla, že Syn Tvůj a přesvatá Matka

jeho z jejich kmene vyšli, odpust jim. Ovšem zavrhli Syna Tvého, zhaněli jej, na kříž přibili, ale, Pane, nejsme i my tolik vinní jako oni? Nezapírali jsme i my Syna Tvého hříchy svými jako oni ústy, netrápili jsme jej neposlušností a vzdorem nepřibijíme jej znovu na kříž? Nejsme podobní těm, o nichž píše sv. apoštol Pavel v listě svém k židům (6. 5.) »Křižují sobě Syna Božího znovu a v posměch vydávají: A přece jsi nám odpustil, tolikrát již odpustil! Mohl by i o nás Syn Tvůj říci, co řekl o onom lidu: »Nevědí, co činí«. — Ačkoli Spasitel v řadě první modlil se za ony nepřátele své a národ židovský, přece platila modlitba z části i nám. Jeho prosbě děkujeme za své obrácení a polepšení, jeho modlitbě děkujeme za shovívavost Otcovu. Tak veliká jest laskavost nejsv. Srdce Páně k nám, že nemá na všechny urážky a pohany, kterých se mu i od nás dostává, jiné odpovědi nežli modlitbu o slitování a odpuštění. Ó přestastný lotre na pravici! Tys byl prvním, jenž jsi porozuměl slovům umírajícího Krista, tys byl prvním, jehož srdce proniklo volání Kristovo za odpuštění a milost. Tys byl prvním, jenž okusil ovoce modlitby z oběti Páně! Svědomí Tvé, plné hrůz před smrtí a soudem, protože plné hříchů, pojednou cítí ulehčení, v slovech Páně slyšíš volati Spasitele hříšníkův, a dodav si myslí, obrací se k němu, a pokorně, zkroušeně i s pevnou vírou prosíš: »Pane, rozpomeň se na mne v království svém!« A hle! Spasitel jakoby čekal na prosbu tuto, jakoby již pohotově měl milostiplnou odpověď, praví k němu hned: »Ještě dnes budeš se mnou v ráji!« Druhé toto slovo Páně, kterak jest radosti a naděje plné! První patří všem, druhé určité osobě, a to osobě hříšné. A přece slibuje mu Pán nebe, přece odpouští, a proč? Viděl lhost, viděl upřímnost,

viděl touhu po polepšení, touhu po ztraceném Bohu, touhu po ztraceném nebi! A to dostačí srdci jeho. Za hříchy jeho dosti učinil Pán utrpení a smrtí, co žádá od hříšníka, lotr činil, a proto odpouští, připovídá nebe, a to nikoli, až za čas, až si snad vytrpí trest, nýbrž hned. »Ještě dnes budeš se mnou v ráji«. Úplné odpustění, úplná milost, úplná spása! Ó přešťastný lotře, z tebe stal se milostí Páně první světec. Ó budiž nám příkladem, budiž nám u Pána přimluvcím! My spojujeme prosby svoje s prosbou tvou a voláme k Spasiteli. »Ano, Ježíši náš, Srdce Tvé jsme tolikráte prokláli, hříchy na hříchy hromadili, a Srdce Tvé nás přece miluje, ó rozpomeň se i na nás v království svém«. Ó kterak bychom mohli pochybovat, že by umírající Spasitel na nás nepamatoval? Vždyť i nyní, kdy v hrozných bolestech na kříži pni, nemyslí na nic jiného nežli na nás. Věda, že nás co nejdříve opustiti musí, zdá se k nám volati potěšná slova: »nezanechám Vás sirotky«. Neboť, hle, láska, dobrota a péče jeho zanechává nám a daruje nám Matku a to Matku tak něžnou, tak přelaskavou a pečlivou, že bychom si ani sami lepší Matky stvořiti nemohli. Avšak i tento poslední důkaz lásky nejsv. Srdce Jeho k nám jest zároveň novým důkazem rostoucího utrpení přesvatého Srdce jeho. — Tam pod křížem jeho stojí Matka jeho Maria, Matka bolesti, rozplývající se v slzách, ale přece statečná jako muž, sledovala Syna svého na křížové jeho cestě, a jako u jeho jesliček po narození nejbliže stála, tak chtěla i nejbliže býti jeho lůžku smrtelnému, kříži. Jaká byla asi bolest mateřského srdce jejího na cestě křížové! Každým krokem, jímž se průvod blížil k hoře Golgotské vzrůstal její bol, její úzkost, neboť každým krokem blížila se smrt přemilého jejího dítěte. A nyní stojí pod křížem, na němž její nejdražší,

jediný syn pni, vidí jeho bolesti, cítí jeho trápení v srdci svém, a pomoci nemůže! Sama by se raději na kříž dala přibíti, sama by poslední vyliła krůpěj krve, ale Bůh usoudil jinak. Syn musí trpěti a umřítí za viny světa, a Matka musí trpěti se synem a tak býti mučenicí z lásky k Bohu, z lásky k lidstvu. A kdo vypíše mučnictví toto nekrvavé? »Veliká jako moře jest bolest Tvá,« tak prorokoval již Jeremiáš. (Pláč 2. 13.) Ano jako moře, jest bolest Tvá, neboť jako v moři nesčíslné množství krůpěj jest, tak i srdce Tvoje nesčíslnými ostny bolesti prokláno bylo. Matka bolesti stojí na hoře Golgotské, vidí, kterak zmučeného Syna z roucha svlékají, na kříž kladou, slyší rány kladiv na hřebíky, které ruce i nohy Synovy ku kříži přibíjejí, a každá rána jest ranou do srdce jejího. Vidí ten dav neuprosných nepřátel, slyší jejich pokřikování, jejich hanu, již kydali na božského Syna jejího, slyší řev hrubých vojákův a tichý pláč a vzlykot těch několika přátel a zbožných žen. Toť věru přívál bolesti, toť rána za ranou, i nejsilnější muž by podlehl hrozně této zátopě útrap. Ale Rodička Boží stojí, stojí jako žena silná, statečná pod křížem. Srdce jest sice bolestí zdrcené, ale oko zarosené slzami vzhlíží k nebi, tam čerpá posilu, tam hledá útěchy, tak k nebi vysílá vzdechy své, jimiž sebe i Syna obětuje vůli Otce nebeského. »Ó můj předrahý Synáčku, můj Ježíši, tak Tě musím ztratiti? Musím já Matka Tobě oči zatlačiti? Musím já u lože Tvého smrtelného státi? Ach, co zavinil Synáček můj, že svět jej tak pronásleduje a takým způsobem vraždí? Ó Ježíši, moje dítě, ó Ježíši, moje dítě!

A Spasitel na kříži, Syn ze všech dětí nejlepší, čte dobře v srdci Matky své, ví, že čeká, aspoň na slovíčko z úst jeho, které by si na památku až do smrti uchovala. A Syn tento, jenž

slovo milosti měl pro hříšníky, pro své nepřátele i pro lotra kajícího, tento Syn by neměl naposledy ještě promluvit k Matce své? Ó ano, jen slyšme! Opět otvírá ústa svá umírající Spasitel a volá k Matce: »Ejhle, Syn Tvůj«, a hned na to k Janovi: »Ejhle, Matka Tvá«. Dva stáli pod křížem, jež miloval Pán. Přesvatá Matka jeho a nejmilejší učeník panenský Jan. Jan stojí tam, jakožto zástupce apoštolů, jakožto zástupce věřících, zástupce nás. A tomuto Janovi doporučí Mistr Matku svou, a Jana chce mít Synem Matky své.

»Ejhle, Matka Tvá,« jak útěchy plné to slovo pro nás! Ano, Matko Páně, zde

jsme, my ditky tvé, které sám Syn Tvůj Ti doporučil, k Tobě se utíkáme, k Tobě voláme z vyhnanství svého! Ó jak šťastní jsme, že Tebe, Maria, Matkou Boží, Matkou svou, Matkou milou, pečlivou, mocnou nazývati smíme! Tam, pod křížem, jsi nás zrodila, v bolesti srdce svého největší jsi se stala naší Matkou! Ó zajiště miluješ nás, neboť jsme ditky bolesti, ó kéž bychom i my stále toho pamětlivi byli, Tebe tak ctili, milovali, jako se na děti sluší, Tobě radost činili a skrze Tebe sloužili Tomu, chválili a velebili Toho, jenž nám Tebe za Matku dal, Spasitele našeho Ježíše Krista, Syna Božího!

BOH. HENDL.

Na dušičky.

»Seberte drobtý, ať nezhynou.«
(Jan 6, 12.)

Byl jeden bohatý člověk, kterýž se oblačel v šarlat a v kment, a hodoval skvostně v každý den.« Tak pravil kdysi Pán Ježíš k fariseům, a dále: »Byl jeden žebrák. jménem Lazar, kterýžto ležel u vrat jeho pln vředů, žádaje nasycen býti z drobtů, které padaly ze stolu bohatce, a žádný mu nedával, avšak psi přicházejíce, lízali vředy jeho.« (Luk. 16, 19—22.)

»Stalo pak se, že umřel žebrák a nesen jest od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatce, a pohřben jest v pekle.« — »Pozdvih pak očí svých, jsa v mukách, užíval Abrahama z daleka, a Lazara v lůnu jeho a zvolal: »Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou, a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj, neb se mučím v tomto plameni.«

I řekl mu Abraham: »Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém. a Lazar též zlé; nyní pak tento se těší, ale ty se mučíš. A nad to nade všechno jest mezi námi veliká propast utvrzena, aby ti, kteří chtějí odsud k vám jíti, nemohli, ani od onud sem přijíti.« (Luk. 16, 22.) Ano, tak se to má s těmi, kdož odsouzeni jsou do země tmavé, do země bíd a tenčnosti, kdežto (jest) stín smrti a žádný rád, ale věčná hrůza přebývá.

Tam odtud není žádného vykoupení. Jinak se to má s těmi, již v milosti Boží sice z tohoto světa vykročili, avšak za mnohé poklesky své a hříchy božské spravedlnosti dostatečně zadost neučinili a proto v očistci ještě časné tresty trpěti musí prve, nežli nebeského blahoslavenství dosáhnou. O nich učí církev svatá, že mohou k nám a my že můžeme k nim přijíti. A jak to? Což mohou duše v očistci místo své opustiti a k nám se

na zemi navrátiti, anebo což můžeme my k nim do očiště vstoupiti tak jak kdysi Pán Ježíš do předpekli sestoupil? To nikoliv, ale můžeme jim ku pomoci přispěti, a ony mohou přispěním tím ulevení muk očištěvacích a i vysvobození z nich dojiti. Ano, ty duše v očiště podobají se v duchovním smyslu ubohému Lazarovi, čekajícím na drobtý, a my zde na zemi podobáme se v jistém smyslu bohacím, který se odíval v šarlat a kment a hodoval skvostně každodenně. Či nemůže se každý katolický křesťan, byť sebe chudším byl zde na zemi, každý den oblékati v šarlat a kment drahocenný nekonečných zásluh Ježíše Krista? On krví svou předrahou očištěl duši naši nad kment nejbélostnější; on ji přiodil rouchem bohatým, na němž každá krůpěj drahocenné krve jeho září nad nejvzácnější drahokamy a perly nejskvostnější! I nám dopřáno každodenně hodovati skvostně, ano skvostněji nežli onomu bohacím ve sv. evangelium; neboť kolikrát koliv obcuje nábožně předrahou oběti mše svaté, pokaždé jsme na hostině nebeské a sám Pán Ježíš předkládá nám pravé Tělo své a pravou Krev svou na posvátném stole oltářním za pokrm právě nebeský a proto také nejvzácnější.

Tohoto blaha a štěstí nemají však duše v očiště. Ony nemohou v plameni očištěvacím přiodívati se v šarlat a kment, aby se zalíbily ženichu nebeskému a aby povolány mohly býti v řady svatých nebesťanů k hodům svatebním; ony tam v očiště přioděny jsou ohněm, jimž musí teprv očištěny býti. A nad to nemohou ony žádného podílu bráti na oběti mše svaté; nemohou jako my ho-

dovati každodenně skvostně. A z té příčiny nejsou ony nepodobny onomu Lazarovi ubohému, kterýž leže u vrat přibytku nebeského čeká na drobtý, kteréž padají se stolu boháčova a žádá jimi nasycenu býti.

Než co učinil bohatec žebráku Lazarovi? Ani těch drobtů mu nedopřál, kteréž padaly se stolu jeho, a proto pochován jest v pekle, duši Lazarovu však pojali andělé a uložili v lůno Abrahamovo.

A abychom i my tak učinili, vybízí nás církev svatá zvlášť slavností dnešní a připomíná nám, že jednak povinnost, jednak zas láska nám velí, abychom pamětlivi byli duši trpčící v očiště a jim ku pomoci přispěli. Či proč že svolává dnes věřící své k oběti nejdražší, proč sama koná modlitby a vodí nás ku hrobům přátel a miláčků našich? I jest zajisté, jakoby nám slovy samého Ježíše Krista, promluvenými po zázračném nasycení na poušti, pravila: »Sebeřte drobtý, ať nezhynou!«

Ano, tak vybízí nás církev svatá slavností dnešní, tak nás i prosí duše v očiště, a proto nebudmež nemilosrdní k nim! Jako dnes, tak i dokud a kdykoliv Bůh času a příležitosti k tomu nám dopřeje: sbírejtež drobtý, ať nezhynou, ale občerství duše v očiště trpčící. Když se večer modlíš, kdokoliv jsi, seber drobtý a pomodli se také za dušičky v očiště! Když obcuješ nejdražší oběti, seber drobtý a pamatuj na dušičky v očiště! Když přistupuješ ke stolu Páně, když se postíš, když almužnu dáváš, pamatuj na duše věrných zemřelých: seber drobtý, ať nezhynou a Otec všeho smilování hojně oplátí lásku tvoji.

F. K.

Vraťte pohřbům křesťanský ráz.

(Ke slavnosti dušiček.)

Den všech věrných dušiček upomíná nás více než vše jiné na smrt. Navštěvujeme rovy svých milých zemřelých, abychom modlitbou a obětí poskytli duším jejich pomoci, jestliže ještě v očistci trápiti se musejí. A tu zajisté u hrobu maně připadá nám na mysl: »Moji milí již jsou tam na pravdě Boží, přestáli si to nejhorší, smrt, ale na mne, na nás živoucí, to vše ještě čeká! Tak jako je jsme vynesli z domu na svaté pole, tak i nás jednou ponесou, ó kéž by pak také ale na duši naši pomatovali! Ano, kéž by se při pohřbech více na duši nebožtíkovu pamatovalo! Bohužel, zahnízdily se při pohřbech našich, zejména v městech, rozličné nekřesťanské nešvary, které mrtvolu na zemi více než duši na věčnosti na starosti mají, více o sluch a oči provázejících, nežli o spásu duše zemřelého se starají. Proto není nemístné volání: »Vraťte pohřbům zase křesťanský ráz, jenž jediný jim sluší. Neboť mnoho pohanského se do nich vloudilo.«

Již to jest velice smutné, že příbuzní těžce nemocného odkládají se »zapopatřením«. Tu mají tisíce výmluv, že není ještě tak zle, že by se nemocný zbytečně rozčilil, že pošlou, až bude řeba, a konec konců bývá, že nemocný

umírá bez zpovědi, bez sv. přijímání; že mnohdy pošle se pro kněze, až nemocný v posledním je tažení, sotva že se mu poslední pomazání udělití může, a to i někdy není již možné! Jaký to nekřesťanský duch! Jaká to netečnost ku spáse duše! O tělo se pečuje jak jen možno, lékaře zavolají hned a rychle, všechny možné léky snášejí, ale na léky pro duši je vždy času dosti, až je pozdě. Je to známka malé víry a zpohanštění mysli. Jak hroznou zodpovědnost svalují na sebe ti, jimž na tom záležitosti má, aby nemocný v čas se s Bohem smířil, jestliže to opomíjejí! Nemocný mnohdy nezná sám nebezpečí, jež mu hrozí, anebo je bolestmi tak svírán, že ani myšlenky schopen není, tu je to povinností domácích jej na povinnost křesťanskou v dobrotě upozorniti.

Jestliže se mnohdy málo péče věnuje duši před smrtí, tím méně bývá o ni postaráno po smrti. Jediná péče vede k tomu, aby jen pohřeb byl slavný, nádherný! A tu vidíme, že i lidé, nevládnoucí velkými prostředky peněžními, kupují skvostné rakevy, které se na odív vystavují, vidíme, že rakev bývá pokryta nesčetnými věnci, tak že ji skorem ani nelze viděti, vidíme, že příbuzní a známi poslavše věnec, myslí, že již povinnost svou k nebožtíku vykonali. A aby živými

cesta ušla, hraje hudba pěkné skladby po cestě, a lidé v průvodu místo modlitby čile se bavi, spolu rozmlouvají, ba i tu a tam nebožtíka pomlouvají. Kdyby

čas, abychom všichni k tomu pracovali, by našim pohřbům ráz křesťanský se vrátil a více o duši než o mrtvé tělo se pečovalo. Proto by se dle starého

kněze a kříže v čele průvodu nebylo, mohlo by se zdát, že to pohřeb pohanský a ne křesťanský, tak málo má křesťanského rázu na sobě. Je to smutné, ale pravdivé. Tu je zajisté svrchovaný

křesťanského zvyku rakev jednoduchá, černá, měla pokrývatí příkrovem a na ni postaviti sv. kříž a bolestná Rodička Boží. Věnce by se měly s díkem odmitnouti a obnos za ně raději nějakému

dobročinnému účelu nebo na mše za nebožtíka věnovati. Viděli jsme sami jeden pohřeb, kde netoliko rakev celá drahými věnci pokryta byla, nýbrž i mimo to věnce na 2 vozech se vezly. Jaká to marnotratnost, co by se dobrého za ty peníze způsobiti mohlo! Věnce zetlí, musí se spáliti, ale dobrý skutek potrvá na věky a zásluha by duši nebožtíkově připadla. Všecka světská hudba má se zapověděti, ať se zpívá »Miserere«, žalm kající po celé cestě. Truchlíci ať spolu nemluví, nýbrž zbožně ať se vespolek modlí svatý růženec. Za to jim bude zajisté duše nebožtíkova povděčna. Konečně nechť všichni obcují zádušní mši svaté, to se bohužel velmi často opomíjí. V městech obyčejně a také již tu i tam ve vsích, pochovává se odpoledne beze mše sv. Tím se stává že druhého dne ku mši sv. přicházejí jen nejbližší příbuzní, a to ještě jen domácí, přespolní již odjeli. A přece jest mše svatá to nejdůležitější, nejcennější při pohřbu. Mši svatou dostává se duši milosti, občerstvení a ne-li vysvobození, to je u Boha, přece ulevení v trampotách. A tu by neměli všichni přítomni býti, kteří nebožtíka milovali? Tu by neměli modlitby své spojití s modlitbami kněze, aby Kristus Pán za tuto mši se obětovali ráčil a Bůh Otec nebeský tuto nejdražší obět také přijati ráčil. Zajisté! Proto, kde to jen poněkud možné jest, má se pohřeb dopoledne se mši svatou spojití. Dle přání církve má se za duši zemřelého ještě 3., 7. a 30. dne, a potom ve výroční den smrti mše sv. sloužiti. Na

to se obyčejně zapomíná. Ba mnohdy mine rok a příbuzní již zapoměli, ani na mši sv. toho dne nepřicházejí. Tak mizí rychle láska! Sejde s očí, vyjde z myslí! A přece má pravá křesťanská láska trvati až za hrob, ba tu má se teprve účinně jeviti, neboť ji duše co nejvíce potřebí má.

Víme dobře, že oprava pohřbů v duchu ryze křesťanském, katolickém jen pozvolna si cestu raziti může. Avšak počátek se musí učiniti. A tu je to povinností členů zbožných spolkův a bratrstev, aby po křesťansku členy své pochovávali; také milí čtenáři a čtenářky »Školy« této nechť toho pamětlivi jsou. Dobré jest, když každý si již v závěti vymíní, jaký má jeho pohřeb býti.

Jelikož se nelze na živé potomky vždy spolehnouti, bude dobře, aby, kdo může, sobě za živá fundaci mešní zřídil, aby aspoň jednou v roce zaň sloužena byla nejsvětější obět mše sv. Nechť také v závěti poprosí přátele a známé, aby peníze, jež by na věnce věnovali, chudým rozdělili, anebo některému dobročinnému účelu věnovali. Tak se prospěje na dvou stranách, a ubožáci budou se denně za duši modlití, a Kristus Pán odplatí duši na věčnosti dle slov: »Co jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, mně jste učinili!«

Kéž by řádky tyto dobré věci prospěly! Spojme se, a razme v ohledu tomtu zvyku křesťanskému cestu a jiní se rádi k nám přidají. Pak zase budou pohřby v pravdě křesťanskými, sloužíce Bohu ku cti, duším zemřelých ku spáse, a nám ku poučení a povzbuzení!

BOH. HENDL.

Dobré skutky, odpustky a dušičky.

Milosrdnost a láska Boží odpouští hříchy, a tresty věčné; spravedlnost a svatoct Boží však ukládá i za již odpuštěné hříchy tresty časné a sic buď zde na zemi nebo po smrti v očistci, jestliže hříšník sám (po případě s ním i jiní) se nepřičiní dobrými skutky spravedlnosti Boží zadost učiniti: Na zemi trestává Bůh ohněm, neúrodou, pádem dobytka, wojnou, nemocemi, neštěstím, souzením domácím aneb jinakým, nežehná nám a podnikům našim, odjímá nám pokoj a radost srdce a své milosti atd. V očistci trestá duši na čas ohněm skoro tak jako v pekle, a jmenovitě nevýslovně bolestnou žízni po Bohu a blaženosti věčné. Muky očistcové jsou tak hrozné, že: raději všechny muky, co jich bylo a co jich ještě bude, na sebe vzíti, nežli na jeden den do očistce jíti: říkali Svati. A tyto tresty trvají kratěji neb déle; dle toho, zdali kdo více nebo méně zhřešil, více nebo méně pokání činil, a zdali i jiní za něho více nebo méně se modlili, dobré skutky konali, odpustky obětovali. Z toho si vezmi toto předčležené naučení:

1. Hleď si dobrých skutků: modlitby, mše sv. i všedního dne, svátostného požehnání i odpoledne, pobožnosti růžencové kdekoli, procesí, poutí, zvl. přijímání sv. svátosti, postů, sebezapírání, odepírání si a poň někdy i dovolených věcí, zábav — almužny, podporování chudých, nemocných, bohumilých podniků, ubohých opuštěných dítek — trpělivého a kajícího snášení

všeho, co tě bolestně dojmá neb co ti Bůh sesílá atd.

2. Hleď zvl. získati odpustky, kterými si buď všechny časné (tedy i očistcové) tresty smazati neb odvrátiti můžeš = plnomocné odp., anebo nějakou část = neplnom. odp., vykonáš-li tu kterou modlitbu, neb ten který dobrý skutek od Cirkve svaté ti zvlášť k tomu jako odpustkový naznačený.

Hleď si dobrých skutků, hleď si odpustkův. Uč tomu i děti. A buď těch věcí pílén. Jsi Bohu mnoho dlužen. Ať nepřijdeš k soudu Božímu s prázdnýma rukama a bez lásky, bez pokory, bez kajícího, a nemaje roucha svatebního, sice jsi ztracen na věky.

3. Nespoléhej se na žádného, sám se přičiň a neodkládej na zítřek, co dnes vykonnati můžeš. Zítřejší den je nejistý. Nevyspávej dlouho! Času je škoda, a dlouhý spánek bez toho také škodí.

4. Nehledej nikdy žádného hříchu, a nekonej jen toho co Bůh pod těžkým hříchem ti káže; čiň víc a čiň to v lásce a bázni dětinné. A je-li ti co trpětí, trp tiše a odevzdaně do vůle Boží. Ta se Bohu velmi líbí.

5. Zpovídej se vždy upřímně a často; a nevykonals-li dosud životní zpovědi, učiň tak co nejdříve, zvláště máš-li si co velkého vytýkati a jsi-li jaksi pořáde nespokojený. Lépe jest z hříchů svých upřímně se zpovídati — knězi zvláště k tomu božskou Milosrdností zplnomocněnému a mlčenlivému, který vždy s námi útrpnost má a vždy nám pomoci může — nežli ve hříších nepokojně žiti, ne-

šťastně umřítí a proto při posledním soudupřed celým světem zahanbenu býti.

6. Hleď dobré skutky a odpustky často (aneb ještě lépe vždy — ve smyslu „hrdinného skutku lásky“) obětovati duším v očistci, zvláště dobrodincům, a příbuzným a těm, které skrze tebe tam snad trpí. Dušičky ti za to budou velmi vděчны; již nyní se budou za tebe platně modliti a ještě více, až budou v nebi. A Bůh ti tu lásku k nim v hodině smrti 100násobně odmění, podobně jako na př. sv. Gertrudě, panně.

7. Učiň vždy ráno úmysl, že chceš všechny odp. získati, které toho dne na modlitby a své dobré skutky získati můžeš, a oběťuj je, jakož i všechny své dobré skutky vůbec (vlastně jen jejich dostičnitelnou cenu) Panně Marii, aby

přispěla jimi dušičkám v očistci: Ale hleď se uchovati v milosti Boží, sice nezískáš žádné odpustky a dušičkám neprospěješ. Modlitby odpustkové modli se vždy zbožně a zkroušeně.

8. Konečně pamatuj, že Bůh tě všude vidí, o všem ví, jak a co smýšlíš, děláš, trpíš, že všechno vyjde na jevo a že před celým světem jednou každý se objeví, jaký skutečně je; spravedlivý že vejde v radost Pána svého — nedbalý, neuzitečný služebník, nevděčný hříšník do ohně věčného. Bůh ti přeje a chce dáti to první Nebudeš-li dbáti jeho vnuknutí jeho milosti a dobrých skutků, obdržíš to druhé. Dbej, čas utíká rychle, brzy se octneš na věčnosti!

Každodenní zpytování svědomí.

Čiň to takto:

I. 1. „Co jsi mi učinil, můj Bože, dobrého v životě. (Stvořils mne . . . vykoupil . . . posvětil . . . jsem v Tvé sv. církvi . . . co je židů, pohanů . . . neznají Krista . . . nemají tolik milosti . . . tolik let o mne pečuješ . . . mne snášíš . . .) Co zvláště dnes? (na těle . . . na duši . . . přirozené darv . . . nadpřirozené . . . dopoledne . . . odpoledne . . . celý den . . .)

2. Děkuji Tobě, můj dobrotivý Bože, za všechna dobrodiní Tvá, kterých jsi mně dnes a po celý život můj milostivě propůjčiti ráčil skrze Krista, Pána našeho. Amen. Pane, rač odplatiti všem nám dobře činícím pro jméno své životem věčným. Amen.

II. 1. Konal jsem dnes vše z lásky k Bohu, měl jsem při všem čest a chválu Boží na paměti? neovládala mne jen marnivost, neřčená samoláska, pýcha? (Co jsem činil ráno . . . v poledne . . . celý den? . . . Proč jsem to činil . . . mluvil? . . . Tak to činil Pán Ježíš . . . Panna Maria?) Co nečiním z lásky k Bohu a k bližnímu, nic mi neprospívá k životu věčnému.

2. Otče náš. Zdravas. „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň, aby srdce mé srdci Tvému se podobalo,“ a odpust mi moji marnivost, samolásku a pýchu! „Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou!“ = Examen speciale.

III. 1. Nyní si přivedu na

pamět veškeré poklesky celého dne . . . (Ráno . . . v poledne . . . celý den . . . modlitby . . . skutky . . . pokušení . . . Bůh všecko viděl, stál u mne, nespustil mne s očí ani na okamžik . . . že žiji, nejsem v pekle: Jeho milostí jest . . . Vzpomínám si na smrt . . . soud, nebe . . . peklo . . . na umučení Páně . . .)

2. Ó můj Bože, jest mi mých hříchů srdečně líto, a Ty víš, že je všecky v ošklivosti mám — nejen proto, že jsem jimi trestu zasloužil, nýbrž zvláště proto, že jsem Tebe své nejvyšší a lásky nejhodnější Dobro tak nevědčtě urazil. Odpusť, můj Bože, odpusť, můj Bože! Pomni, že nechceš smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl. — Pohlédni na mne — a smiluj se nade mnou podle velikého milosrdenství svého — a podle množství slitování svých shlad' nepravost mou. Pokrop mne yzopem, a očistěn budu: obmyj mne, a nad snih zbilen budu. Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a Ducha přímého obnov v útrobach mých. Nezamítej mne od tváře své, a Ducha svatého svého neodjimej ode mne. Navrať mi radost spasení svého, a duchem statečným utvrď mne! — Nechci již hřešiti, nechci již Tebe urážeti, a ani dost málo úmyslně rmoutiti. — Můj Ježíši, smilování! — Ježíši, Bože můj, nade všecko Tě miluji! — Nejsladší Ježíši, nebuď Soudcem, nýbrž Spasitelem! Ježíši, Tobě žiji!

Ježíši, Tobě umírám! Ježíši, Tobě přináležím v životě i smrti své. Amen. == Examen generale.

»Litost« tuto se nauč nazpamět. Litost, je-li dokonala, nám nahradí v čas nemožnosti sv. zpověď. A to je velmi důležité; nebo nemáš vždy hned kněze po ruce, a umřiti můžeš hned po spáchaném hříchu.

Tak čiň a zkoumej nejen své poklesky denní, ale i své dobré skutky — sice si neodvykneš ani jediného hříchu a nenavykneš ani jediné ctnost, a to by bylo zle. Nemusíš klečeti při tom, jen toho nikdy neopomeň, ani v nemoci ne; modlitby můžeš zkrátit někdy, ale nikdy neopomeň v životě zpytovat své svědomí, tak asi nebo podobně.

Dočkás-li rána, poděkuj Bohu. Pomodli se. Klekni pokorně před kříž (toho nikdy neopomeň), a řekni: »Pane Ježíši, všecko z lásky k Tobě . . . hřích žádný . . . pamatuj mne, stůj při mně . . . Ducha sv. svého neodjimej ode mne« . . . Polib křížek, pokrop se svčnou vodou — a jdi s Pánem Bohem po svých pracích. Nezahálej nikdy. V pracích, utrpeních, pokušeních říkej si: »I když mne žádný člověk nevidí, Bůh mne vidí.« Opakuj si častěji podobné střelné modlitby jako ráno.

Tak zůstaň hodným, budeš ve cti u Boha i u všech dobrých lidí, svatým budeš.

O vodě svatého Ignáce.

Podává JAN TAGLIAFERRO. (O.)

7. Voda sv. Ignáce za času cholery r. 1859. v Gentě a jinde.

Léta Páně 1859. pohltila cholera mnoho oběti v Antverpách, Brügge, Monsu a v Gentě. Mnohé osoby v Antverpách užívaly vody sv. Ignáce a byly tím uzdraveny aneb uchovány moru.

Z Gentu následující události se vypravují. Tam zuřil mor v září a říjnu 1859. Od všech tříd společenských žádána voda sv. Ignáce. Mnohé rodiny měli ji pohotově. „Nejsme pokojni,“ pravila chudá žena, „když nemáme doma vody sv. Ignáce.“ — Mnohé osoby, které se nákazy hrozně bály, což nákazu ještě více podporuje, byly upokojeny, když vody této požily.

Manželka Eduarda M. žádala vody sv. Ignáce, řkouc: „Můj muž nechce cesty nastoupiti bez vody.“ — Jiná žena řekla: „Sotva něco pozoruji (nějakou známku nemoci) v domě svém, ihned užíváme vody sv. Ignáce a jsme bezpečni.“ — Dne 4. listopadu vypravovala paní R., že její devítiletý syn Karel večer dne 13. října cholerou napaden byl. „Žádal ihned vody sv. Ignáce a my jsme se modlili. Ráno jsem se ho tázala, zdali půjde po své práci, a on přisvědčil. Má radost byla veliká, syn byl zdrav . . . Včera večer měla jsem s dítkami potíž. Nemohla jsem je uložit, že vody sv. Ignáce ještě nepily. Upo-

kojila jsem je slovy: Pomodlíme se o jeden Otče náš více a bude dobře.“ — Jiné dvě neznámé paní řekly: „Naše děti ráno jisti nechtějí, pokud nepily vody sv. Ignáce.“ — Vdova van K. řekla: „Můj manžel zemřel na cholera. Tehdy jsme ničeho neslyšeli o vodě svatého Ignáce. I já jsem se nakazila. Přinesli mně vody, já jsem veškerou důvěru měla k světcům a pozdravila jsem se. Syn můj Jindřich, 16 let starý, a má desítiletá dcera byli podobně uzdraveni. Neustávala jsem říkati: Důvěřujme v sv. Ignáce a on nám pomůže. I tak se též stalo.“ — Tímtež prostředkem zbaven cholery i tyfu malý Gustav L., tři léta a dva měsíce starý.

Jistý muž přinesen domů v stavu tak zbědačeném, že jej manželka jeho sotva poznala. Ihned kapla něco vody svatého Ignáce na tělo blíže žaludku, kde nejvíce trpěti se zdál. Bolesti se zmírnily a cholera zmizela. — „Umírám,“ řekla matka cholerou zachvácená, „trpím hrozné bolesti.“ — „Půjdemo pro léky“ odvětily dítky. „Nikoliv, jděte pro vodu svatého Ignáce.“ Dítky uposlechly a matka ozdravěla. — V ulici sv. Anny dítko v pěti měsících, Konstancie van C., zdánlivě na cholera zemřelo. Dali mu několik kapek této vody a za několik minut přišlo k sobě a bylo uzdraveno. Jistý muž byl blízek smrti následkem silného záchvatu cholery. Lékař prohlásil, že není naděje na zachránění. Rychle

přinesli od jeho sestry vody sv. Ignáce. On jí požil a modlil se důvěrně. Po několika hodinách bylo mu lépe; a na druhý den lékař nemálo se podivil, když toho, jehož za mrtvého již měl, skoro úplně zdravého nalezl. — Po čas cholery modlíval se mladík Leopold de S. každodenně k sv. Ignáci, aby ho uchránil nemoci. Dne 24. října zapomněl tuto modlitbu. Následujícího dne pocítil příznaky cholery. Chtěli mu lékaře povolati. Než on odvětil: „Dejte mně vody svatého Ignáce. Pán Bůh mi pomůže.“ Požil a ozdravěl.

Skutečně bylo v Gentě po čas cholery více než 10.000 láhví vody svatého Ignáce posvěceno a více než 50.000 osob jí užívalo, mezi nimi i protestanté, kteří buď sami aneb skrze katolíky vody této od Jesuitů žádali.

Větším dílem tyto milosti obdrženy byly po jedné neb vícere devítidenní pobožnosti ke cti sv. Ignáce, při níž voda posvěcená užívána tak, že nemocný několik kapek pil aneb nemocný trpící úd jí pokropen byl.

8. Spasitelné účinky vody sv. Ignáce v Brussele a Římě.

Žena, pocházející z rodiny velmi zámožné, ztratila požárem veškeré své jmění. Šla do Brussele a zde si na chléb vydělávala praním, čištěním a jinými službami. Manžel její stál se z bohatého pána chudým dělníkem. Nicméně zůstali manželé i v neštěstí Pánu Bohu věrni, jak mu ve dnech štěstí sloužili. Nedostatky s bídou spojené byly příčinou že žena tato onemocněla. Více než po deset let byla bolestmi krutými stíhána, zvláště chrlení krve a vodnatelnost jí tak oslabily, že nemohla pracovati; polovici měsíce obyčejně v lůžku ztrávila; při častých záchvatech byla smrti blízka. Žádný prostředek nechtěl prospěti. Byla již přes 50 let stará a matka 18 dětí.

V neděli, dne 24. července 1859, osm dní před svátkem sv. Ignáce, slyšela na shromáždění chudých matek, které se konalo u sester Panny Marie v Brussele, kázání o sv. Ignáci, lékaři duše i těla. Kazatel mluvil též o užítu vody sv. Ignáce. Ihned se rozhodla dobrá žena konati devítidenní pobožnost a „žádného léku již neužívat, mimo vody sv. Ignáce.“ Dne 31. července začala novenu sv. přijímáním v chrámě Tovaryšstva Ježíšova. Setrvala dlouho v modlitbě, aneb (jak sama dětinně se vyjádřila) „v rozmluvě se sv. Ignácem“. Při odchodu z kostela vyzádala si vody svatého Ignáce, udělala s ní znamení svatého kříže a požíla několik kapek. Přes den navštívila tento kostel několikrát a půl hodiny se modlila před obrazem svätce. Přes oktavu ráno i večer udělala kříž vodou touto, požíla několik kapek a navštívila denně vícekrát kostel Jesuitů. Pro svou neobmezenou důvěru v mocnou přímluvu sv. Ignáce nezapomněla na jiné svaté. Před obrazem sv. Františka Xaverského se modlívala a obrátila se nejen ke svatým Tovaryšstva Ježíšova, ale (jak říkala) „i ke všem zemřelým Jesuitům, aby se za ni přimlouvali u svého sv. Otce.“ Často Pánu Bohu slibovala, že mu věrně sloužiti bude. Naděje její nebyla marna.

V pátek oktávy cítila se zdravou a pokusila se pracovati. Čistila nádvoří svého obydli, a šlo to; vynesla dvě putny vody do prvního patra, co již deset let nemohla činit; pak celý den pracovala, necítíc zvláštní únavy. Noc následující bděla u nemocného, a neodpočínouc si, šla v sobotu po práci, kterou snadno konala. V ten den šla na mši sv., nikoliv o zdraví prositi, nýbrž poděkovati Pánu Bohu a sv. Ignácovi za zdraví nabyté. Posledního dne oktávy přijala společně s celou rodinou sv. přijímání na poděkování Pánu Bohu. Odtud byla zdráva a cítila se tak

silnou jako v mládí svém. Z vděčnosti rozšiřovala pak pobožnost k sv. Ignácovi.

Kněz vojenský de Sutter v Bruselu. psal v listopadě 1859 O. Terwencorenovi: „Dne 13. července 1859 sloužil jsem jak obyčejně mši sv. v kapli vojenské nemocnice v Bruselu. Při sv. přijímání ztratil jsem náhle vládu obou ruk, tak že jsem nemohl kalicha zvednouti a krev nejsvětější přijati. Přivolali rychle kněze, jenž mně kalich podal. Mši sv. jsem do-sloužil, pak mne domů odvedli, ale nevím jak. Můj lékař předepsal ihned pijavice, puštění krve, hořčičné obkladky, avšak bez výsledku. Tákal jsem se lékaře, jakou nemoc mám; pravil, že silnou hořečku a stav můj že jest nebezpečen. Sil mně ubývalo.

Dne 27. července žádal jsem svaté svátosti umírajících, což i lékař schválil; přijav je, upokojil jsem se velmi. — Často mne navštěvoval můj zpovědník a jiní kněží z města, těšili mne, vzbuzovali důvěru k Bohu a pobádali mne k úplnému oddání se do vůle Boží; domnívajíce se, že nikdy více nebudu rukama vládnouti a mše sv. sloužiti. To zarmoutilo mé přátele a domácí. Sám však jsem byl oddán do vůle Boží a svěřil jsem se Opatrnosti Boží. — Tu mně povídali o spasitelných účincích vody sv. Ignáce a o modlitbách vyslyšených na jeho přímělu. Mé sestry dvě, dívka sloužící a já ihned jsme začali devítidenní pobožnost; všichni přátelé naši a některé kláštery se modlili s námi. Tu pominula napřed všecka moje bázeň a naděje má, že na přímělu nejsv. Rodičky Boží a sv. Ignáce vyslyšen budu, vzrůstala den ze dne. Nemluvil jsem již o tom, že nevládnou rukama a když jsem začal ruce cítiti a pak i hýbati, zdálo se mně jistým, že mně Pán Bůh na přímělu Matky milosrdenství a sv. Ignáce udělí milost, mši sv. opět sloužiti. Učinil jsem mnohé

sliby, zvláště že odsloužím devět mší sv. na poděkování. Po osmi neb devíti novenách dostalo se mně potěšení, po-prvé mši sv. sloužiti po více než tříměsíční nemoci. S bázní a třesením přistoupil jsem k oltáři, avšak důvěra v Marii Pannu a sv. Ignáce mně ne-scházela. Po mši sv. díky jsem činil a ohlašoval to mým sestrám a známým, kteří se mnoh Matce milosrdenství a sv. Ignáci děkovali. — Ovšem se mně síly nevrátily úplně a viděl jsem se nucena své místo jako kněz vojenský slo-žiti; ale přes to všechno mé hlavní přání jest vyplněno. Mohu opět mši sv. sloužiti. Když k jiným úkonům mého povolání nejsem schopen, přece mohu konati, co na zemi nejvznešenější jest. To mně musí postačiti.

Věčně milovati budu Pána Boha, Pannu Marii a sv. Ignáce.

Mladá 16letá dělnice, trpěla pa-doucníci. Po tři léta zachvácena bývala jednou týdně. Konala devítidenní po-božnost ke cti sv. Ignáce a užívala vody posvěcené.

Z počátku záchvaty řidšími se staly, později se již nedostavily, tak že v březnu 1863 ohlásila, že již od pěti měsíců zá-chvatu neměla. Svě uzdravení připsovala sv. Ignácovi.

Za času cholery v Římě roku 1837. a 1854.—1855. utvořila se zbožná jednota pod ochranou sv. Ignáce za tím účelem, aby na přímělu tohoto světce od ná-kazy byli ušetřeni. Členové s myslí zbožnou užívali vody sv. Ignáce a konali modlitby ke cti jeho. Od moru zůstali zachráněni a když nákaza ustala, da-rovali krásné svícny oltářní a jiné ozdoby pro oltář sv. Ignáce v chrámě de Gesù, kde tělo světcevo spočívá. Stalo se, že dvě osoby, cholerou postižené a sv. svá-tostmi zaopatřené, se pozdravily, jakmile k tomu spolku přistoupily a vody sva-tého Ignáce požíly.

9. Sv. Ignác laskavý pomocník a těšitel v těžkých nebezpečích.

Nezřídkka přicházejí matky při porodu do nebezpečí života, že i nejzručnější lékaři pomoci nemohou. Stávají se někdy případy, kde nám vynutí jest: Zde jen Pán Bůh všemohoucí pomoci může! Bolestno jest, když při tom život tělesný matky neb dítěte se utratí; avšak nejbolestnější jest, když dítě zemře bez sv. křtu. To naplňuje srdce zbožných rodičů starostí nejtrpčí; to považují všim právem za největší neštěstí.

V takových případech smutných osvědčil se sv. Ignác zvláště mocným ochráncem a spolehlivým pomocníkem. Na důkaz toho stůjtež zde následující události.

V Římě jistá matka již tři dni ležela v bolestech hrozných. Již měla býti operace předsevzata. Tu poučili stíněnou o spasitelných účincích vody sv. Ignáce. Poroučela se se svými přímluvě sv. Ignáce, užívala vody posvěcené a brzy ku své radosti držela dítě bolestí v náručí. Z vděčnosti nazvali šťastní rodiče maličkého „Ignác“. Milost ta byla tím nápadnější, poněvadž dříve všechny děti těchto rodičů mrtvé na svět přišly.

Duchovní správce jeden v Římě dosvědčil, že v mnohých případech, o nichž se v duchovní zprávě dověděl, zbožným užíváním vody sv. Ignáce výsledky nejpříznivější docíleny byly. Když však Prozřetelnost Boží v některém případě jinak dopustila, stalo se to vždy tak, že dítě bez křtu sv. nezemřelo. — Jiný duchovní správce v Římě, jenž zpovídal matky takto ohrožené, potvrdil, že jim radil užívání vody sv. Ignáce, vždy s výsledkem požehnaným.

Jistá paní v Římě byla v podobné útrapě. Tehán její C. L. C. zašel k hrobu sv. Ignáce do chrámu del Gesù a modlil se za ni vroucně, slibuje třídenní pobožnost, bude-li modlitba jeho vyslyšena. Pak si v sakristii vyžádal vody svatého Ignáce a přinesl ji trpící. Ta ihned s důvěrou ji užívala. Než kýžený výsledek se nedostavil. Přivolaný professor medicíny měl operaci provést; než ten prohlásil, že to nemožno a že dítě již nežije. Nyní kdy lidská pomoc byla marna, rodina stíněna zdvojenou horlivostí utíkala se k sv. Ignácovi. Modlili se a užívali vody posvěcené. Naděje kmítati začala. Brzy měla matka na smrt ztrápená to štěstí, dítě své nejen živé, ale při dobrém zdraví spatřiti. Ihned děkovali Pánu Bohu a sv. Ignácovi. To se stalo v červenci 1864.

Jistá dělnice v Brusselu měla sedm dětí, z nichž šest mrtvých se narodilo. Téžoh neštěstí obávala se u dítěte osmého. Na radu O. Terwencorena utíkali se rodiče k sv. Ignáci s výsledkem šťastným. V březnu 1863 psal otec: „Dceruška, kterou jsem od Pána Boha dostal, jest při dobrém zdraví. Chvála Bohu! Narodila se dne 31. prosince 1861. Já i moje manželka konali jsme čtyřikrát devítidenní pobožnost k sv. Ignáci. Žena má pila denně něco vody sv. Ignáce. Dítě narodilo se zdrávo a matka jen málo trpěla. Dům můj jest nyní jako ráj a dceruška má jest nám jako anděl.

Pochválen buď Pán Bůh a svatý Ignác!

Poznámka. Dle dekretů papeže Urbana VIII. prohlašujeme, že zázrakům výše podaným, pokud od Církve sv. za skutečné zázraky prohlášeny nebyly, pouze lidskou věrohodnost přikládáti sluší.

Strom kletby a strom spásy.

»Požehnané zajisté jest dřevo,
skrze něž se koná spravedlnost.«
(Moudr. 14, 7.)

Had pak byl chytřejší nežli všichni živočichové země, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. Řekl pak ženě: »Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli z každého dřeva rajského?« Jemuž odpověděla žena: »Z ovoce všeho stromovi, které jest v ráji, jíme; ale ovoce ze stromu, kterýž jest uprostřed ráje, přikázal nám Bůh, abychom nejedli, a abychom se ho nedotýkali, bychom snad nezemřeli.« Řekl pak had k ženě: »Nikoliv, smrti nezemřete. Neboť ví Bůh, že kterýkoliv den budete jísti z něho, otevrou se oči vaše, a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.« Viděla tedy žena, že by dobrý byl strom k jídlu, a očím pěkný, a na pohledění rozkošný; i vzala z ovoce jeho a jedla, a dala muži svému, kterýž také jedl. I otevřiny jsou oči obou dvou; a když poznali, že jsou nazí, navázali listí fíkového a udělali sobě zástěry. A když byli zaslechli hlas Hospodina Boha procházejícího se v ráji, při větěrku po poledni, skryl se Adam i žena jeho před tváří Hospodina Boha uprostřed dříví rajského. (I. Mojž. 3, 1—8.)

* *

Každé větší území má svůj ráz, svůj útvar, své přírodní poklady, své plodiny; tu spatřujeme úrodné nivy, jinde nebetýčné hory; tu vinou se jen

potoky a malé řeky, jinde proudí veletočky, v nichž se shlížejí vesnice, městečka i města lidnatá. O tom o všem mimo vlastní zkušenosti poučují nás knihy zeměpisné.

Také říše Boží na zemi, také svatá země zjevení Božího, území naší svaté víry má své hory, své šumné řeky, své studně, své stromy, svá města; má svůj zeměpis. Pomněme na př. armenské hory Araratu, na níž po potopě světa stanula archa Noemova a ve které malý hlouček lidí sestoupil na obnovenou zemi. Zdaž nestrmí ona hora na zemi naší sv. víry? Kdož by neznal hory Sinaje, na níž učinil Hospodin úmluvu s národem israelským? I ona ční v území naší sv. víry. Podobně hory Karmel, Sion, Tabor, hora Olivetská, Kalvarie a j. Kdož by neznal Rudého moře, jímž tak slavně převedl Mojžiš národ vyvolený? Kdož by neznal řeky Jordánu, v němž svatý Jan Křtitel křtil kajicný lid, v němž pokřtil i Pána Ježíše? Kdož by neznal studně Jakubovy, u níž nás božský Pán tak milosrdně rozmlouval ze ženou Samaritánkou? Kdož by neznal měst Belléma, Nazareta, Jerusalema? Toť samé předměty svatého zeměpisu. Však i o rostlinách dočítáme se v něm, zvláště pak o dvou stromech, o stromu kletby a o stromu spásy; jeden, pln listí i ovoce, stojí na začátku pokolení lidského, stojí v ráji; avšak přes všechnu svou krásu, ba touto krásou

stal se nám stromem kletby; druhý jest bez listí, bez kořene, bez kůry, bez kořuny, bez větví a ratolestí; smutná naň podívaná, ba hrozná; však stojí také na smutném místě popravním, na Kalvarii u Jerusaléma; avšak přes to přece všechno stal se stromem spásy všemu lidstvu. Toť zajisté dva nejpatrnější stromy světa; nižádný cestovatel, nižádný přírodopyskyně nenalezne stromů památnějších, byť i prošel kde jaký les, kde jakou zahradu světa. Na těchto stromech rozhodl se osud všeho lidstva, pro tyto stromy otevřelo se nebe i peklo a od obou zápaseno o člověka.

* * *

Nad veškerým tvorstvem měl člověk ve jménu Božím panovati, jen jedna bytost, jeden jedinký strom vyňat z panství toho. »Ze dřeva vědění dobrého a zlého ať nejíš; nebo kterýkoliv den bys z něho jedl, smrti umřeš.« (I. Mojž. 2, 17.) Jakoby se nad stromem tím skvěla koruna svrchovaného panství Božího; jakoby věstil strom ten, že Bůh jest nejvyšším Pánem a panství člověkovu že jest jenom lénem od Boha svěřeným. Tohoť si měl člověk býti povědom, vždycky povědom; proto stál onen strom uprostřed ráje, jako v srdci země člověku věnované; stál též poblíž stromu života; vedle zaslíbení života postavena hrozba smrti; člověk si má voliti; přisnost Boží i láska vznáší se mu nad hlavou.

Ó kéž by byl poklekl člověk u stromu onoho, ó kéž by se byl přemohl a všechno ovoce jeho Bohu nechal, Bohu obětoval! Byla by to bývala oběť klanění v duchu a v pravdě, oběť Bohu na výsost milá a lidstvu na věky prospěšná. Strom vědění byl by býval prvním oltářem, svoboda člověkovu obětním darem na oltáři tom: oběť a modlitba byly by se libým dýmem kadidlovým vznášeli k nebesům. Pod větvemi stromu vědění byla by bý-

vala první svatyně, v níž skrze prarodiče bylo by celé lidstvo holdovalo Pánu Bohu. Vedle stromu vědění byl by zůstal strom života, jehož ovoce mělo i tělu propůjčiti nesmrtelnosti. Na místě onom měl první člověk z nevinosti dětské postoupiti do nevinosti andělské, do svatosti osvědčené, jež pak mu měla otevřiti bránu života věčného.

* * *

Příkázání rajske zlá se nepatrným a dětinským; ovšem; bylot dáno na prahu mladistvého, řekli bychom dětinné o věku pokolení lidského; avšak všimneme-li si podstaty příkázání onoho, vnitřního obsahu a následků, vidíme, jak jest veliké, důležité a všem věkům osudné. Takové jest jednání Boží, že sebe menšími a nepatrnějšími věcmi působí činy veliké. Však se podobně děje v životě každého člověka. Příkázání Boží, jímž hned dětský věk vázán, pokušení, jež hned na dětský věk dorážejí, také se zevně zdají jenom malinkými, nepatrnými; avšak pro vnitřní život duše mají význam předčlenitý. Jestliže dítě znajíc příkázání Boží zachová je a poslechne, utvrdí touto poslušností milost Boží v duši své, osvědčí věrnost, posilní vůli, způsobí radost Bohu i andělům, rozhojní si milost Boží. Pravý opak nastane, jestliže dítě vědomě a dobrovolně příkázání Boží přestoupí.

Nadějný život mladíkův může jedním jediným hříchem — třebaž nikdo na světě o něm nezví — býti zkazen, tak jako jeden jediný mráz v noci nepozorovaně zkazí všecek květ a oloupí stromy o všechno ovoce, jehož podle květu hojně bylo čekáno.

* * *

Jako v nejkrásnějších a nejbujnějších krajinách přebývají též nejnebezpečnější zvířata, tak dopustil Bůh, že i v ráji, v náplni všeho pozemského štěstí, zjevil

se z propastí pekelných duchů zavvržený a hrozný zákaz Boží zastíral pletivem lží. Dvakrát ukázalo se knize pekelné, u dvou mezníků pokolení lidského; stanuloť před našim prvním i druhým praotcem, před Adamem i před Kristem.

Podoby lidské nemohl v ráji duch zavvržený přijati, lidskou podobou nemohl prvního člověka klamati; proto si našel nástroj ve zvířeti, v hadu.

Had jest věrným obrazem pokusitelovým, jako naopak čistá holubička obrazem nevinnosti a míru, tichá ovečka obrazem trpělivosti. Had se bleskotá pestrými barvami, vždy jinak, jak naň dopadají sluneční paprsky. Skrýváje v sobě zkázonosný jed léhá na místech, kde se ho člověk nenadá: ve vysoké trávě, pod květinami, o strom ovinut. Jazyk rozštípen, hlas příšerný šelest. Buďto se plíží, anebo střelou se vzpíná. Lest a ošemetnost jest jeho první zbraní, po té zatíná jeduplné zuby. Toť jsou vlastnosti svědčovy. Posunky i řeči jeho taktéž jsou mamivý, jako barvy hadovy. Dělá se nevinným, kráší se půvabem, jako had ležící pod vonnými květinami. Svůdnictví má vábivé výroky, lichotivé výmluvy a omluvy, dvojsmyslné řeči, vtipy, básně, divadla, hudbu, zpěv, schůzky a společnosti, věnečky, zábavy. Jest dvojíjazyčno, jako had. Brzy se plíží, brzy rázem se vzpíná a na oběť svou se vrhá — jako had. »Had pak byl chytřejší nežli všichni živočichové země.« (I. Mojž. 3, 1.)

Jsa z dopuštění Božího nástrojem knížete pekelného ovinul se had kolem stromu, nad nímž se vznášelo první přikázání Boží, řekl pak ženě: »Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli z každého dřeva rajského?«

Věděla Eva, věděl i Adam, že had nemluví, že vůbec žádné zvíře nemluví; věděli prarodiče naši, že k nim promlouvá duch, avšak nebylo jim hned

povědomo, zdaž duch dobrý či zlý; vždyť se tak chytře ukrýval, vždyť si hrál na dobromyslného rádce, vždyť je ubezpečoval: »Nikoliv, smrti nezemřete; neboť ví Bůh, že kterýkoliv den budete jisti z něho, otevrou se oči vaše, a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.« (I. Mojž. 3, 4, 5.) Ošemetník! Upřel našim prarodičům článek víry o smrti. Tenkrát to mohl; nyní už nemůže smrti upřiti; avšak vynahrazuje si to tím, že předstírá svým hříšným zotročencům, předstírá hříšným lidem: »Však máte na pokání ještě dosti kdy, však ještě neumřete!« Ošemetník! Smrti upřel, štěstí, neskonale, božské štěstí sliboval, zapovězené ovoce do nebe vychválil. Pokušení vrcholilo. Člověk vypovídá Bohu poslušnost, bouří se proti Bohu; ruka, jež sahá po zapovězeném ovoci, sahá zároveň po věčné, neskončené velebnosti Boží, po koruně Boží.

»Viděla tedy žena, že by dobrý byl strom k jídlu a očím pěkný a na pohledení rozkošný; i vzala z oce jeho a jedla, a dala muži svému, kterýž také jedl.« (I. Mojž. 3, 6.)

Spáchán první hřích. Na první podívanou zdá se dětinským, maličným; avšak není tomu tak; onť jsa vzepřením, jsa vzpourou proti neskončené velebnosti Boží, jest neskončeně hluboký a veliký, tak veliký, tak těžký, že na jednou všechno lidstvo pozbaveno nadpřirozených darův a milostí, že se otvírají brány smrti, že všechno tvorstvo, všichni živlové volají k Bohu: »Rozpoutej nás, ať usmrtíme hříšného člověka«, že se otvírají i brány věčné smrti, brány pekel, aby pozřely člověka, jako byly pozřely pyšného anděla. Hřích v ráji spáchaný jest tak hluboký a veliký, že jednorozený Syn Boží, skrze něhož od Boha Otce s lehkostí a snadností podivuhodnou všecek svět stvořen, že ten jdnorozený Syn Boží s nesmírnou námahou,

s nevýslovnými strastmi, ba s bolestí smrtelnou mohl proti osudnému stromu rajskému vztýčiti strom kříže a smazati na něm svou vlastní krví nešťastný hřích.

II.

Tak bylo usouzeno ve věčném úradku božském: Hřích na stromě spáchaný, na stromě budiž shlazen! Jako se byla se stromu snesla kletba na všechno lidstvo, tak měla se stromu zavítati i spása; ďábel, jenž na stromě zvítězil, měl na stromě býti poražen. Strom vědění stál v půvabném ráji, strom kříže stojí na prosté Kalvarii, sám také jsa pustý, bez listů, a všecek jako bez života.

Tisíce let vzpínalo lidstvo ruce po svatém kříži, vzpínalo ruce po stromě spásy; tisíce let, celý ten dlouhý advent, od hříchu v ráji spáchaného až do příchodu Páně. Adam i Eva zhltešivše skryli se uprostřed stromovi rajského. Marné skrývání. Sebe hustším listím nemohly stromy rajske uchrániti od trestající spravedlnosti Boží; stromu takového na světě nebylo, musil teprv schválně od Boha býti vstípen. Však už napřed těšil jím Hospodin své milé patriarchy, už napřed zaznívá jeho chvála, na př. v knize Moudrosti: »Požehnané zajiště jest dřevo, skrze něž se koná spravedlnost.« (Moudr. 14, 7.) Aby věrný lid Starého Zákona už napřed doznával blahých účinků sv. kříže, působil Hospodin dřevem mnoho divů, uděloval dřevem mnoho milostí.

Pomněme archy Noemovy. Její dřevo ochranným příbytkem a přístřeším za hrozné potopy světa, kterouž hříšné lidstvo zahubeno a tvářnost země obnovena. Bez vesel, bez kormidla řídila všemohoucí ruka Páně archu onu; důkaz to Božího smilování, uprostřed trestající spravedlnosti, obraz to onoho dřeva, z něhož utesán svatý kříž a křížem archa věčného spasení.

Pomněme hořícího kře u hory Horebu, jež spatřil Mojžíš maje býti vypraven od Hospodina k egyptskému Faraonovi a vysvoboditi odtud zubožený, zotročený národ izraelský. Mojžíš, věrný to obraz Mesiášův, jenž měl všechno lidstvo vysvoboditi z otroctví ďáblova, z otroctví hříchu. Tenkráté také hůl Mojžíšova zázračnou opatřena mocí, měnic se v hada, jako později udeřením do vod Rudého moře zjedнала lidu vyvolenému suchý přechod, a opět vyvodila proudy vod ze skály lidu žiznivému. »Řekl Hospodin k Mojžíšovi: Jdi před lidem a pojmi s sebou ze starších izraelských, a hůl, kterou jsi uhodil řeku, vezmi do ruky své a jdi. Aj, já státi budu tam před tebou na skále Horeb; i udeříš skálu, a vyjde voda, aby pil lid. Učinil Mojžíš tak.« (II. Mojž. 17, 5. 6.)

Pomněme zázračně rozkvetlého prutu Aronova, jímž velekněžství jeho na věčné časy utvrzeno, jako později na kříži utvrzeno velekněžství Kristovo.

Pomněme dřeva, na něž upevnil Mojžíš hada měděného, aby tí, kdož od hadů palčivých smrtelně byli ušknuti, s důvěrou na dřevo ono i hada na něm patřice byli uzdraveni. Pomněme, kterak sám božský Spasitel události té se dovolával, právě Nikodemovi: »Jako Mojžíš povýšil hada na poušti, takť musí povýšen býti Syn člověka, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« (Jan 3, 14.—16.)

* * *

Lidé Starého Zákona viděli svatý kříž jen v obrazech a nástinech v dálece veliké; my jsme šťastnější; myť skrze svaté evangelium vidíme kříž Páně z blízka a kořime se neskonale lásce jeho, žasneme nad událostmi kalvarskými. Vidíme nového, svatého Adama;

vidíme Pána Ježíše, an si sám nese kříž na horu Kalvarii, nechává se svléci se šatu, uléhá na kříž nah, jako beránek; přesvatou krví svaženo suché dřevo, aby se zazelenalo našim spasením. Druhý, svatý Adam, pni na kříži. Podle kříže druhá, lepší, svatá Eva, sedmibolestná Matka Boží, Prostřednice naší spásy, jako první Eva byla prostřednicí zlořečenství lidského.

Tento požehnaný strom života štípiti — toť byl cíl a úloha pozemské pouti Páně Ježíšovy. Stále mu tanul na mysli, i za dnů mladosti. Pomáhaje sv. pěstounu Josefovi v řemesle tesarském, pracuje s ním, byl pamětliv kříže. Ba již i jesle betlémské připomínaly Jezulátku, na jakém bolestném lůžku dokoná.

Jaké to nám povzbuzení, bychom z té duše milovali svého nebeského Krále a Pána!

Dočítáme se v dějinách, kterak roku 1144. od nepřátel napadeno krásné vévodství brabantské. Tenkrát byl dědic brabantský ještě malým dítkem, dítkem ležícím v kolébce. I vzali velmožové kolébku i s dítkem do vřavy válečné a pověsili ji na strom. Pohled na ubohého dědice nadchl voje brabantské srdnatostí neobyčejnou; bojovali statečně a šťastně zvítězili.

Podobně máme i my patřiti na Pána Ježíše, kterak i on už v jesličkách visí takřka na kříži; máme naň patřiti, máme býti dojati jeho pokorou, máme býti zaniceni jeho láskou, máme statečně horliti o čest a slávu jeho říše, máme přemoci nepřátele jeho i své, máme poraziti hřích a nepravost.

* * *

Svatý kříž, strom spásy! Sv. Pavel nechťel se v ničem jiném chlubit, leč kříži; pravíť: »Ode mne pak odstupte, abych se chlubil, leč ve kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož mi ukřižován svět a já světu.« (Gal. 6, 14.) Svatý

Augustin zde dokládá: »Mohl se apoštol chlubit v moudrosti Kristově, a pravdu by byl řekl; mohl se chlubit v jeho velebnosti a moci, a pravdu by byl děl; avšak chlubil se ve kříži; kde mudrc se stydí, tam apoštol nalézá poklad.« A tož poklad slávy.

Kříž proto jest tak slavný, že nám hlasá neskončenou lásku Boha nejvyšší dobrotivého, kterouž nás tak miloval, že nás vykoupil na potupném dřevě kříže. Kdož by si nepokládal za čest, kdyby upadnuv do zajetí byl vykoupen od svého krále velikým množstvím zlata? Když kdysi slavný mudřec athenský Plato byl zajat od Eginetských a na smrt odsouzen, vykoupil ho Anniceris Cyrenský za 20 min, značnou to summu peněz, a do Athen znova uvedl. Později oplatil Plato ty peníze, což Annicera nemálo bolelo; myslil si: Proč pak jsem tenkrát nedal za něho větší summu, které by mně nyní nemohl oplatiti?

Tak si totiž vážil Platona, takovou měl Plato u něho cenu! Nuže suďme z toho, jakou my máme cenu u Boha, jak si nás Pán Bůh váží, kdyžť nás Syn Boží vykoupil svou smrtí na kříži! Ve kříži naše čest, naše sláva; milujme jej, hlasme se k němu!

Věru k nemalé cti jest poddanému, podobá-li se svému šlechtnému knížeti, má-li stejné s ním odznaky, stejný šat, stejnou čest. A toho se nám dostane láskou ke kříži. Když Theofil, jež byla obrátila sv. panna mučnice Durota ržemi s nebe vyprošenými, pro stálost u víře křesťanské byl na mučidlo pověšen, zvolal: »Nyní jsem Kristův; neboť mučidlo mé podobá se kříži. Děkuji Tobě, ó Kriste!« A sv. apoštol Ondřej, jak kříž miloval, známo jest. Když mu hrozeno ukřižováním, zvolal: »Já, služebník Krista ukřižovaného, kříže se nelekám, po kříži toužím.« A když už na smrt kříže veden, modlil se: »Ó

dobrý kříží, ó kříží dávno kýžený, vroucně milovaný, bez přestání hledaný a konečně duši po tobě prahnoucí připravený! Přijmi mne z rukou lidí a odevzdej mne do rukou Mistra mého, aby mne tebou přijal, jenž mne tebou vykoupil!« A tak ukřížován jest. Dva dny ještě žil na kříží, nepřestávaje hlásati víry v Ukřížovaného, až duše jeho vzlétla do nebe.

I jest dále kříž nej moudřejší knihou; učít nás znáti Boha, duši naši, nesmírnou ohavnost hříchu, hrůzy pekelné, záslužnost ctnosti, cestu do nebe. Proto sv. Bonaventura, veliký světec a učenec, otázan, odkudže čerpal svou moudrost, ukázal kříž, jež byl stálým libáním všecek otřel.

Kříž Páně jest zdrojem útěchy, obrací nám ve sladkost všelikou hořkost tohoto života, hořkost slzavého údolí. Což jiného, než útěchu chtěl každému dáti Pán Ježíš? A jak zve na to? »Kdo chceš za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne!« Kříž přinesl Pánu našemu slavně z mrtvých vstání podivuhodné nanebevstoupení; kříž má i nám býti pokladem útěchy v životě i při smrti. »Utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, která se zjeví na nás.« (Řím. 8, 18.)

Blaze, třikrát blaze národům, kteří přijavše sladké jho kříže Kristova věrni mu zůstávají. Blaze všem, kdož o kříží svatém tak smýšlejí, jako kdysi Rudolf I. Habsburský. Jako zvolený císař římský přišel do shromáždění kurfirstův a žádal, aby mu vzdali císařský hold. Namítali, že zde není císařského žezla. I uchopil Rudolf kříž, dal jej všem polibiti a pravil: »V tomto kříží, zna-

mení naší spásy, přísahajte mi věrnost!« A přísahali.

Znám jest veliký světec, svatý Jan Kapistránský. S křížem v ruce získal tisíce a tisíce duší Kristu, s křížem v ruce přeslavného dobyl vítězství nad svezepými Turky, kteří se vyřítili v ohromné síle, aby zničili křesťanstvo. Roku 1456. obléhali už čtvrtý měsíc město Bělehrad. Konečně rozkázal sultán, aby se na město hnalo se všech stran útokem. Dvacet hodin bojováno. Už se chtěli Bělehradští vzdáti. I postavil se sv. Jan Kapistránský před vojsko a obyvatelstvo; v ruce držel kříž a vroucně, převroucně modlil se k Bohu, vzýváje i nebes Královnu. »Mocná Královno nebes! mohla bys dopustiti, aby Tvé dítky padly do rukou nevěřících, kteří by si posměch tropili z Tvého božského Syna, říkajíce: Kde pak jest ten Bůh křesťanů?«

Sv. kříž a modlitba roznítili křesťany novou rekovností, jako lvi vrhli se na Turka a slavně zvítězili; však na věčnou památku a na poděkování zvoní se od těch časů i v poledne »Anděl Páně«. Podobných příkladů dalo by se mnoho, velmi mnoho uvést; jsouť dějiny křesťanství vůbec dějinami vítězství kříže Kristova. Kéž i nám všem k slavnému dopomůže vítězství!

Svatý kříží, tebe ctíme,
tvrdé lůžko Ježíše,
jež v den soudný uvidíme
na obloze třpytit se.
Slovem srdcem tebe ctíme,
lůžko Pána Ježíše!

FR. JANOVSKÝ.

Svatý apoštol Ondřej.

Svatého Ondřeje, apoštola, stavíme v čelo světců Božích, ač památka jeho nezřídka připadá před dobou adventní.

Ale stává se též, že spadá památka sv. Ondřeje v dobu adventní a z té tedy příčiny uvádíme sv. Ondřeje na tomto místě. Jestliť tedy den svatého Ondřeje dnem památným, jelikož buďto jest zakončením roku církevního, anebo také jest podoben hvězdě velestkvoucí, kteráž začátek církevního roku ozařuje. A slušno i spravedlivě, aby v církevním roce vše i křížem se zakončovalo i také křížem započínalo. Vždyť křížem zjednáno vykoupení každému roku, v němž z dobroty a lásky Boží se těšíme a radujeme, kříž tolikéž v den soudný pojeví se ve slávě a velebnosti na oblacích nebeských na důkaz a dotvrzení pravdivosti učení Kristova.

Nemnoho bude asi věřících, jimž by nebylo známo, že sv. apoštol Ondřej může býti nazván apoštolem kříže Kristova. Jakož Pán Ježíš propůjčil a vyjednal Petrovi milost, že byl neohroženým hájitelem víry, Janovi pak vyjednal Pán milosti horoucné a oddané ku Kristu lásky, tak sv. Ondřeji té přednosti se dostalo, aby skrze něj kříž Kristův byl zveleben a oslaven. A právě touto trojností: vírou, láskou a křížem vyjednává si církev zálibu Mistra svého a Pána. Vše v církvi hlásá toto tři: víru, lásku a kříž. Odtud také onen zjev, že vedle obou jmenovaných apoštolů sv. Ondřeji zvláštní projevuje církev úctu.

Než čtème už činy statečného a neohroženého rybáře galilejského, jemuž

se dostalo té zvláštní milosti, že byv průvodcím a apoštolem Kristovým, byl také zároveň i soudruhem Petrovým smrtí svou na dřevě kříže. Činy svatého Ondřeje vynála církev ze starých zápisků mučenických, jež kněží církve, apoštolem v Patrasu založené, byli sestavili a uchránili. Původnost a neporušenost těchto zápisků ovšem někteří protestanté bezdůvodně upírají. I někteří spisovatelé sedmnáctého a osmnáctého století opičili se po jejich výmyslu. Ale naopak, přemnozí sloušní učencové katoličtí, vši snahou a silou neporušenost a původnost těchto zápisků hájí a zastávají. Nad to i také přecetné sbory církve východní a západní, kteréž v bohoslužbě přemnohé vynátky ze zápisků těchto umístily, jsou nemalé váhy pro jejich původní a neporušený ráz. Taktéž nemalým dokladem pravdivosti jejich jest i ta okolnost, že i svatý Bernard na nich zosnoval tři překrásné řeči o sv. Ondřeji apoštolu.

Ondřej, apoštol, zrozený v Betsaidě, vesnici galilejské, bratr Petřův a učeník Jana Křestitele, zaslechnuv výrok učitele svého: »Ejhle, Beránek Boží«, neprodleně následoval Ježíše, ano i bratra svého ku Pánu přivedl. Když pak posléze zároveň s bratrem na jezeře galilejském lovil ryby, tu oba Kristem kolem nich jdoucím, před ostatními apoštoly byvše povoláni oním výrokem: »Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí«, neprodleně sítí zanechali, aby se mohli přidržeti Pána. Když pak po Kristovu utrpení a vzkříšení Ondřej ze Scythie, která mu losem připadla, aby v ní

učení Kristovo rozsával, do Epiru a Tracie zavítal, tu zajisté učením a zázraky nepočtené zástupy lidu ku Kristu obrátil. Posleze zavítal do Patras v Achaji a navnadil ve městě tomto přemnohé ku pravdě sv. evangelia, Aegea, prokonsula, kterýž hlásání sv. evangelia se opíral, neohroženě pokáral, připomenuv, že prokonsul, ač soudcem lidu poddaného býti žádá, nicméně Krista Boha, všech lidí soudce, ďáblem oblouzen, nikterak uznati nechce.

Tu však Aegeas rozzloben pravil: Přestaň Kristem se chvástati, jemuz podobná slova nic neprospěla, a který od židů byl ukřižován. Když pak nicméně Ondřej neustával neohroženě o Kristu hlásati, že pouze pro spásu lidského pokolení na smrt kříže se vydal, tu prokonsul řečí bezbožnou jej zaskočiv až i k tomu nabádal, by usmysliv sobě, bohům obětoval. Jemuz odvětil Ondřej: »Já Bohu všemohoucímu, jedinému a pravému obětuji každodenně ne maso býků ani krev kozlů, ale Beránka neporušeného na oltáři, jehožto tělo posléze všemu lidu veřícímu za pokrm se dává. Beránek, kterýž byl obětován, zůstává neporušený a živý.« Tím Aegeas byv ku zlosti popuzen, rozkázal, aby byl do žaláře vsazen, z něhož by byl lid př snadno mohl Ondřeje vybaviti a vyprostiti, kdyby byl Ondřej všemožně zástupu netišíl a nechlácholil, prose snažně, aby mu nebyli závadou na cestě ku veležádoucné koruně mučnické, po nížto prahne.

Proto nedlouho potom, když byl apoštol Páně před soudnou stolicí předveden, nemoha Aegeas děle naslouchati řeči, v nížto apoštol tajemství kříže velebil a nad to i také bezbožnost soudci předstíral, rozkázal, aby na kříž byl povýšen a takto smrti Kristovy byl příúčastněn. Ondřej byl na místo popravné uveden a vzezřev na kříž, volal už zdáli:

»Ó dobrý kříži, jemuz krásy se dostalo z údd Páně, dlouho žádaný, vroucně milovaný, bez únavy hledaný a nyní roz-toužené duši připravený. Vezmi mne z lidí a navrať mne Mistru mému, aby skrze tebe mne přijal ten, jenž tebou mne vykoupil.« Takť na kříž připevněn, na němž po dva dny živ visel, neustáváje po tu dobu víru Kristovu hlásati, až k němu doputoval, jehožto smrti aby mohl býti příúčastněn, tak horoucně toužil. Toto všecko kněží a jáhnové achajští, kteřížto i utrpení apoštolovo popsali, dosvědčují, že tak se stalo, jak vzpomenuto, čehož byli očití svědkové. Kostí jeho nejprve za císaře Konstantina byly přeneseny do Cařihradu, posléze doneseny do Amalfi. Hlava apoštolova za papeže Pia II. donesena do Říma, kdež ve chrámě svato-Peterském umístěna.

Církev cařihradská, kteráž nemálo se honosila ostatky sv. apoštola, neměla zůstati stálou strážkyní pokladu tak drá-hého a vzacného. Pozbavenať pokladu tohoto v roce 1210 tehda, kdy křižáci zmocnili se Cařihradu. Apoštolský vy-slanec, kardinál Petr z Kapny, přenesl tělo svatého apoštola do stoličného chrámu města Amalfi, v království ne-apolském, kdež doposud se nalézá. osla-veno jsouc nespočetnými zázraky a na-vštěvováno ode všech téměř národů. Touto právě dobou dostaly se ostatky svatých, jež církev řecká přechovávala, zvláštním řízením Božím církví latinské. Avšak Cařihrad nedbal těchto výstrah, pocházejících s nebe, zůstáváje a se-trváváje tvrdošíjně v rozkolu.

Ale nicméně hlava sv. apoštola byla doposud v Cařihradě. Staloť se tak ne-pochybně jenom z té příčiny, že při mnohém přenášení, jakéž se s tělem svatého apoštola událo, přechovávala se ve zvláštní schránce. V době rozpadu východní říše římské, jižto ztroskotali Turci, stalo se řízením Božím, že církví

římské dostalo se tohoto předrahaého pokladu. Roku 1462. odnesena hlava svatého apoštola slovutným kardinalem Bessarionem z říše řecké a 12. dubna téhož roku, o neděli květné, vyšel jí v ústřety hrdinný papež Pius II. u veliké vítězoslávě. Průvod velikolepý vedl papež až k nynějšímu Ponte Molle, odkudž nesena do velechrámu sv. Petra. Tam jest i nyní nedaleko konfese knížete apoštolův. Při pohledu na tuto ctnou hlavu, pocítil Pius zvláštní jakési nebeské nadšení, a dříve než bříme tak slavné vyzvedl a do Říma přenesl, uvítal je nadšenou promluvou, kterouž tuto sdělujeme, abychom tak přičinili ku chválám, jakými jednotlivé cirkve sv. apoštola Ondřeje oslavují a z velebují.

»Tedy jsi už zde,« tak začal papež, »svatá, ctihodná hlavo přesvatého apoštola! Zběsilost turecká vyhostila tebe z posavadního útulku, a hledáš nyní ochrany a přístřeší u svého bratra, knížete apoštolů. Nuže, bratr tento neodepře ti útulného místa a po vůli Páně bude lze na oslavu tvou zvolati: Ó toho šťastného vyhnanství, kteréž takový nalézá útek! Prozatím budeš míti obydlím dům bratrův, kde společně s ním budeš ctěna. Toto město, jež máš před sebou, je vznešený a slavný Řím, posvěcen předrahou krví tvého bratra, a lid kolem tebe shromážděný je tentýž lid, jež přesvatý apoštol, tvůj bratr, v lásce nevypravitelné, podporován sv. Pavlem, touto vyvolenou nádobou, v Kristu znovuzrodil. Synové bratra tvého, jsou Římané tito také z tvé krve. Všickni poznávají v tobě bratra společného otce, ano druhého otce. Oni tě oslavují, uctívají, zvelebují, oni spoléhají na tvou záštitu před tváří

Boha všemohoucího. Ó přestátný apoštolo Ondřeji! Hlasateli pravdy! Hájiteli Trojice nejsvětější! Jakou slastí přeplyvá nitro naše, kdy oči naše pozírají na tvou svatou ctihodnou hlavu, nad nížto o letnicích vznášel se Duch svatý ve způsobě ohnivých jazykův. A vy křesťané, kteřížto putujete do Jerusalema, abyste tam uctili místa ona, na nichž stály nohy Spasitelovy, vizte tuto trůn svatého Ducha. Nad touto hlavou vznášel se Duch Páně, nad hlavou touto zjevila se třetí božská osoba. Tyto oči patřily často na Pána v lidském těle, tato ústa rozmlouvala s Kristem, lice toto

nejednou bylo oblaženo políbením Spasitelovým. Ó té hlavy přesvaté, milován hodné a zbožné, jak velikou jsi útěchou a rozkoší duše! Kdož by necítil v nitru upřímné a nelicené radosti? Kdož by mohl býti srdce tak tvrdého, aby nejásal? Kdož by neproléval slz radostných patře na ctihodné ostatky Páně?

Nuže, my se radujeme, duše naše plesá a my jásáme veselím z příchodu tvého, vyslanče božský Ondřeji! Nepochybujeme o tom nikterak, že duše tvá vznáší se nad hlavou tvou, a že, nejenom hlava ale také duch tvůj do Říma zavítá.

»Myť ovšem v nenávisti máme Turky, kteří jsou nepřáteli křesťanského náboženství, ale tato nenávist naše, značně se umenšla z té příčiny, že jsou původem a příčinou tvého k nám příchodu. Neboť což mohlo by nás více potěšiti nad myšlenku, že můžeme nyní na tvou drahocennou hlavu patřiti? Jedno pouze mysl naši kormoutí, že nemůžeme tě při tvém příchodu s takovou slávou uvítati, jaká ti vším právem náleží. Že tě nemůžeme s takovou vítězoslávou při-

jmouti, jaké jsi hodna. Upokoj se alespoň naší horoucnou touhou! Patř na upřímné naše srdce a dopušť v dobrotě své, aby mohly nehodné ruce naše doteknouti se tvých kostí, abychom my hříšníci mohli tě do města našeho doprovoditi.

Nuže vejdi a vkroč do tohoto města a budiž lidu římskému příznivcem! Kéž by příchod tvůj byl veškerému křesťanskému světu ku spáse, vkročení tvé kéž bylo by věstitelem míru, kéž by prodávání tvé uprostřed nás bylo nám zdrojem blaha a štěstí. Budiž nám přimluvcem na nebesích, budiž zároveň se svatými apoštoly Petrem a Pavlem bdělým strážcem, aby prostřednictvím našim dostalo se nám milosrdenství od Pána. Amen.

Tak se tedy vz ešenost svatého apoštola Ondřeje zasnoubila a sdužila se slávou a vznešeností sv. Petra v Římě. Leč sv. apoštol kříže Kristova, jehožto památka ve mnohých chrámech po celou oktávu se konala, má mezi názvy čestnými i také onen, že zvolen za patrona království na západě. Škotsko zvolilo si v době oné, v nížto k církvi katolické se hlásilo, svatého Ondřeje patronem. Kéž by přimluvou tohoto apoštola Páně království toto opětně k církvi právě se přivinulo. Modlemež se nyní zároveň s církví sv. ku sv. apoštolu, jehožto jménem a památkou dnešní den oslaven. Prokazujmež mu povinnou poctu a dožadujme se pomoci jeho a přispění ve všech potřebách našich.

S tebou sv. Ondřeji setkáváme se nejprve na prahu doby adventní, přes nějž i nám jest překročiti, ač chceme-li naléztí Pána Ježíše. I vzdáváme z toho Pánu Bohu povinný dík, že právě s tebou jsme se setkali. Tehda, kdy Spasitel světu dal se poznati, tehda jsi už naslouchal pozorné kázání sv. Jana Křestitele, kterýž svět na příchod Kristův připravoval. Tys byl první mezi syny lidskými, jemuž

dostalo se té milosti, že Syna Marie Panny uznal za Mesiáše, o němž zákon i proroci předzvěštovali. Avšak tys nechtěl zůstatí samotén, tys nechtěl býti jediným účastníkem podivuhodného tajemství, proto jsi neprodleně radostnou novinu sdělil bratru svému Petrovi, a tím uvedls jej ku Pánu Ježíši.

Také my, ó sv. Ondřeji, toužíme po Mesiáši, po Spasiteli duší našich. Ty jsi jej už našel, nuže uveď i nás k němu. Pod tvou ochranu a záštitu stavíme se v této době adventní, ve kteréž jest nám kráčetí až k onomu dni, v němž toužebně žádaný Spasitel podivným zrozením mezi námi se pojeví. Pomoz nám, abychom hodně uvítali hosta onoho dobou noční, kdy s nebeských výšin sestoupí v pozemský úval. Křestem pokání byls ud stojněn, že jsi poznal Slovo života. Vyjednej také nám té milosti, abychom pravým pokáním očistili srdce své v době této přeposvátné, a hodni učinění byli patřiti na Pána, jenž řekl: »Blahoslaveni čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.«

Tys velmocén, ty můžš duše naše uvéstí k Pánu Ježíši, přeslavný Ondřeji! Vždyť i ten apoštol, ježž Pán ustanovil nad celou církví svou, tebou byl k Pánu svému přiveden. Nikterak o tom nepochybujeme, že Pán náš, povolav tebe na dnešní den k sobě, přimluvu tvou nám zajistil právě v době oné, v nížto hledáme toho Pána svého, u něhož ty věčně žiješ. Proto jdeme k tobě, abychom se otázali na cestu, která k Pánu přivádí.

Touto cestou jest dle naučení tvého cesta věrnosti, věrnosti takové, která ani smrti kříže se nehrozí a neleká. Mužně jsi po cestě této kráčel, a protože kříž jest jistou cestou k nebesům, proto jsi sobě kříž tak vroucně zamiloval. Pros za nás, sv. Ondřeji, abychom i my lásce ku kříži se naučili, a pochopivše lásku tuto, také ji skutkem konali. Bratr tvůj

praví nám v listě svém: »Poněvadž tedy Kristus trpěl za nás, i vy také týmže smýšlením ohrazení buďtež.« Ty, svatý Ondřeji, dnes životem svým vysvětluješ nám výrok bratrův.

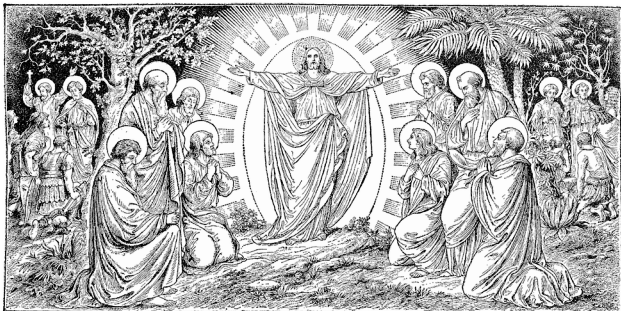
Protože Mistr tvůj umřel na kříži, toužils také ty po smrti podobné. S výše onoho trůnu, na nějž křížem jsi byl postaven, pros a přimlouvej se. aby křížem hříchy naše byly usmířeny, aby tělesné plameny byly uhašeny, bychom ko-
ečně láskou v jedno byli sloučeni s našim Pánem, ježž pouze láska k nám na kříž připevnila.

Avšak jakkoliv důležité a vzácné ono naučení, kteréž z kříže nám vyřínuje. pomni, ó veliký apoštolé, že kříž jest dokonáním. ne pak začátkem a zdrojem jeho. Trebať nám předně znáti a milovati Boha ve způsobě mdlého dítěte, Boha, spočívajícího v chatrných jeslech. Toť onen Beránek Boží, k němuž tobě sv. Jan Křtitel cestu ukázal. Zrakové naši toužebně po tomto Beránku nyjí, aby mohli naň patřiti. Doba nynější jest dobou adventu, ne pak dobou hořkého utrpení Páně. Posilni tedy a utvrď srdce naše pro dobu zápasu a boje, ale učiň je i nyní přístupno zkroušenosti a upřímné oddanosti Pánu. Pod ochranu tvou stavíme tuto celou dobu přípravu ku při-

chodu Páně, z něhož těší se a raduje srdce naše.

Pamatuj také, ó blažený -v. Ondřeji, na církev Páně, jejímžto jsi sloupem a pro kterou jsi krev svou vycedil. Pro ni pozvedni rukou svých před tváří Pána svého, pro nějž stále církev na zemi zápasí. Pros, aby třecha kříže, kterou církev obřemeněna, poněkud alespoň ulevila. Pros také, aby církev v lásce ku kříži stále prospívala a z kříže pravé cti a slávy nabývala. Pros především a přimlouvej se za svatou církev římskou, matku a učitelku všech ostatních církví, a vyjednej ji vítězství a mír křížem pro upřímnou lásku, s jakouž ku kříži lne. Budiž na novo apoštolem církve cařihradské, kteráž odtrhnuvši se od jednoty, tím i od pravdy pobloudila, nechtějíc uznávati bratra svého vrchním pastýřem celého stáda Kristova, jemuz jsi přece i ty z lásky k Pánu a Mistru svému jakožto vrchnímu pastýři byl přidán a poslušen. Nezapomeň také na království skotské, kteréž už skoro po tři staletí ochrany tvé a přimluvy nedbá. Vyjednej a vypros u Pána, aby dnové bludu byli ukřáceni, aby polovina ostrova svatých i s druhou částí brzy povšechnému pastýři a nástupci bratra tvého, římskému papeži v lásce a víře se podrobila a poddala.

Zprávy z misii katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Filippiny. (Missie Mindanao. — Ataové na zálivu Davao.) Za ustavičných bojův a nepokojů posledních let dařilo se dílo missionářské, jež konají Otcové z řadu jezuitského, na Filipinách dosti špatně, a sice pro divokost, jakou se tamní obyvatelé vyznamenávají. Nejdivočejšími mezi různými kmeny, ostrov obývajícími, jsou Ataové, združující se poblíž zálivu Davao. O divokosti a surovosti jejich svědčí i ta okolnost, že až doposud přinášejí lidské oběti. Po návratu z války bývá několik zajatců, nejčastěji dospívajících mladíkův, ukrutným způsobem povražděno. Vypukne-li mezi nimi mor, aneb jsou-li ohrožováni jakýmkoliv jiným neštěstím, aneb chtějí-li usmířit božství, které domněle urazili, berou opět útočiště k barbarským obětem lidským. Ubohá oběť ke stromu pevně připoutaná bývá ponechána krvavým choutkám domorodců. Každému jest volno nožem nebo dýkou na oběti pracovati. Čím větší jsou bolesti, čím bolestnější výraz tváře a čím hroznější posuňky a úpění k smrti týraného ubohého zajatce, tím větší jest radost trýznitelův a tím větší čest, jež se domnělému božstvu vzdává, až konečně ubohý tvor za nekrutějších bolesti duši vyponští. Úpěnlivé volání nešťastníka snaží se satanským řevem utlumiti a přehlusiti. Chtějí-li se poblíž křesťanských příbytků podobných

neřestí dopouštěti, pak vyhledávají nějaký odlehlý kout, ucpávají za obět vyhlédnutému zajatci ústa a chovají se tiše, aby zločin na jevo nevyšel a oni od Španělů potrestáni nebyli. — Pohanští Vagolové, kteří úsilím P. Gisberta pevná sídla zrobili, musili mu svatosvatě příslibiti, že lidských obětí přinášeti nebudou. Zlozvyk tento jest však mezi nimi tak zakořeněn, že ani na př. svatbu zámožnějšího bez tohoto krvavého divadla slaviti nemohou. Mnoho starosti, píše P. Gisbert, připravili mi Vagolové. Přes mou ostražitost a svůj slib, že lidských obětí již přinášeti nebudou, přece s hroznou ukrutností a k velikému pohoršení oběti takové přinášeli. Jistá otrokyně, jež se do jejich osady přihlásila, byla chycena a obětována. Podobný osud potkal též jiného pohana. Ano i sám pohlavár, jemuž jsem s P. Juanmartim přátelskou návštěvu v horách učinili, obětoval nedávno rovněž otroka. Když jsem o těchto ukrutnostech uslyšel, ostře jsem mu je vytýkal a takto přišel jsem do nebezpečí, že budu od něho sám obětován! Když zmíněný P. Gisbert pohlavára navštívil, tasil tento u přítomnosti mnoha pohanů svou dýku a dal znamení, aby tak všichni učinili. Na štěstí však pohlavára nikdo neposlechl, ba naopak shlukli se přítomní kolem missionáře, aby jej chránili, a tím byl náčelník odzbrojen. P. Gisbert ne-

věnoval tomuto případu žádné zvláštní pozornosti, a považoval tento výstup za okamžitý výbuch zlosti náčelníkovy. Avšak ostatní jej ujišťovali, že šlo o jeho život, poněvadž pohlavár tasením dýky dal znamení ku krvavé oběti. P. Gisbert však byl toho názoru, že bylo by nejlépe v tomto případě celou věc umlčet, poněvadž to byl úklad na jeho osobu. A brzy se ukázalo, že jednal správně.

Sotva minulo několik dní, tu poslal krvežíznivý pohlavár P. Gisbertovi na znamení litosti svou dýku a dal mu vzkázat: Dábel se mne zmocnil; proto jsem učinil, co jsem učinil. —

Hlavní péčí P. Gisberta, jakož i ostatních misionářů jest, aby obyvatelé kolem zálivu po různu žijící sloučil, pevná sídla jim vykázal a životu lepšímu je naučil.

„Katol. missie.“

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Olomouce. Veřejné a slavné díky at jsou vzdány nejsvětějšímu a nejmilejšímu Srdci Pána Ježíše, nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a blah. Klementovi Marii Hofbauerovi za skvělý výsledek voleb obecních. Ačkoliv málo bylo naděje z počátku, že by věc ta ve prospěch církve a sv. náboženství se obrátila, neboť se strany protivné způsobem až hrozným a vztekem divým bylo bojováno — přece v den voleb zaslávě všecku záležitost tuto v Srdce božské, byli jsme si jisti výsledku dobrého. Konány pobožnosti devítidenní, obětována byla sv. přijímání od mnohých osob zbožných, modlen růženec před velebnou Svátostí, v čas voleb obětována mše sv. ke cti a chvále nejsvětějšího Srdce Páně, nejčistšího Srdce Panny Marie, sv. Josefa a blah. Klementa na ten úmysl: Ježíši, toť záležitost Tvá, pomoz! A hle! dobrý Ježíš pomohl a zvítězil slavně, na přímluvu Rodičky své a svého pěstouna a blah. Klementa, slavného rodáka našeho. Protož ještě jednou: Sláva a čest, dik a chvála buďž nyní i na věky nejsv. Srdci Ježíšovu, nejčistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu a blah. Klementu!

F.

Od Hrotovic. Vzdávám tímto nejsrdčejší díky božskému Srdci Páně, sv. Antonínu Pad. a sv. Gerardu. Byl jsem postižen velikým neštěstím loňského roku. Dlouho jsem ležel nemocen. Konal jsem devítidenní pobožnost a doufal jsem, že budu vyslyšen. Prosha má vyslyšena a já s radostí vzdávám díky Pánu Bohu.

F. P.

Ze Želče. Byla jsem dlouhou dobu choromyslnou, po delší dobu jsem byla v ústavě choromyslných, až konečně lékaři se vyslovili, že mně pomoci není. V této chvíli obrátily se mé dvě sestry k nebeskému lékaři a vroucně prosily nejsvětější Srdce Páně o mé uzdravení, a nejdobrotivější božský Spasitel mi pomohl; prosbami k nejsvětějšímu Srdci Páně jsem uzdravena, jsem úplně zdráva a všech.ay práce mohu konati jako dříve.

M. F.

Od Olomouce. Plním tímto slib svůj, veřejně vzdávaje nejvroucenější dik svůj nejsladšímu Srdci Páně, Panně Marii a sv. Antonínu Paduanskému za milostné vyslyšení v záležitostech duševních i tělesných.

N. H. ž

Z Pálkovic. Za milou a svatou povinnost považuji vzdáti zde veřejné díky božskému Srdci Páně a blahoslavené Marii Paně a sv. Antonínu Paduanskému. V největší úzkosti po delší dobu počítávala jsem veliké bolesti a vzala jsem útočiště k sv. Antonínu, konala jsem pobožnost a zavázala jsem se slibem, budu-li vyslyšena, že to uveřejním ve »Škole B. S. P.« Ještě jsem neměla vykonanou pobožnost a již jsem ozdravěla.

Čtenářka „Školy“.

Z Mistecka. Vzdáváme nejvroucenější díky Rodičce Boží, sv. Josefu, pěstounu, a sv. Anně za vyslyšení prosb našich.

Dvě sestry.

Z Hané od Kojetina. Čtenář »Školy B. S. P.« vzdává srdečné díky nejsv. Srdci Páně, P. Marii Sv.-Hostýnské a sv. Josefu za uzdravení z těžké nemoci.

J. H.

Z okolí Brna. Díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a Rodičce Boží Marii Panně za vyslyšení prosby v úmyslech apoštolátu. Onen člověk, za něhož se členové modlili, se obrátil, přijal sv. svátosti a doufám, že kajicně dokoná život pozemský.

Člen Apoštolátu modlitby.

Ze Sv. Ondřeje (Korutany). Tímto splňuji svůj slib, který jsem jako nehodný ctitel božského Srdce Páně učinil, uveřejniti totiž na důkaz vděčnosti některá dobrodíní, která jsem od téhož Srdce obdržel. Jako nastávajícímu řeholníku bylo mně stále bojovati se zevnějšími překážkami. Jsou to moji chudí rodiče, kteří se na mne jakožto kněze takřka spoléhali, pak můj bratr, studující na

universitě, a moje sestra, velikými vlohami nadaná konservatoristka. Brzy byla to nemoc otcova, brzy nouze na penězích, aby bratr a sestra dále studovati mohli, což mne znepokojovalo. I obrátil jsem se v modlitbě na Srdce Toho, který řekl: »Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím«; dvakrát jsem vykonal devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Páně. A hle! otec se pozdravil, bratr i sestra našli vzácné dobrodince a já byl tím více utvrzen v povolání — státi se řeholníkem. Ano, tím chci býti z plné duše, neboť jako takový mohu se co nejlépe odvděčiti nejsvětějšímu Srdci Páně za prokázaná dobrodíní.

Láska k chudobným.

(Hlavní úmysl.)

Nikdo snad nikdy nevěnoval tolik laskavé péče chudobným, jako církev svatá. Čteme-li jen svatá evangelia, již poznáme chudobných zvláště i vyznamenání, jejich výsady, jejich přátelství se Synem Božím. Jeho božské Srdce vždy zvláštní lnulo láskou k chudým a nuzným. Důkazem patrným toho jest, že sám Ježíš Kristus chtěl sdíleti chudobu s chudobnými. Co to divení, když pozemský král, kníže nebo nějaký boháč věnuje nějakou část ve prospěch chudiny, co to chvály v novinách po všem světě. Ale pohledíme na Krále nebeského; on učinil daleko, ba nevyslovně více, než všickni králové na zemi učiniti mohou. Sám opustil slávu nebeskou, chudobnou, ale přesvatou Pannu vyvolil za matku svou, z níž naroditi se chtěl, a to ve chlévě v chudobě největší. I pěstoun Pána Ježíše, sv. Josef, byl chudým tesařem, jenž rukama svýma vydělával chléb vezdejší. Opravdu by tomu člověk ani věřit nechtěl, kdyby se tak nebylo skutečně stalo! První navštívili Spasitele narozeného chudobní pastýři, kteří nedaleko Betléma na lučinách pásli stáda svá. Přišli i mudrci od východu poklonit se novorozenému Spasiteli, jenž nikoho nechce vyloučiti z říše své nebeské, všechny chce spasit, bohaté i mudrce, chudobné i prosté, ale maličkým tohoto světa slíbil první místa v novém království svém. Pán Ježíš i dále vedl život chudobný pomáhaje svému pěstounu při práci a napomáhaje takto k živobytí; tak nepatrným byl v očích lidu, že říkali: »Zdali není tento syn tesaře?«

Pohanští učenci a mudrci nezabývali se chudým lidem, ale více boháči, buďto z toužebnosti po lepším a pohodlnějším živobytí, nebo z jiných sobeckých ohledů. Ale Pán Ježíš, Spasitel světa, první obrátil se k chudému lidu; chudým

přišel hlásat evangelium. Chudobným všude pomáhal Pán a těšil je v zármutku jejich. Chudému slepci, jenž vedle cesty žebrał almužnu na okolojdoucích, vrátil Pán zázračným způsobem zrak, tak že viděl; i velebil Boha. A teprve kázání Páně na hoře o osmero blahoslavenstvích! Svět pohrdá chudobou, nenávidí chudoby a nazývá člověka chudého nejvš nešťastným; jinak Pán Ježíš! Blahoslaveným nazývá člověka chudého duchem, blahoslaveným jmenuje člověka lkajícího, neboť tento potěšen bude jako onen bude kdysi vládnouti královstvím nebeským. Ano, Pán Ježíš radi bohatým, aby se vzdali statků vezdejších ve prospěch chudých a následovali jej, jako to učinil onomu bohatému mládenci, jenž přistoupiv k Pánu, tázal se: »Mistře, co čině, obdržím život věčný?« Pán Ježíš pravil: »Chceš-li do života vejíti, zachovávej přikázání!« A když mládenec Pána ujistil, že tak činí od mládí svého, tu pravil Pán: »Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš, rozdej chudým a přijď, následuj mne!« A jací byli sv apoštolé? Chudí rybáři nemajíce jiného než lodičku. sitě a pracovitě ruce. Ne z farizeův ani zákonníkův ani z boháčů, nýbrž z chudých rybářů vyvolil si Pán apoštolý své. Tito vidouce Pána a Mistra svého chudobný život vésti, radi snášeli chudobu i s nedostatky všelikými, těšice se, že jim stonásobně vynahrazeno bude, co ve světě opustili pro Ježíše.

Vidouce apoštolé u Pána Ježíše takovou lásku k chudým a sami jsouce chudobnými, milovali sobě rovné lidi chudobné, kteří první přijímali radostně učení Kristovo. Proto se také o chudé starali, pro chudé almužnu, a co potřeba bylo, sbírali a jim rozdělovali, až skoro starosti o chudé byli by zanedbali hlavní úkol svůj, kázati evangelium všem národům. Proto ustanovili sedm jáhnů, mezi nimi sv. Štěpána, aby ti starali se o chudé a opustěné. Tak bylo v první době křesťanstva, tak bylo i později. Církev svatá vždycky starala se a stará se dosud o chudobné. Svatý Vavřinec, jáhen, rozdal všechny poklady chrámu chudým, než přišli pohané, aby to pobrali a jej umučili. Na chudé ukázal a pravil: »To jsou mé poklady!« Svatý Jarolím mluvě o chudobě poustevníka Pavla, jenž oděvem z listí zhotoveným se odíval, častěji říkal: »Kdybych si směl voliti, raději bych si vyvolil oděv Pavlův, než hedvábí a nádheru královskou!« Blahosl. Anežka, patronka naše, nejen se odřekla trůnu, bohatství, slávy světa i rozkoši jeho, nýbrž i zvolila si sama býti »chudou sestrou«, jsouc mezi druhými poslední, a sama si strasti působila. Svatý Karel Borromejský, kardinál v Miláně, rozdal vše chudým, sotva že mu zůstala postel, na niž by si odpočinouti mohl. — Takových příkladů lásky k chudým máme velmi mnoho: sv. Benedikt, sv. Alžběta, sv. František Serafinský, sv. Vincenc Paulánský, sv. Terezie a jiní. Co jen sv. Vincenc Paulánský vykonal pro chudinu za doby své a co nyní dobrého se koná skrze spolky sv. Vincence, jehož členové sbírají podpory a rozdávají pak chudobným těšice je v nouzi, ale povzbuzující je také k životu mravnému, což zvláště ve velkých městech nad míru jest důležité.

A proto ať nikdo neštítí se chudého, ale považuj jej za bratra svého, za sestru svou a prokaž dobré dle možnosti z lásky k chudému Ježíši Kristu, jenž nenechá ani hlt vody bez odměny.

Než i chudobní musejí míti lásku k chudobě své, nesmí réptati, nesmí netrpěliví býti, nýbrž na chudého Ježíše Krista pohlížeti, jenž životem svým takřka chudobu posvětil. Chudobní nesmí záviděti majetným, protože tito zase ze svého

vydržují a pomáhají chudým, aspoň tak se činí v církvi naší. Chudobní vizte trpělivého Joba, jenž ztratil veskerý majetek svůj a nereptal ni slovem proti Pánu Bohu. Pohleďte, vy nuzní, na sv. Josefa, pěstouna Páně! Ač pocházel z rodu královského, nepohřešoval bývalé slávy rodu svého, jsa spokojen s chudým stavem svým a živil se počestně řemeslem tesařským. Vzpomeňte, chudobní, na příslibení Pána: »Blahoslavení chudí duchem, t. j. trpělívi v chudobě, milující chudobu, odřikající se majetku, neboť jejich jest království nebeské.« A zajisté snadnější jest chudému dostati se do nebe než boháči, jenom když chudoby své tak použije, aby měl zásluhu před Bohem. Ale i boháč může se dostati do nebe, nepřikládá-li srdce své k bohatství, ale uděluje hojnou almužnu chudobným. Blahoslavení jste vy lkající, v chudobě plačící, neboť potěšení budete od Boha radostí a slávou, které nevyváží všechny poklady tohoto světa.

Prosme tedy tento měsíc nejsv. Srdce Pána Ježíše, aby vstúpilo nám lásku k chudobě a k chudobným lidem, bychom s nimi, trpícími bratry a sestrami, měli útrpnost a žim pro Boha dobré prokazovali. Prosme též za chudobné, aby bídu svou bez reptání, trpělivě snášeli, Boha se nespouštěli, nýbrž chudobný život vedouce, přece spravedlivě živi byli. Tak jediné vyrovná se bezedná propast, jež tvoří se mezi třídou majetnou a nemajetnou. Tak rozluštěna bude nejsnáze palčivá otázka chleba.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za lásku a útrpnost k chudobným, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patronu ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

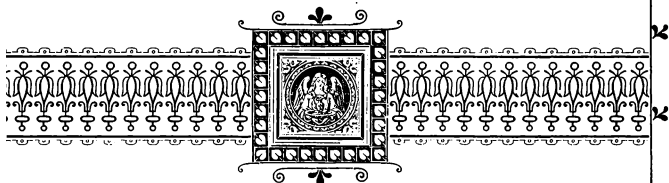
Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Ctíti, milovati a sloužiti chudým Ježíše Krista.

Úmysl v prosinci: Spása křesťanské mládeže.

Škola Božského Srdce Páně.

Paprsky około Srdce Ježíšova znamenají netoliko slávu jeho, nýbrž i náplň duchovního světla, kterým osvěcuje cititele své *P. Boothaan.*
Pojďte všichni k Ježíši, jenž jediný vám pravé štěstí dáti může. *St. Augustín.*

Na hod Boží vánoční.

(Hymnus od Sedulia, kněze z 5. století.)

Dennice kde vzhází mladá,
Až kde slunko umdlé padá,
Budiž Kristu chvála čilá,
Ježž nám Panna porodila.

Pán, jímž všechny světy stojí,
V služebné se tělo strojí,
Aby tělo zbavil tělem
A byl tvorů Spasitelem.

Do čistého do života
Sestupuje Vsedobrota,
Tajemství ta sobě nová
Pod svým srdcem Panna chová.

An v hruď Panny Bůh se dává,
Chrámem Božím hruď se stává,
Ta, jenž muže nepoznala,
Slovem Syna započala.

Z Panny se Ten na svět zrodil,
o němž anděl věštbu vodil,
Jehož, když se v nitru choval,
Jan již s plesem pozoroval.

V seno vložen býti žádá,
V nízké jesle údy skládá,
Trochou mléka bývá kojen,
Jímž i ptactvu pokrm strojen.

Andělský sbor nad Ním jásá,
Nebe celé čest Mu hlásá,
Na pastýře nejdřív zírá
Pastýř Tvorce všehomíra.

Buďtež Tobě slavné zpěvy,
Ježž dnes vydal život děvy,
Buď též vděk dán láskou znatý
Tobě, Otče, Duchu svatý.

FR. SUŠIL.

Účet na sklonku roku.

Kvapně minul rok a brzy udeří poslední jeho hodina. Rozloučí se se světem a lidmi a ponechá vládu jinému. Rok není sice dlouhou dobou, ale přece jen dobou důležitou; je to valná část života našeho, neboť život mnohých, ba přemnohých lidí nečítá takých roků tuze mnoho. Co vše se v roce může státi! Kolik radostí může člověk v roce zažiti, kolik však také útrap snésti, bolestí vytrpěti, neštěstí zakusiti! I tento rok zajisté mnohé oblažil, ale také mnohé, přemnohé zarmoutil; vždyť utrpení a bolest jsou údělem našim, také částí trestu za hřích prvotní. Není zajisté člověka pod sluncem, jenž by po celý rok jen ve štěstí se kochal a pelyňku života pozemského neokusil. Vždyť jest život náš »bojem«, jak praví Job, a dle slov kazatele jest »marností a trápením ducha, neboť nic netrvá pod sluncem.« (Kaz. 9, 11.) Přes to však jest rok doba dosti dlouhá, aby člověk pilností mnohého úspěchu se dodělati mohl. Dozná to dělník, jenž bez úmoru pracoval a strádal, že na konci roku přibýlo leccos v domácnosti. Dozná to rolník a hospodář, jenž bedliv byl statku svého, všude první a poslední byl na stráži, jenž neproseděl svůj čas v hospodách a při kartech, dozná, že statek se mu rozmnožil. Taktéž obchodník, průmyslník a každý, kdož se přičinil, shledá, že s pomocí Boží, nestihla-li ho nějaká zvláštní nehoda, přibýlo na majetku k časnému zaopatření. A proto vidíme, že každý na sklonku roku přemítá, uvažuje a počítá, co ztratil, čeho vytěžil. a byl-li výtěžek větší, raduje se, byla-li ztráta větší, želí toho, ale také zkoumá, jaká že byla příčina ztráty a nehody. Zkrátka, každý skládá sobě na konec roku účty. To jest velmi dobré, chvalitebné a zároveň potřebné; avšak nesmíme býti jednostrannými, nesmíme jen pamatovati na účty ze života hmotného, tělesného, nýbrž také, a to ještě více, zkoumati svědomí své a klásti účty ze života duchovního.

Není dne ani hodiny, aby nám Bůh neskytl hojnost dobrodiní a milostí duchovních. A rok čítá mnoho dní a více ještě hodin; kolik tu obdrželi jsme darů ze štědré ruky Páně? »Co máš, co bys neobdržel?« táže se nás svatý Pavel. A sv. Jakub praví: »Každé dobré daní a každý dokonalý dar je shůry od Otce světél.« Jak starali jsme se o dary tyto, jak vážili jsme si jich, jak užívali jsme jich? Srdce naše dle své přirozenosti pudilo nás k Bohu, zdaž jsme je poslechli a Boha hledali? Vždyť praví svatý Augustin: »Pro sebe, ó Bože, jsi nás stvořil, a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v Tobě!« V roce tomto chtěl Spasitel na nás vyliti náplň všech milostí, jichž nám utrpením a smrtí svou byl zasloužil; zdaž chtěli jsme je přijmouti? Zdaž práhla duše naše po spáse jako jelen po studnici vody živé? Třikrát za den zavzněl milý hlas zvonu zvoucího k modlitbě, zdaž ustal duch náš od prací a starostí pozemských a vznesl se zbožnou modlitbou k Tvůrci svému v nebesích? Zdali děkovali jsme Bohu ráno za ochranu v noci,

zdaž v poledne vzdávali jsme díky za potravu tělu našemu poskytnutou, zdaž u večer s vděčným srdcem jsme chválili Boha za milost denní mu děkující, za hříchy své jej odprošující a do ochrany jeho pro noc se doporučující? Ó kolik jest asi na světě nevďěčníků, kteří na to vše ani nepomýšlejí?

Jest neděle, svátek, den Páně; zvony volají věřící do chrámu ke službám Božím, zdaž spěchali jsme po jejich hlase ve stánek Boží, abychom dle povinnosti své veřejně víru svou vyznávali a oběti nejsvětější účastnými byli? Bohu budiž žalováno, že na mnohých místech zvony nadarmo zní, jen anděle volají ke službě Nejvyššího, lidé zvuku jejich neslyší. Chrámy se prázdní, za to však kde jen hudba se ozve, valem se lid k zábavě žene; chrámy jsou poloprázdné, za to hospody a divadla přeplněna. Účet tento bude jedním z nejtěžších, jež mnohým bude před Bohem klásti.

A to svěcení dne svátečního! Až srdce usedá, když člověk vidí, že se na širokých pláních vlasti naší ve svátek a v neděli tak pracuje, jako v den všední. Lid už si tak zvykl, že mu ani nepřipadne, že by to hříchem bylo. Ale nesvěcení dne Páně má vždy v zápětí hrozný trest Boží, neboť ne nadarmo přikázal Bůh: »Pomni, abys den sváteční světil« a 72krát v Písmě sv. příkaz tento přistříl. Nedělní práce bude pro přemnohé kamenem úrazu při soudě Božím.

Tělo své denně myjeme a často odíváme čistým prádlem, vědouce, že špina zdraví škodí. A dobře máme! Jen však nehledme tak na čistotu těla, i duše má svou špínu, která ji hyzdí a nemocnou dělá, hříchy. A hle, Bůh sám dal nám vodu, již obmytí můžeme a očistiti duši svou, vodu kajcnosti ve svatém pokání. Slzy litosti duševní, spojené se zkrroušenou svatou zpovědí, získají nám odpuštění a ztracené milosti Boží. Zdaž však užívali jsme této předůležité svátosti pokání často, či snad jen jednou v roce, nebo dokonce ani to ne? Vlečeme bříme hříchů svých ustavičně, až jednou nás smrt překvapí? Ó nezahrávejme si s dobrotou Boží! Bůh shovívá sice, ale přece přijde doba, kdy jeho svatost a spravedlnost souditi bude. Jak hrozný je stav těch, kdož několik let, snad od let školních anebo od sňatku nebyli u svaté zpovědi! A nejhorší při tom jest, že si nebezpečí nejsou vědomi, že stojí u propasti nevědouce o tom. Věc tato má býti obzvláštním předmětem účtu ročního.

Jsi matka, otec, dcera, syn; přemýšlejte, jak jste plnili povinnosti své navzájem dle čtvrtého přikázání Božího? Ó jak smutně to vypadá v mnohých křesťanských rodinách v ohledu tomtó!

Jsi křesťan, vojin Kristův, obránce svaté víry katolické; jaks dostál úloze své? Podporoval jsi všude dle možnosti věc katolickou, podporoval jsi katolický tisk, spolky, byls činným u probouzení spoluobčanů svých k životu katolickému, dával dobrý příklad statného a neohroženého katolika? Na tom za našich dnů nesmírně mnoho zaleží. Neboť nastává třídění se lidí, jedni drží k Bohu a Kristu, druzí pak proti nim. Jest nutno přiznati barvu, nebáti se lidí, ale báti se Boha a veřejně jen vždy osvědčovati vším způsobem: »Já jsem křesťan a katolik a církev svatá jest mou matí.« Nebojte se posměchu. Posměch brzy umlkne a nepřátelé se zhrozí síku spořádaného! Bůh neučiní zázraku, nýbrž naší povinností jest za víru a církev bojovati, pak dá svého požehnání a pomůže k vítězství. A tu zaleží hlavně na mužích; proti nechť muži katoličtí na sklonku roku přemýšlejí, jak prospěli rozkvětu věci katolické, aby se jim přihodilo, co Pan řekl: »Žes nebyl

ani studený ani horký, vyvrhl jsem tě z úst svých.« Jen žádnou polovičatost a marné ohledy na svět a lidi!

Kéž by každá katolická rodina si nyní předsevzala aspoň jednu katolickou knihu ročně koupiti anebo katolické noviny odebíratí a všemu neznabožskému tisku výhost dáti, uviděli bychom, jak by naše moc vzrostla a nepřátelé zkontrolovali! Jen více chuti a více obětavosti! Není lépe uložený groš, nežli když se obětuje ke cti Boží a ve prospěch svaté církve Kristovy!

A tak má každý z nás dosti látky, aby uvažoval, jak v ohledu duchovním prospěl čili nic. Kdo skládá tyto účty často, ulehčí se mu práce na konci života, pozná, kde co ještě chybí napraví, doplní a jednou bude moci spokojeně účty složit před nejvyšším Soudcem!

Uplynulý rok byl pro nás velevýznamným. Slavili náš sv. Otec Lev XIII. 60leté jubileum primice své a náš nejmilostivější panovník 50leté jubileum vlády své. S plesem začal rok tento, v smutku se končí, neboť oplakáváme hr. znou smrt císařovny naší, Alžběty, již zasáhla ruka vražova. Ejh'e, kam vede bezbožectví, neušetrí ani života osob všem posvátných a nevinných! Těžce dolehla ruka Boží na císaře našeho, ale víra v Boha a důvěra v něho nedala mu klesnouti. Ano, kéž jak vznešeného našeho panovníka víra svaťa silí, kéž i nás všechny naplňuje a posiluje, abychom věrní jsouce Bobu našemu, s dikččiněním netoliko tento rok, nýbrž i život dokonali!

BOH. HENDL.

K ř í ž .

Padá mlha, padá šedá,
zemi halíc v noční háv;
hvězdy, rukou jak by máv',
skočí, luna s nimi bledá.

Ze sna tmavé šumí lesy,
šplouná kolébavku splav —
„Ode zla nás, Bože, zbav“,
z chatek zní to pod nebesy.

Vlhké, noční vane chladno,
„naposled je cítím již;
dnes chci těžký svrhnout kříž,
starostí dopít kalich na duo!“

Lesy kolem jiných pílí,
hluboký kde vody tok,
koniec, jenom krok a skok! —
Stojí, váhá, nemá síly.

Povzdech hrudí se mu dere,
vedle svatý vida kříž,
kleká: „Snesu bolu tíž“,
lká a prosí „miserere!“

Trpící Srdce Páně.

Avsak nastojte! Co znamená zděšení, jež celá příroda pojednou jeví? Stmívá se, jako na večer, slunce bledne, jakoby zhasnouti mělo! Ó Matko, není to znamením, že Syn Tvůj, slunce světa, již zemřítí má? Či schovává se slunce, aby nemusilo patřiti na hrozný výjev, smrt Pána svého? Ó slyš Matko bolesti, opětně otevřít Syn Tvůj ústa svatá a volá: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!« (Mat. 16, 46). Ó jak hodají slova tato mateřské srdce Tvé! Ježíš, Syn Tvůj nejmilejší, tone v brozné úzkosti, v níž i od nebeského Otce jest opuštěn. Ó můj Spasiteli, což nebylo dosti, žeš od přátel i nepřátel opuštěn, že odnikud na světě nemáš útěchy a podpory? Ani poslední krůpěj v kalichu hořkosti neměla zůstat, i tu musils vypít: Otec Tvůj nebeský odňal Tobě útěchu, vnitřní posilu, již až posud lidské Tvoji přirozenosti skýtal a srdce Tvoje uvrženo v propast úplné opuštěnosti. Přehrozná jsou již muka Tvá, co ještě zbývá Ti, abys vytrpěl? Ó Matko, hodina, již s hrůzou čekáš, už je tu: Ježíš, Syn Tvůj a milý Spasitel náš, jest blízek smrti. Neboť požalovav ukřižovaný Spasitel ještě na hroznou a palčivou žízeň slovy: »Žízním!« a poživ něco z podaného mu octového nápoje zvolal: »Dokonáno jest.« (Jan 19, 28). Ano, dokonáno jest, co na světě jsem vykonati měl, tak můžeš před Bohem

i celým světem, Spasiteli, volati, neboť svědomitě vyplnils úlohu svou. Úřad učitelský, kněžský i pastýřský, který na Tebe Otec vložil, konals s celou láskou božského Srdce svého, není, co bys na spásu naši byl nevykonal, proto dokonána jest úloha Tvá vykupitelská, dokonáno vykoupění naše! V hodině, kdy v chrámě Jerusalemském zavznívají slavnostní trouby, oznamující obět v předvečer veliké noci, přinášíš Ty sám sebe na kříži v obět za lidstvo veškeré — obětuješ obět Bohu nejdražší, nejmilejší, nejcennější. Ó Matko, pod křížem slyšíš slova Synova? Dokonal úlohu na zemi, dokonává i život svůj. Slyš, poslední jeho slova: »Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!« Ó rychle zachytni ještě poslední jeho oka hled, neboť již již se sklání hlava jeho — Ježíš umírá . . . Ó běda, jaká to bledost pokrývá Tvůj obličej Matko bolesti, oko Tvé zastírá rouska slzí, Syn Tvůj jest mrtev! Tvůj Ježíš, Tvé blaho, Tvá rozkoš, Tvá chloub a naděje, Tvé všecko, jest mrtev! Bez ducha visí přesvaté Tělo jeho na tvrdém kříži, umkla ústa, pohaslo oko, zmrtvěly údy, smrt, smrt urvala Ti miláčka Tvého! Toť ten nejhroznější ten nejostřejší meč, jenž Srdce Tvoje probodl! Ano, až tam přivedla Krista láska k nám! Smrtí jsi ji spečetil, Synu Boží . . . A nyní i ty, přírodo, vydej svědectví smutku svého. Zatmi se slunce, kteréž jsi jen nepatrným paprskem světla ukřižovaného Boha!

Třes se země, neboť zakladatel Tvůj na tobě ducha vypustil! Trhejte se skály, neboť tvrdost srdcí lidských převyšuje tvrdost vaši. Hrobové, vydejte mrtvé, neboť hrob pojme v sebe schránku původce všeho života! A příroda, více než lidé lkala nad smrtí Pána svého! Nebesa i země vydaly svědectví hrozného smutku svého, tak že sv. Dionysius Areopagita pozoruje to, zvolal: »Buď trpí Bůh tvorstva anebo se vesmír rozpadává!«

Hrůzou jato utíká množství s místa smrti a přemnoží, citíce osten svědomí bijí se v prsa, zkroutěně vinu svou vyznávajice. (Luk. 23, 48.)

Ó plač, ó truchli, přírodo, plač a truchli, lidstvo, neboť »dokonáno jest« — »dokonán jest zločin nejhorší!«

Kristus umřel, ale i v posledním okamžiku života, již již umíraje, učí nás ještě, kterak i my dle příkladu jeho poslední a největší svízel, smrt, snášeti máme. Ó pojďme, pojďme a postavme se pod kříž Páně; hleďme vzhůru k ukřižovanému Spasiteli a pamatujme si poslední jeho slova, aby i našimi posledními jednou býti mohla.

Slovo: »dokonáno jest« musí každý z nás jednou zvolati, ať spravedliv, ať hříšník. Avšak jak rozličný bude slova toho význam!

Běda hříšníku, až na smrtelné posteli zvolati musí: »dokonáno jest!« Všecko pominulo, pominul pro něho svět, se všemi zdánlivými požitky a radostmi, se všemi poklady, které ho tak lákaly. Pominul vezdejší život, »jehož dnové rychlejší byli nežli posel — utekli a neviděli dobrého.« (Job. 9, 25.) Ten tam je čas, jehož mu Bůh popřál ku pokání, neužil ho a tak se mu čas života stal záhubou. Ty tam jsou milosti, jež hojnou měrou mu skýtal, zneužíval jich ku zlému, nyní jsou jeho žalobníky. Vše pominulo jako stín, a nyní? Nyní mu

nezbývá než holý hrob. Ó běda nešťastníku! Volá sice s bolestí: »dokonáno jest!« ale bolest přichází pozdě, pozdě!... Blaze tobě ale spravedlivý křesťane, jenž na sklonku života klidně můžeš pohlížeti v budoucnost a s radostí hleděti zpět na minulost! Blaze tobě, jenž můžeš s Ježíšem zvolati: »dokonáno jest«, neboť v slově tomto spočívá pro tebe i záruka naděje věčné spásy. Dokonals život pozemský s Bohem, započínáš život věčný u Boha! Na rtech hříšníka jest slovo: »dokonáno jest« nářkem, na rtech spravedlivého však jasotem vítězným! Vše pominulo! vše pozemské se svými útrapami, pokušením a boji! ta tam jest práce a namáhání, to tam jest strádání a starost! Cesta poutníka dospěla k cíli. Vše, co jej od Boha posud dělilo, pominulo, k Bohu spěchá přesfaštná duše, »která dobrý boj bojovala, běh dokonala, viru zachovala, za to dá jí Pán korunu spravedlnosti.« (2. Tim. 4, 7.)

Blaze, kdo se sv. apoštolem Pavlem takto na konci života svého zvolati může! A kdo je tak šťastným? Kdo následoval tak Pána jako sv. Pavel, jenž nás proto vyzývá: »buďte mými následovníky, jakož i já následovník Kristův jsem.«

Jen kdo s Kristem krácel, krácel až ku kříži, jen ten s Kristem zvolá: »dokonáno jest«. Kristus ukázal nám cestu po níž spěti máme, on nesl kříž nás, nesme my kříž svůj, abychom, jsouce společníky jeho utrpení, byli i společníky jeho oslavení. Cokoliv Bůh na nás sesle, kde a kdykoliv nás zemřítí nechá, vždy budiž naší odpovědí na dopuštění Boží: »Tvá vůle se staň!« Bůh vi lépe co nám ku spáse slouží, proto vše i to nejtrpčí i smrt samu musíme z ruky jeho otcovské s oddaností přijmouti. Tak činil Spasitel, tak činila sv. Matka jeho, tak zachovali se všichni svatí, jen

tak lze dosáti koruny slávy věčné. Tak i smrt ztratí pro nás mnoho ze své hrůzy. Víra upomene nás na oko otcovské, které na naše lůžko smrtelné hledí, naděje nás posilní a upokojí, neboť neopustí Otec nebeský děti svých v boji nejhorším, láska pak naplní srdce naše touhou planoucí, abychom brzy spočinuli v oběti otcovském a tváři v tvář spatřili toho, v nějž jsme zde věřili, doufali a jež jsme z celého srdce milovali! Potom i Matka naše dobrotivá vzpomene se na prosby naše, jež jsme jí nesčíslněkrát přednášeli slovy: »Pros za nás hříšné v hodinu smrti naší« a státi nám bude po boku, jako stála při umírajícím Synu na kříži. Láskou a péčí mateřskou umírní nám poslední bolest a duši naši doprovodí do nebeského Jerusalema, jestliže tato opustí tělo s přáním: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého!...«

Abychom však všechen strach před utrpením a smrtí vítězně přemohli, pohledme ještě jednou na kříž a Krista pánícího a vizme, co se ještě dále stalo. Žoldníci pak přišli a jeden z nich probodl nejsv. Srdce Páně kopím. Ó ráno Srdce Spasitele mého, jak drahá jsi srdci mému! Tys poslední důkaz lásky jeho, důkaz trvajících, nehynoucích. Tys svědectvím, že i po smrti nepřestal nás Pán náš milovati láskou nejhoroucnější v pravdě božskou! Otevřené Srdce Páně má nám být povždy jistým útočištěm, kde útěchu, pomoc a posilu hledati máme! Proto, drazí bratři, ať sžívá srdce vaše bolest největší, ať zmítání jste bouřemi života, jako lehounká lodička na rozbouraném moři, ať neštěstí za neštěstím přichází, ať kříž za křížem na bedra duše dopadá, tam v Srdci Páně pro nás místo, kde klid, kde slla, kde

útěcha, kde vítězství! »Srdce Páně«, pravi blah. Marketa Alacoque, která přece tajemství tohoto Srdce zevrubně znala, »Srdce Páně jest propast, v níž lze všecko naléztí. Vrhnete se vždy beze strachu v tento ocean sv. lásky a nechťéte z něho ani vyplouti.«

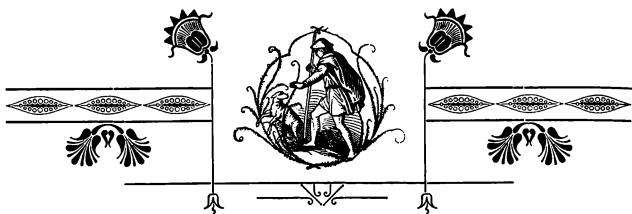
Proto hled duše moje neustále na otevřené Srdce Páně! Netoliko oči tvé mají k němu spěchatí i srdce tvé má se Srdcem Páně se spojití. Srdce Páně jest tak sladké, tak obětavé, tak milostné, za tebe se obětovalo, za tebe trpělo, za tebe probodnuto bylo, pro tebe otevřeno jest v Srdci Páně poslední naše bydliště.

Tímto končíme rozjímání své o »trpícím Srdci Páně«, které jsme dle výtečného spisu kanovníka premonstratského v Belgii Servacia Daemsa po česku sestavili. Slova naše, jakožto slova lidská, daleko nemohou vyjádřiti, co vše Kristus v Srdci svém pro nás trpěl, aniž mohou výraz dáti lásce horoucí, již plane pravý křesťan k nej-světějšímu Srdci Spasitele svého. Kež však i v nedostatečném tomto úboru s pomocí Boží přispějí řádky tyto k tomu, k čemu sepsány jsou, totiž k větší pilnosti u rozjímání utrpení Páně, a to zejména utrpení vnitřního, utrpení nej-světějšího Srdce Jeho. Neníť zajisté prostředku účinnějšího, abychom se ze hříchů káli, nežli rozjímání o utrpení Syna Božího. A pokáním jenom dojdeme odpuštění a milosti!

Přijmi tedy, Spasiteli můj, prosté tyto řádky, jakožto malinký dárek srdce našeho Srdci Tvému, nehleď na jeho skrovninkou cenu, hleď na dobrou naši vůli. Obejmi nás láskou svou, zavři nás v Srdce své, aby srdce naše jednou tam na věčnosti spojeno bylo se Srdcem Tvým!

BOH. HENDL.

Na slavnost Neposkvrněného početí blah. Panny Marie.

«Zdráva buď, milosti plná!»
(Luk. 1, 28.)

Jest čas adventní. V čase tom, jak slušno, připravuje církev svatá mysl naši k lodinému slavení památky narození Páně. V čase tom také nábožní věřící více než jindy připomínají sobě radostné poselství archanděla Gabriela. a takřka se zvýšenou vroucností modlí se: «Anděl Páně zvěstoval Panně Marii poselství, a ona počala z Ducha svatého.» A jestliže tak činí církev svatá, jestliže tak činí nábožní věřící, proč že odnášeti se má dnes mysl naše od Syna Božího ku dceři lidské? Proč mluví nám dnes církev sv. o neposkvrněném početí Marie Panny, a nemluví nám o tajemství plném početí Syna Božího? Ona tak činí jistě ne na újmu památce narození Páně, nýbrž proto, že prve, nežli početí své z Ducha sv. vzíti mohl Spasitel světa, počata musila býti Maria.

Ona tak činí proto, že neposkvrněné početí Marie Panny jest jako novým zvěstováním andělským, z něhož netoliko Marii Panně, ale celému světu jest se radovati. Či nemusí se nemocný radovati, když přečkal trapnou noc a jitro se přibližuje, a s ním naděje na ulevení mu

kmitá? Nemusí se vězeň radovati, když po mnoholetém úpění konečně dvěře žaláře se otvírá i, aby na svobodu byl propuštěn? Nemusí se zajatec radovati, když po dlouhém otročení okovy jemu se odnímají, a on k miláčkům svým do drahé vlasti smí se navrátiti? A nemocným a v žaláři a zajatým bylo člověčenstvo do doby té, než přišel na zemi Spasitel světa; když pak se počala Maria Panna, v přepožehnaném okamžení tom, přiblížilo se také přezádoucí jeho vykoupení. — «Člověk jeden,» vypravuje v podobensví Pán Ježíš, »sestupoval z Jerusalema do Jericha a upadl mezi lotry, kteříž oloupivše ho i zranivše. odešli od položivého nechavše. (Luk. 10, 30.)

I můžeme sobě domyslíti, jak žalostný byl stav člověka toho. Oděvu svého zbaven, těžce zraněn, ležel člověk ten na cestě; pro mdlobu a veliké rány své nemohl povstati, nemohl si sám pomoci. Ó jak musil člověk ten potěšiti se, když uslyšel kroky přibližujícího se Samaritána!

A kdo jest ubohý pcectný ten, jenž upadl mezi lotry a oloupen a raněn leží na cestě a nemůže pro mdlobu a bolest ran svých povstati? Svatí otcové vykládají jednomyslně, že pcectným tím rozuměti se má člověčenstvo vůbec.

Hřích, do kteréhož upadlo, jsou ti lotři, kteří je o milost Boží oloupili, kteří je těžce na těle i na duši zranili. kteří je o svobodu synů Božích připravili a v moc ďábla a jako do vězení a v otroctví uvrhli. Zjistěte žalostný to stav člověka padlého! Kéž by byl mohl

přiblížujícího se Samaritána, kterak se nemá církev sv., kterak se nemáme my, děti její spoluradovati z neposkvrněného početí Marie Panny? Či není neposkvrněné početí Marie Panny jako kr. k zvěstující příchod nebeského Samaritána?

Nemocný se raduje, když přečkal

aspoň opět povstati! Než nemohl. V mdlobě a bídě své upěl a ležel jako na cestě tak dlouho, až přišel Samaritán nebeský Ježíš Kristus, a vyléčil člověčenstvo z neduhů jeho.

A potěšil-li se ubohý pcectný, jenž bez všeliké pomoci těžce zraněn, polo-mrtev na cestě ležel, když uslyšel kroky

trapnou noc a když se jitro přiblížuje, neboť ví, že brzký den uleví bolestem jeho.

Vězeň se raduje, když žalář se otvírá, okovy se mu odnímají, neboť ví, že na svobodu propuštěn bude. A co jest neposkvrněné početí blahoslavené Marie Panny ne-li nové zvěstování andělské, že také již brzy přijde Vykupitel a

člověka z vězení a žaláře hříchu vysvobodí? Co jest neposkvrněné početí Marie Panny, ne-li radostné nové zvěstování andělské, že již brzy přijde toužebně očekávaný Vykupitel, kterýž člověka ze zajetí, otroctví a poroby nejmutnější vysvobodí a nemocnou duši jeho vyléčí? A proto také v době přípravné ku slavení památky příchodu jeho tak rádi a hojněji pozdravují ná-

božní křesťané s poslem nebeským Marii Pannu: »Zdravas buď, milosti plná.« Proto také sama církev svatá dnes radostně volá: »Neposkvrněné početi Tvé, Rodičko Boží, Panno, radost zvěstovalo všemu světu, nebo z Tebe narodil se Kristus, Bůh náš, jenž zrušiv zlořečení, dal požehnání, a zahubiv smrt, udělil nám život věčný.«

F. K.

Před Vánocemi.

Velké antifony (předzpěvy).

církev svatá dnes (17. prosince) započiná řadu sedmi dnů, předcházejících svatvečeru hodu Božího vánočního, jež v liturgii pojmenovány »feriae majores« neboli všední dny většího významu. Liturgie adventní v tyto dny je slavnější nežli o dnech předchozích. Předzpěvy k žalmům a ku chválám jsou zvláštního, slavnostnějšího rázu a nad to jsou v neprostředném styku s Božím hodem vánočním. Každého dne zpívá se zvláštní antifona k nešporám, jakoby výkřik toužebný po Spasiteli, a každodenně přikládá se Pánu zvláštní název, kterýmž v Písmě svatém jest označen.

Počet těchto antion, kteréž mluvou prostou slují antiony adventní s O, z té příčiny, že každá z nich touto hláskou začíná. Veškeré antiony mají za předmět Krista. Jiné církve ve středověku připojovaly ještě dvě antiony, jednu o Panně Marii, druhou o sv. Gabrieli nebo také o sv. Tomáši, apoštolu, jehož památka právě v těchto dnech se koná. Tato antifona povstala později, ale po 13. století skoro úplně zatlačila antionu o archanděli Gabrielu. Ano, i takové chrámy

byly, v nichžto užíváno 12 antion. K těm už vzpomenutým 9 antionám přidávány ještě tři jiné: O rex pacifice, Ó Králi pokojný, druhá O mundi Domina, Ó Páni světa a třetí o Jerusalemu.

Dobou velevhodnou, v nížto výkřik tento ke Kristu vyslán, je doba nešporní, chvíle večerní, neboť tou dobou, kdy večer světa nastával, zrodil se světu Spasitel. Tyto antiony zpívají se a předcházejí prozpěvu Magnifikat, čímž velevhodně označeno, že očekávaný Vykupitel skrze Marii Pannu nám dán. Zpívají se dvakrát, totiž před i po Magnifikat, aby tím slavněji zaznívaly. Některé církve i po třikrát je prozpěvovaly. Poprvé před Magnifikat, podruhé před Sláva Bohu a potřetí po této závěrce. Konečně i toho třeba podotknouti, že tyto antiony i samy sebou i prozpěvem prostým a slavným prapodivně zbožného posluchače dojmají. Jednotlivé chrámy nad to i se zvláštními slavnými obřady tyto antiony prozpěvují. Jeví se v tom pradávňý zvyk a obyčej, kterýž nikde není bez hlubokého významu. Hleďmež nyní vniknouti v ducha církve Páně, seberme mysl svou, abychom s církví v jedno se spojivše, mohli se srdečnou touhou prozpěvovati tyto výlevy láskyplné, jimž Spasitel nemůže odolati.

První antifona.

Ó Moudrosti, kteráž jsi z úst Nejvyššího vyšla, dosahujíc od jednoho konce až ke druhému mocně, a řídíc a spravujíc vše libezně, přijdiž, abychom vyučení byli cestě moudrosti.

Ó Moudrosti nestvořená, kteráž záhy světu se zjevíš! Jak krásně vše připravuješ k této době milostné! Tvým ustanovením a ponuknutím dává císař Augustus sepisovati veškeré obyvatelstvo rozsáhlé říše římské. Každý poddaný jest povinen přihlásiti se k zápisu v rodšti svém. Pro slávu a honosnost svou pohybuje panovník obyvatelstvem své říše. Miliony poddaných ubírají se na místa ona, v nichžto předkové jejich se zrodili. Všichni tito rozcházejí se ku všem čtyřem úhlům v domněnce, že vyplňují rozkaz pouhého člověka, a přece nicméně plní i rozkaz Boží. Neboť veškeré toto sem tam smýkání dalo se jedině za tím účelem, aby jediný muž a jediná žena přivedeni byli do Betléma, jejichž prostý a chudíček příbytek stál v Nazaretě. Dalo se tak, aby žena, světu neznámá, Bohu však nanejvýš milá a drahá, v devátém měsíci těhotenství Syna svého poroditi mohla v Betlémě, o němž prorok předpověděl: A ty, Betléme, Efrata, nikoliv nejsi nejmenším mezi knížecími městy judskými; neboť z tebe vyjde vévoda israelský, jehožto východ jest od věčnosti. Ó božská Moudrosti, mocná jsi, že umíš cíle vytčeného dosáhnouti měrou tajáplnou, lidem pak nepochopitelnou. Jak vše libezně řídíš a spravuješ, abys vzdor všemohoucnosti své nemusila činiti lidem násilí. A jak otcovsky dbáš i o potřeby naše každodenní! Tys vyvolila Betlém za místo zrození svého, což stalo se z té příčiny, že Betlém znamená dům chleba. Tím jsi nám ukázala, že chceš býti naším chlebem, naší potravou, aby nám nebylo pociťovati hladu. Živení samotným Bohem,

nemusíme se nikterak smrti báti. Ó Moudrosti Otcova, ó chlebe živý, jenž jsi s nebe sestoupil, zavítej k nám záhy, abychom i my směli se k Tobě přiblížiti, a bychom ozáření Tvým světlem dosáhli oné moudrosti, která vede nás ku spáse!

18. prosince.

Druhá antifona.

Ó Adonai a vůdce israelského domu, kterýž jsi Mojžíšovi v horícím plameni keře se zjevil a na hoře Sinai zákon jemu dal, přijdiž k vykoupení našemu v rameni mocném!

Ó Pane nejvyšší! Adonai! Přijď zase k nám, abys nás vykoupil, ne v moci, nýbrž v nízkosti a pokoře. Před věky užtel Tebe sluha Tvůj Mojžíš ve plameni hořícího keře. Tys dal lidu svému zákon za blesku a hromobití. Nyní nejde o to, abys ustrašil, nýbrž abys vykoupil lid svůj. Proto připravovala se Matka Tvá nejčistší k porodu Tvému už tehdy, když s chotěm svým po rozkaze císaře Augusta vydala se na cestu do Betléma. Pro Tebe, božské Slunce, chystala chudičké a prosté plenky, kteréž měly nahotu Tvou zahaliti a kteréž měly Tě chrániti před zimou tehdy, když jsi o půlnoci v tichosti na zemi se objevil. Chceš také nás vybavit a vyprostiti z okovů pýchy, a rámě Tvé tím zřejměji se ukáže, čím mdlejší a slabší lidem zdá se býti.

Všecko, Pane Ježíši, jest hotovo! Plenky Tvé Tě očekávají! Sestup tedy s trůnu své velebnosti a zavítej do Betléma, abys mohl nás vyprostiti z moci našich odpůrců.

19. prosince.

Třetí antifona.

Ó Kořene Jesse, kterýž stojíš na znamení národům, před ním králové ústa uzamknou, po němž

národové volati budou, přijď k vysvobození našemu a nechtěj prodlévati!

Ty jsi tedy už na cestě, Synu Jesse, do města svých předkův. Archa Páně vzhopila se a kráčí s Pánem, jenž v ní přebývá, na místo odpočinku svého. Jak krásní jsou kročeje Tvůj, dcero knížecí, kteráž kráčíš, abys donesla spásu městům judským. Andělé Boží Tě doprovázejí, věrný Tvůj choť všemožně o Tebe pečuje, nebesa před Tebou se uklánějí a země chvěje se pod sladkým břemenem svého Stvořitele a Královny jeho převznesené. Jdi tedy, Matko božská a lidská! Všemohoucí, milostná nádoba manou lebes naplněná, kteráž má člověka před smrtí ochrániti! Srdce naše Tě následuje, my Tě doprovázíme, a jako Tvůj královský praotec, tak i my přísaháme, že nevejdemo do příbytku a nevstoupíme na lože, že nezamhouříme oči a že nedopřejeme si odpočnutí potud, pokud neupravíme v nitru obydlí Pánu, jež Ty neseš, pokud neupravíme v něm stanu pro Boha Jakobova. Přijď tedy, výstřelku Jesse, nyní ještě ukrytý archou neporušenou, až pak z ní vykročíš, abys před zrakoma národů byl vítězným praporem. Pak umlnou přemožení králové před tváří Tvou a národové budou se Tobě kořiti. Přihotov se, Messiási, přijdi, abys potřel veškeré naše nepřátele, a bys nás vyprostil.

20. prosince.

Čtvrtá antifona.

Ó klíči Davidův a žezlo domu israelského, kterýžto odemýkáš a nikdo nezamyká, zavíráš a nikdo neotevírá; přijdi a vyveď spoutaného ze žaláře toho, jenž sedí v temnotě a ve stínu smrti.

Synu Davidův! Dědici trůnu i moci jeho, Ty probíháš jako u vítězoslávě krajiny, které kdysi předkům Tvým byly

poddány a které nyní úpí pod jařmem nepřátel. Všude na cestě setkáváš se na mnohých místech s pomníky božské své spravedlnosti i milosrdenství Hospodina, jimiž Otec Tvůj oblažoval a navštěvoval lid svůj, a které zbyly doposud z dob starozákonných, rychle dospívajících ku konci. Záhy, jakmile panenský závoj, kterýž Tě zastírá, bude odhalen, nové podnikneš cesty zemi zaslíbenou. Ty procházíš země tyto všude dobře čině, uzdravuje veškeré neduhy a choroby v lidu, sám nemaje, kam bys hlavy naklonil. Dnes alespoň ještě klidné a tise odpočíváš v panenském lůně své milé Matky, kdež přijímáš upřímné a vřelé průkazy mateřské oddanosti a lásky. Leč, ó Pane, nutno, abys z úkrytu tohoto vykročil, třeba, abys ozářil světlem nebeským temnoty. Vždyť uvězněnc, k jehož vysvobození jsi zavítal, úpí v žaláři. Sedí ve stínu smrti a hyne, nepřijdeš-li záhy, abys všemohoucím klíčem odemkl závoř. Tímto uvězněncem jest, ó Pane Ježíši, rod lidský, zotročen náruživostí i nepravostmi přemnohými. Roztluč jho, pod nímž sténá. Tímto uvězněncem jest i srdce naše, kteréž často rádo pochotím tělesným svoluje, ač je má v osklivosti. Přijdi, ó božský Oprostiteli, vyprost a vysvobď vše, cokoli v milosti své svobodou jsi obdařil a povznes nás zase k důstojnosti svých bratrů!

21. prosince.

Pátá antifona.

Ó slunce východu, oblesku světa věčného a slunce spravedlnosti, přijď a osvěť sedící v temnostech a ve stínu smrti!

Ó přijď již, ó Ježíši, Synu Boží, odlesku Otce věčného, přijď do tohoto údolí slzavého, sestup již do lůna nejčistší Panny a zažeh temnosti pohanstva, neboť Tys slunce spravedlnosti, osvěcuješ každého člověka, jenž na tento svět přichází, osvěť celý svět a lidstvo sedící

v temnostech nevěry, modlářství a nepravosti! Přijď, Spasiteli náš, a vysvoboď již lid svůj od věčné smrti!

Ó Králi národů! Blíže a blíže přicházíš k Betlému, kdež máš být zrozen. Cesta už se končí a vznešená Tvá Matka,

22. prosince.

Šestá antifona.

Ó Králi národů, vroucně žádaný, Kamene úhelný, kterýž obé v jedno spojuješ; přijdiž a spas člověka, kteréhož jsi z hlíny učinil.

kterouž brímě sladké těší i sílí, po celou cestu s Tebou v duchu vede rozhovor. Onať se koří Tvé božské velebnosti, díky vzdává Tvému milosrdenství, svatou radostí překypuje srdce její, že k vele-vznešené vyvolena důstojnosti, že má

býti Matkou Boží. Onat touží horoucně po oné chvíli, ve kteréž bude ji dopřáno na Tebe patřiti. Jakž bude s to povinnou konati Tobě službu ta, kteráž se má za nejnižší mezi všemi tvory? Kterak má se odvážiti chovati Tebe v náručí, vinouti Tebe k srdci, a kojiti Tebe u prsou materských? A přece, pomýšlí-li na to, že blízko jest hodina, ve které Ty, nepřestávaje býti Synem jejím, z ní vyjdeš, a že bude Tobě třeba veškeré její materské péče a starosti, tu srdce její se chvěje. Materská láska pojí se v jedno s úctou, jakouž má ku svému Bohu, a v herovném tomto boji mezi slabou přirozeností lidskou proti nemocnějším pocitům, jakéž v srdci Matěře Boží se potýkají vespolečně, zdá se, jakoby musila Matka Páně podlehnouti. Avšak Ty ji silíš Ty veležádoucí všech národů! Neboť Tvá jest vůle, aby Matka Tvá přemohla nával těchto pocitů, aby došla k onomu cíli kýženému, kdež by zemi se dostalo Vykupitele a lidem drahého kamene, kterýž by je v jednu rodinu spojil. Budiž tedy veleben a chválen v podivné své moci a dobrotě, ó božský Králi, a zavítej brzo, abys nás vykoupil. Pomni, že člověk jest Tobě drahým a milým, neboť jest dílo Tvých rukou. Ó přijď! Dílo Tvé se zvrhlo, jest blízko záhuby, smrt sahá po něm s otevřenou náručí. Pozdvihni dílo své opětně mocným ramenem, vyproš je a vysvoboď, vždyť doposud je miluješ a nikterakž se nestydiš za dílo toto nesnadné.

23. prosince.

Sedmá antifona.

Ó Emanueli, Králi a Zákonodárce náš, očekávání národův a Vykupiteli, přijď ku spáse naší, Pane Bože náš.

Ó Emanueli! Králi pokoje! Dnes vchází do Jerusáléma, do města, kteréž jsi vyvolil, v němž zbudován Tobě chrám. Ale záhy bude ve městě tomto i kříž

a hrob Tvůj, a pak vzejde den, v němž přehrozný výrok Tvůj město ono z kořene vyvrátí. Nyní kračís tiše, klidně a nepozorovaně do města Davidova a Šalomounova. Prochází pouze městem tímto, bys mohl zavítati do Betléma. Leč nikterak neopomíjejí i Maria Panna i svatý Josef navštívit chrám jerusalemský, by v něm modlitby a touhy své před tváří Hospodinovou vyslovili. A tak už nyní vyplňuje se předpověď proroka Aggea, jižto pronesl o velebě chrámu tohoto, že slavnějším bude chrámu prvního. A v pravdě v této chvíli zavítala do chrámu archa úmluvy vznešenější a dražší archy Mojžíšovy, kteráž nedá se s nižádnou svatyní porovnat, leč se svatyní nebeskou, pro slávu a velebnost onoho, jenž v ní se ubytoval. Bylť zajisté samotný Zákonodárce v ní uzavřen, ne pak pouze desky kamenné, na něž zákon svůj byl napsal. Ale za nedlouho sestupuje živá archa úmluvy po stupních z chrámu, by ubírala se do Betléma, kamž dle výpovědi prorockých jít musí. Veškerým kročežům Tvým, nebeský Emanueli, se koříme, jež jsi světem konal, podivujice se zároveň i věrné svědomitosti, s jakouž jsi vše dopodrobna vyplnil, co bylo o Tobě psáno, aby nezůstalo ni jediné známky nevyplněné dle níž by lid Tvůj mohl Tebe poznati. Ale pomni, že již hodina Tvého porodu vypršela; přijď tedy a zavítej k nám, bys nás vykoupil, pospěš, abys nebyl nám pouze Emanuelem, nýbrž také Ježíšem, Spasitelem naším

24. prosince.

Svatvečer před Narozněním Páně.

•Konečně,• tak volá svatý Petr Damianský v jednom kázání na dnešní den, •vepluli jsme z hladiny mořské do jistého a bezpečného přístavu, konečně slib daný naplněn, zoufání proměněno v naději, práce zaměněna klidem, pu-

tování příchodem v otčinu ukončeno. Předchůdcové božského slibu následovali jeden za druhým, avšak vesměs jenom připomínali zaslíbení božská. Proto i žalmista Páně jaksi ochabuje, a poslední dozvuky harfy jeho jakoby výtky vysílali proti Hospodinu, že prodlévá: »Tys nás zavrhl a zamítl, vzdaluje od nás Pomazaného Páně.« A pak ze žalostné výtky ku prosbě a vyzvání neohroženému přecházejí, volá k Hospodinu: »Ty, jenž trůníš nad cherubíny, zjev nám se!«

Ty, jenž klidně na trůnu mocným vévodíš, obklopen sbory andělskými, nepopatříš-li také vlně na syny lidské, kteří úpí pod tíží hříchu Adamova, jemuž jsi všemohoucností svou nebránil. Pomni přirozenosti naší; dle obrazu Tvého jsme stvořeni, a byť i člověk pýchou a nadutostí se vypínal a vynášel, tím nikterak nepodobá se obrazu Tvému. Poniž tedy a nakloň nebesa, sestup na zemi, vylej rosu milosrdenství svého na ubohé syny lidské, kteří k Tobě toužebně požívají, a nezapomínej na ně na věky.

Isaiáš, roztouzen plamennou žádostí a vroucností volá: »K vůli Sionu nebudu mlčet, a k vůli Jerusalému neustanu, až vzejde jako záře Spravedlivý a Spasitel jako pochodň zanícená. Roztrhni nebesa a sestup na zemi!« — Konečně veškery hlasy prorocké, samým čekáním a toužením unaveny, zmlkly vesměs. Prosba, touha, žaloba, ano i časté výkřiky nedočkavosti umlkly úplně. My už jsme výroků prorockých nadbytečných slyšeli, sami také slova jejich bezpočtu-krát jsme opakovali; pryč s nimi není nám už nížádné radosti, nížádné útěchy, pokud Spasitel náš medovými ústy nezahlaholí: »Jste vyslyšeni!«

Než jakým slovům jsme naslouchali? Posvěťte se synové israelští, buďte přihotoveni; neboť zítra Pán sestoupí k vám. Večer tohoto dne a ne úplná polovina noci dělí nás od tohoto milého příchodu,

zakrývajíce nám božské dítko, pokudž z Marie Panny se nám nenarodí. Ubihejte hodiny rychloleté, jako bouře na blankytu rychloletá, abychom záhy mohli patřiti na Syna Božího v kolébce položeného, a abychom rozenci božskému, na nějž vesmír toužebně čeká, mohli se kořiti. Mám za to, bratři, že i vy náležíte mezi pravé syny israelské, očistění a vytřibeni ode vši neřesti ne pouze tělesné, ale take duchovní, že jste připraveni na tajuplný den zitřejší, plní touhy neukojené, byste počtu povinnou Spasiteli mohli projeviti. V tomť ovšem zahrnuje nejmenší částka požadavku, jižto vám kladu z toho ohledu, že vím k'erak ku příchodu Páně jste se připravili. Znamenáte-li však na sobě nicméně nějakou poskvrnu hříšnou, pospěšte, abyste ještě dnes ji setřáslí a otřeli plenkami pravého pokání. Mohut vám z milosrdenství onoho dítěte, jehož příchodu čekáme, slíbiti: Kdo kající a zkroutěné ze hříchů se vyzná, tomu vzejde světlo světa, neblahé temnosti se rozprchnou a duše jeho ozářena bude jasností nebeskou. Jakž by nemělo se dostati smilování a milosrdenství božského ubožcům v oně noci, v nížto milosrdenství božské zrozeno? Odvrztež tedy pýchu, odvrztež i řeči utrhačné, nechtějtež rukou vzťahovati po věcech hříšných. Nechť noby vaše nekráčeji po cestách hříšných, a pak přijďte a žalujte na Pána, neroztrhnou-li se teto noci nebesa, a nestoupí-li k nám, a nepohrouží-li hříchů vašich do tůně mořské.

Tento přesvatý den jest právě dnem milosti a naděje, a nutno, bychom ve svaté radosti jej ztrávili. Případne-li svatvečer na den nedělní, tu církev svatá pouze půst na předcházející sobotu ustanovuje, kdežto hodinky církevní a mše svatá, určená pro čtvrtou neděli adventní, ustoupiti musí hodinkám a mši svaté štědrého dne. Tak draze cení po-

slední hodiny církev, kteréž předcházejí Narození Páně. U všech ostatních slavností, byť i nejpřednějších, započiná slavnost prvními nespornými hodinkami. Pokud tyto nezavzní, potud církev o slavnosti se nezmiňuje. Dnes pak se pozdává, jakoby slavnost už ve chválách zaznívala. Slavným prozpěvem při ranní bohoslužbě ohlašuje slavnost utěšenou a velevýznamnou! Předzpěvy zaznívají slavnostně před i po každém žalmu. Ač mše sv. sloužena bývá v rouchu barvy modré, nicméně nekloní kněz koleno jako v jiné dny adventní, a nad to místo tří modliteb koná kněz pouze modlitbu jednu, jakáž přísluší pouze slavnostem prvního stupně.

Ponořme se hlouběji v úmysly církve svaté a veškerou radostí, jakéž srdce naše schopno, hotovmež se na brzký příchod Páně. Milerádi zachovávejmež půst, jímžto těla naše poddanější a kroky rychlejší býti mají, a hned záhy z rána učiníme předsevzetí pevné, že potud neulehneme na lože, pokud nepřiblíží se přešťastná hodina Kristova narození, jímžto veškeré tvorstvo bylo osvíceno. Vždyť milou povinností každého katolického křesťana, aby zároveň s církví slavil památku oné přebážené noci, ve které, ač zbožnost namnoze vychladla, nicméně lidstvo bdí, až do příchodu Páně. Jestli v tomto obyčeji poslední zbytek oné pravé zbožnosti pominulých dnů, která na škodu všeobecnou pohnáhlu mezi lidmi vymizela.

Uvažujme nyní ještě přeb. Pannu jež provázena sv. Josefem, Jerusálém opouští, by se odebrala do Betléma. Po několika-hodině cestě zavítali tam konečně, a by vůle božské uposlechli, ubírali se neprodleně na ono místo, kdež po rozkazu císaře Augusta měli býti zapsáni. Do veřejné listiny zapsáno jméno i řepatného řemeslníka Josefa, tesaře Nazaretského.

Nepochybně připojeno ku jménu jeho i také jméno nevěsty jeho Marie, kteráž jej na cestě provázela, a taktéž nepomenuto připojiti, že byla těhotnou v devátém měsíci těhotenství. Tim veškeren zápis skončen! Ó slovo, Tělem učiněné! Před zrakoma lidskýma nejevíš se doposud ani v podobě lidské! Ty chceš zavítati na zemi v zákoutí, kde nikdo tě nezná; a přece nicméně celé popsání a následky jeho, veškeré sem tam proudění nespočetných národů rozsáhlé říše římské za žádným jiným účelem se nestalo, než aby Maria, Tvá přemilá Matka, do Betléma byla uvedena, aby tě v Betlémě porodila.

Jaké v tom nevýslovné tajemství! Jaká vznešenost v této nepohledné nízkosti! Jaká moc v této zdánlivé mdlbě! Avšak Pán nebeský doposud ještě nedostoupil chlumu pokory a poníženosti! Procházeti příbytky lidské, a lidé nechťjí ho přijmouti pod střechu. Proto hledá si kolébku ve stáji mezi nerozumnými hovádky, a tam za hlalu zpěvů andělských a modliteb pastýřův a klanění mudrců, nalézá osla, kterýž poznává Pána svého a osla, jenž poznává jesle Pána nebeského. Spasiteli světa, Emanueli, Ježíši, i my spěcháme, bychom ve stáji Tobě se kořili. Nikterak nepřipustíme, abys při narození v nočním klidu musil zavítati do stáje prázdné a pusté. V oné hodině klepáš na dvéře obyvatelů betlémských, leč nikoho nemáš, kdož by otevřel. Ty vábíš a voláš duši slovy písne Šalomounovy: „Otevři mně, sestro má, přítelkyně má; neboť hlava má celá je zrosena a kadeře mé jsou plny noční rosy. Na bránu srdce našeho nemusíš, Pane, klepati, vždyť my vroucně prosíme, bys k nám zavítal a ve bdění a touze ždáti budeme u brány, až zavítáš. Přijď tedy, Pane Ježíši, a oblaž nás příchodem svým!

Zachovejme víru katolickou v národě svém!

Ještě tomu bezmála šest let, co založen u nás na Moravě v obou diecésích pobožný spolek »Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda«, kterýžto spolek je čistě církevní a spolu národní. Máť upevňovati víru svatou v národě našem dědictví to Otců našich, kteréž jedině náš národ zachrániti může. Přes 1000 let uplynulo od té doby, kdy náš národ slovanský víru Kristovu přijal, kdy svatí bratři Cyrill a Method zavítali do říše velkomoravské, aby rozšévali učení Pána Ježíše do srdci dobrého lidu moravského. Moudrost plynula jim z úst, jako kdysi sv. Janu Zlatoústému, a touto moudrostí uchvátili mysl, uchvátili srdce svých posluchačů. Živým slovem, živým skutkem obrátili pozornost lidu k Bohu nejvyššímu. Proto poslouchali jich národové vážice sobě učení jejich, neboť »byli panujícími dle hodností svých, muži velemocní a moudrostí svou obdařeni, vládouce v lidu tehdejších a mocnou moudrostí vydávajíce lidem přesvatá slova.« (Sir. 44.) Národové oddaní dříve modloslužbě a pohanským mravům vzdělávali se na základě učení Kristova, a nesmrtelnými zůstanou zásluhy svatých apoštolů našich Cyrilla a Methoda, že odvrátili pravověrností svou národy slovanské od rozkolu a nevěry, utvrzující pevný spolek s Římem, jakožto střediskem a srdcem církve katolické. Jak pokročili Slované od doby svého na víru obrácení! Jakou zbožností a povahou ušlechtilou honosí se od doby Cyrillo-Methodějské! Všickni, kdož synové a dcery jsme národa slovanského, z vděčnosti musíme vyznati sv. Otcům našim: »Dobrotě a kázni i umění vyučili jste nás, neboť jsme příkázaním Božím uvěřili. Vykládání řečí vašich osvěcuje a rozumnost dává maličkým.« (Žalm 118.)

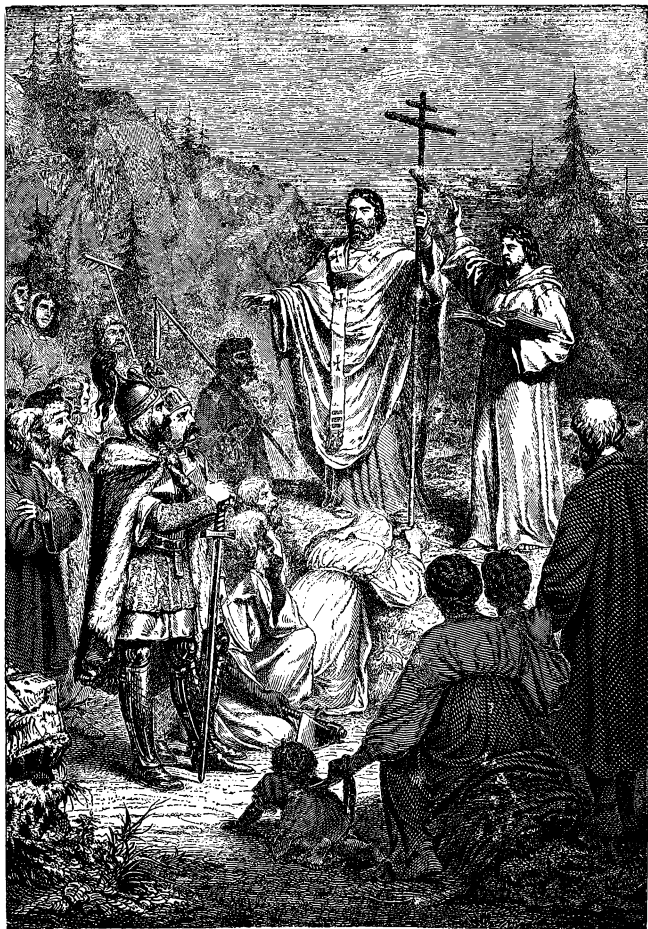
Mnoho od té doby, kdy svatí apoštolé k nám přišli, se změnilo. Mnohá království zanikla i povstala. Také velkomoravská říše roztrhána a nescíslné pohromy na náš národ za ten čas přišly, ale svatá víra katolická posud v národě našem zachována. Milí čtenáři, tuto svatou víru, kterou jsme jako předrahé dědictví po svatých našich apoštolech, Cyrillu a Methodu, od otců našich nám darovanou přijali, i my zachovejme a odevzdejme. Proto slova Spasitelova ve svatém evangeliu pronesená: »Bdětež, poněvadž nevíte, ve kterou hodinu Pán váš přijde. Toto pak vězte, že kdyby věděl hospodář, ve kterou hodinu má zloděj přijíti, bděl by zajisté a nedal by podkopati domu svého« platí i nám! Ano, bděmež jako dobrý hospodář nad pokladem nejdražším, nad virou katolickou, aby mezi námi nezahynula. Pobožný spolek »Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda« ukládá nám tuto svatou povinnost, abychom za příkladem svatých

patronů našich, Cyrilla a Methoda, nad zachováním svaté víry katolické v národě našem pečlivě bděli.

Víra, již nám svatí apoštolé naši, Cyrill a Method, přinesli a kterou zachovati máme, jest dar Boží, nadpřirozené světlo, jímžto osvěcený člověk všecko mile a ochotně za pravdu má, co Bůh zjevil a čemu velí církev věřiti, ať jest to v Písmě svatém psáno nebo není. Víra jest dar Boží, aby se nikdo nedomýšlel, že k víře není potřebí milosti Boží, nýbrž aby jedenkaždý věděl, že bez naší zásluhy, že z pouhé milosti a lásky Boha Stvořitele našeho se děje, když věříme v toho, kteréhož on poslal. Za tou příčinou dí také apoštol národů: »Milostí spasení jste skrze víru, a to ne sami ze sebe: dar zajisté Boží jest.« (Ef. 2, 8.) Víra jest nadpřirozené světlo, poněvadž srdce člověka tak osvěcuje, jako přirozené světlo osvěcuje oči, aby viděly věci přirozené; osvěcuje srdce člověka tak, že poznané pravdy ochotně přijímá, nechať je rozum pochopil čili nemohl pochopiti. V ten smysl vyjadřuje se svatý apoštol Pavel, řka: »Bůh, kterýž řekl, aby se z temnosti světlo zablesklo, teď se zastkvěl v srdcích našich k osvětlení poznání jasnosti Boží v tváři Ježíše Krista.« (II. Kor. 4. 6.)

Jako lid israelský, temností obkličeny a na poušti putující, nebyl by mohl najíti cestu do zaslíbené země, kdyby mu nebyl svítil onen plamenný sloup, kterýž ho všude předcházal, rovněž tak i my bychom z temností nevybředli a života věčného nedošli, kdyby nám nesvítilo jasné světlo Bohem nám zjevené víry. Víra jest světlo, bez něhož by se nám prostředků ke spasení potřebných nedostávalo, bez něhož bychom nemohli podle vůle Boží živi býti, bez něhož bychom nemohli dobrými a ctnostnými se státi, bez něhož bychom trvali ve tmách neznabožství. Víra je ten ohnivý sloup, kterýž nám, jako druhdy Israelitům, cestu ukazuje, nám svítí a nás vede. Víra je základ a kořen vši mravní dobroty lidské a vši křesťanské ctnosti. Víra činí nás Bohu příjemně a milé a otvírá nám brány nebeské. »Bez víry nemožno jest líbiti se Bohu.« »Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo pak jest nevěřící Synu, neuzří života, ale hněv Boží zůstává na něm.« (Jan 3, 35.)

Milí čtenáři, tento dar Boží, toto nadpřirozené světlo přinesli nám svatí apoštolé naši, Cyrill a Method, učením Ježíše Krista svítili nám na cestu spasení. A protože svatá víra je tak vzácným darem a pokladem, proto budme vděční svatým apoštolům našim a bděme, neboť nevíme, kdy přijde zloděj a podkopá tento základ křesťanského života! Otcové naši chovali víru svatou u veliké vážnosti, a proto slynni také zbožností a vzdělaností mezi všemi národy. Karel IV., otec vlasti, z celé duše miloval náboženství; ty velebné svatyně stověžaté Prahy, které zbudoval, ta zbožná nadání, která založil, ty ústavy, školy, které zřídil, vše to hlásá po věky, jak drahou mu byla víra svatým Cyrilem a Methodem hlásaná. Pět století uplynulo od smrti jeho, chrámy katolické posud stojí, národ náš posud sluje katolickým, ale jak hluboko klesla vážnost k víře Cyrillo-Methodějské! Kdyby vstal z hrobu ten dobrý Otec vlasti, neznal by se téměř k nám, zvolal by snad: »Jazyk, kterým lid můj mluví, jest český, ale ta hrozná vlažnost a nevšímavost náboženská není česká!« A kdyby tento šlechtný panovník čel, co se u nás nyní čítá, kdyby slyšel, co se mluví o náboženství, zvolal by: »Ó lide můj ubohý, jak jsi sveden! Nauč se znáti víru, kterou ti hlásali svatí apoštolé tvoji, a zamiluješ si ji, poznáš, co lži jest, co se protiví svatému náboženství!« Kdyby viděl, jak mnoho lidí za našich dob vyrůstá a žije v děsné nevědomosti náboženské,

Sv. Cyrill a Method hlásají víru Kristovu.

volal by: »Neznalost náboženství, pohrdání svatou vírou všeho zla je kořenem!« S Karlem, Otcem vlasti, zajisté souhlasí každý, kdo náboženství zná a ví, jak působí na blaho lidu. Vždyť i sami nepřátelé vidouce, že za našich trudných dob dobrý mrav mizí, všechen řád se boří a bouře hrozné se chystají, sami nepřátelé náboženství počínají mluvit: »Vratme se k náboženství, kterým jsme pohrdli!«

Svatý apoštol Pavel nazývá v první epistole ke Korintským svatou církev »tělem Kristovým« a věřící »údy těla toho« a mluví v podobenství tom také o oku těla. Čím však jsou oči v těle, tím jsou biskupové v církvi, představení v obci, hospodáři ve svých domech, otcové ve svých rodinách. Proto napomínal svatý apoštol Pavel starších církve: »Buďtež bedliví sebe i všeho stáda, v němžto Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste spravovali církev Boží, kteréž dobyl svou krví.«

Nevystihlým milosrdenstvím Božím ustanoveni byli sv. Cyrill a Method za oko, za biskupy v našem národě slovanském, zvláště u nás na Moravě. Jako oči nad celým tělem vládnou, ruce řídí, nohy předcházejí, nad celým tělem bdí, podobně činiti mají biskupové, představení, hospodáři a otcové. Podobně činili výtečným způsobem sv. Cyrill a Method, když k předkům našim zavítali. Oni nebyli živi pro sebe, nýbrž pro náš národ. Oni jej vyučovali ve svaté víře Kristově, ukazovali cestu k Bohu, učili, jak má Boha ctíti, jak mají po křesťansku živ býti; oni bděli nad národem našim, aby ho uchránili před zlym, před odloučením od jednoty víry. Oni nehleděli na svůj prospěch, jako mnozí národovci za této doby, nehleděli z národu zbohatnouti, nýbrž aby národ náš obohatili pravou věrou, milostí Boží a věčným spasením. A dosud jako domácí a přátelé Boží, jako nebešané přimlouvají se u Boha za nás, za náš národ slovanský, abychom víru zachovali, v jednotě víry setrvali, abychom s římskou Stolicí, středem církve, pevně spojení zůstali. Každý národ, dokud se Boha drží, víru věrně zachovává a osvědčuje slovem i skutkem, nezahyne, on zvítězí nad všelikým pokušením a Bůh mu dá jisti se stromu života.

Ó bděmež tedy a nedejme se připravití o tisícleté dědictví svaté víry katolické! Jako jsme ji od otců svých obdrželi, tak ji dochovejme také potomkům. Jenom víra, pravá víra katolická může nás časně i věčně spasiti; neboť, ejhle, skrze víru vyprosila žena chananejská uzdravení dcery své: »Ó ženo, veliká jest víra tvá!« Skrze víru zasloužila Marta vzkříšení bratra Lazara: »Pane, já jsem uvěřila, že jsi Ty Kristus, Syn Boha živého!« Skrze víru byl David posilněn, když měl proti Goliáši bojovati, řka: »Ty přicházíš ke mně s mečem a kopím a s pavézou; já pak přicházím k tobě ve jménu Páně.«

Z těchto a podobných příkladů, milí čtenáři, vidíme patrně, jak víra jest mocnou ctností k dosažení od Boha všelikých dobrých věcí. Pročež buďme vědci za tento předražený poklad, kterým štědrost Boží nás obohatila. Víra je hřivna nám svěřená, abychom jí těžili, t. j. život křesťanský vedli. Každý představený v obci, každý hospodář ve svém domě, každý mistr ve své dílně, každý otec ve své rodině a každý člověk sám nad sebou bedlivě bdi, aby předražené dědictví po svatých apoštolech našich, pravá víra křesťansko-katolická, zachována, vyznávána a skutky dokazována byla. Pak s pomocí a ochranou Boží nezahyneme, ale z ovoce křesťanského života, ze spasení věčného radovati se budeme. Nejvíce o toto upevnění víry svaté u jednotlivců, v rodinách, v obcích a v celém národě našem působí zajisté »Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda«. Podporuje missie lidové

zvláště na těch místech, kde toho potřebí jest, a kde by snad bez podpory »Apoštolátu« našeho ani missie nemohly býti konány. Jest jich již hezká řada, dosti jest farností obrozených svatými missiemi. Kolik to tisíc věřících očistěno od hříchů, posilněno a povzbuzeno horlivým hlásáním slova Božího! Kolik spravedlivých povzbuzeno k větší dokonalosti, kolik slabých posilněno v dobrém, kolik hříšníků zachráněno od záhuby věčné! A všichni, kdož i nejnepatrnější oběti jako členové nebo dobrodinci k tomuto bobu milému dluh přispěli, mají velikou zásluhu u Boha. Protož jestli některý nábožný spolek zasluhuje všestranné podpory duchovní i hmotné, je to zajisté »Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie.«

Služtež tato nepatrná slova k mocnému povzbuzení v podpoře »Apoštolátu« jak u kněží, tak u všech věřících národu našeho!

Cestná stráž božského Srdce Páně.

titelům božského Srdce Páně bude zajisté vítáno, poznati bližší pobožnost u nás posud méně známou. Jestli to zvláštní druh pobožnosti k božskému Srdci pod názvem »Stráž božského Srdce Ježíšova«. »Náš božský Spasitel«, praví bl. Markéta Maria Alacoque, »dal mně poznati, že pobožnost k jeho božskému Srdci podobá se krásnému stromu, který uprostřed našeho ústavu má zapustiti své kořeny. Toto božské Srdce si přeje, aby »dcery Navštívení« (řeholnice řádu toho jména) ovoce tohoto svatého stromu s největší štědrostí rozdávaly mezi všechny, kdož mají touhu z něho požívat; neboť tímto prostředkem chce Ono velmi mnohým duším navrátiti duchovní život.«

Jestli tedy pobožnost k božskému Srdci vůbec stromem života, pak jest pobožnost »Čestné stráže« zmíněným ovocem tohoto stromu. »Čestná stráž« má se k pobožnosti nejsv. Srdce, jako dcera k matce; ona má arcibratrstvo božského Srdce Páně osvěžiti a v údech

jeho vzbuditi novou horlivost. »Pohanění čeká srdce mé a bídý, a očekávám, zdali by mne kdo politoval, ale nebylo nikoho: a zdali by mne potěšil, a nenalézám ničeho.« (Žalm 68, 21.) Těmito slovy žalostně stěžuje sobě božský Spasitel na nevšímavost, zapomenutí, chladnost a pohrdání, jaké zakouseti musí od nevděčných křesťanů právě ve Svátosti oltární, kde Srdce Jeho pro ně žije a bije, kde jim prokazuje lásku největší obětující se za všechny ustavičně nebeskému Otci. Pán Ježíš žádá náhradu a útěchu pro své zarmoucené Srdce. Aby toto snažné přání božského Spasitele vydatněji se splnilo, utvořil se nábožný spolek, jenž se nazývá »Čestnou stráž božského Srdce Ježíšova«. Údové »Čestné stráže« se vynasnažují svou oddanou láskou Srdce Ježíšovo potěšiti za hořkou bolest, kterou toto božské Srdce zakouší pro chladnost, zapomenutí, nevděk a urážky tak mnoha lidí, které ono tak vroucně milovalo, za něž tolik trpělo a od nichž tak málo jest milováno.

Účelem spolku »Cestné stráž« je tedy uctívati božské Srdce Páně klaněním se, láskou a zvláště náhradou čili usmířováním; rozdílně však od jiných bratrstev k uctění božského Srdce založených dosahuje »Čestná stráž« svého účelu zcela zvláštními prostředky. Užitek této pobožnosti právě od toho závisí, jak údové prostředků těch horlivě užívají. Prostředky čili cvičení nábožná »Čestné stráž« jsou:

I. Hodina stráž. Každý úd vyvolí si některou ze dvanácti hodin denních nebo nočních a po celou tuto hodinu koná »stráž« před božským Spasitelem ve svatostánku, a to každého dne po celý rok, po celý život. Však nelekej se, milý čtenáři, že to závazek těžký. Abys tuto každodenní, hodinnou stráž vykonal, netřeba ti, abys šel do chrámu Páně před svatostánek, ba netřeba ti ani zanechat i svého zaměstnání, které by na tvou hodinu stráž připadlo. Stráž tato koná se velmi snadno. Jakkmile nastane hodina zvolená, odebeť se úd čestné stráž v duchu před svatostánek. Tam obětuje svému Spasiteli své myšlenky, slova, skutky a utrpení a zvláště touhu, aby mohl Jeho božské Srdce stálou a věrnou láskou potěšiti; vzbudí úmysl, že chce po celou tuto hodinu častěji si představovati Ježíše ve Svátosti oltární, snaží se vůbec po ten čas na Ježíše svátostného častěji vzpomenouti a nějakým citem zbožným Jej uctiti; zvláště vzbuzuje lásku k Němu (aspoň jednou), a naskytne-li se mu příležitost v té hodině něco trpěti, přináší své utrpení, své přemáhání svému Spasiteli jakožto obět Jemu velmi milou. Nežádá se a nepředpisuje nic obzvláštního, ani nějaká zvláštní modlitba, nýbrž horlivosti a nábožnosti jednoho každého se to ponechává, aby v tom se cvičil, co by tu hodinu mohlo posvětit.

Kdož by na svou hodinu zapomněl,

začne ji tenkrát vykonávat, kdy si na to vzpomene. Podobně nahradí svou hodinu, když ji nemohl v pravý čas vykonati, ač taková nemožnost, povážíme-li, jak snadno se čestná stráž koná, jest vlastně nemožnou.

Kdo by chtěl jistým způsobem započínati svou »stráž«, může použití tohoto obětování hodiny stráž: »Božský Spasiteli, můj nejsladší Ježíši, obětuji Tobě tuto hodinu stráž, ve které spojen s... (tu jmenuj patrona zvolené hodiny) si žádám Tebe co nejvíce milovati, oslavovati a Tvé božské Srdce potěšiti. S tímto úmyslem přijmi všechny mé myšlenky, slova, skutky a utrpení; především však přijmi mé srdce, které Tobě bez výminky odevzdávám s úpěnlivou prosbou, abys toto mé srdce v plamenu své nejčistší lásky zcela a úplně strávil ráčil.«

Po čas hodiny lze použití některých nábožných povzdechů (stříelných modliteb), z nichž jsou zvláště případnými tyto:

»Na stráži Páně já stojím ustavičně přes den; na stráži své já stojím celé noci.« (Isaiáš 21, 8.)

»Pochválena budiž bez přestání nejvyšší Svátost oltární!«

»Chváleno, velebeno, milováno budiž vděčnou myslí božské Srdce Ježíšovo ve velebné Svátosti oltární po všechen čas, ve všech svatostáncích světa až na konec časův! Amen.«

»Milováno a chváleno budiž všude a po všechny časy božské Srdce Ježíšovo!«

»Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval víc a více! Amen.«

»Ježíši, můj Bože, miluji Tě nade všecko!«

»Sladké Srdce Ježíšovo, budiž mou láskou!«

»Ať žije nejsladší, nejmilostnější a lásky nejhodnější Srdce Ježíšovo!«

»Ó Ježíši, ó lásko!« (Sv. Kateřina Sienská.)

•Milovati neb umřítí. (Sv. František Serafinský.)

•Můj Ježíši, milosrdenství!

•Ó můj Ježíši, žádám si Tebe potěšiti, Tebe milovati za všechna srdce, která Tě urážejí a Tebe nemilují!

•Ježíši, tichý a pokorný Srdcem, učiň srdce mé podle Srdce svého!

•Ó vy, křové andělští, nahraďte božskému Srdci, co se nám na lásce a pobožnosti nedostává!

•Maria Panno, Paní nejsvětějšího Srdce, ochraňuj čestnou stráž!

II. Obětování
nejdražší Krve.

Jiným, a to velmi důležitým nábožným cvičením

•Čestné strážé,
jest úkon zvaný

•Obětování nejdražší krve• čili

krátce: •Drahocenné obětování•.

Toto obětování záleží v tom, že v

čas hodiny stráže obětujeme Otcine-

beskému krev a

vodu, která se vylila z rány Srdce

Páně, když byl

bok Jeho kopím

otevřen, a sice za

potřeby sv. církve

a za obrácení hříšníků. Lze k tomu po-

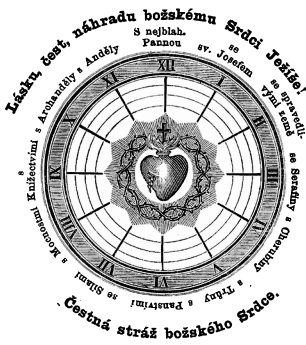
užití i zvláštní modlitby, obdařené od-

pusky 80 dní, jak následuje: •Otče

nebeský! Přijmi za potřeby svaté církve

a za náhradu za hříchy lidí drahocennou

krev a vodu, která z rány božského

•Na stráži Páně já stojím ustavičně přes den; na stráži své já stojím celé noci. (Isaiáš 21, 8.)

•Chci své Srdce obklopiti korunou z dvacíti hvězd, utvořenou z mých nejmilejších a nejvěrnějších služebníků. (Slova božského Spasitele k blahoslavené Markétě Marii.)

úd čestné strážé téměř ve své moci, jest jejím majitelem, když ji obětuje dle udaného úmyslu. Tímto obětováním stává se ten nejchudší a nejslabší bohatým a silným a může takto vyprosit jak přehojného požehnání pro církev a pro jednotlivé lidi, tak milost a milosrdenství nešťastným hříšníkům. Jak milým jest božskému Spasiteli takový úkon, ráčil sám zjeviti sv. Magdaleně z Pazzis, když ukazuje jí jednoho dne velký zástup obrácených hříšníků a vysvobozených duší z očistce, pravil: •Kdykoliv někdo

mému nebeskému Otcu obětuje krev vykoupení, přináší Mu dar ceny nesmírné. •

III. Měsíční

ctnosti. Pravá

úcta k božskému

Srdci spočívá v

následování Jeho

ctností, jak Spa-

sitel sám k tomu

vyzývá, říká:

•Učte se ode mne,

neboť jsem tichý a

pokorný srdcem. •

Proto i pravý úd

čestné strážé snaží

se plniti tuto nej-

důležitější povin-

nost pobožnosti k

božskému Srdci.

Kde jest více údů, rozdělí se losem mezi

ně každého měsíce v první pátek (nebo

následující neděli) zvláštní listky, na

nichž udána ctnost ku cvičení na celý

měsíc s kratičkým rozjímáním. Takových

ctností čítá se 33. Právě letos vydány

•Měsíční ctnosti čestné strážé• jako

příloha •Přítele dítě• č. 2. Bohdá, že

budou brzy vydány tyto ctnosti každá

na zvláštním lístku, aby rozdělování jich

bylo snadnější (na způsob růžencových

lístků). Kde jest jen málo údů »Čestné stráže«, může sobě každý sám ze všech 33 lístků měsíčně jeden vylosovati. Pro kněze jsou vydány zvláštní »Měsíční ctnosti« v řeči latinské, které jsou v pravdě *schedulae incentivae*, jak nápis zní.

Již tedy ze způsobu, jakým se pobožnost »Čestné stráže« vykonává, lze poznati její výbornost a důležitost. Dle toho jest i její užitek. Než o tom chceme se zmíniti jindy. Aby horlivým ctitelům božského Srdce Páně bylo možno státí se co nejdříve údy tohoto nábožného spolku, připojujeme již nyní patřičné k tomu pokyny.

Údem »Čestné stráže« může se státí každý katolický křesťan, ano i malé děti, jedině s tom výjimkou, že dívky, které ještě nebyly u sv. přijímání, nezískají všech odpustků.

Není-li ve farnosti žádných údů čestné stráže, může se žadatel přihlásiti za úda v některém klášteře, kde čestná stráž má své sídlo. Pro Rakousko-Uhersko právě v nejnovější době byla čestná stráž povýšena na arcibratrstvo a má hlavní své sídlo ve Vídni v klášteře řeholnic nejsvětějšího Srdce (Rennweg 31); tam se lze tedy o přijetí a zápis přihlásiti. Též klášter Uršulinek v Innemostí přijímá členy. Doufáme, že brzy i některý klášter český vezme na sebe úlohu přijímání členů čestné stráže, což zajisté bude velmi napomáhati k hojnému rozšíření »Čestné stráže« u našeho zbožného lidu. Jestli však ve farnosti již více údů, stačí přihlásiti se u »horlitele« neb »horlitelky«. Tak nazývají se údové, kteří pečují o rozšíření čestné stráže a zapisují nové údy. Zápis u těchto »horlitelů« jest k získání odpustků platným. Jednou za rok posílají »horlitelé« seznam zapísaných členů do kláštera, s nímž jsou ve spojení. »Horlitem« se může státí snadno každý, kdo se odhodlá rozšiřovati

tuto pobožnost; obdrží k tomu účelu diplom a zápisní list, jenž má podobu ciferníku na hodinách (hodin, něm. Stundenuhr), jak z obrázku patrnó. Jména přihlášených údů zapisují se na ciferníku k hodině, kterou sobě kdo zvolil k vykonávání čestné stráže. Začíná se na čáře nejbližší obrazu Srdce Páně. — V kapli arcibratrstva jest podobný velký obraz bratrský, kdež jsou okolo Srdce Páně vepsána jména všech tam přihlášených členů.

Na těchto se vyplňují slova božského Spasitele, jež pravil k bl. Markétě Marii Alacoque: »Chci své Srdce obklopiti korunou z dvanácti hvězd, utvořenou z mých nejmilejších a nejvěrnějších služebníků.« A šťastní údové čestné stráže mohou o sobě říci s prorokem Isaiášem (21, 8): »Na stráží Páně já stojím ustavičně přes den; na stráží své já stojím celé noci.«

Hodinu stráže si může každý vyvoliti dle libosti, a sice asi mezi 5. hod. ranní a 10. večerní; vůbec radno voliti jen hodiny denní. Naše noční hodiny vykonávají údové na druhé polokouli ovšem také za dne a pak údové klášterní, kteří se modlí v noci církevní hodinky.

Nic zde nezavazuje pod hríchem. — Zápis a přijetí do bratrstva čestné stráže se děje bezplatně.

Žádoucnó jest poraditi se především se svým duchovním otcem, jenž pro rozšíření úcty k božskému Srdci Páně milérád dá bližší pokyny aneb i celé vedení čestné stráže vezme na sebe, pokládaje se za šťastného, že jest sám předním čestným strážcem svého přemilého Spasitele. —

»Čestná stráž« povstala v klášteře sester Navštívení Marie Panny v Bourgu ve Francii okolo r. 1863. Odtud se rychle šířila do jiných zemí; osoby nejvznešenější hlásily se za údy. Tak dne 25. března 1872 přistoupil ku čestné

stráží sám papež Pius IX., jenž se později vyjádřil, že si pokládá za čest a má z toho velkou radost, že jest prvním mezi čestnými strážci Srdce Páně. Také nynější sv. Otec Lev XIII. jest údem čestné stráže. »Já jsem čestným strážcem,« pravil jednou k jistému biskupovi, »každého měsíce dostávám svůj měsíční listek a vykonávám denně svou hodinu stráže.« Týž svatý Otec povýšil »Čestnou stráž« pro Francouzsko a Belgii na arcibratrstvo a totéž učinil v poslední době pro země rakouské. Dle dat z r. 1893. čítá »Čestná stráž« již více milionův údů po celém světě, mezi nimi více než

800 kardinálův, arcibiskupův a biskupů. Neváhej tudíž ani ty, horlivý cititeli božského Srdce, a přístup k tomu krásnému spolku, staň se denním čestným strážcem svého opuštěného Spasitele a Krále. A budeš-li pak tomuto svátostnému Králi svou službu konati věrně, vytrvale, pak můžeš očekávati od něho též odměnu královskou. On odmění tě ne pomíjejícím zlatem, ale bohatými milostmi svatého Srdce již na tomto světě a udělí ti jednou na věčnosti místo co nejbližší svého božského Srdce, u něhož jsi tak často na blízku díval konaje před ním aspoň duchovně čestnou stráž. F. P.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Manětína. Před pěti lety nacházela jsem se v stísněných poměrech rodinných a proto prosila jsem božské Srdce Páně o pomoc v soužení tom. Bych spíše vyslyšena byla, učinila jsem slib, že uveřejním to ve »Škole Božského Srdce Páně«. Když pak jsem vyslyšena byla, tu opomenula jsem slibu svému dostáti, a Bůh připomněl mne na slib učiněný tím, že mi odňal mé jediné a nejmilejší dítě. Na smíření božského Srdce Páně činím teď zadost slibu mému a dotvrzuji tímto, že úpěnlivá prosba má vyslyšena byla, a že v krátkém čase poměry v rodině mé se urovnaly a napravily. Zároveň s tímto vzdávám nejvřejiší dik za poskytnutou pomoc vždy milujícímu Srdci Páně. *M. L.*

Od Frýdku. Díky neskonale vzdávám jako matka dvou synů, za něž jsem prosila, nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za vyslyšení proseb mých. *A. M.*

Od Příbora. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci P. Marie za vysvobození z velmi nemilé záležitosti. *F. V.*

Od Kohoutovic. Vroucí díky vzdávám nejsv. Srdci Páně za vyslyšení prosby mé v jedné záležitosti těžké, po učiněném slibu, že to uveřejním, budu-li vyslyšen. *E. W.*

Z Brna. Za milou a svatou povinnost považuji to uveřejniti povinné díky nej-
světějšímu Srdci Pána Ježíše a nej-
čistšímu Srdci Panny Marie, sv. Josefu,
sv. Otci Františku, sv. Antonínu Pad.
a sv. Aloisiovi za vyslyšení vroucí prosby
mé. Pochváleno, pozdraveno a vele-
beno budiž vždy a všude božské Srdce
Pána Ježíše a neposkvrněné Srdce Panny
Marie. *J. K.*

Od Choliny. Nejvroucnější díky vzdávám Rodičce Boží Panně Marii, svatému Josefu, sv. Antonínu Pad., že mně v jistých záležitostech bylo spomoženo. *Odběratelka „Školy“.*

Od Uher. Brodu. Plním tímto dávný slib svůj, veřejně vzdávajíc díky nej-
světějšímu Srdci Páně, Panně Marii a
sv. Antonínu Pad. za milostné vyslyšení
v důležitější věci. *K.*

Díky božskému Srdci Páně
za všechna dobrodiní!

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Habeš. (Návrat Lazaristův. Audience u Menelika.) Francouzští Lazaristé, kteří dříve sami habešskou misií obstarávali, avšak italským generálem Baratierim vypuzeni byli, slavili za změněných poměrů do říše Menelikovy svůj opětný návrat. Koncem předešlého roku nastoupila první missijní karavana s 12 velbloudy a 10 mezký za vedení představeného P. Coubleaux cestu do středu říše. Vyšla z francouzské državy Oboku, na břehu Červeného moře ležící. Po osm dní cestováno rozžhavenou a temnými roklinami prorývanou pouští. Hladové hyény byly jediné živé bytosti, jež bylo lze spatřiti. Pak následovalo nádherné, různou zvěří bohaté lovecké území, pravý to ráj vznešených evropských sportovníků, kteří zde se zvláštní zálibou hoví svým loveckým choutkám. Zasluhou našeho obezřetného a zkušeného vůdce bylo, že jsme zůstali všech nehod a úkladů ušetřeni. — Pak následovaly úrodné pastviny s četnými stády, jež pastýři každého třetího dne ke studnám zaháněli. Na hranicích území obytného, vrátili se naši průvodcové i se svými zvířaty. Nejd. p. apostolský vikář tohoto

kraje, msgr. Faurin z řádu kapucinského, postaral se nám zde o nové vůdce a nové soumary, tak že jsme bez další příhody šťastně dorazili do Harraru, kdež jsme přijali pohostinství, od tamních kapucínů laskavě nám nabídnuté. Odtud vydali jsme se opět na cestu a po 15 dnech namáhavého pochodu dorazili jsme do Addis-Abéby, sídelního města Menelikova.

Brzy na to byla audience u Nēguše Menelika. Přijetí převýšilo všechno očekávání. Uvedeni byli missionáři francouzským splnomocněncem Lagardem, habešským ministrem vnitra, panem Ilgem, Švýcarem, a Josefem Gherazmačem, bývalým žákem P. Coubleaux, nyní rytířem «ethiopské hvězdy» a tajemníkem «krále králů». Jeho veličenstvo sedělo, obklopeno jen několika malými pážaty, na pohovce, pokryté kobercem zlatem vyšívaným a opíralo se o drahocennou sametovou podušku, a přijalo náš pozdrav s laskavým úsměvem. P. Coubleaux podal mu krásné pracované pouzdro, v němž byla pozdravná adresa a program katolické missie. Nēguš četl ji pozorně a rozvážně a podtrhoval vlastnoručně články, jež se mu zvláště zamlouvaly.

Program byl celkem tak přijat, jak byl navržen. Praktickým výsledkem bylo úřední navrácení missijních domů v Agamie a kostelů v Guala, Mai-Brazio a Alitiéně. S největší laskavostí vyhledal a naznačil nám sám Menelik směr cesty do zmíněných míst, a vyhotovil potřebné průvodní a bezpečnostní listy k různým náčelníkům různých dočasných krajů. Missionáři dostali dovolu stavit školy a sirotčince a uvést do nich milosrdné sestry a pod. Zvláště si přál Nēguš, aby byly zakládány průmyslové školy a zřízena tiskárna. O všem tom hovořil panovník se srdečností, která skutečně až překvapovala.

P. Ilg navrhoval návštěvu u obou kopticko-rozkoľných biskupů (abunů). Tato diplomatiká cesta měla oba pány usmířit a příznivě naladit. Oba byli

totiž poslední návštěvou kopticko-katolického patriarchálního vikáře msgr. Macairea, který byl prosbu sv. Otce za propuštění italských zajatců Nēgušovi přednesl, nemálo roztrpčení a k žárlivosti popuzení. Missionáři učinili tedy oběma pánům své poklony a byli velmi milostivě přijati. Francouzský splnomocněnec použil příznivé příležitosti a podal jim zprávu o nově zamýšleném missijním podniku. Pánové tvářili se i k tomu dosti přívětivě a dali své svolení. Tato zvláštní návštěva, již se jejich výšenost jaksi uznávala, šla jim velmi k duhu, tak že při loučení mluvili o lásce, známce to učeníků Páně. Tak byl počátek šťastně učiněn. Missionáři čekali ještě nějakou dobu na svá zavazadla a pak odebrali se s důvěrou ve zdar na svá nová působistě.

Různé zprávy a drobnosti.

Svěcení nového oltáře na paměť 850letou založení kláštera OO. benediktinů v Rajhradě. Vzácný den, okamžik po stech letech se vracějící, zažili jsme v neděli dne 23. října v Rajhradě. Na památku 850letého posvěcení prvního kláštera a jeho chrámu Páně na Moravě, od biskupa Severa v r. 1048. za knížete českého Břetislava I., obnoven a znovu postaven hlavní oltář klášterního chrámu Páně. Nový oltář vedle toho, že má být trvalou památkou 850letého jubilea založení kláštera, posvěcen věčnou pamětí významným slavnostem tohoto roku, slavnostem drahým srdci každého křesťana i každého občana této říše: totiž památce 60letého kněžství

sv. Otce Lva XIII. a 50letého panování J. Vel. císaře a krále Františka Josefa. Věnování na kamenné desce v zadu zní: »Oltář postaven v r. 850. chrámu rajhradského a 50. slavného panování císaře a krále Františka Josefa.« Světitelem oltáře byl J. M. ndp. biskup Brněnský. V sobotu odpoledne, kdy ndp. světitel přijížděl k Rajhradu, jízdné banderium mládeže dorostlé vyjelo p. biskupovi vstříc provázejíc jej do městečka. Při vjezdu do městečka uvítán ndp. světitel obecním výborem, v jehož čele p. starosta Jos. Maršálek, pronesl několik vřelých slov oddanosti a radosti na uvítanou velepastýře a čestného občana městyse Rajhradu. Ve jménu

dítěk a sboru učitelského pan řídící Fr. Truhlař vítal Jeho Milost, ujišťuje o oddanosti školy a celé obce ku vznesené osobě Jeho Milosti, i církvi a náboženství katolickému a prose pro shromáždění i celou obec o pastýřské požehnání, jež J. M. ochotně udělil. Na to p. biskupovi podány kytice z růží od družiček. V průjezdu kláštera očekával jej sbor kněží benediktinů s ndp. opatem v čele. Ndp. světitel přinesl spolu svaté ostatky vyňaté se starého oltáře, o jejichž pravosti se přesvědčil a znovu svým jménem a pečeti je pověřil. Svaté ostatky uloženy v kapitulním sále a tu konány před nimi hodinky o svatých mučenicích. Jsou to tytéž ostatky svatých Urbana, Kostance, a sv. Vincencie a sv. Deodaty, jež byly ve starém oltáři. Za příležitosti slavnosti a památky, konaly se missie řízené důst. Otcí T. Ježišova, dpp. P. Ostatkem a P. Rejkem z Velehradu, a ty po hodinkách počaly promluvou dp. P. Rejzka a svatým požehnáním. V řeči své slovný kazatel vyličil dobu založení kláštera rajhradského, vyličil život zakladatele blahoslaveného Vintře, běhy a osudy kláštera od doby té až do nynějška a pak význam celé letošní slavnosti jako slavnosti posvěcení prvního chrámu Páně na tom místě. — Druhého dne po ranní mši svaté o 8. hodině v průvodu kněží řeholních i četné přísluhy jiných uveden ndp. světitel do chrámu Páně a tu počalo pak svěcení před četně shromážděnými, až z daleka z okolí, třebaš počasí nebylo valně příznivo, došlými poutníky. Významuplné, slavné a překrásné obřady svěcení oltáře počaly modlitbou sedmera kajících žalmů, načež následovala litanie ke všem svatým, na to svěcení soli, popela, vody a vina a smíchání toho všeho ve vodu svěcenou tak zvanou gregoriánskou. Po těchto přípravných modlitbách a žehnáních za

dojemného zpěvu vstupní modlitby, již jindy kněz s ministranty se modlí, přistoupil světitel s přísluhou k oltáři. Potřev svěcenou vodou pět oltářních křížků v kameni vytesaných, za sedmého »asperges me« (pokrop mne yzopem, Pane) sedmkrát obešel oltář a skrápěl jej vodou gregoriánskou. Na to posvěcena malta k zazdění ostatků svatých určená. Na to uspořádan průvod pro sv. ostatky, jež ve skvostné schránce přineseny pak čtyřmi kněžími v červená mešní roucha oděnými v průvodu s ndp. světitelem z kapitulního sálu do kostela k oltáři. Po vysvěcení »hrobu« v kameni vytesaného vloženy tu sv. ostatky a zazděny. Následovala hlavní část svěcení, totiž mazání oltářního kamene oleji: nejdříve dvakrát po sobě všech pět křížků v kameni vrytých (5 ran Kr. P. představujících) pomazáno sv. olejem křtenců, na to jednou pomazány svatým křížmem; načež celý kámen pomazán sv. olejem a křížmem. Mazání toto dělo se za dojemných zpěvů antifon a žalmů. Po každém mazání ndp. světitel posvětiv kadidlo jednou obešel celý oltář, nakučuje jej, načež odevzdal kaditelnici knězi přichystanému, který po celý úkon svěcení nepřestával choditi kol oltáře stále jej nakučuje. Po pomazání kamene na pěti křížkách v něm vytesaných ve způsobě kříže položeno pět zrněk kadidla, postaveny na to křížem spojené malé svíčky, jež na čtyřech vztýčených koncích zapáleny a vše necháno pospolu shořet v obět zápalnou. Světitel mezi tím na stupních oltáře vyzývá Ducha svatého. Když se ještě za stálého zpěvu žalmů a případných modliteb svatým křížmem pomazaly ve způsobě křížů: přičelí oltáře, a ve čtyřech rozích spoje kamene vrchního s podstavcem, dokonáno po tříhodinných obřadech svěcení oltáře. Na trůně svém na straně evangelií posvětil pak světitel ještě roucha oltářní,

jimiž oltář ihned pokryt. — Na to vystoupil ndp. biskup na kazatelnu, aby přítomnému věřícímu lidu několika slovy význam svěcení oltáře vysvětlil. Připomenul věřícím to svaté místo chrámu Páně a různá ta svatá a vzácná místa v něm, k nimž pouťají se takové upomínky ze života každého z nás: křtitelnice, stupně, na nichž první svaté přijímání jsme přijali, kazatelna a konečně jako střed chrámu Páně, střed všeho života křesťanského a pramen všech milostí — oltář. Oltář jako místo, na němž Syn Boží nekrvavým způsobem se obětuje Bohu Otci nebeskému, jest nejsvětějším místem, jaké na zemi vůbec může býti nalezeno. jest to místo zároveň nejmilostivější, neboť odtud sálá a září láska Boží k nám. A od oltáře kamenného přešel ndp. světitel k oltáři srdce jednoho každého z nás. I tento oltář musí býti tak důstojný, tak vznešený, ale čistý především a posvěcený Bohu, jako oltář kamenný. A na oltáři tomto stále máme přinášeti Bohu oběti. A jakých obětí po nás Bůh žádá; to co máme nejhoršího, to chce, abychom pro něho obětovali a v sobě zničili: těžký hřích, zlé náklonnosti svoje. Budou-li se tyto oběti i na tom oltáři našeho srdce přinášeti, pak i tento oltář bude svatý, bohubilý. A ještě po smrti, když už oltář tento v zemi práchnivěti bude, církev nad rozpadajícími se pozůstatky jeho vztýčí kříž, to znamení oré neskonale oběti Syna Božího. Po krátké, dojemné promluvě této obětoval ndp. světitel slavnou obět mše svaté na nově posvěceném oltáři. — Po slavné pontifikální mši svaté, když jáhen zazpíval od oltáře *«Ite missa est»*, vystoupil kněz na kazatelnu a ohlásil odpustky, jež církev svatá uděluje všem, kdož ve stavu milosti účastnili se svěcení oltáře, a všem, kdož ve výroční den tohoto svěcení po všechna budoucí léta účastni

budou mše sv. na tomže oltáři obětované. Oltář je celý z mramoru, podoba částečně zasloužena od oltáře dřívějšího; totiž mohutná kopule baldachýnu na šesti mramorových červených sloupcích vznášející se nad tabernakulem a dva andělé po boku jejím klanějící se Nejsvětějšímu. Andělé jsou z bílého mramoru lázského velmi krásně provedeni. Na předu nad stolem oltáře zdvihá se až do výše tabernakula masivní z různobarevného mramoru zhotovená praedella, okrášlená to nástavba s obou stran tabernakula nad stolem oltáře, jež krásnými sloupky rozdělena na šest polí mušlovitých. V prostřední mušli na obou stranách umístěny sošky svatých Cyrilla a Methoda a ve čtyřech ostatních krásné, na měděných deskách malované obrazy (akadem. malířem J. Šichanem) představující: zakladatele řádu sv. Benedikta, uvedení benediktinů sv. Vojtěchem do Čech, založení kláštera rajhradského přispěním blahosl. Vintře, a hold mnichů benediktinů sv. Josefu, ochránci kongregace rakouských benediktinů, k níž náleží i klášter rajhradský. Předek oltáře nad stolem oltářním jest skvostně proveden, jest to pravé dílo mistrovské. — Oltář jest dílem osvědčené sochařské dílny mistra Tomoly v Brně, provedený dle nákresu prof. prům. školy Dvořáka. Slavností svěcení a památky 850leté dodali lesku přítomností svou vedle nejdůst. p. světitel: J. Excellence pan místopředseda svob. pan Spens-Booden, J. Excel. zemský p. hejtman hr. Vetter z Lilie, král. kapitula brněnská, ndp. prelát starobrněnského kláštera augustiniánského a mnozí jiní vzácní hosté duchovního i světského stavu. — Při hostině ndp. světitel pronesl připítek vřelý na oslavu 60letého jubilea kněž. sv. Otce papeže Lva XIII., 50letého jubil. panov. J. Vel. císaře a krále Františka Josefa I., a 850let. jubilea založení kláštera

rajhradského. J. M. p. prelát pak v přípitku svém poděkoval za poctu a účast všem hostům, zvláště J. Exc. p. místodržiteli a zem. p. hejtmánovi, ndp. světiteli, královské kapitule brněnské a všem, kdož účasti a zbožnou myslí o slavný památný den zásluh si získali.

Kéž skutkem stanou se slova J. Milosti biskupské, jež v řeči své k lidu pronesl: »Ať oltář tento jest znakem lásky naší k Bohu a milosti Boží k nám, zdrojem hojných milostí uprostřed věřícího katolického lidu na sta a sta let!«

HYMNUS O BOHU.

(Od sv. Řehoře Nazian.)

TY, KTERÝŽ JSI NADE VŠE! ČI JAK MÁM ZVÁT TĚ JINÁČE?

JAK SLOVO VYCHVÁLÍ TĚ? NEBOŤ SLOVU NEJSI DOLIČNÝ.

JAK SMYSL UHLÍDÁ TĚ? NEBOŤ JÍ NEJSI POCHOPNÝ.

SÁM TY NEVÝSLOVNÝM JSI, STVOŘIV, CO SE MŮŽE VYŘÍCI,

SÁM TY NEVYSTÍLLÝM JSI, STVOŘIV, CO SE MYSLITI MŮŽE.

VŠECKO, CO JEST MYSLNÉHO A BEZMYSLNÉHO, TĚ CHVÁLÍ.

SPOLNÁ TA VŠEM ŽÁDOST, VŠEM VŮLE PO TOBĚ SPOLEČNÁ.

TOBĚ KLANÍ VŠELIKÝ SE OBOR SVĚTA; NA TVOJE VESMÍR

HLÍDAJE NA ZNAMENÍ MLČIVOU PĚJE PÍSEŇ O TOBĚ.

VŠECHNOT V TOBĚ TRVÁ A SE VŠECKO UBOŽŇUJE V TOBĚ.

TYS KONCEM VŠEHOMÍRA, JEDEN TYS, VŠECINO A ŽÁDNÝ,

JEDNÍM NEJSA, NI VŠÍM, VŠEJMENNÝ, JAK TĚ NAZÝVAT,

ÁNTO JSI SÁM BEZ JMÉNA? JAKÝ DUCH MŮŽE NEBESKÝ

V SKRÝŠ NADMRÁKOTNOU VNÍKNOUT? Ó BUĎ MNĚ MILOSTIV!

Ó TY NADEVŠECHNÝ, NEB JAK MÁM ZVÁT TĚ JINÁČE!

Spása křesťanské mládeže.

(Hlavní úmysl.)

e svatém evangeliu dočítáme se, že božský Mistr, Pán Ježíš, miloval děti, a to láskou zvláštní. Vida jednou, jak učenci jeho mezi sebou se hádají, pokáral je, a přivolav maličké pachole, postavil je uprostřed nich a řekl: »Amen pravím vám, neobráťte-li se a nebudete-li jako maličci, nevejdete do království nebeského. Kdožkoli tedy se poníží jako maličký tento, tenť jest větší v království nebeském; a kdo přijme jedno takové maličké ve jménu mém, mne přijímá; ale kdo pohorší jedno z maličkých těchto, jež ve mne věří, tomu lépe by bylo, aby zavěšen byl žernov osliči na hrdlo jeho a on pohřben byl v propast mořskou! (Sv. Mat.) Viztež, abyste nižádného z maličkých těchto nepotupovali: neboť pravím vám, že andělé jejich v nebesích vždycky vidí tvář Otce mého, kterýž v nebesích jest.« Svatí a svěťice

Boží, kteří byli vždy věrnými následovateli Pána Ježíše, chovali též zvláštní náklonnost a lásku k dětkám. A kdo by nemiloval dítě nevinných? Již jejich nevinná tvář, jejich čisté oči, jejich nepoškozené srdce, jejich duše nevinná, dary nadpřirozenými ozdobená zračí se na nevinném čele, které žádná náruživost dosud nenaplnila vráskami; jsouť opravdu živým obrazem duše na křtu sv. znovuzrozené. Dětky nevinné jsou jako bratry a sestrami andělů, jsou dětkami Božími, dědici království Božího a spoludědici Ježíše Krista. Není divu, že je Pán Ježíš s takovou něžností mateřskou k sobě volal: »Nechte malíčkových přijít ke mně, takových jest království nebeské.«

Což kdyby tak zůstaly dětky i později, jaká by to byla radost! Ale, bohužel, není tak. Zlá vůle se probouzí, svět zlý doráží se všech stran, a tu stává se, že dítě se velmi snadno pokazí. Pokazí se někdy doma, vidí špatné příklady, slyší nepatřičné věci; někdy se pokazí se společníky zlými, někdy zase na cestě do školy nebo ze školy domů, při hrách rozličných, slovem, všude číhá na dítě nebezpečí. Bývá sice káráno, napomináno, upozorněno na mnohé chyby, bývá dítě i ozbrojeno proti pokušením modlitbou, dobrým výchovem, hodným svatým přijímáním, ale to vše nestačí. Čím více roste, tím hůře jest, tím více bývá lákáno ke zlému, a nejhůře snad již bývá tehdy, když vyjde ze školy. Tu se mu zdá, že mu nemá nikdo co poroučet; rodičů neposlouchá, z učitelův a kněží si nic nedělá, a tak dává se strhnout proudem všeobecné náklady mravní.

V pravdě dětky jsou velmi vnímavé pro dobré i zlé. Jejich srdce jest jako vosk, do kterého dá se vtláčit obraz, jaký chceme. Poněvadž ale svět ve zlém jest, poněvadž lidé jsou více zlí než dobří, vnímá dítě více zlého než dobrého, a tu snadno se pokazí ku svému neštěstí a k zármutku rodičů. Jest-li velikým skutkem a zásluhou obrátiti hříšníka na pravou cestu, tedy jest zajisté též nemenší zásluhou děti udržet na cestě dobré, v kázni a bázni Boží. Proto se dítě ujímali svatí velmi. Pripomínám jen sv. Filipa Neri, sv. Vincence Paulanského, ctihod. Don Bosco, zakladatele Salesianův ku záchraně zanedbané mládeže. Co máme tedy činit pro spásu naší milé mládeže?

První na místě jsou rodiče. Rodiče mají dětky své opatrovat jako zřetelnici oka svého od mládí nejtělejšího až do doby, kdy z domu odejdou. Rodiče mají první dětky své vychovávat, jim lásku k Bohu a ctnosti ustavičně vštěpovat, je od špatných společníků chránit, poučovat, napominat, kárat a za ně se modlit.

Když dítě dospěje a schopným se stane vyučování, mají rodiče sami je cvičiti v dobrém, v náboženství a mravnosti a posílati je do školy, aby tu dále nábožensko-mravně vychováno bylo. Rodiče mají s hodnými učiteli, s knězem spolupůsobiti a kde se škole nedostává ducha křesťanského, tu mají rodiče dvojnásobnou úlohu u výchování dítěte svých. Nenechejte, rodiče, dětky cvičit jen ve světských věcech, v marnivosti a parádě, v pýše a svěťáctví, ale dejte dětky své do rukou dobrých a spolehlivých. Tu vždy mají zvláště u dívek přednost ústavy klášterní před světskými. Rodiče, veďte dětky své k Pánu Bohu, posilejte je pilně do kostela, zvláště v neděli a ve svátky, přesvědčte se, zda-li skutečně v kostele byly. Zde je potřeba přísnosti, až dítě navykne životu zbožnému, sporádanému.

Ale co pak činit, když vyjde hoch školu? Ach, tu nastává teprve těžký úkol těm, jimž na záchraně mládeže dospělejší záleží. Jak dobře by tu působilo křesťanské cvičení, kdyby mládež byla k tomu dodržována! Dobré a velmi pro-

spěšné bývaly opakující hodiny pro mládež vyskolenou; byla tak zdržena od mnohých rozpustilostí v letech nejhorších. Zde by pomohly pokračovací školy, do nichž by synkové rolníků, učni řemeslníků musili býti posíláni. Rovněž velmi dobře působí jednoty jinochův a panen, ovšem oddělené a velmi obezřetně řízené. Snad Jednoty sv. Josefa by se mohly ujmouti takových mladých lidí, kteří nemajíce ušlechtilé zábavy ve volný čas, potulují se po ulicích, hostincích atd., což jim nikterak neprospívá!

Velmi dobrým prostředkem mimo život zbožný jest také čtení dobrých nábožensko-mravních knih. Lidové, farní knihovny měly by tu vděčné pole. Dobrá kniha mnohého mladíka, mnohou děvů zachránila od náklady světa, což zkušenost dosvědčuje.

Komu tedy záleží na záchraně mládeže, zejména dospělejší, kdo jsi dobrým přítelem jejím, chop se práce třebaš namáhavé, někdy nevďčné, ale nicméně přece nad míru potřebné. Rodičové, občané, učitelé, kněží, všichni působte spolu k dobru a blahu mládeže, této naděje budoucnosti naší, abychom nebyli zklamáni. Nařikání pouhé na zpustlost mládeže nestačí, tu je potřeba přiložit ruce k dílu apoštolskému. Nevinné chraňme, slabé povzbuzujme, zbloudilé napomínejme a uveďme na pravou cestu, tak zavděčíme se všichni nejsv. Srdci Pána Ježíše, které tolik a tak něžně mládež milovalo a dosud miluje. Veďme mládež k Srdci Ježíšovu!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za mládež křesťanskou, aby zamilovala si lásku k náboženství a ctnosti, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zacheňte církev, řiší rakouskou, vlast naši a národ náš českoslovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, buď mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, vzore a patrono ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Apoštolské rozhodnutí: Všechnož přičiniti se o náboženskou školu.

Úmysl v lednu: Úcta k autoritě.

